
3 1761 07747274 4

HERMAN BANG

VÆRKER I MINDEUDGAVE

HERMAN BANG

VÆRKER I MINDEUDGAVE

FJERDE BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXXI

ANDET OPLAG

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KJØBENHAVN

TINE

TIL ERINDRING
OM MIN MODER

Denne Bog tilhører Dig.

Den Gang, da Du endnu var stærk og lykkelig, gik vi en Dag, som vi, mens jeg var Dreng, saa ofte plejede, naar Skumringen faldt paa, en „Ønskevandring“ ned ad Byens Gade: i Butiksruderne pegede vi ud alt, hvad vi ønskede, vi delte og vi stredes om de Herligheder, som ikke var vore. Den Dag standsede vi ogsaa foran Boghandlerens Vindu, og Du læste alle Bindenes Titler og sagde: Naar Du nu en Gang skriver en Bog, skal Du sætte mit Navn paa dens Blad.

Og siden, da Du allerede var syg og vi saa ofte gik i „Lunden“s tyndede Allé — Du trængte til Septembers sene Sol — tog Du en Dag min Haand, og Du sagde med din Stemme, der var bleven saa fuld af Angst og af Kærtegn: Naar jeg nu er død og Du, min Dreng, en Gang er bleven en Kunstner, vil Du saa se, love mig saa at se til, at de ikke — helt glemmer mig?

Og Du græd, Moder, fordi Du skulde dø.

Hvad Du bad om, har jeg aldrig glemt.

Nu sætter jeg dit Navn paa denne Bog. Jeg véd, den er ikke din Kærlighed saa lidt som dit Hjerte eller din Aand værdig. Men dens Fortælling er groet i mit Sind ved Mindet om Dig og det Sted, hvor Du fødte mig. Du kaldte det til din Død dit Hjem.

Ufredstid og fremmed Magt hærgede snart den lyse Plet, hvor der var blødt og lunt for Dig, der skulde leve i Glæde og Sol. Som Fjenderne til vort gamle Bo, kom snart ogsaa Ulykkerne til os.

Og nu, hvor Du længst er død, sætter jeg dit Navn over denne Bog om Nederlagstid og vort tabte Hjem.

Jeg gør det nu, hvor min Ungdom er forbi, og alt, hvad jeg i ti Aar skrev, skrev for at leve og skrev for at skrive, synes mig tidt at ligge for mig saa uendelig fjernt og saa uendelig klart.

To stredes — og Striden vil vel aldrig ende ganske — i alle disse

Ord: min gamle Slægt og Du, der kom i den, ny og fremmed. Du bar dens Navn med begejstret Hengivenhed. Du elskede den som jeg. I ét Hundredaar havde den fostret Statsmænd, Landet ikke vil glemme, berømte Læger, som Generation efter Generation var de største og folkekæreste i Norden.

Men siden blev dens Sønner Præster, fordi de besvimede ved at se Blod, og uvirksomme Ørkesløse, hvis tomme Hjerner maatte kunstig ildnes.

Du fortalte mig ofte om vor Slægts Hæder. En af dens store Læger efterlod mig Fortællingen om alle dens Vildfarelser og dens Sygdomme: Han vilde tvinde — til Belæring — sine Traade i Slægthistorien.

Min Slægt i mig skrev vel i min Ungdom meget — meget.

Men ogsaa Du, Mo'er, skrev dit.

Stella Høeg og Nina og Frøken Agnes og Fru Katinka — det er dit Blod. Deres Skikkelser er Dig og Dig alene. De er Børn af din Glæde og Børn af din Sorg. De har dit Ansigt og din Stemme. De elsker og lider med dit Hjerte. De gik unge i Graven som Du og af din Kummer.

Og hvis de tør leve — selv kun de korte Aar — saalænge bør Du ikke glemmes.

Over denne Bog sætter jeg dit Navn som et Minde om den lyse Tid og det Hjem, man skimter som bag en Dør, der hurtig lukkes. Som Ufredstid kom over vort gamle Hus, kom snart Ulykkerne og Døden til os.

H. B.

I

TINE blev ved at løbe grædende frem ved Siden af Vognen, mens Fru Berg raabte de sidste Ord højt ud i Mørket og Blæsten:

— Saa reder I nok — i det blaa Kammer — iaften . . . endnu iaften.

— Ja, ja, svarte Tine og kunde ikke tale for Taarer.

— Og hils — og hils! raabte Fru Berg gennem Graaden, Vinden tog hendes Ord. Endnu en sidste Gang løb Tine til og greb efter hendes fremstrakte Haand, men hun naaede den ikke mer. Saa standsede hun; og, som en stor Skygge, gled Vognen hastig hen i Mørket. Nu hørtes den ikke længer.

Tine gik hjem gennem Alléen og Gaarden, hvor Jagthundene sagte klynkede. Hun aabnede Døren til Gangen: der var saa tomt med de øde Knager og Herlufs Legetøjskrog, hvor der nu var rømmet ud. Hun gik ind i Køkkenet, hvor Tællelyset brændte med en osende Tande mellem Resterne fra Thebordet.

I Borgestuen sad Folkene stille med Lars for Bordenden.

— Jeg skal hilse, sagde Tine med halv Røst, og der blev stille igen. Kun Maren, der sad med Forklædet over Hovedet som en rokkende Bylt, hylede op henne fra Ovnen med nogle langelige Hyl.

— Ja, sagde Lars efter en Stund betænksomt: nu er de væk, sagde han, og Husmanden nikkede til Bekræftelse.

— Saa skulde vi nok flytte det til Skovrideren, sagde Tine, lavt som før, og gik, fulgt af Sofie Stuepige, der skulde hjælpe.

I Gangen aabnede hun Døren til Dagligstuen. Lampen brændte roligt paa det tomme Bord, og Dørene til de andre Stuer, der stod aabne, laa som tre stille og mørke Gab ud mod det forladte Rum.

— Sybordet har hun med sig, sagde Sofie.

— Ja, sukkede Tine. Pladsen paa Forhøjningen var tom.

— Og saa Billederne, sagde Sofie og pegede.

Rundt om Spejlet gloede de lyse Pletter paa Tapetet frem, Mærker af Portrætterne, der var tagne ned.

Graaden vilde op hos Tine ogsaa, og hun vendte sig: Ja, lad os saa ta'e i, sagde hun, og gik med Lyset op ad Trappen ind i Sovekamret. De to Senge stod ved Siden af hinanden, dækkede af det samme Tæppe — det var det, Tine havde strikket nu til sidste Jul; ved Fodenden stod Herlufs Tremmeseng, tømt.

Ved Synet af den tomme Seng begyndte Sofie at vande Høns igen, med Tællelyset i Haanden, mens hun talte om, da „Drengen" var lille; hun havde været Herlufs første Barnepige, og der var for hende i Verden ikke anden Dreng end han.

Han var knap fød', da jeg blev hans Barnepi', sagde hun paa sit Købstadjysk, en sær indeklemt Sprogart: hun syntes at have Besvær med rigtig at aabne Munden, og hun slugte de allerfleste af Sprogets E'er.

— Han vild' aldrig bæres af andre end af mig og saa Fruen — hun snøftede mellem hvert Ord — nej, han vild' ikke ....

— Jeg har baaret ham no'en Gang' over til Fruen, sagde hun, om Morningerne ... for d e r vilde han over — hun smilte pludselig gennem Graaden — og ha'e Varmen, den Strik, sluttede hun og græd igen.

— Ja, sagde Tine, der sad paa Sengekanten.

Hun tænkte paa Vintermorgenerne, naar hun med Tørklædet om Hovedet løb herned, mens det lysnede.

Hun slog sine tre Slag paa Sovekammerdøren med de flade Hænder for at vække Fru Berg og Herluf, der laa i deres søde Slummer.

Fru Berg kom søvnig op i Sengen: Det er Tine, det er Tine, raabte hun, mens hun klaskede med Hænderne ned paa Dynen.

— Kaffen — Ka—ffen, skreg hun med sin glade Stemme, saa de kunde høre det helt ned i Køkkenet, og Herluf begyndte af Fryd at springe om som et Egern i Sengen, i sin lange Natkjole.

Mens de snakkede, fik Tine Skoene af og kom op i Fodenden af Bergs Seng med Dynen op over sig for at holde Varmen.

Saadan sad de saa og pludrede timevis. Herluf var „Kineser“ med strittende Fingre, og Herluf slog Saltomortaler over alle Dyner; Fru Berg og Tine lo, saa Sengene vaklede og gyngede; og Sofie stillede indenfor Døren med en Sjat Kaffe i en Spølkumme for at faa Del i Lystigheden.

Men tilsidst kunde Sofie blive fornærmet paa Herlufs Vegne midt som hun stod, og hun sagde: „Barnet ska' vel ikke spring' der og spil' Theater,“ sagde hun og tog ham ud af Sengen for at bære ham ned i Dagligstuen og klæde ham paa i Varmen.

Fru Berg og Tine blev i Sengene, snakkende i Øster og Vester, Munden stod aldrig paa Fru Berg, naar hun var sammen med Degnens Tine — indtil Tine pludselig røg ud af Sengen i et Sæt: Gangdøren var gaaet.

— Skovrideren! raabte hun og fik næppe Skoene paa for lutter Fart.

— Luk, luk, raabte Fru Berg: luk dog! Og Tine fik Nøglen i Døren drejet om.

— Ja, ja, jeg klæ'er mig paa, Henrik, raabte hun til Berg, der bankede, og hun lod Tine rasle med Vandtøjet, saa han kunde tro, hun allerede var oppe.

. . . Sofie stod stadig foran Tremmesengen med Lyset og snakkede om sin Herluf og fældede Taarer baade over Godt og over Ondt.

— Men en arrig Trold var han, sagde hun. Ja, han var, gentog hun.

Tine sad endnu paa Sengekanten og smilte: Ja, hvad Fru Berg dog havde for Indfald, sagde hun.

Hun tænkte paa den Morgen, hvor Skovrideren var kommen i Gangdøren, just som de sad i Sengene i deres bedste Snak, og Fru Berg pludselig havde grebet hende i begge Benene — Skovrideren var allerede paa Trappen — og havde trukket hende ned under Skovriderens Dyne — han var allerede ved Døren: — Stille, stille, hviskede Fru Berg — —

Han var herinde allerede: Tine laa som en Mus.

Og Fru Berg fortalte og hun snakkede til Skovrideren, der hørte til og lo og satte sig ned — midt i sin Seng.

— Du sætter Dig paa Tine, Du sætter Dig paa Tine, skreg Fru Berg, helt aandeløs af Latter ... og Tine røg ud af Sengen, højrød i Hovedet og med Graaden i Halsen, og løb ud af Stuen, ned ad Trappen, ligetil Skolen, og kom ikke i Skovridergaarden tre Dage, saa skamfuld var hun.

... Tine rejste sig, og de begyndte at tage Sengeklæderne ud af Skovriderens Seng og samlede dem udenfor Døren.

— Tag saa Lyset, sagde Tine, hun vilde ikke se det tømte Kammer.

De bar Dynerne og Madrasserne ned ad Trappen ind gennem Stuerne, hvor alle Døre stod aabne bag dem.

— Her er saa tomt, som vi var rejst all', sagde Sofie.

— Ja, sagde Tine, der slæbte en Madras.

I det blaa Gæstekammer var der koldt som i en Kælder; der havde ingen sovet siden i Sommer. Den ene Gæsteseng skulde ud, og den anden blev stillet op ad Væggen.

Medens Tine og Sofie endnu gik og tumlede med Lagener og Vaskestel, kom de gamle Bøllings for at hente Datteren.

Da Madam Bølling kom ind i Dagligstuen i Trækken

fra alle de Døre, blev hun staaende paa Løbetæppet og saá sig om med Taarer i Øjnene: Ja, nu er de afsted, sagde hun og foldede Hænderne.

De to Gamle satte sig stille paa deres vante Pladser, to Stole ved Sofabordet, lidt ud paa Gulvet — de vilde aldrig sidde i Sofaen i Skovridergaarden, dér skulde Fru Berg blive — mens Tine blev ved at gaa ud og ind og Sofie bar Pinde til den blaa Kakkelovn: hun havde anlagt „Tørklædet“ imidlertid.

Tørklædet var Tegn til, at Afrejsen havde givet hende „hendes Ho'edpin'“. Hun fik den regelmæssig de fem af Ugens syv Dage og var saa grumme uoplagt til at udtale sig udover „Jo“ og „Nej“ eller til at foretage sig nogetsomhelst ud over det nødvendigste. Efter en Storvask hvilte Sofie ud otte Dage i sin Hovedpine og kujonerede hele Huset.

Tine kom frem i Døren til Skovriderens Stue: Vil I se, sagde hun, nu er vi færdige.

— Ja, lad os det, svarte gamle Bølling, og de gik ind gennem Skovriderens Stue i det blaa Kammer, hvor den ene smalle Seng stod forladt op ad den lyseblaa Væg, og der var koldt, saa de to Gamle skuttede sig ved det.

De stod alle tre foran Sengen — Tine havde hængt Fru Bergs Billede op ved Hovedgærdet.

— Naa, her ligger han jo ret saa stadselig, sagde Bølling og søgte at le lidt: de var alle tre lige ved at bukke under for deres Sørgmodighed.

— Ja, naar det nu bliver godt varmt, sagde Madammen, naar her nu bliver Varme, saa hjælper det.

De vendte tilbage til Dagligstuen og satte sig igen, Tine henne paa Forhøjningen paa Sybordets gamle Plads. De sagde ikke meget, kun en enkelt Sætning nu og da, mens de sad, alle i de samme Tanker.

Madam Bølling blev ved at sidde og ryste paa Hovedet og se ud i Stuen:

— Ja — det har været ret et dejligt Hus, sagde hun.

Begge de gamle Bøllings brugte saa stadig det Adverbium „ret“, som de havde saa at sige paa Haandværkets Vegne, fra Bøllings megen Omgang med Bibelen.

Madammen sad lidt igen, til hendes Tanker tog en anden Vej: Nu var da vel alting kommet godt med og var godt pakket? spurgte hun. Og Brombærrene, var de godt surrede fast til Kassen?

Brombærrene var to Krukker Syltetøj, som Madam Bølling havde syltet, for at Fru Berg skulde have dem med til København:

— For det er hendes bedste Syltetøj, Tine, sagde Madammen, det er det ... og de si'er, de har 'et ikke derovre, Brombær.

— Skovrideren surrede dem selv fast. Moer, siger Tine.

— Ja, vi har no'en Gange — Madam Bølling bliver ved i samme stille Tone — faaet Brombær hernede — og saa Marmelade ... — Til Tvebakkerne, sluttede hun efter en Stilhed.

— Det har vi, sagde Tine og saá ud i Luften.

Hun tænkte paa Aftnerne, naar der kom Bud op efter dem i Skolen — mest naar Skovrideren var ude da — og de gik herned efter The, og Syltekrukkerne og Tvebakkerne kom paa Bordet, og de spiste af Underkopper, mens de snakkede og Fru Berg og hun, de lo og sang.

— En Sang, Tine, en Sang, raabte Fru Berg og slog i Sofaarmen; og de satte i med „Hr. Peder“ og „Flyv Fugl, flyv over Furesøens Vove“ og „I Kongelunden“, til det blev til en Vals, saa de svingede hen over Gulvtæppet, og Fru Berg forpustet forlangte Mælkepunchen, der blev bragt ind i en Stenkrukke.

— Ja, der er dog til no'en Aftner, Tine — sagde Madam Bølling, der stadig tænkte paa Brombærrene — saa de derovre kan faa det som herhjemme.

Og gamle Bølling, der sad med foldede Hænder og ikke hørte, hvad de andre sagde, men plejede sine egne

Tanker: nu var der tretten kaldt ind her i Sognet, havde han stille talt sammen — gamle Bølling sagde:

— Ja, ja, Guds Vilje ske, sagde han og rejste sig.

De Gamle skulde hjem: Tine vilde jo dog blive og vente paa Skovrideren. Men Tine lod dem ikke gaa, de maatte først hjælpe hende; hun kunde ikke taale at se de gloende lysende Pletter rundt om Spejlet, de maatte hænge noget andet op — noget, der kunde dække. Hun tog „Kong Frederik" og „Slaget ved Isted" og „Fredericia" inde i Havestuen, og de to Gamle bar Billederne, mens hun løste Spejlet.

Madam Bølling stod med Heltene fra Isted, der kæmpede endnu med det hvide Bind om Panden. Hun blev ved at se paa dem, og et Par smaa Taarer faldt ned paa Glasset: hun tænkte paa dem, der nu skulde miste Førligheden og Livet.

— Kom, Mutter, sagde Bølling og tog Billedet, men ogsaa han beholdt det saa længe, at Tine selv maatte tage det ud af hans Hænder.

Billederne kom op, og de Gamle, der allerede havde Overtøjet paa, satte sig igen paa de to Stole og saá op paa Heltene fra Isted og paa „Kongen".

Tine var gaaet ud og kom ind med et fjerde Billede. Det var et Portræt af Kong Kristian som Tronfølger i Hestgardens Uniform, der havde hængt i et af Gæstekamrene. Hun slog et Søm ind under Kong Frederiks Billede og hængte Portrættet paa den tomme Plads.

De holdt sig alle tre stille en Stund foran de fire Billeder.

— Ja, ja, det er meget ret, Tine, sagde saa Bølling, det er dog Kongen.

De Gamle kom ud i Gangen. Tællelyset i Køkkenet var ved at brænde ned. Tine satte Stagen hen i Vinduet, saa det kunde lyse en Smule ud i Gaarden for Forældrene. Fra Bryggerset lød der et stort Spektakel, det var Maren, der af lutter Sorrig tumlede og skurede midt i den mørkeste Nat, mens hun sang paa Melodien: „Hvo

véd, hvor nær mig er min Ende", saa det skingrede mod Laden:

Kong Fred'rik hviler nu paa Baare
og slumrer sødt i Dødens Blund;
nu rinder Folkets Takke-Taare
for Drotten, fra hvis djærve Mund
det lød saa tit: min Tak modtag!
Jeg svigter ej paa Farens Dag!

Forældrene var ude af Gaarden, men Tine blev staaende paa Trappen. Hun lyttede efter Jagthundene, der knurrede fra deres Skur.

Saa smilte hun: hun vilde tage dem over i Stuen; det vilde glæde Skovrideren, naar han kom hjem: de var dog noget levende til at tage imod ham.

Og hun gik over Gaarden og aabnede Døren til Loen og til Hundenes Skur. Ajax og Hektor sprang op ad hende under sagte Gøen og løb saa iforvejen ind ad den aabne Gangdør.

Inde i Dagligstuen satte Tine sig paa den tomme Forhøjning. Hun syntes aldrig, hun havde været saa bedrøvet, saa beklemt og bedrøvet som nu, mens hun stirrede ud i den øde Gaard. Lyset i Køkkenvinduet flakkede endnu en Gang hen over Ladens Hvidt — saa var ogsaa det slukket, og hun saá bare Valdnøddetræets Skygge midt i den mørke Gaard.

Det var igaar Aftes, Fru Berg sad her hos hende paa Forhøjningen og saá ud paa det bladløse Træ: Mon jeg kan komme hjem, til det igen er sprunget ud? havde hun sagt, og hun havde grædt og lagt Armen om hendes Hals.

Ude fra Bryggerset blev Maren ved at synge, saa det lød skingert ud i den mørke Aften:

Og derfor græder Mand og Kvinde,
derfor er Glædens Dør nu lukt;
Taknemlighedens Hjerter binde
en Krans, som blomstre skal saa smukt:
Thi Mindet aldrig slettes ud
Om Danmarks Fred'rik, nu hos Gud!

Tine sad med foldede Hænder i sit Skød, mens Ajax og Hektor laa med store Øjne paa Gulvtæppet ved hendes Fødder.

— — —

Hundene sprang op, og Vognen svingede frem for Trappen. Det var Skovrideren. Han kom ind i Gangen, hvor Sofie holdt Lyset, og han bragte Hilsener fra Herluf og fra Fruen.

— Og saa er jeg indkaldt, sagde han kort.

Han gik ind i Stuen, og Tine fulgte. Hun gik langsomt hen og slukkede, ét for ét, Lysene paa Klaveret, som hun havde tændt.

— Saadan kommer alt paa én Gang, sagde Berg.

Det havde været Tines hele Tanke: saadan kom det paa én Gang; og saa tænkte og spurgte hun: véd Fruen det?

— Ja — det var Jessen, som bragte Budet paa Dampskibet.

De satte sig ved Bordet, som Tine havde dækket, og de begyndte at tale med lidt langsomme, sløvede Stemmer om, hvordan alt skulde blive nu med Driften og den daglige Dont: med Arbejdskraften blev det svært. Lars kom jo maaske med og de fleste af Husmændene skulde ogsaa afsted.

Skovgerningen fik vel hvile, mestendels; til den blev der ikke Hænder.

— Nej, sagde Tine.

De talte om de Indkaldte. Det var snart en Mand fra hvert Sted i Sognet. De tog dem, saa brat det var, fra alle Hjemmene nu.

— Ja, hos Anders Tækkemand var det ren Jammer. Ane havde været i Skolen idag med sine to paa Armen — saa hun græd og græd .... For nu var Anders væk — — og hvordan skulde hun klare sig ... Hvor hun græd ...

Ved at sige Ordet begyndte Tine selv at skælve om Munden.

— Ja, sagde Berg, der sidder jo Broderen fra den sidste Krig — med begge Benene skudt væk . . .

— Ja, sagde Tine sagtere, og efter en Stilhed: det er de Krøblinger, som gør Folk bange.

De blev tavse lidt. Hundene gik kælende til og fra, men de agtede ikke paa dem. Berg talte igen om Driften. Paa Vikar var han da vis. Den enarmede Baron Staub kunde han altid faa, han var disponibel.

— Han har jo faaet sit, sagde han, ved Vaadeskud . . . Og næsten uden Overgang, lænende sig tilbage mod Væggen og seende frem mod Lyset, sagde han: nu er de langt ude paa Vandet.

Tine syntes, det var, som fulgte han dem med Øjnene over Vandet, mens han sagde det; og hun vilde finde noget at sige, der kunde muntre ham, hjælpe paa Humøret. Det er vel derfor, Du sidder her, sagde hun til sig selv, det manglede blot, Du skulde tvine selv. Men hun fandt ingenting. Der blev jo heller aldrig vekslet saa mange Ord mellem Skovrideren og hende; hun havde aldrig turdet snakke op med ham, som var det en anden, Herredsfogden eller Kapellanen hos Gøtsches eller nogen, som man ikke saadan havde „Respekten" for: Det var jo Fru Berg, man snakkede med i Skovridergaarden. Tilsidst sagde hun i en Tone, der skulde være munter:

— Og vi, som har aset med det blaa Kammer — det kunde vi snart have spar't, baade Sofie og jeg! Hun rejste sig.

— Er det allerede istand? De faar da ogsaa alting gjort, Tine. Berg tog hendes Haand og Blodet jog op i Tines Ansigt — det gjorde det for det mindste, naar hun var i Skovridergaarden.

— Skovrideren skulde vel se det, sagde hun, og hun aabnede Døren; men paa én Gang blev hun staaende i Studereværelset, og han gik ene ind i Gæstekammeret.

— Hvor der var kønt og varmt, sagde Berg, da han kom tilbage.

Tine vilde til at gaa. Hun syntes, det var saa uvant

beklemmende, som om de to var ene i det hele Hus — det forladte Hus. Men Skovrideren gik hen til Bordet og sagde:

— Der staar om Bisættelsen i de nye Aviser. Skal vi ikke læse det først.

Det var en af Tines Fester, naar Skovrideren læste højt af Aviserne, naar de kom, Onsdag og Lørdag Aften, eller af en Bog fra Bogskabet — alle Oehlenschlägers Tragedier.

— Tak, sagde hun. Men Sofie vilde vist gerne høre med. Og hun gik ud for at hente Pigen, som sad og sov med emballeret Hoved ved Siden af Skorstenen, og fulgte med ind for at sætte sig i Krogen ved Bogskabet, hvor hun saa tit havde hørt til, naar de læste.

Berg aabnede langsomt det sørgerandede Blad og lagde et Øjeblik Hænderne ned derover: Nu er han da kommet til Hvile, sagde han bevæget og stille.

Han begyndte at læse halv højt Beretningen om „Kongens sidste Færd“. Rundt i det stille Hus hørtes der ikke en Lyd undtagen hans dæmpede Stemme.

Tine fulgte ikke Ordene; hun hørte kun Røsten, som hun kendte fra saa mange stille Aftener, og hun saá igen Fru Berg, som hun sad der under Lampen, og hun hørte hende le, som hun lo ad Tines strømmende Taarer, Taarerne, der nu brød frem igen, én efter én ...

... „snart tændtes der Lygter og Fakler, som lyste paa Kongens sidste Rejse, og Beboerne langs Vejen kappedes om at vise den Hedengangne den sidste Ære. Klokkerne ringede fra alle Taarne, og hver Gaard og hvert Hus — til det fattigste — havde Lys i alle Ruder. Paa mange Steder havde i den mørke Nat samlet sig Grupper af tavse Tilskuere ...“

Henne i Krogen gik Sofies Snøften over til højlyd Graad, men Skovrideren blev ved at læse:

... „Tæt ved Banegaarden standsede Vognen; de otte sortbetrukne Heste blev spændte fra og førtes bort af Staldbetjentene, som gaaende havde fulgt deres høje Herrer; et Sejldugsklæde spændtes over Vognen for at

skærme den og Kisten mod den lette Regn, der var begyndt at falde. Husarer forrettede den sidste Nattevagt for Kong Frederik den Syvende ..."

Berg holdt inde lidt; hans Stemme begyndte at blive hæs.

Tine sad og saá frem for sig: hun tænkte paa Tragedierne, de havde læst om og om igen, den om Axel og saa den om Dronning Zoë ... I femte Akt begyndte altid ogsaa Fru Berg at græde, og kom der noget rigtig smukt, trykkede de hinandens Hænder under Bordet.

Berg fo'r fort med at læse om den sidste Procession og om Talen. Hans Stemme blev bevæget, saa man hørte den knap:

... „Han er nu bortkaldt fra sit Folk, men dets Kærlighed ledsager ham til Graven med et inderligt Farvel: Det lyder fra alle Borgersamfundets Kredse, fra Krigeren, der kæmpede for ham og Fædrelandet paa Valpladsen, fra den, der i Fredens Gerning erkender, at Vindskibelighed og Velstand under ham er stegen; fra Bondens hæderlige Stand, for hvem Frederik den Syvende har fuldendt, hvad Frederik den Sjette begyndte ..."

— Ja, sagde Berg, det er sandt.

Tine fo'r sammen, da han standsede, og da han igen begyndte, hørte hun efter Ordene: det var jo den sidste Aften, nu de læste — paa saa længe, paa hvor længe ...

... „Atter løftedes nu Kisten fra sin Plads og henbares til Kapellet, ved hvis Opgang Herolderne og en Del af Følget havde opstillet sig. Med Gejstligheden i Spidsen skred Processionen gennem Kapellets Indgang, Kisten sattes paa sin Plads, Sjællands Biskop holdt fra en sortbetrukken Talerstol en Bøn, den sidste Begravelsesceremoni fandt Sted, og Salutskuddene udenfor Kirken forkyndte, at nu var Kong Frederik bisat."

Sofie holdt Hænderne op for sit Ansigt. Tine saá blot paa Berg, der læste:

... „Under Orgeltoner forlod Følget i Tavshed Kir-

ken, og Deres Majestæter vendte tilbage til København."

Berg foldede Avisen sammen; uden at nogen talte, rejste Tine sig til Farvel.

Saa sagde Berg, idet han lænede Hovedet mod Væggen og saá langt ud i Stuen — som én Gang før:

— Hvor Drengen dog græd, da han kom i Baaden.

Sofie skulde følge Tine, og de fik Lygten tændt. Dens dinglende Lys faldt ujævnt hen over Hegn og Pil.

Sofie talte om Varsler og Tegn:

— Der var nok af dem — der ha'ed' ikke været for rart i Skovridergaarden, nu i Sommer — saa det huseret' ved Nattetider.

— „Vognen" ha'ed' hun da hørt den alene tre Gang' — saa tydelig den var svinget op for Trappen den sidste Gang. Og da de kom ud, var der ikke mer Vogn end bag paa en Haand — — ikke mer end bag paa min Haand, det saá ogsaa Fruen.

— Og d e t véd En da, sluttede Sofie og snøftede, hva' saa'en Kørsel betyder . . . naar'et til fornummes tre Gang' . . .

Tine talte ikke, og de blev ved at gaa frem i Mørket. Hunden i Per Eriksens Gaard fo'r op, og inde hos Jomfruerne Jessen vaagnede Moppen.

— Ja, Gud hold' sin Haand over baade Herren og Fruen, sagde Sofie i en Tone, som kastede hun Jord paa dem begge.

Tine drog Vejret som En, der frysende vaagner:

— Hvor det bliver k o l d t ved Dannevirke, sagde hun.

De var naaet til Drejningen ved Kroen, og Tine vidste, at Sofie var angst for at komme f o r nær til Kirkegaarden Nattestunder.

— Nu kan jeg gaa alene, Sofie, sagde hun: Tak nu, Sofie. Og saa passer Du nok Skovriderens The, saa den bliver, som den plejer — ikke?

— Jo, Farvel Jomfru Tine.

— Farvel.

Tine hørte Hundene, der fo'r op igen paa Sofies Vej — mens hun langsomt gik hjem imod Skolen.

— — —

Tine bankede paa og hørte først Dagge, der tog paa at gø, og saa Moderen, der kom af Sengen og ud:

— Det er mig, Mo'r, sagde hun.

Madam Bølling lukkede op i Nattrøje og Kappe med Strimler: Skovrideren er indkaldt, sagde Tine, da hun kom ind i Gangen.

— Aa Herregud, aa Herregud, klagede Madammen, og hun lod Dørene staa helt ind til Bølling, mens hun gik: aa, Herregud — aa, Herregud!

— Det var jo ventendes, sagde Bølling, der sad op i Sengen.

Tine maatte forklare det, som det var, at Jessen havde bragt Budet ved Dampskibet. — Naa, saa hun fik 'et at vide, naa, saa hun fik 'et at vide, blev Madammen ved med de samme Ord i en Uendelighed: naa, saa hun fik et at vide, Staklen ...

— Ja, Gud være med os, sagde Bølling med foldede Hænder, da der omsider blev stille.

Tine var træt, og hun sagde Godnat. Hun tog i Døren til „Skolen" for at prøve, om den var laaset, før hun gik op ad Trappen; og mens hun gik henover Loftet, holdt hun Lyset varsomt, for Halmens Skyld, hvorpaa Gravenstenerne var spredt.

Inde i Kamret stillede hun Vækkeuhret til Slag og flyttede Gyldenlakkerne fra Ruden ned paa Gulvet.

Nedenunder smaasnakkede Forældrene endnu, det lød, som var det næsten i den samme Stue.

— Ja, Gud bevare os alle, sagde Faderen endnu en Gang dernede: nu er det fjorten herfra Sognet.

Saa faldt de Gamle hen, lidt efter lidt, og Tine hørte deres vante Aandedrag, roligt og taktfast næsten, op gennem Huset.

Hun kunde ikke sove. Hun laa og tænkte paa en

Dag i Efteraaret — den sidste, hvor de havde været i Skoven, Skovriderens og hun ...

De skulde ned, med Mellemmaden i en Kurv, til Lilleskoven, for at møde Skovrideren ved den første Lysning. Forpagterens fra Rønhave mødte de i Kalechen, de skulde til Bispens, og der blev en Snakken midt paa Vejen, før de skiltes.

De gik videre. Herluf rodede efter Brombær op ad hvert et Gærde. Fuldt af Nødder hang der i alle Hegn. Tine snappede dem, mens hun gik.

De vilde slaa ind over Marken, men Herluf hvinte bag dem: han sad fangen i Rankerne og hylte, med sit hele Ansigt smurt sort af Brombær.

— Se Drengen, se Drengen, raabte Fru Berg og lod Tine faa ham løs; selv løb hun op imod Markhøjen.

— Kom, kom, raabte hun oppe fra. Hvor her er dejligt.

Det var, som saá man den hele Ø idag i den klare Luft — Bakke og Dal — saa grøn og blød. Langt ude blev Skovene borte som i blaalige Skyer, mens Husene smilede frem mellem det mangfoldige Grønt. Og i Himlen var der ikke Bund.

— Saa dejligt, dejligt her er, sagde Fru Berg.

Men Herluf gav ikke Ro; han vilde „fanges“; og de løb, løb, alle tre, Højen rundt.

— Ja, dette er den dejligste Ø, raabte Tine, der løftede den fangede Herluf op i Armene. Og alle tre lod de sig plumpe ned i den sene Kløver.

De gik igen over Marken henimod Skoven, hvor de satte sig ved Brændestablen foran den lille Lysning; her var Sol endnu og ganske lunt.

Hækletøjerne kom frem af Lommen, og de smaasnakkede:

— Det var svært, saa de fra Rønhave kørte til Bispens nu — det var anden Gang ...

— Tredie var det — i to Uger.

— Og saa hang Herredsfogeden bagpaa — som Fjerdemand til L'hombren.

De blev ved at snakke; Herluf gav gammelklog sit Besyv med i Talen. Og godt underrettede var de, for i Skolen vidste de, hvorhen Kalecherne rullede: Vejene skar jo hinanden ligefor Døren; og der blev vekslet Nik og Goddag eller gjort Holdt, mens Bølling eller Madammen eller Tine kom ud paa Trappen.

Saa tav Fru Berg og Tine lidt igen og arbejdede begge stille under Træerne:

— Hvor dog Skoven holdt sig, saa grøn den stod.

— Det kom af Regnen, den megen Regn i Sommer.

— Ja. Men huskede Tine ifjor — de lod begge Hækletøjet synke, og saá ud mod det brunlige Skovbryn — da Skoven var gul i September.

De blev ved at tale om Skoven: naar de havde været her sidste Gang det Aar og det —

— Nej — ifjor var det knap man fik Nødderne bjærget.

— Men i 59 havde vi Skovtur i Oktober, sagde Fru Berg.

Herluf raabte, lidt derfra, mellem Træerne: Tine skulde komme, Tine maatte komme derhen. Det var en svær og bøjet Gren, der hang som en Gynge, tæt ved Jorden. Herluf vilde op, og Tine gyngede, saa han græd og lo. Saa skulde hun selv op, Fru Berg vilde gynge hende:

— Op Tine — op.

— Den knækker, den knækker, raabte Tine — det var en Vægt — mens Fru Berg svingede til Grenen, saa Tines Skørter fløj om hendes Ben.

Pludselig satte Ajax og Hektor ud af Krattet og halsede op mod Tines bomuldsbestrømpede Lægge:

— Skovrideren, skreg hun og satte bums ned paa Jorden paa Hug. Fru Berg maatte le ud med Ryggen til et Træ, før hun kunde komme hen og faa Del i Aftensmaden, som Tine havde bredt ud paa en Serviet.

Berg, der var dukket frem af Krattet bag sine Hunde, sad allerede paa en Træstub foran Maden og talte med Tine om Roserne hjemme: det var snart paa Tide at tage sig af dem nu. Nætterne var dog blevet kolde.

Haven var Bergs og Tines stadige Fællesvirke. Skovrideren var Rosenelsker og krydsede ogsaa Fuchsier; og Fru Berg, der jo var fra Horsens, fik aldrig rigtig Haandelaget i en Have. Saa var det Tine mestendels, der hjalp med dit og dat og gik tilhaande. Om Forsommeraftnerne var der travlest. Fru Berg sad kun oppe paa Havetrappen i sit Sjal og saá til og snakkede ned over Plænen til de to, som syslede og beskar og vandede. Hun saá dem tilsidst kun som et Par Skygger mellem Roserne, hvor det skumrede.

... De havde pakket ind for at gaa. Herluf og Tine legede Tagfat over Lysningen, mens Berg og Fru Berg gik bagefter Arm i Arm.

De kom ud paa Landevejen: lys og klar laa Aftenluften over de pløjede Marker — hvor Tine hun lo henne bag Omdrejningen!

— I saadan Luft hører man Tine, sagde Berg, der standsede. Skovrideren mente altid, Tine havde en Røst for fri Luft, saa frejdig som Vorherre havde givet hende den.

— Kom, Tine, raabte Fru Berg, lad os synge. Fruen tog Tine om Livet, og de gik langsomt henad Vejen, mens de sang.

Da de kom lidt ind i Verset, satte Berg en halvdæmpet Bas til, saa det lød over Marken:

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Vove!
nu kommer Natten saa sort:
alt ligger Sol bag de dæmrende Skove,
Dagen den lister sig bort.
Skynd Dig nu hjem til din fjedrede Mage,
til de gulnæbbede Smaa;
men naar i Morgen Du kommer tilbage,
sig mig saa alt, hvad Du saá!

Rundtom blev det Fyraften. Foran Gaarde og Huse kom Karle og Husmænd frem; paa Rad røg de sindige Piber.

— God Aften, god Aften, kom det fra Røgerne stille ud mod Vejen til dem.

— Godaften, Anders Nils. Godaften, Lars Peters. Tine hilste dem alle ved Navn.

Foran Lars Eriks stod hun lidt — den Gamle var saa plaget af Gigten —: Naa, hvordan er det saa? spurgte hun op til Porten.

— Ja—a, dog altid li'som no'et bedre, svarede langsomt Svigersønnen.

— Naa, saa Gud ske Lov da.

— Ja, saa Godnat, Hans Lorents, sagde Tine og gik igen.

De andre var blevet ved at synge, og Herluf havde taget Faderen i Haanden. Foran dem laa Kirken og Skolen. Himlen begyndte at blive rød bag ved det gamle Taarn.

Flyv, Fugl! flyv over Furesøens Rislen,
Kærlighed kalder Dig hjem;
sæt Dig nu kønt mellem Løvbuskens Hvislen,
syng saa din Kærlighed frem!
Kunde, som Du, jeg i Ætheren svømme,
véd jeg nok, hvor gik min Flugt;
jeg kan i Lunden kun sukke og drømme,
det er min Kærligheds Frugt.

De tav. Det sidste Stykke Vej til Skolen gik de tavse imellem Hegnene. Hans Husmands Sine, der gav sin Ko den sidste Græsning paa en Vejkant, før hun drev den hjem, nejede, med Strikkeposen i Hænderne, da de kom hende forbi.

I Skolen sad gamle Bølling paa Trappen med sin Pibe og kom ned og hilste. Madammen ventede dem, med Strikkestrømpen, i Døren: hun havde Butterdejgskringler, frisk bagte idag; og Fru Berg og Herluf kom op, til Sæde paa Bænken, mens Bølling blev staaende nedenfor med Berg og talte om Skovauktionen.

Nede ved Kæret blev Smedien lukket, og ovre ved Kroen kom Madam Henrichsen, bred og stormægtig, ud paa sin Bænk mellem de hvide Søjler. De hilste alle over Pladsen — ogsaa til den svære Knud Smed, der gik hjem med sin Hund.

Det var som alle maatte trives og blive runde og

sunde i dette Nabolag, her paa „Torvet“, saa velnærede de alle var, baade hos Bøllings og i Kroen og Smedien. Klokkerne begyndte at ringe, og de sad alle stille. Kun Berg og Bølling talte hviskende nedenfor Trappen. Sine drev sindig sin Ko til Vands over Pladsen. Den drak og brølte, dumt og langt, ud over Kæret.

Klokkerne hørte op.

— Saa skal vi vel hjem, sagde Fru Berg, og Himlen var dunkelrød over Hegn og Marker. Tine fulgte med dem.

Hjemme i Dagligstuen sang Fru Berg lidt i Skumringen ved Klaveret — den om „lille Grete“. Skovrideren lod Døren til sin Stue staa paa Klem.

Herluf var træt og faldt i Søvn paa sin Skammel med Hovedet op mod Sofaens Kant; Fru Berg flyttede hen til ham, og lidt efter blundede ogsaa hun. Hun vaagnede halvt.

— Tine ser nok efter Bordet, sagde hun saa med en søvnig Stemme, og Tine rejste sig for at se efter Sofie. Fru Berg blev sjælden rigtig vaagen, før Lampen var tændt og Theen inde.

— Nej, er der dækket, sagde hun da, helt overrasket, og kom nok saa rank op i Sofaen.

Efter The plagede hun Berg til en Whist med Blind. Tine blev som i Badstue saa gloende for hver Rubbert, hun spillede med Skovrideren.

Eller Berg læste, i den store halvmørke Stue, hvor der kun var lyst rundtom Lampen. Mest var det Oehlenschläger, han læste, eller ogsaa Paludan-Müller — Tine havde Lommetørklædet fremme i sit Skød.

Bagefter, naar Tine skulde til at gaa, løb Fru Berg og hun paa Vejen ud i Spisekamret og fik en Syltekrukke ned i en Hast og spiste af samme Kop:

— Ja, ja, ja, Berg, nu kommer vi, sagde Fru Berg og pustede Lyset ud, før de havde faaet den sidste Mundfuld i sig: her er vi jo, Mand.

Berg ventede i Gangen med Lygten. Det var blevet sent, han vilde selv følge Tine hjem. De gik henad Vejen, hvor Huse og Gaarde laa som tættere Skygger i

det stille Mørke. Hundene vaagnede kun halvt og sendte en søvnig Knurren efter dem.

Berg løftede Lygten for at finde den tørreste Vej i Sølet.

— Her, Tine, her er godt, sagde han, og Tine gik omhyggelig efter Lyset med Kjolen løftet; at blive „fulgt“ af Skovrideren var det ærefuldeste, hun vidste.

— Vi ses, hilste Berg, naar de skiltes.

— Skovrideren har fulgt mig, sagde Tine uden at tage Vejret, knap Døren var lukket op. Men Madam Bølling var gnaven. Det lignede dog ingenting at komme hjem her den sene Nat.

Men da de Gamle nu var vaagne, maatte Tine alligevel ind til Sengen: der var altid noget at tale eller spørge om fra Skovridergaarden.

Tine gik op, mens Forældrene blev ved at snakke. Det var en Vane hos Madam Bølling, at blev hun først vækket om Natten og kom op i Underskørtet, saa havde hun ti Ting at gaa om, ud i Køkkenet og ind igen, mens hun stadig talte med Bølling.

— Ja, ret nogle velsignede Mennesker, bekræftede Bølling dernede.

— Tine, sagde Madam Bølling op gennem Loftet.

— Jo, Mo'r.

— Tine, Du, husk det lille Stykke Smør imorgen, Barn, jeg har lagt til Side — det artede sig saa vel i Kærnen, saa jeg lagde det til en Side . . . de kunde dog smage det dernede.

— Ja, Mo'r, sagde Tine og blundede ind med Forældrenes Ord i sine Øren.

— Jo, de har gode Hjerter, sluttede Madam Bølling af; hun kom endelig af Underskørtet og op til Bølling.

. . . . . .

Tine kunde ikke falde i Søvn inat. Forældrenes rolige Aande lød bestandig op gennem Huset. Men Tine sov ikke. Hun tænkte paa alle disse Aar, paa Skovridergaarden, hvor alt var oprevet nu, paa Herluf og Fru Berg, der var rejst, og paa sin egen Barndom.

Hun huskede Vintermorgnerne, naar alle „Fa'rs Børn" kom til Skole i Mørke og Moder trillede dem ud af det meget Tøj inde i Sovekamret, mens Tine saá forundret til fra Sengen. Og saa sang de Morgensangen, mens hun fik Kaffe paa Dynen.

Om Søndagen var der Glasvæg for Præstens Vogn, og Kordrengene sad i Køkkenet paa Bænken ved Spandene og fik Kaffe i Husmandskonernes Spølkummer for at varme sig, mens Præsten prædikede.

Men lidt efter lidt længedes Dagene og Snemanden blev sort og lind. I Syskolen hos Jomfru Jessen om Eftermiddagen saá de uden Lys. Eftermiddagsskolen var forbi og for sidste Gang hujede „Fa'r"s Drenge hen over Pladsen; nu havde hun og Kroens Katinka „Torvet" ene — de spillede Paradis, mens det skumrede.

Moder og Madam Henrichsen kom i strikkede Tørklæder frem i Dørene, og Fader røg sin Pibe paa Trappen.

— Den lider, Vintren nu, sagde han over til Smeden.

— Hun lider, svarte Smeden, som skoede Lars Erik's Skimlede.

Stæren kom i alle Skolens Kasser og endelig Storkene, Kroens Stork lige midt paa Gavlen. Drenge og Piger sang til den i Frikvarteret, i store Kredse, mange Dage. Hver Mand, der skulde til Kros eller til Kirke, gav sit Besyv med om Storken. Der var Tegn og Mærker og Varsler at tage af, om den fløj højt eller om den fløj lavt og naar den gik i Mose — baade for Somren og Sæden og for Regn før Skt. Hans.

— Den kom sent, den bringer Varme, sagde Bølling. Han vidste Datum for, naar Kroens Stork var kommen siden 39, da han selv kom i Skolen. Han førte Bog med baade Stork og Stære i sin tyske Almanak.

Foraaret kom, og Vinduerne blev lukkede op i Skolen.

Ud over Pladsen hørte man det som en travl Summen af Bibel og Landkort og Katekismus.

Saa sang de tilslut med høje Stemmer, mens Bølling slog Takten med den store Pegepind; Madam Henrichsen gik saamæn tit ud i sin Dør blot for at høre til.

— Det er, som det frisker Ens Hjerte, sagde hun, de gamle Melodier.

Baade Fædrelandssang og Salme lød der over Pladsen, til Børnene tilsidst jublende slap fri og Bølling kom ud paa sin Trappe at svale sig en Stund, efter Dagens Sved.

Om Aftenen, naar Ringeren gik til Kirke, tog Tine ham ved Haanden og fulgte med. Han gik op at ringe, mens hun sad paa en Sten ved Døren, bag Buksbomhækkene, eftertænksom og stille.

Alle Vogne holdt ved Skolen nu, i det milde Vejr. Landhandleren og de fra Gammelgaard og Madam Esbensen, Jordemoderen, der fik Kaffe ud i Fjederstolen paa sin Vogn:

— Der er altid travlt her i Sognet om Foraaret, snakkede Madam Esbensen .... Her har vi et af de bedste Sogne i Distriktet — i Maj Maaned.

— Det kommer af, forklarede Madammen videre, at det er raske Folk, som véd at blive færdige med Høsten.

Madam Esbensen fik Vafler ud til Kaffen, og der blev en Slidder Sladder halve Timer om baade Nedkomst og Barsel, foran Trappen.

— Ja, ja, det gi'r Offer, nikkede Madam Esbensen til „Farvel" og jollede af i Fjederstolen. Tine bragte Kop og Tallerken ind; for Madam Bølling maatte først give Besked til Madam Henrichsen, som kom ud for at høre, hvor det var, og hvordan det stod.

— Hos Hans Lorentz'? — Ja, jeg tænkte det. Det er vel Tiden ....

— Naa — der gaar det da paa hvert evigste Aar, sagde Madam Henrichsen.

— Ja, svarte Madam Bølling og sukkede lidt, det er jo Guds Vilje.

Og Madammerne gik ind.

.... Sommeraftner, naar Ane-Pige var kommen fra „Lodden" med Mælken, sad Madam Bølling og Tine paa Trappen. Graveren kom med Spaden fra Kirkegaarden og gik hjemefter.

— Naa, Niels Lars, sagde Madam Bølling, er det saa gjort?

— Ja, Madam, svarte han, nu er der Plads.

— Ja, Gud ske Tak, hun maatte stride haardt — ja, Gud ske Tak . . . Ja, saa Godnat, Niels Lars, nikkede Madam Bølling.

— Godnat, Madam.

Og Graveren gik, med Spaden, nedad Gaden, bag Kroen, mens der blev stille paa Pladsen, hvis Luft var fyldt af Buksbom, Hyld og Lind.

Næste Morgen blev Pladsen strøet med Blade og Sand. Det var tungt for Bærerne at naa op forbi Krolængen med Liget; de hvilte midt paa Pladsen, med Kisten stillet paa de sorte Bukke. Saa gik de videre ind paa Kirkegaarden. Graven var tæt ved Muren, og Madam Bølling og Tine hørte Talen inde i Køkkenet.

Om Aftenen gik Madam Bølling ind at se paa Kranse. Efter Eftersynet kom hun til Sæde paa Trappen med sin Strømpe. Madam Henrichsen sad ovre hos sig mellem de to hvide Søjler.

— Saa er hun henne, sagde Madam Bølling: Og Gud ske Tak — hun stred sin Strid.

— Ja, hun var et Skrog, bekræftede Madam Henrichsen.

— Men Gud løser op til sin Tid, sluttede Madam Bølling, og de strikkede tavse videre.

Tine og Katinka kom op om Kroen Arm i Arm. De gik til Præsten sammen nu. De sang, mens de løb hen over Sand og Buksbom.

. . . .

Aarene gik.

Helg og Søgn og Høstens Tid — Uge paa Uge, fra Søndag til Søndag.

I Degnegaarden skiftedes de til at gaa i Kirke nu, Moderen og Tine; én maatte jo blive ved Huset: Pastoren skulde jo have sin ordentlige Kaffe efter Tjenesten.

Idag var det saa varmt og stille, at Tine havde lukket op til begge Sider under Kirketiden. Solen laa frem over

Bordet og den Damaskes Sofa; alle Stuer var fyldt med Lugten af Gyldenlak og Roser.

Salmen med dens mange Røster i Diskanten lød ind gennem Haven. Det var „Dejlig er Jorden“, de sang; Tine faldt i og nynnede den med, mens hun gik.

En Kirkegangskone kom op gennem Laagen, og Kordrengene fo'r ud af Vaabenhuset, hujende ned gennem Buksbomhækkene.

— Skal I forstyrre Pastoren, raabte Tine ud. Og, lidt mere lavmælte, begyndte Drengene at spille Klink op ad Kirkemuren.

Selv satte Tine sig, da det hvide Bord var færdigt, paa Forhøjningen saa andægtig, som kunde hun høre Kapellanen præke helt herind.

Naar hun hørte den unge Præst i Kirken, sad Tine gemt bag Orgelet og græd som et sprukket Kar, saalænge han var paa Prædikestolen. Hun havde nu i det Hele svært nemt tilvands i denne Sommer, og det tog hende og kom over hende, alting, som én Bedrøvelighed, saa Kroens Katinka lo hende ud, saa det klukkede.

— En lille Hjertevé, min Pige, sagde Tinka og klaskede Tine midt paa Barmen: hos Dig arter det sig saa Skam til Bedrøvelse.

Tine blev ved at sidde paa Forhøjningen. Udenfor laa Pladsen solbelyst og stille. Dovne var Kordrengene faldne hen langs Muren, og ovre paa Krobænken sad kun Præstens Nils i Skjorteærmer og rød Vest og spyttede saa langstrakt ud i Solen.

Salmesangen begyndte igen, og de første Karle listede, varsomt og skruttende sig, af Kirke for at faa Piben stoppet ved Porten, med Tommelfingeren. Der kom fler, og nogle gik til Kros, hvor Kaffepunchen kom paa Bordet og Kortene frem til et Slag, bag de aabnede Ruder.

Ude paa Pladsen bredte de unge Karle sig med tændte Piber i store Kredse, mens Pigerne endnu holdt sig indenfor Kirkegaardsporten i en undselig Klump.

Hos Degnens blev fire, fem Gaardkoner bænkede og sad lavmælte og stramme rundt om Madam Bøllings

Flødekumme, mens Tine bød Kaffen om til dem og Kapellanen. Det var, som fik Tine det saa underligt i Skuldrene og blev helt stivarmet, bare hun var i Stue med Kapellanen. Og Øjnene stod stirrende helt ud af Hovedet paa hende, blot han talte til hende, som nu.

Saa hørtes en Vogn omme bag Krolængen, og Tinka, der fniste ude paa Pladsen med Landhandlerens Sønner fra Notmark, fordi hun saá Kapellanen og Tine ved Vinduet, maatte til Siden for Gammelgaards Brune, som satte op imod Skolen. Kortspillerne i Kroen vendte sig i Sædet: Naa — saa det er h a m, der javer med Dyrene, sagde Knud Smed, og de spillede videre.

Tykke Stén var pustende og svedig kommen af Vognen og rystede Benene paa Skolens Trappe efter det lange Sæde. Der er ellers nyt, sagde han, efter at han var kommen ind og havde givet Haandslag rundt og havde faaet sig sat: I har saagu' faaet Skovrider udnævnt, Folkens — iforgaars. Berg hedder han, sagde han og gav Kapellanen „Berlingske“ til Eftersyn.

— Saa blev'et ikke ham fra Graasten, sagde Bølling.

— Og det var godt det samme, erklærede Madammen.

Kapellanen læste Udnævnelsen op: H. R. Berg hed han og var Premierløjtnant i Reserven; og der blev en Debatteren om, hvem han kunde være og hvorfra han var. Det k u n d e være af de Bergs fra Gram, mente Bølling, d e r var en Forstraad Berg i 1829. . .

— D e t huskede Madammen . . . De var egentlig kommen oppe om fra Kolding . . .

— Og var ret en herlig Familie, sagde Bølling.

De to Gaardkoner paa Fløjene begyndte ogsaa at tale med halvhviskende Røster — om den g a m l e Forstraads: de havde begge to været med til at vaske den salig Forstraadinde den sidste Gang — hun laa med Hovedet paa baade sin Bibel og sin Salmebog . . . Og de blev ved at tale om Ligstue og „Klædning“ og Begravelse, til de blev meget rørte og tørrede Øjnene med de

sammenlagte Lommeklæder; mens den midterste Kone stadig dyppede Butterdejgskringler, sendrægtig men uafladelig, i Madam Bøllings Kaffe og fik dem fortærede.

— Nej, af Slægt er han fra København, fortalte Stén, der nu fik Kaffe budt af Tine: en ung Mand, sagde Herredsfogeden . . .

— Men gift er han, Jomfru Bølling, sagde Stén og tog Tine i Armen. Og Tine, der, naar Kapellanen var paa Sognets Jorder, gik om med en Sekstendedels Besked paa alting og vaagnede rent som forskrækket ved hver Tiltale, sagde med et Ryk:

— Er han? — — saa de alle lo, mens den midterste Gaardkone endelig blev færdig og sindig fik sin Kop sat tilbage paa Bordet.

Sténs Kusk, der fik en Kaffepunch rakt ud af Vinduet, havde bragt Nyheden til Kros, og Kortspillerne, som pustede af Hede og Punch, gav deres Besyv i Laget: Saa blev'et vel endelig til no'et med Auktionen efter Forstraadens da. Naa stort var det nu ikke med Besætningen.

— Men de Skimlede, de kunde dog tænkelig blive tjenlige til Trækkebrug, mente Knud Smed.

Hos Degnens brød de op. Hun har s'gu faaet et Strejfskud, Degnens Tine, af den Præstespire, sagde Stén til sin Kusk, mens de kørte hjem ad Gammelgaard til . . .

. . . Ude paa Pladsen blev der tomt saa lidt efter lidt. Smaaklyngevis drev de Unge hjem bag Hegnene.

Madam Bølling kaldte paa Tine gennem Huset: hun vilde gaa lidt fra Dørene for at give Madam Henrichsen rigtig Besked. Men hun fik intet Svar. Tine stod inde paa Kirkegaarden i Hjørnet og saá efter Kapellanens Vogn. Nu blev den borte mellem Hækkene.

Tine vendte tilbage og gik ind i Skolestuen for at tage en Sangbog ud af Bunken. Hun skrev saa mange Viser af i en blaa lille Bog i Sommer. Oppe i sit Kammer slog hun op paa „Ridder Aage", der tog „Kisten paa sin Bag". Den skrev hun af, med Skønskriftbogstaver, Vers for Vers.

Nede paa Pladsen slog Kroens Karle Kegler, og Kortspillernes Stemmer lød ud i Aftenen.

Madam Bølling kom fra Kirkegaarden nu, mens Klokkerne ringede. Hun havde været inde at se til Forstraadens Grav. Det var ogsaa en Guds Skændsel, saa Ringerens holdt den allerede; nu havde hun da plantet en Levkøj ved Korset i det mindste.

Kortspillerne var langsomt gaaet hjem, og Kroens Karle hviskede sagte paa Bænken, mens begge Madammer sad i de hvide, opsatte Kapper foran deres Døre og strikkede tavse.

Tine kunde ikke mere se og satte sig ved Vinduet. Aftenen var kølig og fuld af Dug. Blomsternes Duft steg op fra Kirkegaard og Have. Hver Lyd blev hørt — hver Latter over Markerne og Buskenes Raslen fra Paradisstien, bag Kirkegaardsmuren, hvor Parrene kæredes.

Der kom en Vogn over Pladsen og standsede ved Skolen. Tine hørte Stemmerne: de talte om Skovriderens igen.

— Ja, vi faar dem jo til Nabo, sagde Madam Bølling sindigt.

Og Vognen kørte videre, til Lyden døde.

En Flagermus skød forbi eller en Ugle. Over alle Marker og Hegn laa Aftenen tyst; kun paa Paradisstien raslede Buskene sagte.

— Tine, kaldte Madam Bølling fra Trappen.

— Ja, Mo'r, fo'r Tine op og fik Lommekluden frem: hun maatte tørre sine Øjne.

— Saa Godnat, Madam Henrichsen, lød det nedefra.

— Godnat, Madam Bølling.

Og Dørene blev lukket rundt omkring . . .

— — —

Om Efteraaret kom Skovriderens; og Herluf blev født og han voksede til, og Vintre gik og Somre.

Midsommers blev hele Huset fuldt af Gæster hos Skovriderens, de fra København og alle de fra Horsens. Tine kom der mest kun et Løb om Morgenen, med noget

fra Haven eller med en Kande tyk Fløde. Man skulde altid tro, der var mere Forslag i Bøllings fire Køer end i Skovriderens fjorten, og Madam Bølling lagde, saa lang Ferien var, sit Hoved i Blød med „hvad den Stakkel vel skulde finde paa at give alle de Mennesker at spise.“

— Det er ikke let for saadan et Købstadbarn, sagde hun.

Naar Tine kom ned i Skovridergaarden i Morgenstunden, var Rullegardinerne nede endnu i alle Gæstekamrene. Fru Berg lukkede sagte Døren fra Sovekammeret op og kom ud paa Trappeafsatsen i Natkjole:

— Er det Tine, hviskede hun.

— Ja.

Tine listede op; Fru Berg sad i Sengen: Hun havde ikke haft Blund i sine Øjne, sagde hun, for at lytte efter Tine. Det var en Vandkringle, som skulde lægges:

— Og De véd, Tine, at de Vandkringler altid — og Fru Berg slog hjælpeløs i Tæpperne — mislykkes for mig . . . (der var mer end Vandkringler, som „altid mislykkedes“ for Fru Berg).

— Tine kunde jo snart faa lagt den Smule Kringle.

— Aa Tak, Tine, De er god, sagde Fru Berg og skuttede sig lidt i Sengen.

— Og saa lukker De nok et Vindu op, Tine, bad hun og nikkede, mens hun puttede sig under Tæppet.

Fru Berg elskede at faa det sidste Blund med den friske Sommerluft hen over Sengen.

Mens Tine stod og lagde Kringlen, kom Skovrideren hjem gennem Gaarden og standsede foran Køkkenvinduet:

— Men hvor har De været gemt saa længe, Tine, sagde han og blev staaende lidt og saá paa Tine, der arbejdede saa rask i Dejgen med sine runde Arme.

Véd Du, Marie, sagde han undertiden til Fru Berg, Tine kan virkelig være ganske køn — om Morgnerne . . .

Om Eftermiddagene sad Madam Bølling og Tine ved

Vinduerne i Stadsstuen, Bølling var mest paa Lodden nu, da der ikke var Skolegang.

— Tine, Tine, raabte Madam Bølling til Datteren, der voksede Traad —: de fra Rønhave ...

Rønhaveren svingede om Krolængen med en stor Holstenskvogn fuld af Fremmede.

— Nu har de vist Snesen, sagde Madam Bølling. Hvor de faar Plads, Du ... hvor de lægger dem, Tine, sagde hun. Og hun regnede op, hvordan de vel kunde „lægge dem“ paa Rønhave.

Tine blot nikkede og nikkede, til Vognen var forbi.

— De tre med Hattene var der ikke i Torsdags, erklærede Madam Bølling saa til Slut og strikkede igen.

De fra Notmark kom forbi og Skovriderens med alle deres paa en Høstvogn. Der blev en Viften og en Vinken, mens Fru Berg raabte til Vinduerne:

— Til Storskoven — til Storskoven, raabte hun, mens de Fremmede sang hen ad Vejen:

Det Land endnu er skønt,
thi blaa sig Søen bælter,
og Løvet staar saa grønt,
og ædle Kvinder, skønne Møer
og Mænd og raske Svende
bebo de Danskes Øer.

— Den Sorte? er det hendes Bro'r? spurgte Madam Bølling.

— Ja ... saá Du Skovrideren, at han nikkede? sagde Tine, som lod Sytøjet ligge i sit Skød.

Saa kom Bispens med to gamle Vallø-Stifts-Damer i Kaleche; Madam Bølling hilste ved at neje lige til Gulvet paa Forhøjningen. Og Sténs kørte forbi med deres Studenter: Hele Øen havde Fremmede nu.

Katinka, der ikke veg fra Krobænken den lange Eftermiddag, maatte over og udøse sit Hjerte. Hun havde bevægede Tider om Sommeren: For man bli'r anskudt, Madam Bølling, af de Københavnere, sagde hun.

— Aa — der var Studenterne hos Sténs og ham, den

Sortsmudskede, hun vidste ikke, hvad han var — fra Rønhave . . .

— Disse dejlige Mandfolk, sagde hun og satte Hænderne rapt i Siderne, saa hun stod som en Hankekrukke.

Madam Bølling syntes skam ikke, der var stort ved de Springfyre.

Men Skovrideren er køn, sagde hun, Skovrideren er køn . . . Det endte Madam Bølling altid med, hvormange Mandfolk der saa var paa Tale.

Fangels kørte om Krolængen og holdt Mellemmadskurvene op foran Skolevinduerne: De skulde til Lille-Skoven — bare et Trip.

— Saa de farter, sagde Madam Bølling. Men, Gud ske Lov, ja, Gud ske Lov. Det er jo osse ret et dejligt Land.

— Blot de nu har husket Spiseskeer til Grøden, sagde Tine. Hun tænkte stadig kun paa Skovriderens.

— Du skulde gaa et Løb derned, Du skulde, sagde Moderen. Der er vist baade et og andet . . . Det er ikke saadan at ha' Huset fuldt af saa mange liggende Personer.

Tine gik ned og „saá lidt efter" i Skovridergaarden, mens de var i Storskoven.

Om Aftenen sad Tine længe paa Bænken paa Trappen. En efter en kørte Vognene hjem med deres søvnige Gæster.

— Godaften, hilste Kusken dæmpet.

— Godaften, svarte Tine.

Og Gæsterne nikkede — halvt i Søvne, mens de rullede forbi.

Tilsidst gik Tine op; Forældrene var allerede i Seng.

Langt borte hørtes en Vogn, hvor de sang; den kom nærmere og rullede forbi:

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
lukt med Bølgen blaa,
hvor de tapre danske Drenge
kan i Leding gaa . . .

— Tine, lød det nedefra, med en dæmpet og langt udtrukken Røst for ikke at vække Bølling, der sov: Hører Du?

— Ja, Mo'r.

— Det var Skovriderens.

— Ja, Mo'r.

Tine stod ved sit Vindu, mens Sangen blev svagere og svagere:

. . . mod de Tysker, Slaver, Vender,
hvor man dem paa Tog hensender —
en Ting mangler for den Have,
Ledet er af Lave.

Nu var de ved Skovridergaarden — nu drejede de derind.

Og det var kun Landhandlerens fra Notmark, der arbejdede saa tungt med Hestene op om Krobakken, i den stille Nat.

. . . Naar Fru Berg kom hjem fra Sønderborg efter at have fulgt de sidste Sommergæster, faldt hun ned i den gamle Sofa hos Degnens. — Saa — nu er de afsted, sagde hun og pustede: Og Gud ske Lov, lo hun, Gud ske Lov for det.

Kaffen kom paa Bordet; ude i Køkkenet gik, glad, Madam Bøllings Jern til de varme Vafler.

— — —

Saa kom Efteraaret og Æbleplukningen og siden den store Slagtning.

Hele Huset lugtede af Ingefær og Timian og Peber hos Skovriderens. Fru Berg og Tine og alle Pigerne sad, indbundne i Veste og Sjaler, i Bryggerset i Kreds om Spandene med Blodet og stoppede Pølser. Fru Berg fortalte Pølsehistorier, og Maren skulde synge.

Hun kvædede Visen ret ud, som kom den fra en Trompet, mens hun stak i Rullepølsen med nogle væl-

dige Sting; Fru Berg satte i med Omkvædet, saa det klang:

Pølse, Vin og Kærlighed,
det er Livets Herlighed!

Tine rørte Indmaden til de hvide Pølser, mens Sofie, der var dobbelt saa „emballeret“ som de andre og saa tilbunden om Hovedet, saa hun saá ud som en Haardtsaaret, haandterede Mandlerne, der skulde skoldes.

— Vi Bysens Folk forstaar os ikke stort paa det Slagt'væsen, sagde Sofie, der jo var fra Horsens. Hun stod mest og saá til, med Hænderne under sit Forklæde.

Krydderierne skulde i den hvide Indmad, og Fru Berg vilde have en Kende Vanille med. Hun og Tine løb ind med et Lys for at finde den i Sekretæren, hvor den var pakket ned i en Skuffe mellem det fineste Sølvtøj.

Lyset stod paa den nedslaaede Sekretærklap, mens de søgte.

Fru Berg snakkede og trak Skuffer ud og Skuffer ind — de fandt ikke Vanillen. Dér var bare hendes Lommetørklæder og dér bare Breve ... Hun blev staaende med Brevskuffen trukken frem paa Klappen og lo:

— Det var Bergs Breve fra det første Aar, de var forlovede ... Hun løste Pakken og bredte de store blaa Brevpapirer ud paa Klappen og læste, ved Tællelyset. Hun lo og begyndte at læse højt: det var lutter Stjerner og Forglemmigej og Stumper af Digte — alt.

Tine lo med, mens de blev ved at staa indpakkede i deres mange Sjaler foran Tællelyset: Du godeste Gud — ja — det var den Gang, sagde Fru Berg og holdt pludselig op at læse.

— Og det troede man var Kærlighed, sagde hun og slog den flade Haand ned mod Brevpakken, mens hun lo.

De søgte videre og endelig fandt de Vanillen. I Køkkenet var Fedtegreverne paa, og der stod en Damp over Skorstenen.

Husmandskonerne, der var komne med deres Span-

de, sad paa Bænken ved Døren og ventede; det var altid, som havde hver en Husmand haft Slagtning, naar de havde slagtet hos Skovriderens.

— Se Godaften, Godaften — ja, nu er Greverne paa, raabte Fru Berg.

— Tine, nu henter vi Pølserne.

De gik ind i Spisekamret, hvor de færdige og trinde Pølser skinnede i lange Rader, bredte ud paa Straa, og de fordelte dem i Partier til hver.

— Lad den gaa med, sagde Fru Berg og slog en sidste Sortepølse som en tyk Snog hen til Ane Tækkemands:

— Der er mange Munde, sagde hun; og de delte Portionerne ud til Huskonerne, som rullede Pølserne omhyggeligen ind i Bomulds Klæder og kyssede paa Haanden baade „Fruen“ og „Jomfruen“.

— Ja, ja, Ane, sagde Fru Berg, som helst trak Haanden til sig: nyd det med Helsen.

— Nu faar I Greverne i Spandene.

De øste op med den store Sløv i Spand efter Spand.

— For livsalig Lugt, sagde en af Konerne, der skuttede sig saa hjemligt som en Kat ved Ild.

— Ja ja, det kildrer i Næserne, sagde Fru Berg, der lo uafladelig af Fryd og Fornøjelse.

Den sidste havde faaet, og langsomt kom Konerne afsted.

— Ja, ja da, ja, ja da, Tine fik Ende paa Anes Taksigelser — hun gik som den sidste med Spanden og sine Pølser, der var pakkede ind som en Bylt.

Da de kom tilbage til Bryggerset, havde Sofie sat sig til Borgeleje paa Fru Bergs Stol midt under Lampen:

— Ja — jeg har hørt om 'et før — sagde hun. Jeg har jo hørt om 'et før — og hun stak Hovedet helt frem over Spanden med Blodmad af Begærlighed efter at høre det en Gang til.

Det var den ene af Pigerne, som fortalte om den skindøde Datter hos Lars Eriksen: Hun havde rejst sig

fra Baaren, paa én Gang, midt i Ligstuen, i alt sit hugne Ligtøj.

... Da Tine skulde hjem, vilde Skovrideren følge hende. Men hun løb alene: det var jo maaneklart og ganske lyst.

Saa underligt det dog var: herude, i den friske Luft, mens hun løb, kom alle Stumperne af Skovriderens gamle Breve igen i hendes Tanker; hun kunde dem jo udenad, Sætning efter Sætning.

— — —

Julen kom nær. I den sidste Tid maatte Tine hjælpe Fru Berg med hendes Presenter. Fru Berg blev aldrig færdig med sine Gaver og der var altid saa rigelig med halvsyede Ting paa Julebordet:

— Aa, hva', sagde Fru Berg, man syr dem efter Nytaar.

Men Tine tog i alle Fald nogle af Gaverne hjem og syede om Natten ved et Lys, med Kanevasgarnet spredt over Dynen. Hendes Fingre hovnede op, saa koldt som det var.

Og Julen kom og den gik.

Det var Hellig-Tre-Kongersaften. Tine kom ned i Skovridergaarden i Mørkningen. Fru Berg havde siddet ved Vinduet med en Bog og stjaalet det sidste Dagslys.

— Saa de dog snakker om den Kærlighed, sagde hun og slog Bogen i. Hun flyttede sig hyggeligt hen til Kakkelovnen til Tine.

— Ja, sagde Tine langt og saá ind paa Favnebrændet. Men hvad er den da? spurgte hun.

Fru Berg lo højt op; det kom saa pudsig grublende fra Tine. Men saa holdt hun op at le og sagde, mens ogsaa hun saá ind i Ilden:

— At være to sammen, tror jeg — og være glade, sagde hun sagtere. Og de sad begge to stille, foran Ilden, til de gik ind at tænde Træet.

Skovrideren og Fru Berg og Tine sad og snakkede,

mens de sidste Lys brændte ned: om Julegilderne og Nytaarskalas'erne; nu blev det rent galt, nu efter Nytaar. Nu stod Kørehestene da ikke stille en Dag i Stalden.

Fru Berg begyndte saa at nynne paa en Salme, og de sang den halvhøjt, hun og Tine, Salmen om „de tre Konger“, mens de saá paa Træet.

Herluf sad stille ved Faderens Knæ og stirrede blot op paa Lysene.

— Fa'r, nu er Julen ude, fo'r han op; der var kun de allersidste Lys tilbage, dem, han skulde puste ud. Men Sofie skulde ind at se det — og alle de andre ogsaa: han løb ud og han hentede alle Folkene ind, lige til Hans Husmand. De hilste „Godaften“ og blev staaende ved Døren i en Klump paa deres blaa Sokker.

Halvmørkt var Træet blevet og Stuen; der brændte kun seks-otte flakkende Lys endnu.

Berg løftede Herluf op og han pustede: Pyh — nu er Julen ude ...

— Pyh — nu er Julen ude, pustede han, saa stolt, som satte han almægtigst Julen paa Døren for hvert Lys, han slukkede, mens de andre saá opmærksomt paa Lys efter Lys.

— Det sidste, raabte Fru Berg. Det sidste.

Nu var det sidste slukket, og der var mørkt, mens Faderen stille satte Herluf ned paa Gulvet. Fru Berg tog Skovrideren under Armen og tavse gik de alle ud af Stuen.

De havde spist Syltetøjet og Tvebakkerne ved Lampen og Tine skulde hjem. Fru Berg vilde gerne gaa et Trip i det dejlige Vejr, og de fulgtes ad, alle tre. Det var klar Frost med Sne over alle Veje.

Drengene havde lavet Glidebaner langs de store Grøfter. Fru Berg og Tine gled — Tine forrest. Fru Berg, hun lo og faldt; Tine satte afsted saa fejende og bred som en Fregat, der sættes paa Vandet.

Saa gik de stille igen, mens Sneen knirkede under

deres Fødder. Langt borte hørte de over Marken Lyden af Violin og Fløjte.

— Det er hos Anders Lars' til Dansen, sagde Tine.

Paa Pladsen var der lyst, med Sne over Muren og paa alle Kirkens Takker. I Skole og i Kro var der stille, lukket og slukket.

— Ja, sagde Berg, saa er den Jul da ude.

De var standset alle tre og stod nu tavse tæt ved det islagte Kær.

— Ja, sagde Fru Berg og hendes Stemme slog lidt over:

— Men her, Henrik, er der dog altid som en Smule Jul.

Tine nikkede: Ja, hviskede hun, her er dejligt.

Og alle tre stod de et Øjeblik bevægede, med Øjnene ud over de hvide Marker under den stjernehøje Himmel.

Det var sidste Jul.

— — —

Tine lagde Ansigtet ned i sin Pude og begyndte at hulke. Længe græd hun og græd hun.

En tung Vogn kom op over Krobakken, og hun lyttede. Det var Landhandlerens. Saa var det hen imod Morgenen.

Lidt efter lidt faldt Tine endelig helt i Blund.

II

Der var Fremmede hos den enarmede Baron. De var kommet tidlig, lidt efter Middag allerede — Folk holdt af at være sammen i de Dannevirkedage — og havde spist i Havestuen. Nu var de ved Punchen i Dagligstuen, hvor der stod en Røg af Piber.

L'hombre-Bordene var slaaet op foran Vinduerne, men

der var ingen, som havde sat sig til uden Doktor Fangel og Landmaaleren, som sad og nikkede saa smaat i Mangel af en Trediemand til Spillet; for de andre kom ikke til Kortene, men gik og gik kun, op og ned, i Krogene, i Smaaklynger og blev ved at tale, højt, om Bustrup og Værkerne og Mysunde og om den sidste Krig.

Over alle Stemmerne hørte man Kapellan Graa, der stod foran Stén fra Gammelgaard, hvem han naaede omtrent til midt paa Maven. Han talte om Slaget ved Isted og den kære Drot, hvormed han mente den afdøde Kong Frederik VII. Han kom til Ende med en lang Ordstrøm, hvorunder meget Spyt var fløjet ud paa Sténs Vest, og han sagde som et Slags Resumé:

— Ja, da sejrede Danmarks Hjertemagt.

Kapellanen blev staaende — borte i et stort Troens Smil. Han var Grundtvigianer og kvækkede som en Frø.

Ovre i Hjørnet ved Bogskabet havde en Kreds slaaet sig ned omkring Postmesteren fra Augustenborg, der fortalte om Dagene ved Frederits — da havde han været med: Det var Storm paa Skanser og Brand af Værker og Gaaen paa med Bajonetten under glade Trommehvirvler. Naar de blev bombarderede, lod de Regimentsmusikken spille, og naar de stormede, sang de.

Som Høstfolk havde de klædt sig ud og nappet Prøjserne i en Kornager.

Alle kom de med i Samtalen ved Bogskabet. Man drog fra Frederits til Isted, og fra Isted til Bov, de drog fra Sejr til Sejr. Stén fra Gammelgaard havde ogsaa været med, han havde kæmpet under Helgesen.

— Ja, en hed Karl var han, sagde han, og sloges som en Røverkaptajn.

De blev ved at tale: om Ryes Ord: „den skal tages og nu frem"; om Schleppegrell; og om de Meza, der skiftede Handsker midt under Kugleregnen. Hver fortalte højlydt sit — undtagen Kammerherren, Provsten og den Enarmede, de stod sammen midt i Stuen og talte om Regeringen, der kendte sit Ansvar.

Ellers var det en Vise om Lystighed og de spiddede Prøjsere, saa Krigen lød som en Fanfare gennem Stuen af munter Stormen paa og saftig Spøg og glade Signaler — indtil Frederik Klint, en Student, der var her i Besøg og ikke kunde gaa med paa Grund af en manglende Finger, han havde faaet skudt af ved Skydeøvelse i en Skytteforening, greb sit Glas og raabte, hed af Krig og Punch:

— Ja, lad dem komme, vi ta'r imod dem.

De raabte alle med, med skinnende Øjne, og paa én Gang sang de „den tapre Landsoldat", med høje, larmende Røster, alle, — undtagen Provsten, der begyndte at gaa op og ned paa Gulvet, urolig som paa de store Offerdage i sit Sakristi, og Kammerherren, som kun stod med sit hvide Skjortebryst frem og smilte.

Gamle Fangel vaagnede af sit Blund ved Sangen. Ja, i Guds Navn, sagde han — med den Sætning plejede han at fortsætte sit Livsværk efter hver Skraber —; og han begyndte at nynne med dem, der sang højere og højere (Studenten oppe paa en Stol) sættende i paa hvert et „Tyskerne", de sang, som slog de dem ned med Næver for deres Fod.

Sofie kom ind med tilbundet Hoved med Aviser og Post, mens de sang endnu, og de holdt alle op som med et Ryk:

— Endelig, endelig, sagde Provsten som stakaandet og greb efter Tidenderne. De havde ventet paa Posten i Timer nu.

— At han dog kom tilsidst, sagde Baronen febrilt og søgte sin Avis i Bunken.

— En ka' vel ikke fly'e med Ilpost, sagde Sofie, naar Vejen' er saa glatt' at En knap ka' kryv', naar En ikke vil stikk' i Sivsko.

— Ja, de vil snuble, de vil snuble, raabte Klint og knyttede sine ni Fingre.

De stod alle rundt om Lampen, to, tre om hver Avis, saa ingen kunde læse: Lad Provsten læse, sagde Stén.

— Ja, vil Højærværdigheden læse, bad de alle, mens

de satte sig rundt om Bordet, og Provsten fik aabnet Bladet for den tredie; Depecherne var kun de kendte, men der var en Korrespondance fra Dannevirke i „Bladet“ — den kunde han læse:

— Ja, læs, læs, raabte de alle.

Hans Højærværdighed holdt det løvemankede graa Hoved rankt, og med sin myndige og runde Stemme, der fyldte Stuen blødt, læste han bredt og klart Korrespondancens Ord, som oplæste han en Proklamation; mens de andre sad med Blikket fæstet paa hans Ansigt, tavst hengivne, et Par med foldede Hænder — og han blev ved at læse.

Sofie var blevet staaende henne ved Klaveret, hvor hun græd.

Korrespondenten skrev om Vogne med „prægtigt Kød“ og en Mængde Brød og Skaale fulde af Gryn, og om de „troende“ Soldaters Mod. Saa gik han over til at tale om „Stillingen“, og Højærværdigheden læste uvilkaarlig med højere Røst, dvælende og endnu bredere som en Digter, der, kælende, oplæser sit eget Værk:

„De vide ialfald, hvordan Stillingen ser ud: at der er en lang Vold, det gamle kære Dannevirke, som vi i et Aartusind have kæmpet om, og som Ingen endnu har kunnet tage fra os. De vide ogsaa, at der langs denne Vold er opkastet Skanser, og at Stillingen støttes ved Oversvømmelser. Og mere behøve de ikke at vide: Mere er det ikke værdt at fortælle. Det er en Fryd at staa paa disse Skanser, hvoraf hver er en stejl Fæstning, fra hvis Ildsvælg Død og Fordærvelse ville spredes i Fjendens Rækker, at se derfra ud over Terrænet og at tænke sig vor Ild bestryge Vejene, ad hvilke Fjenden rykker frem. Lad ham kun komme. Modtagelsen vil blive varm ...“

Stén havde lagt sin Næve over i Forpagterens fra Vollerup, som trykkede den uden at vide det. Studenten havde rejst sig igen, og Hr. Graa sad og slog sine smaa runde Hænder, knyttede, ud i den tomme Luft.

Provsten blev ved at læse:

„Ja, jeg har frydet mit Blik ved Stillingen, mit Sind og Øre ved at høre den Lyst og Iver, hvormed Soldaterne arbejde paa Forberedelserne til Kampene. Vejene vare glatte, de pløjede Marker, over hvilke jeg red, vare haardt frosne, og Hesten havde ofte Besvær ved at arbejde sig frem mellem de Knolde, som Jorden havde dannet. Men jo vanskeligere Vejen var, desto gladere var jeg. Thi disse Vanskeligheder vil Fjenden faa at overvinde. Det vil ikke blive nogen let Sag for ham at arbejde sig frem med sit Skyts og sine Troppemasser paa disse Veje, hvor Ilden fra Skanserne vil oprive hans Geledder ved hvert Skridt. Det vil blive besværlig for ham at storme løs ..."

— Ja, ja, mumlede Studenten gennem sammenbidte Tænder.

— „naar hans Soldater glide ud paa Isen eller snuble over Jordklumperne, medens vore Kugler gør lyst imellem ham, og hans Blod farver de hvide Marker røde ..."

Provsten holdt inde. Men der hørtes ikke en Lyd; det var som de alle med deres skinnende Øjne saá baade Marker og Blod.

„Mangen kraftig Mand" — læste han igen — „vil lægge sine Ben her i den fremmede Jord; mangt et ømt Moderhjerte vil faa det Budskab, der er tungest af alle. Men det maa være vor Trøst, at Ulykken vil ramme vor Fjende haardere og at langt flere Taarer vil fremkaldes i hans Hjem end i vort. Gid Tilliden ikke maa blive gjort til Skamme, gid Modet maa blive lønnet, og gid mit næste Budskab maa lyde: Sejr. Jeg haaber det, vi haabe det alle; men Afgørelsen ligger i Guds Haand."

Provsten holdt inde og lagde Avisen ned paa sit Knæ, men Kapellanen sagde med vidtopspilede Øjne:

— Ja, Gud vil vaage over sit Danmark.

Nu stod Provsten op; bred og stor vuggede han et Øjeblik sit Cæsarhoved frem over Bordet: Ja, brød han ud og lagde sin Haand myndigt ned paa Dugen, de Ord, vi har læst, spejler Nationens Haab. Det er vor

Fortrøstning og vort Haab — og han rettede sig rank, saa det hvide Bryst stod frem som et Panser — at Dannevirkedagen, den vil vække vort gamle Land. Femten Aar har vi ventet, til vi næsten fik ventet os i Søvn. Bøjet os har vi — og Provstens Stemme sank, den havde saa let ved at antage Fald som af vuggende Jamber — til vi blev næsten en duknakket Flok ...

— Ja, ja, raabte de, og de, som sad endnu, kom op at staa.

— der ikke havde egen Vilje i vort eget Hus. Og sørgeligt gik Indrømmelsernes Spøgelser gennem Lande. Men saa en Dag ilede Folkets bedste Mænd forud for Folkets Tvivl, og nu er Stunden naaet, den Stund, som disse Mænd har villet. Ja — og Præsten løftede Røsten, mens det gav ligesom et pludseligt Sæt gennem alle de Mænd, der lyttede, Skulder ved Skulder — vi har deres Ord derfor, som de „med velberaad Hu" have villet. Thi Danmarks Hjertesag — de vidste det — den maatte fægtes ud. Nu kunde der — forstod de — ikke krybes længer som Hunde ved Tyskens Bord, hvis ikke det dyreste skulde gaa os af ubodelig Eje og — Selvagtelsen skulde glemmes i dette Land ...

De raabte alle Bravo og „Hør" og hede Ord, som ingen forstod, mens de saá paa ham med aabnede Munde.

— Ja, raabte han og løftede Haanden halvt, mens han selv aandede svært, den har de villet redde ad den lige Vej. Danmarks Selvagtelse er det, som værnes i denne Stund.

Han tav.

De raabte ikke mer, stod tavse lidt, mens Stén og Forpagteren fra Vollerup pludselig løftede Armene, som svingede de et Par voldsomme Vægte i deres Hænder. Saa løstes de i Grupper paany, og talte igen — om „Sejren" og „Slesvig" og „Retten". Ja, hørte man Graa sige over dem alle: Gud vil skærme Tyra Danebods Vold; medens Kammerherren, der stod tæt ved den sammensunkne Provst og skulde „sige noget" og ikke

fandt det, endelig vendte sig til Postmesteren og sagde, med en Stemme, der var svagt snøvlende:

— Min Go'e — det er saadanne Talere, som har skabt vort Land.

De blev ved at drikke og tale. Klint slog Vinduerne op: ude tog Vejret til. Den tætte Røg i Stuen løste sig i Trækken til store og viftende Flager, som var det Skyer, der lettede over deres Hoveder.

I Gaarden begyndte Kuskene at rumstere med Hestene til Hjemturen. Men inde i Stuen blev Herskabet ved at larme og raabe højt, i Klynge om Værten, Baronen, der vilde tale. Han vilde tale om Krigen og stod op paa en Stol:

— Krig, mine Venner, er en Prøvelse, men en Prøvelse, — skreg han — der styrker Selvfølelsen; Krig er en Prøvelse, men det er en Prøvelse, som hærder Viljen: Krigen er Folkenes rensende Element — —

— Ja, ja, raabte Forpagteren fra Vollerup. Og Stén, der sad midt i Stuen og uafladelig førte sin knyttede Haand ned mod sit store Knæ, blev ved at sige:

— Ja, vi skal slaa dem ned — ja, vi skal slaa dem ned.

Kun Kammerherren og Provsten hørte mer; de andre gik op og ned, rødblissede, afbrydende, med hinanden om Halsen, talende i Munden paa hverandre, om tusind Ting, Hæren, Generalerne, Tysken; og — pludselig skældte de Kongen, Kong Christian.

— For han har ikke Danskens Hjerte i sit Bryst.

Det var Postmesteren, der skreg det først, og der blev et Raab.

Men Baronen blev ved, staaende op paa sin Stol, med sin Strøm af Ord ud over de forvirrede Hoveder — om Krigen og den danske Kvindes Jens, der vilde Afgørelsen ad den rette Vej; mens det tomme Ærme, som Trækken tog, daskede svagt mod Højærværdighedens Ansigt.

Der blev et Spektakel ved Vinduet, og alle strømmede sammen, saa Baronen holdt op. Det var Klint og

Kapellan Graa, der rakte Punch ud til Husmænd og Kuske, Glas efter Glas: de skulde vel ogsaa drikke for deres Brødre ved Dannevirke.

Alle stimlede sammen og fik de sidste Vinduer op: ude i Gaarden saá de som Skygger Husmænd og Kuske i Kreds. Ansigterne kunde de ikke skimte. Men, paa én Gang havde de derude løftet og tømt deres Glas, og der lød ni lange, dæmpede Hurraer fast ud fra Mørket gennem Stormen imod dem — som en Ed.

Herrerne ved Vinduerne blev tavse, pludselig bevægede af deres egne Kuskes Hurraer, og Provsten, der stod ved Siden af Kammerherren, sagde med vibrerende Stemme, idet han pegede ud i Mørket:

— Hr. Kammerherre, det er Mændene fra Isted.

Gamle Doktor Fangel, der i Stilhed viskede et Par Taarer væk fra Kinden, sagde til sin Sidemand, Landmaaleren:

— Det er dem, som skal dø, Du.

De vilde alle gaa tilbage i Stuen, da Klint sprang op i et Sæt paa en Stol ved Vinduet; bleg, med tilbagekastet Haar, talte han — usammenhængende, krammende om den røgfyldte Luft med sin lemlæstede Haand, som om han vilde gribe de Syner, han saá — og de blev staaende og hørte ham:

— Om Førerne er der talt — mer raabte end talte han — ja, de, som har ført de ældre — men os, os, de Unge, os, der skal kæmpe nu, os har andre ført: os har Digterne givet de nye Syn og varslet de nye Tider ... Han, der har sunget Norden sammen til Enhed, han, der har ført nordisk Ungdom til berømmeligt Samtogt — hans Syn har ført os til denne Dag ...

— Ja, og sig nu ikke — og utaalmodig bevægede han sin Haand gennem Luften — at det er Syner, som er bristet — de kan vel blive Sandhed endnu ... Men selv, mine Herrer, om det var Illusioner, de Illusioner har mættet os og de har været vort Brød ... Og naar der nu — han vendte sig halvt mod Gaarden, og Kar-

lene, der intet forstod, men hørte hans unge Stemme og saá Skinnet paa hans Ansigt, løftede sig i Hænderne helt op til Karmen, stirrende paa ham med lysende Øjne — staar som Vagt ved Danmarks Vold en Skare, som ser med tindrende Blik ud gennem Natten mod Danmarks Ransmænd — — saa er det ham og hans, som har næret deres Haab og ført dem herhen: hans er Ansvaret og Æren — leve da han og hans.

Klint kunde ikke tale mer, de sidste Ord blev kvalt i hans Strube; men som om Digterens ene Navn var Symbol paa alle deres Haab og al deres Tro, raabte de det, ude og inde, med Hurra, der slog imod Laden, ud over Engen, frem over Vænget — igen og igen.

Karlene hørte ikke og vendte sig knap for at se efter Bølling, der løb dem forbi, uden Hat, og raabte, endnu i Gaarden:

— Hvor er Tine? hvor er Tine? og løb op ad Trappen med den samme skingrende Raaben:

— Tine? Tine? Hvor er Tine?

Inde i Gangen faldt han ned paa Loftstrappen og kunde ikke tale, men virrede kun maalløs med sit hvidgraa Ansigt:

— Aa, Herre Jesus, hva' er der paa Fær' i Degn'gaarden, hva' er der paa Fær' i Degn'gaarden? raabte Sofie og begyndte at løbe forvirret rundt om sig selv med „Tørklædet" i Haanden, som hun tog af sig i Forskrækkelsen.

— Fa'r, Fa'r — Tine kom løbende med et Lys og bøjede sig ned over ham —: Fa'r, raabte hun angst, Fa'r — er det no'et med Mo'r?

Men Bølling svarede ikke; før han med ét tog hendes Hoved og førte det ned til sin Mund og hviskede; og Tine faldt, hvid, hun ogsaa, tilbage mod Væggen og løftede sine Hænder, som sank igen.

Bølling kunde endnu ikke tale og ikke staa op, men pegede kun paa Døren — Dagligstuedøren.

Tine gik ned og fik Døren aabnet, lod den staa og

faldt om paa Stolen ved Bogskabet. Benene bar hende ikke mer.

Provsten og Klint stod midt i hele Kredsen.

— Er det Vognene, spurgte Provsten hen imod hende. Og Tine svarede — og vidste ikke, hvordan, thi det var ikke Ord, sam havde Lyd —:

— De siger, de siger, at de — er gaaet fra Dannevirke.

— Hvad si'er De? hvad si'er De? raabte Provsten. Tine saá kun ham, hans Ansigt over sig, hvidt som et Lagen, alt andet blev borte — men hun kunde ikke svare mer, pegede kun ud paa Faderen, der sad, lamslaaet, paa Trappen ved det forladte Lys.

— Hvad si'er De, Mand? raabte Provsten og tog i Bøllings Skuldre: Er De gal? er De gal? og han rystede selv, saa han knap kunde staa. Hvad si'er De, Mand — saa forklar!

Men Degnen hørte ikke; han vidste kun én Sætning, som han lallede, to Gange, som en Mand, der har faaet et Slagtilfælde, eller som en Idiot.

— De er gaaet, de er gaaet, lallede han, mens han søgte at løfte Haanden med et Brev, han holdt — et Telegram, som Provsten tog og læste og tabte ned, mens han blev staaende, ret op paa Trappen med stive Hænder, over alle de andre, som var stimlede ud.

Saa gik Provsten ned, ind i Stuen, Stén støttede ham. De vidste det alle nu, men ingen talte — maaske et halvt Minut talte ingen. Saa løb Forpagteren fra Vollerup, skælvende som et Løv, hen og slog sine knyttede Næver ind mod Væggen og hulkede som en Gal.

Og man hørte dem paa én Gang hulke, blege og magtløse og forbitrede; og Postmesteren fra Augustenborg løb frem og tilbage og sagde ivrigt: Men det er umuligt — det er umuligt — Hæren — Hæren, bestandig gentagende dette ene Ord: Hæren, og demonstrerede med sine krumme Fingre.

Udenfor hørte man Pigerne græde og Karlene, der gik stille tilbage til deres Køretøjer.

Stén, der sad overfor Kapellanen, slog begge sine Hænder ned paa hans Skuldre og saá den lille Gudsmand fortvivlet ind i Ansigtet: Skammen, Mand, Skammen, sagde han, og hans Hoved faldt ned imod Bordet, som om han ikke kunde bære det mer. Men saa gik der som et pludseligt Stød gennem Provsten, og han rejste sig midt iblandt dem:

— Inat har man forraadt Danmark, sagde han, rank igen, i sin Flok.

Og som om dette ene Ord gav Tilflugt for alles Fortvivlelse og Skam, Afløb for al deres raadløse Fortvivlelse, raabte de det alle i en Strøm af Ord, diskuterende, vilde, med blussende Ansigter — Ordet: Forræderi. Og pludselig sprang Klint frem af sin Krog, og, ude af sig selv, slyngede han med et Hvin sit Puncheglas, der suste, ført som en Kugle af hans lemlæstede Haand, tæt forbi Højærværdighedens Hoved, lige mod Kong Christians Billede, der knustes.

Der blev tavst et Sekund, mens Glasset klirrede og Billedet gled ned fra sit Søm — Dannebrogsflagene over den afdøde Konge løsnede sig ved Stødet og faldt ned i Sofaen tilligemed Evighedsblomsterne —; men de begyndte straks at raabe igen, anklagende alle, Generalerne, Scheel, Plessen, Bluhme, Blixen-Finecke, dem alle uden Forskel — mens Provsten, der ligesom var kommen til Ro, sagde, idet han støttede sig til Bordet, med en stor Gestus:

— Men Folket vil drage dem til Ansvar, Folket vil faa sin Dag.

Ingen havde hørt Døren gaa, men de vendte sig alle, nu ved Stemmen, og de blev staaende forvirrede, som Folk, der pludselig vækkedes:

— Aa, her er Selskab!

Det var Bispen, spinkel og lille, med sit gullige Ansigt og det hvide Skæg; han saá et Nu hen over Borde og Glas og de væltede Stole: Stort Selskab, sagde han og saá hen ligesom gennem sin Provst, der endnu hvilede i sin Statsmandsstilling ved Bordet.

De andre stod alle forfjamskede, midt paa Valpladsen; Kapellanen vilde, stille, bag om Bordet, naa Majestætens Billede — men slap det: Bispen havde set.

— Og De ogsaa, Hr. Kammerherre, sagde Bispen blot og vendte sig.

Kammerherren drejede underlig rundt paa de velskabte Ben, som han skyldte sin Charge — „Louise vil se de Ben i stramme Bukser", havde den afdøde Folkedrot sagt ham ved Udnævnelsen, og det joviale Kongeord blev ofte gentaget i Jurisdiktionen — og Biskop Dahl saá et Øjeblik ned paa disse urolige Ben.

Saa sagde han i en helt anden Tone, mildt og meget indtrængende:

— Ja, mine Herrer, nu vil der blive meget at gøre og meget at gennemgaa for os alle.

Han tav igen.

— Det var iøvrigt kun Baronen, han var kommen for at tale med, sagde han saa: snart kunde man jo vente „Tropperne". Hans Stemme skælvede pludselig ved det Ord Tropperne, og han sagde: Men følg dog først Deres Gæster ud.

De kom ud, og i Gangen tumlede de med Pelsene. Døren klaprede i Stormen, i Gaarden var der intet Lys — Lygterne var blæst ud — og de gled paa Jorden, der var glat som et Spejl, mens de ravede mellem Vognene. Man hørte rundt om Kuskenes Raab; Stén stod og græd igen, lænet op til sine brune Heste.

De første var kommet i Vognene og de begyndte at køre, Skridt for Skridt, med de snublende Dyr; de andre fulgte, op imod Stormen, ned ad Alléen gennem Mørket, besværligt og langsomt.

Tine sad med sin Fader i Køkkenet, ved Siden af Skorstenen, der havde hun bragt ham ind.

— Naa, lille Fa'r, naa, lille Fa'r, havde hun sagt og klappet ham og klappet ham igen — han var som livløs, gamle Bølling — indtil han brast i Graad, lænet til Skorstenen. Saa havde de siddet der, tavse sammen, længe.

Nu tog Tine Hænderne bort, hvormed hun havde støttet sit Hoved, og som om den nye Stilhed vækkede hende, sagde hun:

— Saa kommer Skovrideren hjem.

Og hun blev siddende ved Siden af sin Fader, stirrende frem for sig med store Øjne.

Fangel var den sidste, der fik Pelsen paa, det kneb med at komme i Ærmerne. Da han kom ud paa Gaardtrappen, snublede han over noget paa Trinnene. Det var Kapellanen, der sad, sammenfalden i sin Pels, midt paa Trappen:

— Men, Menneske dog, sagde Doktoren, vil De fryse ihjel? Menneske — vil De staa op! Og han ruskede i ham.

Men det var, som om den lille Kapellan ikke mærkede det. Med sit Dværgeansigt, der saá ud som forvaaget, helt op til Fangels, sagde han kun:

— Men — hvad vil da Gud med sit Danmark?

Og gamle Fangel følte selv sine Øjne svide, da han efter at have besørget Kapellanen kom i sin Vogn.

Bispen var endnu alene. Længe stod han og saá ud over denne hærgede Stue, hvor Gardinerne løsnede sig for Vejret, med de forladte Glas og Bollen og Piberne rundt omkring — Levningerne som af umyndige Russtudenters Sold. „Bladet" var faldet paa Gulvet og laa og klappede op og ned i Trækken. Biskoppen tog det op og læste et Øjeblik deri, og mens den gamle „Reaktionære"s Ansigt fortrak sig til Spot eller Smerte, blev han ved med at lægge det sammen og sammen ligesom til en lang Svøbe, og han lod det falde ned igen, ned mellem de tømte Glas.

Saa vaagnede han af sine Tanker, og han gik hen ved Siden af Sofaen. Ærbødig tog han Kongens Billede op. Nænsomt, mens Lampens Lys faldt paa hans Ansigt, løsnede han de splintrede Glasstykker ud, et efter et, og hængte Kongebilledet hen.

De smaa Flag stak han op derover.

Saa løftede han Blikket og saá paa Kong Frederiks Billede.

Længe betragtede Biskoppen den højsalige Majestæt — med et besynderligt, med et respektstridigt Smil.

Vinduerne slog i Stormen. Paa Vejen hørte man, langt borte, Vognenes tunge og langsomme Rullen som af et stort, bortdragende Ligtog.

III

Det var efter Middag, og rundt i Porte og Døre til Lader og til Stalde laa eller sad i Skovridergaarden tavse Soldater ved deres Piber. Lars Forkarl skulde i Marken igen, og mens han sindig fik Bæsterne frem og fik lagt dem i Tøjet og kom afsted, flyttede Folkene, alle, langsomt Øjnene efter ham, hvor han gik, til han var ude og Gaarden var tom igen. Et Par Ord var der blevet vekslet om Dyrene, ovre i Laden.

Sofie kom frem i Bryggersdøren med en Spand og skulde til Brønds. Hun var næsten altid uden „Tørklædet“ nu og havde et Par Tilløb til Alexandralokker bag Ørene, udenfor Nettet:

— Ka' En maaske komm' frem, spurgte hun Soldaterne paa Trappen; hun havde faaet en egen smiskende og koket Manér at tale paa, som om hun altid talte med Trutmund; og Folkene fulgte rundt fra deres Pladser med Øjnene „Skørtet“ over Gaarden.

Ogsaa ved Brønden hang et Par Soldater, som begyndte at hjælpe hende med Spanden.

For Mandfolk er der allevegn', sagde Sofie hver Time paa Dagen til Tine, mens hun smiskede: En gaar rent og falder over Mandfolk.

Hun fik Spanden fyldt og gik tilbage over Gaarden, hvor Soldaterne atter, tavse, stirrede paa hendes Ryg, til hun igen var inde.

— Naa — én Gang brænder det vel løs, sagde i Dagligstuen en Kaptajn i Sofaen og strakte de lange Ben

utaalmodig fra sig paa Gulvet; de talte vel for tusinde Gang om „dem“ derovre og om Uvirksomheden.

— Ja, det gør vel saa, svarte sindig Sidemanden, der rejste sig og slog ind i Kredsen af tre—fire andre Officerer, som midt i Stuen gik rundt og rundt paa Gulvet med en egen Slingren som paa et vuggende Skibsdæk.

Ellers hørte man kun Kortenes Fald i den evige Whist, der ovre ved Vinduerne var begyndt efter Middag, og Tines Stemme, da hun kom med Kaffen:

— Tak Hr. Løjtnant, sagde hun, Tak. Der var altid et Par Løjtnantsben at komme forbi i Dørene, naar man skulde ud eller ind.

Der blev en høj Latter ude i Gaarden, og Officererne kom til Vinduerne. Det var Wrangel, som havde tabt sit Gevær. „Wrangel“ var et Slags Fugleskræmsel, Folkene havde lavet oppe paa Tagryggen af nogle Stave med en Hat paa og et gammelt Tæppe; en Kost havde været Geværet — nu havde Blæsten revet det løs og slaaet det ned.

Soldaterne derude lo af fuld Hals ligesom Officererne, indtil de igen vendte tilbage til deres Pladser, og Whisten, der ogsaa var afbrudt, begyndte paany.

Tine var med Kaffen naaet til Havestuen, hvor to Kaptajner sad paa deres Senge og stirrede dovne frem paa deres udspilede Ben eller paa sletingenting; ude i Haven travede to Officerer rundt om Plænen, stadig skiftende for ikke at blive svimle, med Hænderne i Lommerne om og om Plænen. Nu havde de vandret der en Time.

De to Kaptajner blev vækkede op af Tine. Officererne havde altid et Ord til hende og hun et Svar til dem. Der var jo stadig et Par med Epauletter paa, som kom til og snakkede med hende; hvad hun saa tog sig til, baade ude og inde — de stod hos: Man er ogsaa i Ilden, min Pige, sagde Tinka i Kroen til Tine og slog sig for Brystet. Det var saadan et Dusin Løjtnantsøjne, der ligesom alting hang ved dem. Hvorfor ska' man ikke la'

dem? sagde Tinka og skuttede sig. Hun lod dem ganske gavmildt kysse sig væk bag Dørene.

— Ja, idag skal det være, Jomfru Bølling, sagde den ene Kaptajn og fik rejst sig af Sengen.

— Ja — Klokken seks vel? sagde Tine og smilte med ét, som hun stod.

Kaptajnen nikkede og strakte sig en Smule: Og godt er det, sagde han. Det er altid en Forandring, forklarede han med en Tone, der blev lavere; og han stod et Øjeblik, seende frem i Stuen, som saá han for sig de evige Skanser, som de nu, Uge efter Uge, var dragne ud til og komne hjem fra, i Storm og under Regn og under Himlens Kulde, paa Udkigspost om Dagen, paa Lyttepost om Natten — kun ventende, uden knap at løsne et Skud.

— Men det kommer vel en Gang, sagde han og satte Koppen lidt haardt fra sig.

— Idag er det nok Løjtnant Bergs Tur at drage i Kantonnement, sagde den anden Kaptajn.

— Ja, sagde Tine og fo'r lidt sammen: idag kommer Skovrideren hjem — — Kl. 6; og hun nikkede to Gange med Hovedet, mens hun saá ud i Luften.

Tine vendte sig og gik med Bakken. Ude i Gangen, der var fuld af Kapper og Kufferter og Bagage, ventede et Par af Officererne, siddende paa en Kasse; de plejede at fange Tine der til en lille Passiar, naar hun gik ud og ind. Men idag løb hun dem forbi.

— Jeg skal hjem, sagde hun blot og lo, mens hun snoede sig ud af en Arm; hun fik saa let saadan en Løjtnantsarm halvt ned om sig, hvor hun stod.

Lidt efter kom hun over Gaarden med et Tørklæde om sig, som Blæsten tog i. Da hun naaede Enden af Alléen, sprang Løjtnant Appel over Havegærdet ud til hende: Maa jeg følge med Dem? spurgte han med en høj Stemme næsten som et Barns og begyndte at gaa ved Siden af hende.

Appel var det alleryngste Blod, og han var lige kommen til Hæren, saa han havde ikke været med ved Dannevirke og aldrig i Ilden. Blandt Officererne talte

han aldrig, men sad kun, genért eller drømmende, hen, og smilte saa undertiden med et Par store Øjne, som saá han et pludseligt Syn; eller han rejste sig og gik med ét og uden Anledning ud af Stuen ned om Dammen, hvor der var ensomt, bestandig rundt om Dammen.

Der traf han Tine en Dag, da hun kom hjemmefra, over Gærdet, og med hende begyndte han at tale — halvfrygtsomt eller kun nølende — om det, som han altid og uafladelig talte om: om Viborg derhjemme.

— Om Vejen langs „Søen" (det er saadan en dejlig Sø, sagde han, med et Smil, som saá han den pludselig for sig fuld af Sol) hvor „de unge Piger" kom, om Eftermiddagene og om Søndagen efter Kirke, to og to — „for de gaar saadan i Viborg", sagde han . . .

Saa tav han lidt, bestandig smilende:

— Aa, de unge Piger er saa kønne i Viborg, sluttede han saa langsomt og tav igen.

Efter den Dag fulgte han stadig Tine; mest kom han i Mørkningen; hun sad i Skovriderens Stue — der var dog lidt Fred — og havde forsøgt at faa skrevet til Fru Berg; saa kom Appel og satte sig og talte, mens Tine blev siddende med Hænderne i Skødet og stille tænkte paa Brevet endnu, om hun ogsaa havde faaet skrevet alt: om Skovrideren og om alting . . .

Appel sad og fortalte:

— Det var i Julen; de havde været til Bal; om Natten var det stjerneklart og saa var de gaaet hjem ad Gaderne — Herrer og Damer — allesammen i én Flok — for saadan er de i Viborg — hjem til Appels Forældre at drikke Vin, allesammen . . . Og de blev sammen lige til Morgen . . .

— Ja, ja, sagde Tine, naar Appel tav, hun og De kommer nok overens, Løjtnant.

Hun lo lidt, til han pludselig rejste sig og begyndte at gaa frem og tilbage, længer henne i Mørket, med ét paany greben af Tanken, han ikke turde tale om — ikke til nogen, og som pinte ham bestandig: Tanken om

„Ilden“, om „naar det kom“ og hvordan det vilde blive, naar det kom:

— Naar mon det dog bryder løs? sagde han og blev ved at gaa.

Han satte sig paany, men længere fra hende, og han sagde igen:

— For det maa dog bryde løs! Og de tav begge, i Skumringen.

... Idag gik de tavse henad Vejen. Tine gik saa rask, at hun næsten løb.

— Saa skal vi ud, sagde Appel med ét som i et Ryk.

— Ja, svarte Tine blot: De skal jo det.

— Og de siger, „de“ kan ventes, sagde Appel, der gik langsomt og saá mod Jorden.

Tine hørte vist ikke rigtig. Der var altid saa mange Ting, som skulde huskes lige til de sidste Timer før Skovrideren kom, og Afdelingerne drog jo altid ud og kom hjem, og det var saa længe blevet sagt, at nu kunde de ventes —:

— Hvor skal De ud? spurgte hun kun.

— I Nr. 2, sagde han hastig, og en stærk Rødme slog pludselig op i hans Ansigt. Han tav og de gik nogen Tid; saa sagde han, mens han saá ud i Luften, to Gange:

— Saa er man der paa én Gang — saa er man der paa én Gang.

Tine løb ad Skoletrappen og Appel vendte om og gik ned ad Krogyden. Han vilde ikke være sammen med nogen — han maatte være alene; han var ikke sikker paa sig selv; og han blev ved at gaa frem og tilbage paa det samme lille Stykke Vej mellem to smaa Huse — frem og tilbage, som skulde han skridtvis opmaale det, mens han kun tænkte én Tanke: nu er det der, nu kommer det — Ilden, Ilden, hagende sig i det ene Ord.

Tine gik ind i Stuen, hvor Officererne sad som i Skovridergaarden. Inde i Stadsestuen, hvortil Døren stod aaben, laa et Par Kaptajner med opknappede Uniformer paa Sengene.

Madam Bølling var ved Opvaskningen i Køkkenet.

Hun saá saa inderlig træt ud, med mange smaa Rynker om Øjnene. Hun førte en endeløs Kamp med „alt det Smuds“ i sit Hus — det kom jo ind baade paa Gulve af Støvler og paa Vægge af Kapper og paa Borde af Piber — i alle Kroge.

— Man har ikke det Sted for sig selv, sagde hun: Men vi skal vel ikke klage, vi skal vel ikke klage.

Hun havde sat sig, men hun rejste sig op igen. Hun kom i Tanker om det, hun „havde“ til Skovrideren:

— Idag kommer han jo hjem, sagde hun, idag kommer han jo hjem . . .

Det var det, Tine var kommen for. Madam Bølling plejede at lave lidt Ekstra de Dage, Skovrideren kom hjem; nede i Skovridergaarden fik man jo aldrig Tid, saa stor Indkvartering der var.

Moderen fik hentet en Skaal. Det er saa lidt, sagde hun. Men hvordan skal man faa det lavet, min Pige, hvordan skal man?

— Og Bølling, og Bølling — Madammen sagde nu alting to Gange, det var en Slags Træthed i Hjernen — ja gaa ind til ham, min Pige, gaa ind til ham.

Gamle Bølling sad i Sovekamret, der var det eneste Rum, som de havde for sig selv, henne ved Vinduet. Han havde slet ikke kunnet forvinde den Nat den sjette — det var, som trak han tungt paa det højre Ben, og Laaget vilde ikke rigtig op fra det højre Øje.

Tine satte sig med Skovriderens Skaal paa Skødet: Naa, hvordan gaar det dernede? sagde han; ogsaa Mælet var blevet lidt besværligt.

Tine fortalte op om alting med en munter Stemme, mens hun lagde Tæppet bedre sammen om hans Ben: Du maa ikke fryse, Fa'r, sagde hun: Du maa holde det om Dig.

Og hun fortalte.

Ude i Stuerne begyndte de at bryde op og der blev Støj i hele Huset, oppe og nede.

— De skal jo rykke ud, Fa'r, sagde Tine ind i hans Øre.

Men Bølling, der ikke hørte efter mere, sagde kun med sin svære Tunge: Ja — hvordan skal det ende? mens han stirrede paa Tine med et Par tomme Øjne.

Tine stod og glattede hans Haar og smilte: Naa, Fa'r, det kan jo blive godt endnu — man maa jo haabe.

Tine gik ud paa Trappen. Foran Kroen var der stuvende fuldt af Soldater, der købslog i sidste Nu om Tobak og fik Feltflasken fyldt. Rundt bag Hegnene kom de i Delinger fra alle Gaarde, mens Signalerne lød, kaldende, højt ud over Markerne.

Nede foran Smedens lille Lod stod der en Klynge Menige. Blæsten bølgede hen over den stærke grønne Rug paa Lodden, mens Karlene drøftede Sædens Kvalitet.

— Det er jo fin Jord, sagde En sindigt.

— Ja—a, svarte den anden langt.

— Men saa givtig som paa Lolland er hun li'godt ikke, lagde en tredie til.

— N—ej, saa givtig som paa Lolland er hun ikke, gentog de andre langsomt; og tavse stod de alle lidt, seende frem over den grønne Sæd, støttede til deres Geværer.

— Farvel, Mo'r, raabte Tine, der skulde bort igen, ind fra Trappen.

— Farvel og hils ham, svarte Madam Bølling, som løb ud i Døren.

Tine gik ned over Pladsen, hun hilste og nikkede Farvel — hun kendte jo de halve af alle Ansigterne. Langs Vejen kom Kompagni efter Kompagni forbi hende; ind gennem Skovridergaardens Have lød Geværernes Raslen og de Marcherendes Trin og Officerernes Raab.

Skovridergaarden var allerede øde. Tine gik rundt og slog Vinduer op i de tilrøgede Stuer. Der skulde ogsaa lægges Lagener paa Skovriderens Seng. Ude fra hørte hun Kommandoraab og en Afdeling, der begyndte at synge.

Saa kom Appel løbende i Kappe, ind gennem Haven. Han kom ind, i Hast og bleg, og løb hen, hvor hun stod:

— Ja, de kan ventes, sagde han og kunde næppe

tale, mens han tog hende om Haandledet, saa det smertede: Adjudanten har sagt det: de kan ventes.

Og han stod kun et Øjeblik stirrende paa hende, forvildet med hendes Haand krampagtig i sin, før han løb igen, ud gennem Gaarden med flagrende Kappe — han havde blot maattet se et Menneske og sige det, før han skulde derud.

Tine fulgte uvilkaarlig efter ham, ud paa Trappen og over Gaarden. Men saa vendte hun og gik gennem Ledet. Fra Markbakken kunde man se Regimenterne, naar de kom hjem.

Solen var ved at gaa ned og Luften var kold og klar. Saa langt som Øjet naaede over det vide Land, saá hun paa Bakker og paa Veje og bag Hegn Kolonnernes sorte og levende Mylr, der drog ud og kom hjem. Al Luften var fuld af Kommandoraab og Signaler, og Bataillonens Trin tabte sig bag Højderne som Drøn.

Dér var Appel — midt paa Vejen svingede han sin Sabel.

Fremme over Bakkerne igen lyste Bajonetterne som Lyn, og langt borte hørte hun de Hjemrykkendes Sang. Saa sang ogsaa de, der drog ud — i kortere Stød.

Tine vidste ikke, at hun selv sang med, højt, fra Toppen af sin Banke. Hele Luften var fyldt af Soldaternes taktfaste Trin, Vaaben-Klirren og Sang, mens Solen gik ned.

Saa saá hun Skovriderens Folk — der paa den næste Bakke — jo, jo, det var dem. Hvor de sang!

Og Tine løb ned og hjem.

— — —

Officererne var kommet til Bords om de dampende Fade, og Tallerkenklirren og Latter og Tale lød gennem Huset, naar Sofie gik ud og ind. I Borgestuen spiste Underofficererne Nadver, opvartede af Maren; og ude i Gaarden løb glade Soldater højrøstede frem og tilbage.

Berg sad, med skrævende Ben, paa Huggeblokken ved Skorstenen hos Tine, der stod og spejlede Æg. Det var næsten blevet hans bedste Plads, naar han kom

hjem: her ved Skorstenen i den dejlige Varme, hvor Tine brasede, med blussende Ansigt. Der var jo saa mange Ting at spørge om og faa nøje at vide; og her var da saa nogenlunde Fred.

— Tine da, raabte Berg og trak hende bort med Armen; det saá ud, som Flammen fra Veddet skulde slaa hen og tage i hendes Kjole.

Men Tine lo og blev ved at fortælle.

I Borgestuen begyndte Sergeanterne at synge, og en voldsom Os af stegt Flæsk med Æbler stod ud i Gangen, naar Maren gik med Døren.

— En kan ikke fylde dem, sagde Sofie, som kom fra Officererne igen, med tømte Fade.

— Der, der, sagde Tine, og gav hende de nye Æg paa et Fad. Berg læste ved Tællelyset et Brev op fra Fruen. Underneden havde Herluf skrevet med paaholden Pen mellem to Streger et „Hils Tine“ med store Bogstaver.

De talte om Fru Berg — længe, med halvdæmpede Stemmer. De talte jo næsten altid om hende.

— Men hun trives ikke derovre, sagde Berg.

— Nej, hun faar ikke Sol nok, sagde Tine.

— Det er Tingen, nikkede Berg og stirrede ind i Ilden: Marie skal have saamegen Sol.

Inde i Dagligstuen var Officererne færdige med at spise. Der blev spillet paa Klavér og ved Kakkelovnen slog man paa Brændestykker til. Ude i Borgestuen hørte man Sergeanternes Viser. Hele Huset var fuldt af Madlugt og munter Støj. Ude i Gaarden lyttede et Par Soldater til. De røg ved Ledet en sindig Pibe, før de i Laden skulde lægge sig.

Berg blev siddende paa sin Blok — Baronen var jo Vært —, der gav han sig ilag med Madam Bøllings Frikassé.

— Den Mad gør Underværker, sagde Sofie, som bevægede sig gennem Køkkenet ud i Borgestuen. Dér havde hun sit Hovedkvarter. Hun begyndte hver Samtale med Sergeanterne med et forklarende:

— Ja, jeg er nu fra Horsens; og stod, med Hænderne under Forklædet, trippende foran Soldaterne, ikke ulig visse Hønsefugle før Parringen.

— Tak for Mad, Tine, sagde Skovrideren og tog Tines Haand. Han var færdig med Madammens Høne.

— Det er jo Mo'r, som har sendt det, sagde Tine, Velbekomme.

Berg lænede Hovedet tilbage og saá efter Tine, der havde Toddyvandet paa Ilden nu og satte Glas frem:

— Ja, I er saa gode, begge to, sagde han blødt og langsomt.

Og han kunde knap bekvemme sig til at rejse sig fra sin gode Krog, dér ved Ilden.

Inde i Dagligstuen sad Officererne rundtom, i store Røgskyer fra deres Piber, saa mætte og saa inderlig varme. De talte ikke saameget mer, sad kun og nød stille Stuen og Ilden og deres gode Plads, mens Tine gik rundt imellem dem i sit hvide Forklæde, sund og stærk, og bød Toddyvand om. Officererne bøjede sig frem og hviskede paa hendes Vej til hende, mens Løjtnant Løvenhjelm ufortrøden blev ved at hamre „El Ole“ paa sit Klavér.

Henne ved Kakkelovnen talte to Kaptajner med en Korrespondent fra København — en jødisk udseende Person, der skulde berøve Berg hans gode Seng inat for at faa Lejlighed til „at se et landligt Kvartér“ — om Fægtningen igaar: Det var attende Regiment, og det havde staaet sig godt. Men Kaptajnerne vidste ikke, om man nøjere kendte Rapporten.

— Tre Døde, Hr. Kaptajn, sagde Løvenhjelm og holdt et Øjeblik op at spille.

Den gamle Major, der talte inderlig Holstensk, sad i Sofaen og beklagede sig for Berg: hans to Døtre vilde nu ogsaa herover til Ambulancen.

— Ok hvat s k a l Fruentimmer hier? Er det nogen Platz for Fruentimmer hier? blev Majoren bekymret ved — da de pludselig gennem hele Stuen hørte Tine sige med sin høje, glade Stemme nede ved Klaveret til Løvenhjelm et:

— Nej Tak, Hr. Løjtnant — —
saa de alle lo himmelhøjt, Tine ogsaa. Majoren gik bort fra Themaet „sine Døtre“ og lagde Haanden over paa Bergs Knæ, der sad ved hans Side.

— Niedelich, niedelich, sagde han og fulgte med Øjnene Tine i det skinnende Forklæde — ligesom Berg, der ikke tog Øjnene fra hende.

Majoren brød op, og de andre fulgte. Der blev et Løb op ad Trappen og en Støj oppe i Gæsteværelserne, Støvler blev slaaet haardt af i hele Huset. Løjtnanterne i Havestuen klaskede som i Ferieglæde de flade Hænder mod Væggene til Signaler. Det var som alle Livsaander slap løs først nu, de kom af Klæderne igen og i de gode Senge, hvor de laa i rene Skjorter mellem Lærredslagener. Glad Staahej var der i alle Stuer, og i Seng krøb de i hver en Krog.

— — Hva', det gør godt i Lemmerne, skreg de fra Havestuen og slog i Væggen. Oppefra bankede de med Sablerne i Gulvet om Ro.

Tine regerede ude i Fadeburet: det var blevet hendes Kammer. Hun tog Madrassen op af sin Seng; den kunde Skovrideren da i det mindste faa til Underlag paa sin Sofa.

Hun begyndte at rede op inde paa Skabssofaen under Kongerne. I Stuen sad kun den enarmede Baron med Korrespondenten. Baronen underholdt ham om sine Englændere. Den Enarmedes Englændere var to skindklædte og gravitetiske Gentlemen, som var paa Als for at „se paa Krigen“, og som Baronen fo'r om med ved Dag og ved Nat, paa Øen og i Skanserne, med Tungen ude af Halsen, ivrig som en Foreviser paa et Marked.

— Ja — kære Ven, sagde han, er det ikke rørende ... de siger: vore Tropper — de taler om: vore Saarede, som var det deres egne, kære Ven, deres egne Landsmænd — ja — det er rørende ...

Baronen tav et Øjeblik og Korrespondenten sagde:

— Ja, de Herrer føler for vor Sag.

— Og De kan rolig nævne dem i Deres Avis, sagde

Baronen, De kan rolig nævne dem, min Herre, de vil intet have imod det, vedblev Baronen, som var det en kongelig Indrømmelse af de Skindklædte, at de maatte nævnes i en Avis.

Korrespondenten noterede deres Navne, før han lagde sig i Skovriderens Seng.

Tine var færdig med Skovriderens Leje, rundtom var der blevet stille i Huset. Kun inde i Havestuen snakkede og røg de endnu siddende op i Sengene. En Løjtnant, der hørte lidt Støj i Dagligstuen og aabnede Døren fra Fodenden af sin Seng, raabte et: Hvem d e r? ind i Dagligstuen.

— M i g, raabte Tine højt og løb leende sin Vej; hun var saa vant til Kantonnementslivet nu.

I Gangdøren kom Skovrideren imod hende. Han var altid saa bange for Ild og Lys med de mange Mennesker, og han kom fra en Vandring rundt om sine Lader.

De stod et Øjeblik sammen paa Trappen. Natten var mørk, saa de kun som Skygger saá Gaardens Længer, og alting var stille; kun et Kreatur skrabede i sin Baas. Saa lød der ligesom en Puslen henne ved Bryggersets Dør:

— Hvad er det? spurgte Berg, som fo'r han let sammen.

— Aa, det er vel Borgestuedøren, svarte Tine og blev med ét — for et Øjeblik — forvirret. Det altid ligesom puslede, ud og ind, hen paa Aftenen, henne i Bryggerset, hvor Maren havde sit Paulun.

De stod et Øjeblik endnu tavse i det dybe Mørke.

— Godnat, sagde Berg saa og rakte frem efter hendes Haand.

— Godnat.

Tine gik ind, hun sad paa sin Seng endnu, da det rørte ved hendes Dør.

— Tine, det var Skovriderens Stemme — nu har De taget Deres Madras igen og lagt ind til mig . . .

Tine fo'r op: Nej, sagde hun, vist ej!

— Jo, lød Stemmen blødt, og det er alt for meget — alt for meget ... Tak.

Hun hørte hans Trin fjerne sig, mens hun sad paa Sengekanten; hun havde faaet Taarer i Øjnene. Saa klædte hun sig af og gik i Seng, langsomt og stille.

Det var saa godt og trygt, naar Skovrideren var hjemme. Andre Aftener, naar han var ude, kunde hun saa tidt blive bange, saa dumt bange mellem alle de mange Mennesker, som sov og drog Aande her oppe og nede; det var, som om Huset selv blev levende, syntes hun, det døde Hus.

Og Skovrideren, han var „derude“, og man vidste ingenting.

Men nu var der saa trygt, iaften var her stille og trygt ...

Tine laa og smilte. Hun tænkte paa Brevet og paa Herlufs „Hils“ og paa Skovrideren, som han havde siddet der paa Skorstenen.

Ja, at det var blevet saadan: nu var hun da slet ikke mere bange for Skovrideren.

... Der listede En paa Sokker gennem Borgestue-Gangen. Det var Maren.

Saa blev der ganske stille i Huset.

— — —

Tine fo'r ud af Sengen, ud paa Gulvet, ud i Køkkenet paa bare Ben, som hun var.

Det første Horn havde hun hørt i Søvne og var faret op.

Jo — det var — det var Alarm ...

Alle kom op, oppe og nede. De løb allerede i Storm over Gaarden. Tine fandt intet Lys, fik Klæderne om sig, raabte ud i Gangen:

— Sofie, Sofie.

Skridt lød inde og ude. Stemmer allevegne. Tine raabte igen:

— Sofie, Sofie, og gik tilbage. Hun fik tændt et Lys, som Trækken slukte.

I Gangen løb Officerer forbi i Mørket. Oppasserne

fo'r gennem Stuerne med flagrende Lys. Midt paa Gulvet stod Løvenhjelm; bleg og raadløs knappede han Uniformen til og knappede den op igen.

— Tine, Tine, raabte Berg, der kom fra Køkkenet: Sæt Lys i Vinduerne. Rask, rask!

— Ja, ja, svarte Tine, ja ...

— Bliver det? spurgte hun sagte Berg, der var standset et Nu.

— Maaske! Og han gik.

Signalerne lød bag Længen, allevegne, Hestene blev ført ud i Gaarden nu.

Tine tændte Lys paa Lys. Officerer og Soldater løb i Gaarden, blege, forbi Skæret. Ovenpaa hørte man endnu Stemmer gennem de klaprende Døre — i Gaarden lød Majorens Kommandoraab, som Blæsten tog.

Og Baronen skreg paa en Vogn.

Korrespondenten løb forvirret frem og tilbage og klædte sig paa midt i Stuen, trippede op og ned og gned Hænderne, mens han sagde:

— Det bliver alvorligt, det bliver alvorligt.

— Tror De? spurgte Tine angst og vendte sig fra Lysene.

— Ja, alle venter, at det skal gaa løs, blev Bladsjælen ved og kom ikke i Vesten for Trippen.

— Tine, Farvel, sagde Berg pludselig bag hendes Ryg og tog hendes Haand, et Nu, saa fast.

Tine saá kun paa ham; saa fulgte hun ham, til han var ude.

Huset var tomt. Man hørte kun deres Trin, der ilsomt drog bort ad Alléen ...

Sofie kom ind med et Lys, i Nattrøje.

Hun sagde:

— At de skal lad' deres Liv — at de skal lad' deres Liv, og gik omkring og græd fra Gangen til Stuen.

Tine hørte hende ikke. Hun løb ud i Gaarden, ind i Haven. Hun havde aldrig været saa angst. Hun fo'r i Mørket paa et Træ, ind i et Busket, men hun blev ved at løbe — op paa Højen.

Kun som en stor Skygge saá hun Kolonnen, der paa Vejen drog forbi.

Hun stod længe; hun vilde skelne et Ansigt, men saá intet. Tavs gik den lange, ukendte Skygge forbi — forbi og forbi, ud i Mørket, hvor Trinnene døde.

Saa gik Tine ned og ind. Lysene brændte bag Ruderne endnu; Trækken stod ind gennem alle Døre. Foran de forladte og uredte Senge stod et Par flakkende Praase.

Ude i Køkkenet havde Sofie sat sig paa Blokken, hvor hun sad og nikkede; og i Borgestuen laa Maren paa Slagbænken, oppustet, sovende, saa lang hun var, ved Siden af sit Lys.

Tine havde ingen Ro og kunde ikke sove. Hun slukkede Vindueslysene og vilde forsøge at skrive — paa Brevet til Fru Berg, som hun havde liggende.

Men hun skrev ikke; læste kun det skrevne, bøjet under Lampen:

Ja, det var om Skovrideren alt, hver Sætning — alt.

Og pludselig lod hun Brevet ligge, slap det og gik ind, ind i Havestuen i Mørket. Dér lagde hun Hovedet ned mod det kolde Marmorbord og græd . . .

Dagen meldte sig med sit første Skær. Graa listede Morgenen sig frem over de uredte Senge og det vansirede og forladte Hus.

Dørene stod aabne endnu og klaprede oppe og nede.

Men Tine rejste sig ikke. Stille sad hun i den graa Dag.

Ude hørte hun igen Hornenes Signaler, som Stormen sønderdelte, saa de lød som Fugles Skrig.

Saa pludselig smilte hun: hun tænkte paa hans „Farvel“.

— — —

Den Dag op paa Formiddagen begyndte Kanonaden fra Broager.

IV

Roen var brudt.

Kanonerne gød deres dybe, forfærdende Lyd hen i den bølgende Luft, Time paa Time, mens Vejen genlød af Marcherendes Trin, og Ordonnanserne jog og fo'r paa halvdøde Heste: to Gange var der blæst Alarm i ét Døgn.

Alle Længer i Skovridergaarden sitrede nu og da — — Gulv og Vægge — som var de febersyge Levende.

Alt det Daglige blev gjort. Mad sat ind og Mad taget ud. Tropper kom og Tropper gik.

Det var Aften. Tine vidste vel knap, at hun uvilkaarlig blev og blev i Stuerne, gik rundt fra Gruppe til Gruppe og h ø r t e kun uden at kunne rive sig løs: hun m a a t t e blive der, hun m a a t t e høre.

Støj var der i Stuerne. Officererne talte højrøstet, næsten glad:

— Femhundrede Granater var der faldet, raabte En.

Der var andre, som mente syv. Og paa Værkerne var der dog ikke gjort Skade.

— Ikke for Krudtets Værdi, sagde en Adjudant.

Ved Kakkelovnen stod den største Flok. Der var en Kaptajn med Napoleonsskæg og Pibe, som sagde:

— Sekondløjtnant Appel er saaret.

— Saa? — Han, den nye?

— Ja, svarte han med Piben. Og en anden, der varmede sig paa Bagen, lagde til:

— De véd, den tynde blonde.

Midt paa Gulvet stod en anden Flok. Det var mest helt unge Løjtnanter, som bed i smaa Overskæg og diskuterede Begivenhederne i særdeles fagmæssige Udtryk.

Tine gik dem forbi.

Ved Bogskabet talte de om et Blokhus, der var sprængt. Tredive Mand var blevet som knust og mast af Bjælker og Splinter.

Tine stod hos og hørte længe.

— Hvor De er bleg, Jomfru Bølling, sagde en Kaptajn, der vendte sig og løste sig ud af Gruppen.

— Synes Kaptajnen? sagde Tine og blev kun ved at høre: Fyrretyve Døde, paastod En, at der var.

Tine levede kun i én Tanke:

— Og de skyder endnu — de skyder endnu . .

Tilsidst rev hun sig løs og gik ud: der maatte jo Toddyvand paa, og der skulde redes til Natten, paa alle Sofaer.

I Gangen drev en Løjtnant paa en Kuffert under Lampen, der oste. Han talte til hende og fortalte: han havde just ligget i Fronten — ved Blokhuset. Tine blev staaende og hørte ikke en Stavelse af hvad han sagde. Med ét sagde hun kun, dæmpet, og saá paa ham:

— Var det saa forfærdeligt?

Løjtnanten blev ved at fortælle — i Virkeligheden havde han ligget i Nr. 10, hvor der i Døgnets Løb var faldet to Granater —:

— Hedt var 'et, sagde han, men man vænner sig jo til Ilden.

Han strakte Benene frem for sig og fo'r fort med Snakken, mens han, som i Tanker, førte Tines slappe Haand ind mod sit Knæ.

— Saá De de Døde? spurgte Tine kun og flyttede sig ikke.

Saa kom der nogen fra Gæsteværelset, og Løjtnanten bandte stille.

Tine gik og hun fik Vandet paa og bragte det ind og fik alle Sofaer redt; hun blev spurgt og gav Svar.

Sofie var til ingenting. Hun sad bare, indbunden, Dagen lang rundt i Krogene og jamrede.

Nu var hun krøbet ind til Tine i Kamret.

— En gaar jo ikke mer sikker paa Jorden, sad hun og jamrede under Kanonernes Støj. Det kommer over os all' . . . før vi véd'et . . . før vi véd'et, gentog hun med stigende Stemme: En er ikke sikker paa Jorden.

Tine sad ved Ovnen. Det var hende som Kanonernes Drøn blot voksede gennem Natten.

Sofie blev ved at tale i en grædende, bestandig stigende og atter synkende Tone: om Skovrideren og om „al den Elendighed“ og Maren, der „ikke vidst' hvor hun vild' slæng' sig hen til hvert et Par Bukser“.

— Næ hun véd ikke, sagde hun; og hun talte igen om Fruen:

— Saa hun ser ejegod ud; hun saá op paa Fru Bergs Portræt, der hang over Sengen, og Tine fulgte Sofies Blik.

— D e r sitter hun, klynkede Pigen, og ser saa hjertensglad ud ... Og En véd ikke (Sofies Stemme steg) hva' der ka' vær' sket, og hvem der ka' ha' draget sit sidste Suk.

Sofie begyndte at græde højlydt:

— Som det ligner, blev hun ved, som det ligner — just som hun gik og stod ... herind' om Dagene.

Tine tog Billedet og betragtede det længe:

— Ja, det ligner, sagde hun og holdt Billedet, fast, som foldede hun Hænderne derover. Taarerne sprang frem af hendes Øjne — for første Gang i disse Døgn.

Rundt i Huset brød Officererne op og gik til Ro. Tine tog Sjalet om sig. Hun gik Skovriderens Runde nu, naar han ikke var hjemme. Det var dog tryggere for ham, naar han vidste det, at hun passede paa.

I Gangen sad Løjtnanten og drev endnu.

Tine gik med Lygten rundt om alle Længer. Inde var der stille allevegne. Men i Jorden gav det smaa Ryk under Kanonernes Lyd. Ved Ledet kom en Skikkelse imod hende. Det var Løjtnanten fra Gangen, som iaften fandt det formaalstjenligt ogsaa at gaa „Runde“.

Men han „bøjede af“, da han saá Tines Ansigt saa blegt og stift ved Lygten.

Tine gik gennem Bryggerset. Midt paa Gulvet brændte et flakkende Lys, som Maren nu igen var løbet fra.

Inde i Kamret klædte Tine sig langsomt af. Da hun laa i Sengen, tænkte hun pludselig:

— Men Appel er jo saaret, — og havde glemt det igen.

Ruderne dirrede svagt. Ude i Stalden stod Kreaturerne vaagne. Nu og da brølte de, dumpt, som mod Uvejr.

— — —

Det var Bombardementets tredie Dag, og Bergs Regiment var ikke vendt tilbage.

I den sene Nat var der alarmeret igen. Time efter Time var de rykkede forbi, alle Regimenter var ude.

Baronen var faret til Vogns ved det første Gry.

Nu var der ikke en Gang Støj i det store, tomme Hus, og ingen Færden længer. Tine holdt det ikke ud, hun gik hjem.

Dér tog Madam Bølling Tiden iagt og havde alle sine Gulvspande fremme. To Husmandskoner skurede med Sand og de bare Hænder. Tine tog i med — med opbundet Skørt.

— Men, hvad nytter det, min Pige, sagde Madam Bølling, der sæbede Karme med sine gamle Hænder, Snavset kommer jo ind ad alle Sprækker. Smudset kommer ind over alle Dørtrin.

Madam Bølling saá ud paa Pladsens dybe Ælte:

— Og det bliver kun værre, og værre, sagde hun og tog fat paa Afsæbningen igen.

— Ja, Mo'r, ja, sagde Tine blot, — saa haardt hun tog i med Dørkarmene — naar der blev en Pause i Moderens rigelige Snakken.

Ovre i Krodøren var Tinka kommen frem mellem Søjlerne:

— De ta'r nok det værste, raabte hun over Pladsen. Nej, vi la'er Skidtet gro!

Tinka satte i Løb ned ad Krogyden, saa Snavset det stod om hende.

Op ad Formiddagen begyndte Kanonernes Drøn. Saadan havde de endnu ikke raset før. Ruderne, Madam Bølling polérte, dirrede i hendes Hænder.

— Aa — Herregud for Jammer — aa Herregud for

Jammer, sagde hun, mens Hænderne gik hen over de rystende Ruder.

Tine lod Karmene være, bleg og stirrende sad hun hen paa en Stol.

Ude ved Skorstenen skændtes Husmandskonerne uforstyrrede om det kogende Vand.

De var færdige, og Madam Bølling vilde følge Tine. Hun vilde se, hvordan det stod til dernede. Plads og Vej var kun det drivende Ælte. Madam Bølling løftede sine Skørter og vidste ikke, hvor hun skulde sætte sine Ben.

— Tine, Tine, kaldte hun gennem Støjen og saá sig om efter Datteren, der hele Tiden blev tilbage.

Var det da ikke, som gik Tine rent i Søvne .... og mager var hun bleven — rigtig mager blev hun:

— Aa — ja, aa ja, en Jammer, sukkede Madam Bølling og gik videre.

Gennem Stuerne dernede drog hun paa Sokker. Vi skal vel ikke bringe Snavset ind, sagde hun: Her er nok — her er nok.

Madam Bølling sukkede over baade Gulv og Lofter. Og Møblerne havde faaet Skub og Væggene Stød og ingenting saa stod det, hvor det skulde.

Aa Herregud — aa Herregud, klagede Madam Bølling ved al den Ødelæggelse. Hun talte om „det dejlige Hus", hvordan det før havde været:

Og se nu, og se nu! Madam Bølling standsede og begyndte at græde.

Dér stod hendes Sybord, sagde hun og gik igen.

Hun gik videre ind over de rystende Gulve: Skade var der sket i hver en Krog.

— Men, Tine, Du maa osse „agte" det, sagde Madam Bølling lidt heftigt.

— Ja, Mo'r, ja, sagde Tine.

Hun saá det jo nok, hvordan Snavset det groede i alle Husets Kroge, at alt blev slidt og forfaldt og dog gjorde hun ingenting ... Hun kunde jo ikke overkomme det.

Madam Bølling blev ved at gaa og halvskænde:

— Noget kunde man gøre for at holde sammen paa Tingene.

— Og Du maa holde Pigerne til, sagde hun.

— Ja, Mo'r, ja.

— Men alting — og pludselig slog Tines Stemme over og det var, som skulde hun hulke — er ogsaa ude af Gænge.

— Ja, ja, min Pige, sagde Madam Bølling sagte, og hun begyndte selv at græde igen, mens hun klappede Datterens Hænder.

.... Madam Bølling var gaaet over Gaarden til Ledet.

Træt satte Tine sig paa Blokken ved Skorstenen: De andre talte og hun hørte ikke, de gik om hende og hun sansede dem ikke, for hun havde kun én Tanke, Nætter og Dage blot én Tanke, der skar gennem tusinde:

— Naar de bringer ham blodig — saaret og blodig.

— — —

Da Madam Bølling var ude af Ledet, gik hun hen ad Markvejen. Hun vilde ud til Per Erik's. Det var saa meget klejnt med ham paa det sidste; og ingen fik jo Stunder til at hæge om en syg Stakkel nu.

Men oppe paa Markhøjen saá hun pludselig Bølling, helt oppe paa Kammen, ved Siden af Lars Avlskarl med Ploven.

— Men at Bølling var klavret derop, — Madammen satte næsten i Løb op over Pløjelandet —: Var det et Sted, i Vind og Vejr, for den syge Mand, elendig som han var.

— Bølling, Bølling, raabte Madammen.

Men hun hørte ikke mer — ikke sin egen Røst. For hvert Sekund, mens hun løb op imod Bølling paa Bakken, steg Kanonernes Drøn. Nu naaede hun Toppen.

Som et uhyre Tæppe, gennemboret af Batteriernes

Glimt, laa den væltende Røg ud over Landet. Og foran den stod, fra Landets Bund, mægtige Søjler af sort Os, omvundne med Flammer, som vældige Støtter op imod Himlen — Huse og Byer, der brændte til Grunden.

Madam Bølling talte ikke. Forfærdet begyndte hun at ryste og førte, som vilde hun bede, stum og angstfuld de foldede Hænder op og ned.

Bølling havde set hende. Men han rørte sig ikke.

Han tog kun sin Stok og førte den i sin rystende Haand pegende rundt fra Søjle til Søjle og talte med sit svære Mæle:

— Det er Ransgaarde.

— Det er Staugaarde.

— Det er Dybbøl.

Madam Bølling kunde ikke tale. Heller ikke græd hun. Hun blev kun ved at bevæge de foldede Hænder hjælpeløst op og ned.

— Det er Dybbøl, sagde Bølling igen.

— Du maa ikke staa her, sagde Madam Bølling saa og rev ham med sig, løbende med den Syge ned over Pløjelandet, bærende ham halvt:

— Du maa ikke staa dér.

Det var som Kanonernes Drøn sagtnede nu. Bølling gik mimrende, med det rokkende Hoved. Og støttende Manden, selv lammet, fandt Madammen ingen Ord i sin forfærdede Hjerne og sagde kun som Tine før — to Gange:

— Ja, alting er ude af Gænge.

Oppe paa Højdekammen vendte Lars Avlskarl sine Dyr.

— — —

Tine havde rejst sig fra Blokken. Hun gik op ad Trappen og ind i det gamle Sovekammer: der var Snavset værst.

Men hun fik slet ikke begyndt paa at rydde til Side,

ørkesløs sad hun kun paa Fruens gamle Seng og stirrede paa de tomme Puder.

Der kom en Vogn ind i Gaarden. Hun kendte Baronens og Højærværdighedens Stemmer.

De gik ind.

Baronen kom fra Sønderborg. Han var i Ekstase, i ren Ekstase over sine Englændere:

— De løb frem, Deres Højærværdighed, foran Skanserne, midt i Kugleregnen — de ligefrem søger Døden, sagde han.

Baronen var helt ude af sig selv.

Men Højærværdigheden interesserede sig mindre for Englænderne. Han talte kun om Sønderborg, om Bombardementet. Han var oprørt, indigneret, han fortabte sig i ophidsede Ord:

— Det er en Krænkelse af Folkeretten — en aaben By — det er en Forhaanelse af Aarhundredet.

Tine hørte hans brede og befalende Stemme, der forbitret lød op mod Kanonernes Lyd, helt op til hende i Sovekamret:

— Men vi vil ikke blive Svar skyldige. Vi vil svare – sagde han, og han maalte Gulvet — vi er vel Herrer paa Havet. Vi vil tage Repressalier . . . Vor Regering vil handle . . .

Han blev ved, talende højere og højere, udstødende sine Trusler mod alle Østersøens Byer, mod hvert Handelsskib, mod alt hvad der kunde være Prise, og stadig maalte han Gulvet, mens Kanonerne ligesom svarede med deres dumpe Drøn.

— Og Europa vil ikke se derpaa. Maalet er fuldt. Det er Draaben — det er Draaben — Europa vil rejse sig — vær vis derpaa . . .

Og han standsede pludselig i sin Gang foran Baronen og sagde:

— Hvad si'er Deres Englændere?

Baronen fortalte om de to Gentlemens Raseri og gentog alle de to Skindklædtes Eder. Og Hans Højærværdighed nikkede stille, staaende midt i Stuen, seende ud

for sig, som saá han allerede for sine Øjne alle disse Skarer, der brød frem fra alle Verdensdelens Hjørner:

— Ja, sagde han, Frihedsfolkene vil rejse sig, Liberalismen vil flokkes om os.

Baronen talte med, om Overkommandoen og Forsvaret, fægtende med sin ene Arm.

— Man kunde ikke holde Kritik tilbage, sagde han: der skete intet. Naar de ikke turde, burde vi lært dem Energi. Det var Offensiven, det gjaldt.

— Men der er intet Initiativ, sagde Baronen. Hvad gør vi? hvad gør vi? — og Baronen udspilede som fem Spørgsmaalstegn sine fem Fingre: Ja vi staar der. Vi venter paa at lade os skyde — det er vor Krigsførelse, hvor det var Offensiven, det gjaldt.

Baronen havde ikke mere Vejr; han maatte tie.

— Ja, sagde Højærværdigheden, det er ikke Regeringen, hvem der her fattes Energi; det er ikke i København, man mangler Mod. Men, tilføjede Højærværdigheden skarpt, det er sandt: Regeringen har regnet med en anden Hær ...

Tine hørte Gangdøren slaa op og i, og Sofie løb gennem Gangen og raabte:

— De kommer, de kommer!

— Hvem? skreg Tine fra Trappen.

— Det er de saaret', der kommer, hylte Sofie, der løb frem og tilbage. Aa Herre Gud, aa Herre Gud — det er de saaret', der kommer. Sikket Tog — sikket Tog!

— Hvor? hvor? raabte Tine og tog fat i hende.

— Aa Herre Gud, aa Herre Gud, jamrede Sofie kun: hvis Skovrideren var saaret, hvis Skovrideren var saaret, saa var Herluf (og hun tog en høj Klagetone) faderløs ...

Tine hørte ikke mer. Hun løb ned ad Trappen, ud ad Vejen; bag hende skreg Baronen i Gaarden.

Men Tine blev ved at løbe, henad Sønderborgvejen, forbi Ordonnanser, Bispens Karet, frem ad Vejen. Men da hun hørte Vognenes tunge Slæb bag Bakken — de

Vognes — blev hun staaende, ved Anders Tækkemands Hus: herude paa Vejen kunde hun ikke se dem, her kunde hun ikke staa.

Hun vendte sig og gik ind.

— Det er de Saarede, sagde hun blot.

Ane rejste sig med sine to paa Armen. Ja, de skal vel til Hørup Hav, sagde hun langsomt og fik Slagbænken visket af med sit Forklæde.

— Ja, nu har d e sat Førligheden til, sagde Krøblingen, der sad ved Ovnen bag Tine.

Tine vendte sig hastig mod Svogeren og saá angst paa ham: paa hans Ansigt, der var underlig fortrukket som en Dværgs, og de to Benstumper, der hang ned fra Sædet som to Bylter.

— Aa—aa, Gud, ja, stønnede hun sagte og sank ned paa Bænken.

De hørte Vognene komme nærmere, som svære Fragtlæs lød det paa Vejen. Krøblingen satte med sine Krykker over Gulvet hen til Vinduet.

— Dér er de, sagde han: Se Kuskene — de gaar.

Tine løftede Hovedet, bleg uden en Blodsdraabe: de laadne Heste trak den første Vogn forbi. Hun rejste sig, Vinduernes Gyldenlakker rev hun til Side. Hun syntes kun, hun saá nogle hvide Ansigter gennem et flimrende Rødt — hvide Ansigter ... af Fremmede, endnu af Fremmede.

Sagte Jamren lød der. Nysgerrig var Krøblingen hoppet ud til sin Sten ved Vejen.

Tine blev ved at staa — med Gyldenlakkerne i sine Fingre: aa, den Jamren der lød. Og der rullede Vogn paa Vogn forbi.

Ane kom frem bag hende med de to paa Armen:

— Ja, ja — aa ja — de faar deres Kors nu; de vil faa deres Kors nu! Ih, nej, ih — nej, se, Herre Gud, se, saa Blodet dripper ...

Tine saá dem — Vogn efter Vogn.

Ane stod bagved og talte om Svogeren; hun vilde jo lade ham køre med varmt Øl nu — det var svært saa det gav at køre med varmt Øl nu.

— Og saa saa'n Krøvling, sagde Ane, han sku' vel faa Afsætning da.

— Ih nej, ih nej — ih nej, Herregud — Ane løb hen til det andet Vindu — det er de Haardtsaaret' — de er dækket te' . . .

Tine var der ikke mer. Hun stødte til Krøblingen paa Vejen, hun saá intet mer. Hun vidste vel knap, hun gik hen til den dækkede Vogn og hun sagde til Kusken: Vi kan lægge dem bedre, lad os lægge dem bedre — blot for at løfte Kapperne og se dem, et efter et, de graablege Ansigter.

— Det er vel mestendels nok ét og det samme, hvordan de ligger, sagde Kusken sindig.

Tine slap sit Tag i Vognen: hun fulgte Toget uden Méd, mens Taarerne løb ned ad hendes Kinder.

Hun hørte de skrattende Englændere bag sig. Og hun fo'r sammen med et Gys, da de strøg hende forbi. De løb omkring og de standsede Vognene for at trykke de Saaredes Hænder og de kiggede de sagte Stønnende ind i Ansigtet og blev ved at sige:

— De tapre Folk, de tapre Gutter.

Som langt borte saá Tine paa Skovriderhavens Høj Højærværdigheden ved Siden af Baronen. Her standsede Toget helt — saadan parlamenterede Englænderne med den Enarmede — og en lang Stønnen lød fra Vogn til Vogn ved det pludselige Ryk; mens Højærværdigheden sagde, idet han løftede sin store Haand:

— Ja, de Tapre har givet deres Blod for Fædrelandet.

Og Vognene begyndte at køre igen og Tine gik mekanisk med, da Baronen raabte ned over Vejen:

— Jomfru Bølling, fra Løjtnant Berg er der Bud, at han er rask og hel . . . Mr. Arboun har bragt det.

Tine var standset; hun begreb ikke straks. Saa førte hun Haanden hen over Øjnene, langsomt, og blev

staaende. Det var, som om hun pludselig saá — saá de Saarede og de pjaltede Kuske og de vanrøgtede Dyr — og hun smilede.

Og hastigt — bestandigt smilende — gik hun frem til den nærmeste Vogn: en Haardtsaaret stønnede svagt, lænet til dens Fjæl; og, følgende med Vognen, løftede hun ham op og gav ham, mildt, Støtte i sin Arm.

— Er det bedre? spurgte hun.

— Ja, hviskede han og smilte.

Tine blev ved at gaa, holdende ham i sin Arm.

— Men hvor jeg tørster, sagde den Syge.

— Vand er til at faa, sagde Tine, og hun lagde ham varsomt ned. Hun løb langs Hegnet hen til Jens Husmands Sted og fik Vand i en Kande og et Krus.

— Hjalp det? spurgte hun. Hun holdt allerede den Saarede op i Armen igen og tog med den anden Haand det tømte Krus.

— Ja — Tak.

Den Saarede slog de matte Øjne op: Men til de andre, sagde han ganske sagte.

— Ja, ja, sagde Tine, der fik Taarer i Øjnene. Hun lagde ham ned igen og gik frem langs Vognene. Og mens hun smilte til Staklerne, ind i deres Ansigter, og rettede paa deres Halm og talte til dem, skænkede hun og rakte dem Vand, en efter en. Hun løb helt frem forbi Vognene, op forbi Krolængen, og raabte højt ind mellem Søjlerne med sin klare Stemme:

— Vand og Glas herud, Tinka! Vand og Glas!

Tinka løb ud, og alle Kroens Piger kom i Trit. Af Spande øste de Vand i Glas og Kopper.

Tine „rettede“ og Tine hjalp. Madam Bølling kom ogsaa ned, med Saft og Vand i et Par Skaale.

Tinka og Pigerne maatte vende sig bort — nu og da — naar de Saarede takkende trykkede deres Hænder.

Langsomt drog saa Toget frem over Pladsen; læskede for en Stund sad og laa de Saarede roligt.

Madam Bølling var igen gaaet op. Hun stod ved Siden af Bølling i det aabne Vindu. De unge Liv, de unge

Liv, sagde hun og fulgte med Øjnene den sidste Vogn, som langsomt bøjede bort.

Tine stod midt paa Pladsen ved de tomme Spande. Saa saá hun Forældrene staa deroppe i det samme Vindu.

Og hurtigt slap hun alting og gik ind.

Hun vilde ikke sove i Skovridergaarden inat. Hun vilde blive herhjemme og være her en Aften igen og sove paa Sofaen — det var ingen Ulejlighed. Bølling sad med hendes Hænder i sine i den gamle Krog. Han var saa glad, som havde han faaet sin Datter hjem fra en lang Rejse.

Det begyndte at mørkne, og Tine tog et Sjal om sig og satte sig ud paa Bænken paa Trappen. Kanonernes sidste Larm var død hen og alt var blevet tyst — stille som en Husvalelse. Kun fra Smedjen lød den vante og hjemlige Hamren.

Saa hørte ogsaa den op: Drengen fik lukket og stænget, og Smeden kom hen over Pladsen med sin Hund.

— Saa holdt de da inde en Gang, sagde han og hilste op til Tine.

— Ja, svarte hun.

— Og Guds Fred over dem, der er gaaet hen, sagde Smeden langsomt.

— Godnat, Jomfru.

— Godnat, Knud Smed.

Smeden gik videre ned ad Krogyden, med sin Hund. Tine blev siddende. Stille ragede Hegnenes Pil op i den mørknende Luft.

..... De havde drukket The. Bølling var kommen til Ro i sin Stol og Madammen var ilag med at strikke Hæl. Tine sad nede paa Forhøjningen, med Hænderne i sit Skød.

Madam Bølling talte om „dem derovre“ — Fruen og lille Herluf.

— Ja, hvad maa hun lide — at sidde der og vide ingenting — ja, hvad maa hun lide.

— Ja, sagde Tine langt og mildt.

Hun lænede Hovedet tilbage mod den gamle Kom-

mode mellem Vinduerne og hun begyndte halvt at nynne, halvt at synge — Sangen om „Lille Grete“:

Ak, kæreste Hr. Guldsmed, jeg har kun Sorg og Savn,
min Grete rejser fra mig idag til København.
Nu vil jeg gerne be'e ham, min gode Mester Wiig,
at gøre mig en Guldring og skrive indeni:
Farvel, farvel, lille Grete!

Madam Bølling nynnede Omkvædet med over sin Hæl.

— Ja, saa hun sang den kønt, sagde hun, da Sangen var forbi.

Tine sad tavs; saa fast havde hun foldet Hænderne i sit Skød.

— Ja, saa skal vi vel til Ro, sagde hun saa og rejste sig og kyssede sin Fader.

— — —

Tine var hjemme paa Skolen endnu, da Tropperne kom Klokken seks. Hun gik og blev ved at hjælpe med d e t og med d e t.

— Men, Tine, dernede er Huset fuldt, sagde Madam Bølling — h u n havde saamæn ogsaa Huset fuldt —: Og her gaar det nok, her gaar det nok . . . Hun vilde have Tine derned.

— Ja, Mo'r, ja, sagde Tine, som puslede om Bølling, der var snavs igen.

— Ja, Mo'r, ja, nu gaar jeg.

— Saa Farvel Fa'r, sagde hun og tog ham om Hovedet — der var noget eget mildt og stille over Tine —: Farvel.

— Farvel da Mo'r, sagde hun i Køkkenet og løb.

Hun gik over Gærdet og ind gennem Bryggerset dernede. Sofie mødte hun i Gangen; hun gik og bragte Mad ind:

— Aa Gud, at se Skovrideren igen — saa frisk og sund — den Glæd' at se ham — Sofie glemte Maden af Rørelse — aa Gud, om Fruen kun' se ham, saa frisk og sund han er.

— Er han? sagde Tine blot og smilte.

Sofie gik ud og ind og serverede; i Køkkenet snøftede hun: Saa Skovrideren er køn — det er Herlufs Øjn' — det er Herlufs Øjn', blev hun ved. Men Løvenhjelm, — og hun smilte pludselig — han har li'egodt en flot Figur.

— At tænk' sig, de kommer dér fra Dødens Mark, just direkt' fra Dødens Mark og er i god Behold — Sofie gik ind og kom ud —:

— Jo, Løvenhjelm, han har en flot Figur, erklærede hun igen. Sofie var i det Hele tilbøjelig til at anerkende Yndighederne hos dem, „der kom lig' fra Dødens Mark“.

Tine lod Sofie snakke, hun talte ikke. Hun gik kun stille og lavede til — til Maden, og naar Døren blev lukket op, hørte hun nu og da Bergs Stemme.

Nu sad hun i sit Kammer, hvor hun havde lagt i den lille Ovn, ved Vinduet, da hun hørte Bergs Skridt i Haven med en anden — og saá ham, saa rank og stærk.

Han kom hen til Vinduet og sagde: Hvor har De gemt Dem? (og selv havde han dog heller ikke søgt hende). Og da hun aabnede Vinduet, stod han lidt:

— Har det ikke sunget for Deres Øre? sagde han og blev ved at se paa hende: Jeg har tænkt paa Dem.

Han tog ikke Øjnene fra hende. Paa hans Spørgsmaal svarede Tine ikke. Hun sagde kun mildt og sagte, mens hun smilte:

— At De er kommen hjem.

Berg kom ind og han satte sig ved Ovnen og talte. Men han hørte knap de Ord, han selv sagde. Han blev kun ved at se paa hende, som hun sad der, stærk og sund og ren, saadan som han saá hende altid og altid nu, derude i Kulden og Natten og Dyndet, derude i Skansen.

— Fik De min Hilsen? spurgte han og tog ikke Blikket bort.

— Ja.

Berg vidste ikke, hvorfor han rejste sig saa hurtigt, da det rørte ved Døren, hurtigt, som havde han siddet Tine altfor nær: Kom ind.

Det var blot Madam Bølling. Hun „havde dog faaet lagt en Vandkringle, som hun vilde bringe herned“ . . .

— Man maa jo liste sig til det, Skovrider, sagde hun, naar Huset er fuldt og Bølling . . . og Bølling er snavs. Og Tine gaar osse rundt og mister Humøret — jo, Du gør, Tine — hun gaar helt hjerteangst — man ser det ud af Øjnene — naar de Kanoner brøler.

— Men naar kun De er sund, sluttede Madam Bølling og saá op og ned ad Berg med sine gode Øjne. Jeg si'er jo til Bølling: naar kun Skovrideren er sund.

Hun blev ved at se paa ham. Berg tog hendes Haand, lidt hastigt, og gik.

Madam Bølling og Tine gik ud i Køkkenet; der stod Kringlen. Ude i Gaarden gik Berg forbi med en Flok Officerer.

— De holder dog Modet oppe, min Pige, sagde Madam Bølling, der var ved Vinduet og saá efter de gode, ranke Skikkelser.

Tine stod ved Vinduet; hun svarede ikke.

. . . . Lidt efter fulgte hun Madam Bølling paa Vej. Oppe i Kroens Gaard skreg Madam Henrichsen paa sine flygtende Piger, mens Aftenklokkerne begyndte at ringe.

V

Paa Pladsen røg Soldaterne deres Piber i Solen. Officererne laa i de aabnede Vinduer baade i Kroen og Skolen.

Tine fik Bølling ned ad Trappen og støttede ham, mens han orkede ned forbi Længen.

— Nej, Bølling er snavs, sagde Madam Bølling, der

stod og saá efter dem fra Krodøren; hun var kommen over til Madam Henrichsen lidt i det milde Vejr.

Madammen stod og blev ved at se efter Manden og Datteren; hun syntes ikke heller Tine „stod det rigtig ud“; hun sad mest kun hos Bølling og puslede om ham baade tidlig og silde.

— Hun kommer jo baade Middag og Aften, sagde Madam Bølling, og kært er 'et jo, rigtig saa kært ... aa, hun er jo saa go'e ... at hun hæger sin Fa'r, for ingen kan hæge Bølling en Pude tilrette som Tine.

— Men „d e r n e d e“, sagde Madam Bølling — hun hørte Skovriderens Stemme over Pladsen, han kom saa tidt og besøgte Officererne i Skolen nu, om Eftermiddagene —; men „dernede“, sagde hun bekymret, bliver alle Lofter sorte.

Madam Henrichsen svarede ikke; hun havde s i t Øre efter Gæstestuen, hvor Tinka lo og glanede.

— Og saa taler hun dog om at ta'e til Lasarettet, sagde Madam Bølling efter en Stilhed, aa Herregud, at ta'e til Lasarettet, som om h e r ikke ... aa Gud hjælpe det ... var Lasaret nok allevegne.

Madam Bølling sad og rystede paa Hovedet, som En, der ikke forstod:

— Som om hun behøvede at ta'e til Augustenborg for at finde Syge at passe, sagde hun. Men vi gaar alle om i dette her og bli'r helt sanseløse, sagde hun.

— Ja, sagde Madam Henrichsen, der var inde i sin Tankegang og stadig havde Øret efter Tinka i Gæstestuen; iaar gaar der Skaar i no'en skøre Potter.

— Og jeg si'er det, sagde Madam Bølling, hvis Tanker stadig gik ud og ind og ikke rigtig kunde hitte Rede, jeg si'er hende det: Skovrideren kommer h e r, fordi han ikke finder nogen Hygge dernede ...

— Men Tine, sluttede Madam Bølling, er jo blevet saa tavs, som var der slaaet en Laas for hendes Mund.

Begge Madammer stod tavse og saá hen for sig. Inde i Krostuen slog Tinka leende Døren i for Næsen af et Par Løjtnanter.

Ude paa Pladsen begyndte Solen saa smaat at gaa bort. Nogle Artillerister red deres Heste til Vands ved Kæret i snavsede Trøjer. Madam Bølling gik hjem til sit.

Berg sad ved Vinduet nærmest Trappen: der kunde man se hele Længen, hvor Bølling, støttet af Tine, blev ved at stotre frem og tilbage i den sidste Sol.

— Ja, der kravler han, sagde Madammen, der kom op ad Trappen og fulgte Bergs Blik; aa, ja han faar dog slikket lidt Sol.

Berg gik ud, ned over Pladsen til Længen.

— Ja, her er Læ, Skovrider, her er Læ, sagde Bølling og tog hans Hænder i sine. Og Tine støtter mig. Tine hun har Kræfter.

De blev ved at gaa, Berg ved Siden af Bølling. Den Gamle lod ikke den svære Tunge standse. Han talte og talte om „den gamle Tid“:

— Næ næ, — det husker De ikke — det var før Deres Tid — det var jo Aaret før Forstraadinden døde — Tine var ikke større end som saa — — det var det Aar, den nye Krolænge brændte, Du husker, Tine — Du havde de hvide Duer, de to hvide Duer, som fløj i Ilden — de fløj i Ilden — de spiste af Haanden, da Du ikke var større end som saa ...

— Ja, Fa'r, ja, sagde Tine ligesom tyssende paa ham; hendes runde Arm laa om hans Liv, mens de vendte tilbage over Pladsen.

Men Bølling blev ved; han kunde begynde med hvad det saa var, ved Tine endte det alt. Berg fik Rede paa hendes ganske Liv, naar han sad hos Bølling om Eftermiddagene nu.

— Ja, Tine har Kræfter, sagde han — hun næsten løftede ham op ad Skoletrappen —: hun har Kræfter.

— Hun er vel ikke køn, sagde han og standsede paa Trinnet og saá paa hende, men hun er sund, Skovrider, hun er sund.

— Naa, Fa'r, sagde Tine, naa, Fa'r.

— Og god, sagde Bølling og tog hende om Haaret.

Ringeren gik over Pladsen, og Soldaterne samlede sig foran Kirkegaardsporten i en stor Klynge. Langsomt begyndte Klokkerne at lyde. Gamle Bølling var stavret ind, paa Trappen stod Berg og Tine alene ved Siden af hinanden.

Paa Pladsen var der stille, nogle af Karlene havde foldet Hænderne under Klokkeklangen. Kun fra Kroen hørte man Tinka, der løb rundt som i en evig „Tagfat“.

Klokkerne holdt op at ringe. I Smaaklynger begyndte Soldaterne at drive hjem.

— Bliver De her, spurgte Berg, der gik ned ad Trinnet, pludselig hastigt.

— Nej .... jeg kommer vel ned ....

Der var kommet som en hastig Rødme over begges Ansigter; det kom der let nu, naar de talte med hinanden, ligesom sagtere, noget sky og helst, naar Tredjemand var tilstede.

— T a k, sagde Berg kun kort og gik ned, over Pladsen.

Tine var indeom i Kroen for at tage Tinka med, da hun gik.

— Jeg kommer gerne, min Pige, sagde Tinka og tog Sjal paa sig.

— K r o h o l d er der jo allevegne, sagde hun: men hos Jer er der lystigst.

— Ja, sagde Sofie, hvem Tine og Tinka traf sammen med en Sergeant i Bryggersdøren: En gaar og ta'er 'en med Ro nu. Skytset ska'er ikke Værkerne.... Sofie blev frygtelig smittet med tvivlsomme Vittigheder i Sergeantstuen.

Tinka lo himmelhøjt af Vittigheden og slog sig ned i Tines Kammer.

— Naa, sagde hun, nu sidder da hele Familien Vagt. Der var kommet et nyt Billede op ved Siden af Fru Bergs over Sengen: det var Herluf, der sad paa Skovriderens Knæ.

Men Tinka blev ikke længe i Ro — hun hørte, Lø-

venhjelm var inde hos Tine i Spisekamret. Den røgede Skinke skulde ned fra Loftet, og Tinka satte op ad Trappen med Løjtnanten i Hælene.

Tine gik frem og tilbage og lavede til; ind gennem Dørene saá hun Skovrideren, som sad og skrev ved sin Lampe.

En Officér kaldte til Bords ved i Gangen at dundre paa en gammel Bakke, og Tinka tumlede ned ad Trappen med Skinken og et slukket Lys. Tinka var altid forpustet og hed, naar hun saadan havde hentet noget i Krogene, og rystede sig som en Topand, der kommer af Vandet.

Majoren, der kom ind, kildede i Forbigaaende Tine gammelmandsmæssig ned under Hagen, hans gamle Fingre naaede ikke længer:

— Det er det bløte Als, sagde han, det bløte Als — og gik ind til Bordet, mens Tine raabte paa Sofie, der stadig blev i Sergeantlokalet.

— Det er ikke saadan at slippe for de Krigere, sagde hun, da hun endelig kom og gik ind med Maden.

Tinka satte sig med skrævende Ben paa Blokken og pustede:

— De har 'et jo saa haardt, min Pige, sagde hun til Tine, hun havde maaske en Fornemmelse af, at der kunde tiltrænges en Undskyldning for hendes Tilstand.

Efter Bordet sad Tine og Tinka i Kamret. Berg kom derind. Først blev han staaende i Døren, længe lænet til Karmen og rygende; indtil Tine sagde, med bøjet Hoved:

— Men vil Skovrideren dog ikke sidde? og rejste sig op fra Stolen. Men Berg satte sig hurtig, ligeoverfor, paa Kanten af hendes Seng. Bliv De dog siddende, sagde han.

Det var Tinka og ham, der talte — og mest ham. Han fortalte næsten altid om sin Ungdom nu: om da han var paa Skolen og da han blev Løjtnant — om „de første Aar“, „de glade Dage“, sagde han.

— Da man følte det raske Hjerte banke, Hr. Skovrider, sagde Tinka og gav sig selv et antageligt Rap til Venstre.

Og Berg lo og blev ved at fortælle.

Tine tav og førte kun ved Skæret af den lille Lampe stille Traaden ud og ind, lykkelig i Bevidstheden om, at han talte til hende.

Hun rejste sig og hun bragte Mælkepunchen ind og tre Glas; og de drak, ved det lille Bord, med det hvide filerede Tæppe, mens Tinka og Berg blev ved at tale.

Hen gennem Huset hørte man Løvenhjelms Klavér og Majorens Stemme.

— At tænke sig, der er saa kort d e r ud, sagde Berg. Der havde været en lille Stilhed:

— Hvor her er Fred, sagde han og saá rundt i det lille Kammer.

— Ja, her er r a r t, sagde Tinka og slog Hænderne mod sit Skørt.

Berg rejste sig igen, men blev atter staaende længe i Døren, før han gik.

— Nu ka' man da „fatte“ ham, sagde Tinka om Berg, da han var gaaet: De Mandfolk faar Skik paa sig, Du, i Krigstid.

— Men Smuds bringer de med sig allevegne, sagde hun og slog til Sengetæppet, hvor Skovrideren havde siddet.

Tine tog et Brev fra Fru Berg op af Lommen. Hun læste dem saa urolig og flygtig nu, naar de kom, hun ligesom fløj bare hen over hver anden Linje. Hun gik saa rundt med dem i Lommen og ventede Dage, til hun kunde læse dem „i Ro“. Og saa blev det oftest, naar Tinka var der, at hun med ét tog dem op og læste dem højt.

Inde i Dagligstuen begyndte Løjtnant Løvenhjelm at synge. Man hørte Ordene helt herud:

„Hej, Vægter! hvor skal Slaget staa?“
„Oppe paa Hjørnet af Aabenraa!“ —

„Ih, Gud bevares, skal den Sorg
ramme det prægtige Pjaltenborg!"
Julia, Julia, Julia, Julia Hopsasa!

Brevet var mest Spørgsmaal, fulde af Angst, og Talen om „gamle" Dage med „Husker De?" og „Husker De?" igen.

Tinka sad og vuggede i Hofterne til Løvenhjelms Sang, mens Tine blev ved at læse det lange Brev, Side efter Side.

— Ja, Du, sagde Tinka, da hun sluttede, og tog Vejret: det er længe siden.

— Ja, sukkede Tine og slap Brevet: Længe siden.

Nej, hun hørte ikke mer Fru Bergs Stemme i Ordene og hun saá ikke hendes Ansigt mellem Linjerne, hvor gerne hun saa vilde. Det var saa langt borte det altsammen. Og der var som ingen Hjælp nu hos Minderne mer.

Inde i Dagligstuen sang Løvenhjelm og slog i Tasterne til; Tinka kvædede med, mens hun lo:

Og hvem der nu i Sengen laa,
naaede knap at faa Bukser paa,
men hvem der stod og sov — Hurra!
frelste sit Liv og sit Tøj endda.
Julia, Julia, Julia, Julia Hopsasa!

Sangen holdt op.

— Du, sagde Tinka og slog ud med Haanden, ind mod Dagligstuen: Han er dejlig.

Tine løftede Blikket fra Brevet, som endnu laa foran hende. Hun vidste ikke, at hun læste og læste atter og atter de samme Ord deri:

„Hvorfor skriver Henrik saa sjældent, og naar han skriver, saa kort og hastigt? Det er, Tine, som om der slet ingenting stod i hans Breve i den sidste Tid."

— Om vi saa fik gjort ved Sengene, sagde hun og satte Punchen bort.

... Hun kom ind i Skovriderens Stue for at rydde op.

Under Lampen i den aabnede Mappe laa Brevet til

Fruen endnu — det, han skrev og skrev paa og ikke fik afsted.

Heller ikke idag havde han faaet det sluttet og bort.

Tine stod ved Lampen, blussende — og lykkelig lukkede hun Mappen.

.... Tinka skulde gaa, og Tine vilde lade Sofie følge hende.

— Nej Tak, min Pige, vi løber Storm i Mørke, raabte Tinka og løb.

Ude ved Havehøjen sprang Løvenhjelm over Gærdet for at følge.

.... To Gange gik Berg — som i Tanker — rundt om sine Længer iaften. Natten var stille. Kun en enkelt Gang rullede fjernt et enligt Drøn tungt gennem Luften. Fjenden var vaagen.

— — —

Alle Veje var fulde af Regimenter, der sang. Sværtede, blege, tyndede vendte Tropperne hjem med Sang.

Kun om de Saaredes lange Tog forstummede Glæden, mens det sagte rullede frem gennem Landet.

Men Sangen tog paa igen, højt i den foraarsfriske Luft, mens Folk og Børn løb ud fra Gaarde og Huse med bare Hoveder og med svingende Huer:

Nu skal vi nok atter med Prøjserne slaas,
han skal ikke finde os bange;
vi har jo dog viist, vi tør byde ham Trods,
skønt vi vare faa mod saa Mange.
Men heller en Kamp med et aabent Visir,
end Rænker i Løn og en Kamp paa Papir.
Lidt Torden og Lynild gør Himlen saa klar,
den taagede Luft kun paa Kræfterne ta'r!
Kommer Tid, kommer Raad,
har for ofte vi sagt;
nej, kun Krigerens Daad
knækker Tyskerens Magt.
Vi vil slaas med Hurra!
For vor Konge og vort Land.

Tine stod paa Markhøjen og vinkede med sit Sjal. Stormen paa Dybbøl var afslaaet.

Huset genlød allerede af Tummel. I Gaarden løb Baronen rundt og trykkede hver Mand i Haanden, mens han spurgte hver Menig:

— Men hvad „følte“ De? hvad „følte“ De, min Ven? og lovede Punch.

Sofie, der løb stundesløs hid og did og lo til alle, sagde:

— Ja, En maa gør' de Krigere en munter Aften; de har fortjent en munter Aften.

Rundt om i Stuerne kastede Officererne sig paa deres Senge, fuldt paaklædte og dødtrætte, mens de blev ved at tale fra Stue til Stue, højt og glad. Ude fra Vejen hørte man Afdelingerne, der sang.

Berg var gaaet ud i Tines Kammer. Der saá hun ham, da hun kom. Han sad foran den lille Ovn.

Hendes skinnende Øjne blev fulde af Taarer, og han tog begge hendes Hænder:

— Ja, sagde han og beholdt hendes rystende Haand: det har været en lykkelig Dag.

Hun tav et Øjeblik, hun kunde ikke tale. Saa sagde hun mildt og sagte:

— Hvor Fruen vil blive glad.

Berg stod lidt:

— Hvor De er god, sagde han. Og han slap hendes Hænder. Tine vidste ikke, at Taarerne løb ned ad hendes Kinder.

.... Baronen var i Kroen for at købe Rom til Punchen. Tinka og Jensens Augusta aste selv afsted med Ankeret i to Hanke. Soldaterne, som kogte Suppe udenfor Længen, hilste dem med et langt Hurra, da de ankom.

Tinka og Gusta kom, i Køkkenet, med i Arbejde: Piskejern og Sløve gik rapt i alle Fade. Gennem Døren til Bryggerset saá man Maren midt i den tætteste Os.

Ude i Gaarden blev Soldaterne ved at synge; Baalene, som de kogte ved, lyste i Mørket nu:

Og nu vil jeg slaas som en tapper Soldat,
og Livet jeg ringe vil agte;
lad Tyskeren gøre sig helt desperat;
jeg skal ham dog mageligt magte.
Og naar vi saa mødes engang i et Slag,
jeg tager i Fyren et ordentligt Tag.
Hurra! det vil blive en ypperlig Fest
at kaste paa Porten den ubudne Gæst.
Kommer Tid, kommer Raad,
har for ofte vi sagt;
nej, kun Krigerens Daad
knækker Tyskerens Magt.
Vi vil slaas med Hurra!
For vor Konge og vort Land.

— Rask maa det gaa, rask maa det gaa, raabte Tinka, der arbejdede med opsmøgede Ærmer, saa Piskejernet i Røræggsfadet klang, mens hun satte i med Løvenhjelms Vise:

Og hvem der nu i Sengen laa,
naaede knap at faa Bukser paa,
men hvem der stod og sov — Hurra!
Frelste sit Liv og sit Tøj endda.
Julia, Julia, Julia, Julia Hopsasa!

— Det var ret, det var ret, sagde Sofie, der gik omkring og samlede Tallerkener og satte dem fra sig igen: En maa skaff' dem en munter Aften.

Tine stod i Spisekamret og skar Steg ud; stille og smilende nynnede hun uden at vide det Tinkas Vise med.

Baronen — der ogsaa ventede sine Englændere, som vilde rejse nu og kørte omkring for at sige Farvel — begyndte at brygge Punchen, mens Officererne spiste, og Tinka og Gusta og Sofie bragte Drikken ned i Loen, hvor Lars Avlskarl havde hængt et Par Lygter op under Bjælkerne.

Soldaternes lange Hurra'er slog ud i Aftenen hver Gang, de fik en ny Forsyning.

Sofie gik rundt og opmuntrede dem med mange Nik.

— Tøm bar' Bægern', sagde hun, saa En ser Bunden.

Tre, fire Soldater fik Harmonikaer frem; hver spillede

i sin Takt, mens de andre blev ved at synge. Ingen hørte Ørenlyd; Harmonikaerne slog ind i en Trippedans, og Maren sang til.

Pludselig dansede alle Soldaterne med hinanden, midt i Loen, saa Støvet stod op i det gamle Rum under de dinglende Lygter.

Officererne kom ned og saá til i Døren.

En havde budt Sofie op, Marens Kavalerer dansede holdende hende om Halsen.

— En gaar fra Arm til Arm, sagde Sofie, der pustede, saa hun næppe kunde staa, og fo'r villig afsted med den næste. Harmonikaerne hylede og Soldaterne trampede Takt.

— Det var jo en Synd at si' Nej, sagde Sofie til Gusta, hun fløj afsted igen.

Ude i Gaarden hørte man gennem et aabent Vindu Løvenhjelms Klavér.

Tine gik og tog ud i Dagligstuen, og Tinka og Gusta kom op og hjalp. Officererne var først nu som rigtig vaagnede; Dørene stod aabne mellem alle Stuer; Latter og Støj lød fra Rum til Rum.

Majoren havde Tinka inde i en Krog, hvor hun hvinede af Latter. Ovre fra Loen hørte man Folkenes Lystighed.

— Jensen, en Polka, raabte Løvenhjelm og sprang op fra Klaveret.

Løjtnant Jensen satte i paa Klaveret, og Løvenhjelm var ude over Gulvet med Tinka. Officererne trak deres Stole tilbage og flyttede ind mod Væggen for at give Plads. Gusta kom paa Gulvet — og Tine; de dansede tre Par.

Rundtom blev Officererne ved at samtale. To Kaptajner kom med deres Toddyglas frem i Døren til Havestuen. De talte igen om det attende Regiment, der havde holdt sig saa bravt.

Løjtnant Jensen slog over i en Vals, Herrerne skiftede, skiftede igen. Inde fra Bergs Stue nynnede Officererne med. Og midt i Støjen sov inde i Havestuen en

udmattet Løjtnant trygt, liggende udstrakt paa sin Seng.

— Saa er det vel os, sagde Berg, der pludselig stod foran Tine.

Svimmel saá hun op i hans Ansigt.

— Ja, sagde hun blot, og de begyndte at danse.

Hendes Svimmelhed svandt bort, og alting saá hun og hørte hun om sig som med hundrede Sanser — og saá dog kun ham, hvis Øjne hvilede paa hendes Ansigt, mens de dansede længe.

Majoren fortalte Historier igen, og hun hørte de to Kaptajners Stemmer. Inde i Bergs Stue blev Officerernes Nynnen til Sang.

Og Baronen fo'r ud og ind. Hans Englændere var komne i en Vogn.

Berg talte ikke; han saá kun ufravendt fast paa hendes Ansigt, mens de blev ved at danse og ovre fra Loen de høje Hurraer lød igen.

Saa standsede Berg — et Nu beholdt han krampagtigt hendes Hænder i sine.

Englænderne var fra Gangen kommet frem i Døren og trykkede Alverden i Haanden:

— Den troskyldige Glæde, den uskyldige Glæde, blev de ved at raabe. Løvenhjelm svingede Gusta over Gulvet.

Tine gik de Fremmede forbi; langsomt gik hun ud i sit Kammer.

..... I Loen var der stille og inde i Stuen holdt Musikken op. Tinka kom ind og satte sig midt i Sengen; et Par Knapper i Kjolelivet fik hun op og pustede, mens hun snakkede og spurgte.

Tine svarede med tankeløse „Ja", mens Munden knap stod paa Tinka.

Saa sagde hun med ét og tog ikke Øjnene fra det brændende Lys.

— Tinka — kunde Du — kunde Du ikke nok se til hernede?

— H v o r? spurgte Tinka, som var inde i en helt

anden Historie, og lod Armene falde ned paa sine Ben.

— Her, sagde Tine i samme stille Tone og uden at tage sine Øjne fra Lyset. Jeg vilde ta'e til Lasarettet. Og endnu sagtere sagde hun: de trænger til Folk derhenne.

Der blev stille lidt. Saa sagde Tinka:

— Ja, hjemmetil kunde der vel nok skaffes et Kvindfolk. Hun gav sig til at knappe sit Kjoleliv:

— Ja — saagu', min Pige, sagde hun, Lasarettet ka' kanske være sundere...

Hun talte i en hel anden Tone, og ogsaa hun saá ind i Lyset.

— Man maa jo „redde sig", sagde hun. For de bli'r nærgaaende. Tinka slog Sjalet om sig med en resolut Bevægelse, som om hun værgede sig.

— Godnat da, sagde hun.

Tine rejste sig, og hun fulgte hende ud gennem Alléen. Alting var stille, og man hørte kun et Par Hundes Glam og Tinkas Skridt, der gik bort ad Vejen.

Tine vendte tilbage. Hun traadte hastig ind i Skyggen, da hun kom til Længen:

— Er det Dem? spurgte Berg, der gik den vante Runde.

— Ja.

Det var, som tøvede de begge tæt ved hinanden, uimodstaaeligt, Hundrededelen af et Øjeblik.

— Godnat, sagde saa Berg og gik videre.

— Godnat.

Tine gik ind. I Køkkenet begyndte hun at sysle. Hun slog Smørret i Kanderne og samlede Brødet til „Tønden" og lagde Osten i Klæde.

For oppe maatte hun blive — oppe og gaa omkring.

Saa kom hun i Tanker om Tøjet, der skulde i Blød ved Daggry. Hun maatte vække Sofie og give hende endnu en Besked.

Hun gik ud i Bryggersgangen gennem Borgestuen og aabnede Døren til Pigekamret.

Den store Dobbeltseng var tom.

Tine kastede sig pludselig paa Knæ ned paa Stengulvet, og, med Hovedet boret ned i den snavsede, forkrøllede, misbrugte Seng, hulkede hun fortvivlet.

Bryggersdørene klaprede stadigen, hid og did, paa deres villige Hængsler.

— — —

Næste Dag kom der et Par Feltlæger til Skolen. Der maatte lægges Syge i Skolestuen. Tine maatte indrette alt.

De Syge kom om Eftermiddagen. Det var Saarede, der hidtil havde ligget paa Augustenborg; fra Vognene blev de bragt op ad Trappen i Baarer. Løjtnant Appel var iblandt dem.

Tine vilde ikke have kendt ham igen. De runde Kinder var faldet ind, Øjnene var mælkede som hos En, der har grædt baade Dage og Nætter. Han var truffen i Siden og Lungen var ødelagt.

De seks var alle haardtsaarede, og Transporten havde givet dem Feber. Nu og da hørte man deres Stønnen gennem Huset, og Saarenes kvalme Stank stod ud i Gangen.

Tine kom ikke et Minut ud af Skolestuen mer.

— Og alligevel snakker hun om Augustenborg, sagde Madam Bølling, der gik ud og ind, fra Sovekammer til Køkken og talte til Bølling og til sig selv og til Husmandens Petra — for nu var da alting af Led, nu vidste hun ikke, hvad af Ondt der kunde komme mer.

— D e r i n d e sidder han og kan knap flytte paa Foden, sagde hun, og ovre har vi d e m til at gi'e Aanden op — og Huset er fuldt, Huset er fuldt. Og saa vil Tine rejse. Hun standsede for hundrede Gang foran Husmandens Petra med rystende Hoved.

D e t var det, hun ikke forstod, og som hun kredsede om.

— Og Blod tørrer de paa min Trappe, sagde hun og begyndte at vandre igen.

Det var Baarerne, der var fulde af gammelt Blod,

som Ambulancesoldaterne havde stillet op mod Huset og Trappen.

Tilsidst standsede dog Munden paa Madam Bølling. Hun var helt forknyt og sad rokkende hen ligeoverfor Bølling paa den anden Side af Sengen.

Saa tænkte hun pludselig paa Skovrideren: til ham kunde hun gaa. Han havde da „Magten over Tine" — ja, til ham kunde hun gaa. Og hun lod alting staa og gik; hun vilde straks derned.

Hun tog kun et Sjal over Kappen og gik.

Hun blev ved at snakke med sig selv om Bølling og de Saarede og om Vejen.

— Der er ikke banet Vej, sagde hun, der er ikke banet Vej. Og et Øjeblik efter gentog hun paany:

— Og saa vil Tine rejse .... som om det stod i Forbindelse med Vej og Blod paa Trappen og alle Spørgsmaal under Solen.

Berg gik rundt i sin Stue, da Madam Bølling kom.

— Er det Dem? sagde han hurtig og standsede sin Gang.

Madam Bølling begyndte at gøre saa mange Undskyldninger, mens hun satte sig, fordi hun „altid skulde plage ham og hver havde nok i sit" ...

— Men det er det, at Tine vil ta' bort, brød hun ud. Og hvad ska' vi gøre?

— Bort? sagde Berg; der kom en egen, besynderlig, lys Klang over det hurtige Ord.

— Ja, til det Lasaret.

Der blev en lille Stilhed, mens Madam Bølling ventede. Men Berg sagde kun i den samme hastige Tone og vendte sig:

— Ja, de trænger til Hjælp derude.

Madam Bølling saá op, som om hun ikke havde forstaaet ham:

— Trænger? trænger? sagde hun. Hvem? hvem? Var'et de Syge? Var'et de Syge? var Bølling da ikke syg?

Og Madam Bølling begyndte pludselig at tale i en høj,

skændende, fortvivlet og gennemtrængende Tone, som Berg aldrig havde hørt:

— Hvem skulde hjælpe, naar hun rejste? hvem? Var her da ingen at hjælpe? her — baade her og dér? hvem? Saá han da ikke sit eget Hus, der forfaldt? Der var ingen Krog uden Smuds, ingen Væg uden Plet — og Fruens, Fruens dejlige Ting blev lagt øde ...

Hidsig blev hun ved at tale, pegende paa Gardinerne, der var graa, paa Gulvtæppet, der sledes bort, paa Bordene, som var støvede, skældende foran den blege Berg, som førte de knyttede Hænder op og ned foran sit Bryst uden at kunne tale — — til hun pludselig brast i Graad:

— Aa, nej, aa, nej, men ingen staar det ud, ingen staar det ud, jamrede hun, mens hun græd.

— Men hun skal jo blive, hun maa jo blive, sagde Berg, blev han ved at sige, forvirret, pint, uden at vide, hvad han selv sagde; for blot at faa dette Menneske til at holde op, der græd, faa standset den Graad, den ulidelige Graad.

— Hun maa jo blive hos ham, sagde han; det er klart.

Han gik op og ned ad Gulvet.

— Og der er jo ingen Grund til at rejse, sagde han tilsidst.

Det var, som Berg selv følte en pludselig Ro, efter mange Timers stumme Hidselse, ved sine egne Ord.

— Nej, det har jeg jo sagt. Ogsaa Madam Bølling blev paa én Gang roligere og begyndte at tørre sine Øjne; og, ligesom undskyldende sig paany, sagde hun:

— Aa — ja — se, man gør jo meget af lidt, Skovrider .... Men hvem har vel sine Sanser — hvem har sine rigtige Sanser? I disse Tider, sagde hun.

Madam Bølling rokkede hjemad. Skovrideren havde lovet at tale med Tine.

Han havde staaet paa Trappen, da Madammen gik, og set ud i Luften:

— Nej, vi kan ikke undvære hende, havde han sagt.

— Nej, det kan vi ikke, havde Madam Bølling svaret. Og saa var hun rokket hjemad.

.... Tine sad ved Appels Seng, da Berg kom. Hun saá, hvor bleg han var:

— Kan De gaa med mig en Timestid? sagde han lidt hastig. De trænger til Luft.

— Er Vejret smukt? spurgte Appel.

— Ja, svarede Berg og tænkte: Hvor hun har lidt.

— Skinner Solen?

— Ja.

— Saa gaa dog — saa gaa dog, sagde Appel. Og Tine rejste sig uden Ord.

De gik ud og de bøjede bort fra Pladsen, hvor Soldaterne støjede, ned langs Kirkegaardsmuren, hvor der var Stilhed, uden at tale.

Men pludselig standsede Berg. Og ligesom med et Ryk begyndte han at tale — løsrevet, som om han talte med sig selv. Han gav Ord til alle Tankerne, der pinte ham, og han undskyldte sig med alle de Undskyldninger, han havde ophobet en lang Nat. Han forklarede den Lidenskab, han ikke nævnte; han forfulgte den med sine Ord lige til dens Fødsel i sine Tanker — han forsvarede sig med alt, skældende Nætterne, Værkerne, Vagterne; Krigen, som ikke var Krig, Dagen, der ikke havde Arbejde, Nætterne, der ikke kendte Søvn.

Han gik igen hurtig, saa hun næppe kunde følge; stille forstod hun alt. Men ligesom tyssende paa ham, bortvejrende hele det Forsvar han ikke behøvede, sagde hun blødt og næsten bebrejdende:

— Hvorfor vil De dog sige mig alt det?

Berg standsede — to Gange mumlede han hendes Navn.

— Hvorfor vil De da rejse? sagde han saa, hastigt som forpustet: Jeg har talt med Deres Mo'r.

— Vi to, sagde han, behøver vel ikke at være bange for hinanden.

— Nej, hviskede Tine og løftede Hovedet.

De talte ikke mer, men gik tavse ved Siden af hin-

anden. Luften var mild og Himlen mod Solnedgangen lys, som naar der nærmer sig Foraar. Kanonerne tav. Kun et enkelt Drøn bares hen i den klare Luft med en Lyd, som var en raslende Vogn rullet tungt forbi dem.

De gik ned over Engen og steg ind over Gærdet. De saá Dammen og Lysthuset med de hvide Søjler, hvor Rosernes Ranker hang nøgne ned — og de tænkte det samme.

Gennem Laagen til Buksbomhækken kom de ud til Længen.

Fra Dagligstuen lød fra Klaveret Tonerne af en Vise; Sofie, der fjasede i den halvaabne Vaskehusdør, rykkede væk fra sin Sergeant. Men Maren blev staaende ubekymret, højt fnisende, midt i en Kreds af Soldater, ovre ved Ledet — de fulde Spande havde hun stillet fra sig.

— Kom afsted med Deres Spande, raabte Berg som i en pludselig Forbitrelse. Og Maren satte ind efter — uden en Lyd — saa Skørterne fløj om hendes Lægge og Mælken skvulpede; Officererne, der drev paa Gaardstrappen, skoggerlo, da hun løb.

Berg og Tine skiltes.

Hun vendte ad Alléen hjem til Skolen. Den sødlige kvalme Luft fra de Saaredes Stue stod ud i Gangen. I Dagligstuen spillede Officererne Kort.

Madam Bølling var i Køkkenet; hun kogte Hønsekødsuppe til „dem derovre“.

— Det er smaat — det er smaat med dem derovre, sagde hun.

— Jeg har talt med Skovrideren, sagde Tine stille.

— Aa, saa Gud ske Lov, aa, saa Gud ske Lov, sagde Madam Bølling og satte sig af Bevægelse.

— Og her er jo ogsaa nok at gøre her, sagde Tine som før.

— Aa ja — er det ikke sandt? Aa — saa Gud ske Lov . . . Bølling, Bølling, raabte Madammen ind højt og glad, vi beholder hende — aa, jeg vidste det, aa, jeg vidste det, naar han lovede det.

— Naa, min Pige, naa, min Pige, sagde gamle Bøl-

ling tyssende. Tine havde helt krampagtig slaaet Armene om hans Hals.

..... Tine havde bragt Suppen ind og sad ved Appels Seng.

Rundtom var de Syge ved at falde til Ro.

Kun henne ved Vinduet skrev en Sygepasser endnu, bøjet ned ved et Tællelys, for en Saaret, der dikterede Brev til sin Kæreste, siddende halvt op i Sengen. Det gik saa langsomt baade med at tænke og med at skrive.

Appel havde talt om Viborg og dem derhjemme. Nu laa han med lukkede Øjne.

Henne fra Vinduet hørte man den Saaredes Stemme, der udtalte alle Bogstaverne, ligesom om han stavede.

Appel slog Blikket op:

— Aa — De véd ikke, hvor hun har kønne Øjne, sagde han og saá op mod Lampens rolige Lyskreds, mens han smilte.

Lidt efter sov han, og Tine rejste sig stille.

Hun gik hjem til Skovridergaarden. Aftenen var mild. Bag Smedens Hæk brød en af Kroens Piger frem, fulgt af en Soldat.

I Mørket stod en Haandvogn midt paa Vejen. Det var Krøblingens Vogn med Øllet — han var paa Vejen hjem. Han kendte Tine, og han begyndte at tale til hende, siddende mellem de to Hjul foran den tomme Tønde:

— Jo, den gik godt nok — om man saa'n ku' hold' 'en gaaende — Ane forstod 'et at bland' det tynde Øl ....

Den Krøblede blev ved at snakke.

Tine gik fra ham: Han havde været til Kros.

— — —

To Nætter efter blev Tine hentet hjem.

Det var Madam Bølling selv, som kom og slog paa hendes Rude. Det var rent forskrækkeligt med Bølling. Mælet havde han ligesom faaet helt let igen, men med Hovedet var det galt. Forvirret talte han og var ikke til at holde i Sengen.

Lægen, der kom, sagde, det var en Blodprop paa Hjernen.

Tine maatte blive derhjemme.

VI

Paa anden Nat sad Tine hos Faderen.

Han talte uafbrudt og bad og vilde høre læse, Salmer og Skriften. Tine læste og læste.

Nu var han mod Daggry falden lidt til Ro. Men ogsaa i Søvne rokkede og rokkede hans Hoved paa Puden som et sygt Dyrs.

Tine halvblundede med Hovedet mod den kolde Væg. Madam Bølling havde faaet en Dyne ud paa Køkkengulvet for at finde lidt Hvile.

— Hvor det lyder, sagde hun, hvor det lyder!

— Ja, Mo'r, men sov nu.

Som en Orkan førte Stormen Kanonernes Døn hen over det rystende Hus. Blæsten slog den stride bestandige Regn mod Ruder og Mur, saa det lød som Geværernes Knitren. Og fra Vejen i Mørket hørte man i Larmen de utydelige Lyd fra de Flygtendes Tog, der asede forbi fra Sønderborg — paa fireogtyvende Time.

— Hør, det ta'r til, klagede Madam Bølling i sit Køkken.

— Ja, men sov nu. Det bli'r jo Dag og Du har ikke sovet.

Madam Bølling blundede hen og stønnede let i Søvne. Dagen begyndte graa at gry. Ogsaa Tine slumrede lidt, lænet mod den sitrende Mur.

Rundtom sov alle, Officerer og Soldater og Syge, den samme Søvn, hørende Kanonernes Drøn dumpt gennem Blundet.

Dagen var helt brudt frem. Den Syge sov endnu, og Tine stod op fra sin Plads.

— Jeg vil gaa derned, sagde hun; halvandet Døgn

havde hun knap været udenfor Kammeret, mens Kanoner og Alarmsignaler lød.

— Ja, Barn, gaa, gaa, sagde Madam Bølling, der tog fat paa det daglige og ikke havde mer Sans end det udasede Dyr, der kun føler Selen og slider.

— Og det ta'r kun til — det ta'r kun til, sagde hun.

Selv Trappens Trin, hvor Tine stod, rystede under Jordens Ryk. Vogn efter Vogn sled sig endeløst op forbi Kroen. Kvinder og Børn sad paa de usikre Læs som dinglende Bylter i Regnen, søvndrukne midt under Larmen. Gamle Koner, der knap kunde gaa, stred sig frem, uden Sans, ved Siden af Vognene, snublende i de dyngvaade Dyner, som de slæbte. Børn, hvem Regnen blindede, løb mod Vogne og Træer, og skreg, mens de tumlede videre.

Ingen kendte sin Nabo, og Stemmerne hørte man ikke under Kanonernes Brøl.

Tine gik Toget forbi og steg ind over Skovriderhavens Gærde. I Huset var alt opgivet. Natten lang havde Dørene ikke staaet. Fra alle Veje lod Baronen de Flygtende frit trampe ind, saa ingen fik Søvn eller Ro. Alle Stuer var fulde af Kommendes Trin og af Forbandelser.

I Gaarden holdt forladte Flyttelæs, som var uden Ejermænd, midt i Regnen. Tre Mænd laa, da Tine kom, i Gangen under et Par udbredte Kapper, og et Par vildfarne Børn var falden i Søvn paa Loftstrappen indsvøbte i et Sjal.

Ingen Dør var lukket, og Snavset, som var ført ind af hundrede Vejfarne, var størknet paa alle Tærskler. Ved Dagligstuekakkelovnen stod to Fremmede og tændte op.

Rundtom sad Flygtningene, Koner og Børn, der ikke en Gang vidste, hvor de var, og søgte Hvile for det tunge og bedøvede Hoved ved at læne det mod Væggen, der skælvede. Faa talte. Fra Bergs Stue hørte man en skinger Kvindestemme, der blev ved at sige — mens den Talende uafladelig, sanseløs og jamrende, slog de udbredte Hænder ned mod sit Skød —:

— Alt, hvad vi ejer og har — aa, alt, hvad vi ejer og har!

Tine gik ud. Pigerne var ikke til at finde. Paa Skorstenen, som ingen skøttede, var Ilden gaaet ud, og Stormen tog i Bryggersets opslagne Døre, som vilde den slynge dem løs fra de sitrende Karme under Kanonernes Larm.

Tine kaldte og Støjen tog hendes Stemme. Sofie fandt hun tilsidst — i Krogen ved hendes Seng, hvor hun sad, boret ind, med det hele Hoved viklet i et Lamasjal.

— Aa, er 'et da Dommens Dag? jamrede Sofie og hun kastede sig ind over Sengen: aa, den treenige Gud — aa, den treenige Gud!

Tine gik og kaldte igen:

— Maren, Maren!

Ingen svarede.

Men pludselig satte Maren frem fra Bryggerset, som et anskudt Dyr, frem over Gaarden, som stod alle Længer i Brand, ud hvor Lars Avlskarl var og Anders Husmand var. Ogsaa de var løbet bort. De stod paa Markhøjen, forfærdede foran det brændende Land.

Orkanen slog Røgen som vældige Skypumper frem over Landet; Gaarde brændte og deres Luer blev slukket, som var de elendige Lys. I Luften saás Granaternes røde Buer, og Jorden skælvede under Fødderne som et Dyr, der stønner.

Rundtom paa alle Højder stod i den strømmende Regn Mænd og Kvinder som Støtter, mens de Flygtendes Tog som en stigende Flod bredte sig ud over Vej og Sti som en ustandselig Jammer.

— Saa er 'et da Dommens Dag, saa er 'et Dommens Dag, blev Sofie uafladelig ved; hun fulgte i Hælene paa Tine hvor hun gik og stod, mens hun lagde i Skorstenen og fik kogt Mælk og Brød (der var ikke anden Mad i Huset, Natten havde plyndret alt) og gav i det mindste Børnene at spise.

— Aa Gud for Skovrideren, blev Sofie ved, mens hun fulgte Tine: han var inde i Deres Kammer for at

sige Farvel til Fruens Billed' — Sofie jamrede højt — det er det bedst' af alle Billeder — det ligner bedst af alle Billeder — der var han ind' at si' Farvel — da han drog ud . . .

— Tag nu her, Sofie, sagde Tine, der øste Mælk op i Tallerkenerne, som Sofie skulde bære rundt.

— Aa Gud, ja, aa Gud, ja, jamrede Sofie lidt stilfærdigere; hun faldt i Snak hvert Sted, hvor hun bragte en Tallerken: hun maatte høre igen om „al den Elendighed“.

— Og det ta'r evigen til, sagde hun og rokkede med Hovedet.

Det tog til. Som Lyd af det stigende Vand ved en Springflod drev Kanonernes Bulder hen over Huset.

En ny Strøm af Flygtninge begyndte at banke paa Dørene. Baronen lod dem alle komme ind. Selv stod han ved Dagligstuedøren, geskæftig som en Bedemand ved en Begravelse, og fik sin Entrébillet af hver: en Skildring af Bombardementets Rædsler.

Der var ikke mer Plads i Stuerne, de Udmattede kunde ikke komme til Sæde.

— Men her er i det mindste Varme, sagde Baronen, der svedte midt i den fordærvede Luft, hvor Dampen stod af de Kommendes dyngvaade Klæder.

En Korrespondent, der var paa Flugten med en broderet Vadsæk og løb omkring urolig for sin Bombardementsberetning, som en Hunkat, før den barsler, bad om blot et Brædt til at lægge over sine Knæ, saa han kunde komme til at skrive. Han blev installeret i Tines Kammer, hvor allerede to Børn sov paa Sengen, og han fik tolv Blyanter frem, med Spidserne omhyggelig omvundne med Vat, hvilke han placerede i Række i Vinduskarmen.

Der kom bestandig fler; gennemblødte, overdængede med Smuds stod de i Gangen foran de overfyldte Stuer, og sløvt, uden Ord, vendte de tilbage til Regnen og Vejen. Nogle bad om blot at maatte sidde et Øjeblik, en halv Time; og de satte sig, med Børn i deres Arme, paa

Loftstrappen, i Bryggersgangen paa det bare Gulv, og faldt i Søvn det Nu, hvor de satte sig.

Der var ingen ubesat Plads mer og ikke en Krog at finde. En Syg blev lagt i Pigernes Seng.

Inde i Stuerne begyndte de Forkomne at „tø op“ og de vaagnede til Besindelse. De jamrede, maalende deres Tab, grædende over deres Hjem — uden at høre paa hinanden, hver kun optagen af sit: krammende ud med Ejendom, Pengeværdi, Besiddelse, betroende sig til hvemsomhelst, der intet hørte, men kun talte selv, ramt af samme Skæbne, hidsig og fortvivlet som en bedragen Jøde paa en Markedsplads, tællende Værdipapirerne, han har reddet — og pludselig standsende, uden at kunne tænke, forstenet igen, foran Hjemløsheden: deres Hus, der var styrtet sammen, deres By, der var lagt øde, deres Hjem, som var skudt ned.

Mens Mødre, med Børn ved deres Knæ, kun blev ved at græde stille.

De trængte sig sammen, og de talte i Munden paa hinanden, fyldende alle Kroge, trængende sig ind allevegne, som var de Folk, der var komne sammen paa et Auktionssted, hvor et Hjem er tilfals — mens Baronen blev ved at løbe om, purpurrød, spørgende om „nye Detailler“, udviklende sine Anskuelser; og den sortsmuskede Korrespondent fra Kjøbenhavn, bleg og ophidset, blev ved at gentage sin Fortælling, ingen hørte:

— Nej, det var ikke hyggeligt, sagde han. Det var sandelig ikke hyggeligt.

Det var en Granat, der iaftes var sprungen i det Logis, han forleden havde forladt just paa det Sted, hvor en engelsk Kollega havde plejet at ligge.

— Over hans Seng, lige over hans Seng, sagde han. Og han gentog midt under alle disse Menneskers Jamren, der havde mistet alt:

— Nej, det var sandelig ikke hyggeligt.

Et Par Købmænd talte om Assurancen; det var Held for d e m, som havde godt forsikret gamle Rønner: Krigsskadeserstatning maatte der i alt Fald gives. Og

over alle Samtaler, over alle Klager hørte man uafladelig den skingre Stemme fra Bergs Stue, gentagende de samme Ord — uafladelig, som en Sindssyg — ligesom et Refræn.

Tine vilde gaa. Her kunde hun ikke blive: dette Hus kendte hun ikke mer; her gik hun kun rundt som en Døv mellem fremmed Jammer.

Tine gik forbi Baronen, der stod tæt ved Døren, og hun hørte ham raabe:

— Hvad de vil? De vil skyde Broerne ned. Det er Broerne, det gælder ... Jeg har sagt det, jeg har sagt det ... Pas paa Retræten, har jeg sagt. Det vil blive Broerne, det gælder ... Og der falder en Granatregn nu over Broerne ...

I Gaarden stod de dødtrætte Heste ludende og dog med løftede Øren under Larmen, foran de Flygtendes kummerlige Læs. Tine gik dem forbi og ind i Stalden — hun vilde kalde paa Lars eller Maren —: med fremstrakte Halse brølede Kvæget kort og angstfuldt, med store, bange Øjne, mens Tøjret raslede svagt.

En Ko slog sin Tunge ud for at slikke Tines Haand. Det var Fanny, den Blissede, Herlufs gamle Ko.

Og overvældet, afmægtig, her mellem Dyrene, der var angst som hun og som hun kendte, græd Tine fortvivlet, mens den Blissede blev ved at slikke hendes Hænder.

Hun gik ud, mens Køerne fulgte hende med deres store Blik. I Rummet ved Loen hørte hun Hektor og Ajax tude sagte. Hun gik hen og lukkede dem ud og med skælvende Sider trykkede de sig ind mod hendes Legeme, som naar Hunde pludselig paa en natlig Jagt overfaldes af en hemmelig Angst og trykker sig op imod Jægeren.

I Alléen kom der atter Flygtninge imod hende, Kørende og Gaaende.

— Der er ikke Plads, sagde Tine mat og slog ud med Haanden. Og uden Modsigelse, tavse, vendte de om, som drev Tine dem foran sig — en Hjord uden Vilje.

Paa Vejen kom ingen mere frem. Soldater, der vendte hjem fra Skanserne, gik mellem Vognene, bedøvede, sværtede og blege. Officerer af Staben red ind paa Marken for dog at komme videre.

Paa Skolens Trappe stod en Stabsofficér og en Læge. Tine spurgte:

— Hvor ligger tredie Regiment?

— Tredie? Ved Brohovederne, svarede Officeren.

Tine blev staaende — de to var allerede borte, Klokkerne begyndte at lyde, Præstens Kaleche kom, Tine stod der endnu:

— Han laa ved Broerne.

Hun hørte Moderen raabe bag sig, og hun skelnede næppe hendes Røst.

— Tine, Tine, raabte hun angstfuld igen, og Tine vendte sig.

Det var Faderen, som var rent fra det, som vilde op, som hørte Klokkerne og vilde ud af Sengen.

Tine løb ind, og hun holdt ham med Magt, med begge Hænderne, mens han raabte:

— Bed, bed, lad os staa op og bede.

— Ja — ja, hun holdt ham i Sengen.

— Lad de Ugudelige bede ...

— Ja, ja! Tine tvang ham ned. Faderen, Moderen, Kapellanen, der tog Præstekjolen paa ved den anden Side af Sengen, de stod som bag et Slør og hun hørte dem ikke:

— H a n laa ved Broerne.

— Læs, læs, skreg den Syge højt; han satte sig op og hans glasagtige Øjne var som isprængte med Blod. Læs, læs, og han krammede om Bibelen paa sin Dyne.

Klokkerne lød igen gennem Kanonernes Døn. Ude i Køkkenet hulkede Madam Bølling højt.

— D e r, d e r, skreg den Gale, hidset af Lyden af Klokkerne. Læs, hører Du, læs ... lad os alle bede.

Tine knælede ned. Bogstaverne voksede sig store paa Bladene foran hendes Øjne, og hun læste og læste og vidste ikke, hvad hun læste:

„Herre vær os naadig, vi have biet efter Dig, vær aarle vor Arm, vor Frelse i Nødens Tid.“

— Ja, ja, raabte den Syge med opspilede Øjne: bed, lad os bede. Gud er almægtig.

— „Og Himlens Hær skal svinde og al deres Hær skal visne. Til Dom skal mit Sværd fare ned over Edom og over det Folk, som jeg satte i Ban.“

— Gud er almægtig, Gud er almægtig — —

Tine læste bestandig, mens den Syge blev ved at raabe. Selv hørte hun ikke alle Profetens Forbandelser; Bibelens Ord var i hendes Øren kun tomme Lyd:

— Han laa ved Broerne.

Faderen talte med. De sagde begge Ordene, han højere end hun, næsten som i Triumf raabte han alle Esaias' Rædsler.

— „Herrens Sværd kender Blod og det er mættet af Fedme, af Lams og Bukkes Blod, af Vædderes Nyrers Fedme; thi Herren har Slagtoffer i Bezra og stor Slagtning er der i Edoms Land ...“

Fra Kirken begyndte Sangen. Det var som den Syge hørte efter den og talte sagtere:

— „Det skal ikke slukkes Dag eller Nat, Røgen deraf skal opstige evindelig. Det skal være øde fra Slægt til Slægt, fra Evighed til Evighed skal ingen gaa igennem det.“

Langsomt blundede Bølling hen, og de febrilske Hænder blev stille.

Tine laa ned over Bogen. Fra Kirken hørte hun Soldaternes Sang:

Vor egen Magt den er kun svag,
let kan os Fjenden fælde;
men En antager sig vor Sag,
omgjordet med Guds Vælde.
Det er den Herre Krist,
og Sejr faar han vist!
Der er ej anden Gud,
han drager med os ud,
han Marken skal beholde.

Den Syge mumlede i Søvne, men Tine hørte det ikke; hvor stærkt de dog sang derinde — de, som skulde dø.

Og myldred Djævle frem paa Jord
og os opsluge vilde,
vi frygte dog ej Fare stor,
de deres Trusler spilde.
Lad rase Mørkets Drot
med Løgn og Mord og Spot.
Han har dog faaet sin Dom,
da Krist til Jorden kom:
Et Ord ham nu kan fælde.

De, som kunde dø — dø og faa Fred!

... Tine stod op. Faderen sov endnu, og Præsten var allerede kommen tilbage og tog Præstekjolen af paa den anden Side af Sengen.

Madam Bølling bragte ham Kaffen og Kringlerne.

— Aa, var det nødvendigt, Madam, sagde han mildt, paa en Dag som denne?

Og han nød Kaffe og Tilbehør, siddende ved Fodenden, med et rørt Blik paa den sovende Syge.

— Men det er velsignet at forkynde Ordet for disse Tilhørere, sagde han og pegede ud mod Kirken.

— Ja, Hr. Pastor, svarede Tine, der ikke vidste, hvad han havde sagt.

Hun bragte Præstekjolen ud til den ventende Vogn, men Køretøjet kunde ikke komme frem. Det var intet Tog mer, det var blevet en kæmpende Stimmel mellem Kroen og Skolen. Vognene stak i det fodhøje Mudder og Hestene standsede skælvende og blindede. Familievis kæmpede Menneskene sig frem, Børn og Kvinder og Mænd, bukkende sig for Storm og Regn, der piskede deres Ansigter følesløse — naar de blot kom frem, kun frem.

De skubbede sig forbi Kanoner og stønnende Dyr, forbi Saarede, der jamrede i Vogne uden Halm, forbi forladte Børn, der skreg ved Vejkanten, og de saá dem ikke, fordi de ikke var deres.

Og selv deres Klager var døde. De bar heller ikke mer, mens de sled, rimelige Ejendele, men de slæbte kun bevidstløse, hvad Skrækken havde givet dem i Hænderne. Børn bar Husgeraad uden Værd, gamle Kvinder holdt krampagtigt som en Skat sprukne Spejle, hvor Regnen, der strømmede ned, udviskede Billedet af deres forfærdede Ansigt. Mødre bad om Ly, blot for deres Børn, hos Jessens, hos Smedens, i Kroen, og videre fra Dør til Dør, for der v a r ikke Rum.

Gennem alt, Storm og Kanondøn, der fik Pladsen til at skælve, hørte man som Knive de Saaredes Skrig — naar i Stimlen de nøgne Vogne standsede, hvor Ambulancesoldater, der var dødtrætte under altfor stor Elendighed, havde kastet de Lemlæstede uden Medfølelse.

Smedjen var fuld. Smaapiger hvilte sig paa Kirkegaarden, paa de vaade Gravstene. Foran Porten spærrede en Marketender Vejen for alle og solgte ud fra sin Vogn, geskæftig udskrigende sine Aagerpriser; mens hungrige Børn spiste begærligt midt i Uvejret. Frem mellem Vogne, Dyr og Mennesker jog den Krøblede, falbydende sit Øl, mens den fyldte Skindpung slog klingrende mod hans Krykker.

Forfærdet stod Præsten endnu ved Siden af Tine paa Trappen, da en Vogn satte ind fra Krogyden midt i Vrimlen. Børnene faldt og skreg og Vogne tørnede mod hinanden.

Saa kendte Folk Madam Esbensen, der sad i sin jumbende Stol. Hun skulde i Forretning.

Og pludselig midt under deres Elendighed begyndte de at le og spøge og raabe rundt om Madammen, der sad, bred og smilende, over alle Hovederne, i sin Stol. Og de gjorde Plads og trængte sig sammen, mens de blev ved at le. Pastoren kom hastig ned ad Trappen og i Vognen for at følge i Kølvand af Madammen, der rullede afsted, frem mellem de Flygtende.

Toget lukkede sig igen. Soldaterne tog fat om Kanonernes Hjul for at skure dem frem og skaane de asende

Heste, og op bag Kroen slæbte Vognparkens vanrøgtede Dyr nye Saarede.

Det var en Vogn med haardt Kvæstede. Der maatte skaffes Plads. De kunde ikke bringes videre. De nærmeste standsede ved Skrigene, da de Saarede bragtes op ad Skolens Trappe.

En Læge fulgte. Forvirrede løb forasede Sygepassere efter Vand og efter Kar. De flyttede de Saaredes Senge sammen, mens de nysankomne Kvæstede stønnede, henkastede paa Gulvet. Der var ikke Lærred og der var ikke Charpi.

Tine løb efter det, gennem Stimlen over i Kroen. Paa alle Gulve laa der, paa udbredt Halm, Børn og Kvinder, Side om Side. Frysende Børn græd rundt om Skorstenen paa Stengulvet.

Madam Henrichsen fik Lærred og Klude frem, siddende i sit plyndrede Spisekammer, vragende længe, mens Tine ventede, utaalmodig, med de Kvæstedes Stønnen i sit Øre.

Men Madammen holdt paa sine Klude, maalte og besaa — midt i Jamren lod hun Munden løbe:

— Ikke var der spiseligt i Huset, ingenting; hvor skulde man ta' 'et fra? Og hvem havde vel Nytte af sine Piger? De er ikke til at holde ved Malkningen, om man saa bandt dem til Stripperne ...

Og mens hun blev ved at rode i sine Klude, udskældte hun paany sine Piger — den hemmelige Angst for Tinka øgede Dag for Dag hendes Raseri —:

— Om de laa ene i Nætter som disse? Taget faldt ned over dem og de flød med Mandfolk, hvor de blot fandt en Klat Hø ... Tøjter, Tøjter, raabte Madam Henrichsen, mens hun skubbede Lærredet til Side.

Tine tog det. Langsomt, som om hun havde glemt, hvad hun var gaaet om, gik hun gennem Stuerne og hørte atter Pladsens Støj. Som i Blinde gik hun ind gennem Vrimlen, og pludselig, midt i sin stivnede Træthed, syntes hun, hun saá — et Nu — Bergs Ansigt foran sig,

mellem en Flok Soldater, blegt og fortrukket, og greben af en fuldkommen Vished sagde hun:

— Han er død.

Hun gik op. Hun gav Lægen Charpi og Lærred. Han var i Arbejde: en af de Kvæstede stønnede højt under hans Hænder.

— Aa, aa, rør mig ikke, be'er jeg — rør mig ikke, be'er jeg, be'er jeg ...

Lægens Arme var blodige indtil Albuen. Tine stod rolig hos og hjalp.

— De taaler at se Blod, sagde Lægen, der gik til den næste.

— Ja, svarte Tine blot og fulgte.

Det var en Sergeant, de kom til. Hans Ansigt var graablegt og han rallede.

— Dæk ham til, sagde Lægen og gik forbi.

Sygepasseren slog Kappen over den Døende.

... Lægens Arbejde var forbi. Angst, uden Ord, havde de Syge set til fra deres Senge. Nu laa de nye Saarede i Baarerne, som hang mellem opstillede Bukke. Madam Bølling var kommen ind for at hente Lægen. Bølling var vaagen nu igen og saa urolig:

— Og naar der er en Doktor i Huset, sagde hun; hun saá hverken Kvæstede eller Syge, hun tænkte kun paa Bølling, med hvem det var saa rent forkert.

Lægen gik ind og lod Tine blive.

Det begyndte at mørknes. Tiere og tiere aabnedes Døren: de flygtende Stakler bad om Nattely kun — forgæves.

— Er det Dem? hviskede Appel fra sin Seng.

— Ja.

Tine satte sig ned paa Sengekanten hos ham, og Appel tog hendes Haand. Saa faldt han tilbage i Feberen igen. I Vildelse var han hjemme, altid hjemme, i Viborg, ved Søen — med „de unge Piger".

Ude standsede Kanonerne ikke og Stormen tog ikke af; forbi de rystende Ruder hørte man det flygtende Togs evige Vandren som et stigende Vand.

— Annie, Annie, kaldte Appel halvhøjt i Feberen. Tak, at Du kom.

— Om lidt bli'r her køligt — hans Stemme lød saa mildt — saa gaar Solen ned ... her er saa smukt, naar Solen gaar ned ... og vi er sammen ...

Han smilte og trykkede Tines Haand, som han bestandig holdt:

— Hvor Du var god, at Du kom, sagde han og klappede Haanden — Du er saa god ... hvor Du er god ...

Sygepasseren vendte Hovedet:

— Nej, de Fruentimmer stod 'et da heller aldrig ud. Der laa nu hun osse paa langs henad Sengen — som en Klud.

Det var Doktoren, der kom ind, og Tine rejste sig.

— Det er daarligt med Deres Fa'r, sagde han. Han vil absolut op. Men føj ham blot; det kan dog ikke skade — desværre.

— Og gaa saa derind.

— — —

... Bølling var ude af Sengen. Han vilde ikke blive der mer. Ustandselig snakkende sad han paa Sengekanten. Madam Bølling kunde ikke faa Strømperne paa ham:

— Aa Gud, aa Gud, hun fik dem ikke paa hans Fødder med sine rystende Hænder.

— Lad mig, Mo'r, lad mig, sagde Tine og tog omkring den Syge.

— Jeg vil op, jeg vil ud, vi skal alle ud, blev han ved, hans Tunge gik uafladelig.

— Ja, Fa'r, ja.

Han havde ti Mands Kraft, han løste alt op igen; hun kæmpede med ham af alle Kræfter:

— Jeg vil op, vi maa bort, det er Tid! — Tine famlede med ham, Klæderne fik han forkert paa.

— Vi maa op i Taarnet, vi maa op i Taarnet, blev han ved, stakaandet: Alle op i Taarnet.

— For det er Jorden, der brænder, sagde han

og begyndte selv at skælve: Forstaar I, det er Jorden, der brænder ...

— Ja, Fa'r, ja.

— De har stukket Ild paa Jorden, sagde han hastig, hviskende og aandeløs: Der er Ild i Jorden — hører I — hører I ... der er Ild i Jorden.

Og pludselig, greben af Rædsel, rev han sig løs, — mens Madam Bølling skreg — byltende alt omkring sig, Klæder og Tæpper, raabende ustandselig, skrigende paa Lygten:

— Lygten, Lygten, skal vi ikke se, hvordan Jorden brænder? Og han begyndte at le.

— Jo, Fa'r, jo.

— Aa Gud, aa Gud, aa Jesus, Gud, hulkede Madam Bølling.

— Hent Tinka, sagde Tine aandeløs, følgende Faderen, der løb ud og ind, ud og ind.

— Ja, aa ja. Madam Bølling løb uden Sans.

— Lygten, Lygten, skreg den Syge.

— Ja, Fa'r, ja. Tine fik den frem og tændt.

Tinka kom: Han vil op i Taarnet, sagde Tine hviskende og hurtig, hold Dig til mig, hold Dig til mig og pas paa.

Den Syge lo højt og længe gennem Larmen.

— Vi vil se, hvordan Jorden brænder ... Gud har sat Ild paa Jorden, sagde han forklarende og holdt Lygten op foran Tinka, der rystede.

Han gik ud. Han vilde ikke støttes. Han løftede, staaende paa Trappen, den svinglende Lygte højt, saa Lyset faldt over de Flygtendes Ansigter.

— Kom, Fa'r, kom, sagde Tine, som vilde have ham bort.

Mennesker og Vogne og Dyr asede frem ved deres Fod som et Tog af forvirrede Skygger. Stemmer og Klager og Raab blev til Mimren under Kanonernes Larm.

Bølling gik ikke videre. Han blev ved at staa, mumlende, med den løftede Lygte, paa det øverste Trin. Hatten tog han af, som om den strammede hans Hoved.

— Fa'r, kom.

De gik og de stødte mod de Flygtende for blot at komme forbi. Bølling var forrest; Stormen næsten udblæste Lyset. De fo'r imod Kirkegaardens Hækker og snublede over Stene.

— Hører I, hører I, raabte den Syge. Det lød som Jordskælvs Drøn.

Tudende løb Ajax og Hektor om mellem deres Ben.

Stormen stod mod Kirketaarnets Dør og holdt den til. Men Bølling rev den op. Der var en Luft derinde som i en Grav.

Døren slog i for de hylende Hunde.

— Mo'r, tag Lygten og gaa foran, sagde Tine.

Madam Bølling fik Lygten. Hun var bleg og stiv som i Krampe, mens hun tog den.

Stigen stod foran dem, op i Mørket. Dens Trin var altfor høje — mellem dem laa Natten, som vilde den sluge dem.

— Gaa bagest, sagde Tine til Tinka.

De gik bagest, for at gribe Bølling, om han faldt. Men han klavrede op, klamrende sig til Trinnene, talende uafladeligt, mens Klokkerne over dem rungede dumpt, gennem Larm og Storm. Regnen slog som Hagl mod alle Luger.

— Tinka, pas paa, pas paa.

Bølling vaklede i Mørket og de vilde gribe ham. Men saa var han oppe og de ogsaa — paa det faste Loft.

— Lugerne maa op, Lugerne maa vi ha'e op! Bølling rev i Lugerne, og Tine sled dem op. Uglerne fløj dem, skræmte, forbi med korte Skrig, og Klokkernes Knebler slog, under Orkanens Ryk, mod Malmsiderne som til Brand.

Den Syge talte ikke mer. Forfærdede stod de alle foran de aabnede Luger.

De saá gennem Regn og Nat kun en eneste Stribe af Rødt — som Randen af et Hav, mens bag det, paa Højderne, Huse brændte i Grunden med dunkel Flamme,

som vilde den røde Ild rinde ned over Bakkernes Kamme. Og den tykke Luft, Luften over Landet i Brand, var fuld af Granater som af glødende og ilsomme Kloder, mens Lyden fra de Flygtendes Tros, Soldaterne paa Flugt, Vognenes Raslen, de tusinde Vandreres Trin — naaede dem som den rappe Knitren af et Kæmpebaal.

Under sagte Jammer, med sammenknugede Hænder, faldt Madam Bølling ned mod Lugens Aabning ved Siden af sin Mand.

— Det er Øen, der brænder, hviskede hun.

Lugerne slog voldsomt ind mod Taarnets Mur; det var, som Himlen sendte alle Vande ned over Jorden, mens i den røde Rand Røgens Skygger sprang som onde Dværge.

Det gav Ryk paa Ryk i Taarnets Dør. Hundene fo'r jublende ind dernede.

Tine havde vendt sig. Lygten greb hun — hun troede, hendes Hjerte skulde standse.

— Den dejlige Ø, den dejlige Ø, hviskede Madam Bølling de utallige Gange.

Tine havde løftet Lygten, højt over Trappen — hun lyste for Berg, der kom op:

— Det var ham, det var ham.

Hun talte ikke, rørte sig ikke heller. Hun skælvede kun, fra Isse til Fod, staaende paa det samme Sted, mens han tog hendes Hænder.

De andre vendte sig knap.

Han stod hende ganske nær, uden at vide det faldt hun ind mod ham, mens hun sukkede. Og foran Lugerne, bag Forældrenes Ryg, t o g han hende, dækkende hende med Kys.

Bølling havde rejst sig, og de var atter kommet ned. Hundene fulgte dem med Jubel.

Doktoren var i Skolen. Han vilde give Bølling Sovemiddel.

— Men D e trænger til Søvn, vendte han sig til Tine, hvis Øjne var blanke og vidtopspærrede, som saá hun et Syn.

— Ja, hun gaar med mig, sagde Berg.

De gik.

Heste og Vogne og Mennesker blev til ét i Natten. Berg og Tine løb gennem Uvejr og Stimmel, fulgte af de gjaldende Hunde.

Og midt mellem Ruinerne af sit Hjem, under sin Hustrus Billede, tilfredsstillede Berg sit pinefulde, sit nagende, sit fortvivlede Begær.

— — —

Dyngvaad satte Maren afsted ud af Loen over Gaarden. Sofie var gaaet til Ro og vaagnede halvt, da Maren lagde sig ind til hende i den helt opløste Seng.

Hun satte sig op og mumlede:

— Det er en Bespottels' af Gud.

Men Maren faldt kun ned uden at høre hende og sov som en Sten.

— — —

Regnen var standset. Luerne fra Sønderborg flammede over Landet.

VII

Nu var det glemt, altsammen, alt, hvad hun havde lidt i disse seks Dage siden han drog ud; nu kom han jo hjem.

Tine løb hen til Lars Husmands; dér vilde hun staa, naar han kom.

Rundtom drog Soldaterne ud, uden Sang, tungt i den opblødte Vej. De vendte Hovederne og saá efter Tine, der løb dem forbi: hendes Ansigt var saa friskt i Vinden, og hun havde en lille Sløjfe fæstet i sit Haar under Sjalet.

Ved Stien ned til Huset holdt den Krøblede med sin Vogn. Han havde to „Filialer" nu og solgte sit tynde, sukkerblandede Øl over hele Øen.

Han talte med sin kvækkende Stemme — Tine saá op i den lyse Himmel, Luften var saa mild og alle Fugle kvidrede —:

— Ja vist, Niels Invalid, ja vist, sagde hun med sin høje, klare Stemme, og hun løb ind til Ane.

Ane sad, mens de to Børn kravlede paa Gulvet, foran Bordet og ordnede mange Kobberskillinger i Kræmmerhuse.

— Naa, sagde Tine, det er Fortjenesten?

— Ja, sagde Ane, Gud ske Tak, det er Øllet.

Tine slog Haanden ned i de mange fedtede Mønter.

— Det klodser da, Ane, sagde hun glad og vendte sig mod Ruden:

— Men L u f t maa her ind.

Hun stødte den trange Luft ud af fulde Lunger: Vinduet maatte op; men det var spigret.

— Hvem sidder dog for spigret Rude nu? sagde hun og fik Sømmene bort med et Par rappe Hænder. S a a!

Den friske Luft kom ind og Lugten af den unge Jord. Tine blev staaende ved Vinduet; Signalerne lød saa grant og kækt under den lyse Himmel.

— Idag kommer Skovrideren hjem, sagde Tine langsomt og halvsagte.

Ane hørte ikke.

Hun laa med hele Kroppen fremme over Bordet for at faa Tal paa sine Stabler. Baade Fingre og Kridtstreger havde hun til Hjælp under Regningen.

En af Ungerne havde fundet en tabt Skilling og vilde ikke af med den og brølede, da Ane tog den.

— K o m, sagde Tine og tog Knægten op; hun løb gennem Stuen med ham i de løftede Arme:

Og det var Ridder Ro
og det var Ridder Rap
Tip—Tap.

Og det var Ridder Snip
og det var Ridder Snap
Tip—Tap.

Knægten lo, mens hun sang og løftede ham højt:

— Og skal Du med Prøjserne slaaes, og skal Du med Prøjserne slaaes, raabte hun og gyngede ham op og ned i Takten.

Saa blev hun stille igen og satte sig hen ved det aabnede Vindu, med Drengen paa sit Skød.

Ane blev ved at tælle sine Tutter.

— Hvor er Himlen dog høj, sagde Tine, der ufravendt saá ud i den blanke Luft.

De Bortdragendes Signaler var døet hen, og Solen var ved at gaa ned.

Tine satte Drengen bort med et Sæt.

— Der er de, sagde hun og stod op.

Ane havde intet hørt. Men der lød Skridt bag Bakken af en kommende Trop.

— Nu naaer de Bakken, hører Du?

— Ja, nu kommer de, sagde Ane trægt.

Tine lyttede, mens de kom nærmere med tunge og trætte Trin, ned ad Bakken nu.

— De synger ikke, sagde hun sagtere, og hun bøjede Hovedet lidt ned bag Blomsterne. Det var, som Skyggen af en Angst greb hende.

— Jo, det er dem, sagde Ane og saá op fra sine Skillinger.

De første Rækker kom forbi, tyndede og sørgmodige. Officererne gik ranke foran, blege under Ansigternes Sod. Række fulgte paa Række, tunge og tavse, ingen hilste det vante Kvartér.

— Saa stille de bli'er, sagde Ane.

Tine var ligesom sunken ned bag Blomsterne — nu stod hun op igen:

— Der var han — der saá hun ham — saa bleg og saa stille som de andre ... nej, han drejede ikke Hovedet; han saá hende ikke, at hun var der; gik kun saa træt som de andre — forbi som de andre.

De var alle forbi, og man hørte kun den Krøbledes skingrende Stemme og et Par pludselige Kanondrøn over Landet, der syntes at hilse Solens Nedgang.

— Farvel, sagde Tine, der stod ved Døren; og hun gik hen over Markerne. Men pludselig, midt i den uforklarlige Angst, der havde grebet hende, sagde hun:

— Hvor han har lidt! Og hun smilede under en ubeskrivelig Glæde: hun skulde trøste ham, pleje og trøste ham.

Hun løb stærkere, saa hurtig hun kunde, hjem over Marken.

Hun mærkede ikke, der var ganske stille i Gaarden, skønt den var fuld af Soldater, og ikke, at Huset, hvor alle Officerer var inde, var dødt og uden Støj.

Hun kom forbi Sofie, der sad paa Huggeblokken og græd, sagte, uden Ord, og hun gik ind i sit Kammer, hvor det duftede af de grønne Bukkar og hvor de blaa Anemoner stod friskplukkede i Karmen.

Hun tog Stjernedugen frem, som hun havde gemt til Side, og hun lagde den paa det lille Bord. Hun stillede Tallerkenerne frem og dækkede, og hun saá til hans Livret, som hun havde lavet iaftes silde, da alle var til Ro; og hun satte Glassene frem, hvoraf han skulde drikke.

Hun blev ved at gaa omkring ved det hvide Bord, puslende med ingenting; hun tænkte ikke paa, at han tøvede — lykkelig ved kun at sysle her, hvor de skulde være sammen.

Saa hørte hun hans Trin, og hun gik hen mod Døren.

Hun rakte Hænderne frem og smilede, men pludselig lod hun dem synke igen — han saá dem ikke; og Ordene, hun havde længtes efter at sige, hun fik dem paa én Gang ikke frem; hun stod kun maalløs, ventende, i uforstaaende Angst foran hans aandsfraværende Øjne, der ikke saá hende, ikke kendte Kamret igen, ikke hilste hende.

Hun gjorde kun én Bevægelse — pludselig, maaske uden at vide det; hun gik tilbage og hun stillede sig for-

an det lille Bord, saa hun skjulte det, mens han træt satte sig ved Ovnen, stirrende frem for sig.

Tine blev staaende — gennem Mylret af Tanker og hendes Angst brød (vel ogsaa med Glimtet af et Haab) paany det Ene: Hvor han har lidt! Og frygtsom, mens hun næppe berørte hans Skulder med sin Haand, sagde hun sagte:

— Var det saa forfærdeligt?

Det var, som om han vaagnede ved Lyden af hendes Stemme:

— Forfærdeligt, sagde han kun.

Og ligesom om han overhovedet først nu huskede „det“, holdt han hendes Hoved ned mod sin Skulder med en slap Haand og uden at tale, mens Tine trykkede Ansigtet ind mod hans Kind og Taarerne brød frem af hendes Øjne.

Saa bøjede han sig — og halvt i Tanker, halvt af Medlidenhed — kyssede han hendes stakkels Ansigt med et Par kolde Læber.

Tine stod stille op og hun begyndte at tale som en, der fryser — frygtsomt: om Nætterne, om Skanserne dér ude, om de Faldne.

Han svarede kort, i en Tone uden Liv.

Det var som hvert Svar gjorde Tine blegere og det næste Spørgsmaal endnu mere tonløst.

Hun tænkte kun paa ét: at faa Bordet bort, om bag sin Seng.

Over dem hørtes Officerenes trætte Skridt; deres træge Tale var gaaet helt i Staa, mens Berg, som om det dog var ham et Behag at fornemme hendes Legeme ind mod sit, blev siddende og holdt hendes Hoved ind mod sit Bryst.

Tine løsnede hans Haand fra sit Hoved og stod op:

— Skal De ikke ind at spise med de andre? sagde hun med en Stemme uden Liv. Hun vidste ikke selv, hvorfor hun kun hang ved denne ene Tanke.

— Jo, det er vel Tid, sagde Berg, og han gik.

Tine fulgte. Hun gjorde i Køkkenet alt i Stand. Offi-

cererne kom tavse ned, i Borgestuen begyndte Sofie at opvarte Sergeanterne, der spiste, graadigt, men uden at faa Liv i de svidende Øjne.

Tine havde sat Maden til Officererne frem, og Sofie begyndte at bringe den ind.

„Skovriderens Ret“ bar Tine selv.

Officererne satte sig stille hen til Bordet og de begyndte at spise, mens Sofie bød om til det tavse Selskab med en uafladelig Lyd som en ganske sagte Klynken, og Tine fulgte, stiv og ubevægelig.

En og anden talte nu og da med et Udtryk, som hørte han ikke sine egne Ord og heller ikke Svaret. Saa sad de tavse igen med det besynderlig samme Udtryk i alle Øjne som en stirrende, bestandig Grunden.

Tine bød „Retten“ om og kom til Berg. Han saá op paa hende, men hun var ganske rolig. Det var kun, som blev hun langsomt mere og mere bleg, som om alt Blodet svandt bort af hendes Legeme.

— Aa, det har Deres Moder bragt, sagde Berg.

Der gik blot en hastig Skælven hen over Tines Ansigt og hun forsøgte at smile som til et Ja.

Officererne rejste sig fra Bordet, og, faamælte, satte de sig rundtom og fulgte med Øjnene Røgen af deres Cigar. Nu og da stod en Enkelt op og han begyndte at gaa op og ned, som havde han glemt de andre, mekanisk, som En, der forfølger en eneste, fiks Tanke — og satte sig igen paa den Plads, som han lige havde forladt.

Tine gik ud og ind og vendte bestandig tilbage for at vente et Blik eller maaske blot for at høre hans Stemme og være, hvor han dog var.

Ovre fra Laden begyndte Folkene at synge — faa Stemmer og altfor skingert.

En af Kaptajnerne tog Cigaren ud af sin Mund:

— Det er de Nye, sagde han tungt til Berg.

Sangen blev ved derude — flere Stemmer tog i; saa sagde Majoren, der stod op:

— Naa, Løjtnant, har De glemt at synge? Svar Folkene med en Vise.

Løvenhjelm gik hen til Klaveret og slog det op. Han sad saa underlig stiv — som en Automat — mens han sang:

Har I læst den Berlingske Avis —
eller har I hørt'et,
at en fornem Hertug i Paris
har sin Kone myrdet?
Hun var lige gaaet i sin Seng,
drømte om sin Manne, —
han hed Hertug Choiseul Praslin,
hun hed li'saadanne.

Baronen kom ind med et Par Korrespondenter i Følge — en Englænder og den Sortsmuskede, som kom fra Hovedkvarteret; de hilste, mens Løvenhjelm blev ved at synge og de Yngre faldt i med mekanisk aabnede Munde, lænende Hovedet mod Væggen, stirrende ud i Luften:

. . . Ind kom Kammerpigen trippendes galant,
spurgte: „Hvad behaver?"
Men ved nøjere Eftersyn hun fandt
Fruen rent Kadaver.
Hertugen den Tyverad
vaskede sig i et Fad,
aad en Ret forgiftet Mad,
brændte saa sin Slaabrok.
Tralala, lalala, tralala.

Sangen var holdt op, uden at nogen mærkede det — knap nok de, der sang.

Og i den pludselig stille Stue hørte man Englænderens Stemme, der sagde:

— Ja, den Kanonade skjuler jo Himlens Sol.

Tine og Sofie redte paa Sofaerne og de begyndte at bryde op. Rundtom hørte man kun de tunge Trin af dem, der gik til Ro, og ingen talte til hinanden.

I Dagligstuen sad kun den københavnske Korrespondent, der holdt fast paa en enlig Kaptajn og endte alle Sætninger med at sige:

— Nej — jeg forsikrer Dem, jeg vover mig ikke mere over Broerne.

— Vist saa, vist saa, sagde Kaptajnen, der intet hørte; i hans Øren lød kun bestandig Skansernes fortumlende Støj.

— Nej, forsikrede Herren af Pressen igen, jeg gaar ikke mere over Broerne.

Tine havde sat alt til Side, allevegne, i Spisekamret og i Køkkenet, langsomt som en, der skal faa Tiden til at gaa.

Hun hørte Bergs Skridt gennem Gangen og hun gik frem mod Døren, men han gik kun ud paa Runden; og hun vendte tilbage til sit Kammer.

Hun tænkte ikke mer paa at afdække det lille Bord og ikke paa at tage Dugen af, der skinnede ved Siden af hendes Seng — hun saá det ikke mer; hendes Liv hang kun i magtløs at vente.

Det slog et Par Dask paa Døren. Det var Tinka, der kom bralrende ind:

— Min Pige, sagde hun, jeg vilde dog se, om Huset stod endnu — jeg kommer fra Per Eriks'.

Tine nikkede kun, hun kunde ikke have talt.

— Naa, her er de Fleste til Ro, sagde Tinka, der løsnede sit Sjal. Ja — li'saadan hos os ... Men — hvor er Skovrideren? spurgte hun.

— Vel derinde, sagde Tine uden at røre sig.

Nu først saá Tinka paa hende — ved Lyden af den ligesom døde Stemme — og pludselig holdt hun inde: foran Bordet med den hvide Dug, hvor ingen havde spist, og Væggen med Bukkar om Spejlet og Tine selv, bleg som var hun uden Liv og Blod.

— Tine, sagde hun angst og holdt inde paany.

Det var som Tine først rigtig hørte nu, da hendes Navn blev nævnt; men hastig vendte hun atter Øret mod Vinduet.

Nu gik han forbi.

Tinka var begyndt at ryste. Tavs gik hun hen mod Veninden og hun tog hendes Hænder, der var kolde og

stive, som var de livløse. Hun fandt ingen Ord, hun tog kun Tine om Haaret og blev ved at glatte det, glatte og glatte det.

— Tine, Tine, sagde hun.

Tine løftede blot sit tunge Hoved og et Øjeblik saá hun paa Tinka med Øjne som en Hinds, der døer — uden at fatte Døden.

Tinka lod sine Hænder synke, og endnu en Gang saá hun rundt i Kammeret, hvor Skovkransene hang om Spejlet.

— Farvel, sagde hun. Det er jo blevet silde.

Hun tog Tines Hænder, der ikke gengældte hendes Tryk; og stille gik hun ud.

Da hun kom frem ved Længen, mødte hun Berg.

— Er det Dem? sagde han. Hvor kommer De fra?

— Fra Tine, svarede Tinka haardt.

— Godnat.

Tinka løb ned ad Alléen; og, mens hun tænkte paa Løvenhjelm og paa ham den anden, den Fremmede, der havde været der i Kroen kun den eneste Nat, løftede hun pludselig sine Hænder som til en Trusel eller kun i Fortvivlelse.

Berg gik videre; i Længerne var der stille, alt var til Ro.

Paa Gaardtrappen stod en Officer, der i sin Dødtræthed ikke en Gang kunde sove.

— Natten vil blive haard, sagde han og pegede i Retning af Skanserne.

— Ja, haard, sagde Berg.

Kanonernes Bulder sang gennem Nattens Mørke, saa det gav dumpe Genlyd i Jorden, og Trappen sitrede under dem, hvor de stod.

— Og heller ikke Søvnen er kvægende, sagde Officéren langsomt.

Berg svarede ikke. Men de tænkte begge paa den tunge Dvale, der faldt over de Dødtrætte, mens Dagens Raab: „Dæk Dybbøl — Dæk Avnbjerg — Ragebøl dæk" blev ved at skræmme de lammede Sovende.

— Nej, sagde Berg, m a n k a n k n a p s o v e m e r.

De gik ind og de skiltes med et Haandtryk — de var blevet saa faste, Haandtrykkene Kammerater imellem.

Berg aabnede Døren til Dagligstuen, og i Kammeret hørte Tine hans Skridt, der døde bort.

Hun bevægede sig ikke, stille sad hun og skælvede kun som af Kulde:

De var endnu ikke til Ro — Huset var endnu ikke stille — han venter, til det bliver stille.

Man hørte Kanonernes stigende Drøn og en enkelt Søvnløs' Fodtrin frem og tilbage over Loftet. Ellers var Huset tyst.

Der kom Skridt fra Baronens Stue i Gavlen, og Tine hørte Korrespondenternes Stemme paa Trappen:

— Nej — ikke den tapreste Korrespondent gaar mere ind i Byen, sagde den Sortsmuskede.

Og Baronen svarede:

— Som sagt — som sagt — nu maa man vente de store Begivenheder.

Døren blev atter lukket og ogsaa Baronens Trin døde hen over Loftet. Kun den Søvnløse gik og gik.

Maaske haabede Tine nu slet ikke mer. Men hun rejste sig dog og hun tog sit Sjal og lagde det om sig og satte sig igen — „for om han dog kom."

... Hun fo'r sammen — det var hans Trin.

Hun kastede Sjalet og stod midt i Kammeret — hun smilede til ham, da han kom.

Han tog hende i sine Arme og knugede hende, saa hendes Lænder smertede.

Hun smilede og sagde:

— De kom dog.

— Ja, hvem kan vel sove nu? sagde han og bøjede sig over hende.

... Han blev hos hende endnu. Men alt var koldt og dødt. Ord fandt han ikke, men kun Kærtegn, mens hun laa som frysende i hans Arm — uden Liv.

Og bestandig stirrende paa alle disse Timers Lidelse, hvis Grund hun ikke forstod, hviskede hun sagte, som

bad hun tusind Gange om Tilgivelse — hun, der havde givet alt og hvem alt var berøvet:

— Er De vred? hviskede hun ganske svagt.

— Hvorfor? spurgte han og forstod ikke en Gang hendes Spørgsmaal.

Men Lyden af hendes Stemme vakte paany den Deprimeredes Begær, mens Kanonerne sang.

— — —

Det var over Daggry.

Men Sofie var alligevel ikke kommen videre end til at sidde med halvt løste Klæder foran den store Seng. Dér var hun falden hen og sad og nikkede.

Maren vækkede hende.

Sofie kom til Besindelse og fik udtalt Forargelse:

— En véd virkelig ikke, hva' Du tænker — det er den lyse Morgen ...

— De tør jo ikke mer ligge ene, sagde Maren kun med halv Foragt og smed sig i alle Klæder, yderst paa Sengestedet.

Maren kom ikke af Tøjet mer.

VIII

Det var næste Formiddag:

Tine gik bort fra Vinduet, da hun saá sin Moder komme gennem Gaarden.

Hun vilde gaa — bort — blot ikke se hende. Disse syv Dage havde hun ikke været hjemme.

Hun løb ind i sit Kammer, men hun hørte allerede Moderens Stemme i Køkkenet, og hun aabnede Døren.

— Her er jeg, sagde hun i en Tone, der pludselig lød utaalmodig eller vred.

— Aa, Tine, saa længe vi ikke har set Dig, sagde Madam Bølling, der kom ind. Og din Fader har været

saa syg — saa længe, saa længe ... Aa — det har været slemt — det har været meget slemt.

Ordene kom ikke bebrejdende, kun saa bekymret. Men foran den ældede Moder — hvor blev hun ikke graa fra Dag til Dag — under dette Overmaal af Lidelse, sagde Tine i den samme Tone, utaalmodigt og haardt:

— Tror Du, her har været bedre?

— Nej, aa, nej, sagde Madam Bølling, og, idet ogsaa hun pludselig faldt ind i Tines Tone, skændende eller hidsig, sagde hun:

— Men det er vel dog dit Hjem derhjemme, og man kunde vel blot se Dig.

Tine svarede og de blev ved at tale — hidsigt, om et Intet, der faldt for, højt, saa man hørte de skærende Stemmer ud gennem Døren.

Madam Bølling brød op.

Paa Tærskelen sagde hun, at Fru Appel var kommen og at det var forresten Løjtnanten, der gerne vilde se hende.

Tine holdt ikke Moderen tilbage. Hun følte, da hun var gaaet, kun som ét stumpt Ubehag mer. Og lidt efter var det hende, som ogsaa det var hændet en Fremmed, et andet Menneske eller for længe siden ...

Rundtom gik Dagen sin Gang. I Stuerne vandrede Officererne, som havde de ikke blivende Ro noget Sted. Et Par Stabsofficerer kom ridende til Gaarden; de kom fra Stillingen bedøvede og tilintetgjorte af Støjen blot. Blege og med korte Hilsener gik de ind til Majoren.

Officererne samledes i Klynger, og paa én Gang — ingen vidste, hvorfra Rygterne kom — hviskede alle, fra Mand til Mand, at Regimenterne, et, to, havde vægret sig ved at gaa over Broerne.

Kanonernes Døn holdt ikke inde et Minut. Kaptajnerne blev kaldt ind, og fra Majorens Stue hørtes korte, hastige Stemmer, mens de Unge ventede, raadvilde og tavse.

Hans Højærværdighed rullede ind i Gaarden. Han var ophidset og søgte Majoren, men han maatte vente og vandrede op og ned mellem de Unge, mens alle lyttede efter Stemmerne derinde og i Gaarden Soldaterne gjorde deres Dont uden at se og uden at tænke.

Og midt under Forvirringen og Larmen spiste de og drak de, i Hold, mens Sofie bar Mad ind og Mad ud. Døren til Majorens Stue gik op, og Højærværdigheden vilde styrte sig over de to Herrer af Staben. Men de gik ham forbi med en Hilsen, der brat brød hans Ordstrøm af, og de vendte tilbage til deres Heste. De følte ikke mer Dyrene under sig og ikke deres egne Lemmer, og deres Øjne brændte som hos en Lods, der strider med Mørket.

Kaptajnen vendte tilbage, men ingen turde spørge. Fra Majorens Stuer hørte de Højærværdighedens Stemme høj og ophidset. Han havde hørt, fra Hovedkvarteret hørt, at Skanserne, at Stillingen skulde rømmes.

Han vilde ikke tro det, det var ikke muligt og det turde ikke tænkes: Folkets Tro kunde ikke sviges for anden Gang.

Provsten blev ved at tale, men Majoren svarede ham ikke. Han sad kun med Blikket fæstet paa Vinduet: i Alléen gik de stilfærdige, ludende Soldater og paa Vejen sled de Nysaaredes Konvoj sig langsomt frem i Solen.

Hans Højærværdighed saá intet. Han gik kun ophidset op og ned med store Skridt som paa Offerdage i sit Sakristi og talte højere og højere: Stormen var jo alles Haab og nu taltes om Tilbagetog.

— Men Regeringen vil kende sin Pligt — den viger ikke tilbage — den vil ikke taale et nyt Dannevirke — den vil give sine Befalinger.

— Den har netop givet dem, Hr. Pastor, sagde Majoren, der ikke tog Øjnene bort fra de Døendes Tog, som førtes hjem i Solen.

Begge Herrer tav og Hans Højærværdighed brød,

lidt forvirret, op; han vilde køre om ad Hovedkvarteret.

Han gik gennem Stuen forbi Grupperne af tavse Officerer ud i Gangen, hvor han mødte Berg og Baronen. Stilheden i Huset trykkede Hans Højærværdighed. Det var, som ingen mer turde tale rigtig højt: kun h a n s Tribun-Røst lød lige fyldigt op med Kanonerne.

Døren til Køkkenet stod aaben; ved Bordet arbejdede Tine, Sofie og Maren i samme Række; de vaskede de skidne Tallerkener i et Par Baljer og slog Affaldet ud.

Højærværdigheden talte til Tine og spurgte til Bølling.

Hun løftede kun sit Ansigt og saá paa ham som forstod hun ikke, med et Blik som En, der gaar i en hemmelig Vildelse.

Og Provsten sagde til Baronen, mens han lod Øjnene glide hen over Sofies og Marens forasede Figurer:

— Ja — ogsaa Kvinderne har taget deres Del af Byrden.

Hans Højærværdighed vendte sig og gik ud til sin Vogn. Baronen kørte med: man maatte dog have Efterretninger.

— Ja, sagde Hans Højærværdighed, da de bøjede ud af Alléen: Om blot Hæren stod ret paa Højde med vor Regerings Energi.

Berg hørte ikke den bortrullende Vogn — han saá kun Tines Ansigt, da hun løftede det mod Provsten. Forgæves gik han to Gange frem over den lyse Gaard, hun saá ham ikke og rørte sig ikke. Han taalte ikke, han udholdt ikke at se paa denne Stilling og dette Ansigt.

Og han slog paa Ruden.

— Kom, sagde han, vi gaar op paa Højen.

Hun løftede kun det samme Blik mod Ruden og mekanisk, som om hun fulgte en Befaling af En, hun ikke kunde modstaa, slap hun Arbejdet og tog sit Sjal.

Hun hørte ikke, hvad han sagde, mens han gik paa

Stien bag hende; heller ikke hans Stemme naaede hende længer. Hendes forvildede Tanker tænkte kun ét: han elsker ikke mer. Og Sjæl og Legeme følte kun én Smerte: Gyset fra inat.

Fuglene sang over Engen; alle Buskes klæbrige Knopper lyste — i Udspring — i Solen.

Lidt efter lidt var Berg træt holdt op med at tale; han fik jo intet Svar. Og mens han gik bag ved hende — hun gik saa tungt, med halvbøjet Hoved — spurgte han kun sig selv, hvordan han vel nogensinde havde kunnet attraa dette Menneske.

De naaede Højens Fod, og Skridt for Skridt voksede Kanonernes Døn. Saa saá de fra Toppen det hærgede Land, mens de stod ved Siden af hinanden.

De grønne Agre var nedtrampede og Flokke af herreløst Kvæg løb hen over Markerne. Vejene laa som mørke Sumpe og de afbrændte Huses sværtede Mure gabede op imod dem.

Bag Skoven stod Rønhaves Brandsøjle op som et Sørgebaal, der naaede Himlen.

Signalerne begyndte at lyde og de klang magtløse mod Kanonernes Brag. Skanserne kastede Røgen tyk ind over Landet, som vilde de indhylle det i Nat.

Berg stod tavs; i pludselig komne Tanker saá han ud over den skændede Ø og sagde sagte:

— Hvor Marie dog elskede denne Plet.

Tine hørte det og hun forstod saa vel. Men nogen ny Lidelse følte hun ikke. Hun syntes kun, at Solen smertede hende og Himlens Blaa gjorde hendes Øjne ondt.

Tropperne begyndte at samles og lidt efter lidt kom Afdelingerne frem mellem Hegnene, der knoppedes. Alle Veje blev fyldte af Kolonnerne, der paa den dønende Jord gik tavse og Skridt for Skridt, som lange Ligtog, mens Kanonerne rungede over dem i den sollyse Luft som Lyden af tusinde vældige Malmklokker.

Tine var gaaet ned ad Højens Kam.

— Hvor gaar De hen? spurgte Berg, som om han pludselig vaagnede.

Jeg gaar hjem, svarede Tine blot og pegede over mod Skolen.

Hun gik bort fra Højen.

Det var som det ene Ord ramte Berg som et pludseligt dirrende Slag, og han vilde kalde, men han kunde ikke. Under en næsten ulidelig Smerte saá han alt, hvad han havde gjort.

Hundrede Billeder — og hvert stikkende som en borende Naal — kom op i et Nu: Billedet af de Gamle, den lallende Mand, af Madam Bølling, af hendes Øjne, hendes Øjne, der ikke mer kunde græde, og af hende, af Tine saa livløs, som var Sjælen død i hendes Krop.

Hele deres Liv, der var levet for ham og hans, hele deres Hus, som tilhørte ham og hans — saá han Plet for Plet; og han saá deres Ansigter, de gode Ansigter; og han hørte deres Stemmer, de gamle Stemmer.

Det var ham, ham de havde elsket som en Søn ...

Det var, som hans Sjæl var saaret, Kanonernes Døn lød som et fjernt og et ligegyldigt Bulder og Kolonnerne saá ud som noget kravlende Smaat.

Ham havde de elsket som en Søn.

En Officér stødte til hans Arm:

— Kanonaden stiger, sagde han.

Berg vendte sit forvildede Ansigt imod ham:

— Synes De? sagde han.

Og han gik bort fra Højen.

Officeren saá efter ham — Berg næsten vaklede, mens han gik.

— Naa, ogsaa han, sagde Officeren til sig selv og saá efter sin Vaabenbroder.

Berg gik ned over Marken. Han var paa Kirkegaarden. Han var paa Paradisvejen. To Timer flakkede han rundt og vogtede paa Skolens tændte Lys.

Saa vendte han hjem.

Og inde i sin egen Stue gav han sig til at skrive, langt, Side paa Side, ømme, brændende Ord til sin Hustru.

.... Tine var gaaet frem over Engen, ind gennem

Gaarden og gennem Alléen, forbi Officerer og Soldater, som hun ikke saá.

Henne paa Vejen standsedes hun af et Vogntog.

Det var Naturalforplejningen, Kød og Mel og Brød, der transporteredes forbi paa mange Vogne, Tines Øjne faldt paa de Heste, der gik hende nærmest. De sled sig, laadne og vanrøgtede, duvende frem, med matte og udslukte Øjne, mens de træge Kuske lod Piskene jævnt falde ned over deres Ryg.

Men Dyrene gik kun som før i samme trætte Skridt, som om Slagene ikke kunde smerte dem mere.

Tine blev staaende og hun fulgte med Øjnene Spand efter Spand.

Langt fremme paa Vejen hørte hun endnu Kuskenes trevne Raab, naar de lod Piskene falde sløvt over Dyrenes Rygge.

Pludselig sprang Taarerne frem af hendes hede Øjne.

— —

Hun naaede Pladsen. Den var tom, og i Kroen var der stille.

Kun paa Smedens Lod, hvor der laa friske Høvlspaaner mellem den nedtrampede Rug, arbejdede fem—seks Soldater. De slog hvide Fjæle sammen og bestrøg dem med Sort.

Tine gik op ad Trappen og hun løftede Klinken til Skolen, hvor Luften var tung og sødlig-ram. Fru Appel sad ved Sengen hos sin Søn.

Timevis havde hun ikke rørt sig, fra hun kom, ikke spist og ikke drukket: hun sad kun stum og saá paa Sønnens Ansigt, der var blevet saa lille som da han var Barn, og paa hans Hænder, hans urolige Hænder.

Madam Bølling var listet ud og ind: hun vilde jo saa gerne hjælpe.

Men Fru Appel blev kun siddende ubevægelig, og Madam Bølling stod raadvild med Koppen med Suppe, til hun gik igen.

Kun én Gang havde Fru Appel løftet Hovedet og,

mens Taarerne brød ud af hendes Øjne, havde hun sagt:

— Han er jo saa ung.

.... Tine havde sat sig — hun vidste ikke, om Fru Appel havde hørt hende, for hun havde ikke hilst og ikke rørt sig. Men saa sagde hun:

— Han har spurgt efter Dem. Men nu sover han.

Og Taarerne brast frem paany, som om hvert mindste Ord, hun sagde, maatte kalde dem frem.

Tine talte ikke; og begge sad tavse, som grebne af den samme Sorg, og stirrede paa det blege Ansigt.

Sygepasseren bragte de Saarede Mad. Aftenklokkerne begyndte at ringe, men man hørte dem knap gennem Kanonernes Larm.

Saa blev der atter stille i Stuen, og Skumringen begyndte at lægge sig over Rummet.

Fru Appel sad kun som før foran sin slumrende Søn.

Madam Bølling kom ind; hun turde næppe hviske. Men hun sagde dog til Tine ganske sagte, med sin forknytte Stemme:

— Du kommer dog ind?

Og hun gik igen. Saa bleg og stiv dog Tine sad der!

— Aa — ja, aa — ja, sagde Madam Bølling, her er Elendighed nok til os alle.

Det var næsten blevet mørkt. Fra Sengen hørte man de Saaredes sagte Suk. Tine rejste sig ikke. Her syntes hun var bedst. Her var Fred, her, hvor et Menneske døde — — og Livet var forbi.

— Han vaagner, sagde Fru Appel.

Halvt i Søvne begyndte han at klage.

Tine stod sagte op og tændte stille Lampen og satte sig igen.

Den Døende slog Øjnene op, men han saá ikke mer — de store Øjne var brustne og han jamrede svagt under sagte Rallen.

Moderen laa ned ved hans Seng:

— Ja, Max, ja — gør det saa ondt? gør det saa ondt? hviskede hun.

— Ja, Max, ja — gør det saa ondt?

Døren gik. Det var Madam Bølling igen. Hun vilde kun se efter Tine — saa var hun vel vred fra idag, siden hun ikke kom ind.

Hun gik ikke hen til Sengen. Hun stod kun ovre i Mørket og saá paa sin Datter, til hun stille vendte tilbage.

Den Døende rallede højere:

— Ja, Max, ja, gør det saa ondt? gør det saa ondt?

Han blundede igen og atter vaagnede han.

Ude steg Kanonernes Lyd som et rullende Vejr. Men om Sengen var der dog som forunderlig stille.

— Løft ham, løft ham, hviskede Moderen — selv holdt hun hans Hænder.

Hvor hans Aande blev svag og hans Hænder stive.

— Annie, Annie, hviskede han ganske sagte.

— Ja, Max, ja.

De lyttede begge efter Aanden, som kom saa svært, saa tungt; Moderen havde rejst sig — saa kastede han sig tilbage.

— Læg ham.

De lagde ham ned igen. Saa var det, som vilde han løfte Hovedet og han søgte om Ord:

— Annie — Mo'r — Annie — hører I Fuglene?

Og idet han strakte de stivnende Hænder frem og smilte, sagde han:

— Ja, hvor Livet skal blive smukt.

Munden lukkede sig med et Suk — det unge Hoved faldt helt tilbage.

Saa sank Fru Appel med et Skrig ned over sin livløse Søn. Tine trykkede hans Øjne til.

Fru Appel satte sig igen, og hun begyndte at klappe hans Hænder, der var stive, og hans Ansigt, der var koldt — længe, Time paa Time.

Tine havde rejst sig. Langsomt gik hun bort fra Sengen: h u n vidste ingen Trøst.

Madam Bølling var ikke gaaet til Ro. Hun sad paa

Køkkenstolen bag Døren. Der kunde hun høre, naar Tine gik.

— Dér var hun — nej — hun kom ikke ind.

Madammen tog efter Lyset, hastig, og gik ud i den stille Gang, hvor Tine allerede var ved Døren.

— Skulde Du ikke se din Fa'r? sagde hun.

— Mo'r, jeg maa jo hjem, svarte Tine kun.

Madam Bølling gik hen til hende.

— Aa, Tine, skal vi nu ogsaa gaa og være vrede paa hinanden, sagde hun, skal vi nu ogsaa være vrede paa hinanden ...

— Nej, Mo'r, nej, Tine rev sig løs — men nu er det jo silde ... Godnat.

Hun talte i den samme utaalmodige eller forpinte Tone som om Morgenen og Døren slog til. Hun var borte.

Madam Bølling vendte tilbage. Hun kom ikke længer end til Stolen ved Døren. Der faldt hun hen. En stum og uvis Angst holdt det stakkels, tunge Hoved vaagent. Rundtom hørtes de Søvnløses Skridt over Gulvene; Officererne fandt ikke Hvile mer.

Uden at vide det begyndte Madam Bølling at vandre som de — en rokkende Skygge frem og tilbage foran det osende Lys: hun vidste ikke Rede mer, hun vidste ikke Rede.

Kanonerne gav ikke Fred et Minut. Som skulde Taget styrte, rystede Skolen i sin Grund.

Kun Fru Appel sad stum og rolig foran Sengen hos sin døde Søn.

— — —

I Skovridergaarden var der stille.

Tine hørte kun nogle rastløse Skridt over Gulvene i Gavlen, mens hun gik gennem Huset.

Hun gik rundt og hun stillede paa Plads. Saa undredes hun pludselig over, hvorfor hun gjorde alt det — og lod alting ligge uden Tanke.

Hun aabnede Døren til Dagligstuen og hastig veg hun tilbage.

Skovrideren sad ved sin Lampe og skrev.

Hun sagde til sig selv til hvem, og dog led hun ikke mere. Sagte gik hun tilbage til sit Kammer.

Gaaende op og ned — og undertiden pludselig standsende som vilde hun besinde sig eller blot fange en eneste Tanke — samlede hun alting sammen, Stykke for Stykke, som En, der bryder op og skal rejse.

Kort efter Daggry gik hun hjem.

— At Du kommer, sagde Madam Bølling, der var i Køkkenet, og slog sine Hænder om den tavse Datter: Ja, jeg er just staaet op, ja, jeg er just staaet op, sagde hun; hun vilde ikke fortælle, at hun ikke havde været i Seng, det vilde jo bare gøre Tine urolig.

Tine gik ind til sin Fader.

Han havde faaet en ny Tidsfordriv. Tines gamle Skrivebøger var blevet taget frem, dem med Løve- og Tigerjagterne paa Bindet.

Dem sad han og læste i — Time efter Time.

Tine sad ved hans Fødder — hun stirrede paa de store Barnebogstaver.

„Du skal ikke have andre Guder for mig“, stod der i Linje efter Linje.

Bølling fulgte Linjerne med rystende Fingre. Tine maatte vende Bladet:

„Du skal ære din Fader og Moder“ — „Du skal ære din Fader og din Moder,“ læste den Gamle Gang paa Gang, med sin svære Stemme.

— Hun skrev godt, hun skrev godt, sagde han og saá over paa Madam Bølling.

— Ja, Bølling, ja, Du har jo lært hende det, svarte Madammen.

— Ja, hun skrev godt, gentog han. Og han læste igen.

IX

Otte og fyrretyve Timer havde Kanonerne ikke tiet. Nu var det over Middag. Klokken seks skulde Regimentet rykke ud.

Stimmelen blev tættere foran Kroen. Der var dem, som fik Feltflaskerne fyldte for anden Gang: den første Ration var gaaet ned, mens de fik Munderingen i Orden — det gik lidt langsomt fra Haanden — og en Gang imellem glemte de rent Donten, mens de sad og lyttede efter „Musikken". Den blev alt haardere syntes nogle.

Den Krøblede jog rundt — men idag var hans-Øl for tyndt: saa raabte han paa Pladsen og saa raabte han i Gyden, uden Rist.

Et Par Officerer gik omkring og talte med Mandskabet. De kom helst der, hvor de kunde vente en Vittighed til Svar.

Fire Lolliker raabte højest; de spillede Kort, liggende plat ned paa Maven.

Men Lystigheden kom kun som korte Vindstød og saa blev der svært tyst igen paa Pladsen, mens Kanonerne, de rungede saa meget stærkt.

En Officér havde talt lystigt til en Flok, der stod tæt ved Smedens Lod, hvor Kisterne stod i Rad, to og to ovenpaa hinanden; saa sagde en af Soldaterne, fast og stille:

— Ja, Hr. Løjtnant, vi véd jo, at vi skal derud.

Og der blev ganske stille i Kredsen, mens Officeren gik.

.... I Skovridergaarden var Officererne som spredte for alle Vinde. I Haven gik de, eller ud og ind i Staldene. De skrev og de opgav det igen. De var i Stuerne og ude.

For tyvende Gang spurgte Berg i Køkkenet, om Tine var kommen.

Han havde ikke anden Tanke end denne: hvor hun var, hvad der skete i Skolen.

Hun var ikke kommen.

— Nej, kommen er hun ikke, sagde Sofie, der straks begyndte at klynke:

— Saa er 'et vist slemt med Degnen. For det maa man si' om Tine, at hun hænger ellers trofast nok ved dette Hus.

— Ja, sagde Berg.

— Hun har trofast elsket baade Herluf og Fruen fra den første Dag, sagde Sofie.

— Ja, sagde Berg, som slog han sig selv med hvert eneste Ja.

Kvartér efter Kvartér blev han og lod sig martre af Sofies Snak, som led han ikke nok.

— Og det har da forresten hele Degnens Hus, græd Sofie videre.

— Indtil den sidste Dag, sluttede hun.

— Ja, sagde Berg. Det var, som sad der ham en Orm i Sjælen.

Han rejste sig og han gik ud.

Et Kvartér forløb og han spurgte igen, om der var Bud fra Skolen.

Men der var intet.

Saa gik han.

Han vilde se dem, han vilde derhen.

Men atter flakkede han rundt — han var paa Paradisvejen, i Gyden, til han tilsidst slog Følge og gik med Lægen op ad Trappen.

Tine hørte ham først, men hun rejste sig ikke.

— Tine, Tine, raabte Madam Bølling, og hendes Stemme blev helt høj og lys af Glæden, det er Skovrideren — det er Skovrideren.

— Nej — at vi ser Dem igen, nej, at vi ser Dem, blev hun ved.

— Tine, Tine, kaldte hun atter: Det er Skovrideren.

Tine kom ud. Et Øjeblik var det hende som en Lise at se hans Ansigt, der var lidende og furet og blegt.

— Det gør ham dog ondt, tænkte hun.

Berg havde ikke talt. Nu sagde han, som faldt det ham svært at faa Læberne fra hinanden:

— Bølling er jo saa syg.

— Aa ja, Bølling, — det bliver værre og værre ....

Det var, som Berg undgik at se ind i Stuen, hvor Bølling sad; hans Blik gik kun saa hastigt hen over alting i Køkkenet.

— Men De maa da ind til ham, De maa da, sagde Madam Bølling, som førte den ene Haand rastløs over den anden i sin Bevægelse. Det var saa længe, rigtig længe siden, at Skovrideren havde set her indenfor.

— Ja, jeg maa dog se til ham, sagde Berg som før.

Tine vidste ikke, hvorfor hun fulgte med, da han gik derind.

Berg saá Bølling, lille og affældig sad han ved Sengen; han vilde ikke have kendt ham igen.

— Det er Skovrideren, raabte Madammen, som vil se til Dig.

— Ja, ja, svarte den Syge blot, med tungt Mæle, uden at løfte Hovedet fra de gamle Hefter. Haanden rakte han mekanisk frem.

—Aa, Herre Gud, — aa Herre Gud, han gi'er Dem dog Haanden, sagde Madam Bølling og blev ganske rørt paany.

Berg maatte tage den kolde og ligesom svampede Haand og han maatte holde den i sin et Nu.

— Ja, ja, sagde den Syge kun og vendte Bladet.

Berg fik intet Ord over sine Læber. Det var som alting hos ham led og pintes: Øjnene, der saá det kendte Rum, Ørene, der hørte deres Stemmer, hans Haand, der havde maattet tage om hans.

— Men Tine, sagde Madam Bølling, der rastløs gik ud og ind, Skovrideren skal da vel ha'e en Bid ... De skal vel ikke saadan gaa?

Hun fik Bordet slaaet op paa den anden Side af Sengen, og Tine maatte lægge Dug paa og Berg vægrede sig ikke. Han fandt endogsaa Svar og vidste selv ikke hvilke; han saá kun Tine, der gik hid og did og dæk-

kede, bleg som en Død og med langsomme Bevægelser, som om hver Muskel, smertende, nægtede sin Tjeneste.

— Herre Gud, man har knap den Plads man ka' sidde — Madam Bølling kom ikke frem mellem Bordet og Sengen —: Og hvad kan man lave? hvad har man Tid til at lave? — Men en Bid maa De dog ha'e, som i gamle Dage.

Berg kom til Bords og han maatte tage af Maden.

— Det var dog Deres Livret, sagde Madam Bølling og lagde mer paa hans Tallerken. Hun satte sig hen paa Stolen ved Kommoden, og det gamle Ansigt var helt lyst af Glæde, mens hun talte om Herluf og Fruen.

— Men Tine, saa find Dig dog en Plads, sagde hun, saa find dog en Plads.

Tine blev ved at gaa omkring som en Støtte, der bevægede sig, mens Berg sad — med hver Bid usvælgelig i sin Mund — og maatte spise foran Madam Bøllings Øjne.

— Men saa byd ham, men saa byd ham, Tine, sagde Moderen og rejste sig i sin Iver.

Tine bød ham; han syntes, at hendes Hænder, der bød ham, var blege; og han tog paany.

— Hun skriver godt, hun skriver godt, sagde den Gamle igen fra den anden Side af Sengen.

— Ja, Bølling, ja.

— Ja — Herre Gud, — aa Herre Gud, det er nu hans Glæde, forklarede Madam Bølling. Jeg har jo gemt de gamle Bøger .... Bølling har jo lært hende det .... han har jo selv lært hende det .... og Tine har altid haft rigtig en køn Skrift .... det har hun .... Og nu sidder han jo og ser i de gamle Bøger — han er jo ikke til mere, Skovrider.

Madam Bølling blev ved at byde:

— Tine, Du skulde selv ta' Dig en Bid, sagde hun — hun smager ikke Mad, Skovrider.

Berg vidste ikke, hvorfor han næsten tvang hende til at spise, hvorfor han vilde, at hun skulde spise lige-

som han. Men hun gjorde det, og de sad ligeoverfor hinanden foran Madam Bølling.

— At man en Gang er samlet — at man er samlet, sagde hun, men pludselig saá hun fra det ene til det andet af de to blege og stirrende Ansigter og hun holdt inde, paa én Gang greben af den samme uforklarlige og uvisse Angst som om Natten, og sagde i en helt anden Tone, mens hun satte sig:

— Ja, ja, hvor Tiderne har forandret sig. Saa svært det er blevet for os alle ...

I nogle Øjeblikke blev der ikke talt: Tine og Berg var det, som skulde de høre op at aande.

Berg forstod ikke, hvordan han saa pludselig rev sig løs og kom op og kom ud. Madam Bølling stod paa Trappen og vinkede, og han vendte sig endnu en Gang.

Tine var bleven siddende; hun rejste sig ikke og flyttede ikke det opdækkede Bord. Hun saá ikke Moderen, der var kommen tilbage, og hun hørte ikke Faderen, der læste op af de gamle Bøger.

Kanonerne lød som det mægtige Brus af en bortrullende Flod; paa Pladsen hørte man Raab og Signalerne, som kaldte til Samling.

Støjen tog til, og Tine hørte Kommandoraabene gennem Larmen — hver enkelt Stemme syntes hun, at hun kendte igen.

Og atter lød Signaler og igen Kommando og saa Skridtene .... af dem, der drog bort.

Madam Bølling stod igen paa Trappen og gik atter ind.

— Aa Gud, aa Gud, sagde hun og sank sammen i sin Stol; at de skal derud og dø.

Tine hørte kun Skridtene — de blev svagere og svagere.

Han var borte nu.

Og et Øjeblik var det, som al Bedøvelsen veg fra hende. Hun talte til sin Moder med hastig Stemme; hun sagde: Det er vel bedst, jeg gaar derned. Sofie gør ingenting.

Og ilfærdigt gik hun ud og løb ned gennem Gyden — hvor hastigt den jog hendes ilende Skygge — ned over Marken. Dér mødte hun Tinka.

— Hvor skal Du hen? spurgte Tinka.

— D e r n e d.

Tine standsede ikke, men løb kun.

Længe stod Tinka og saá efter hende, til hun forsvandt, over Gærdet, ved Dammen.

Hun løb ind gennem Haven, ind i Stuerne: hun maatte se dem igen. Hun vilde være d e r.

— Og saa drog de da bort — det var Sofie, som flæbende løb hende i Hælene, varierende samme Ord uafladelig.

Tine slog sig ned paa h a n s Plads ved Skrivebordet med Lampen.

— Nu er de derud', græd Sofie, som sad i Sofaen ligeoverfor. Aa, Jesus, nu er de derud' ....

Der laa et Brev i den opslagne Mappe. Tine læste Datoen den 16. April.

— Og hvem véd, hvem der om en Tim' drages med Døden, sagde Sofie.

Tine vendte det første Blad. Hun vidste vel knap, at hun blev ved at læse: Det Brev k e n d t e hun; det var alle Ordene fra de gamle Breve, dem, Fru Berg havde læst saa tidt. Her havde hver Sætning samme Klang, her stod i hver Linje alle de gamle Navne — til Fruen.

Og mens Sofie blev ved at klynke, faldt Tine Bøllings Hoved tungt ned mod Skovriderens Bord:

Han havde kun t a g e t h e n d e — taget hende for et Nu.

.... Skumringen sank over Stuen. Sofie var falden i Søvn i sin Krog.

Kanonerne lød med en Helvedslarm som ingensinde før. Fra Staldene brølte det skræmte Kvæg med tudende angstfulde Brøl som paa en Sommermark, hvor Lyn slaar ned i Hjorden.

Tine laa ned paa Knæ, med Hovedet mod Fruens

Brev. Hun mærkede noget varmt mod sine Hænder: det var Ajax og Hektor, som havde lagt sig paa Tæppet.
De slikkede hendes Haand.

— — —

Det var Hans Højærværdighed Biskoppens Vogn, som kom frem for Skolen. Han vilde blot se til gamle Bølling.
Han kom tilbage forbi den nejende Madam Bølling, og vilde igen staa op i sin Kaleche, da en højtstaaende Stabsofficér red med et Par Ledsagere over Pladsen.
Stabsofficeren stod af Hesten, og efter at have vekslet Hilsener gik de ind paa Kirkegaarden, han og Bispen.
Fra Højen over Paradisvejen saá de over mod Vest.
— Skal der rømmes? spurgte Bispen.
— Nej, vi bliver. Man vil, vi skal blive.
Officerens Stemme var sært tydelig og han saá frem for sig, mod Skanserne.
Bispen tav lidt; hans Mund skælvede en Smule. Saa sagde han:
— Ja, de Mænd er sig i Sandhed deres Ansvar bevidste.
Nogen Tid stod de tavse.
Solen var sin Nedgang nær. Den sank i et luende Rødt, som havde den kolde Himmel opsuget al Jordens Blod.
Saa vendte de sig og uden flere Ord gik de hen mellem Gravene.
Biskoppen stod op i sin Vogn, men Officeren slap ikke hans Haand.
Saa mumlede Bispen et „Lev vel“ og kørte bort.
Paa Pladsen drog en Time efter de næste ind. En Stund var Kroen belejret. Soldaterne var meget tørstige.
Saa blev der hurtig stille.
Kun fra Kroen skingrede Madam Henrichsens Stemme ud fra Gæstestuen, gennem Døren mellem Søjlerne.

Hendes Piger kom ikke og man hørte hendes Raab ude i Gaarden.

.... Kanonerne lød uforstyrrelig gennem Natten.

Det bankede paa Skolens Dør, der allerede var i Laas.

— Det er mig, sagde Tine.

Madam Bølling lukkede op. Hun saá kun sin Datter som en Skygge imod Mørket.

— — —

Natten gik, og Dagen lysnede.

Det var nær ved Middag næsten, før man paa Pladsen vidste, at nu stormedes Dybbøl.

X

.... Til ud paa sidste Nat havde de hørt de Saaredes Jammer, der slæbtes forbi til Hørup Hav. Nu hørte man hver Stønnen saa langt gennem Stilheden.

Og saa var alt blevet tyst.

Dagen kom. Det var, som var Pladsen død. Smedjen stod tom, og Smeden kom ikke til sin Gerning. Ingen aabnede Kroens lukkede Dør.

Madam Bølling og Tine sad pakkede i Sjaler, Time paa Time, kun stirrende og stumme. Nu og da rejste Madam Bølling sig og, raadløs, gik hun frem og tilbage foran sin Stol i Krogen som et sygt Dyr.

— Vil Du ikke spise? sagde hun.

— Nej Tak.

Atter satte Madam Bølling sig. Bølling vaagnede. Ordene blev kun til en utydelig Lallen i hans Mund, og han famlede om Postillen, indtil Tine tog den og læste Skriftsprogene, som han ikke mere forstod og hun ikke hørte.

Faderen faldt hen. Gang paa Gang rejste Madam Bølling sig og gik médløs rundt, i sin Krog.

— Vil Du ikke gaa derned? sagde hun.

— Hvad skal jeg dér, Mo'r? sagde Tine med samme tonløse Stemme.

Og de sad, i deres Krog, igen.

Saadan var Dagen gaaet, som vogtede de et Lig.

Nu var det snart henimod Aften.

Tine gik ud.

I Gyden, paa Pladsen, i Gaardene, paa Marken, var der intet Liv. Fjælene til Kisterne laa forladte paa Smedens Lod mellem den nedtrampede Rug. Kun de herreløse Køer brølede uroligt paa de fremmede Marker.

Tine gik frem ad Vejen. Hun havde kun én Tanke: Hun vilde s e h a m, der var død. Han var ikke kommen tilbage — saa var han død.

Alting var stille.

Selv Fuglene tav. Og den opblødte Jord, hvor ingen traadte mer, var størknet som et dødt Tæppe.

Hundene sprang frem over Skovridergaardens Gærde og fulgte Tine; hun mærkede dem ikke. Hun gik forbi Huse og Gaarde og saá dem ikke. Hun vilde kun til Ulkebøl, hvor Staben var; i Staben vidste de Besked.

Men i Ulkebøl var alt forladt, og Præstegaarden stod øde som et tomt Værtshus. Gaardhunden gøede ikke, da hun kom og gik.

Foran Kirkegaardsporten brølede noget forvildet Kvæg. I Taarnet begyndte Klokkerne at ringe.

Tine gik ind; hun saá den store Kirkedør staa aaben. I Koret laa der Lig ved Lig. Tine gik op ad Gangen: hver enkelt af de Døde saá hun ind i Ansigtet og gik ham forbi.

Ved Alteret stødte hun mod en fremmed Mand, hun saá ham næppe.

— De Tapre, sagde han paa et fremmed Sprog — hun hørte det ikke.

Hun saá den næste Række — én efter én; Hundene slikkede tøvende Ligenes nøgne Fødder.

Hun gik ud igen; den Fremmede løste bag Kirken sin Hest og saá efter hende, saa længe hun øjnedes.

Hun gik kun videre ud af Byen.

— Saa maatte Staben være i Augustenborg — Staben vidste Besked.

Tine blev ved at gaa og Hundene fulgte. Solen var nede og mellem Hegnene begyndte det at mørknes. Men ingen hilste Godaften ved Husenes lukkede Døre.

Saa halsede Ajax og saa Hektor. De løb frem ad Vejen. De fulgte et Spor og løb atter tilbage — ind over Marken mod den nærmeste Gaard. De sprang tilbage op ad Tine og gøede.

Hun vendte om og fulgte dem; hun vidste ikke, at hun faldt i Knæ som en Haltende to Gange, mens hun gik.

I Gaardsrummet var der ingen; stille løftede hun Dørklinken. I Stuen blev et Barn vugget, og en Mo'rlille rejste sig ved Ovnen. Hun kendte Tine og hun begyndte at græde.

— Er Skovrideren her? spurgte Tine kun.

Konen græd blot og Hundene blev ved at gø.

— Hvor har De lagt ham? spurgte Tine igen.

Den Gamle aabnede Mellemstuedøren og Tine fornam den kvalme Lugt af Blod: Dér i Alkoven laa han.

Tine saá kun hans graablege Ansigt. Gaardkonen stødte hun bort og tog Vaskefadet fra hende, hvori Vandet var rødt af hans Blod.

— Har han talt? spurgte hun.

Gaardkonen græd.

— Aa ja, aa ja, han kalder jo paa Fruen — paa Sønnen og paa Fruen — de to, de er i hans Tanker — aa Gud, for Sorg — aa Gud, for Sorg.

Tine sad som hjemme, tæt ved Sengen — ubevægelig stirrede hun paa hans Ansigt.

— Han vaagner, sagde hun.

Hendes Liv var kun ét Haab: at han vilde kende hende igen.

Men den Døende slog blot Øjnene op og saá paa hende som paa den tomme Væg.

— Marie, Marie, kaldte han svagt. Marie, tag Herluf ved Haanden — han græder — han græder ....

Han blev ved at hviske. Hundene rejste sig ved Lyden af hans Stemme og klagede sagte.

— Se de Umælende, græd Gaardkonen.

Det var, som om den Døende mærkede sine Hunde og vilde dreje det saarede Hoved: han smilede halvt.

Tine rørte sig ikke.

En Time sad hun der. Hun ventede, han skulde nævne hendes Navn, blot i en Forbandelse, der aabenbarede hendes Skændsel.

Men han huskede hende ikke mer.

Saa stod hun op. Bliv her, sagde hun til Konen. Jeg vil hente Hjælp.

Og hun gik alene. Hundene blev ved hans Seng.

Natten var mørk og der var ingen Stjerner. Hun faldt over Vejens Milesten og hun rejste sig igen.

Moderen var oppe, da hun kom hjem. Bleg og forknyt sad hun paa samme Plet.

— Hvor længe Du blev, Barn, sagde hun.

— Jeg har ingenting hørt, sagde Tine og lagde Sjalet.

Moderen skænkede Kaffe og rakte hende den.

— Tak, svarte Tine og drak begærligt.

— Hvor Du er bleg, sagde Moderen.

Hun begyndte at tage Sengklæder frem og lægge dem paa Sofaen — til Seng for Tine.

— Nej, Mo'r, sagde Tine, bestandig i den samme Tone, der gjorde Madam Bølling saa bange: jeg sover oppe.

Hun beredte alt til at gaa til Ro. I Tanker satte hun Stolene hen paa Plads som i gamle Dage. Hun tog Lyset fra Hylden og tændte det; og pludselig var det, som hun vaagnede: hun saá alt om sig, og hun vidste, at alt var sket.

Hun saá Stuen og de gamle kendte Møbler som for første Gang i lange Tider — og sin Fader og Moderen, dem, hun nu skulde forlade.

— Hvor Du sukker, Barn, sagde Madam Bølling og tog hende mildt om Haaret: hvor Du sukker.

Tine holdt Moderens Hænder saa fast over sit Haar som til et langt Kærtegn:

— Ja, Mo'r, ja, Mo'r, hviskede hun ud i Luften.

Længe stod hun ved Faderens Seng. Alle Bevægelser gjorde hun lange og dvælende, ligesom om hun maalte dem og iagttog hun dem selv.

Hun kyssede Moderen til Godnat og hun tøvede endnu et Øjeblik; saa gik hun op. Hun bar forsigtig Lyset over Loftet — for den spredte Halms Skyld — og hun var inde.

Hun saá paa alt, paa Gardinerne, der var blevet skidne og graa, paa Gulvet, der var slidt af de mange Fødder, og sin Seng, hvor fremmede Mænd havde ligget.

Her havde hun levet hele sit Liv.

Hun blev siddende stille paa Kanten af sin Seng foran det brændende Lys. Nede hørte hun Moderen sysle og snakke med sig selv og komme til Ro.

— Er Du i Seng? spurgte hun hviskende op for ikke at vække Bølling.

— Ja! svarede Tine.

— Saa Godnat, Barn.

— Godnat, Mo'r.

Alting blev stille. Tine blev siddende paa sin Seng. Hun hørte kun de to Gamles dybe Aandedrag op gennem Huset.

— — —

Det første graa Dagsskær faldt ind i Kamret, og Lyset var næsten brændt ned, da Tine stod op og slukkede det. Hun gik stille ned og aabnede varsomt Døren. Hun saá Kroen og Kirken og Smedens Hus og vendte sig mod Skolen én sidste Gang:

Dér var Moders Plads bag Ruden og Randen af hendes Stol.

Langsomt gik hun hen ad Vejen; ved Højen steg hun over Gærdet ind i Skovridergaardens Have, hvor Træ-

erne og Buskene og Roserne, som var indvundne i Maatter, stod som Spøgelser i Skumringen.

Tine gik op ad Havetrappen, og hun saá ind gennem Døren. Hun kendte hver en Plet, og hver en Plet var lagt øde.

Tanker havde hun ikke — de var vel allerede døde. Hun bad heller ingen om Tilgivelse. Hun vidste kun: n u maatte det være forbi.

Hun var allerede gaaet ned ad Havetrappen, men endnu en Gang vendte hun tilbage; hun holdt Panden mod Ruden til sit eget Kammer og saá længe ind.

Hun kom forbi Pigernes Vindu. Sofie sov med mange Tørklæder om sig, ene, i den store Seng.

Hun hørte Kvæget blive uroligt i Stalden og Hanen galede højlydt; og hastigt gik hun ned imod Dammen.

I et Nu mindedes hun tusind Ting, og det var, som alle Stemmer, hun elskede, talte til hende paa én Gang. Hun tænkte paa Herluf og paa Aftnen, da de rejste, og paa Dagen, da Berg og hun gik her forbi over Gærdet; og paa Morgensangen, de sang i Skolen, da hun var ganske lille; og paa Appel, der var død, og paa Faderen og Moderen, som nu skulde sidde alene.

En Gru greb hende og rejste alle Nerver — her skulde hun dø — dø.

Nej, hun k u n d e ikke, hun m a a t t e leve — kunde ikke — tusinde Udveje, tusinde Paaskud, tusinde Udflugter drev hende hjem til Livet i ét Nu ....

Men saa skød hun langsomt Skoene af sine Fødder. Angsten var død under hendes Hjertes trætte Smerte.

Hænderne havde hun foldet, Læberne bed hun sammen. Med Blikket mod det lille Lysthus gled hun ned i Dyndet.

.... Nu var Dammen rolig.

Dagen kom.

— — —

Madam Bølling var vaagnet; Bølling havde sovet saa roligt og laa saa godt endnu.

Hos Tine var der ogsaa stille. Madam Bølling hvilte selv et Kvartérstid til, før hun bankede med en Stok i Loftet for at vække Tine.

Men der blev ikke svaret.

Madam Bølling stod op. Tine kunde nok trænge til Søvnen. Det var intet Under, om hun sov ud en Gang. Moderen vilde lave Kaffen og bringe den op, naar hun vækkede hende — saa kunde hun drikke den paa Sengen.

Saa mange Gange hun havde bragt Kaffen op, Vintermorgener, naar det var altfor koldt og Tine dog saa gerne laa lidt længe.

Madam Bølling gik og talte med sig selv, mens hun fik alt i Orden. Men saa vaagnede Bølling, og han maatte have sin Morgendrikke først.

— Aa, Herregud, aa Herregud — saa snavs det er — Madam Bølling talte med sig selv — saa snavs det er — man maa snart made ham nu — som et Barn — naa, Bølling, naa ....

Han tog ikke mere om Koppen, han kunde ikke holde om nogenting.

Tilsidst kom Bølling dog lidt til Ro igen, og hun fik Kaffen paa Bakken og gik op over Loftet.

Hun saá den tomme, urørte Seng, og et Øjeblik stod hun forvirret uden at forstaa, før hendes Ben begyndte at vakle og hun løb hen over Loftet og raabte, meningsløst, ind i Gavlkammeret, ud af Lugen:

— Tine, Tine!

Saa tav hun igen. Hun tænkte: Bølling hører det.

Hun søgte at besinde sig, faa fat blot i en Tanke:

— Hun er naturligvis hos de Syge, sagde hun. Hun er hentet ned til de Syge.

Hun gik ned, hendes Ben vilde ikke bære hende. Hun aabnede Døren, og hun saá hun var der ikke. Hun spurgte: Har De set min Datter? og hun ventede ikke paa Svaret.

Hun sagde Gang paa Gang:

— Hvor det er Uret af Tine at gøre mig saa forskrækket. Og greben af ny Angst sagde hun:

— Men hvor er hun da? hvor er hun da?

Hun havde ikke sin Forstand mer, og hun begyndte at løbe gennem Huset, som ledte hun om en bortkommen Naal. Paa én Gang forlod hun alting og hun løb ned over Pladsen, ind gennem Krostuerne.

— Hvor er Tinka, raabte hun, som om Tinka vidste Besked.

Og da Tinka kom, kunde hun ikke mere faa Ordene frem, men stod kun hjælpeløs, med rokkende Hoved.

— Hvad er der? hvad er der? raabte Tinka.

— Tine — hvor er Tine? — Tine er der ikke .... Og pludselig begyndte Madam Bølling at græde.

— Hvor er hun ikke? sagde Tinka, der var bleg som et Lagen. Hvor ikke?

— Ja — hvor? hvor? gentog Madam Bølling forvirret og hun fortalte, tonløst, gentagende samme Ord, i Sætninger uden Mening:

— At hun var der ikke — at hun var gaaet op — iaftes — og var der ikke — hun vilde sove deroppe — iaftes — og nu var hun der ikke — nu var hun der ikke....

— Saa er hun i Skovridergaarden, sagde Tinka og rev Sjalet om sig; hun rystede over hele Kroppen.

Madam Bølling stod et Nu — og gav sig saa til at le gennem Kuldegysningerne.

— Ja, ja, ja, sagde hun halvt lallende, det er hun, det er hun .... At man ikke tænkte paa det straks. — Hun har villet ha'e Efterretning — om Skovrideren — om Skovrideren —

Hun begyndte at gaa, følgende efter Tinka, gentagende de samme Ord, mens hun løb: Skovrideren, Skovrideren, Skovrideren ....

Men med ét standsede hun, og hun førte Hænderne som til Slag ind mod det graa Hoved: Mistanken gryede i hende som en dump Angst.

Hun greb Tinka om begge Arme, og, forvildet, saá

hun hende ind i Ansigtet, som vilde hun tale, spørge: Sandheden gennemborede hende som et pludseligt Sværd.

— Kom, kom, bad Tinka angst.

Men Madam Bølling rev sig løs — med en stille Klynken som et fældet Dyr, der synker — og hun løb.

Hun havde forstaaet.

— Ja, nu forstod hun alt og alt mindedes hun. Nu var alt styrtet sammen.

— Det var Skovrideren — det var h a m, som havde taget hendes Barn.

Hun løb ind over Gaarden, op ad Trappen, Døren slog hun op.

H a n havde taget hendes Barn.

Hun faldt ned i en Stol og hun sad i de øde Stuer. Hun mimrede Ord, hun ikke vidste selv; saa forbandede hun d e m; saa jamrede hun over h e n d e; saa bad hun „Fruen“ om Tilgivelse — løftede de rystende Hænder:

— Aa, Gud, aa Gud, for m i n Skyld — hun har vel ikke vidst, hvad hun gjorde — Gud, aa Gud, for min Skyld .... hun har ikke vidst, hvad hun gjorde.

Hun blandede „Fruen“ og Gud i ét og hun bad til dem begge med samme Ord:

— Gud, o, Gud, jeg be'er, jeg be'er, jeg, som har født hende, jeg, som har født hende, be'er — jeg be'er.

Og Ordenes evige Gentagelse løste Taarestrømmene, saa hun hulkede med Hovedet ned imod Bordet, mens hun blev ved at bede.

— — —

Tinka havde kaldt paa Lars. De søgte — Husmanden ogsaa — i Huset, i Haven. Sofie løb bagefter, jamrende, med begge Tørklæder i Haanden.

Det var hende, der fandt Tines Sko i Græsset.

Lars stagede fra Bredden med Stænger i det tætte

Mudder. Husmanden hjalp til, da de fik Liget trukket op.

Tinka lagde sig hulkende ned paa det grønne Græs og glattede Haaret bort fra det skæmmede Ansigt: Kom og løft hende, sagde hun, og de lagde den Døde op paa et hentet Sejl.

Tinka løste sit Hovedklæde og bredte det over Venindens Ansigt.

De bar hende ind; Dynd og Vand sivede ned over Gulvene.

Sofie løb — hun turde ikke røre ved Liget. Men Tinka og Maren ordnede i Kammeret om den Døde: hun laa med foldede Hænder paa sin Seng under Fruens Billede.

Tinka gik ind til Madam Bølling. Det var, som Madam Bølling var blevet affældig paa den ene Time. Hovedet faldt hid og did, og Stemmen kendtes ikke igen.

Hun saá kun op paa Tinka og rejste sig.

— Hvor er hun, spurgte hun.

Tinka kunde ikke svare.

Moderen saá Vandpytterne i Gangen og hun spurgte:

— Er hun i Kamret?

— Ja, hviskede Tinka.

De gik begge derind. Madam Bølling løftede Lagenet fra sin Datters Ansigt.

— Barn, Barn, hviskede hun ganske sagte. Smaa Taarer løb ned ad hendes Kinder, og, som vilde hun trøste hende, sagde hun, mens hun lod Haanden glide ned over hendes Haar:

— Det har jo været ham.

Og hun havde tilgivet alt.

Under sagte Klager, der ikke var Ord, græd hun med Hovedet ind mod sin Datters Seng.

Saa rejste hun sig, og, mat, som om hun talte i Søvne, sagde hun:

— Nu skal hun hjem.

Hun bredte selv Lagenet over Baaren. Lars Avlskarl

og Anders Husmand bar Tine hjem, bag Husene, over de stille Marker.

— — —

Det var blevet stille i Skolen. Gennem Huset hørte man hvert Hammerslag, hvormed Tinka og Gusta i Salen fæstede de hvide Lagener.

Sofie listede ind i Køkkenet, hvor Husmandskonen syslede, ræd for hver Støj.

— Hun ska' da vel i ordentlig Ligtøj? hviskede Sofie, som var hun angst for sin egen Stemme. Det var da en Dødsens Synd, om hun ikke skulde i ordentligt Ligtøj.

— De gaar jo og klæ'er hende, hviskede Husmandskonen tilbage.

Herregud, gaar de og klæ'er hende, klynkede Sofie sagte med et eget tilfredsstillet Tonefald midt i Bedrøvelsen. Hun fik Skoene af, mens Bøllings lange Lallen lød gennem Huset. Hun sneg sig ind gennem Stuen og aabnede Salsdøren uden Lyd.

Tinka og Gusta gik blege om i det sære Lys fra de mange Lagener.

— Maa En se hende, hviskede Sofie skræmt og sky.

Tinka og Gusta svarede ikke, men drejede kun Hovedet om mod den hvide Baare.

Sofie græd en Tid, mens hun løftede Lagenet fra det stille Ansigt. Saa gik hun rundt om Sengen og eftersaá længe „Klædningen".

— Saa ska' der Lagener over det Hele? sagde hun hviskende.

Men de svarede hende ikke.

Klokkerne begyndte at ringe til Løjtnant Appels Begravelse, og ovre i Kroen stod Fru Appel af Vognen indhyllet i sine lange Slør.

Madam Henrichsen kom ud for at hjælpe hende og sagde, at „Tine i Skolen" var død til Morgen. Fru Appel spurgte: Naar? med et Ansigt, som hørte hun ikke

og uden at vente paa Svaret, som om der ikke fandtes andre Døde end hendes Søn.

Sofie vendte tilbage til Køkkenet.

— Ja — nu har de klæ'et hende, sagde hun grædende og fik Skoene paa igen: Hun ligger forresten rigtig kønt — — i lutter hvide Tæpper.

Hun tørrede sine Øjne, og pludselig sagde hun i en helt anden Tone:

— Gi'es her ikke en Kop Kaffe? En taver rent sin Fatning under all' de Sorgens Tildragelser.

Husmandskonen begyndte at tilberede Drikken helt inde i Dybet af Skorstenen, for hvis Madammen skulde komme ud.

Men Madam Bølling kom ikke ud. Hun sad hos Bølling og klappede og klappede hans famlende urolige Hænder. Helst havde hun begravet sig — langt, langt borte. Hun var saa angstfuld og saa bange for alle de Folk, der nu kom sammen, og Præsterne, der vilde komme — nu skulde de alle „dømme over hendes Tine“.

Ude paa Pladsen begyndte Koner og Piger at samles. De var krøbet frem fra Husene for første Gang efter Dybbøldagen og hørte nu om Ulykken. De listede stille omkring, som om de ikke turde træde paa Fødderne, og hviskede med sky og skræmte Stemmer foran de tre lagendækkede Vinduer.

Sofie var kommen ud i fri Luft og gik og græd rundt fra Klynge til Klynge. Hun gav hver Besked under en ustandselig Snøften.

— Saa ser jeg jo hendes Sko at staa d e r paa Græsset — og saa begyndte jeg jo straks at s k r i g' .....
Aa — Gud, for Syn — Gud, for Syn ....

De tre Gaardkoner, der om Søndagen drak Kaffe i Skolen, gik tavse og stive op ad Trappen. De blev uden at sige et Ord i den forreste Stue, til Tinka kom, og de avancerede ind omkring Liget i Gaasegang, gravitetiske og tavse. De græd ikke, men saá kun ud, som maalte de Væggene, til de vendte tilbage til den forreste Stue,

hvor de satte sig i Rad. De havde ikke bevæget en Mine.

Gusta havde blottet det stille Ansigt paa dets Pude. Ude paa Pladsen hørte man Æreskompagniet, der rykkede op, og de første Præsters Vogne, som holdt ved Skolen.

Tinka tog imod dem; men Madam Bølling var allerede ude i Køkkenet — ved Lyden af de Vogne: de skulde jo ha'e Kaffe, de maatte jo ha'e Kaffe — alle Pastorerne.

— Er der mange, Tinka? spurgte hun og skjalv helt ved det. Hun var bange for hver eneste.

— Ja, ja, saa maa der ta'es den store Kande .... aa, gør De det .... Og Søndagskopperne .... ja, gør De det.

Madam Bølling var saa angst for Præsterne.

— Tinka, sagde hun og tog hende til en Side, mens hun saá paa hende med sine smaa Øjne, der snart ikke var Øjne mer:

— Hvad har de talt? spurgte hun saa angst og skræmt.

Præsterne havde ikke talt meget. Selvmordet i en Degnegaard generede dem lidt, og de nød Kaffen, som Tinka fik budt om, i Stilhed.

Gamle Pastor Gøtsche sagde til Tinka i en Krog:

— Hun ligger vel derinde? Lad mig se hende.

Og han gik derind med Tinka. Den gamle Præst saá paa de hvide Træk.

— Aa, Herregud, sagde han. Jeg konfirmerede hende. Ja, ingen Spurv falder til Jorden uden Vorherres Vilje, som er i Himlene.

Han pudsede Næsen og vendte tilbage til de andre, med foldede Hænder.

Ude var Pladsen ganske fuld af Kvindfolk og Soldater, som kom i Skarevis ovre fra Østsiden. Sofie var paa sin Runde naaet til Kroen, hvor hun havde endt sin Beretning, og sagde efter en Stilhed:

— Ja, Gud véd, hvorfor hun har søgt til de sorte Vande.

Madam Henrichsen stod bag Klyngen i sin Dør. Hun saá ud, som havde hun meget stor Lyst til at hugge i Sofie.

— Ja, hun var det grønne Træ, sagde hun og saá ufravendt over paa Skolens hvide Lagener. Der skulde noget til, før Madam Henrichsen tog sin Tilflugt til Bibelord.

Der blev en større Bevægelse, da Højærværdighedens Vogn kørte frem. Provsten havde tænkt, der kom vel en Del Embedsbrødre sammen og var saa ogsaa taget herhen. Øjeblikket var vigtigt og det var godt at have Rede paa Stemningen for at retlede efter Evne.

Paa Trappen fik han Ulykken tilhvisket af en Kapellan.

Hans Højærværdighed stod et Par Sekunder konsterneret og meget uvis. Men saa gik han ind, hvor alle Præster modtog ham i Tavshed.

— Det er jo en Sorg, jeg hører om, sagde han og hilste paa den nærmeste .... Ja — Sindsforvirring kan vel falde paa de Svage. Og ogsaa for Kvinderne har Gud haft en Prøvelsens Tid .... ret en møjsom Tid, sluttede Provsten.

Præsterne samstemmede, ligesom lettede, og Klokkerne begyndte at ringe igen.

Provsten og flere Præster gik ind i Salen, hvis Dør blev staaende aaben, saa det hvide Ansigt paa sin Pude laa som stirrede det opmærksomt frem gennem begge Stuer.

Hans Højærværdighed mumlede et Skriftsted, og Præsterne havde foldet Hænderne.

Saa vendte Højærværdigheden sig, og henne ved Vinduerne talte han, omgiven af Embedsbrødrene, om Hærens Bevægelser og Konferencen i London. Han talte halvhøjt, med en bekymret Stemme, mens han vuggede sit Cæsar-Hoved frem og tilbage:

— Naar man nu blot var vis paa, at vore Befuldmægtigede fandt den rette Tone, sagde han. Hvad det nu frem for alt gælder, er, ikke at opgive Nationens Værdighed.

Han blev ved at tale, højere, henover det stille Hoved, der laa, som det lyttede paa sin Pude.

— Thi endnu er vi ikke ydmygede, sagde han. Og hver Plet af denne Jord vil koste Blod.

Ude paa Pladsen var der næsten blevet Trængsel. Den Krøblede var kommen og rullede, skrigende, omkring med sit Øl mellem Klyngerne.

— Men hun ligger kønt, sagde Sofie, der nu var naaet tilbage i Nærheden af Skoletrappen: Hys, dér er de.

Provsten og alle Præsterne gik ned ad Trappen. Bagefter vandrede de tre Gaardkoner, som indtil dette Øjeblik ikke havde rørt sig fra deres Plads.

Alle gik gennem Kirkegaarden ind i Kirken. Sofie foretrak at vende tilbage til Køkkenet. Det var snart, som En var blevet tidig til en Kop Kaffe — nu igen.

Solen skinnede ind i Køkkenet, og Sofie fik Vinduet op.

— Maaske ka' En hør' lidt af Talen, sagde hun. Provsten har forresten saadan en opbygg'lig Tank'gang i alle Ligprækener, lagde hun til i en Slags Parentes.

— Og En ka' osse ha'e godt a' at sidd' lidt stille i Solen, sluttede hun.

Hun fik Kaffen.

Madam Bølling havde fra Sovekamret hørt, at nu var der blevet roligt. Skræmt aabnede hun Døren: Nej, nu var der ingen.

Det var, som hun aandede op .... Og endelig gik hun ind til sin Datter og lukkede.

Tinka havde sat sig i Sovekamret hos Bølling.

De begyndte at synge i Kirken. Ogsaa Tinka havde aabnet Vinduerne: det var, som den stærke Sang vilde fylde det tavse Hus.

Hvo véd, hvor nær mig er min Ende?
Se, Tiden meget hastig gaar,
hvor let og snart kan det sig hænde,
at jeg mit Vandrebudskab faar.
Giv mig, o Gud, ved Jesu Tro
i Afskedstimen Trøst og Ro.

Gamle Bøllings famlende Hænder faldt lidt til Ro, og det syntes næsten, som han lyttede.

Madam Bølling havde rejst sig; hun aabnede alle Vinduer bag Lagenerne med hastige, rystende Hænder som en Tyv: den fremmede Sang turde hun da lukke ind over sin Datter.

Hjælp mig i Tide at bevare
mit Hjerte fra Letsindighed,
at, naar Du kalder, jeg kan svare,
Ja, Herre, se, jeg er bered.
Giv mig, o Gud, ved Jesu Tro
i Afskedstimen Trøst og Ro.

Der rullede en Vogn hurtig frem for Skolen, og Sofie kom op og ud for at se, hvem det var, der kom saa silde.

— Lise, Lise, raabte hun og var saa altereret, at hun maatte sætte sig straks ved Døren: det er Bispen, det er Bispen.

Lise løb ind, gennem Sovekamret, ind i Salen, helt forvirret:

— Madam, Madam, sagde hun forpustet, det er Bispen.

Madam Bølling rejste sig langsomt fra sin Datter, hun forstod slet ikke. Saa sagde hun: „Bispen", og begyndte at ryste.

Benene vilde næppe bære hende ind i Sovekamret til Tinka: Hun kunde ikke se ham — hun kunde ikke se ham ... nej ...

Men hun maatte jo: Det var Bispen.

Og hun maatte have sin sorte Kappe paa ....

De fik den frem; men Madam Bølling kunde næppe faa den paa med sine stakkels Hænder.

— Det var Bispen, Bispen — nu var de der da alle til Doms.

Endelig gik hun ind. Biskoppen stod i den forreste Stue. Hun kunde ikke tale, og hun turde ikke se op i hans Ansigt.

— Jeg hørte om Deres Sorg, og saa vilde jeg dog se herind, sagde Biskoppen langsomt og mildt og tog begge hendes rystende Hænder: Det stakkels Barn — Deres stakkels Barn.

Madam Bølling løftede Øjnene imod ham, og et ubeskriveligt Smil lagde sig som et pludseligt Lys over hendes Ansigt.

— Aa Gud, aa Gud, mumlede hun og kyssede hans Hænder.

Bispen tog dem bort og traadte hen til Tine. Længe stod han med sine Øjne fæstede paa det stille Hoved som sunken hen i en smertelig Andagt.

— Ja, sagde han og løftede de foldede Hænder næsten op til sit Hoved: Gud tilgive os — Gud tilgive os alle.

Madam Bølling havde bøjet sit Hoved ned mod sin døde Datters Pude. Og angst og ganske sagte som gjaldt det Frifindelsen for selve den højeste Dom, hviskede hun, mens hun igen førte sine Læber hen mod hans Hænder:

— Og maa ogsaa Klokkerne ringe?

Bispen løftede Hovedet.

— Hvorfor skulde de ikke ringe? sagde han. Hun skal vel høre sine egne Klokker sidste Gang.

Madam Bølling sank ned i Graad, mens Biskoppen klappede hendes Hoved.

I Kirken sang de igen — stærkt lød de mange Stemmer. Biskoppen rørte sig ikke:

„Hvor er Lammet, Offerlammet?“
spurgte Isak, syg i Sind,
da Slagtofret var berammet
med ham selv paa Bjerget ind.
Bange for sit unge Liv,
paa den blanke Offerkniv
peged han og og sagde „Lammet,
hvor er det, til Død opammet?“

Her er Lammet, Offerlammet,
siger Jesus, ydmyg, spag,

i min Faders Raad berammet
er den store Offerdag.
Bange vel af Hjertens Grund
er jeg for den mørke Stund.
Men for hele Verdens Brøde
den Uskyldige maa bløde.

Sangen var ophørt, men Biskoppen stod endnu ved den stille Seng. Fra Kirkegaarden lød Æressalverne knitrende over Graven.

Folk brød ud af Kirkegaarden, og fra Pladsen hørte man mange Stemmer. Præsterne vendte tilbage, faamælte og overraskede. De havde genkendt Bispens Vogn.

Men da endnu alle stod i den forreste Stue, aabnede Hans Højærværdighed Døren og kom ud. Han nikkede stille til alle, og Præsterne bukkede tavse.

Bispen rakte gamle Gøtsche Haanden og sagde mildt:

— Vore stakkels Bøllings.

Og sagtere, overmandet af en pludselig Bevægelse, sagde han, mens han hastig og næsten krampagtig førte Hænderne op til sine Øjne:

— Ja, ja — „Se vi er kun dine Tjenere — giv os at fatte dine Vidnesbyrd".

Han gik ud med et Par korte Nik og han steg op i sin Vogn.

Sværmen var borte, og Landet var atter stille. Som død laa den stivnede Jord.

En Vogn næsten jog ind mod Bispens, saa Biskoppen stak Hovedet ud af Kalechen for at se, hvem det var.

Det var Madam Esbensen, der blev saa forfærdet ved at se Bispen, at hun formelig gav sig til at neje foran sin gumpende Stol. Hun var højrød og foraset. Hun var evig i Forretning: Det gik jo alt i ét i disse Skrækkens Tider.

Hun blev ved at neje, til hun var helt inde paa Sidevejen.

Men Biskoppen trak Hovedet tilbage uden at have kendt hende.

Foran ham kørte Fru Appel. Hun sad alene paa et underligt, højt Køretøj, mens Vinden tog i hendes lange Slør og løftede det højt — frem over Vejen.

Men Madam Esbensen blev ved at sidde og dreje Hovedet for at stirre efter „den Højærværdige", mens hun gyngede, i fuldeste Fart, hen over Markvejen i sin Fjederstol — bort til sin Forretning.

. . . „Giv os at fatte dine Vidnesbyrd."

LUDVIGSBAKKE

I TAKNEMMELIG ERINDRING

OM

EMIL BJERRING

„Men jeg synes undertiden, det er, som det var en anden, der lagde Tallene sammen“.

EN HIDTIL UTRYKT FORTALE

[Det havde oprindelig været Herman Bangs Hensigt at tilegne Ludvigsbakke til de Sygeplejersker, der havde været gode og kærlige imod ham under et sørgeligt og pinagtigt Hospitalsophold. Men saa døde netop hans trofaste Ven, Redaktør Emil Bjerring, og han tilegnede Bogen hans Minde. Men det oprindelige smukke og for Bang meget ejendommelige Tilegnelses-Forord opbevaredes af Forlagsboghandler Lybecker, der nu har stillet det til Disposition for denne Minde-Udgave].

PAVILLON I.

...... „Er ikke det et af Digterens Maal: at give deres Klage Ord, som aldrig klagede?...“

Til Plejerskerne.

Denne Bog vender kun hjem til det Sted, hvor den fødtes.

Dens Fortælling er spiret af en eneste Erindring og den er vokset ved den.

Under Hospitalets lange Nætter uden Søvn stod Døren aaben til den lille Forstue. Derude sad Plejerskerne ved deres Træbord. Lige overfor hinanden arbejdede de stille ved det fælles Lys. De vekslede ingen Ord. Men paa én Gang havde de begge paa samme Tid sluppet deres Arbejde og begge saá de tavse ind i Lyset med et langt Blik — Øjne, der søgte fjernt, saa fjernt bort, langt bort mod deres Livs ukendte Erindringer. . . . .

Saadan sad de en Stund med Panderne løftede mod Lyset.

Og over deres Ansigt fløj den samme Skygge af en Vaagnen; en Stønnen kaldte dem og de stod op og stille vendte de hjem til deres Pligt . . .

Men hine to Kvindeansigter — aa dagligdags Ansigter med bort-

strøget Haar fra lidt kantede Tindinger — var forblevet i en Sygs Erindring og Maaneder og Aar kom de igen og igen som et Minde, der kaldte paa fler og fik hundrede Billeder i Følge.

Minder fra Hospitalets tavse Haver, hvor Løvet faldt tyst i tyste Gange og Byens Støj lød dæmpet hen som fra en Verden, der er glemt; Minder om de mægtige Gaarde, hvor Bærernes hastige Trin døer hen, og om de lange hvide Gange, hvor i Skumringen, dækkede af det sidste Lagen, de bringes bort, som har ophørt at lide.

Og Dampmaskinens Støj, hvis Stempel staar som det uhyre Hus' ustandselige, drivende Hjerte.

Og Dørene, som aabnes og lukkes, tungt; og de Syges uophørlige Tog, der kommer og gaar, og Mennesker, hvis Verden dette er, hvis Liv er her . . .

Tankerne forfulgte dette Liv. Og Haver og Gaarde og Gange og de Syge i Seng ved Seng og Rekonvalescenters møjsomme Trin, og Lægers Skikkelser, som følger deres Vej, og Arbejdet, ens hver Dag fra Time og til Time — det blev Rammen, flød sammen som Ramme om et enkelt Liv.

Af alt dette Levende skød én Skæbne frem, en Skæbne at gøre levende.

Nu sendes Fortællingen hjem til det Sted, hvor den blev til.

— — —

Jeg tænkte saa tit, mens jeg saá de Hundrede, hvis Liv er at pleje og at trøste, at én Ting vel undertiden maatte falde ret tungt. Menneskene kommer her, syge, elendige, de modtager Plejerskernes Hænder, de helbredes og — de gaar, gaar og glemmer. Og nye kommer og de lider og hjælpes og gaar og glemmer . . .

Og ingen Tak, ingen hengiven Erindring synes at binde mer til dem, som lindrede Lidelsen.

Det synes mig at maatte være tungt, og derfor sendes denne Bog derhen, hvor dens Spire blev lagt, med en Tak. Kærlighedsgerninger skrives aldrig i Sandet. Mindet om dem gemmes i menneskelige Hjerter.

H. B.

Paris, Marts 93.

FØRSTE BOG

PORTØREN var kommen for at hente de tre Patienter, der havde Kælderarbejde, og han gik hen og raabte til Nummer to, Manden med Mavebælterne, der vandrede op og ned, op og ned langs Kakkelovnsvæggen:

— Vi skal afsted.

— Ja; Patienten Nummer to standsede og saá paa Portøren. Ja, sagde han igen med et Nik og drejede forvirret rundt om sig selv som en Hund, der vil lægge sig. Han gjorde altid det, før han skulde foretage sig selv den allermindste Ting.

Saa fik ogsaa han Slaabrokken paa ligesom de andre og de tre kom afsted. Man hørte Portørens Nøgler rasle gennem Gangen, mens han lukkede — først heroppe, saa dernede.

Ida Brandt satte de afvaskede Kopper sammen i en Krog paa det lille Køkkenbord og gik ind i Salen for at „lytte". Men de to Gamle derinde sov, med dybe Aandedrag.

Og inde paa „A" var der ganske stille . . .

Frøken Brandt stod op paa Stolen i Forstuen, hvad hun maatte for at naa Vinduet, og hun flyttede Blomsterne lidt, saa der blev Plads i Karmen til, at hun kunde sidde.

— Brandt er tosset, sagde Frøken Brun „hos Kvinderne": hun flyver op ligesom Hønsene.

Ida Brandt lænede Hovedet tilbage mod Væggen, og hun saá ud gennem det store Vindu: saa roligt „Søerne" laa, et eneste luende Rødt, nu Solen gik ned.

Ida tog et Brev frem, men længe blev hun siddende med det i Haanden, mens Søens Rødt derude stille gled bort og falmede — før hun begyndte at læse:

Horsens, den første Oktober.

Du kære Pige.

Du faar dette Brev fem Postdage forsilde. Jeg véd det godt. Men Du har heller ikke fem afskyelige Unger, hvoraf de to i forrige Uge brækkede Forbenet af Skrivebordet. De vilde kun lege Skib med det, lille Du, under Rengøringen. Men nu er Benet limet, og til Morgen fik jeg de sidste Vintergardiner op, saa nu faar Du Lykønkningen: Gud velsigne Dig, min Pige, det véd Du, ønsker alle vi paa „Villaen".

Saa var det virkelig otte og tyve, Du blev. Ja dog, Du, hvor Tiden løber, og naar jeg gaar forbi Spejlet paa Nørregade, synes jeg tit, det er ikke længer siden end igaar, jeg saá Dig sidde derinde bag Vinduet, krøbet op i Mahognistolen, og stirre artigt (alting har nu altid været artigt paa Dig, Ida, Øjne, Haar, hvor var Du vel kæmmet med dine to Musehaler og det Hele) paa os forfløjne Spirer fra Frøken Jørgensen, naar vi kom rendende gennem Gaden med Taskerne og gav „Sidst" i Portene, saa der var ikke et helt Læg i vore Nederdele.

Du rykkede tilsidst helt ud paa Gadetrappen og stod og holdt Dig ved Gelænderet saa forsigtigt, som var Du bange for at falde i Vandet, indtil din Moder kom og kaldte Dig ind med et „I-da" og Du gik med stive Musehaler (Du havde en Gammeljomfru-Gang, Ida, som Barn) og din Moder lukkede Gadedøren.

Vi luskede af. Der var altid noget over din Moder, der ligesom dæmpede.

Jeg pustede gerne lidt ud henne i vores Port. Jeg vidste jo, at Mo'r var ved Spejlet: „Saa — er Du der" (jeg var kommen lidt paa Skæv ind ad Døren) . . . „Maa jeg se Dig?" og jeg maatte dreje mig.

— Olivia, Fingrene af Munden.

— Naa, ja, det har jeg sagt, det bliver sidste Gang,

Du faar Skindkant om Kaaben ... Jeg mulede, der var jo altid en eller anden Stump af Kanten, der hang løst og dinglede; jeg véd ikke, hvordan det var, men jeg og Regine, vi blev nu en Gang forpjuskede.

— Ja, saa kan Du gaa.

Jeg løb med Tasken bus paa Dørkarmen.

— Om det Barn nogensinde lærer at gaa paa sine Ben — jeg vidste jo, det vilde komme fra Forhøjningen —: Og kun ét Haandtag i Tasken .... ja, saa kan Du gaa ...

Jeg var paa Vejen.

— Men om Karen først — kom det stadig fra Forhøjningen — vilde være saa venlig at sætte en Børste i dit Haar. Det er jo en Skændsel at se paa.

Haaret var det værste. Det endte altid med, at Karen maatte frem foran selve Mama med Børsterne. Hun børstede og børstede:

— Nej — og Mama sukkede — der er ikke Skik at faa paa det Haar. Nej, lille Ida Brandt, hun kan holde sit.

Jeg snerpede Munden sammen, saa stiv som en Pind, og Karen børstede: Du var jo altid Dydsmønstret ...

Og kan Du saa huske, da Mama var paa Visit hos din Moder med mig — de havde vist egentlig ikke omgaaedes før — og de sad i Dagligstuen og talte, og vi sad i dine to Smaastole inde i Sovekamret mellem din Moders Seng og Vinduet og saá paa hinanden og bed Fingre — — da jeg paa én Gang tog Dig i begge Haarhalerne og dunkede Dig ind mod Sengekanten, blev ved at dunke Dig, uden at sige et Ord.

Og Du værgede Dig slet ikke og gav ikke et Kny fra Dig, men begyndte bare at græde sagte, ganske sagte. Véd Du hvad, min Pige: Jeg tror, jeg fra det Øjeblik holdt af Dig, fordi Du havde grædt saa sagte ...

Hvor jeg husker Onsdagene, naar jeg var hos Jer og kom Klokken fem for at hente Dig med ud. Naar jeg var kommen ind, kaldte din Moder, fra sin Vinduesplads, ind i Sovekamret, hvor Du sad over Lektierne —

Du saá altid ud, som vilde Du krybe op paa Kommoden, naar Du læste Lektier —:

— Ida . . .

— I-da, det er Olivia Franck.

Mens hun blev ved at strikke med sine store Pinde, sagde din Moder til mig og nikkede:

— Sæt Dig, min Pige.

Og jeg satte mig ved Døren — hos Jer satte man sig altid midt paa Stolene — til Du havde faaet alt Tøjet paa, Vesten og det lille Tørklæde og Kaaben og det store Tørklæde, og vi kniksede foran din Moder:

— Har Ida Lommetørklæde? sagde hun — jeg tog altid til min egen Lomme for at føle —: Kom saa ingenting til . . .

Og vi gik forbi Vinduet, hver paa sin Flise.

Men om Aftenen naar Dugen var taget af Bordet — jeg ser din Moder flytte Lampen fra det ene Bord til det andet, hun flyttede den altid selv — lagde vi to Spil, mens din Moder fik Whisten med Frøknerne (Herregud, nu er ogsaa Erbelin død, hun bar sin svære Dobbelthage lige stift til det sidste) og jeg sad og sparkede Dig op ad Benene under Bordet, mens gamle Bonnitz lo af Glæde over Stikkene — hun lo ligesom om hun hikkede. Klokken halvni skulde jeg hjem, og Jeres Sofie bragte Ribsvinen ind, og vi fik de to Æbler, medens mit Tøj blev bragt ind i Varmen . . .

Mama sagde:

— Det hjælper et helt Døgn paa Olivia, naar hun har været hos Ida Brandt.

Men om Søndagen var Du hos os ligefra om Morgenen. Husker Du, Jeres Sofie bragte Dig og „skulde hilse fra Fruen“, mens hun tog Tøjet af Dig, det ene Stykke efter det andet, som om hun løste en Bylt op. Der var ingen, der forskrækkede Mama som Jeres Sofie:

— Jeg véd ikke, sagde hun; men hun har Øjne, som søger hun alt Støvet paa Møblerne.

Moder havde det med at blive hed i Hovedet overfor fremmede Piger.

Mama sagde med sin allerhøfligste Stemme:

— Vil Sofie ikke drikke en Kop Kaffe?

Og Sofie nød den, siddende ret op og ned, paa Stolen ved det sorte Bogskab, uden at mæle et Ord . . .

Vi var allerede ude af Stuen. Der var dejligt i den gamle Gaard (jeg tænker tit: Gud give jeg havde en saadan Gaard at sende mine Drenge ned i); Houmanns Lade med vore „Reder" i Høet og Dessaus Loft, hvor Du maatte vade genném Kornet, Du i dine Brunelsstøvler. Men ja, hvor jeg regerede med Dig: jeg ser Dig, naar vi legede Berider i Værkstedet, hænge lydig i Trapezen i Spidsen af din store Taa med Øjnene stive i Hovedet af Skræk og Tungen ud af Munden, som naar Du skulde høres i Verber.

Naar vi legede Skib med Drengene, var det værst. Husker Du Müllers Sukkertønder, som var Kahytter. De var ogsaa „Blykamrene", naar vi var med i „Røver". Men det var værst, naar de var Kahytter, for det var altid os, der blev kommanderede derind, naar det „stormede" og Brødrene rullede dem „under høj Søgang" . . . Du sad derinde med Kjoleskørtet op over Hovedet, Stakkel, som under et Regnskyl . . .

Det var ogsaa dér, Du fik revet din blaa Musselins paa et Søm.

Du var bare blevet siddende ganske stille og glattede og glattede Flængen over dine Knæ, uden at sige et Ord, og jeg stod foran Dig og saá kun paa Dig og begyndte at glatte med, med begge Tommelfingre, som kunde vi lime Riften, indtil jeg sagde, aandeløs:

— Vi maa sige det til Mama.

Og vi gik, løb op til Moder og jeg sagde, lige indenfor Døren:

— Ida har revet sin Kjole.

Paa „revet" begyndte jeg at græde, men Du stod lige stille:

— Hvor?

Mama greb din Kjole i Sømmen og holdt den ud fra Dig som en Fane:

— Ja, er det ikke det, jeg si'er, hvad maa Fru Brandt dog tænke om dette forrykte Hus?

Du stod og rystede uden at græde, og Mama rev Haaret bag Ørene løst med sin Hæklenaal:

— Der maa gaa Bud efter Jomfru Finsen, sagde hun, ligesaa forfærdet som vi: tag Kjolen af.

Karen løb efter Jomfru Finsen, mens Du ventede i en af Moders Natkjoler og Mama blev ved sit om „Huset" og min Kjole, som jeg jo gerne kunde flænge, det var hun vant til.

— Dér gaar Fru Brandt, raabte jeg, som var rykket op paa Forhøjningen.

Mama slap Kjolen:

— Hun skal i Kirke, sagde hun saa, ligesom lettet; og vi saá begge to ud efter din Moders lige Ryg, der drog over Torvet.

Det er Pastor Hansen, der præker, sagde Mama.

— Nej, sagde Du med en lille, tyk Stemme: det er Pastor Schmidt.

Mama slog Hænderne ned i Skødet:

— Saa er de ikke hjemme før halv ét, sagde hun overbevist.

Da Jomfru Finsen kom, erklærede hun, at der kunde tages en Halvbredde ud og saa maatte Baglæggene rækkes.

— Det vil ikke ses, sagde hun, mens hun maalte og synede den blaa — Jomfru Finsen havde et Par Øjne, Stakkel, som grundede hun altid paa at skraa en Bredde —:

— Nej, det vil ikke ses.

— Tror De? tror De? sagde Mama, der altid hørte paa Finsen, som talte hun Latin: ja, naar det blot ikke ses . . .

Det saás ikke.

— Drej Dig, min Pige, sagde Mama til Dig, der havde Kjolen paa igen: en Gang til. Nej, det ses ikke.

— Gud være lovet, Finsen! Moder slog Armene ned i Skødet:

— Nu vil vi ha'e Crêmekopper.

Crêmekopper var Moders uomgængelige Tilgift til Sypiger. Der blev altid lidt af Butterdejgen siddende paa Finsens Underlæbe, i den Revne, som hun havde faaet af at overbide Traad.

Jeg fulgte Dig om Aftenen, da Sofie kom. Du tog mig lidt haardt i Haanden, da vi naaede ned paa Gaden. Da vi kom hen til Kælderhalsen, sagde jeg:

— De spiller; jeg saá Frøknernes Skygger paa Jeres hvide Gardin.

— Ja, hviskede Du med en lillebitte angst Stemme.

Vi kom ind og Du fik Tøjet af og vi kniksede rundt, først jeg og saa Du, og din Moder sagde over Kortene:

— Har Ida været artig?

— Ja; det var vist første Gang, Du løj, min Pige.

— Ja, gaa saa i Seng. Du véd, om Mandagen øver Du Klokken syv. Godnat.

Du fik dit Pandekys og var afsted.

— Farvel, sagde jeg ligesom i en Eksplosion. Og jeg løb hjem til Mama, saa jeg var ganske forpustet:

— De saá ingenting.

— Ih, Gud ske Tak, sagde Mama og satte sig haardt i Sofaen:

— Naa, Ida har nu meget godt af at være med i lidt Uartighed, sagde hun. Jeg havde henne paa Forhøjningen hemmelig fat i Lektien:

— Maa jeg spørge, Olivia, sagde Mama: begynder Du nu paa Lektierne? . . . Tror Du, Ida Brandt stjæler Lys for at læse paa Sengen?

. . . Ja, det var den Tid, og hvem kan begribe, hvor den blev af, og hvordan Aarene løb. Hvor jeg ser os paa Kirkegulvet, ved Konfirmationen, hvor vi alle var i hvide Burnusser og rødmossede af at græde og glathovedede. Gamle Pastor Bacher, det Skind, det gaar rent tilbage for ham, og de gaar alle til Pastor Robert, sidst havde Bacher kun syv og tyve.

Men Herren véd, hvor tit Du havde maattet høre mig i Salmer . . .

Mama blev ved at sige:

— Jeg synes, Ida var den netteste Konfirmand. Den Pige har noget, naar hun holder sit Hoved, halvt nedefter, noget, der ikke ligner andre ...

Og din Andendagskjole var blaa med smaa hvide Prikker ...

Aa, den første Tid som unge Piger, hvor vi endnu øvede os i at gaa i de lange Kjoler, og Mama maatte sy mig „Rucher" for Hænderne for at skjule mine røde Haandled; og til den højeste Stads sad vi mellem de andre unge Piger, genérte og ledeløse i vore sorte Kjoler, der var pyntede op med en Pibekrave, kære Du, hvor tit min maatte lægges ud i Brystsømmen.

I Julen var vi til det første Bal. I tre Uger havde jeg sovet med Handsker paa om Natten:

— Man kan ikke, sagde Mama, tage paa Bal med de Hænder. Ida gaar i Huset, og dog har hun nettere Hænder end Du.

Vi kørte derhen i Jensens Vogn, Du og jeg paa Bagsædet, med to Skørter op over Hovederne, saa vi sad paa det Lærreds, mens Mama trykkede sig sammen paa Forsædet og Jeres Sofie knejste paa Bukken med dine Sko, indsvøbte i Papir ...

Det ækle, gamle Rum i Klubben med Fugtighed ned ad Væggene og det graa Skærmbrædt. Husker Du Skærmbrædtet, hvor Fru Ferder regelmæssigt gik Ingas Hals efter med et dyppet Lommetørklæde.

— Olivia, sagde Mama: om Du nu kunde lukke din Mund ...

Hver Moder gav sine Formaninger og glattede Kjoler. Og midt paa Gulvet stod vi, rødarmede og forskrækkede og smilende, og Fru Ferder løb rundt:

— Gud, Fru Franck, Deres er nydelige, blev hun ved at raabe. Hun havde et aabent Brev Knappenaale fæstet foran paa sit Bryst for at gaa Ingas Toilette efter. Det dundrede paa Døren: Luk op, luk op. Det var Nina Stjernholm i sin Pelskaabe:

— Godaften, Godaften! Børn, Børn, jeg er kommet meget for silde, raabte hun, mens hun rystede paa Hovedet, saa alle Lokkerne fløj, og raabte paa Mama:

— Søde Fru Franck, hvor er „Føllene"? Og hun mønstrede os og skubbede tykke Fru Eriksen til Side: Nydelige, nydelige, sagde hun i Farten:

— Men lille Fru Franck, hvordan sidder mit?

— Nina, dog, sagde Mama, hvor det sidder skævt...

— Men, gør det? og Nina rettede og trak i Liv og Nederdel, mens Mama hjalp:

— Men, hvorfor har De ogsaa alting siddende saa løst, Nina.

Mama var halvt fortvivlet og trak Lidsebaandet fastere i Halsen, mens Nina lo:

— Lille Ven, sagde hun til Mama, En maa der til at være lidt god mod de ældre Mandfolk ... Har I til første? vendte hun sig til os.

— Ida ikke ...

— Godt, saa hold Dem til mig, Frøken Brandt, jeg raader over et Par spæde Løjtnanter fra Frederits, og jeg ta'er Hofjægermesteren.

Balinspektøren dundrede paa Døren og spurgte, om Damerne var færdige, og Musikken begyndte at spille.

— Saa, sagde Nina og slog Døren op. Jeg saá bare Lysekronen, Du og den dansede allerede. Saa fik jeg Adolf Black, der var ligesaa befippet som jeg, fordi han var i Kjole, og jeg hørte Mama sige: Ryggen, Olivia, og jeg saá Dig, der kom bagved med en Løjtnant, der bed i sit Skæg ...

Men hvor Gulvet var brillant, og hvor vi dansede.

Du stod et Øjeblik henne hos Mama med hende i begge Hænderne:

— Aa, Fru Franck, sagde Du og lo saadan stille, det er saa dejligt at danse.

Nina var frygtelig. Hun havde stoppet sit Lommetørklæde ned foran paa Brystet og sagde til Kammerherren:

— Kammerherre, se ikke paa mig, Fru Franck siger, jeg er meget for nedringet.

— Nina, raabte Mama gennem den halve Sal. Men „Møllerne“, de fløj, og Inga Ferder dansede, med den blaa Garnering slynget om Armene, medens Nina lod Hofjægermesteren binde sine Sko midt paa Gulvet:

— Nina, raabte Mama.

— Gud, Fru Franck, hvad skal jeg gøre? naar Baandet springer? Og hun satte sig, midt mellem de gamle Damer, og lo.

Men vi dansede. Jeg hørte Kaptajn Bergfeld sige til Mama:

— Det stille Pigebarn er nydeligt.

„Det stille Pigebarn“ var Dig, min Pige, og Kaptajnen var en Kender.

Aa, ja den første dejlige Tid: da Sommeren kom og „Syforeningen“ flyttede ud i Lunden og vi sad dér i en Rundkreds, bag Pavillonen, under Træerne, mens en af os læste højt. Men paa én Gang blev Nina ked af det og slog til Bogen, saa den røg, mens hun begyndte at synge. Og vi andre lo og stemte i med, saa vi sad og sang lige ud i Luften, op i Lindene . . .

Men saa kom allerede det Efteraar, da din Moder blev syg.

Du var henne hos os, kan Du huske, da Sofie kom løbende og ude i Gangen spurgte efter Dig. Du havde rejst Dig op fra Bordet og gik, uden et Ord, uden Farvel, bagefter Sofie, der løb hen ad Gaden. Du mødte Frøken Fischer og tog fat i hende og talte med hende og gik igen, hurtigere og hurtigere.

Jeg stod ved vort Vindu og vilde følge efter, men jeg véd ikke . . . jeg var bange, saa angst, at maaske var hun død, og jeg sagde til Mama:

— Gaar Du ikke med?

Og vi tog Tøjet paa og gik og kom ind i Jeres Stue, hvor alle Møblerne var flyttet, fordi de havde løftet din Moder og maatte bære hende; og Doktoren kom og Stuen blev fuld af Folk, til Doktoren sagde, de skulde gaa, og Frøken Fischer kom løbende med Is i en Skaal og blev ved at sige, mens hun græd:

— Men hun har heller aldrig taget mod Raad, hun har heller aldrig taget mod Raad.

Jeg blev hos Dig om Natten og vi sad og vaagede inde i Dagligstuen og hørte alle Uhrene dikke og melde med snurrende Klokkeslag de langsommelige Timer.

Og vi hørte Vaagekonen hviske til Sofie og skifte Isen og vi sad igen og hørte Uhrene . . .

Men Du, Stakkel, vaagede mange Nætter siden.

. . . .

Farvel, nu, min Pige. Gid det nye Aar maa bringe Dig rigtig megen Glæde. Vi paa Villaen, det véd Du da, ønsker Dig det Allesammen.

Og saa et Kys i Anledningen, skønt Du véd, jeg afskyer det Veninde-Kysseri. Ungerne hyler, jeg skal hilse Dig.

Din
Olivia.

Ida Brandt lukkede Brevet og sad med Hovedet støttet mod Karmen. Ovre bag Søerne tændtes Lygterne, én efter én. Hun hørte Josefine, der bragte Aftensmaden og gik, og de Gamle paa Stuen, der begyndte at vende sig i deres Senge.

Hun blev siddende, endnu et Øjeblik.

Men pludselig raslede Nøglerne i Døren hos Kvinderne, og hun sprang ned med et Sæt, saa hun væltede Stolen: Det kunde være Professoren, han kom til saa mange Tider, og der var ikke tændt Lys.

Men nej, det var Hr. von Eichbaum fra Kontoret, der sagde:

— Maa jeg gaa igennem, Frøken?

— Værs'go'.

Hun tændte Lys, hun var blevet ganske stakaandet af Forskrækkelsen.

Hr. von Eichbaum blev staaende, mens hun tændte:

— Det er s'gu sært, sagde han med sin lidt snøvlende Stemme: saa meget jeg er kommen til at tænke paa

Ludvigsbakke, siden jeg er kommen ud paa dette forbandede Kontor.

— Men der var osse saa dejligt, sagde Ida med en Stemme, som saá hun det for sig: saa dejligt der var ud over Bræstrup.

— Ja, der var rart, sagde han og smækkede med sine Læber: det var den Gang.

Han blev staaende, mens hun hentede Stigen for at tænde Gasblusset over Døren til „A“ og gik op ad den:

— Nej, sagde han og saá op paa hende: der var s'gu ikke mange som gamle Konferensraad.

De vekslede endnu nogle Ord, mens hun gik ned igen og ind paa „A“. Herren derinde, der sad i den store Hvilestol, løftede kun Hovedet, følgende hende med sine store, overskyggede Øjne, mens hun tændte Lysene paa hans Bord.

— Hvem er det egentlig? spurgte von Eichbaum, da hun kom ud igen.

— Jeg véd ikke, sagde hun: en Doktor . . .; og mens hun halvt lo, sagde hun:

— Han er den eneste, jeg er forskrækket for.

Eichbaum lo: Han lader s'gu da til at være meget stilfærdig . . .

— Ja, men jeg véd ikke . . . det er ligesom han lignede et Spøgelse . . .

— Et Spøgelse?

— Ja, sagde Ida ligesom forlegent: et Spøgelse af et Menneske.

Hr. v. Eichbaum blev ved at le, uden at hans Blik slap hende.

— Naa, Godaften, Frøken.

Hr. v. Eichbaum nikkede og lukkede sig ud, og Ida krøb op ad Stigen for at tænde Blusset over Døren til „Salen“. Inde fra Kvinderne hørte man en skingrende Mumlen. Det var Frøken Benjamin, hun blev altid urolig hen mod Aften.

Ida Brandt stod uvilkaarligt og nynnede ganske sagte,

mens hun delte Smørret af til Aftensmaden: hun tænkte paa Olivias Brev.

Og saa paa Ludvigsbakke.

Patienterne, der havde Kælderarbejde, kom op igen og begyndte at vandre rundt i Forstuen, urolige, underligt nussende, uden at lægge Mærke til hinanden, mens deres Tøfler klaprede, blev ved at klapre hen over Gulvet.

Lange Bertelsen, der „var gaaet istaa", gik ud og ind til Vaskebækkenet i Køkkenet og skyllede Hænder, et Par rødlige, klamme Hænder; hvert tiende Minut skulde han skylle de Hænder, som skulde han tvætte dem for tusindfold Synd.

— Naa, Bertelsen, De er jo ren, sagde Frøken Brandt.

— Ja, sagde han og holdt med ét op at vaske sig, som om han ikke mere huskede det. Han gik hen til Bordet, stod og saá lidt paa hende, saavidt han kunde, for hans Øjne var aldrig paa ét Sted —:

— Men hvad skal jeg her? sagde han med et Stød:

— Vil De sige mig, hvad jeg skal her? hans Stemme hævede sig paa Gentagelsen.

— De skal jo blive rask, Bertelsen, sagde Frøkenen og blev ved at smøre Maden.

— Rask, han lo, som han snærrede, og man saá alle hans tætte Tænder; det var, som de var det eneste, der havde Farve i hans Ansigt, de glinsede:

— Rask — her, hvor man er lukket inde.

— Og saa skal De spise, sagde hun: og saa er jo den Dag gaaet, Bertelsen.

— Ja, ja, raabte hun ind paa „Salen", hvor de to Patienter allerede havde sat sig til Bords ved Enden af Sengene og slog i Gulvet med Tøflerne af Utaalmodighed: nu kommer jeg jo . . .

Hun lyttede først ved Døren til Frøken Petersen, der sov saa fast endnu, at man kunde høre hendes Aandedræt helt herud.

— Frøken Petersen, raabte hun og bankede: De maa op.

Aandedraget hørte op, og langt om længe kom der et søvnigt „Ja". Frøken Petersen havde Nattevagten. Ida gik med Maden ud i Forstuen, hvor Manden med Bælterne drejede rundt endnu.

— De skal spise, Schrøder, sagde Ida, lige foran ham, som talte hun til en Døv.

— Hm; han saá kun paa hende.

— De skal spise, Schrøder, gentog hun.

— Hm.

— Men det maa være nu — hun blev ved at tale saa tydeligt, som havde Manden svært for at høre —: for nu kommer L æ g e r n e.

Og hun ledte ham ind, foran sig, hen til Bordet.

Man hørte allerede Lægerne paa Trappen, og Nøglerne lød i Døren. Det var Reservelægen og to Kandidater, bagest kom Frøken Helgesen, Plejemoderen, med Journalen. Hun bar den som en Retsbetjent et Aktstykke.

Patienterne rejste sig fra Bordet, og de tre Gamle i Sengene fulgte Lægerne med deres sært halvbrustne Øjne:

— Der er jo ikke noget? spurgte Lægen.

— Nej, Hr. Reservelæge.

Lægen gik alene ind paa „A" og lukkede Døren.

Kandidat Qvam svang sig op paa Forstuebordet og slog Benene sammen:

— Vorherre frels os, sikken en Vagt. Elve indlagt og én áf dem „pumpet".

— Var det Opium? Frøken Helgesen talte til Kandidaterne forretningsmæssigt som til Kolleger.

— Ja, det er en Klejnsmedesvend . . . De si'er, det er Kærlighed, og nu har de slæbt ham paa femte Time op og ned ad Gulvet — to Mand . . . Vorherre bevar's, at Menneskenes Børn ikke kan lære at tage det med Ro . . . Hvad siger De, Frøken Brandt?

Qvam sprang ned, for Reservelægen kom ud:

— De kan gerne lade Patienten trække lidt frisk

Luft, sagde han; han var allerede ved Døren til Kvinderne.

Qvam gik bagest; han rystede paa Tærskelen sine Ben i de hvide Sportsbukser, som vilde han ryste Støvet af sine Fødder.

Ida gav de tre Gamle Mad, hun havde en egen, nænsom Maade at løfte dem op i Sengen.

Frøken Petersen kom ud af sin Stue, vims og forpustet:

— Hvad er Klokken, Jomfru? sagde hun ind til Ida (Frøkenen havde ti sirlige Svingninger med Underkroppen for hvert Skridt, hun tog):

— Mit Uhr er gaaet istaa.

— Den er mange, sagde Ida. Den var altid mange, naar Frøken Petersen kom op om Aftenen.

— Ak, ja, De er rar og venter. Jeg løber ind til The ...

Ida nikkede kun, hun var saa vant til at maatte vente paa de andre en Halvtime efter Tjenesten. Hun satte sig ind under Blusset i Salen og gav sig til at sy.

Hvor godt hun dog huskede Karl von Eichbaum, nu, hun tænkte paa det, hjemme fra Ludvigsbakke — ham og hans Moder, der altid sad helt oppe ved Bordenden, hun havde altid Konferensraaden til Bords.

Fru von Eichbaum gik Ture paa Klokkeslet og havde de to Stenbænke i Forvaltergangen, hvor hun hvilede — for sig alene.

Hun sagde altid: Dér har vi jo den lille Frøken Brandt, som om hun opdagede hende paany hver Gang.

De tre Patienter sad ved Enden af Sengen og spillede Kort med Uldbukserne i Aal højt op om Benene. Men Schrøder vilde i Seng. Han sad i den bare Skjorte paa Sengekanten, Benene hang, som sad Knoglerne løse paa ham.

— Nu maa De helt i Seng, Schrøder, sagde Ida.

— Ja, svarede han og blev siddende med ludende Hoved.

Ida maatte rejse sig, før Schrøder fik løftet Benene

besværligt, som var det noget, der krævede en tung Eftertanke: Saa, sagde hun og slog ned paa Tæpperne med begge Hænder: Det er jo meget bedre, naar De ligger ... ikke?

Hun blev ved at hjælpe med Tæpperne, mens hun tyssede paa Bertelsen: han blev altid saa voldsom ved Kortene. Saa hørte hun Frøken Petersens Nøgler og begyndte at pakke sit Sytøj sammen: hun skulde endnu kun aabne paa „A".

Herren paa „A" sad ved Bordet og løftede kun Øjnene for straks at begynde at skrive igen paa sine store Papirer. Det var altid Tal og Tal, han skrev, saa langsomt som han prentede dem.

— Saa aabner jeg Skodden, sagde Ida og aabnede det høje Vindu.

Frøken Petersen stod udenfor ved Kighullet, da Ida kom ud.

Herren derinde rejste sig langsomt, og stille satte han sig op i Karmen.

Uden at røre sig sad han og saá ud i Natten frem mod Stjernerne.

— Hvad er det, han altid sidder og regner paa, sagde Frøken Petersen.

— Dr. Qvam si'er, sagde Ida, at han vil finde Lovene ...

— Stakkel, sagde Frøken Petersen, der intet forstod, og hun gjorde et Jomfru-Kast med sit Hoved, før hun gik bort fra Kighullet.

Ida aabnede Døren til den urolige Gang, hvor hun gik ind. To Portører holdt en død Krop mellem sig; dens Arme hang over deres Skuldre, mens de slæbte den.

Josefine, der sad paa Bænken under Vinduerne og skulde have to sløve Mandspersoner til at spise, sagde med et Kast med Hovedet over mod Portørerne:

— Det er osse et Slid, nu har det varet fem Timer.

Portørerne drejede lige ved Døren til „den gode Gang", da Ida skulde ind, og den ene af dem sagde, seende paa det hængende Hoved:

— Det er forresten et pænt Menneske.

— Ja, sagde Ida og saá ind i hans Ansigt, hvis Læber var aabne som en Maskes — og Portørerne vendte sig og slæbte Kroppen videre.

Inde paa den gode Gang stod Celledørene aabne og Patienterne blundede stille i deres Senge. I Spisestuen sad Frøken Friis, der havde Friaften og skulde i Theatret, med Kikkerten foran sig paa Bordet, og knappede Handsker:

— Aa, sagde hun: dér har vi „Jomfruen“ . . .

— Hjælp mig, hva'? hun strakte den ene Haand ud mod Ida, der altid skulde „hjælpe“: jeg kommer meget forsilde.

Ida knappede Handsken, mens Plejemoderen, Frøken Helgesen, der sad bag Themaskinen i sin Yndlingsstilling med Armene overkors, sagde med sin meget tydelige Stemme:

— Hvad har det Liv kostet?

— Tak, Jomfru.

Frøken Friis spejlede sig en sidste Gang i det lille Spejl i Hjørnet; hun fredede endnu om det Ydre som to og tyveaarig, hun havde haft ubeskaaret for ti Aar siden, og Haaret maatte have sit ganske bestemte Fald i Tindingerne:

— Jeg har faaet det af en Fætter i Aalborg, sagde hun, om Livet.

Frøken Krohn og Frøken Berg, der drak deres The ved den anden Bordende, sagde:

— Uha, ja, nu skal man til at tænke paa Vintertøjet.

Og de begyndte at tale om Hatte.

— Jeg laver mine selv, sagde Frøken Helgesen bag Maskinen.

Saa kom der en stor Kvindefigur frem i Døren:

— Her stinker fint, sagde hun og førte en hvid Haand op til en bred Næse, mens hun saá til Frøken Friis. Det var Frøken Koch, Plejemoderen fra Kvinderne.

— Ja, sagde Frøken Friis, der endelig var færdig og

havde faaet fat i Kikkerten: jeg holder ikke af at lugte af Karbol udenfor Anstalten.

— Godnat.

Frøken Koch kom ind i Stuen og satte sig henne i Krogen med Hænderne mod sine Knæ ligesom et Mandfolk:

— Maa man være her lidt? sagde hun.

Og Frøken Helgesen, der havde nikket til hende, sagde fra Maskinen:

— Frøken Friis holder meget af Klæder.

Frøken Berg og Frøken Krohn blev ved at tale om Hatte, og Frøken Koch sagde, mens hun kløede sig i det graa Haar, der var surret op i Nakken, som man surrer en Tovende:

— Køb Jer et Par Skindhuer, Børn, de varer.

De to lo og blev ved med at diskutere Hattene: de maatte da ogsaa passe lidt til Frisuren; og de begyndte at tale om Haar, mens de to Plejemødre spurgte om de Indlagte.

— Der var elve idag, sagde Frøken Helgesen.

— Ja, og et svært Mas, sagde Frøken Koch.

Frøken Berg kunde ikke tænke sig selv uden Pandehaar.

— Ja, sagde hun: om man havde Brandts Haar ... Gud, Brandt, at De ikke „flammer“ det.

— Jeg har altid haft det saadan, sagde Ida.

Men Frøken Berg vilde prøve at flamme det og begyndte at purre op i Idas Pandehaar med en Lommekam: De er jo ikke til at kende, sagde hun og blev ved at purre op i Haaret: ellers ser De jo ud, som De var vandkæmmet ...

Frøken Krohn, der sad og saá til med begge Armene paa Bordet, sagde:

— Naa, saá De den ny paa Kontoret? Det kan nok være, Nakkeskilningen skinnede ...

De snakkede om Hr. von Eichbaum, og Frøken Helgesen sagde, henne fra sin Plads:

— Jeg finder, Hr. von Eichbaum er et meget net Menneske . . .

Frøken Koch gav Brillerne et Tryk over Næsen som for at se bedre:

— Naa, sagde hun, det er et af de Mandfolk, der gaar efter Skørter.

— Jeg kender ham, sagde Ida, der sad ganske rolig, med sit purrede Haar: hjemme fra Ludvigsbakke. Hun sagde altid „Ludvigsbakke" ligesom lidt sagtere end alle andre Sprogets Ord.

Men Frøken Krohn sagde og lod Fingrene løbe, som spillede hun Hopsa paa Bordet:

— Manden gaar med Stropper i Benklæderne.

Frøken Koch talte om Ludvigsbakke, der laa i hendes Egn, og om den gamle Konferensraad og Konferensraadinden.

— Men hun var vel allerede i Jorden den Gang, De kan huske.

— Ja, svarede Ida: Konferensraadinden var død.

— Det var en dejlig Kone, sagde Frøken Koch: hun dyppede selv sine Bede, da hun var firs . . . med Karlestrømperne trukne uden paa Skotøjet . . .

Frøken Koch lo ved Tanken om salig Konferensraadinden og hendes Uldstrømper:

— Men nu er det vel snart tredive Aar siden. Naa; Frøken Koch rystede sit Skørt fortil; det var en Vane, hun altid havde, naar hun rejste sig: den Vej skal vi jo alle.

— Skal De op, Brandt?

— Ja.

— Saa slaar vi Følge, sagde Frøken Koch: Godnat.

De lukkede sig ud paa Trappen ved den gode Gang, og de standsede ved Frøken Kochs Dør.

— Ja, sagde Frøken Koch i en helt anden Tone og stod lidt ved Døren: Det var et herligt Sted. Hun tænkte paa Ludvigsbakke.

— Godnat, Brandt.

— Godnat.

Ida gik op og lukkede sig ud og ind ad Dørene henover Loftet og kom ind i sit Værelse. Hun tændte Lampen, der var dækket af en Sommerfugl (der var rundtom i Stuen saa mange smaa Ting, som hun og Frøken Roed sad og lavede under Nattjenesten, for at pynte) og hun stod lidt foran Kommoden og saá paa Billedet fra Ludvigsbakke, med det høje hvide Hus og Plænen foran med den nye Flagstang, og alle de Unge, der sad paa Trappen op ad Trinnene.

D e r sad jo ogsaa Hr. von Eichbaum ... jo, det var ham ... hun havde vist ikke lagt Mærke til ham paa længe. Men hun huskede godt, Billedet var fra det Aar, da han var kommen hjem fra en Skole i Svejts og altid laa paa Græsplænen saa lang han var ...

Og dér stod Konferensraaden ved Flagstangen ...

Hun gik hen til Chatollet, slog Klappen ned og tog et Par andre Billeder frem. Dér var det fra Søen. Hun blev staaende med det og smilte: hm, naar det var tørt og der var Lavvande, og alle Herrerne og Agnes Linde vadede ud med bare Ben og pjaskede rundt mellem alle Fiskene. Hvor de morede sig saa. Men en Gang havde en Gedde bidt Agnes Linde i Læggen, saa Dr. Didrichsen maatte hentes.

Det var Fru von Eichbaum, som sad dér paa Bredden, under den hvide Parasol.

Hun lukkede igen Skufferne, der endnu var fulde af saa mange af Moders gamle Ting.

Ida laaste sin Dør, før hun gik i Seng. Hun tænkte paa Olivia og hendes Børn og paa Nina med hendes fire lange Drenge, som hun havde set ifjor, og paa sin Fader og paa sit Hjem — derhjemme paa Ludvigsbakke.

Hun saa den store hvide Længe i Godsforvaltergaarden og Stuerne, hvor der var saa „blæst“ og saa stille, med Blomsterne, i hvert Vindu fire og fire i de malede Potter; og Faders Konkylier, som hun aldrig maatte røre, skinnede rundt om i Hjørnerne.

Og hun saá Kontoret, naar hun bankede nederst nede paa Døren, da hun var ganske lille, og kom ind og sagde,

de skulde spise. Faderen sad i sin lange Lærredsfrakke ved det grønne Bord, med den gamle Straahat paa — for han „tog altid Haaret af“, naar han var i Kontoret — og hun krøb op i den store Armstol og ventede: alle „Far's Fugle“ sad rundtom, i deres store Kasser, under Glas.

Moderen aabnede Døren:

— Brandt, jeg venter med Maden.

— Ja, min Ven ... er Barnet her? ... naa ...

Og han tog ned om Ida med et Par kærlige, aandsfraværende Hænder:

— Ja, min Ven, ja, min Ven.

— Hatten, Brandt, sagde Moderen.

De gik ind. Ida stolprede ved Siden af Faderen, der trykkede hende ind mod sit Knæ, saa hun snublede over hans Støvler.

— Brandt, sagde Moderen, jeg véd ikke, hvordan Du gaar med Barnet.

Efter Middag satte Faderen sig hen i Sofaen med et Lommetørklæde over sit Ansigt, Moderen sad i sin Stol ved Vinduet. Lidt efter sov de ind.

Ida listede sig stille rundt og lukkede Dørene paa Klem. Saa satte hun sig paa en Skammel, mens Forældrene sov.

Efter Middag gik Moderen og Ida til Kaffe hos Madsens i Skolen. Den laa ved Kongevejen, hvor Vognene kom forbi. Der kørte Apotekerens Frue fra Bræstrup.

Hun havde jo nu købt sig en Symaskine i København.

Ja, Madam Madsen havde været henne at se den. Men hun troede nu, det var holdbarere i Haanden.

Moderen nikkede.

— Men De véd jo, de skal prøve alt i Apoteket, sagde hun.

Ida sad paa en lille Stol og lærte at strikke og havde sin egen lille Kop.

Naar Moderen og Ida gik hjem, tog de Vejen forbi

„Gaarden“. Der brændte kun, hos Frøken Schrøder og henne hos Forvalteren, to ensomme Lys.

— Godaften, lød det. Det var Forkarlen, Lars Jensen, han rejste sig fra en Bænk.

— Godaften, svarede Moderen.

Og de gik videre, ind i den mørke Godsforvalter-Allé.

Hjemme hørte de Latter helt ud i Gangen. Det var Skovrideren, som var kommet over til The. Moderen gik ud for at lave til, og Ida kniksede først for Fruen, en ganske spæd lille Dame, der havde givet Livet til elve Drenge, og hvis Øjne var blevet større og større for hver Fødsel — og saa for Skovrideren.

— Naa, hvordan gaar'et med Tøsen, sagde han og løftede hende op i begge Arme, med et Sving. Lund var en vældig Mand i Bredden, der lo, saa han blev rød helt ned i Nakken.

— Lund, Lund, Du er saa voldsom, sagde Fruen: Du er kun vant til at tumle med Drenge.

— Uha! sagde Lund og blev ved at svinge hende: hun har s'gu godt af'et. Det sætter Blodet i Bevægelse.

De gik ind at spise: Aa, sagde Fru Lund (for der var intetsteds, hvor der var saa mange kønne Ting paa et Bord som hos Godsforvalterens): hvor maa det være dejligt at kunne holde alting saadan som De, Fru Brandt.

I Skovridergaarden gik det lidt hulter til bulter; elve Efterkommere var mange.

De talte om Egnens Nyt og om Symaskinen. Skovrideren havde været inde at se, hvordan den løb.

— Man skal jo syne Kunstværket, sagde han.

— Det er jo en Haandmaskine? sagde Fru Brandt.

— Ja; men Fanden véd, om det holder.

— Jo, Lund, sagde Fruen og saá hen for sig: det maatte nu alligevel være rart i et Hus, hvor der er mange at sy om.

Lund bare lo:

— Naa, født Silfverhjelm — Apotekerfruen anbragte dette sit Frøkennavn under Mogensen paa sine Kort —

kunde s'gu nok blive færdig med at sy sin Smule Skørter i Haanden.

— Men der er jo dem, sagde Fru Brandt, bydende et Fad frem: som gerne vil være blandt de første til at ha' en Ting.

— Og naar man saa, sagde Fru Lund, ikke har andet at tænke paa, saa er det jo rimeligt.

Fru Lund, der altid talte i en Tone, ligesom hun tyssede paa nogen, gik over til at tale om Prisen paa Smørret:

— Nu var Levy igen gaaet fire Skilling ned.

Fru Brandt forstod det ikke, for hun havde hele Tiden holdt Prisen.

— Ja, sagde Fru Lund og rystede paa Hovedet, hvor hun i Nakken havde fire smaa Krøller, som var ombunden med et Fløjlsbaand: men det kommer vel af, at det hjemme hos os ikke altid arter sig ligedan . . . Gud véd, hvordan det gaar til.

— Saa ta'er vi os en Snaps, Skovrider, sagde Brandt, der sad og saá, saa paa den ene og saa paa den anden: Har Barnet noget?

Ida smurte selv med en Kniv uden Egg. Man maa vænne Børn, sagde Moderen: de har godt af det.

— Skaal, Forvalter, sagde Skovrideren, og de talte om, naar Konferensraaden kunde ventes. Det blev næppe før om et Par Maaneder, i Slutningen af Juni.

— Naar det kønne er af Skoven, sagde Skovrideren.

Efter Bordet skulde Ida i Seng. Faderen tog hende op paa sit Knæ, da hun sagde Godnat, og lod hende ride.

— Du støder s'gu Peber med Barnet, sagde Skovrideren og lo, og Ida sagde Godnat til de andre, en efter en.

Skovriderens gik Klokken ti.

— Har Du Armen, sagde Lund, for mørkt er det.

— Madam Brandt er s'gu lidt stikken alligevel, sagde han: hun kan s'gu ikke glemme, En har kendt hende som Husjomfru . . . og de Ting.

— Men de er dog hjælpsomme, Lund, sagde hun.

Til det svarede Skovrideren ingenting. Men hun fylder jo godt for en Bordende, sagde han kun.

— Og hvor er der sirligt, sagde Fruen. Det var altid hendes dybe Undren, naar hun var hos Fremmede.

Lunds gik hjemad.

Men Fru Brandt var rundt at lukke for sine Sølvsager.

... Ida havde Barneselskab, som skulde være nu, før Konferensraaden kom.

Børnene drak Chokolade paa Højen, der stødte op til Herskabets Have.

Smaapigerne sad, stivede paa Rad. Kroens to sad ved Enden af Bordet i skotsktærnede Vinterkjoler og med Ørenringe, mens de alle drak og spiste.

Fru Brandt, der gik omkring, i hvidt Sjal, og skænkede, sagde:

— Ingeborg har vist ingenting?

Ingeborg var Herredsfogedens Eneste og havde filerede Halvhandsker med graa Sløjfer.

Man hørte ikke et Kny.

Ida, der var den mindste af dem alle, gik rundt og viste sine Dukker frem til dem, der var færdige; mens Skovriderens to yngste, Edvard og Karl Johan, der havde sprukne Hænder, (Gud véd, hvordan det gaar til, sagde Fru Lund: men alt Snavs falder i de Drenges Hænder) slog frem mod Kagefadene med et pludseligt Tag, som om de rapsede, hvad de nød.

— Sofie, sagde Fru Brandt, der saá ned over det stille Bord: der er ikke noget dernede; som gjaldt det kun om at fylde i dem.

— Nej, Tak, sagde Ingeborg, hvem Fru Brandt bød igen: vi spiser til Middag saa sent.

Kroens to havde vendt Overkopperne.

Brandt kom frem nedenfor Højen, hans Benklæder kom saa let ind i Skoene bagtil, naar han gik:

— Naa, naa, her er Selskabet, sagde han og kom op: Har I faaet no'et? sagde han. Naa, naa, han gik rundt og kneb dem i Kinderne og nævnte forlegent deres

Navne, for han vidste ikke andet at sige, mens Smaapigerne skubbede sig og saá ned i deres Skørter.

— Men saa skulde I lege, sagde han.

— Saa skulde de lege, gentog han til Konen.

— Men der er maaske nogle af Børnene, der vil ha'e mere, svarede Fru Brandt.

— Nej, sagde den ældste fra Kroen kort, bag Overkoppen, afgørende det for alle.

— Men saa skal I lege, blev Faderen ved i samme Tone, han vidste ikke, hvad de skulde lege.

— Vi kunde kaste med Lommetørklæde, sagde Ingeborg fra Herredsfogeden, mens Smaapigerne blev siddende rødhovedede og stille.

— Ja, ja, men Børn maa støje, sagde Brandt, Børn maa støje, de maa røre sig. Og paa én Gang sagde han, helt forpint:

— Jeg henter Schrøder, min Ven, og gik.

Skovriderens to mumlede no'et om, at det med Lommetørklæde forstod de ikke, og de stillede sig op og mulede henne ved et Træ.

— Ja, vil Du begynde, sagde Ida, der hang paa Kanten af en Bænk ved Siden af Ingeborg og hun rakte hende et Lommetørklæde, som var alt for lille til at kastes.

Brandt løb gennem Haven, ind gennem Herskabets Laage. Oppe i Hovedbygningen stod alle Døre paa vid Gab og der lugtede af stivede Gardiner og Renlighed.

Frøken Schrøder stod midt i Salen paa en Stige, i de bare Strømper: hun holdt af, i en travl Vending, at kaste Skoene:

— Beva'rs, Godsforvalter, De vil h e n t e mig, raabte hun og lod Armene falde.

— Ja, lille Schrøder, De maa over . . . det kommer ikke i Gang, sagde Brandt, der skød Brillerne op og ned: man véd jo ikke, hvorledes de Børn skal mores. Han rykkede op i begge sine Benklæder:

— Jeg tror, der er halvtreds, sagde han.

— Jøsses, ja, og Schrøder tog sig til Haaret: men her ligger jeg midt i det.

Schrøder saá sig rundt, der laa Gardiner paa alle Stole: Og imorgen har vi dem, sagde hun. Hun kom ned af Stigen og fik Skoene paa sig med et Klask: Det er grueligt med den Varme om Benene, sagde hun.

Schrøder havde det med Varme allevegne, og fra den første Junidag var hun evig paa Vej gennem Haven med et Lagen; hun badede i Dammen: Der er ingenting paa Jorden som Vand, sagde hun.

— Naa, i Guds Navn, hun saá til Gardinerne: saa hænger vi op inat.

Nede paa Højen var de begyndt at trille med Laag.

— Vor Herre bevares, sagde Schrøder og saá ud over Gruppen: hvad er dette for en Altergang? Her maa vi ha' Benene rørt.

Hun fik Børnene op i Rækker og de begyndte at marchere. Ida tog hende i Haanden og, da de var gaaet et lille Stykke, kom Herredsfogedens Ingeborg og tog Schrøders anden Haand:

— Se, sagde Foged-Barnet til Schrøder, jeg har Broncesko.

Men Skovriderens Drenge gik og klaskede Kroens Pigebørn bagi, for de kom sidst.

Lidt efter legede de Enke nede ved Dammen. Brandt var fulgt med og af lutter Glæde stod han Børnene i Vejen, hvor de saa skulde løbe:

— Nu ka' man da høre dem, sagde han.

— Ja, sagde Schrøder og skød til sine Ærmer: men jeg har tolv Fag at hænge op.

Fru Brandt og Sofie gik, lige ranke, med Fadene med Smørrebrød, gennem Haven op paa Højen for at dække.

Ida var saa lykkelig. Hun løb to Gange hen og kyssede Schrøder paa Haanden, uden at sige et Ord ...

„Herskabet“ skulde i Skoven paa to Vogne og var svunget ud af Indkørselen, mens Konferensraaden sad

midt i Ungpigevognen som en Bisp. Fru Brandt gik over til Hovedbygningen med Stedets Avis.

Schrøder stod i Fadeburet, hvor hun havde pakket Madkurvene.

— Pyh, jeg har ikke et Stykke under, sagde hun og slog sig fortil, paa den Sirtses: Og nu kan man begynde at rydde op i Gæsteværelserne.

Hun løb ud gennem Køkkenet, hvor tre tilbundne Husmandskoner passede Folkenadveren, og over Gangen ind i Gæsteværelserne.

— Naa, sagde Schrøder, her flyder det.

Alle Dørene mellem Kamrene stod aabne og Kufferterne havde ingen lukket. Kjoler og Skørter laa der og hang der. Schrøder snakkede, mens hun hængte op og flyttede.

Fru Brandt sagde ikke noget, men gik rundt og løftede Nederdelene op, saa hun kunde dømme om Stofferne:

— Ja, de kan, sagde hun.

— Naa, sagde Schrøder og vendte sig; hun var iforvejen: med Undertøjet er det nu ikke altid saa stort hos de Københavnere ... Det kan man se paa saa tit her maa vaskes.

Fru Brandt svarede ikke og talte ikke, (det var til ingen Tid Fru Brandts Art at spørge, hun brugte kun sine graa Øjne), mens Schrøder løb foran og regerede og snakkede:

— Ja, Gud véd, hvad det kan bli'e til med Frøken With og Falkenstjerne ... Men de passer, véd De hvad, lange Mandfolk med smaa Koner — det slaar altid til ...

— Og hun er en nydelig Pige, sagde Schrøder.

Hun slog en Kuffert til og sprang i Tankegangen:

— Frøken Adlerberg, sagde hun, har et Liv, véd De, det var nydeligt at ha'e ved en Lejlighed. Naar man kunde la'e Jomfru Jensen komme et lille Løb herop fra Bræstrup en Middagsstund ...

Jomfru Jensen var Syjomfruen i Bræstrup og hun

tog undertiden et Mønster i Gæstekamrene om Sommeren.

— Det er „Garibaldi“, forklarede Schrøder, der gik ind i det inderste Værelse, hvor to strænge Kufferter stod lukkede med Laas og Kjolerne hang paa Knagerne, indvundne i Tyl.

— Det er Fru v. Eichbaums, sagde hun.

— Frøken, Frøken, raabte Ida udenfor Vinduet.

— Dér er Barnet, sagde Schrøder og strakte sig frem og løftede „Spirrevippen“ ind, før hun løste et langt og bredt sort Moiréeslæb ud af et Tyl, helt frem i Stuen.

— Det er hendes Slæbkjole, hva'? Den er foret.

Mens Ida stod og stirrede op i det meget Silke, lo Schrøder og holdt Skørtet ud over hende som en Kaabe; men Fru Brandt følte ind paa Foret:

— Foret er af gammelt, sagde hun.

— Ja, sagde Schrøder, men véd De hva', det er dog storartet, hvad de faar ud af 'et.

Det var altid Schrøders Undren overfor Københavnerne.

— Og saa gaar vi, sagde hun.

Da de kom til det sidste Vindu, satte hun med et Tag Ida ud paa Græsgangen igen:

— For ellers vokser Du ikke, sagde hun og lo: Og saa skal der tælles til Vask.

— Ja, jeg kan vel ikke være til nogen Tjeneste, sagde Fru Brandt, der allerede stod i Gangdøren.

— Aa nej, sagde Schrøder, man maa selv gaa og stampe i'et.

Hun blev staaende et Øjeblik paa Trappetrinnet og saá efter Fru Brandts Ryg, mens Fruen gik hen over Pladsen:

— Jeg tror, det bli'er Torden, sagde hun saa og pustede: Gud give, det vilde.

De tre Husmandskoner gik stille inde i Køkkenet. De var paa sorte Uldsokker, skønt der var Stengulv.

Ovre hos Brandts var Madam Madsen kommen fra

Skolen. De omgikkes ellers aldrig saameget i Sommertiden:

— Man véd jo det, sagde Madam Madsen til Madam Ludvigsen, at man paa „Gaarden“ er god nok om Vinteren.

Godsforvalteren gik urolig ud og ind, han fik altid Mindelser i Knæene, mod Torden. Og det trak ogsaa svært op med Skyer nede over Bræstrup.

Madam Madsen havde saamæn ogsaa, sagde hun, allerede sat Tykmælk hen, for Madsen varede mod Torden det første, han stod op om Morgenen. Han følte det jo i Hugget.

Madsen havde faaet et Sabelhug i første slesvigske Krig og var Formand for Vaabenbrødreafdelingen.

— — — Schrøder stod om Aftenen helt nede ved Vejen for at se efter Vognene; for det lynede allerede nede bag Bræstrup, og Fru von Eichbaum var altid saa ræd ved at køre og nu endda, der kom Uvejr til . . .

Godsforvalterens Piger løb hende hujende forbi med Lagener fra Blegen, og inde i Avlsgaarden hørte hun Forvalteren, der raabte, at Lugerne skulde lukkes — da begge Vognene kom, alt hvad Tøjlerne kunde holde, nede paa Vejen. Konferensraaden sad i Kalechen hos Fru von Eichbaum.

Pigerne i Hovedbygningen slog Vinduerne i, og Konferensraaden begyndte at raabe straks nede ved Indkørslen:

— Er der lukket? er der lukket? mens Forvalteren kom løbende ud af Avlsgaarden i en stor Kappe.

Gæsterne, der var angst og stivlemmede, kom af nede ved Trappen. Fru von Eichbaum var hvid som et Lagen og gik ind i sin Stue og tændte Lys bag nedrullede Gardiner. Hun var altid angst, „naar Elementerne rasede“.

Konferensraaden, der gik gennem Stuerne for at se, om Krogene var paa, raabte, de skulde blive samlede; og Schrøder løb gennem Regnen over til Godsforvalterens, der kom tilbage med hende. Ida trimlede afsted

med Hovedet stikkende ud af en lang Kaabe, og Madam Madsen var med, for hun havde ikke turdet gaa hjem.

— I Hus, i Hus, raabte Schrøder, som havde Karl Eichbaum paa Skødet.

Men Frøken Rosenfeld havde taget en Badehætte paa og stod midt paa Plænen og fangede Regnen i Hænderne.

— Gaa i Hus, raabte Konferensraaden til hende, og leende, med bøjet Ryg, løb hun ind under Glastaget.

— Her, sagde Frøken Adlerberg og fangede hende. De sad eller stod alle paa Havetrappen nu og saá gennem Regnen ud mod de lydløse Lyn.

— Her, sagde Frøken Adlerberg og tvang Frøken Rosenfeld ned paa en Plaid.

De talte alle halvsagte, seende frem mod Himlen, der blev mørkere, fortællende om Uvejr og Lynnedslag.

— Ja, sagde Forvalteren med sin træge Stemme: da Aggersøgaard brændte, Konferensraaden husker, det var en tung Time, før vi fik Kre'turet ud . . .

Forvalteren tav lidt, der kom et Lyn, stærkere end de andre:

— Men begge Baronens Køreheste, sagde han igen, de sled sig fra os . . . det var skammeligen.

— Ja, sagde Konferensraaden, som stod ved Siden af Brandt, her stod vi to, da den gamle Flagstang fik sit . . .

— Ja, Hr. Konferensraad.

Og Konferensraaden sagde igen, med den samme Stemme:

— Det var det Aar, da min salig Kone døde.

Madam Madsen nikkede: hun huskede det.

Lynene blev klarere og fler: i deres Lys saá de Kvæget ude over Markerne og Husene i Bræstrup. Alle tav med Undtagelse af Frøken Adlerberg, der hviskede til Hr. Feddersen i Ministeriet:

— Hjemme paa Landstedet ruller vi Gardinerne ned, tænder Kronerne og danser, sagde hun og havde lavet en Vifte af sin Havehat.

Regnen blev voldsommere og lød som Trommeslag paa Taget, mens Poplerne ved Indkørselen svajede ud, bøjende sig som skulde de knækkes.

— Dér er det, sagde Forvalteren stille: det første Drøn gød sig op imod dem.

Frøken With greb Løjtnant Falkenstjerne, der havde sat sig paa Trinnet ved hendes Fødder, i Skuldren:

— Hør. Og hun sagde med spæd og lille Stemme:

— Hjemme gaar Mo'r og jeg altid ned i Kælderen.

Der kom igen et Lyn, og Schrøder talte halvhøjt, til Braget kom.

— Det er over Ringsgaard, sagde Konferensraaden, der kendte hver Plet og hver Afstand i Egnen.

— Ja, Hr. Konferensraad.

De fik ikke talt ud, før det lynede igen. Glimtene kom fra to Sider, som brudte, lysende Straaler, og de saá Sletten, hvor Kvæget flygtede i store Kredse, og hele Himlen, hvor de sortrandede Skyer ligesom Stridsvogne rullede op imod dem.

Ingen talte mer; kun Frøken Rosenfeld, der sad med opmærksomt fremstrakt Hoved, hviskede stille:

— Hvor det er dejligt, hvor det er dejligt . . .

Mens Madam Madsen uafladelig sad og bevægede Læberne og Ida havde boret sit Hoved ind under Moderens Arm, og det lynede igen.

De saá en Rytter sætte ind ad Avlsporten og en Mand i Kappe kom løbende over Pladsen. Det var Skovrideren, der kom fra „Fruens Skov“ og ikke turde ride videre for Dyret . . .

Tordenen tog hans Stemme, og det var saa mørkt, at man knap saá hans Ansigt, mens han sagde:

— Det brænder Vesten for Bræstrup — — det var en svær Flamme . . .

— Var det hos Christen Nielsen? sagde Konferensraaden. Og de sagde halvhøjt nogle Ord om, hvor højt han havde assureret.

— Det er dog ikke hyggeligt, hviskede Frøken Ad-

lerberg til Kandidaten og havde foldet Hænderne om sin Havehat.

Men Schrøder slap Karl von Eichbaum, Drengen, og løb pludselig ind til Fru von Eichbaums Dør. Gennem Nøglehullet saá hun hende sidde ubevægelig og bleg foran sine Lys.

Frøken With havde ikke sluppet Falkenstjernes Skuldre og han mærkede hendes Haand iskold ved Siden af sin Kind. Naar Lynene kom, saá han hendes Ansigt, lighvidt, og hendes Øjne, der saá ud, som var de grønne.

— Frøken With, Frøken With, sagde han.

Der kom et nyt Lyn og et nyt Brag, som blev et uhyre Jernlegeme slynget til Jorden ved deres Fødder:

— Nu gaar der vel igen en Eg, sagde Skovrideren, der uafladelig sad og tænkte paa sine Skove.

Ingen talte og ingen vilde kunnet høre. Naar Drønet døde hen et Minut, hørte de Kvæget, der brølte paa Marken, og Faarene, der brægede klagende.

— Det er hos Christen Nielsen, sagde Brandt. Et Nu saá de Brandskæret, bag Laderne, i Mørket.

— Pas Avlsgaarden, sagde Konferensraaden til Forvalteren.

Et Lyn brød frem som et hvidlysende Vridbor foran deres Øjne, og Forvalteren løb og slog ud med begge Arme som en Mand, der blændes, og løb igen, mens Braget lød, et Brag som af tusinde Ting, der søndres og knuses; mens Ida, der rev sig løs fra sin Moder og sanseløs styrtede sig hen mod sin Fader, med en alt gennemskærende Stemme skreg:

— Fa'r, Fa'r; og hun gemte sig ind ved hans Ben.

Falkenstjerne havde taget Frøken Withs Hænder: Frøken Emmy, sagde han, det var første Gang, han nævnte hende ved Fornavn.

— Frøken Emmy.

— Ja, ja, hviskede hun og vidste ikke, hvad hun svarede, mens han beholdt hendes Hænder.

Der var ganske stille nogle Øjeblikke, og man hørte kun Regnens tunge Fald.

Saa sagde Frøken Rosenfeld til Kandidat Feddersen, til hvem hun ellers næsten aldrig talte, med en sagte, ligesom ærbødig Stemme, og tog sig langsomt hen over Panden:

— Hvor det dog var skønt.

De sad alle tavse, som om de endnu ventede. Men Lynene blev blegere over Markerne og Drønene døde hen. Det var som en kvægende Kølighed slog op af al Jorden, og Regnen stilnede. Saa saá de, vest paa Himlen, Stjernerne igen. Madam Madsen sad og fortalte Kandidaten om Madsens Hug, og Konferensraaden og Skovrideren gik ned ad Vejen for at se efter Branden hos Christen Nielsens.

Regnen var mild og lind. De hørte dens Fald mod Taget som en sagte Rislen, og dens Draaber fyldte Natten som med et lysende Støv.

Saa begyndte Frøken Rosenfeld, der sad med Hovedet i sine Hænder, at synge sagte.

Falkenstjerne sad endnu med Frøken Withs Hænder i sine:

— Syng med, sagde Frøken Rosenfeld og vendte Hovedet om imod dem. Og halvsagte, næsten nynnende, sang de unge Piger:

Flyv Fugl, flyv over Furesøens Vove,
snart kommer Natten saa sort.
Alt ligger Sol bag de dæmrende Skove,
Dagen har listet sig bort.
Flyv Du kun hjem til din elskede Mage,
til de gulnæbbede Smaa;
og naar imorgen Du kommer tilbage,
sig mig saa alt, hvad Du saá.

— Se, sagde Brandt. Ida var falden i Søvn i hans Arm, med Hovedet ind mod hans Skulder:

— Se Barnet, hviskede han og bøjede sig ned mod Frøken With. Han saá saa lykkelig ud, mens de sang igen og Skovrideren faldt ind med, nede fra Indkørselen med sin dæmpede Bas:

Flyv Fugl, flyv over Furesøens Bølge,
stræk dine Vinger nu vel.
Ser Du to Elskende, dem skal Du følge,
dybt skal Du spejde deres Sjæl.
Er jeg en Sanger, saa maa jeg og vide
Kærligheds jublende Lyst.
Alt, hvad et Hjerte kan føle og lide,
burde jo tolke min Røst.

Sangen døde hen.

Ude i Natten var Regnen ophørt, og de gik alle ned ad Trinnene (Falkenstjerne og Frøken With gik ved Siden af hinanden) og stod og aandede langt ud i den svale Luft.

Saa kom Schrøder med en vældig Bakke. De maatte sandelig ha'e noget, sagde hun, ovenpaa den Forskrækkelse.

Men de blev ved at gaa ude i Gangene en Tid. Saa blev der lét og skreget nede paa Vejen. Det var Konferensraaden, der havde taget et Kys hos Frøken Adlerberg.

Lidt efter skiltes de.

Brandt bar stadig Ida. Han listede paa de lange Ben for ikke at vække Barnet.

Da alle var til Ro, gik Frøken Rosenfeld ud ad sin Dør og sagte op ad Trappen. Hun aabnede et Vindu i Gavlen og satte sig i Karmen med Hænderne om sine Knæ.

Dér saá hun Dagen bryde frem.

— — — Det var den nittende August, og hele „Ludvigsbakke“ var i Bevægelse. Det var Konferensraadens Fødselsdag imorgen og han fyldte halvfjerds.

Schrøder lagde Vandkringler og bagte. Hun stod i én Damp. Køkkendøren havde hun laaset af med en vældig rusten gammel Nøgle:

— Idag ka' vi ikke ha' Køkkenskrivere, sagde hun. Nøglen hang i Lommen paa den Sirtses og slaskede hende om Benene.

De unge Piger bandt Guirlander i en Krog af Lunden og løb forbi Godsforvalterens Høj med Klædekurve med Grønt. Fru Brandt, der lignede en Skildvagt med Ge-

været i Hvil, sad paa Højen med Ida, indtil Frøken Rosenfeld gik op ad Højskrænten og løftede Ida ud over Stakittet:

— Hende ta'er vi med os, Fru Brandt, sagde hun.

Nede i Lunden lo og snakkede de, saa man hørte dem langt bort, mens de surrede Egeløv og Asters om Klædesnorene.

Frøken Adlerberg bandt med Handsker paa:

For det frygtelige Stads snærer Ens Fingre, sagde hun og trak hvert tiende Minut Handskerne af for at vise Feddersen, om hun ikke fik røde Mærker.

Ida gik rundt og bukkede sig og samlede alle de glemte Asters op fra Jorden og lagde dem i Skødet paa Frøken Rosenfeld.

— Tak, lille Ven, sagde Frøken Rosenfeld.

Apotekerfruen, der var fuld af Garneringer og sad ved Siden af Frøken Adlerberg, sagde:

— Ja, det er frygteligt med Hænderne. Franz (det var Apotekeren) taaler heller aldrig, at jeg rører mig for mine Hænder.

— Det gaar bort med lidt Glycerin, sagde Frøken Rosenfeld:

— Tak, min Ven.

Det var Ida, som blev ved at samle Blomster med altfor korte Stilke.

Brandt kom til, han gik til og fra, med alle ti Fingre ravnsorte af Krudt: han lavede Raketter og farvede Lys nede i Kontoret.

— Jo, sidste Aar, sagde han, var de rigtig gode — de gik alle af undtagen én. Men da Etatsraaden blev Konferensraad, havde Eriksen, min Fuldmægtig, lavet en Sol . . . det var kønt.

Brandt stod foran Frøken Rosenfeld:

— Naa, De har Barnet, sagde han og smilte og klappede Ida henover Haaret med de sorte Fingre.

— Men De skulde passe paa Deres Hoste, Hr. Godsforvalter, sagde Frøken Rosenfeld.

Brandt gik og hostede slemt paa det sidste.

— Puh, de unge Piger pustede og rystede deres Skørter:

— Hvor mange Alen har vi nu!

Og den ene svang Guirlanden som et Sjippetov, mens den anden tog fat og begyndte at synge:

I Skov, hvor Bøssen knalder,
hvor Jægerhornet gjalder
og Hundekoblet gøer.
Hvor Fugl med knækket Vinge
og Dyr med saaret Bringe
forbløder sig og døer —

Halloh, Halloh, Halloh, Halloh,
hvor Hundekoblet gøer.

Oppe paa Højen hos Fru Brandt var Skovriderens komne.

Fru Lund var gaaet herop: hun maatte dog give en Buket.

— Og mine Roser, sagde hun: Gud véd, hvordan det gaar til — jeg synes dog, de stod saa godt, og der bli'er ikke andet end Knopper af dem ... Og de paa Kirkegaarden, som staar saa rigt, dem vilde jeg dog nødig bruge i saadan en Anledning ...

Fru Lund kunde saa godt faa, hvad Fru Brandt havde. Men det var jo ikke meget.

— Aa, Gud, sagde Fru Lund ganske lettet: Konferensraaden ser nok mest paa Viljen.

Skovrideren slog Benene mod hinanden og sagde:

— Ja, jeg er en sober Mand, Mo'r, men den tyvende bli'er jeg fuld.

— Ja, ja Lund, sagde Fruen: naar Du blot ikke vil holde Taler.

Madam Madsen arriverede nede i Stikkelsbærgangen. Hun vidste ikke, hvad hun skulde gribe til: Madsens høje Hat maatte stryges, og hun vidste ikke sine levende Raad for et Jern ...

— Da er det s'gu galt, sagde Skovrideren: Madsen, der repræsenterer Krigsmagten.

Vaabenbrødrene skulde rykke op Klokken tolv.

De unge Piger kom fra Lunden i en stor Flok, og Apotekerens Frue hilste op til Højen bag en hvid Parasol. Ida tog alle i Haanden, før hun gik op.

Madam Madsen vilde gaa lidt ned over Engene, som stødte op til Lunden, og Skovriderens slog Følge. De gik ind over Stenten og saá paa Kransene og Guirlanderne, der laa paa Jorden.

— Det er rigtig kønt, det er rigtig kønt, sagde Fru Lund, der sad paa en Bænk, hun vilde altid gerne sidde.

Men Madam Madsen, som gik rundt og tog Maal af hver enkelt Del, sagde:

— Ved salig Konferensraadindens Begravelse havde vi to hundrede Alen . . .

. . . Klokken elve gik Konferensraaden rundt med et Lys og lukkede alle Døre. Det var Husets Skik. Han havde Kalot paa (om Dagen havde han rød Paryk, der var ganske ligesom Godsforvalterens) og tog i hver Laas.

De unge Piger, der var gemte inde i Frøken Adlerbergs Stue, sad og fniste i Halvmørket, da han gik forbi.

Saa slog Falkenstjerne paa Vinduet ude fra Haven, og det blev aabnet:

— Vi har reddet Vinen, hviskede han.

De unge Piger sprang ud, sagte og leende, én efter én, mens de holdt om deres Skørter.

— Og Lamperne? hviskede En.

— Har dem, blev der hvisket tilbage.

De listede alle, langs Huset, ganske stille, til de pludselig løb ned over Plænen som en Vind, for Hundene begyndte at gø.

— Det er Hektor, hviskede Frøken Adlerberg og greb Feddersen om Armen.

— Hys.

De naaede Træerne. Frøken Rosenfeld gik langsomt bagved alle de andre.

Nede under Bøgene brændte der fem Lamper. Dér satte de sig ved Bordet og bandt. Frøken Falkenberg

sad paa Stenten lidt borte og saá ud i Natten, der laa over Engene som et stort Mørke.

— Emmy, kaldte det ganske sagte. Det var Falkenstjerne.

— Ja.

Og der var to, som tæt til hinanden, saá ud i Mulmet.

... Om Morgenen stod Falkenstjerne og Gartneren og slog Guirlander paa Façaden og fløjtede begge to. Gamle Brandt, der havde faaet Flaget hejst, var i Lag med Vimplerne. Men klejn var han og gik og hostede.

Han blev staaende og saá ned mod Bræstrup, hvor Flagene kom op foran Gaardene; Morgenvinden tog saa friskt i de røde Duge:

— Hvor er 'et kønt, sagde han: Og saa Stakkene — ja, her er en dejlig Plet.

Han begyndte at gaa over mod Godsforvalterlængen; han vilde se at faa noget varmt. Men da han var kommen derover, sagde han:

— Jeg tror, jeg vil lægge mig lidt. Han havde Kuldegysninger og kunde næppe staa paa sine Ben.

— Ja, Brandt, sagde Fruen, der badede Ida i et Vaskekar: Men Du m a a op for at overrække Stagerne.

— Ja, Mariane, sagde Brandt, der døsede hen.

Vognene begyndte allerede at rulle frem nede gennem Indkørselen, og Sofie løb til og fra for at melde, hvem det var. Fru Brandt var i Undertøj og satte Haaret, hele Sovekamret flød af hendes hvide Skørter. Hun fik Nederdelen paa og Livet knappet, mens Brandt i sin Seng blundede og vaagnede og blundede igen.

De hørte fler og fler Vogne og mange Fodtrin paa Grusgangen.

— Dér har vi Musikken fra Horsens, raabte Sofie og satte afsted ud til Gærdet paa Sokker.

— Og dér ligger Brandt, sagde Fruen, der fik Kniplingsærmer og Hovedpynt paa i Havestuen.

Hornene lød højt og lystigt, og de hørte mange Stemmer:

— Ja, Brandt, dér har vi Vaabenbrødrene, sagde Fru Brandt, som havde Brandts Tøj paa sin Arm og som hele Tiden talte, som skulde hun ruske i ham.

— Hvor er Barnet? sagde Brandt kun.

Ida, der havde grædt, fordi Papilotterne havde siddet for stramt, kom ind i hvid Kjole.

— Nu ikke for tæt til Sengen, sagde Fru Brandt og glattede Idas Skørt; men Faderen tog Spidsen af hendes Livbaand og holdt det mellem sine Hænder:

— Ja, nu skulde jeg vel op, sagde han og blev ved at smile til Barnet, saa mat.

De blev ved at høre Fodtrin og Hornene og en Stemme, der kommanderede: det var Madsen. Saa igen Hornene. Brandt syntes, det var saa underlig langt borte:

— Der er Kammerherren, raabte Sofie; hun slog Døren op paa vid Gab, med Bomuldsforklædet i Haanden, som hun havde løst af sig i Forskrækkelsen.

— Nu har vi Amtsraadet, Brandt, sagde Fruen, der var blevet ved at gaa rundt tungere og tungere i Gulvet, og hun lagde Klæderne paa en Stol.

— Ja, Mariane, sagde Brandt og satte sig op i Sengen. Men Fru Brandt var løbet ud at tage imod: de skulde samles her.

— Ida, Ida, raabte hun.

Ida, der stadig stod et bitte Stykke fra Sengen, sagde, ligesom hun vilde vække ham:

— Fa'r, nu skal Du op.

— Ja, Barn, nu kommer jeg.

Han hørte Kammerherrens Stemme inde i Havestuen, og han kom op paa Sengekanten at sidde. Det brændte saadan i hans Side.

Saa blev Døren lukket op. Det var Skovrideren i fuld Puds:

— Hvad Satan, Brandt, sagde han, men han blev pludselig staaende: Hvordan er 'et, Du ser ud?

— Ja, sagde Brandt, jeg har det daarligt.

— Det ser jeg s'gu. Og din Kone sagde, det var det sædvanlige.

Brandt sad lidt:

— Nej, sagde han saa, og Hovedet faldt ned paa hans Bryst, jeg kan ikke gaa derover.

Skovrideren gik ud og hentede Doktoren, der kom i Kjole og med Dannebrogskorset: Hvad er det, gamle Ven, gaar De i Reden paa Festdagen, sagde han, men blev pludselig alvorlig, da han saá Brandt: Løft ham, sagde han til Skovrideren og begyndte hastigt at høre Brandt paa Bryst og Ryg.

Udenfor holdt Musikken op, og man hørte Madsens Stemme gennem Støjen:

— Nu er Madsen der med Fanen, sagde Brandt og smilte.

Doktoren blev ved at høre paa Brandts Ryg, mens Skovrideren stod ved Fodenden bøjet frem, som vilde ogsaa han lytte: Der skal Bud til Bræstrup, sagde Doktoren blot og gik ud.

Han satte sig til at skrive Recept ude i Stuen midt mellem Gæsterne, mens Fru Brandt stod hos, og Amtsraadmedlemmerne talte højt i Munden paa hinanden om Dagen og om Talerne og om Festen:

— Brandt faar det jo altid saa voldsomt, sagde Fru Brandt.

Doktoren svarede ikke; inde i Sengen sagde Brandt, der var blevet ligesom noget roligere efter at have set Doktoren:

— Og hvordan skal det saa gaa iaften? Han tænkte paa Fyrværkeriet.

De hørte Amtsraadmedlemmerne gaa ud gennem Haven. De var pludselig bleven ganske tavse:

— Men nu skal Ingen tænke paa mig, sagde Brandt. Det er ogsaa bedre nu.

— Ja, sagde Skovrideren.

Han gik ind i Stuen, hvor hans Kone endnu sad paa en Stol:

— Lad os gaa, sagde han sagte: vi kan jo ikke forskrække Konferensraaden.

De gik ud sammen med Doktoren, og man hørte deres

Skridt dø hen paa Gangen, til der blev ganske stille. Fru Brandt gik ordnende frem og tilbage hos den Syge, sortklædt, i sin brede Silkekjole, der knitrede:

— Men man maa heller ikke give sig hen, sagde hun og tog op i Mandens Puder.

Hun blev staaende et Øjeblik foran Sengen og sagde med den samme Stemme:

— Nu skal Apotekeren overrække Stagerne.

Den Syge virrede kun med Hovedet — maaske var det en Flue — og han sagde:

— Skal I ikke over med Blomsterne . . .

— Det maa vi jo, sagde Fruen.

Men Ida begyndte at græde inde i Stuen, fordi hendes Fader ikke skulde med:

— Naa, sagde Fru Brandt og tørrede hendes Ansigt; men Barnet blev ved at smaagræde hen gennem Haven.

Saa blev der fuldkommen tyst, mens Sofie sad og strikkede bag Døren. Man hørte kun Fluerne summe og Bornholmeren, der paa én Gang lød saa sejgt og haardt.

Den Syge laa og flyttede sig i Sengen. Der kom saadan en Uro med Feberen . . .

Nu hørte han Kammerherrens Stemme — Sofie sprang i Sokker ud til Gærdet — og han løftede Hovedet lidt, som vilde han lytte: Nu talte Kammerherren for Konferensraaden.

Men Brandt kunde ingenting høre, og der var ogsaa saa mange Billeder i hans Hoved, der kom og drog forbi og gik — Billeder fra al hans Tid og fra han kom her og da Konferensraadinden levede og fra de fik Ida.

Hvor var hun spæd og rød og bittelille . . . Og hun havde kendt ham, før hun kendte sin Mo'r . . .

Paa én Gang tog Brandt i Sengebaandet, han fik sig rejst: nu raabte de Hurra for Konferensraaden . . .

Saa faldt han sammen igen og blundede.

Da han slog Øjnene op, sad Frøken Rosenfeld med Ida paa Skødet ved hans Seng:

— Vi vilde over og se til Dem, Hr. Brandt, sagde Frøken Rosenfeld.

— Ja, sagde han og blev ved at se paa Ida, her ligger jeg, Frøken.

Frøken Rosenfeld satte Ida ind paa Sengekanten: Ida kan sidde her, sagde hun.

— Ja.

Den Syge blev ved at smile og flyttede sine Hænder, der brændte, hen, hvor Ida sad.

— Men krøller hun ikke sin Kjole, sagde han og lukkede Øjnene.

De hørte Uhret slaa, langsomt som den, der ikke har Hast, og Frøken Rosenfeld løsnede sagte Idas Haand af den Syges. De gik ud paa Taaspidserne, mens Ida holdt saa fast i Frøkenens Kjole, og de satte sig i Sofaen. Der var ganske tyst. Kun Uhrets haarde Dikken.

— Frøken, hviskede Ida: dør Fa'r?

— Men Barn, men Barn, sagde Frøken Rosenfeld og strøg over Haaret paa Ida, der begyndte at græde, uden Lyd.

De hørte Trin i Havegangen. Det var Fru Brandt, der kom ind foran Konferensraaden. Han bar Storkorsets store Baand og havde røde Pletter paa Kinderne.

— Men hvad hører jeg? sagde han, der talte noget højt: her er Sygdom. Og Fru Brandt, der gik iforvejen ind til Sengen, sagde, som hun vilde vække Manden (der var ligesom Vrede i hendes Stemme hele Dagen):

— Brandt, det er Konferensraaden.

Frøken Rosenfeld hørte Konferensraaden sige, i sin Festtone:

— Kære Brandt ... Men saa sænkede han pludselig Stemmen; han sad paa en Stol, rykket lidt ud fra Sengen, ubestemt urolig som alle gamle Folk ved Sygdom:

— Men hvad er dog det ... men hvad er dog det ...

— Ja ... nu har vel Apotekeren overrakt Stagerne, sagde Brandt og søgte at tage hans Haand.

Ida var stille listet ud. Frøken Rosenfeld gik mellem Ribsbuskene og kaldte halvsagte paa hende, men ingen svarede. Saa fandt hun hende paa en Træbænk lige udenfor Sovekammervinduet, sammenkrøben og stille,

ligesom en lille Hund. Og Frøken Rosenfeld satte sig ved Siden af hende, næsten i samme Stilling.

De hørte Konferensraaden, der vendte tilbage gennem Haven, og Fru Brandt, der gik inde i Sygeværelset. Nu satte hun sig, ved Fodenden af Sengen, med de brede Kappebaand frem over Brystet, som vilde hun spærre.

Der lød nogle sagte Trin inde i Dagligstuen, og Fru Brandt stod op. Det var Fru Lund, der kom listende og standsede ved hvert Skridt.

Hun blev staaende igen og tog Fru Brandt om Hofterne:

— Vi synes, det er saa slemt, Lund og jeg, sagde hun.

Og da Fru Brandt ikke sagde noget, blev hun ved: Kunde vi dog ikke hjælpe med noget?

— Tak, sagde Fru Brandt, der stadig tænkte paa Frøken Rosenfeld, som hun havde siddet før henne i Sofaen: vi kommer vel over det selv.

Fru Lund kom saa underlig hurtigt ud og hen ad Havegangen, hvor Skovrideren stod og ventede.

— Saá Du ham, spurgte han.

— Nej, svarede hun blot, hun havde den stille Graad i Halsen. Og Lund sagde (de to forstod altid hinanden uden at have talt):

— Ja, hun er en Stivnakke. Han følte noget som en Lyst til at slaa med knyttede Hænder.

Fru Lund havde Lommetørklædet fremme:

— Aa, Lund, sagde hun: det er vel kun hendes Væsen.

Fru Brandt var blevet staaende i Dagligstuen. Fast lukkede hun alle Vinduer og gik atter ind paa sin Vagt.

Det var blevet Aften, og der var mørkt i Sygestuen, hvor der brændte en lille Lampe og Doktoren kom og gik; det skinnede saa rødt paa Gardinerne.

— Det er saa lyst, sagde den Syge og drejede Hovedet.

— Det er Faklerne, sagde Doktoren.

— Ja, det er kønt, sagde Brandt.

Skovrideren sad udenfor paa Bænken. Han var ikke blevet fuld den tyvende August:

— Hvordan er 'et? sagde han.

— Det er skidt, sagde Doktoren.

Da de kom hen i Alléen, mødte de Frøken Adlerberg med Hr. Feddersen fra Udenrigsministeriet.

— Vi spadserer, sagde Frøken Adlerberg, — der var noget mørkt i den Allé —: hvordan har han det?

Doktoren trak paa Skuldrene.

— Det er dog fatalt, sagde Feddersen: for Konferensraadens Skyld. Det føles jo dog paa en vis Maade over hele Huset.

Inde i Sygeværelset var det stille, og man hørte kun Lyden af Fru Brandts Pinde, regelmæssigt som Uhrets Dikken, og nu og da Musikken derovrefra, hvor de dansede.

Saa kaldte Brandt:

— Mariane, sagde han, og han tog hendes Haand:

— Det er Synd for Dig . . .

Men det var, som Fruens Haand med de mange Ringe havde tynget hans, og han løsnede den, mens han lukkede Øjnene.

— Det er jo Sygdoms Gang, sagde Fru Brandt og glattede Lagenet; Brandt laa stadig og tog i det med sine magre Fingre.

— Men jeg vilde gerne tale med Løjtnanten, sagde han.

— Ja, ja, sagde Fruen, der følte ned om hans Ben, som var kolde op over Knæene. Hun blev længe staaende og saá ubevægelig paa den gamle Mand, hvis Krop tegnede sig saa tyndt under Tæpperne, før hun satte sig igen:

— Nu skulde hun altsaa til at sidde Enke.

. . . . Løjtnanten løb rundt nede paa Haveplænen; han var ifærd med Raketterne. De skulde brændes af, nu, naar der var danset. Musikken standsede, og Falkenstjerne raabte op til Forvalteren, der stod ved et

Vindu: den første Raket gik af som en mager lille Straale, der spaltede sig i to.

Gæsterne stod ved de aabne Vinduer, mens Raketterne hvislede tynde op i Luften og Herrerne fra Horsens, der røg Cigarer med Hænderne i deres Bukselommer, udstødte lange „Aah—Aah-h", mens en lille Dame, der var kortbenet og havde bundet et Lommetørklæde om sin bare Hals for Træk, sagde:

— Gud, at vi skulde holde op at danse for den lille Straale.

Ved det øverste Vindu havde Frøken Rosenfeld løftet Ida op i Armen. Ida holdt sig hos hende hele Dagen, uden at tale, kun følgende hende, med kolde Hænder, som en krank lille Skygge:

— Se dog, se, sagde hun.

Der gik en Raket op igen, da Feddersen kom forbi med Frøken Adlerberg:

— De gaar ikke højt, sagde han.

Og Frøken Adlerberg, der lo, mens hun gik med sit Slæb over Armen, sagde:

— De er fra Landet.

Frøken Rosenfeld vendte sig rask med Ida, og hun hørte Kammerherren, der sagde henne ved sit Vindu:

— Det er nydeligt, virkelig nydeligt . . . og han tilføjede, seende ud i Luften:

— Og han v a r en saa fortræffelig Mand.

Frøken Rosenfeld gik med Ida over Pladsen, da hun pludselig følte Taarer paa sin Haand:

— Men hvorfor græder Du? spurgte hun.

Barnet svarede hende ikke.

Skovrideren stod med sin Kone oppe i Dansesalen i Krogen ved det nederste Vindu; Raketterne steg stadig op i Natten, for der var mange, men smaa var de:

— Herregud, Mo'r, sagde Lund: hvor er 'et dog sørgeligt.

Ganske sagte kom Frøken Rosenfeld med Ida ind i den Syges Stue, hvor Fru Brandt sad bred paa den samme Plads.

— Vi vilde sige Godnat, hviskede hun.

Og mens Fru Brandt rejste sig, bøjede hun Ida ned over hendes Fader (Ida havde i sine Øjne det samme Udtryk som et ganske lille Barn, der er sygt). Brandt slog Øjnene op:

— Er det Barnet? sagde han: Saá hun Fyrværkeriet?

. . . .

Ida laa hos Frøken Rosenfeld om Natten. Frøkenen sad ved sit Vindu, Gæsterne var borte, og Natten var mørk. Saa jog en Vogn ud af Godsforvalterporten ned over Vejen, gennem Mulmet, som en Skygge.

Alle Hunde fo'r halsende op . . .

Da de kom ned om Morgenen, gik Konferensraaden hen til Klaveret og lukkede det stille, mens han tog Nøglen til sig.

Gamle Brandt var død.

Alle Gæsterne spredtes, langt ud i Skoven og Haven. Frøken Rosenfeld sad ene med Ida paa sit Skød.

Ovre i Godsforvalterboligen gik Fru Brandt og tog mange Lagener frem af sine dybe Skabe.

. . . .

Fru Brandt sad i sin Dagligstue, kulsort og mægtig, og ventede paa Vognen med Fru Reck, den nysudnævnte Godsforvalters Frue, som skulde se sit fremtidige Hus. De broderede Tæpper var fremme paa alle Gulve, og om Brandts Portræt var der hængt Immortelkrans. Ida var ovre hos Schrøder.

Saa slog Sofie Døren ud til Gangen op:

— Dér er hun, sagde hun; det lød som et „Vagt i Gevær", og hun blev staaende, lang og sort, bag sin Madmoder, der aabnede Yderdøren:

— Ja, jeg er Fru Reck, sagde en forvirret Dame, der var lille og slank og holdt Slæbet af sin graa Kjole i sin Haand.

— Velkommen, svarte Fru Brandt og rakte langsomt Haanden frem. Hun havde altid bevaret et Bondepige-Haandtryk, der bare „rørte". Nu var Haanden iskold.

— Hjælp Fruen, sagde hun til Sofie.

Sofie tog Kaaben af Fru Reck med sine knoglede Hænder.

De kom ind i Stuerne:

— Aa, hvor er de store, brast det ud af Fru Reck. Hun blev rød i det samme: Hun var blevet staaende, et Nu, ganske forskrækket foran de lange, landlige Gulve.

— Ja, Boligen er rummelig, sagde Fru Brandt og bød Fru Reck til Sæde ligeover for sig. Fru Reck vidste ikke selv, at hun førte Lommetørklædet to Gange op til Panden, mens Fru Brandt sagde noget om Kulden og om at køre.

— Ja, sagde Fru Reck: det var lidt koldt paa Vognen.

Hun troede nok, hun ogsaa havde sagt noget om Hr. Brandt og at det sandelig ikke vilde være let for Reck (hun var ganske varm og hun tænkte jo etsteds i sit Hoved ogsaa paa Gulvene):

— Nej, det vil sandelig ikke være let, sagde hun endnu en Gang og hørte Fru Brandt sige:

— Ja, Brandt og jeg er jo barnefødt paa Stedet.

Fru Reck ventede et Øjeblik:

— Ja, sagde hun saa: Reck og jeg, vi er jo Byfolk.

Fru Brandt havde utvivlsomt s e t det, men hun sagde kun og rejste sig:

— Hvis Fruen nu vil nyde noget.

Og de gik ind i Spisestuen.

Fru Reck troede aldrig, hun havde set saa megen Mad, og hun blev ved at spise og spise, ligesom hun ikke turde andet, mens Fru Brandt bød og bød, uden selv at spise — som barrikaderet bag al sin egen Mad.

Hun talte om Byggegælden; vi har jo maattet bære den, sagde hun, mens hun blev ved at byde, med samme kolde og tørre Stemme og Øjnene ufravigelig fæstede paa Fru Reck, som havde hun Lyst til at kvæle Gæsten i al sin Mad.

— Ja, sagde Fru Reck, her er jo gjort saa meget ... véd vi ...

Fru Brandt svarede:

— Her var Stengulve, da vi kom.

Fru Reck tænkte, der kunde gerne være Stengulve endnu.

Efter Bordet gik de rundt i Huset, Fru Brandt forrest, aabnende, lukkende, visende alt fra Stue til Stue, fra Rum til Rum.

Fru Reck, der frøs i sin tynde Bykjole, sagde:

— Tak, nu har jeg jo set det ... men Tak, nu har jeg jo set det, Fru Brandt.

Men Fru Brandt gik videre, forevisende alt: Kælder, Mælkekælder, Kartoffelkælder, Lofter, det hele Hus, hele det fejlfri Hus, hun havde grundet, og som hun skulde forlade, hun, Enken.

Hun talte om Sengene, deres egne Senge, Folkesengene, Gæstesengene. Fru Reck sagde:

— Ja, hvad der maa anskaffes.

— Her er Skabrummene, sagde Fru Brandt, da de endelig kom ned i Gangen.

Hun aabnede sine Skabe, visende Linnedet, Puderne, Vaarene, Omhængene; udkrammende sin Bondevelstand; talende en Kende højere, med smaa Trækninger om sin Mund, i en pludselig enkeagtig Skadefryd.

Fru Reck tænkte ved sig selv:

— Nej, hun skal aldrig over min Dørtærskel; og sagde:

— Ja, Fru Brandt, naar man blot var halvt saa dygtig en Kone som De.

— En maa jo holde sit Hus, sagde Fru Brandt, der lukkede sine Skabe og tog Klodstøfler paa: de skulde se Haven. Da de kom derud, mødte de Ida, der kom med Schrøder, som vilde se den nye Kone.

— Jeg er Husjomfruen paa Gaarden, sagde hun og gav Fru Reck et Haandslag med en rød Haand. Fru Reck følte ligesom en Lettelse og sagde meget venligt bøjet ned over Ida, der stod hos Moderen:

— Det er Deres Datterdatter, Fru Brandt.

— Min Datter, svarte Fru Brandt, og de blev alle røde i Hovederne paa én Gang, mens Fru Reck gjorde Stillingen endnu værre ved at sige:

— Her har Du rigtignok haft en dejlig Have.

— Ja, mumlede Ida og trak i sin Haand, som Fru Reck holdt.

Der var ingen, der talte mer, før de igen kom ind i Gangen, hvor de saá Apotekerfruen, som var arriveret i Ponyvogn og iført Søløveskindspels. Hun begyndte at kysse løs paa Fru Reck, uden at se til de andre, under en Strøm af Ord:

— Søde Henriette (de var Skoleveninder), sødeste Henriette, hvor har jeg dog glædet mig, kære Du, over dog at faa et Menneske til Egnen, én af sine egne (de havde næppe set hinanden i tolv, femten Aar), det kan saamæn behøves ...

Fruen fra Apoteket blev ved:

— Ja, bedste Fru Brandt, jeg ta'er af mig. Henriette, kære Du, her er jo hundrede Ting at tale om.

Hun gik ind i Stuen, forrest, med Fru Reck om Livet, mens hun blev ved at tale om Huset og sin Glæde og hvad der maatte anskaffes.

— Véd Du, kære, her kan blive nydeligt. Ja, Fru Brandt, De véd, jeg har sagt det saa tit, jeg holdt jo ikke ud i disse Stuer en Time, med alle Møbler saadan klistrede op ad Væggene.

— Vi har nu været tarvelige Folk, Fru Mogensen, sagde Fru Brandt og bød til Sæde. Ida og Schrøder holdt sig i en Krog.

Fru Mogensen blev ved at tale: Her var jo egentlig kun tre Stuer. Dit Klavér, Henriette, er vel Hornungs? Deres, lille Fru Brandt, er jo tysk ... Men der er jo ogsaa blevet spillet saa lidt her i Huset.

Hun stod i Døren mellem de to Stuer, stadig talende, pegende og raadende, placerende Møbler, fejende de gamle Sager ud, saa inderlig venlig mod Fru Brandt, venlig, som om hun slog hende:

— Der sætter Du saa det, og der det — — søde Henriette ... her kan blive nydeligt — —

Fru Brandt bød Kaffen om i Sølvkanden, Brandts Hædersgave, den fra Jubilæet.

Ogsaa Fru Reck blev ivrig og talte om sine Møbler og Gardiner og Dørene, mens Fru Mogensen flyttede Sølvkanden for at tegne et Udkast til de Reckske Stuer paa Fru Brandts Dug.

Hun bad om en Alen. For Du maa jo dog ha'e Maalene, sagde hun, og Ida bragte Alenen, mens Fru Reck tog Maal, staaende op paa en Stol, passerende over Gulvene, opmuntret og spørgende Fru Brandt om gode Raad.

— Ikke, lille Fru Brandt, ikke sandt, lille Fru Brandt, sagde hun hvert andet Minut, mens hun ophængte usynlige Gardiner, arrangerede de fremmede Møbler og Stykke for Stykke søndrede det gamle Hus. Fru Brandt svarede stadig i smaa Sætninger, og Schrøder stod og pustede over sin Kop: hun syntes, Kagerne blev til store Klumper i hendes Mund.

— Jo, Du, jeg tror virkelig ogsaa her kan blive ganske net, sluttede Fru Reck og sprang ned af en Stol.

Lidt efter tog Fru Mogensen Fru Reck med hjem til Apoteket i sin Ponyvogn.

Hun stod endnu i Døren — Fru Reck var paa Vognen — og sagde Farvel:

— Ja, kære Fru Brandt, sagde hun og lagde mildt begge sine Hænder om hendes: det maa jo være lidt svært . . .

Hun blev staaende et Øjeblik, og mens hun saá Fru Brandt lige ind i hendes Ansigt, sagde hun en Gang til og førte sine Hænder hen over hendes Arm:

— Rigtig svært.

Saa var Vognen borte.

Schrøder skyndte sig at komme bort. Hun brød sig ikke om at være der alene:

— Naa, sagde hun: Farvel i Længen. Saa fik Apoteket da endelig en Gang taget Maal af Godsforvaltergaarden.

Schrøder gik.

Fru Brandt vaskede selv Porcelænet af og samlede Stykke for Stykke i brede Stabler. Men saa paa én

Gang satte hun sig ned paa Stolen ved Buffet'en. Fru Brandt græd.

Ida blev staaende foran hende: hun havde aldrig set sin Moder saadan rigtig græde.

Saa rørte hun sagte ved hendes Knæ. Og Fru Brandt tog Barnet op til sig, mens hun blev ved at græde.

Men om Eftermiddagen kom hun ned forbi Apoteket, i Sørgeslør, med en Krans. Hun vilde paa Kirkegaarden ... Der var Musik derinde, i Apoteket.

....

Det begyndte at mørknes, mens Schrøder blev ved at gaa ude i Haven spejdende bøjet over den sidste Sne; der var altid Vintergækker, her paa det Sted, de første.

Men de var jo saa spæde og svære at hitte.

Hun havde fundet ti, tolv, fine og kolde. Dem vilde hun da gi'e Fru Brandt, før hun skulde rejse.

Hun kom ind i Stuerne, der var nøgne og bare. Ida gik og tullede, indhyllet i et Sjal, og havde ikke det Sted at være. Mørkt var der og Halm laa der over Gulvene.

— Er det Dig, Tut, sagde Schrøder, forsøgende at anslaa en glad Tone.

— Ja, sagde Ida.

— Herregud, hvor de er kolde, sagde Schrøder, og „krøllede“ hendes Hænder.

— Mo'r er inde, sagde Ida.

„Inde“ var Sovekamret. Nu var der pakket og ryddet otte Dage, Stue for Stue, som mistede de et Stykke af Huset for hver Dag. I Sovekamret stod der i den bare Vinduskarm et Lys i en Flaske. Ellers var der kun Sengen og Folkenes gamle Klædeskab. Paa Sengekanten sad Christen Nielsens Kone, og Fru Brandt gik rundt i et sort Sjal.

Christen Nielsen kom, talte lavmælt og langsomt, med Hænderne paa sin Mave: Men saa blev 'et ved det, baade med Smørret og Skinkerne — det vild' 'et blive.

Fru Brandt gik og pakkede det sidste sammen, mens han talte: nu havde hun vel sanset alting, faaet gjort

alle Aftaler ... For fra Godset fik hun det dog billigst, naar hun skulde købe. Det skyldte de hende vel, idetmindste.

— Ja, ja, sagde Christen Nielsens Kone:

— Saa skal 'et vel vær'; og hun rejste sig fra Sengen.

— Ja, det maa det vel, sagde Schrøder og lagde Vintergækkene paa Sengekanten. Dem tog Ida, hvem Moderen gav Vanter paa, og holdt dem krampagtigt, mens de andre tre blev staaende stille og saá hen paa Lyset i Flasken.

De hørte Vognen rulle op for Døren, og Sofie kom ind, bunden til, saa man bare saá hendes Næse. Hun tog Lyset, og de gik alle ind gennem Stuerne. Fru Brandt havde slaaet sit store Slør ned for Ansigtet. Men Ida gik med de tolv Vintergække i Vanten.

Ude i Gaarden stod Lars ved Hestene. Bæsterne var de gamle. Men Vognen, det var Godsherrens Jagtvogn, for Brandts Kaleche var „gaaet underhaands".

Fru Brandt kommanderede, bag sit sorte Slør.

— Jeg kommer straks, sagde Schrøder og løb over mod Hovedbygningen.

Der var mange Sække og Krukker, der skulde staa lige, og Fru Brandt blev ved at kommandere, bag sit Slør. Forvalteren kom til, og de hjalp alle til, mens ingen talte uden Fru Brandt, og Ida kom op i Vognen og saa Fruen.

Schrøder kom løbende tilbage. Hun havde en Pakke, sagde hun: den var til Tut; det var Huset, som Frøken Rosenfeld havde tegnet i Sommer. Og Tut skulde ha'e det til et Minde, sagde hun og stak det op i Vognen, mens hun græd.

Saa var Sofie oppe og Lars sagde langsomt:

— Har Fruen mon mere?

Der var ikke mer. Ida sad saa sært lillebitte, ved Siden af sin brede Moder, og Schrøder blev ved at græde.

Saa kørte de.

De tre andre blev staaende paa Trappetrinnet og saá efter dem; nu var Vognen væk.

Uden at sige noget gik de ind, og Schrøder tog Lyset, der stod og flakkede i Gangvinduet, og holdt det op i Døren, ind mod de nøgne og øde Stuer. Saa tændte Forvalteren en Lygte, og Schrøder slukkede Lyset mellem sine to Fingre.

— Det er ligegodt smerteligen, sagde Forvalteren.

De traadte ud og laasede Gangdøren. De gik bort.

— Det er ikke saa lig' til, sagde Christen Nielsens Kone, naar Forsørgeren falder fra.

— Og saa skiltes de . . .

— — Barndomsaarene i Horsens kom. Og saa det første, lyse Ungdomsaar og siden de lange Sygdomstider, de lange Dage:

Huset var ved at vaagne.

Sofie Pige begyndte at rumstere ude ved Skorstenen. Ida hørte det, halvt i Søvne, og helt mekanisk satte hun de bare Fødder ud paa det strikkede Tæppe foran sin Seng.

Nu maatte hun op. Hans Christensen var der med Mælken.

Hun tændte ikke Lys, men listede sagte rundt i Mørket og fik Klæderne paa sig. Hun saá blot Moderen, der sov siddende oprejst i sin Seng, som en bred Skygge, der dækkede Daglysningen bag Gardinerne.

Ude i Køkkenet var Hans Christensen allerede kommen, og han fik Mælkepengene, der laa aftalte i Køkkenrækken:

— Ja, kold er hun nu til Morgen, sagde han:

— Nu er Kæret da bundfrosset hjemme ved vores ...

Han gik et Par Skridt paa Træskostøvlerne, saa det lød, som skulde han afsted, mens Ida fik rakt ham Kaffekoppen og Sofie flyttede Kar ved Skorstenen, for det traf sig, at Fruen kunde vaagne og høre, at de stak Kaffen til Hans Christensen.

— Fa'vel, sagde Hans Christensen, naar han havde drukket, og han løftede Klinken ligesaa stille.

Ida havde det frosne Smør henne ved Varmen for at linde: nu var det svundet igen. Hun tænkte det nok, for hun havde hørt Hosesokker henover Loftet iaftes.

Hun gik ind i Stuerne og hun begyndte at tage Stykkerne af Stolene og at tørre af, mens hun sagte flyttede den lille lavbenede Lampe fra Møbel til Møbel. Det var egentlig hendes bedste Tid, saadan om Morgenen, medens Moderen sov og hun kunde sysle om, ganske stille, i sine egne Tanker:

— Aa, der var nok at tænke paa ... der var jo altid det med Pengene og altid maatte det skjules ... Nu var Hans Oles Enke ogsaa død. Saa fik de vel heller ikke den Slagtning til givende længer, der var snart ingen af de Gamle paa „Bakken“ mere — — og hvor kunde man forlange, at de Unge skulde huske dem ...

— Nu var ogsaa Christian fra Møllen ledig igen — saa gik der altid næsten det dobbelte med ... men det var jo saa rimeligt, at Sofie stak til ham, naar hun holdt af ham, den Stakkel.

Ida standsede foran Spejlet og strakte sig for at pudse det; hun havde saadan en udpræget ungpigeagtig Bøjning af sit Hoved:

— Saa kom ogsaa Barnedaaben hos Olivia, saa snart det blev mildt i Vejret ... Hun maatte da gi'e Ske og Gaffel, naar hun skulde være Gudmoder ...

Hun blev staaende foran Spejlet og smilte:

— Aa, saa tæt Haar, han havde, det Puds, og saa lignede han Jørgensen grangivelig i Øjnene.

Ida blev ved at smile, hun tænkte altid saa mange glade Ting, naar hun tænkte paa Teglværket og Olivia Jørgensen.

Hun begyndte at vande Blomsterne og flyttede dem fra Gulvet op i Karmen. Moderens Myrthe var saa tung, den havde snart en Stamme som et Træ. Hvor frisk den stod. Ida afpillede ogsaa altid hvert eneste vissent

Blad. Hun vidste ikke hvorfor, men hun syntes den Myrthe var ligesom Mindet om hendes Fader.

— Ida, Ida.

Det var Fru Brandt, der var vaagnet, og Ida slap Planten:

— Ja, Mo'r.

Ida begyndte at sysle om Moderen, sysle og fortælle, binde og løse og fortælle, mens hun klædte hende paa: de kunde vente Lunds idag — for de kom jo fra Brylluppet . . . og Kæret var bundfrossent nu, sagde Hans Christensen . . .

Ida blev ved at fortælle; Fru Brandt saá bare ned paa hendes forskræmte Hænder:

— Du har din Fa'rs Fingre, sagde hun: de løber rundt.

Da Haaret var sat, kom al Husets Mad ind og skulde synes, paa Dynen. Sofie gik, træg og mut, og bragte den ind, Fad efter Fad, mens Fru Brandt sad op i Sengen med de store Valke i Haaret, og tog et langt Øjemaal af Levningerne.

Hun sagde ikke noget, men tog kun sit tavse Maal, mens Ida saá ud som en Toldbetjent ved Kassesyn og Sofie stod ved Sengen, ret op og ned som en Stok.

— Og saa skulde vel den Steg, Mo'r, steges til Lunds, sagde Ida.

— Hvis de kommer, sagde Fru Brandt.

Ida var igen begyndt at sysle om hende: Men de kommer da altid, Mo'r, sagde hun, naar de er i Byen.

— Ja, sagde Fru Brandt: det er jo altid billigere end paa Gæstgivergaarden.

Hun var kommen ud af Sengen og skulde ind i Stuen. Ida og Sofie maatte støtte hende, én under hver Arm (Fru Brandt var aldrig saa tung, som naar hun skulde flyttes), og hun kom hen i Stolen ved Vinduet. Der laa Guldtøjet og ventede paa Bordet. Uhrkæden hængte Ida om hende.

— Uhret, sagde Fru Brandt.

— Her, Mo'r.

Hun skulde have Idas Uhr foran sig paa et Stativ, ved Siden af sin Pengepung. Endelig var hun bragt helt til Sæde. Døren til Køkkenet blev lukket op paa Klem, saa hun kunde „høre".

Fru Brandt bøjede Hovedet til en Hilsen. Kæmner Sørensen var naaet op paa sin Genboforhøjning og hilste . . . : Han faldt af, han faldt meget af iaar, Kæmner Sørensen; han kunde knap faa Aviserne slaaet op, naar han vilde læse.

Fru Brandt blev ved at se over paa Kæmner Sørensen. Hun havde det samme Blik, naar hun saá paa Idas Hænder . . .

Saa vendte hun Hovedet:

— Bruger de Cokes hos Jørgensens paa Teglværket? sagde hun.

— Cokes og Kul.

— Hm, sagde Fru Brandt. Ja, Brænde forslaar vel ikke i de Kakkelovne.

Ida svarede ikke, og Fru Brandt sagde:

— Men det er godt, naar de kan vare.

Inde i Sovekamret redte Sofie Senge. Hun slog i alle Dynerne, som vilde hun banke dem. Hun tog altid saa haardt i alting, naar Christian fra Møllen var ledig.

— Klokken er elve, sagde Fru Brandt.

Ida vidste det, Kaffen skulde tragtes.

Der lød en høj Stemme i Køkkenet. Det var Jomfru Thøgersen, „Husholdersken" fra Kobbersmeden, Naboen, Medlem af et tysk, svoret „Pebersvendelag". Hun kom med Aviserne.

— Jøsses, Jøsses, och, sagde hun, idag bider den . . .

Hun var blaa og rød i Ansigtet af Kulde, og Ærmerne var smøgede op til Albuerne:

— Ja, ja, sagde hun: jeg staar midt i den Wäsche, og ingen Hjælp har man . . .

Hun kom frem i Døren, hun fyldte den helt; de skotske Kappebaand var hæftede op med Knappenaale og slog om Ørene som et Par Skyklapper:

— Ja, ja, sagde hun og der kom en Strøm Ord om Vasken:

— Och De véd, hvad Thønnichsen bruger for Uldtøj.

Jomfru Thøgersen satte sig paa Stolen ved Døren, Maven hvilede mellem de udspilede Underdele:

— Och, nu er det jo galt hos den Julie, sagde hun.

Ida var i Køkkenet, og Fru Brandt sagde:

— At det kunde vel ikke være saa langt henne med Fru Thomsen.

— Ach nein, ach nein — Jomfru Thøgersen flyttede sig til Kurvestolen, hun flyttede sig og faldt hen i ti Stole i Løbet af ti Minutter —: men det er ochsaa den Maren. Hun kan ikke holde sig, og nu maatte der gaa Bud igaar:

Maren var Enepigen hos „Broderdatteren" Fru Julie Thomsen (de tre Frugter af Kobbersmede-Samlivet med Jomfru Thøgersen benævnedes alle som tilhørende en Sidelinje) og hun regnede trolig Aaret rundt med det hele Hus undtagen de ti Dage, der var Bud til Madammen. Det indtraf næsten paa Dagen, omkring ved den første April.

— Ach, ja, ach, ja, Jomfru Thøgersen blev ved; hun berettede de nærmere Omstændigheder med Maren og Budsendelsen. Naar hun var kommen til Sæde i Kurvestolen, talte hun altid rapt og halvhviskende, mens Fru Brandt blev siddende, over hende, paa sin Forhøjning, ubevægelig, men med et eget Udtryk i sit Ansigt, som indsugede hun Jomfruens Ord med et Hørerør.

— Ach ja, ach ja, Jomfru Thøgersen sluttede og lagde Hænderne ned paa sine Ben:

— Och ellers er hun jo saa anstændig.

Jomfruen lagde paa sin slesvigsk Betoningen paa første Stavelse og blev siddende stum.

Fru Brandt lod en Tid gaa hen. Saa sagde hun oppefra:

— Hvem er det denne Gang?

— Gott, Gott — — ja, hvis hun vidste det . . .

Jomfru Thøgersen rystede paa Hovedet:

— Men hun er jo saa godmodig, sagde hun forklarende.

Ida kom med Kaffen.

Oppe fra Forhøjningen formanede Moderen:

— Ida, Munden ...

Ida holdt tit Munden lidt aaben, naar hun bar noget. Hun bød Sukker og gik tilbage: hun søgte gerne ligesom Udkanterne af Stuerne, naar Jomfru Thøgersen var der.

Men Jomfru Thøgersen blev ved. Hun havde saa mange Bekymringer:

— Der var ogsaa den Gustav, som skrev fra Amerika — og han vilde hjem ... Men det var ikke saadan, nej, det var ikke saadan med den Thønnichsen ...

Jomfru Thøgersen stønnede (Gustav var en af de tre):

— Ach nein, sagde hun og satte Koppen: Ach nein, man har det ikke, som da man har været for den Altar.

Jomfru Thøgersen havde mange Sorger af sin Familie.

Kirkeklokkerne begyndte at ringe til Begravelse, og Jomfruen kom op af Stolen:

— Jøsses, Jøsses ... och jeg skal strø Sand.

— Det er Maler Christoffersen, sagde Fru Brandt.

— Ach ja, saa traurig, sagde Jomfru Thøgersen, der fik en hel anden Stemme: och med fir' Børn.

— Bli'er Enken ved Huset, spurgte Fru Brandt.

Jomfru Thøgersen vidste det ikke: Men der er jo gode Mennesker, sagde hun, mod en Enke ...

Der var noget ved Ordet Enke, som altid rørte Jomfru Thøgersen.

— Ja, sagde Fru Brandt, han var jo Frimurer.

Jomfru Thøgersen var naaet op paa Idas Plads ved Vinduet, da hun pludselig raabte helt forskrækket:

— Gott, Gott, der kommer den Pastor ...

Jomfru Thøgersen levede i en evig Skræk for Præster paa Grund af sin illegitime Samfundsstilling.

Præsten gik forbi til Sørgehuset, og Jomfru Thøgersen var afsted, ud gennem alle Døre. Kobbersmed

Thønnichsen lod strø Buksbomkviste og Sand for alle større Kunder.

— Glemmer Du Kopperne? sagde Fru Brandt, og Ida tog dem.

Fru Brandt fulgte i Spejlet, hvem der gik til Sørgehuset.

Ovre i Kæmner Sørensens Vindu blev der rullet ned for Solen. Den plagede altid Kæmneren i Middagsstunden, naar der kom Ligtog i Gaden.

Drengene, der kom fra Skole, løb forbi paa Fortovet og hvinede. Olivia Jørgensens ældste Dreng var forrest med Resterne af en Snebold over det venstre Øre.

— La'er de ham gaa med bare Ben nu? sagde Fru Brandt: Men det er vel fint.

— Olivia si'er, hun tror, det hærder dem, Mo'r.

— Ach, dér er de, raabte Jomfru Thøgersen, ude fra Fortovet — hun slog den sidste Haandfuld Sand over Rendestensbrædtet og hjalp efter med Buksbom.

Fru Brandt havde allerede set Ligvognen i Spejlet: Det var den dyre med Gardinerne.

Drengene blev ved at ryge forbi paa Fortovet, mens Toget kom.

— Aa, se Børnene, sagde Ida:

Christoffersens to Ældste gik stive og forbavsede, i deres nye Klæder, bag Ligvognen foran Præsten, der holdt sit hvide Lommetørklæde op for Næsen. Pastor Robert taalte ikke Lugten af Jod.

Ligtoget blev ved at gaa forbi, mens Klokkerne ringede. Nu kom de sidste. Det var to skrutryggede gamle Mænd i graa Vanter.

Fru Brandt tog sine Øjne fra Spejlet:

— Det er vel Frimurerne, som betaler, sagde hun.

Jomfru Thøgersen stod endnu ude paa Stentrappen hos Kobbersmeden. Jomfru Thøgersen græd sine salte Taarer, hver Gang hun saá en Ligkiste.

— Klokken er ét, sagde Fru Brandt. Ida var allerede begyndt at dække til Middag, paa Mahognibordet, under Taffeluhret.

... Det dundrede i Huset, saa Fru Brandt vaagnede af sit Eftermiddagsblund. Det var Skovrideren, der i Gangen slog Sne af sine Støvler.

— Hej, Folkens, raabte han og slog Mellemdøren til Køkkenet op: her er berejste Personer ...

— Goddag, Ida-Tut ... Goddag, Sofie.

— Goddag, Goddag ... Ida kom ud, hendes Stemme fik en hel anden Klang. Saa aabnede hun Døren til Stuen.

— Goddag, Fru Brandt, sagde Skovrideren, mere mut, mens Fru Brandt rejste sig lidt op i Stolen.

— Aa ja, aa ja, sagde Fru Lund, der blev viklet ud af en Masse Tøj, inderst havde hun to rødstribede Modest'er: det har været en dejlig Tid. Men man bli'er jo ør, sagde hun: og saa er jeg dog altid saa underlig ved at køre paa Jernbane ...

Fru Lund fik sig sat, og Fru Brandt sagde:

— De skulde da ha'e Hatten af?

— Aa Tak, en lille Stund, svarede Fru Lund og fik Hatten af, det graa Haar strittede, saa hun lignede en ukæmmet Pudel. Alt imens begyndte hun at fortælle om Sønnens Bryllup:

— Ja, Brylluppet stod jo paa Hotellet. Det er rigtig et nydeligt Hotel i Kolding — — og saa propert. Og tres var vi, ka' De tænke Dem ... alle de glade Mennesker ... ja, dejligt var'et at se saa megen Glæde.

— Var hun i Silke? spurgte Fru Brandt.

— Ja, ja, det bruger de jo nu, og Herregud, man kan jo si'e som saa, at den kan farves ...

Fru Lund blev ved at fortælle, lidt hurtigt i Sætningerne, for hun blev altid ligesom en Kende stakaandet i Kurvestolen foran Fru Brandt: om Middagen og Gæsterne og Talen ...

— Den var ja'gu køn, sagde Lund, der trampede op og ned rundt om Kakkelovnen.

— Og Gaverne? spurgte Fru Brandt.

— Ja, Folk de har saamæn husket os — om det saa

er Husmændene, saa har de telegraferet. Aa, saa sæt Dig, lille Lund . . .

— Jeg maa s'gu røre mig, sagde Lund, men satte sig alligevel ved Døren:

— Ja, sagde han, Folk har været rigtig stadselige, det ved Gud, de har.

— Ja, indskød Fru Brandt: Folk husker nok dem, der har noget at raade med.

Ida, der gik og dækkede igen, sagde:

— Og saa var der jo Brudepiger.

— Syv, sagde Skovrideren og slog begge Hænderne mod Laarene.

— Og saa saá man jo alle Drengene, sagde Fru Lund og smilte: Det er saa dejligt at se, naar Børnene bli'er store.

Skovrideren sad lidt og nikkede. Saa begyndte han at le og sagde:

— Og Svigerdatter gik sgu rundt og sloges med alle Svogrene efter Bordet, mellem Dørene — ligesom var'et hjemme, skønt hun var i Sløret.

— Ja, ja, Lund, det er jo nu deres Manér, sagde Fru Lund: de er jo saa kendte, lagde hun til, og hun vendte sig ligesom forklarende til Fru Brandt.

— Ja, sagde Lund: og det var s'gu det eneste, jeg ku' ha' vandet en Høne over. For det var nydeligt, tilføjede han, ganske sagte.

Ida lo stille, ligesom ømt:

— Hvor det ligner Henriette.

Hun blev ved at staa bag Bordet og smile, som saá hun Henriette for sine Øjne gaa dér i Sløret og slaas med alle Svogrene af bare Glæde.

— Ja, det var nydeligt, sagde Skovrideren igen.

— Tænker Du paa Bordet? spurgte Moderen.

— Jo, Mo'r.

Bordet var færdigt, og Fru Brandt sagde — hun holdt sig ved Stolene for at komme over Gulvet, men brugte ikke Stok —:

— Ja, jeg vidste jo ikke, om vi turde vente Dem.

Skovrideren satte sig haardt i sin Stol og saá glad ud over den megen Mad.

— Gud ske Lov, sagde han: her er da Fo'er i Krybberne.

Fru Brandt sad i den store Stol, midt for Fadene:

— Man har jo da endnu Brødet, sagde hun.

— Det minder om „Længen", sagde lille Fru Lund, der altid, naar hun var hos Fru Brandt, tog en Masse paa sin Tallerken og aldrig fik det spist.

— Ja, sagde Skovrideren: der var hyggeligt hos gamle Brandt.

— Byder Du? Fru Brandts Læber dirrede lidt over Tænderne:

— Vi havde det kun efter Forholdene, sagde hun.

Fru Lund tog endnu mer paa sin mægtig fyldte Tallerken.

— Aa, sagde hun: saa tit jeg har skammet mig over mit Hus, Fru Brandt, naar jeg var hos Dem.

Fru Brandt svarede ikke, men Skovrideren begyndte at tale om Christoffersens Begravelse.

Fru Lund blev ved at fortælle Ida om Brylluppet, mens Ida sad og smilte: det var jo alle dem derhjemmefra, Skovriderens Drenge.

— Der var nok et vældigt Følge, si'er de, sagde Lund: ja, Christoffersen var jo godt lidt.

— Christoffersen har jo altid været et Sted, sagde Fru Brandt, hvor det ikke gik saa nøje.

Lund tog noget fast om Kniven i Skinken, og man hørte kun Uhrene dikke.

— Naa ja, sagde Skovrideren: Skaal, Ida-Tut. For din Tur, min Pige ... Han løftede Glasset: En ung Pige maa s'gu til Altret og befolke Jorden.

— Ja, for din Tur, Ida, sagde Fru Lund. Hun havde løsnet den sidste Modest.

— Det haster vel ikke, sagde Fru Brandt: Ida hører da, Gud ske Lov, ikke til dem, der behøver at forsørges.

— Aa nej, aa nej, sagde Fru Lund, det var ikke saa-

dan ment. Men vi tænker jo dog altid fremad, Fru Brandt, for Børnene.

Hun gav sig til at klappe Idas ene Haand, der var ganske kold.

— Ja, sagde Skovrideren, det er s'gu det, vi er sat her for.

— Ja, ja, Lund, vi har nu tit maattet la'e vores gaa baade for Lud og koldt Vand.

— Det har Du da aldrig gjort, Mo'r.

— Jo, Lund, det véd jeg godt, for der var jo saa mange, og de smaa maa passes og saa løber de større ... Men det er alligevel saa underligt, naar de blot ser, at man gør, hvad man kan, og man saa li'esom altid har lidt Glæde at dele med dem i det daglige.

— Ja, sagde Lund.

Fru Lund blev ved at se hen for sig:

— Og Glæden, den kan man vel altid ta'e fra sit Hjerte, som man si'er, hvad der saa osse trykker ...

Ida bøjede sit Hoved lidt ned mod Fru Lund, og Fru Brandt sagde fra sin Sofa:

— Ja, nuomstunder skal der jo tales saa meget om Børnene.

— Naa, Fru Brandt, sagde Lund, lidt højt, jeg gad min Salighed osse vidst, hvad der ellers var at tale om, naar man da en Gang har sat dem i Verden — —

Det bankede paa Døren, det var Niels Kusk hos Skovriderens, som var her med nogle Pakker, og Fru Lund gik med Ida ud i Køkkenet:

— Det er kun en Bagatel, min Pige, men jeg havde sagt, de kunde gerne sætte det i Vognen — en Smule Skinke og Smør ... Gud véd forresten, hvordan Smørret har artet sig ...

— Aa, Fru Lund, det er altfor meget.

— Saa si'er vi ingenting til din Mo'r, og saa kan Du indrette Dig. Din Mo'r k a n jo ikke vænne sig til saadan at købe alting. Og det er jo saa rimeligt, hun som kommer fra saadant et Hus som „Længen" ...

— Ja, sagde Ida: det er jo det, der er saa svært for

Mo'r. Og saa vilde det gøre hende saa ondt, naar hun vidste at alle de derhjemme glemmer hende. Tak.

— Aa Gud, min Pige, sagde Fru Lund: hvem skulde vel være nærmere end de, der har holdt saa meget af din Fa'r. Men har Smørret ikke artet sig, Ida — de gik ind i Sovekamret og lukkede Døren — saa maa Du bruge det paa Panden.

Fru Lund satte sig paa Sengekanten og Ida ved Siden af hende:

— Man er lidt fortumlet, sagde hun: men det har været en dejlig Tid ...

Hun sad stadig med Idas Hænder i sine, og det begyndte at mørkne i Stuerne:

— For véd Du, det var ligesom saadan et trygt Bryllup, de to, som har kendt hinanden fra Børn.

— Ja, sagde Ida — de talte begge to langsomt og halvsagte — det er saa dejligt at se, naar Folk er lykkelige.

Fru Lund nikkede:

— Ja, saa dejligt, min Pige.

Det bankede paa Stuedøren igen, men de blev begge siddende. Det var Kæmner Sørensen og Frøkenen, der kom fra deres Eftermiddagstur til „Lunden".

— Skal der ikke tændes? sagde Fru Brandt fra Stuen.

Ida tændte og vendte tilbage til Sengekanten hos Fru Lund.

Kæmneren sad i Kurvestolen og trak Vanterne af, mens Fru Brandt fulgte ham med Øjnene. Der var ikke andet end Knogler og Aarer tilbage af Kæmnerens Hænder.

— Naa, De har været til Bryllup, sagde Kæmneren.

— Ja, vi har saa, sagde Skovrideren.

— Hm ja, det er svært saa Folk de gifter sig nuomstunder ...

— Det er jo Verdens Gang, Kæmner Sørensen.

— Ja, og Kæmneren slog lidt med Stokken: lad dem om det.

Han saá op paa Lund:

— Jeg er bleven for gammel, Hr. Skovrider, jeg blander mig ikke i noget.

Skovrideren sagde noget om, at det var vel ogsaa det klogeste.

— Det klogeste? Ja, men (han slog med Stokken igen) hvorhen fører det? hvor fører det hen?

— Her sidder man . . .

Kæmneren tav lidt og sagde sagtere:

— Det er det Hele.

Frøken Sørensen havde inde i Sovekamret slaaet sig ned paa en Stol foran Sengen. Kaaben havde hun knappet op, saa man saá det atlaskklædte Bryst, der løftede sig som et goldt Bjerg:

— Gud, ja, sagde hun, De har været til Bryllup. Ja, vi gaar jo alle i saa mange Tanker — nu har der været Bud paa Huset igen . . . Det er Mathiesen, han vil absolut ha'e det til Butik.

Frøken Sørensen talte hviskende og i en Strøm:

— Og det var jo det bedste at sælge, for naar Fa'r en Gang gaar bort, flytter jeg dog til København. Der sidder jo Søstrene. Men saa længe vi har Fa'r i Live, Fru Lund, gør man jo ingen Forandring — — hverken Søstrene eller jeg.

— Det er jo rimeligt, sagde Fru Lund.

— Det er jo det — det mener ogsaa baade Søstrene og jeg — — en gammel Mand er han da og ingen véd, hvorlænge han kan ha'e igen.

Kæmneren, der hørte som en Ugle, sagde inde i Stuen:

— Saa nu gaar det løs paa Huset igen. Men, og han talte højere: jeg sitter her endnu . . .

Han slog med Stokken:

— Naar de først har faaet mig paa Kirkegaarden, kan de gøre, hvad de vil. Det er det Hele.

Inde i Sovekamret blev der bomstille.

— Der ser De, hvordan Fa'r er, hviskede Frøkenen.

Hun sad lidt med Hænderne i sit renlige sorte Skød og sagde saa:

— Men vi Mennesker, Fru Lund, tænker jo dog ogsaa paa Fremtiden ...

Kæmneren kom op af Stolen; han vilde gaa. Skovrideren fulgte dem ud paa Trappen, og Kæmneren sagde og skubbede lidt til hans Arm:

— Hm, hun bli'er tyk i Tungen, hun, Madammen derinde. Hun har vel osse Fedt om Hjertet.

— Ja, jeg synes, det gaar ned ad Bakke, sagde Skovrideren.

Kæmneren nikkede og saá op paa Lund:

— Tungen er tyk, sagde han. Naa, Godnat.

— Godnat.

Lund gik ind i Stuen igen.

— Det begynder s'gu at knibe lidt for Kæmneren, sagde han.

— Han er jo gammel, svarede Fru Brandt.

Fru Lund og Ida blev siddende inde paa Sengen. Det var som Ida vaagnede af Tanker, og Stemmen skælvede:

— Aa, tænk, hvis de skulde sælge alting her.

— Ja, sagde Fru Lund, der ikke rigtig vidste, med hvad for Tanker hun selv tumlede: Ja, det er saa underligt her i Verden. —

Lunds skulde afsted, de skulde ogsaa i Butikker, før de kørte hjemad.

— Om Ida maatte følge dem?

— For Mo'r hun la'er sig da snyde af hvert skilt Fjæs, sagde Skovrideren. Og Ida-Tut har osse godt af at se lidt Mennesker.

— Jeg kan godt sidde ene, sagde Fru Brandt. Men hjælp mig først.

Hun vilde skifte Plads og hen i Sofaen igen. Skovrideren vilde støtte hende:

— Nej Tak, sagde Fru Brandt, Ida kan nok hjælpe sin Mo'r endnu.

Hun kom til Sæde.

Da Lunds og Ida kom ud paa Gaden, sagde Skovrideren:

— Saa, min Pige, stik Du nu ud til dine Jørgensens og luft Dig lidt. Det andet faar vi nok besørget. Saa løb Du nu, det var Meningen.

— Og Tak for Tingene, hviskede Ida, da hun kyssede Fru Lund.

Da Lunds var komne hen ad Gaden, sagde Skovrideren, der havde Konen under Armen:

— Fik hun Smørret og Skinken?

— Ja, det lille Skind.

Skovrideren gik lidt, saa sagde han:

— Nej, hun sidder s'gu paa hende.

— Hun er jo syg, Lund . . .

— Men det ligner ingenting at lade Pigebarnet sidde dér uparret sine bedste Aar. Selv vidste hun s'gu nok, hvorhen den „vejrede“, da hun skrubbede som Mejerske.

— Naa, Lund.

— Jo, rigtig er'et. Hun kendte s'gu nok Vejen baade til Karlekamret og til Forvalterens, da hun var Jomfru . . .

Lund begyndte pludselig at le og løftede lidt paa Pelshuen:

— Men jeg levnede hende saagu' heller ikke ret meget af Sulet, sagde han.

— Gæstfri, det er hun nu, Lund.

Lund blev ved at le.

— Ja, ja, min Pige, hun sætter idetmindste Fødevarerne paa Bordet for at vise, at hun har dem.

. . . Hjemme havde Fru Brandt raabt paa Sofie.

— Tag saa ud, hvad der er levnet, sagde hun.

Ida løb ind ad Gitterporten ved Teglværket og ringede paa i Villaen.

Inde i den lyse Gang slog Olivia Dagligstuedøren op (hun havde hørt Idas Stemme, da hun talte til Pigen).

— Nej, det er „Jomfruen“, raabte hun. Hvordan er Du sluppen ud af „Enkekassen“?

— Det var Mo’r, sagde Ida lidt lavmælt, der syntes, jeg kunde gaa herud.

Olivia saá lidt paa hende:

— Naa, saadan ... Men kom nu ind.

— The, Marie, raabte hun ud gennem Spisestuen. Hun fik Ida om Livet og begyndte at vandre op og ned, mens hun begyndte paa en lang Historie:

— Fritz var i Byraadet og Fru Kornerup havde meldt sig til The — hun vilde absolut danne en Diskussionsklub.

— Men jeg vil ikke ind i alle disse Tale foreninger. Det er, som Fritz si’er, det er væmmeligt at staa og snakke om alle mulige Ting med alle de fremmede Mennesker. Hvis de angaar En, kan man alligevel kun snakke om dem med et Par ...

— Ja, sagde Ida.

— Naa, min Pige, sagde Olivia: Du snakker nok med ingen.

To Tuller kom løbende og raabte „Goddag“ allerede inde i Spisestuen, for der blev altid en Børnejubel, naar Ida kom.

— Aa, jeg har jo noget til dem, sagde Ida og løb ud i Gangen. Hun kom tilbage med en Pose med Druer, som hun hældte ud paa Flygelet.

— Du stjæler som en Ravn, sagde Olivia.

— Naa, det er jo af dit eget, fortsatte hun koldsindigt og puttede et Par Druer i Munden.

Ida blev pludselig rød: Man maa da ha’ Lov at gi’e Børnene, sagde hun; hun havde en af Tullerne paa hver Arm: Og saa op til Proppen, op til Proppen, halvsang hun og løb med begge Tullerne op ad Trappen ind i Barnekamret.

Der blev en Hurlumhej oppe paa første Sal, Tullerne lo og Proppen skreg.

— Se til Proppen, se til Proppen, raabte Ida, der kom ned igen med „Proppen“ i de løftede Arme.

— Aa, her er saa lunt og dejligt hos Jer, sagde hun; hun var kommen ned i en Gyngestol og vuggede frem og tilbage med „Proppen" paa sit Skød.

— Naa, sagde Olivia, der skænkede The i Spisestuen. Hos Jer er der nu osse en Mellem-Temperatur. Værs'go.

Olivia satte Theen paa Hjørnebordet: Saa, sagde hun og placerede sig selv i Sofaen: Og nu vil vi ha' Ungerne ud. Jeg holder mest af at ha'e dem i et Sideværelse, med Døren aaben.

— Den velsignede Masse Bøger, fortsatte hun og flyttede en Mængde Bind sammen for at faa Plads til Kageskaalen: jeg véd ikke, hvordan det er. Men hvad jeg ikke slæber ind i Huset, det kommer Fritz med.

— Ja, her er altid saa meget Nyt at læse, sagde Ida.

Olivia sad med Hovedet mod Sofaryggen og saá op i den høje Lampe.

— Det er nu som Fritz si'er, det er alligevel godt med de „nye Bøger". Det er dog ligesom de lærer En bedre at indrette sig.

— Hvordan?

— Med Livet, svarede Olivia, der blev ved at se ind i Lampen.

De tav lidt begge to. Saa sagde Ida, foroverbøjet i Stolen, og saá ind i Væggen:

— Men er Livet egentlig ikke saa ligefremt?

— Ja-a . . .

— For jeg mener, forklarede Ida, der altid ligesom tøvede, naar hun skulde sige en Slags Mening: vi gør vel, hvad vi maa . . .

Hun blev ved at stirre ind mod Væggen, og Olivia sagde:

— Og saa er der jo osse Ungerne . . . om man kunde lære noget for dem. Naa — hun smilte pludselig over hele Ansigtet — jeg er nu forresten vist aldrig blevet opdraget.

Hun saá uvilkaarligt over mod Fru Francks Portræt over Flygelet og sagde:

— Vi var bare altid sammen, sagde hun og blev ved at smile.

Hun sad stille og begyndte at nynne ganske sagte, da Ida, der ved en eller anden Ting var kommen til at tænke paa det derhjemme, pludselig sagde:

— Aa, nu gaar Christian fra Møllen ledig igen.

— Naa, Gud velsigne dine Smørkrukker. Olivia lo: saa logerer han vel osse „ovenpaa“?

— Ja, sagde Ida halv forknyt og saá paa hende: men hvad skal jeg gøre? Han har vel ikke noget andet Sted at gaa hen.

Olivia lo kun. Men Ida sagde langsomt:

— Men der bli'er alligevel saa meget, man maa skjule for Mo'r.

Olivia sukkede lidt:

— Der er da heller intet Hus i Verden, hvor man lærer at lyve saa stift.

Saa sprang hun op:

Skal vi spille firhændigt?

Da de sad foran Flygelet og de opslaaede Noder, sagde hun uden Overgang:

— Aa, Du, nu maa Proppen døbes ... Og det er som Fritz si'er, det gør heller ikke noget med Vejret, naar de bare kommer lunkent Vand i Døbefonten.

De havde spillet lidt, da det ringede. Det var Fru Kornerup, der slog Entrédøren op:

— Kæreste De, sikken Kulde, sagde hun.

Lidt efter gik Ida.

Da hun løb op ad Stentrappen hjemme, smuttede Christian fra Møllen ind gennem Mellemdøren.

Fru Brandt sad i Sofaen, ørkesløs og bred:

— Det tog Tid, sagde hun: hvor var I?

Ida nævnte, med lidt slæbende Stemme, Butikker og Boder, og Fru Brandt spurgte:

— Fulgte Lund Dig?

— Ja, Mo'r.

— Hvem var det da, Du talte med her paa Fortovet?

— Frøknerne Staal.

— Hm, gaar de to unge Piger alene.

— Skal jeg saa læse, Mo'r? spurgte Ida. Hun tog Dagens Avis og begyndte at læse med en tydelig Stemme, fjerde Side: „Tjenester“ og „Køb og Salg“. Det hørte Fru Brandt først, med Hænderne i sit Skød og et Par Øjne, som saá hun skrapt gennem Væggene ind i alle de Huse, hvor der søgtes og skiftedes.

Ida gik over til de lokale Nyheder og blev ved at læse med samme Stemme og uden Ophold:

„Ejendomssalg i Bræstrup“.

„Voldtægt i Hatting“ ...

— Hvem er død? spurgte Fru Brandt og afbrød.

Ida læste de tre Dødsfald, og Fru Brandt sagde:

— Tag saa Historien.

Hendes Træk blev mere slappe, og hendes Øjne begyndte at svømme ud.

Da Ida var færdig med at læse, gav hun Moderen Kortene til Kabalen og gik ud for at lave The. Men lidt efter kaldte Fru Brandt:

— Sofie. Tag mig Avisen.

Fru Brandt fik Avisen bredt ud over Kortene; hun læste om Voldtægten i Hatting.

.... Fru Brandt var i Seng, og Ida sad, for aaben Dør, i Stuen, hvor hun hørte Moderens Aandedrag. Hun tænkte paa „Proppens“s Daab. Jo, hun maatte liste Pengene ud af den store Sparekassebog.

— Ida, kom det fra Sengen, hvad var der i Pakkerne?

— Hvilke Pakker?

— Skovriderens Niels kom med Pakker.

Ida sagde:

— De var til Fru Lund.

Moderens Aandedrag blev dybere, i Huset var der ganske stille; kun oppe paa Loftet knirkede og puslede det.

Ida havde taget en Bog frem af sin Skuffe i Cha-

tollet. Aftenen var den eneste Tid, hvor hun turde læse lidt i Olivias Bøger.

Sofie kom ind og satte sig henne paa Stolen ved Kakkelovnen. Længe hørte Ida hende sukke og snøfte. Saa saá hun op fra Bogen og lagde Strikkepinden ned paa Bladet som Mærke:

— Men kan han da heller ingen Plads faa, Sofie? sagde hun.

Sofie begyndte at snøfte stærkere, da der blev talt til hende.

— Aa ja, aa ja, han har jo ingen Rinomé, sagde hun.

Sofie blev ved at græde — hun græd som en Karl —:

— Men jeg vild' saa gern' be' Frøkenen, om jeg ku' faa Lov at gaa til Alters ... nu paa Synda'.

Hun snøftede højt.

— Ja, ja, sagde Ida, ja, ja, Sofie.

Det bad Sofie altid om, naar det var paa det Værste og Christian gik ledig.

Sofie blev ved at græde, hun tænkte paa sit:

— Ja, det er 'et, sagde hun, det er 'et; men en har heller ikke saa langt til Sengen som en anden.

Ida sad og saá ind i Lampen, hun var saa vant til Sofies Fortrolighed. Saa sagde Sofie pludselig, i en helt anden Tone:

— Frøkenen maa ta'e Penge iaften — vi har ikke en Skilling i Huset.

— Igen, sagde Ida.

— Naar En aldrig tør si', hva' En køber ... Og En ska' indbild' Fruen, at man faar alt til givendes ...

Ida sad tavs en Stund. Saa lukkede hun Bogen:

— Ja, sagde hun; saa er det bedst, vi lukker.

Ida laaste Døren og satte Blomsterne ned paa Gulvet og bredte de hvide Stykker ud over alle Stole. Hvor de talte paa Gaden ... det var dem, der kom fra Theatret.

— Hm, hvor han havde været smuk, han, der spillede Palle den Aften, hun var der med Olivia, saa slank og mørk.

Hun saá altid saa længe Skuespillernes Ansigt og deres Smil og hvordan de gik.

Saa dejlige Tænder han havde, naar han smilte.

. . . Ida listede sig ind. Stille klædte hun sig af, mens hun lyttede efter Moderens Aandedrag: Nu sov hun fast.

Ida laa i sin Seng, og, ganske sagte, listede hun, under Tæppet, sin Haand ind under Moderens Hovedpude, hvor Portemonæen laa. I Mørket fik hun to Tokroner ud og lagde Pengepungen tilbage.

Moderen holdt aldrig Regnskab uden med de smaa Pengestykker.

Nu var der ganske stille; i det hele Hus kun Moderens Stønnen. Ida gemte de to Pengestykker i sin Strømpe.

— — —

Ida sad midt i Ærtebedet paa „Ludvigsbakke"; hun og Schrøder plukkede Ærter i et stort Trug.

— Saa, sagde Schrøder, nu er Klokken slaaet ni.

Hun havde set Fru v. Eichbaum, rank og stiv, bøje ind i Ærtegangen. Fru v. Eichbaum brugte efter Aix-les-Bains Efterkur paa Ludvigsbakke, og hun overholdt den paa Minuttet.

Hun kom op ad Gangen med ligelige Skridt, som om hun talte dem, forbi Ærtebedet:

— Aa, er det den lille Brandt, sagde hun uden at standse. Hun ligesom opdagede paa det venligste bestandig Ida paany — hver Gang hun saá hende.

— Hm, sagde Schrøder og saá efter hende: hun skulde se at faa Sønneken op fra Fjermadrassen. Gud véd, hvad hun nu skal gøre af ham.

Det var fjorten Dage siden, Karl v. Eichbaum var dumpet for anden Gang ved Polyteknikum i Zürich, og nu hvilede han ud.

— Men køn er han i Figuren, sagde Schrøder.

Der var ganske stille i Haven, og man hørte hver

Ærtebælgs Fald i Truget, mens de hvide Sommerfugle fløj ud og ind mellem Rankerne.

— Hvor Luften er dejlig, sagde Ida.

— Pyh—h, det bli'er hedt, og jeg skal røre Kødfars.

Schrøder rørte stadig Kødfars; gamle Konferensraad, der var nær de halvfems, kunde snart ikke nyde andet: Der er jo snart ikke en hel Tand i Huset, sagde Schrøder. Hun havde selv faaet sig seks nye Fortænder i Foraaret. Ellers var hun uforandret; og de Dage, der var travlest, kom de seks forresten ikke længer end i deres Vandglas.

— Men jeg skal ikke ha'e ham gaaende, hvor jeg har Smaapiger, sagde Schrøder, der blev ved Eichbaum: saadan som han flytter Øjnene rundt paa et Pigebarn ... Schrøder saá nok, hvordan Pigerne svajede sig, naar Eichbaum satte sine Ben i Køkkenet.

— Jeg synes, han ser saa god ud af Øjnene, sagde Ida.

Der lød et Skrig og Skraal nede fra Dammen af Barnestemmer i Kor:

— Saa, sagde Schrøder, nu skal vi til at tørre Kadetbukser igen.

Det var alle Falkenbergs Børn, der vadede i Dammen, og Fru Falkenberg, født With, kom ned ad Gangen, hun maatte „se efter Børnene".

— Aa, sidder De her? sagde hun (hun talte med en lidt mat og overgemt Ungpigestemme): saa dejligt her er i Solen ...

Hun satte sig paa Schrøders Køkkenskammel med Hænderne i sit Skød.

— Falkenberg kommer da ikke iaar, sagde hun.

— Ikke?

— Nej, han skriver, det er nogle Indberetninger — hun løftede de spidse Skuldre i Slaabrok'en: Fru Falkenberg havde ligefrem faaet en Barnefigur igen ved at føde Kaptajn og Ridder af Dannebrog Falkenberg fem Børn —:

— Jeg forstaar mig jo ikke paa det, sagde hun. Det er Tjenesten.

— Ja, sagde Schrøder, der er jo saa meget for en Mand.

— Ja, sagde Fru Falkenberg og nikkede — der var et Udtryk i hendes Øjne, som sad hun og saá undrende efter noget, der var blevet borte —:

— De har ogsaa deres.

Nede ved Dammen lo de og skreg de. Saa begyndte en Dreng at græde.

— Det er Edvard, sagde Fru Falkenberg, som vilde hun staa op.

— Nu skal jeg, sagde Ida og rejste sig.

— Aa, ja, lille Ida ... vil De? sagde Fru Falkenberg og blev siddende.

Schrøder satte sig paa Idas Køkkenskammel og blev ved at pille Ærterne, mens Fru Falkenberg saá til med sine kønne Øjne:

— Aa, saa De har meget at tænke paa, sagde hun og fulgte Schrøders Hænder med Øjnene. Ja, det maa være dejligt at ha'e Kræfter ...

Ida kom tilbage; det var ingenting; de skændtes kun om Prammen.

— Var Erik der? spurgte Fru Falkenberg.

— Nej, Fru Falkenberg, jeg saá ham ikke.

— Hm, Fru Falkenberg rystede paa Hovedet: Gud véd, hvad den Dreng ta'er sig til ...

Erik var en opløben syttenaarig, som tilbragte sin Ferie paa et eller andet Loft i Selskab med Romaner af den nye Litteratur, og som, naar han forlod sine ophedede Skjulesteder, altid saá ud, som om Lyset skar ham i Øjnene.

Fru Falkenberg blev ved at sidde og se ud for sig i Solen.

— Ak ja, sagde hun: det er underligt med Børn. Det er dejligt, naar de er smaa, men man maa jo sende dem i Skole ...

Saa længe Børnene var smaa, smaasyslede og sang

Fru Falkenberg med dem Dagen lang, men skulde de først i Skole, var det, som den store Dør lukkede sig bag dem — —

— Det er ikke saadan at følge dem, sagde hun.

— Nej, hvert Kræ har sit Ho'ede, sagde Schrøder: Tag saa i.

Hun tog i den ene Ende af Truget og Ida i den anden, saa gik de.

Fru Falkenberg blev siddende. Hun kunde sidde saadan timevis et Sted, hvor der var Sol, og se ud i Luften, som om hun stirrede ud i nogle store Huller, hvori alle Livets Ting forsvandt.

Frøken Rosenfeld sad oppe paa Gavlverandaen og læste.

Hun løftede Hovedet og nikkede til Ida og Schrøder, før hun læste videre.

Da Schrøder og Ida kom ind i Køkkenet, stak Karl von Eichbaum Hovedet ind ad den anden Dør: Man vilde gerne ha'e The, Schrøder, sagde han; og Schrøder, der satte Ærtetruget, mumlede noget om, at nu skulde der vel være The til Middag. Men Ida gjorde en Thebakke istand og bragte den ud til von Eichbaum, der laa paa Græsplænen saa lang han var.

— Det er dog altid Dem, der er god, sagde han. Han havde en egen jævn og skikkelig Maade at tale til Ida paa. Og han vendte sig om paa Maven, med Hovedet over sin The:

— Tak, sagde han.

Ida bød ham Kiksene.

— Er det Onsdag idag? spurgte han saa.

— Ja.

— Uh, sagde Eichbaum og rørte i sin The: saa har man tre Uger endnu. Og Herren véd, hvad det saa skal blive til.

Karl von Eichbaum drejede sig igen om paa Ryggen:

— Nej, det er utroligt, sagde han.

Han gloede videre op i Solen, medens han sagtens grundede over, hvad det „saa skulde blive til".

Ida gik inde i Køkkenet og hjalp til. Hun gik og tænkte paa Karl von Eichbaum: der var nu heller ingen, han havde at holde sig til — saadan. Før havde han jo haft Herman Reck. Men nu havde han jo osse nedsat sig, i Aalborg, og var ikke hjemme mer.

Det bankede oppe i Loftet, det var Konferensraaden, der kaldte oppe fra „Etatsraadindens Stue"; han kom ikke op af Stolen mer og kaldte saa ved at banke med sin Stok:

— Naa, er det Dig, lille Ida, sagde han. Er de nu alle ude?

— Ja, Hr. Konferensraad.

Alle Gæster paa Ludvigsbakke maatte ud i Luften.

— Luft er for Ungdommen, sagde Konferensraaden: saa de kan føle Blodet rulle — — Ungdommen skal ha'e store Lunger og stærke Hjerter.

Han nikkede:

— Luk saa Dørene op.

Ida lukkede Dørene op gennem de solfyldte Stuer: Tak, sagde Konferensraaden. Nu kunde han fra Etatsraadindens Stol sidde stille og se ind gennem alle de lyse Rum, han havde bygget og hvor han havde levet.

Han vendte Hovedet mod Vinduet; gennem Lysningen kunde han se ind i Godsforvalterens Have:

— De er spraglede, sagde han og nikkede.

Fire Damer i mange Slags Farver sprang paa Recks Croquetplæne mellem tre Ungersvende med opsmøgede Benklæder.

— Det er ikke din Fa'rs Folk, min Pige, sagde han.

— Ja, ja, han vendte atter Hovedet om mod sine stille Stuer; man faar saa mange Ting at se, naar man bli'r gammel.

— Men Verden, sagde den Gamle, taaler megen Galskab, min Pige, og bliver staaende alligevel.

Ogsaa Ida var bleven staaende og saá over „Længens" Have. Hun kom der saa sjældent nu: hvor de dog huggede hvert Aar . . . der var saa faa tilbage af de gamle Træer.

— Og hvordan er det derhjemme? spurgte Konferensraaden.

— Tak, jeg har ikke haft Brev, sagde Ida.

— Naa, ja, ja ...

Konferensraaden blev siddende tavs, grundende som den, der har levet længe.

Ida gik tilbage til Køkkenet, men Schrøder jog hende ud.

— Du har Ferie, min Pige, sagde hun: gaa Du ud og luft Dig. Her er jo saa varmt, at man maa kaste Klæderne.

Schrøder stod over Kødfarsen og havde kastet dem.

Ida gik. Hun vilde gaa over til Lunds. Men ude paa den store Trappe standsede hun: en Høstvogn svingede ud fra Avlsgaarden. Det var alle Børnene, som kørte til Bad. Vognen lignede en hvid, myldrende Rede i Solen.

Saa døde Stemmerne hen og alting blev stille igen. Plæne og Marker med de hvilende Køer som dovne Pletter og Bræstrups Huse — alt syntes at blunde i Lyset.

— Her er smukt idag, sagde Frøken Rosenfeld, der kom langsomt, med sin Bog under Armen.

De blev staaende paa Trappen ved Siden af hinanden:

— Saa lige Røgen gaar, sagde Frøken Rosenfeld.

Røgen steg op fra Husene i Bræstrup, stille og lige som lyseblaa Fakler i den lyseblaa Luft.

Ida og Frøken Rosenfeld talte sjældent meget sammen. Men de blev tit staaende saadan lidt ved Siden af hinanden, og de saá ofte paa de samme Ting. Frøken Rosenfeld hentede Ida, naar hun vilde ud at gaa, især naar det havde regnet og det endnu dryppede fra Træerne — saa gik de sammen halvtavse, ad de fugtige Veje, længe.

Ida gik ned gennem Haven og hun kom ind paa Skovvejen. Fuglene sang ikke mer, og hun hørte kun sine egne Skridt over den muldede Jord.

Inde i Skovridergaarden sad den gamle Lucie foran Bryggersdøren og skrællede Kartofler, og Lænkehunden, der kendte Ida, logrede ad hende foran sit Hus.

— Er der nogen hjemme, Lucie?

Lucie løftede det rokkende Hoved:

— De er derinde, sagde hun og blev siddende tavs.

Alle Husets Døre stod aabne og Solen faldt ind over Gulvene og de slidte Møbler. I Salen sad Fru Lund paa en Rørstol, omflydt af Linned og med de store Briller i det lille Ansigt.

— Aa, er det Dig, Barn, sagde hun: Jeg lapper Lagener, min Pige . . . Vi vasker og vi lapper, Du — — med alle de Gæster. Men de er jo velkomne — det er vist og sandt. Aa, kan Du hjælpe mig . . .

Ida hjalp og Ida traadte Synaal, medens hun sad og tænkte: Hvor Fru Lund dog ryster paa sin Haand.

— Gud ja, sagde Fru Lund, der rodede, for der var Hul ved Hul paa Lagenerne: dette er da vist osse de ældste . . . Men det er jo i Ferierne, de ligesom endnu har no'et af Hjemmet, lille Du . . . og hvem véd, hvorlænge det varer . . .

— Børnene er i Haven, sagde hun og tog fat igen.

Man hørte det; et Kor af lyse Stemmer klang derude. Inde i Stuen summede mange Fluer; man saá nok paa det hvidtede Loft, hvor de havde siddet.

— Nej, nej, blev Fru Lund ved: Konferensraaden falder af, og hvem véd, hvor saa vi skal hen.

Ida vidste ikke, hvorfor hun pldselig havde tænkt det samme. Men hun sagde:

— Men Skovene bli'er da staaende, Fru Lund.

— Aa ja, Barn, men det bli'er nok andre, der skal fælde Træerne.

Fru Lund saá hen for sig bag de store Briller, der sad saa mærkelig ubekvemt paa hendes Næse:

— Og nu har vi snart siddet her i fem og tredive Aar og levet i Fred.

Gamle Lucie kom op igennem Gangen, skændende og mumlende.

— Saa, sagde Fru Lund: nu skænder Lucie igen. Aa, Du, det er ikke let. Naar hun blot vilde blive siddende. Men hun vil jo ta'e med i alt, og hun er ikke renlig. Snart staar hun over Maden, og snart reder hun Senge . . .

Fru Lund rystede paa sit Hoved og Ida smilede, mod sin Vilje: Der var nok dem paa Egnen, hvem det faldt lidt svært at spise i Skovridergaarden, fordi Lucie stod over Maden . . .

— Men, sagde Fru Lund, det er, som jeg siger til Lund: hun maa jo dog ha'e Lov at dø her.

„Studenten", den yngste af „Drengene", stak Hovedet ind ad Havedøren:

— Er det Ida, sagde han: kom ud, kom ud. Vi plukker Kirsebær.

Nede omkring Kirsebærtræerne lo og skreg den hele Ungdom. To af „Drengene" hang i Grenene og plukkede og kastede ned.

— Er det Ida, raabte den ene.

— Halløj. Ida fik to Kirsebær i det opadvendte Ansigt.

De unge Piger greb Bærrene og lo:

— Aa, aa . . . Kirsebærrene fløj.

— Aa, aa . . . Hvor Emilie Frederiksen dog kunde gribe.

— Saa, den ene „Dreng" lod sig dratte ned fra Grenen midt i Klyngen.

— Fler til Dig, raabte den anden, og han kastede nogle Kirsebær til Ida. Men da laa allerede alle Mand under Træerne paa Græsset.

— Gud hvor er her rart, sagde Emilie og strakte Fødderne langt fra sig.

— Ja, sagde Ida og fik næsten Taarer i Øjnene; hun vidste ikke, hvordan hun var kommen i den Stemning, bedrøvet eller ligesom urolig — lige fra da hun sad derinde hos Fru Lund.

Emilie laa og saá ned ad sin Nederdel, der bar Mærker af tre knuste Kirsebær.

— Det gaar aldrig af, sagde hun og slog sig paa Skørtet.

... Ida rejste sig, hun vilde hellere gaa hjem ... saadan en sær Stemning der var over hende ...

— Ja, ja, min Pige, sagde Fru Lund, der fulgte hende til Gangdøren og blev ved at staa og nikke: hils, naar Du skriver.

Da Ida kom ned ad Skovvejen, kom Recks Char-à-banc kørende imod hende. Den var fuld af Damer med farvede Parasoller.

Frøken Constance Reck, der selv sad paa Bukken med en slank Elfenbenspisk, holdt Hestene an og hilste.

Ida svarede noget, og Frøken Constance sagde:

— Det er jo rigtig dejligt for Frøken Schrøder at have faaet Dem herud.

Frøken Constance bøjede Pisken og Parasollerne bevægede sig lidt, idet Vognen kørte.

Ida gik videre. Hun gik i Tanker og bøjede ned forbi Længen uden at vide det ...

Paa den store nye Veranda med det meget Glas sad to af de unge Herrer paa Trappen, lænet hver mod sin Dørstolpe, med Benklæderne trukne op til midt paa Læggen af deres brogede Sokker og røg Cigaretter. Den ene hilste med sin hvide Filthat og lidt efter den anden, og Ida hørte ham sige, da hun var forbi:

— Var den der Frøken Brandt?

Ida gik hurtigere. Hun syntes hele Tiden, der ligesom maatte være sket noget i Hovedbygningen, og hun sagde til Stuepigen inde i Gangen:

— Hvordan staar det?

Stuepigen, der bragte Blomster op til Bordet, svarede:

— Jo, vi skal straks spise.

Og Ida blev helt rolig igen, mens hun klædte sig om. Ude i Havegangen hørte hun en Kjole rasle. Det var Fru von Eichbaum, der „gik“ før Middag.

Ida stod foran sit Spejl, da Gonggongen lød.

Det var da vist, tænkte hun, Karl Eichbaums værste Tid, Bordet.

Schrøder stod ved det aabne Køkkenvindu og øste Suppen i Terrinerne, da hun saá en barbenet Dreng komme op om Plænen:

— Hvem er 'et til, raabte hun ud af Vinduet, forbi de to Stuepiger, som ventede.

Det var Telegrafbudet. Men Drengen forhastede sig ikke.

Den var til Frøken Brandt, sagde han.

— Til hvem?

— Den var til Frøken Brandt, sagde Drengen igen, lige langsomt.

— Aa, Herregud, Schrøder slap Gryden: aa, Herregud, saa er 'et slemt.

— Hvor er hun? sagde hun straks efter, men i det samme føjede hun til: Naa, la' mig først faa øst op.

En af Stuepigerne tog Telegrammet; hun skulde nok bringe det op.

— Er De gal, sagde Schrøder og rev det fra hende.

— Tag saa Suppen.

Schrøder kom til Besindelse igen: hun vilde sige til Johan Kusk, at han holdt sig færdig, hvis det var; og hun gik ud i Borgestuen, hvor han sad og ventede paa sin Kaffe.

— Saa faar hun ogsaa spist først, tænkte Schrøder, og pludselig begyndte hun at græde:

— Den lille Stakkel, sagde hun.

Du hun grædende kom tilbage, stod Ida i Køkkenet.

— Hvad er der dog, Schrøder? spurgte hun. Hvad er der? gentog hun mer uroligt. Og da Schrøder, forstyrret, uden at ville det, rakte Telegrammet ud imod hende, sagde hun:

— Det er Mo'r . . . og havde revet Telegrammet op og læst det.

— Naa, lille Tut, lille Tut, sagde Schrøder kun og tog om hendes Liv.

Ida havde ikke talt. Det var, som hendes Øjne ikke

kunde se nogen Ting, mens hun gik ind i Schrøders Kammer.

— Lille Tut, blev Schrøder ved, lille Tut ... hvordan er 'et?

Men Ida svarede ikke, og forskrækket foran det blege og stive Ansigt blev Schrøder kun ved at nævne det gamle Kælenavn: Lille Tut, lille Tut; og førte Idas Hoved frem og tilbage, frem og tilbage, som vilde hun, angst, ryste Taarerne ud af hende:

— Jeg har sagt til om Vognen.

— Tak. Og Ida gav Ord til sin eneste Tanke:

— Naar jeg blot faar hende at se.

Ved at tale begyndte hun at græde, og Schrøder sagde, helt lettet — hun havde jo slet ikke vidst, om Fru Brandt levede endnu —:

— Aa vist, aa vist ... det er naturligvis ikke saa slemt ... hun kommer saamæn nok over det, skal Du se, lille Tut.

Ida lagde kun Armene træt ned mod Stolen:

— De maa ud, sagde hun. De deroppe venter jo paa Dem.

— Naa, sagde Schrøder næsten vredt: De ka' vel bie.

Døren gik; det var Frøken Rosenfeld.

— Er Vognen sagt til? spurgte hun, sagte, som kom hun ind i et Sygeværelse.

— Ja.

Hun nikkede til Schrøder, som gik.

— Nu kører vi straks, sagde hun og satte sig stille hen, mens hun tog Idas kolde Hænder.

I Køkkenet havde Anne Marie, Køkkenpigen, listet sig ud i Borgestuen for at høre ad, hvad der gik paa.

— Saa er 'et vel forbi! sagde hun langsomt.

— Det er vel det, svarte Johan.

Anne Marie stod og saá ud i Luften, ret op og ned, paa sine sorte Hoser:

— Der bli'er no'et, sagde hun og nikkede.

— Der bli'er m e g e t, sagde Johan.

— Ja, og han strakte Artilleristbenene fra sig: Faar jeg saa Kaffen? Han drak den og gjorde sig færdig.

— Naa, sagde han: vi ta'er vel Landaueren ved saadan en Anledning.

Ellers blev Ida hentet og bragt i Kalechen.

Oppe ved Middagsbordet var der stille, mens Fru Falkenberg bragte Maden ud og ind til Konferensraaden og lod Dørene staa paa Klem:

— Hvorfor morer de sig ikke? sagde Konferensraaden.

— Vi morer os jo, Hr. Konferensraad.

— Ja, saa, naar man morer sig, kan det ellers h ø r e s, sagde den Gamle.

Fru v. Eichbaum havde, sagde hun, nylig læst hvad Mynster skrev „i sine Betragtninger", om at dø pludselig — „der var Ord, man huskede".

— Men, tilføjede hun: den lille Brandts Fremtid er vel sikret.

Da Vognen kørte frem paa Grusgangen, steg Ida stille ind, og Frk. Rosenfeld, der havde taget Tøjet paa, satte sig ind ved Siden af hende.

— De skal da ikke køre alene, sagde hun.

Karl v. Eichbaum var staaet op fra Bordet og gaaet ned. Han stod ved Siden af Forvalteren, henne foran ved Hestene. Saa rakte han Haanden ind over Vogndøren uden at sige noget.

Da Schrøder vendte sig og vilde gaa ind — Vognen var helt nede paa Bræstrup-Vejen nu — saá hun Telegrafdrengen, der stadig sad paa Bænken foran Køkkenvinduerne; han skulde have sin Kvittering.

Middagen oppe var endt, og alle Fade flød paa Køkkenbordene. Schrøder maatte have dem tilside, for hun skulde i Lag med Folkenes Mellemmad. Solen røbede saa mange graa Haar op over Tindingerne, mens hun stod bøjet over den store Brødmaskine.

Undergartneren kom ud fra Haven. Han rev Grusgangen, langsomt, henover Sporet af den bortkørte Vogn . . .

. . . De hvide Vejsten fløj forbi den raslende Vogn, hvor ingen talte. Halvmil fulgte Halvmil, mens Hestene travede.

Ida saá intet, hørte ikke. Alt hendes Liv syntes samlet i de sammenknyttede Hænder.

Kun én Tanke havde hun, der pressedes frem i Ord uden Lyd, som vilde hun bortvælte en Skyld:

— Jeg havde sagt, jeg vilde ikke rejse . .

Hun førte de sammenfoldede Hænder op og ned.

— Nu faar jeg hende ikke at se . . .

— Men, Ida.

— Nej, nu faar jeg hende ikke at se . . .

. . . Saa var de der.

Hestene vilde ikke staa, to Hunde fo'r imod dem. Ida saá kun Sofies ophovnede Ansigt, som hun kom ned ad Trappen.

— Doktoren er her, sagde Sofie hviskende.

Ida støttede sig til Gelænderet:

— Hun var altsaa ikke død.

— Jeg henter Fru Jørgensen, sagde Frøken Rosenfeld.

Ida nikkede uden at have hørt og hun aabnede Stuens Dør; der var mørkt og hun blev staaende; inde i Sovekammeret hørte hun Doktorens Trin.

— Det kom paa Klokken tolv, hviskede Sofie.

Men Ida blot stønnede.

— Og saa telegraferede vi, hviskede Sofie igen.

Ida saá som et Par Skygger Frøken Sørensen, der kom med to Sølvstager, og Jomfru Thøgersen, der bragte en Dug.

— Aa, sagde Sofie, der begyndte at ryste: det er til det sidste Maaltid. Og hun satte sig paa en Stol.

— Vi venter Pastoren, hviskede Frøken Sørensen, og de to blev ved at liste omkring — med saa mange Ting.

Ida hørte kun efter Doktorens Trin.

Saa lød Moderens Aandedrag tungt, som hun kendte det . . . som hun kendte det . . . Og paa én Gang be-

gyndte Ida at hulke, stille og fortvivlet — af Taknemmelighed ...

Doktoren kom hen imod hende, og hun vilde rejse sig:

—Jeg hørte Vognen, sagde han, mens hun saá op i hans Ansigt.

— Det er maaske bedre, De ikke gaar ind straks, sagde han. Deres Moder har jo været en Del irriteret ..

Ida blev ved at se paa ham:

— I hendes Tilstand ... over at De var borte ...

Ida svarede ikke. Et Nu havde hun lukket sine Øjne og hun følte ikke den Haand, han rakte hende:

— Vi venter til iaften. Farvel.

Ida havde bøjet Hovedet. Hun forstod det: at hun skulde ikke derind.

Hun saá Frøken Sørensen slæbe over Gulvet med Myrten og hun hørte Doktorens Stemme igen: Lad det være, sagde han, og han formelig slog til Myrten.

Ida tænkte kun, hun skulde ikke derind.

Hun vidste ikke selv, at hun havde rejst sig og var gaaet hen over Gulvet, ind ad Døren til den lille Stue, til Skamlen, s i n Skammel bag det store Chatol.

Døre blev aabnede og Døre blev lukkede, Trin lød. Jomfru Thøgersen kom hen og tog krampagtig ned om hendes Skuldre.

— Pastoren, sagde hun aandeløs, og de hørte Sofie græde:

— Jesus Kristus, Jesus Kristus

Men Ida rørte sig ikke.

Der var ikke anden Lyd end Præstens Mumlen. Saa kom den Syges Aande. Ida hørte kun den.

— Vater unser, Vater unser, bad Jomfru Thøgersen pludselig i sit Modersmaal og kom ikke længer.

„Jesus Kristus, i den Nat, da han blev forraadt, tog han Brødet, takkede og brød det, gav sine Disciple og sagde: Tager dette hen og æder det ... Dette er mit Legeme, som gives for Eder. Dette gøres til min Ihukommelse.“

Ida bad ikke, hun havde ikke Rum for Bønner. Hun følte kun sit Hjerte standset og tungt som en Sten i sit Bryst.

— „Vater unser, Vater unser . . ."

Men Præsten blev ved:

— „Ligesaa tog han og Kalken efter Aftensmaaltidet, takkede, gav dem og sagde: Drikker alle deraf. Denne er det nye Testamentes Kalk i mit Blod, som udgydes for Eder til Syndernes Forladelse. Dette gører saa ofte som I det drikker til min Ihukommelse . . ."

Sofie saá gennem Døren, foran Lysene, Præsten bøje sig over den Døende og løfte hendes Pude:

— Gud den Helligaand, Gud den Helligaand, hviskede hun og faldt tilbage mod Ryggen af Stolen. Der var tyst et Minut; saa rejste Sofie sig igen:

— Nøglerne, sagde hun paa én Gang, og næsten skreg.

Hun havde set Knippet glide frem under den Døendes Pude; over Lagenet faldt det ned mod Gulvet.

— Dette er Jesu sande Legeme . . .

De hørte ikke mer, men ogsaa Vaagekonen begyndte at græde.

Ida havde foldet Hænderne i sit Skød:

Hvis hun faldt i Søvn, kunde hun gaa derind; naar hun sov, kunde hun gaa derind . . .

— „Herren være med Eder, Herren velsigne Dig og bevare Dig. Herren løfte sit Aasyn paa Dig og give Dig Fred."

Der blev ganske stille. Jomfru Thøgersen havde holdt op at græde og sad med rokkende Hoved:

— Hun dør doch som en agtet Person, sagde hun, og hendes Taarer begyndte at flyde igen.

Ida hørte som gennem Taage sit Navn og hun stod op. Det var Præsten, som rakte hende en Haand.

— De har været borte? sagde han med en mildt bekymret Stemme.

— Ja, Hr. Pastor.

Pastoren blev staaende et Øjeblik foran det taareløse

Ansigt. Han søgte om et Skriftsted, men fandt det ikke.

— Ja, sagde han saa, en Mo'r er en Mo'r. Gud styrke Dem.

... Der var blevet stille. Man hørte kun Uhrenes Gang og Vaagekonen, naar hun sagte flyttede sig.

Ida sad paa den samme Plads, medens Sofie listede til og fra.

— Sover hun? hviskede Ida.

— Endnu er hun vaagen.

De hørte igen Uhrenes Gang, mens Sofie tændte et eneste Lys, hvor Stearinen krøllede sig som lange Traade op mod Flammen og faldt.

— Sover hun? spurgte Ida igen.

— Hun er vaagen.

De hørte den hivende Aande og en Stemme, der mumlede.

— Taler hun? spurgte Ida.

Hun havde rejst sig. Hun følte Haabet næsten som et Stik i sit Bryst, da Vaagekonen skød Døren op.

— Har hun spurgt efter mig? Ida kunde næppe tale.

Vaagekonen rystede paa Hovedet:

— Hun spø'r nok ikke efter nogen mer, sagde hun:

— Nu sover hun.

De stod lidt, lyttende alle tre, foran det stille Lys: hun sov.

— Saa gaar jeg derind, hviskede Ida.

Varsomt tog hun Skoene af og hun gled derind. Et Øjeblik saá hun paa Moderens Ansigt. Saa satte hun sig, stille, bag Fodenden af sin Seng, paa Gulvet — uden at drage Aande.

Enkefru Brandt vaagnede ikke mer. Ved Midnat sov hun hen.

— — —

Nu var der koldt og tomt. Fra Dør til Dør kun de hvide og døde Gulve. Paa Væggene blot Plet ved Plet og over dem de rustne Søm.

Ida var gaaet fra Stue til Stue, en sidste Gang.

— Ja, saa lukker Du, sagde hun til Sofie.

Sofie blev staaende med Haanden paa Dørlaasen.

— Ja, sagde hun, og hun græd, saa det strømmede, mens hun talte:

— Jeg har vist ikke faaet Frøkenen sagt 'et ... at saa bli'er 'et til, at vi gifter os ...

— Gifter Jer? Men — — han har jo ingenting, Sofie. (Christian fra Møllen blev værre og værre og nu gik han ledig altid.)

— Nej, sagde Sofie, der blev ved at græde: men Hansen har jo længe vil't 'et ... og saa har En jo hans tre Børn a' pass' ...

— Ja, sagde Ida, der først nu forstod, at det slet ikke var Christian fra Møllen; Enkemanden Hansen var ved Gasværket og han drak.

Sofie, der blev ved at snøfte, sagde, som om hun forstod, hvad Ida tænkte:

— Og det er jo ikke enhver, Ida, der ka' sidd' ene ...

Ida saá paa hende. Hun vidste ikke selv, hvorfor hun fik Taarer i Øjnene.

— Gid det maa bringe Dig Lykke da, sagde hun.

Sofie saá ud for sig med sine forgrædte Øjne; hendes Stemme lød helt anderledes:

— En faar jo osse Hus og Seng, sagde hun. Og En ska' jo lev'.

Graaden tog hende igen, og fortvivlet slog Ida sine Arme op om den gamle Pige og græd, hun ogsaa — hun vidste knap selv, hvorfor.

Saa lukkede Sofie langsomt alle Døre, én efter én, og gik ...

Hun laa hos Jomfru Thøgersen om Natten.

... Ida var kommen hjem til Villaen og de havde spist den sidste Aften.

Nu sad Olivia og hun paa Verandatrappen og saá i Halvmørket ud paa „Sundet“ og Boller Skov, hvis Linje laa derovre mørk og tung. De havde ikke talt. Olivia

havde kun sagte listet sin Arm ind under Idas og de støttede Skulder mod Skulder.

Inde paa Verandaen hørte man Jørgensens Gyngestol, der gik op og ned. Rolf, Hunden, listede sig ned ad Trinnene og lagde sig ved Olivias Fødder.

— Saa bli'er jeg vel Sygeplejerske, sagde Ida.

— Men hvorfor, Ida? Du behøver det jo ikke.

Ida saá ud over det mørknende Sund og hendes Stemme lød meget sagte:

— Det er vel — — det eneste, jeg kan.

Olivia svarede ikke og de sad tavse lidt.

— Og saa gør jeg da Nytte for no'en ...

Ida tænkte pludselig paa Sofie og hun sagde, stadig med den samme Stemme:

— Nu gifter Sofie sig.

— Med Christian? spurgte Olivia pludselig højt.

— Nej, med Hansen fra Gasværket.

— Aa, Herre Jesus, sagde Olivia: skal hun nu ha'e ham at strides med.

— Ja, sagde Ida og smilede halvt: hun kan vist ikke leve foruden.

De tav igen og de hørte kun Hundens dybe Aande, mens den laa ved deres Fødder:

— Hvor Rolf er stille.

— Ja.

De hviskede begge. I den skumrende Have bevægede der sig ikke et Blad.

— Det er, som alting vidste, at Du skulde rejse.

De rørte sig ikke. Men Olivia følte et Par Taarer, som i Mørket faldt ned paa hendes Haand.

— Lad os gaa op til Børnene, sagde Ida.

De stod endnu et Øjeblik og saá ud over den hvilende Have. Saa gik de ind.

Ida løb i Forvejen ind i sit eget Værelse; saa listede de sig ind til de sovende Børn. Lampen brændte mat under Loftet og Pigen sad og strikkede i en Krog.

— Hvor de er kære, sagde Olivia.

Ida talte ikke, men hun standsede længe foran hver af de hvide Senge.

— Hvad er nu det? hviskede Olivia.

Ida stak en lille forseglet Pakke ned under hver Hovedpude.

— Du bestiller ikke andet end at gi'e, sagde Olivia.

Ida stod foran „Proppens“ Seng:

— Hvis man kun havde nogen at gi'e til, sagde hun.

De kom ned i Stuen, og Olivia fortalte Fritz om Pakkerne.

— Det kan jeg da ha'e Lov til, sagde Ida: den sidste Aften.

— Naa, ja, sagde Olivia og lo. Men bli'er Du en Gang forliebt, min Pige, saa gi'er Du ham lige til Særken . . .

Olivia havde fulgt Ida op i Gæsteværelset og vendte tilbage til den stille Stue. Tavse sad Fritz og hun, hver i sin Stol, foran den hvide Ovn.

— Du, sagde Olivia, gid Ida dog kunde blive lykkelig.

Fritz sad lidt, saá efter Røgen fra sin Cigar og sagde:

— Det bli'er hun vist ikke.

— Men hvorfor? spurgte hun.

— For hun lærer vel aldrig at „søge sit eget“, sagde Fritz.

— Nej.

Der blev stille igen, før Olivia sagde, og hendes Stemme var meget bevæget:

— Véd Du, hvor de Lykkelige egentlig burde være taknemmelige.

Fritz nikkede kun. Men Olivia sagde, som kom Ordene langt indefra:

— Og saa kommer alligevel Døden.

— — —

Næste Eftermiddag rejste Ida med Dampskibet.

. . . Det begyndte at mørkne — den første Dag i Kø-

benhavn. Ida var gaaet omkring mellem fremmede Ting og havde siddet til Bords mellem fremmede Mennesker. Nu gik hun ud, over Torve og gennem Gader. Hun vilde se Skibet „Brage“, som skulde derhjem igen.

Hun gik langsad Broen, hvor Skib laa ved Skib. Der yderst laa det. Hun blev staaende og hun saá paa alting, det store Skrog og Masterne og Kahytsdørene, som var lukkede.

Det skulde hjem og glide gennem Vandet derhjemme.

Spillene gik og Folkene arbejdede i Lasten endnu. De skulde komme forbi Stranden og Skoven og alle de dejlige Marker ...

Og Karen Badekone vilde staa og se efter Skibet og hejse Dameflaget paa det hvide Badehus.

Ida blev staaende. Hun gemte sig, ind under Tagskægget af det store Pakhus. Der var det mørkt.

— — —

Ida kastede sig i sin Seng. Saa drømte hun, og saa var hun vaagen.

Det var, som hun i denne Nat, saa i Blund og saa med aabne Øjne, genoplevede sit hele Liv indtil nu ...

... Hospitalsporten slog op og drønede. Portørerne bragte Patienter.

To lange Skrig slog fra „de Uroliges Gang“ op gennem Huset — — saa faldt Dørene til ...

I sit Halvblund hørte Ida Portørernes Skridt og de Uroliges Skrig, som kom de saa langt, langt nedefra, fra under Jorden ...

ANDEN BOG

Naa, Holm, faa nu Fingrene dyppet.

De fire Patienter paa „Salen“ var kommen ud af Sengen og stod i Forstuen, hver foran sit Vandfad. Josefine satte Morgenmaden fra sig og gav Holm et muntert Tjat over begge Haandled, saa hans runkne Hænder fløj ned i Vandfadet.

— Saadan, sagde hun: ned med Poterne.

Josefine tjattede til ham igen og blev staaende frisk og højbarmet, med Hænderne paa sine Hofter, mens Bertelsen, sløv og tavs, skyllede Vand op om sin stærke Hals:

— Se glad ud, Bertelsen, sagde hun: Solen skinner.

Der var om Morgenen noget friskt og fuldt i Josefines Stemme, der ligesom fortalte, at hun kom udefra og tilbragte Nætterne udenfor Huset.

— Godmorgen, Frøken.

Josefine nikkede ind mod „Salen“, hvor Ida sad hos en af de to Gamle paa den solbelyste Seng, og hun drejede rundt paa Hælen — Josefine førte lidt ureglementerede høje Hæle ind paa Afdelingen.

— Godmorgen, Josefine.

— Se saa, sagde Ida og tørrede den Gamles Hænder: nu ligger De godt, Sørensen.

Den Gamle smilede og nikkede.

Nøglerne klang saa raskt i Dørene: Godmorgen, Godmorgen — for et dejligt Vejr. Det var Frøken Kjær, der rap og rødmosset stak Hovedet ind ad Døren fra Kvinderne.

— Dejligt, sagde Ida, der skyllede et Panel, som var varmt af Solen, mens Frøken Kjær fløj ud gennem Køkkenet.

— Er Petersen oppe? raabte hun og dundrede paa Petersens Dør.

— Ach, hvor schønt der er over Søerne, sagde Frøken Petersen bag den laasede Dør. Frøken Petersen satte ikke Pris paa at have Fremmede ind om Morgenen, mens hun omstændelig syslede med sit fem og trediveaarige Legeme og iførte sig meget hvidt og ungdommeligt Undertøj.

— Tal Dansk, din tyske Kvind', raabte Frøken Kjær og dundrede igen.

Nøglerne klang paany, og borte var hun.

Ida fik Vandfadene bort, hastig og travl, og fik Maden smurt til dem alle: Ja, idag vilde der være dejligt langs Søerne. Det var det bedste, det Morgenløb efter Vagten.

Hun gik og nynnede og smaasnakkede med hver, mens hun bragte Maden rundt, til hun, stille, aabnede Døren til „A“, hvor der var mørkt endnu.

— Godmorgen, Hr. Doktor, sagde hun.

Ida aabnede Skodderne, saa Lyset fyldte Stuen som en Strøm, men den Syge blev liggende tavs, med de lange og blege Hænder ubevægelige paa sit Tæppe. Ida syslede om ham, og han sagde sit uforanderlige Tak med den samme Stemme (han sagde det bestandig og altid i en Tone, som følte han en dyb Medlidenhed med den, hvem han takkede), mens han løftede de vagtsomme Øjne, der fulgte ikke Solens Skin, men hende.

Ida blev ved at tale, muntert:

— Nu skal jeg Tur, sagde hun.

Den Syge nikkede kun:

— Ja, sagde han, Solen frister.

Ida lo:

— Ja, efter Vagten. Godmorgen.

Frøken Petersen var kommen ud og gik, renset og stivet, i Gang med Vagten.

— Saa gaar jeg da, sagde Ida og aabnede Døren til Gangen, hvor Morgenluften stærk og ny slog ind ad det aabnede Vindu.

Ida løb op ad Trappen til sit Gavlkammer. Nøgleknippets Raslen lød som Lyden af et Sæt glade Smaaklokker, mens hun løb.

Oppe i Værelset slog hun Vinduet op: saa friskt det var, og alle Havernes Buske skinnede.

Hun blev staaende ved Vinduet og paa én Gang smilte hun. Hun tænkte paa Karl v. Eichbaum, der havde sagt igaarmorges, da de mødtes:

— Ja, nu tror jeg virkelig, vi faar Foraar.

Og de havde let begge to, og hun fortalte om Fru Franck, der, i gamle Dage, omkring ved Hellig Tre-Konger, i Middagsstunden lukkede sit Vindu op paa Klem, naar Solen skinnede, og sad med Næsen ud af Sprækken og sagde:

— Nu lugter jeg Foraaret, Børnlille.

Ida blev ved at smile: hun tænkte i den sidste Tid saa tit paa alle de gamle Dage og paa det Aar, det dejlige Aar, før Mo'r blev syg; og alle de andre Aar, det var næsten som de slet ikke var — men kun den Tid, den lyse Tid ...

Det kom vel ogsaa af, at hun havde truffet dem igen, næsten dem alle, dem hjemme fra Ludvigsbakke, Frøken Rosenfeld, der havde søgt hende op, og Karl v. Eichbaum, som hun mødte hver Dag i Bygningen.

Ida saá op paa sit Uhr og maatte skynde sig: saa sent det var blevet. Hun klædte sig paa og hun løb ned ad Trappen, gennem Haven, laaste og lukkede. I Vaskeriet gik tre Vaskerpiger og sang. Da Ida kom ud i den store Gaard, sad Dr. Qvam paa en af Stentrapperne og solede sine hvide Benklæder.

— Ej, hvorhen saa hastig?

— Jeg skal Tur.

Dr. Qvam rakte, uden at rejse sig, en Rose frem til hende.

— Tag den med, i Solen, sagde han, og Ida fæstede den i sin Kaabe.

Dr. Qvam blev ved at sidde og se efter hende: Hun gaar pænt paa Benene, tænkte han, mens Porten til Gaden blev lukket op for Ida, og hun gik ud i Lyset.

Sporvognsklokkerne lød, og i botanisk Have svajede de vældige Majstoppe med de nikkende Hoveder. Over hende, i alle de aabnede Vinduer, bankede Pigerne Støv ud i den nye Luft, mens Ida gik. Hvor de slog løs; og de to talte med hinanden over Gaden. Ida syntes det var, som om hun saá alle Ting, Ansigter og Mennesker og hvert enkelt Træ, saa lysende klart saadan om Morgenen — — ligesom Øjnene blev ny . . .

Ved Søhjørnet stod Blomstermadammen paa sin Trappe og nikkede.

— Tak, sagde Ida og nikkede igen, mens hun bøjede sig lidt hen til hende og slog med Haanden ind mod Qvams Rose: idag har jeg.

Ellers plejede hun at købe en Blomst, for de duftede saa frisk, nu saa tidlig om Morgenen, naar Gartneren lige havde bragt dem.

— Naa ja ja, svarede Blomstermadammen. Det er ellers et svært heldigt Vejr.

— Ja, sagde Ida, der saá ud over den blanke Sø, hvor de hvide Baade laa ved Broerne saa stille, som var de ikke vaagnede endnu:

— Iaar er der godt for Blomster, Fru Hansen.

— Ja, om det saa er Roser, Frøken, sagde Madammen, der var lidt døv og havde noget i Øjnene af de Døves Undren, der ser ud, som om de altid hørte en mærkelig Hemmelighed, naar de overhovedet hører noget —: om det saa er Roser, saa faar vi dem fra Friland.

— Godmorgen.

Ida bøjede over paa Søvejen, som hun plejede. Ida gik altid paa den samme Side af Søerne. Hun holdt bestandig mest af de Veje, hun var vant til. Saa kendte man alting, hver Krog, hver Baad og Vinduerne og næsten

ogsaa de Mennesker, som kom. Og der var nogle, som hilste, ligesom hjemme i Horsens.

Nu nikkede han ogsaa, den gamle tandløse Opvarter paa „Rørholm“. Det var fra forleden Morgen, da de drak Kaffe dér, fordi Karl v. Eichbaum var løben fra sin hjemme, da han var kommen for sent op. De var de første Gæster og sad bag et Stakit med Efeu, der lige var vandet, og spiste Rundstykker til Kaffen: Det er ligesom vi var taget paa Landet, sagde Ida. Ja, sagde Karl v. Eichbaum: her er pænt.

De havde ikke siddet til Bords sammen siden hjemme.

Men op om Morgenen havde han nu aldrig kunnet komme. Hjemme paa Ludvigsbakke havde han altid villet have Kamret over det store Loft, for der gad Schrøder ikke løbe op og purre ham ud. Og saa laa han til over Middag og dampede paa Forvalterens Piber.

Ida gik forbi Kaféen, da en Stemme raabte til hende. Det var Karl v. Eichbaum, som kom frem bag Efeuen.

— Morgen, raabte han.

Ida vendte sig rask:

— Godmorgen, sagde hun.

— Jeg ta'er min Kaffe her.

— Igen, sagde Ida, der var standset paa Spadserevejen.

Eichbaum kom slentrende ud paa Kørevejen med begge Hænder i Lommen:

— Sikket Vejr, sagde han og stod lidt og saá paa Vandet.

— Vi skulde ta' i Skoven, Frøken Ida, sagde han saa og havde stadig Hænderne i Lommen.

— Ja, det skulde man.

De gik lidt ved Siden af hinanden, han stadig paa Kørevejen.

— Men forresten har de jo ingen Skove paa Sjælland, sagde han.

— Nej, vel? sagde Ida med et pludseligt Smil.

— Derovre er der da Træer, fortsatte Eichbaum, som blev ved at tænke paa Jylland.

De var standsede igen, og der gik et Par Ungherrer af Kontorfaget forbi.

Karl lo og sagde: Mandfolkene vender sig efter Dem, Frøken Ida.

— Hvorfor?

Eichbaum lo igen: Ja, hvorfor! sagde han og smilte:

— Fordi De staar saa kønt paa Deres Ben. Godmorgen.

Ida nikkede og han slentrede tilbage, men midt paa Kørevejen blev han staaende lidt igen.

Ida gik videre. Hun gik og tænkte paa Skovene. Hun havde ogsaa altid syntes, at de var dog ganske anderledes, Skovene hjemme i Jylland.

Lidt henne paa Vejen kom Frøken Kaas og Frøken Boserup imod hende. De gik ogsaa Tur, men var allerede paa Hjemfarten.

— De er sent ude, raabte Frøken Kaas.

— Ja, svarte Ida. De blev staaende lidt og snakkede, Ida talte med saadan en lys Stemme:

— Men jeg skal videre, sagde hun. Sidst! hun slog Frøken Boserup paa Skulderen og løb et lille Stykke.

Frøken Boserup rystede Skuldren efter Slaget.

— Hvor gammel er De, Brandt? raabte hun efter hende.

Men Ida blev staaende og sagde tilbage, mens hun lo:

— Jeg havde saadan en Lyst til at gaa i Vandet.

Frøken Kaas og Frøken Boserup gik videre, og Frøken Kaas sagde:

— Den Hat klæder Brandt pænt.

Men Frøken Boserup satte Hælen afgjort i Jorden og sagde:

— Det er jo ingen Sag, naar man har Penge.

De talte lidt om Idas Formue, og Frøken Boserup sagde:

— Ja, det kan jo være meget godt — — men egentlig

ta'er hun bare Pladsen op for en anden, der kun er Aspirant.

Ida var naaet ud paa Østerbro, og den muntre Vind fra alle Søerne slog ind imod hende. Hun gik over Gaden til en Blomsterbutik og købte en Potteplante til Frøken Helgesen. For hun havde saadan en Lyst til at købe noget — købe alting.

Da hun hjemme i Pavillonen kom ind til Frøken Helgesen med Planten, sad Frøkenen ved Midtbordet med et stort Broderi. Frøken Helgesen havde altid et uendeligt Broderi i Arbejde, med et regelmæssigt og næsten geometrisk Mønster.

— Men det er urimeligt alt, hvad de køber i disse Dage.

— Ja, sagde Ida, det maa komme af, at det er saadant et dejligt Vejr.

Hun stod lidt med et af Plantens Blade mellem sine Fingre.

— Men er den da ikke køn, sagde hun saa og smilte.

Hun gik op ad Trappen og ind paa første Sal. Frøken Petersen sad og hæklede under det store Vindu, hvor Solen lyste paa Blomsterne. De fire var paa Kælderarbejde, og inde paa „Salen“ laa de to Gamle, hvide og stille, ved Siden af hinanden i deres Senge.

— Hvor her er hyggeligt, sagde Ida.

— Ja, sagde Frøken Petersen, i Formiddag er her roligt.

Man hørte ingen anden Lyd end Doktorens Skridt paa A, der kom og gik, kom og gik, paa sin evige Vandring.

— Naa, Godnat, sagde Ida.

— Godnat.

Ida gik op. Hun trak det grønne Gardin for Vinduet og lukkede Lyset ude. Men hun kunde ikke sove. Hun var saa lys og saa let i sit Hoved.

Hun laa og tænkte paa, hvad Tøj hun vilde købe sig nu til Vinter. En lys drap Kjole, havde hun tænkt sig . . . Til Frøken Helgesens Fødselsdag var de altid allesam-

men saa fine, om Aftenen. Saa kunde hun tage den paa for første Gang ...

Hun rystede paa Hovedet. Hun kom til at tænke paa Karl von Eichbaum, hvordan han havde skudt Skuldrene op i sin sorte Sommerfrakke forleden Morgen da det blæste: U—uh, havde han sagt: nu skal man osse ha'e Vintertøj.

— Hm, han havde vel ingen Penge.

— Nej, og Ida smilte, det havde han naturligvis ikke. Ida hørte dem gaa paa Trapperne og Døren dernede aabnes og lukkes. Det var dem, som kom fra Kælderarbejde; saa var Klokken tolv ...

— Nej, for Penge havde han da aldrig kunnet ha'e ...

Ida sov ind.

— — —

Det var samme Dag, paa Toldbodvejen, i „Familiehuset"s Mellembygning.

Fru von Eichbaum var, væbnet med Handsker med afklippede Fingre, blevet færdig med Lamperne, og Julius, i Brunelsstøvler, gled ud og ind og stillede dem paa Plads. Lamperne var Fru von Eichbaums eneste huslige Syssel — som hos hendes Søster Generalinden. Det var saadan i Slægten: Lamperne behandlede de selv, som var de et Stykke af Familien.

— Julius, der dækkes til to, sagde Fru von Eichbaum, der gik ind i Dagligstuen. Fru von Eichbaum ventede til Frokost Generalinden ind fra Landstedet. Generalinden blev altid paa Landstedet til langt ind i November. Efteraarsluften gjorde hende godt, for baade hun og Søsteren led af Tørhed i Huden.

Og, sagde hun til sin Søster, saa er man desuden selv med, Du, at faa alle Havesager i Hus.

Paa Slaget tolv ringede det, og Julius lukkede op.

— Gud, Emilie — det var Generalinden, som kom ind i Kabinettet; for et velsignet Vejr, Du ... Godmorgen.

— Godmorgen, Charlotte, hvor det dog var rart at kunne ha'e Dig lidt i Ro.

— Julius, De kan sætte Maskinen ind.

Generalinden kom til Sæde i Sofaen, mens Fru von Eichbaum gik ind og saá til Bordet, og Søstrene talte med hinanden fra Stue til Stue. Generalinden talte om Landstedet: Hun kunde ikke tro, hvor det var friskt og saadanne om Morgenen . . .

— Og Druerne, Du, bli'er saa store som saa. Generalinden viste med Fingrene, hvor store Druerne blev. Saa havde hun virkelig tænkt at prøve Admiralinde Schleppegrells Opskrift:

— Med Melis, Du véd.

Og saa kunde hun overlade hende Halvdelen.

— Ja, sagde Fru von Eichbaum fra Maskinen, de er virkelig nydelige til en lille Dessert.

Søstrene blev ved at tale. De talte ganske ens med samme Stemmer, Generalinden lidt hurtigere, begge med meget aabne og soignerede „A'er“, der ligesom bredgjorde alle Sætninger i deres Mund:

— Men, Emilie — der kom en højere Tone paa Emilie, og Generalinden lod Hænderne falde ned i sit Skød —: hvad mener Du om Aline?

— Gud, sagde Fru von Eichbaum, der kom hen i Døren og blev staaende et Øjeblik med lukkede Øjne: jeg taaler jo endnu knap saameget som at tale om det. Det er jo utroligt, at det har kunnet ske.

Generalinden gentog „utroligt“ og sagde:

— Og vi, som alle har kendt hende i Familien.

— Vi kan spise, Charlotte, sagde Fru von Eichbaum.

De blev ved at tale om Fru Feddersen. Det var en Barndomsveninde, Fru von Eichbaums bedste, gift med en Godsejer Feddersen til Korsgaard, som pludseligt, uden noget Varsel, var rejst fra Mand og Børn med en Landinspektør, der selv havde voksne Sønner.

— Og Feddersen, sagde Generalinden: den rolige og agtværdige Mand.

Fru von Eichbaum rakte Søsteren en Asiet og sagde langsomt:

— Men Charlotte, det maa jo være en momentan Forstyrrelse.

— Tak, Julius — vendte hun sig til Tjeneren, der aabnede Døren — der er ikke no'et ...

Fru von Eichbaum blev ved at spise, mens hendes Tone antog noget vist forklarende eller grundende

— Der har jo altid været en underlig Talesyge i den Familie, Du ... De skulde tale og tale.

— Det har de nu osse fra den grundtvigske Mo'r, indskød Generalinden.

— Ja, Fru von Eichbaum nikkede: alt dette med Hjerteliv, Du — og saa taler de sig op til en Alteration ... Det havde Aline jo noget af allerede som ung.

Generalinden samstemte, og Fru von Eichbaum rejste sig og skænkede Kaffen.

— Gud, Du, sagde hun: at Menneskene ikke kan lære at tie stille og bære det for sig selv og komme over det.

Generalinden fik Kaffekoppen og nikkede paany.

— Hvis man skulde tale om al Ting, blev Fru von Eichbaum ved: saa var der vel nok ... Det véd man vel i enhver Familie.

— Jo, sagde Generalinden.

— Og hver bærer sit, sluttede Fru von Eichbaum og saá ud for sig.

De sad lidt. Saa sagde Fru von Eichbaum med en lidt anden Stemme, der lød næsten bevæget:

— Men vi holder naturligvis ved hende ... Og si'er det samme.

— Gud, Mille — naar de var ene, brugte Søstrene undertiden Navneforkortelser — det er da rimeligt. Jeg sagde igaar til Anna Schleppegrell, at Aline var taget til Vichy for hovne Ben ...

De forlod Fru Feddersen, og Generalinden spurgte:

— Karl spiser ikke Frokost hjemme?

De havde endnu ikke nævnet hans Navn.

— Aa nej, Du, sagde Fru von Eichbaum: den lange Vej ... Han spiser paa Kontoret. Ane smør' den, og han ta'er Maden med. Du véd, disse Voksdugsruller, man nu har ... Det ser ud, som gik han i Departementet.

Og i samme Tone som den, hvori hun før havde talt om Aline Feddersens „Forstyrrelse“, sagde Fru von Eichbaum:

— Han gaar sine Ture om Morgenen, langs Søerne — jeg hører ham ikke en Gang.

Hvorpaa Generalinden sagde:

— Ja, Morgnerne iaar, de er velsignede.

Det bankede spædt paa Døren. Det var Ane, som i hvidt Forklæde gerne vilde hilse paa Generalinden. Ane var en lille halvhundredaarig rund Ting med glatkæmmet Haar og straalende, indsatte Tænder.

Hun vilde da saa gerne høre, hvordan det stod til med Generalinden og paa Landstedet.

— Tak, Ane, sagde Generalinden, og de rejste sig fra Bordet:

— Det har været lidt slemt med Skorstenen.

Ane nikkede:

— Ja, sagde hun: men det er osse tit, at de ikke for staar at stege.

Der var altid Jalousi mellem Pigerne i Familien.

— Og lægger for meget til Varmen, sagde Ane, der havde faaet de samme brede A'er som Herskabet.

Generalinden afbrød lidt kort:

— Og nu skal Anes Julie vel snart ha'e Bryllup?

— Ja, sagde Ane, der er lyst to Gange, og han vilde jo gerne ha'e det snart ...

— Det skal jo være en rigtig net og ædruelig Mand, sagde Generalinden.

— Ja, Godmorgen, Ane.

Søstrene gik ind i Dagligstuen, og Generalinden talte om, at de maatte vel tænke paa en Brudegave.

Anes Julie var en illigitim Frugt af Anes tredivte Aar, da en ung, skægløs Adonis af en Tjener havde dre-

vet sit Spil i Etagerne. Da Historien paa Fødselsstiftelsen var ovre, var Ane vendt tilbage til sin Plads, og da Julie voksede til, var hun bleven sat i en Velgørenhedsskole og kom hveranden Søndag, naar Fru von Eichbaum spiste hos Generalinden, i Besøg hos Ane, hvem hun naturligvis kaldte for „Moster".

— Ja, Fru von Eichbaum havde tænkt Sukkerskaal og Flødekande til Brudegave.

— Han var her jo forleden, sagde hun: Gud, Du, et rigtig net Menneske — som Du véd, af den Slags Folk — og sad d e r — meget pænt paa en Stol. De faar jo altid no'en Opdragelse paa Holmen ...

„Han" var Julies Forlovede og en fortræffelig ung Mand, der var Maskinist i Flaaden.

Generalinden, som sad og saá paa Søsterens Arbejde, der var et Sengeomhæng med filerede Mellemstykker, hvis færdige Dele var indsvøbt i meget, renligt Silkepapir, sagde og tænkte paa Julies ulovlige Oprindelse:

— Ja, j e g finder det u h y r e hæderligt af ham.

Som om de havde læst hinandens Tanker, og som om Afstanden kunde tænkes at have afsvækket det Illegitime, sagde Fru von Eichbaum:

— Han er jo fra Ringkøbing.

Provinsbynavnet vakte en Tankeforbindelse hos Generalinden, der pludselig sagde:

— Men Du, jeg har jo haft Brev fra Vilhelmine. Hun skriver mig til, at de vil være her i Vinter.

— Alle? spurgte Fru von Eichbaum.

— Nej, Mourier bli'er hjemme, kun Mine med Kate. Men de har tænkt at leje en Lejlighed — kære, de har jo Raad til det ...

Fru Vilhelmine Mourier var en Grossererfrue fra Aarhus, en af Kredsen, hvis Mand havde tjent en stor Formue paa Eksport af Smør til England.

— Og Kate, sagde Generalinden, er jo nu omkring de tyve.

Fru von Eichbaum, der ikke havde set Frøken Kate Mourier i to, tre Aar, spurgte:

— Hvordanne er hun vokset?

— Rigtig net og blond ... lidt matadoragtig, Du, saadan som de jo let bli'er i Provinsen, hvor de er de første ...

— Kære, sagde Fru von Eichbaum, det forta'er sig ... med en Mo'r som Vilhelmine.

— En god Figur, sagde Generalinden, der stadig tænkte paa Kate Mouriers Eksteriør.

Fru von Eichbaum tænkte paa, at hun dog vilde skrive til Mine Mourier, hvor rart hun fandt det, at de kunde have hinanden hele Vinteren.

— De rejser nok først lidt rundt i Jylland, blev Generalinden ved: Mourier vil gerne se paa Gaard til at ha'e om Sommeren ... Det er jo rimeligt, vant som Vilhelmine er til Landet fra Barndommen.

Fru von Eichbaum svarede ikke, men ved en ny Idéassociation sagde hun:

— Véd Du, den lille Brandt, Godsforvalterens, husker Du, er ansat paa Hospitalet.

— Ja saa, sagde Generalinden: er hun kommen d e r?

Og hun tilføjede ret ligegyldig:

— Behøver hun det, Du?

— Gud, Lotte, hun arvede jo sine rigelige firsindstyve Tusind, svarede Fru von Eichbaum. Ved Nævnelsen af Summen syntes hun pludselig let distræt, og hun tilføjede efter en lille Stilhed, ligesom eftertænksomt: Faderen var en fortræffelig Mand.

Generalinden beredte sig til Opbrud og bad hilse Karl; men da hun i Entréen havde faaet Tøjet paa, sagde hun:

— Det er sandt, Emilie, Du kunde laane mig Petris Prædikener. Vejene til Kapellet er ganske opblødte, og der er jo ikke et Menneske mere, man kender.

Fru von Eichbaum hentede Prædikenerne, og Generalinden sagde:

— Tak Du ... ja, man længes efter Petri om Sommeren. Der er ikke den klare Tankegang hos de andre.

Fru von Eichbaum nikkede:

— Kære, sagde hun: det er Roen, han har arvet fra Faderen.

Da hun aabnede Entrédøren, kom der en ung Person i Liberi op ad Trappen:

— Er det til mig, spurgte Fru von Eichbaum.

— Ja, det var en Regning til Fruen.

Fru von Eichbaum tog den, mens hun skælvede en umærkelig Smule i Mundvigene og Generalinden hastigt saá hen paa Søsteren i Spejlet.

— Aa, sagde Fru von Eichbaum, der havde aabnet Regningen. Det er fra Cohn. Jeg har ladet min graa Silke rense. Med noget Sort op ad Forbredden kan den blive rigtig pæn endnu ...

— Farvel, Charlotte.

— Farvel, Emilie. Ja, vi ses paa Søndag. Jeg laaner jo Julius.

Julius gik paa Omgang ved Middagene i Slægten.

— Farvel.

Generalinden var nede ad Trappen, og Fru von Eichbaum gik ind i Dagligstuen til sit Skrivebord, mens Budet ventede i Entréen.

Fru von Eichbaums Penge laa i Skrivebordsskuffen i forskellige Konvolutter, hvor hun havde dem rede, hver til sin Ting. Hun tog femten Kroner frem og Budet gik. Fru von Eichbaum blev atter siddende foran Skrivebordet og regnede.

Efter at hun for tre Aar siden havde købt Livrenten for Resterne af de Penge, som Karl havde levnet, maatte Fru von Eichbaum tage alting meget nøje ud.

Men saa stod da ogsaa Hjemmet.

Fru von Eichbaum blev ved at sidde foran Skrivebordet:

— Det var godt, det havde været Regningen fra Cohn — — at Charlotte saá, det var den.

— Men Karl faldt nu virkelig til Ro — maatte man haabe, ude paa sit Kontor.

Fru von Eichbaum rejste sig og satte sig hen til sit

Sengeomhæng. Hun havde et andet Udtryk, et mer fortænkt og ældre, naar hun saadan sad, arbejdende og alene.

Julius kom ind i Spisestuen med de pudsede Knive paa en Bakke og lagde dem ned.

Klokken halvfem kom Julius ind for at tænde i Ovnen, og Fru von Eichbaum spurgte:

— Har De lagt i hos Herren?

— Ja.

— Tak.

Fru von Eichbaum kom selv kun sjældent i sin Søns Værelse. Der var kun Indgang fra Trappen. Da Karl for fire Aar siden kom hjem fra Schweiz, havde hun, medens hun selv var i Aix, ladet Døren fra Karls Stue til Kabinettet mure til.

Naar der var nogen, røg Herrerne jo derinde.

— Og, havde Fru von Eichbaum forklaret for Hr. Petersen, Familiens Murmester: murer man til, er man fri for den Røg paa sine gode Møbler.

Hr. Petersen havde muret til, og da Karl von Eichbaum kom hjem, havde han kun Indgangen fra Trappen . . .

Fru von Eichbaum hørte Karl i Kabinettet, og hun nikkede til ham i Døren til „Goddag“.

— Tante Charlotte har været her, sagde hun. Der skal være saa dejligt derude. Jeg skal hilse.

Hendes Stemme lød neppe saa bred, naar hun talte med Sønnen, og Ordene blev ligesom smallere i hendes Mund.

— Tak, sagde Karl og satte sig paa en Stol ved Skrivebordet. Han stod aldrig længe ad Gangen; og lidt efter spurgte han:

— Naar flytter de ind?

Fru von Eichbaum talte om det, mens Julius aabnede Døren til Spisestuen med et stilfærdigt: Der er rettet an, og de gik ind til Bordet, hvor Rødvinsflasken, der var uden Etikette, stod foran Karls Kuvert.

— Skal jeg skænke for Mo'r? sagde Karl og bøjede sig frem.

— Tak, Du, saa det bli'er rødt ...

Der var de Dage, hvor Karl spiste ude, da Fru von Eichbaum kun drak Vand.

Hun øste op, mens hun blev ved at tale om Landstedet og de dejlige Morgener.

— Ja, sagde Karl i en lidt anden Tone, og han blev siddende et Øjeblik med Vinglasset i sin Haand:

— Det er skam kønt om Morgenen.

Og de spiste lidt, til Fru von Eichbaum fandt et Emne i Mouriers — det var det, at de eller hun maatte altid finde et Emne.

— De kommer ind iaar, fortalte Søster Charlotte — Du véd jo, de Mouriers fra Aarhus.

— Aa, sagde Karl, han Smørhandleren ...

— Kære Karl — Fru von Eichbaum lod et Øjeblik Skeen hvile i sin Suppe — Handel er da nutildags umaadelig respektabelt.

— Ja, mumlede Karl, de tjener jo Penge ...

Han bar et dovent-forbavset Nag til de Folk, der gik rundt og tjente Penge.

— Og Vilhelmine, der er hjemme fra Unsgaard, det gode Hjem ...

Fru v. Eichbaum spiste igen: Men først rejser de i Jylland og ser paa Gaarde.

Der var stille lidt igen, til Karl sagde ligegyldigt, for at sige noget, og mens Julius bød ham af anden Ret:

— De kunde jo købe „Ludvigsbakke".

Konferensraadens Arvinger sad stadig inde med Godset, som de ikke kunde faa solgt til en rimelig Pris i de nedadgaaende Tider.

— Det blev dem vel for stort, sagde Fru von Eichbaum.

— De har jo Pengene, sagde Karl: og det meste bli'er jo staaende i Ejendommen.

Og Karl blev pludselig ivrig, mens han skænkede sig et nyt Glas, og han blev ved at tale om „Bakken".

— De faar ikke lækrere Ejendom, sagde han, og han tænkte paa den brede Kørevej hen over Markerne og de store Popler ved Indkørslen og Plænerne, hvor Solen stak ham lige ind i Ansigtet, og Stalden, hvor de to Ridehopper gik løse i deres store Baase.

— Nej, der er ikke lækrere Ejendom, sagde han igen. Og alting vel vedligeholdt, baade Bygninger og det Hele.

— Ja, Huset præsenterer sig smukt, sagde Fru von Eichbaum.

Karl tænkte paa den hvide Hovedbygning og Trappen og Vejen ned forbi Godsforvalterens Længe, og med ét lo han:

— Og nu kunde Recks jo gerne rejse, sagde han: nu da Fru Reck har faaet Constance gift.

— Karl, sagde Fru Eichbaum og holdt igen: Fru Reck er vist ikke af de Mødre ...

Men Karl blev ved at tale om „Bakken", mens han knækkede Valnødder og skrællede Æbler, og Fru von Eichbaum sad livlig, med en lille Smule Rødme paa Kinderne. Hun var altid saa glad, naar de sad lidt længe til Bords.

— Og der er en fin Jagt, sagde Karl, da de rejste sig.

— Velbekomme, min Dreng, sagde Fru Eichbaum og beholdt hans Haand et lille Øjeblik i sin.

Karl blev ved at være i godt Humør og at snakke, og inde i Dagligstuen sagde han:

— Vil Mo'r la' mig drikke Kaffe herinde?

Fru von Eichbaum lukkede hurtig Døren til Spisestuen op igen:

— Julius, Herren drikker Kaffe herinde, sagde hun med en klar Stemme.

— Du ryger da? sagde hun.

Og mens de satte sig, hver paa sin Side i Hjørnesofaen og Karl tændte sin Cigaret, fortalte hun:

— Men med Schrøder skal det være slet ... Hun har vist Vattersot.

Karl sad og røg, mens han sagde:

— Mo'r kunde en Gang invitere Ida Brandt. Hun kender naturligvis ingen.

— Det kunde jeg virkelig, sagde Fru von Eichbaum livligere: ved en Lejlighed. Hun er jo rigtig net.

Karl betragtede Røgen:

— Hun er sød, sagde han.

Og lidt efter:

— Hun er rigtig sød.

Julius bragte Kaffen, og Karl sad og saá efter ham, til han igen var ude.

— Kunde Mo'r ikke sige til Julius, at han skulde gaa i ordentlige Støvler?

Den Brunelsfodbeklædning paa Julius var ham en stadig Irritation: at man ikke kunde høre, at Manden gik.

— Gud Karl, sagde Fru von Eichbaum, der skænkede: jeg finder, det er velsignet, at man ikke hører en Person, der varter op.

Tingen var, at Julius led af daarlige Fødder, der i de sidste Aar hindrede ham i at ta'e større Plads.

— Kære Emilie, sagde Generalinden til Søsteren: ellers beholdt vi jo aldrig det flinke Menneske.

Karls Cigaret gik ud, og han sad og saá, halvsmilende, over paa sit eget Ansigt i Etagère-Spejlet:

— Hm, hvor han kendte den Etagère. Lige fra hans Barndom havde den staaet d e r, med de samme Meissener-Fade, paa den samme Plads.

Og han sagde, smilende:

— Mo'rs Ting holder godt.

— Naar man kun holder Hævd over det, Du, sagde Fru von Eichbaum.

Karl svarede ikke; men, pludselig greben af en Slags Fornemmelse af al den Ømhed, der skjulte sig bag dette Hjem, der, trods ham og trods alt, var f o r b l e v e t d e t s a m m e, tog han over efter Moderens Haand og trykkede den ganske lidt.

Saa stod han op.

— Jeg bli'er hjemme iaften, sagde han: jeg kan læse noget.

Da han var gaaet, rejste Fru von Eichbaum sig og lukkede, som hun plejede, naar Karl var hjemme, Døren til Kabinettet. Hendes Hænder rystede lidt, mens hun skød Slaaen ned i Dørtrinnet. Det var mærkeligt med Fru von Eichbaum, der ellers var saa rolig, at hendes Hænder sitrede lidt, naar hun blev glad. Men det var ogsaa det eneste Tegn til, at hun blev ældre.

Karl gik ind til sig selv og tændte Lampen, før han tog en Hjemme-Joppe paa, henne bag Forhænget, der gemte Sengen. Det var en stor fransk Seng. Fru von Eichbaum havde købt den, da Karl skulde komme hjem.

— For Du, sagde hun til Generalinden: Folk, der har været i Frankrig . . .

— Kære Du, svarte Generalinden: det er da rimeligt. Hvad er et Menneske uden sin Nattesøvn?

Sengen blev købt.

. . . Karl satte sig i Hvilestolen med udslaaet Fodstykke og tog en af de franske Bøger. Der saá ikke netop beboet ud i hans Stue undtagen om Morgenen, før der var istand, for da var der Roderi nok: med Riflerne, nogle Hestebilleder og et Par gamle Eichbaumske Sabler paa Væggene og de gule Bøger paa Bordet, som Ane hver Dag lagde sammen i to lige høje Stabler.

Karl fik ikke læst meget. Han sad ved Piben og blev ved at tænke paa „Godset“.

— Nu kunde disse Mouriers naturligvis købe „Bakken“, fordi de tyve Aar havde flaaet Brahe'rne og Vedel'erne for deres Smør . . .

Karl rynkede Næsen som altid, naar han følte enten Mishag eller Forbavselse.

— Det er utroligt, sagde han.

Det var hans Yndlingsudtryk. At Menneskene overhovedet foretog sig nogetsomhelst, syntes Karl von Eichbaum saa besynderligt, at en stor Del af Livets Fænomener og Resultater naturligt maatte forekomme ham „utrolige“.

— Men Gudbevares, sagde han.

Han blev ved at tænke paa „Bakken“:

— Hvis han var blevet Landmand i Stedet for at dumpe til alle de Eksaminer, saa kunde han dog maaske være blevet „Forpagter“ ... hos Smørhandleren.

Karl skød Læben frem:

— Hm, den sidste Sommer, de var paa „Bakken“, var det Aar, da Idas Moder døde.

Det bankede paa Døren, og Julius kom ind med en Flaske paa en Bakke.

— Fruen bad mig sætte Madeira'en her ind, sagde han.

Karl nikkede, mens han skænkede sig et Glas: Madeira'en var god. Den kom s'gu fra Stedet.

Fru von Eichbaums Madeira blev taget hjem af Søofficererne i Familien.

— Det er s'gu noget Svineri at hale rundt paa alle de Beværtninger, sagde Karl.

Med Glasset foran sig begyndte han at læse igen. Men lidt efter lagde han den gule Bog ned paa sit Knæ og smilte. Han tænkte paa, det vilde i Grunden være grinagtigt at gaa med Ida Brandt saadan et Sted, for hun havde naturligvis aldrig set det, Gud la'er skabe.

... Fru von Eichbaum sad ved sit Skrivebord. Hun havde ligesaa gerne straks villet skrive til Vilhelmine. For Dagen gik og hun fik det ikke gjort. Og idag havde hun nu netop tænkt saa meget paa hende og Tiden oppe paa Unsgaard.

„Kære Vilhelmine“, skrev hun, „hvor det er dejligt at tænke paa at være sammen igen, og ikke dette med et Par Uger paa et Hotel, som kun giver Uro. Men at have Dig her i Fred og din gode Ro. Jeg haaber, Du finder noget her i Nærheden. Jeg tænker paa Lindholms, som skal til Nizza med den syge Mary — de rejser jo altid med de Tæringsyge, naar det er for sent. Du kunde maaske leje d e r, naar vi luftede godt ud og ellers rensede. Du véd, det er lige herved, og godt vil det være for Kate lige ved Grønningen og „Linjen“. I maa jo

ogsaa tænke paa Helbreden. Jeg glæder mig rigtig til Vinteren, ogsaa til Kate; det er saa friskt at faa lidt Ungdom i Kredsen — —"

Fru von Eichbaum havde sluttet Brevet og sad og stirrede ind i Lysene. Hun tænkte paa Karl:

Der saá man, naar man kun var beskæftiget sin bestemte Tid med noget, der holdt fast som et Kontor, saa kom Roen. Men Skylden havde vel altid været hendes — — hun skulde aldrig ha'e sendt ham fra Hjemmet.

— Ham — med sit bøjelige Sind.

Fru von Eichbaum hørte Julius inde i Spisestuen. Hun syntes rigtig det var længe siden, hun havde glædet sig saadan til sin Kop The.

. . . . .

Om Søndagen var det varmt nok til, at Generalinden og Fru von Eichbaum kunde drikke Kaffen paa Verandaen. Generalinden sagde: Du maa kun ta'e et Sjal over Skuldrene, Mille, Du, der er vant til Byluften.

Julius bragte Sjalet, og Søstrene sad sammen og saá ud over Sundet.

— Der skal ikke Kaffe til Herren, sagde Generalinden. Karl von Eichbaum var gaaet ned paa Bellevue at spille Billard.

Fru von Eichbaum talte om Vilhelmine Mourier.

— Jeg skrev da til hende, sagde hun, og jeg tænker paa, om de ikke kunde leje af Lindholms.

— Gud, Emilie, sagde Generalinden, tror Du osse det — — i det tæringsyge Hus?

— Kære, sagde Fru von Eichbaum, hvor kunde man vel bo, naar man skulde være saa ængstelig? Jeg, som rejser, jeg spø'r Dig, hvor kunde man ikke bli'e smittet? De ligger naturligvis ikke i de samme Sengklæ'er, og naar vi saa paa Forhaand sørger for, at der luftes ...

— Ja, sagde Generalinden.

— Og det var hyggeligt nær ved os, saa vi kunde gaa ud og ind.

Fru von Eichbaum saá lidt ud paa Vandet.

— Og dejligt for Kate med Grønningen — hun, som ri'er.

Generalinden nikkede:

— Hun ri'er superbt, sagde hun. (I Slægten sløjfedes d'et i Verbet at ride).

Og lidt efter sagde hun, seende ud paa Vandet:

— Ganske Vilhelmines Figur fra Ungdommen.

Søstrene talte om andre Ting.

. . . . .

Den Søndag blev den sidste varme Dag i Aaret.

Om Mandagen var det Sjask og Søle, og Ida stred sig paa sin sidste Morgentur — for idag var hendes Nattevagt omme — op mod Vinden langs Søerne.

Da hun kom hjem igen, mødte hun Karl von Eichbaum, der lige var staaet af Sporvognen.

Han kom drivende ovre paa Fortovet med begge Hænder i sine Lommer og Voksdugsrullen presset ind under den højre Arm.

— Uh, sagde han misfornøjet, men pludselig smilte han:

— Vi fik ikke Foraar den Gang.

— Nej, vi kommer nok ikke i Skoven.

— Men, sagde Karl og skød afgørende Hænderne ned til Bunden af sine Lommer: Saa vil vi ud at more os.

Ida lo:

— Hvordan? sagde hun.

— Ud et Sted en Aften at spise. Vi kan jo ta'e en anden med.

— Det var da værre, sagde Ida hastigt.

Og lagde til, mens hun blev gloende rød:

— Med en Fremmed.

— Ja, ja da, sagde Karl, og hans Stemme blev med ét forandret ligesom saa god:

— Saa ta'er vi ene.

De gik ind ad Porten og snakkede lidt igen.

Saa sagde Karl, der allerede stod paa den store Trappe op til Kontoret, stadig med Hænderne i Lommen, men med den samme „gode“ Stemme som før:

— Hvor gammel er De, Frøken Ida?

— Det véd De jo.

Men Karl sagde:

— Nej, for De er, Gud straffe mig, sytten Aar.

Ida lo kun — det var nu det yngste ved hende, hendes korte, lille halvhøje Latter — og de skiltes.

Ida gik op. Da hun var kommen i Seng, brød Solen frem bag de mørkegrønne Fortræksgardiner. Stuen blev fyldt af et mildt og stille Lys som Skæret af en mat og grøn Lampe. Ida laa med halvt lukkede Øjne.

Men paa én Gang tænkte hun paa, at Karl Eichbaum havde haft Sommerfrakke paa ogsaa idag . . .

. . . Da Ida to Dage efter skulde bringe en Meldeseddel over paa Kontoret, mødte hun Karl von Eichbaum, der kom ind ad Porten i en fin ny Frakke. Han havde været til Frokost. Naar Karl von Eichbaum raadede over Mønt, overlod han „Anes Husflid“ til en Porter og nød sin Frokost hos „Svendsen“.

De talte lidt og Ida stod og saá paa ham.

— Ja, sagde Karl og skød Brystet frem: man er fin.

— Forfærdelig, sagde hun, paa en Gang talende helt Jysk: Hun var blevet saa glad ved at se det flunkende Stykke.

Men Karl sagde:

— De skulde „spytte“ paa den, Frøken Ida.

— Ja, sagde Ida: det gjorde vi altid, vi unge Piger, hjemme i Horsens.

De stod endnu og lo, da der kom en Dame ind ad Porten.

— Goddag, Mo'r, sagde Karl og traadte et Par Skridt bort fra Ida:

— Det er Frøken Brandt, sagde han saa.

Fru von Eichbaum rakte Haanden frem.

— Det var rart at se Dem, Ida. Karl har jo fortalt mig, at De havde taget en Virksomhed herinde.

— Ja, sagde Ida, og ganske rød skyndte hun sig at tilføje:

— Jeg skal bringe en Meldeseddel . . .

— Men, sagde Fru von Eichbaum, De maa besøge mig en Dag — nu (og hun smilte lidt) hvor De er i Hus sammen med min Søn. Han kan altid sige mig en Dag, hvor De er fri.

Moder og Søn blev staaende nede i Porten, mens Fru von Eichbaum sagde Karl en Besked. Fru von Eichbaum gik hellere selv end hun sendte Julius: Man skal ikke, sagde hun til Søsteren, sende Julius og saadanne op paa et Kontor, hvor de andre, Du, maaske sidder i mindre Stillinger.

Da Karl fulgte Fru von Eichbaum tilbage til Portaabningen, sagde hun:

— Jeg synes virkelig, det er rart, at Du har den lille Brandt her ... saa kan I da altid veksle et Ord. Farvel, Karl.

Idet Karl gik op ad Trappen, kom Ida ud ad Kontordøren:

— Har De saa tænkt paa'et, Frøken Ida, sagde Karl.

— Paa hvad?

— Paa at vi skal ud at spise, sagde Karl: For Vintertøjet — og han slog paa Frakken — maa s'gu indvies.

— — —

Ida slukkede Lysene foran sit Spejl og søgte i Mørket efter Døren. Hun vidste ikke selv, at hun listede saa varsomt paa Taaspidserne. Men hun vilde ikke møde nogen nu — netop nu, hun skulde gaa.

Hun løb videre, ned ad Trappen, og pludselig fo'r hun sammen: det var Døren, som blev aabnet og lukket til den urolige Gang.

— Uh, sagde Qvam, der kom ud: aldrig har man Fred.

— Ja, jeg har fri, sagde Ida og løb fra ham.

Hun gik ud gennem Gaarden og Porten, hvor hun nikkede til alle, to Portører, der stod ved den ene Ind-

gang, og Portneren midt i Rummet og Josefine, som kom paa Trappen.

— Naa, Frøken, sagde Josefine, der maalte hendes nye Kaabe: nu skal De ud paa Livet. Og hun nikkede, som de andre.

— Ja, sagde Ida smilende.

Hun gik ud paa Gaden. Ved Lygten saá hun ham: der stod han allerede, ved Hjørnet af Botanisk Have.

— Her er jeg, sagde hun og løftede sit Ansigt. Hun var næsten stakaandet.

— Ja, sagde Karl, det er god Tid. Godaften.

Og de gav hinanden Haanden.

De gik, mens Sporvognsklokkerne klang og Droskehestene travede.

— Hva' sagde De saa, spurgte Karl med sin lidt slæbende Stemme, som han holdt af at bruge den, naar han var tilfreds: hvor sa'e De, De skulde hen?

— Aa, jeg sagde no'et ...

— Ja, mente Karl: man kan s'gu sagtens lyve no'et. For det lærer man, Gud straffe mig, fra Barnsben.

Ida blev pludselig alvorlig i Øjnene:

— Aa, ja.

Men hendes Stemning slog om igen, og hun sagde straalende:

— Det var li'som de alle ønskede mig god Fornøjelse.

Hun tænkte paa dem, der havde nikket i Porten.

Og Karl, der gik med Cigaren mellem de yderste Læbespidser, sagde:

— Ja, nu maa vi s'gu tænke over, hva' vi skal spise.

De lo begge to.

De havde naaet Porten til Ørsteds Park.

— Vi kan gaa gennem Anlægget, sagde Ida: naar der er Tid.

— Men der bli'r lukket, sagde Karl og fulgte efter hende.

De gik over de sidste, nedfaldne Blade, men i de brogede Bede var der Blomster endnu.

— Hvor her er smukt, sagde Ida.

Der er vist ingen i den hele Have, ikke én i alle Gange; og mens de gik ved Siden af hinanden, hørte de deres egne Skridt.

— Nu falder de i Søvn, sagde Karl og pegede op paa en af de stille Statuer.

De gik ind til en lille Terrasse under et mægtigt Træ. Under dem laa Skrænterne og det mørkt blanke Vand.

Ida talte sagtere:

— Her er det dejligste Sted, sagde hun.

Karl skød Røgen fra sin Cigar ud i lange Ringe, og ingen af dem talte. Det var som om Klokkers og Vognes Lyd blev ganske fjern og Lygternes Lys hang over Gitrene som en straalende Krans.

— Er der saadan i de store Byer, sagde Ida sagte. Hendes Øjne fulgte Skrænterne og Broen og det tyste Vand.

— Ja, sagde Karl, og Cigarens Ringe løstes op.

— Ikke kønnere?

— Nej, sagde han.

En Svane skød lydløst frem fra det mørke Vand.

— Det har jeg ogsaa altid tænkt, sagde Ida.

De stod endnu et Øjeblik.

— Men det bli'r sent, sagde Ida, med en helt anden Stemme og de vendte sig for at gaa.

— Naa, Godaften, Gamle! Karl nikkede op til Ørsteds Statue, idet de gik forbi, og de lo igen.

Ida var stadig et Skridt foran Karl nu, mens de gik gennem Gaden.

— Der er god Tid, sagde Karl, der elskede „Mørkningen“ i Gaderne.

— Ja, men saa kan vi se dem komme, sagde Ida og hun blev ved at skynde sig.

Men da de kom ned i Theatret og op i Pladslogen, var der ikke et Menneske i det hele Parket.

— Saa, sagde Karl, kom vi saa tidsnok?

Lidt efter lidt begyndte Folk at komme, og de hørte Stolesædernes lystige Smæk og Kontrollørens Nøgler i

Logernes Døre og fra Gangen al den glade Skubben og Summen.

Ida skød Skuldrene velbehageligt op, mens hun rystede Armene ganske lidt:

— Aa, sagde hun, det er første Gang, de spiller Stykket.

— Ja, sagde Karl, det er det morsomme ved'et.

Herrer i hvide Skjortebryster stod op i Parkettet, og friserede Damer trængte sig hastigt frem mellem Bænkene. Karl sad og nævnede deres Navne, Kritikeres og Forfatteres og Menneskers, Ida kendte fra Bladene.

Ida sad og smaasnakkede af Glæde og fulgte hvert Navn, som han nævnede. Men pludselig rejste hun sig halvt og saá ud op mod første Etage, med et lille Kast med sit Hoved:

— Det er dér, vi plejer at sidde, sagde hun og satte sig rapt igen.

— Hvem?

— Vi, sagde hun.

Nogle Sygeplejersker havde abonneret dér ifjor.

Ida sad igen, mens Støjen steg, og smilte, med Ryggen helt lænet tilbage mod sin Stol. Men paa én Gang sagde hun, helt forskrækket, og blev purpurrød:

— Aa, hvis nu Fru von Eichbaum var her.

— Det er hun ikke, sagde Karl: hun gaar aldrig i Sekundtheatrene uden paa Brandvæsenets Billetter, og dem har hun ikke iaften.

De saá igen paa Folk, som blev ved at komme og komme. Ida tog i Karls Arm:

— Se, det er Fru Lind. Hun har været paa Afdelingen.

Det var den eneste, hun kendte.

Rampen blev tændt og gød sit Lys over Tæppet. I Parkettet var alle Hoveder i Bevægelse og over Balkonens Rand vuggede lyse Ansigter.

Ida blev ved at smile:

— Det er ligesom man skulde paa Bal, sagde hun ganske sagte.

Karl sad med udspilede Ben og bed i sit Overskæg med et Udtryk, som var en Knebelsbart noget, der smagte godt.

Orkestret havde spillet en lille Tid.

— Hvad er det, de spiller, sagde Karl og vilde se Programmet. Men Ida svarede ikke, hun sad med halvlukkede Øjne og lyttede efter Musikken. Karl saá fra Siden ned paa hendes Pande. Den var saa lille og saa smal. Man kunde faa Lyst til at spænde over den med Fingrene, saadan, fra Tinding til Tinding.

Ida følte hans Blik og aabnede Øjnene helt.

— Her er saa dejligt, sagde hun. Ikke?

Tæppet gik op.

... Folk puffedes og de skubbedes i Restaurantens smalle Sale. Karl von Eichbaum gik bag Ida Brandt og værnede hende lidt med Armene, men Ida lo over hele Ansigtet, mens hun vendte sig:

— Vi maa sidde, hvor vi kan se Folk, sagde hun og Øjnene straalede.

— Der er bestilt Plads, sagde Karl.

Det var i et af de smaa Kabinetter mellem Skillerummene, og endelig naaede de derhen. Men Ida blev siddende inde i Sofaen, med Hatten og alt Tøjet paa: hun saá paa Herrer og Damer, der blev ved at strømme ind.

— Aa, vi har Plads, sagde hun og skubbede Skuldrene op ligesom i Theatret.

Karl fik Overtøjet af hende og satte sig.

— Saa, sagde han og strakte Benene fra sig, mens han slog Rynker paa sin Næse:

— Nu skal vi spise paa Fransk.

— Ja, sagde Ida og slog Hovedet rask tilbage. Hun vidste vist ikke, hvad hun sagde „ja“ til.

Karl bestilte og Tjeneren bragte Fade og Karl rettede an. Ida sad kun og fulgte dem med Øjnene, alt, hvad de gjorde, og smilte; og hun tog saa besynderlig varsomt paa alting, sit Glas og Fadet og sit Brød, som om hun undrede sig over det alt, over hver Ting, Dugen og Lyset og den grønne Flaske i Køleren.

Saa sagde hun og spilede begge sine Hænder ud paa Sofaen, mens hun lo ganske sagte:

— At jeg sidder her.

Karl smilte glad til hende og saá saa ud paa Folk i Salen, der knap fik Plads ved Bordene:

— Ja, vi sidder s'gu bedst.

Ida blev siddende som før:

— Hm, sagde hun saa med den samme Stemme: det er li'som vi var paa Skovtur.

Karl, der spiste langsomt men vældigt, lo og sagde:

— Naa, det synes jeg nu ikke, for man spiser altid forbandet paa Skovture.

Men Ida blev ved at tænke paa Skovturene: Turene derovre, naar de var kørte til Stensballe en hel Char-a-banc og de havde danset foran Hjulmagerens Hus og trillet omkap ned ad de høje Banker.

— Jo, sagde hun: for her er li'esom derhjemme.

Men Karl, der begyndte at blive mæt, sagde, at hun maatte virkelig spise og lagde en Kramsfugl over paa hendes Tallerken.

— Maden er s'gu god, sagde han; og idet han tænkte paa Skovturene, sagde han med Albuerne paa Bordet (og tænkte, at hun var Gud straffe mig nydelig):

— Det var De vel mange Gange — paa Skovtur?

Ida sad lidt og saá ud for sig:

— Nej, ikke saa mange Gange, sagde hun sagtere.

Karl blev ved at se paa hende:

— Saa drikker vi to Jyder ... Han løftede glad sit Glas.

Ida lo og tog sit:

— Men De er jo egentlig slet ikke Jyde.

Karl rynkede Næsen:

— Vist saa, alle vi Eichbaum'er er Jyder. Det er da d e r, vi har haft no'et.

Og de drak.

Karl blev ved at sidde og rette an for hende stadig med Albuerne paa Bordet: Ost og Sellerier, som han to Gange stak over og dyppede i hendes Saltkar.

— Hvor de var dejlige paa „Ludvigsbakke“, sagde Ida.

— Ja.

Han gnavede stadig sin Selleri, mens han saá paa hende og sagde:

— Ida, De skulde altid være i gult.

— Hvorfor?

— Jo, sagde han sløvt.

Karl blev ved at gnave paa sin Selleri-Stængel, og pludselig tænkte han paa Mouriers. Han fortalte om dem og at de maaske vilde købe „Bakken“. Det er en Smørgrosserer fra Aarhus, sagde han. Han trak „Aa“et i den jyske „Hovedstad“ langt og foragteligt ud og sagde saa tilfredsstillet:

— Men saa kan man da faa Recks ud . . .

— Hvorfor?

— Jo, erklærede Karl med sin tørre Stemme: for det er no'et Pak.

— Ja, sagde Ida uvilkaarligt. Hun vidste ikke selv, hvorfor hun blev saa glad og at hendes Ansigt straalede.

— Og saa kan vi igen komme derover om Sommeren, sagde Karl. Skaal, Ida.

— Skaal, sagde Ida stadig med det samme Udtryk.

Og Karl, der havde sluppet Glasset og stak Hænderne i sine Lommer, sagde glad:

— Der kan dog være rart i Kongens København, hva'?

De talte gladere og ligesom hinanden nærmere. Ida talte om Olivia og Villaen og Jørgensens — det gjorde hun altid, naar hun var glad — men pludselig sagde hun:

— Uh ha, hvor han talte højt . . .

— Hvem?

— Han, Elskeren, sagde hun.

Karl lo:

— Ja, man maa jo høre ham.

Ida sad og saá ud for sig:

— Men alligevel, sagde hun sagtere.

Der var knap fler Mennesker ude i Salen og Opvarterne stod og hviskede sammen over deres Regnskaber.

Karl sad og smilte og saá paa en Flaskehals.

— Har De nogensinde været forelsket, Ida, sagde han.

Ida saá op og rystede paa Hovedet, halvt trist.

— Nej, sagde hun saa i en Tone, som var det noget, der var gaaet hende forbi.

— Men — og hendes Stemme sitrede en lille Smule og hun vidste ikke selv, hvorfor hun sagde det eller hvad hun egentlig tænkte paa, hvis det ikke var paa det lille Hus i Horsens og de tre halvmørke Stuer —:

— Men, sagde hun og saá ud over Bordet og søgte at smile: Jeg har nu tit været bedrøvet.

Karl havde faaet saadan et godt Glimt i Øjnene:

— Det er s'gu utroligt, sagde han kun.

Og de sad lidt tavse.

Ida saá ud i Salen, hvor der var halvmørkt og de fleste Blus var slukkede:

— Men de er alle gaaede, sagde hun forskrækket.

— Ja, sagde Karl og rejste sig bredt i Stolen: Men vi skal s'gu ha'e Kaffe.

De fik den og Likør ogsaa, som Karl skænkede. Han blev ved at have saadant et mildt Væsen og en blød Stemme, mens de sad endnu en lille Tid. Men Opvarterne, der begyndte at blive utaalmodige, slukkede de sidste Gasblus, saa Mørket trængte ind til dem. Der var ikke andet Lys end Lyset fra Kandelabrene.

Ida saá ud mod det skridende Mørke:

— Nu er det forbi, sagde hun.

— Næste Gang bli'er det Dem, sagde Karl.

— Ja, sagde Ida hastigt og glad.

— Det maa være hjemme, sagde Karl, som begyndte at hjælpe hende Tøjet paa: Paa Deres Værelse . . .

— Nej dog, sagde Ida, og hun lo.

— Hvorfor?

— For det er forbudt.

Ida blev ved at le, men Karl rakte hende blot Hatten og sagde:

— Aa pyt.

De gik ud gennem Hotelgangen og Portier'en vilde lukke Døren efter dem, da Ida sagde, glædestraalende:

— Nu, maa jeg; og stak ham en Krone i Haanden.

Karl lo, som han var betalt for det:

— Men, Gud straffe mig, Ida, tror De, det er passende ...

Da de var kommen et lille Stykke henad Gaden, bød han Armen frem:

— Man byder vel Damen Armen, sagde han.

— Ja, sagde Ida og tog den, mens hun trykkede sine Skuldre lidt sammen: nu er det jo Nat.

... Karl gik hjemme i sin Stue og smilede længe, før han kom op i sin store Seng. Lyset stod ved Sengen og en gul Bog laa der. Men han læste ikke.

Han laa bare og gloede op i Luften, mens han slog Rynker paa sin Næse.

— Nej, sagde han, dybt betænksomt eller undrende: Man kender s'gu alligevel ikke Fruentimmerne ...

Og han biev ved at ligge og smile til Røgen af sin Cigaret.

Der var stille i Pavillonen, og Ida gik sagte op ad Trappen. Da hun kom op paa Gangen paa første Sal, stod Frøken Roed foran det aabnede Skab.

— Gudbevar'es, er det Dem, saa silde, sagde hun: Hvor har De været paa Skovtur?

Ida smilte pludselig ved Ordet „Skovtur“: Jeg har været ude, sagde hun og vilde liste sig videre — hun gik ligesom hun bar noget usynligt Dejligt i Hænderne, som hun vilde bringe i Sikkerhed —:

— Godnat.

Men Frøken Petersen, der var iført graciøse Tøjsko for Natten, havde hørt hende bag Døren og aabnede den paa Klem. Der var intet, der interesserede hende som detailleret Beretning fra den, som havde haft „Udgang“.

— Ach, er det Dem, sagde hun. Der kom en ganske egen emsig Klang i hendes Stemme, naar hun vejrede Nyheder.

Pludselig drejede Ida Frøken Roed to Gange rundt foran Skabet: Jeg har været i Theatret, sagde hun, saa højt, saa det pludselig klang i Gangene, og hun løb.

— Hys, Patienterne, sagde Frøken Roed. Men de to Frøkner hørte bare, Ida lo deroppe; og de gik ind, hvor deres Middagsmad ventede dem under Gasflammen.

De hørte, mens de spiste, de to Gamles dybe Aandedrag og nogle afbrudte Ord fra Bertelsen, der talte i Søvne, ligesom i en vred Opsætsighed. Inde fra „A" lød Skridtene frem og tilbage.

Frøken Petersen spiste videre, og inde paa Salen blev Bertelsen ved at tale i Søvne. Frøken Roed rejste sig for at se efter ham; men han laa kun og kastede sig, med knyttede Hænder, som han plejede.

Ida var oppe paa sit Kammer. Hun stillede Vækkeuhret og klædte sig af. Hun havde egentlig ingen Tanker; hun bare smaanynnede hele Tiden, til hun kom i Seng.

— Ja, hm, hvis Eichbaum kunde komme til Kaffe — naar han kunde liste sig herop . . .

Idas Ansigt lyste af Fornøjelse i Mørket:

— Men det maatte være en Tirsdag, naar Frøken Roed havde Udgang . . . en Tirsdag kunde han nu godt liste sig, ganske sagte, herop.

Ida blev ved at tænke paa det, mens hun smilte: Saa skulde de bruge alle de gamle Ting fra „Bakken" og se, om han kendte dem igen . . . og dække rigtig Bord . . .

Ida sov ind.

. . . Det var Middag et Par Dage senere. De fire var komne fra Kælderen og de gik i Forstuen rundt og rundt, langs Væggene, mens de ventede paa Maden (Bertelsen havde faaet en uafladelig Bevægelse med Haanden hen over Øjnene, som vilde han bortviske noget, der hindrede ham i at se) da Nøglerne lød og Josefine kom med Madspandene.

— Goddag i Stuen, sagde hun, her er vi med Foderet.

Hun gik ind i Køkkenet for at hjælpe Ida med Karrene, mens Bertelsen skyllede og skyllede sine Hænder under Vandhanen.

— Det er en stor Skam for Fuldmægtigen, sagde saa Josefine.

— Hvilket?

Ida spurgte hastigt. Josefine kaldte altid Eichbaum for Fuldmægtigen.

— Rykkerne render jo her paa Trapperne, sagde Josefine, saa alle snakker om 'et i Porten.

— Her? Paa Kontoret? Det lød, som Ida havde noget i Halsen.

— Ja, sagde Josefine og satte Karret fra sig: Og Gud bevare ham for Inspektøren, hvis det skal vare ved ...

Ida nikkede mekanisk.

— Men det er naturligvis de Fruentimmer, som hænger paa, det kender man jo nok, sagde Josefine og blev ved at lægge Kartofler rundt paa de seks Tallerkener.

Ida svarede ikke, hun rettede kun i Tavshed Maden an, mens Josefine, der var færdig, stod med Hænderne i Siden.

— Og saa nydelig han er skabt, sagde hun og saá betænksomt ud for sig.

Josefine havde altid et deltagende Blik for al mandlig Skabning. Ellers forblev hun sin Konduktør fuldkommen tro. Hun gik aldrig fra en „Ven“ og naar han gik og hun havde fældet mange Taarer, saa blev hun alligevel ligesom i Etaten: Det var altid en Konduktør ved Sporvognene. Det blev bare en anden.

— Ja, sagde hun: man véd nok om 'et — for Andersen har været slem (Andersen var den nuværende Konduktør) ... Men nu har vi klaret det ...

Det var bestandig Alimentationsbidrag, som Josefine gik og sled sammen til de skiftende Konduktører.

Man kunde ikke se, om Ida hørte, for hun stod kun og flyttede paa de seks Tallerkener.

— Naa, saa løb vi videre, sagde Josefine.

Der kom altid et Par forbudne Sangtoner, Stumper af en Revue-Vise, som en Fanfare, naar Josefine satte afsted.

Ida satte Tallerkener paa Bordet foran hver af de fire: Nu maa De spise, Holm, sagde hun. Saa Bertelsen, nu skal De blive siddende og spise. Hun hjalp de to Gamle med at faa Maden ned, Bid for Bid; og hun var færdig og fik ryddet til Side — mens hun kun havde tænkt en eneste Ting:

— Den Stakkel, den Stakkel.

En Begribelse kom aldrig paa én Gang i hendes Hjerne, men kun langsomt og lidt efter lidt, til den saa blev overdreven og stor og der var kun den ene Ting.

— Hvad var der dog at gøre! hvad var der dog at gøre ... Hvis han nu mistede sin Plads ...

— Hvad var der at gøre ...

Hun rettede an for Herren paa „A“. Han sad bøjet over de evige Papirer, og hun hørte hans „Tak“ og „Tak“, mens han løftede Hovedet og fulgte hende med Øjnene.

Ida gik ud igen og hun satte sig paa Stolen nedenfor Vinduet:

— Og hun havde været med til at bruge hans Penge.

Hendes Tanker kom ikke længer: hun havde været med til at bruge hans Penge. Hun hørte alle Josefines Ord i sine Øren igen og igen og pludselig blev hun rød som et Blod. Der var noget, som hun først nu havde forstaaet. Hun vidste ikke selv, at hun ikke tænkte paa Pengene mere, men kun paa det, blot paa det ... mens hun alligevel hver Gang løb det forbi:

— Hvem der havde brugt hans Penge.

Portøren hentede de fire til Kælderarbejdet og de Gamle blundede inde i deres Senge. Inde paa „A“ maalte Herren Gulvet med sine Fødder. En Gang imellem sled der sig et Skrig op fra „de Uroliges Gang“.

Ida gik frem og tilbage, syslede med de Gamle og vendte hjem til sin Stol, indtil det skumrede.

Frøken Kjær stak sit Drengehoved ind ad Kvindernes Dør:

— Godaften, Jomfru.

Og pludselig sagde Ida:

— Aa, Frøken Kjær, kan De sidde her et Minut ... jeg skulde saa gerne op ...

— Ja, sagde Frøken Kjær og hun lukkede Døren: et Minut.

Ida gik ud, ned ad Trappen, gennem Haven, hastig over Gaarden, til Kontoret. Karl sad alene ved Pultene under Gasflammen, med Benene trukket op paa Kontorstolen og Hagen ned mod sine Hænder, og fløjtede.

Da han saá hende, løftede han Hovedet og smilte imod hende:

— Godaften.

Hun spurgte om noget, hun vidste ikke hvad, og hun smilte pludselig selv, mens han blev ved at snakke og paa én Gang strakte sig i Stolen med Armene op i Vejret:

— Aa Gud, sikket Hundeliv, sagde han.

Og Ida lo.

Hun gik tilbage over Gaarden. Der var ingen Uro i hende mere, og hun blev ved at gaa og smile. Hun tænkte kun:

— Det er da saa rimeligt, jeg hjælper ham.

Og hun tænkte ikke mer paa noget andet, kun, fordi hun havde set ham.

Da Ida kom op, ventede Frøken Kjær lige indenfor Døren:

— Profossen er her, hviskede hun.

Det gav et forskrækket Ryk i Ida.

— Hvor? hviskede hun.

— Paa „A“.

Der lød et Par forsigtige Nøgler, og Frøken Kjær var inde hos Kvinderne. Ida gik rundt og tændte, mens hun hørte Professorens Stemme gennem Døren til „A“, der stod paa Klem. Hun begyndte at gøre alt i Stand til

Stuegangen, medens hun hørte Portøren og de fire paa Trappen og Nøglerne, der blev drejede om i Laasen.

— Overlægen er her, sagde hun sagte til Portøren, og de fire Patienter, der havde hørt det, gik sky ind og satte sig paa Taburetterne foran Sengene, mens en Stemme hos Kvinderne pludseligt tog paa at jamre.

Ida stod foran Kakkelovnen, da Døren til „A“ gik op. Professoren blev staaende paa Tærskelen, smal og rank, i den lange, sorte Frakke:

— Ja, fortsæt saa De, Doktor, sagde han og lukkede Døren til ... Lad Patienten kun gøre som han vil ... Og De kan skrue Gassen ned om Natten.

Hans Stemme var ligesom uden Farve og han aabnede næppe Læberne, naar han talte, som om det gjaldt at holde dem lukkede saa fast som muligt om de hvide Tænder og om mange Hemmeligheder.

— Vel, Hr. Professor.

Han stod et Nu paa Tærskelen til „Salen“, mens Bertelsens Øjne med et Glimt flakkede hen over hans Ansigt.

— Intet Nyt, sagde han, og han gled videre, ind ad Døren til Kvinderne. Men den ene Gamle i Sengen blev ved at klynke, som han altid gjorde under Stuegang.

Ida gik hen og bankede paa Frøken Petersens Dør for at faa hende vækket. Hun havde ikke hørt Dr. Qvam, der var kommet ind.

— Hvor er Overlægen, sagde han hurtigt.

— Han gik ind til Kvinderne, svarede Ida, der var ved at gaa ind i Salen.

Qvam stod paa Springet, men han blev alligevel staaende et Øjeblik og saá paa Ida.

— Er det Deres Fødselsdag idag igen? spurgte han.

Ida lo:

— Ne—ej, hvorfor?

— Jo, for jeg synes, De lyser saadan i Ansigtet, sagde han. Han var allerede halvt inde hos Kvinderne. Kvindeskriget fra før slog gennem den aabne Dør.

— Frøken Petersen, Frøken Petersen! raabte Ida.

Hun vendte sig om, Bertelsen var igen ude under Vandhanen med sine Hænder.

— Naa, Bertelsen, sagde hun og tog ham om begge Haandled og rystede dem som i et Haandtryk: De er jo renvasket.

Og mens hun et Nu blev ved at ryste den Syges vaade og røde Haandled, tænkte hun og smilte:

— Stakkels Karl, han vilde skjule, at han var bedrøvet.

Der blev uroligere inde hos Kvinderne. Skrig paa Skrig, som om Skrigene kaldte paa hinanden og skyllede frem mod den lukkede Dør.

Frøken Petersen, der var kommet frem af sit Bur, stak Hovedet ud fra Køkkenet:

— Ach, hvor de er urolig, sagde hun. Men vi har ogsaa Omslag i Vejret.

Frøken Petersens Fødder var som et Barometer ligeoverfor Vejrforandringer.

Men efter The løb Ida over paa Posten med et Pengebrev til Hr. Karl von Eichbaum.

— — —

Det var den sidste Dag, Ida havde Dagvagt.

Frøken Helgesen gik gennem Afdelingen og saá efter, hun havde bestandig noget i Øjnene, som indførte hun et eller andet paa en Liste.

— Vil De saa bringe Meldesedlen over? sagde hun til Ida.

— Ja, svarede Ida. Alt Blodet var gaaet fra hendes Ansigt.

— Jeg skal blive her, sagde Frøken Helgesen og satte sig.

Saa maatte Ida gaa . . . over paa Kontoret. Det var, som hendes Nøgler kom saa langsomt ind i alle Laase, og hun saá ikke Oldfruen, der nikkede fra sit Vindu. Det var kommet som en Angst over hende straks, hun havde sendt Pengene igaar. Straks, hun kom ud fra For-

stuen paa Posthuset, hvor hun havde været saa lykkelig glad, mens Postmanden lakkede Brevet og førte det ind og gav Kvittering og alting, var Angsten kommen: Hvis han blev vred, hvis han nu kun blev vred. Og om Natten havde hun ikke sovet, mens Tanken blev større og større i hendes Hjerne: at han blev vred. Men hun skulde vel ogsaa have skrevet, have sagt ham noget og forklaret. Men hun havde ikke kunnet skrive. Hun havde ikke kunnet gøre det . . .

Og nu var han maaske vred.

Hun gik gennem Gaarden og ind i Porten og op ad Trappen. Hun saá hans Ansigt straks ved Døren; det var ligesom saa lyst i Huden. Men da han saá hende, blev han blødende rød.

— Det var en Meldeseddel, sagde hun.

Han bøjede sig ned imod hende:

— Det er s'gu utroligt, sagde han sagte med en Stemme, der var lidt grødet.

— Tak.

Ida tog Vejret og vilde gaa, men da de kom udenfor Døren, for han var fulgt efter, sagde hun (for at hjælpe ham over det eller for at trøste ham; et Sekund før havde hun aldrig tænkt paa at sige det):

— Nu skal vi drikke Kaffe paa Tirsdag.

Der gik ligesom en Trækning hen over Eichbaums Ansigt. Han sagde og skød Læberne frem:

— Jeg vil hellere ha'e The.

Ida lo:

— Nej, sagde hun stadig med den samme hastige Stemme: det skal være Kaffe, for vi skal skænke af den gamle Kande . . .

Saa løb hun:

— Nej, nej, han var ikke vred.

Aa nej, han havde forstaaet hende . . .

. . . Karl von Eichbaum gik over til Svendsen for at spise Frokost. Han gik nok og fløjtede hen ad Gaden; men der var alligevel noget, som om han ikke kunde faa sig selv til rigtig at tænke paa de Penge eller paa at han

nu kunde fordele dem rundt, i de værste Huller. Og han følte ogsaa noget ubehageligt i Fingrene blot han tænkte paa Konvolutten, hvor de laa.

Men da han skulde betale, tog han hastigt en af de mange store Sedler ud for at faa den vekslet.

Kelner Jensen blev staaende, halvtbukkende foran Konvolutten.

— Ønsker Hr. von Eichbaum at betale det Hele? sagde han halvsagte og ned imod Sofaen.

Men Hr. von Eichbaum svarede ikke. Han havde, ligesom sky, taget et Kort frem mellem Sedlerne. „Ida“ stod der kun med saadan smaabitte danske Bogstaver — og saa var der et lille Billede af „Ludvigsbakke“ i Hjørnet.

Karl von Eichbaum blev ved at sidde med Kortet i sin Haand.

Da Frokosttiden var omme, hvilede begge Svendsens Højrehænder, d'Hrr Jensen og Sørensen, ud, lænede hver mod sin Dørstolpe:

— Der kan De se, Sørensen (Hr. Jensen snøvlede, hvad han ansaá for distingueret i Faget), at jeg fik Beløbet. Den Slags Folk finder altid en Udvej . . . Det véd vi fra d'Angleterre . . . .

Hr. Jensen havde i en smækrere Periode fungeret som à-la-carte-Sals Kelner i Hotel d'Angleterre.

— Ja, til den revner, Jensen, sagde Sørensen.

Hr. Jensen svarede ikke. Han stangede Tænder.

— — —

Ida lod som hun sov, mens hun saá, fra Frøken Roed foran Spejlet, hen til Vækkeuhret foran sin Seng gennem de kvart aabnede Øjenlaag. Fødderne skubbede hun sagte op og ned under Tæpperne, hun kunde ikke ligge stille.

Men endelig var Frøken Roed i Overtøjet, og Ida lod, som hun vaagnede:

— Skal De til Deres Søster, sagde hun.

— Ja, Frøken Roed skulde det — Hun skulde altid til sin Søster, der var gift med en Assistent Hansen ved Jernbanen. Det var de eneste, hun kendte i Byen, og der var desuden nok at hjælpe med, om de tre Børn

Ida saá dem pludselig for sig, Frøken Roed og Fru Hansen, som de sad og syede derhjemme paa fjerde Sal i Rømersgade under Lampen i Dagligstuen, hvor Lænestolene, der begyndte at blive slidte i Ryggen, var dækkede med saa mange smaa broderede Stykker — og paa én Gang lo hun.

— Men hvad ler De af? spurgte Frøken Roed.

— Aa, det var noget jeg tænkte paa.

Men pludselig slog Ida Tæpperne til Side og satte de bare Fødder ud paa Gulvet.

— Aa, sagde hun, vent lidt; og hun løb i Natkjolen hen til Chiffonièren:

— Jeg har noget til Børnene; og, mens hun dækkede for den aabne Chiffonière, for at Frøken Roed ikke skulde se Pakkerne og Blomsterne derinde, hældte hun nogle franske Kager ud af en Pose.

— De er saa dejlige, sagde hun glad og hun puttede en i Munden paa Frøken Roed, før hun sprang op i sin Seng.

— De tænker ogsaa altid paa andre, sagde Frøken Roed.

Ida bare lo:

— Nej, jeg tænker paa mig selv, sagde hun og laa og saá op i Loftet.

Hun hørte Frøken Roed gaa ned ad Trappen, og hun stod op igen og drejede Nøglen to Gange om saa sagte, som var hun angst, nogen kunde høre hende. Hun begyndte at klæde sig paa saa hurtig hun kunde, mens der var noget over hendes Bevægelser som over en Skolepige, der er ifærd med at gøre en gal Streg: Aa, der var nok at gøre . . . der var meget at gøre . . .

Hun trak Chiffonière-Skufferne ud og hun tog Damaskes-Dugen frem og de gamle Kopper, og Sølvkaffekanden, der var omviklet med Papir, tog hun ud af

Midterrummet. Der var ogsaa de gamle Asietter og Armstagen, som hun satte Lys i: her skulde han sidde med Cigaretterne ved sin Kuvert.

— Hm, sidst hun lagde Blomster paa Bordet, var det for Olivia og Drengene ... Ja, det var i Maj — — aa, at det ikke var længere siden ... end den to og tyvende Maj.

Hun tændte Lysene og saá efter, om Vandet kogte. . . der skulde da en Rose i hans Glas ...

Hun gik til og fra, og hun blev staaende foran Bordet:

Jo, han vilde nok kende de gamle Ting igen.

Hun begyndte at lytte efter, mens hun lagde to brogede Tæppet over Sengene. Hun saá paa Vækkeuhret. Det var heller ikke Tiden endnu. Og hun satte sig hen ved Bordet, paa hans Plads, og ventede. Nu kom der nogen, for Døren dernede gik: men det var kun en Portør.

Maaske var han forhindret, maaske kom han ikke. Det blev saa sikkert for hende, at han kom vel ikke, mens hun sad og saá fra Ting til Ting, som vilde hun idetmindste prente sig ind, hvor pænt det var:

Og Lysene, dem vilde hun alligevel lade brænde, brænde helt ned, til de slukkedes.

Men Rosen, den tog hun stille bort fra hans Glas.

Hun havde ingen hørt paa Trappen, da det bankede sagte paa Døren, to Slag, som de unge Mænd banker, der har været i Tjenesten, og hun fik lukket op.

— Aa, det er Dem, sagde hun.

Karl Eichbaum havde listet sig ind: Der var ikke en Mo'rs Sjæl der saá mig, sagde han.

— Men Frøken Helgesen sidder altid lige ved Døren, sagde Ida.

— Hun fik laaset — de havde uvilkaarlig halvhvisket begge to — og Karl tog Tøjet af.

— Ja, saa var vi her, sagde han og rystede hendes Haand.

— Ja, sagde Ida og lo: Her skal De sidde. Hun pegede paa den brede Stol.

— Det var Satan til Juleaften, sagde Karl og strakte Benene fra sig, mens han saá paa det hvide Bord.

— Ikke, sagde Ida, hun syntes, hun havde følt just det samme.

— Og her er s'gu ogsaa Drikkevarer, sagde Karl. Ida hældte Kaffen i de gamle Kopper, mens Karl blev ved at sidde og se tilfreds paa Sagerne og de talte om de gamle Ting, Kagekurven og Armstagerne: de holdt Vagt ved Konkylierne derhjemme, sagde han.

— Ja, de stod paa Fløjen, sagde Ida. Hun saá igen for sine Øjne det gamle Marmorbord paa „Bakken" med Konkylierne og Frugtskaalen fra Auktionen efter Hoffet i Horsens og de to Sølvbægre, der var Præmier fra et Par Landbrugsforeninger.

— Men vi har nu alligevel ingen hjemmebagte Kager, sagde hun.

Karl tog godt til sig af de Kager, der var, og ogsaa af Likøren. Ja, sagde han, vi holede no'en fra Schrøder — han tænkte paa den bulede Kagekasse paa „Bakken": det er s'gu grinagtigt at stjæle . . .

— Ja, det er spændende, sagde Ida og virrede med Hovedet, for Karl sad og saá paa hende, han syntes altid det saá saa morsomt ud, naar hun gjorde det.

— Har De ogsaa stjaalet hjemme, spurgte Karl.

— Ja, tit, sagde Ida hastigt, men pludselig blev hun bleg.

— Hvordan det? spurgte Karl.

Ida saá ud i Luften og sagde langsomt og sagte:

— For det maatte jeg.

Der var stille lidt.

Saa tog hun sig sammen og løftede sit Glas, og de klinkede.

— Skaal, sagde Karl. Han blev ved at sidde og se paa hende.

Men paa en Gang blev Ida genért eller hvad det var, og hun fandt ikke noget at sige, mens Karl, der maaske ogsaa var en Smule benovet, sad tavs og røg og læste Indskriften paa Kaffekanden, Hædersgaven, til han pludselig sagde, det kom saadan plumpende:

— Ja, gamle Brandt holdt s'gu meget af Kaffe.

De lo begge to, og Ida hentede de gamle Billeder. Karl tog dem og Isen var pludselig brudt. Han flyttede med sit Glas over i Sofaen og de pegede paa Vinduerne, hvem der havde boet, og paa Vejen, hvor de førte hen, og paa Menneskene — der var den og der var den.

— Der er De, Ida, sagde Karl og blev ved at holde paa Billedet.

— Ja.

— Og dér staar Forvalteren, sagde Karl.

— Ja, han er død.

Ida sad og saá paa Forvalteren, med sit Hoved ved Siden af Karls.

— Saa pludselig han døde, sagde hun langsomt.

— Han skød sig, sagde Karl.

— Nej.

— Jo, sagde Karl, som ogsaa blev ved at se paa Forvalterens lille Ansigt: véd De ikke det? Det var jo Caroline Begtrup, hende den blegsottige, som ikke vilde ha'e ham. Saa gik han op paa Kornloftet og skød sig — — det var lige efter han havde sat Folkene i Arbejde ...

— Men hvor er hun da?

— Hun er gift i Næstved, sagde Karl og slap Billedet.

Han lænede sig tilbage og rynkede sin Næse.

— Det var forresten meget fornuftigt, sagde han: for der er Gud straffe mig ikke stort ved at leve ...

Ida saá op i Lysene:

— Jo, sagde hun langt og stille.

Karl, der sad med Hænderne i Lommen, nikkede efter en Stund ind mod Armstagen:

— Ja, hvis man endda var Landmand.

— Det kan De blive, sagde Ida og slog igen med Hovedet.

— Jo Tak — Karl snøftede paa Ordene — og hvordan ...

Men pludselig slog han om, og mens han fik Hænderne op af Lommen og gned dem, sagde han:

— Her er nu ligegodt meget hyggeligt.

Ida sad stadig med Øjnene ind i Lysene:

— Han var dog saadan et stille Menneske.

— Hvem?

— Forvalter Krog.

— Ja, sagde Karl og nikkede: men det er vel osse mest paa de Stille, det bider.

Han rejste sig fra Sofaen for at strække Benene og han saá sig rundt fra Møbel til Møbel.

— Det er det gamle Chatol, sagde han, det er utroligt.

Ida fik Taarer i Øjnene, hun vidste ikke hvorfor; maaske var det Tonen i hans Ord.

— Ja se, sagde hun.

Og hun aabnede Midtrummet og hun trak de gamle Skuffer ud, mens han holdt Stagen og hun viste ham alting: hun viste ham Olivias Børn og Lyngblomster fra Ferien og Faders gamle Regnskabsbøger med en bleg Skrift og saa mange Ting, mens de blev ved at huske og ved at tale.

— Nej, nej, sagde hun og tog hurtig en Bog fra ham; han havde stillet Armstagen paa Klappen. Nej, nej, det er min Poesibog.

— Vor Herre hjælp os, sagde Karl.

Men Bogen vilde han se.

— Nej, sagde Ida og holdt paa den: det maa De ikke. Man skriver saa meget dumt ind.

— Men De kan da sige mig, hvad for et Vers De holder mest af, sagde han. Det var mest det, at hun blev saa kønt rød i Kinderne, der morede ham.

— Ja . . . jeg holder mest af det.

Og hun viste ham en Side, mens hun holdt med Hænderne om de andre Blade; det var Solvejgs Sang. Karl stod ved Armstagen og læste det.

— Det er saadan et Damedigt, sagde han, men saa kom det lidt blødt i Tonen:

— Hvorfor holder De mest af det?

— Jo . . . for det er det kønneste. Men, tilføjede

hun, nu er det længe siden . . . jeg skrev det af efter et Nodehefte.

Hun lagde Poesibogen ned og der faldt et lille Fotografi ud af den. Det var Konferensraadens gamle „Hvide“. Og de stod og lo ad den Gang, den dansede midt paa Gaden i Horsens, fordi en Lirekasse spillede en Melodi, som den gamle Cirkushest kendte; og Konferensraaden kunde ikke sidde fast, og Lirekassen, den blev ved at spille, og Hesten, den blev ved at danse, midt paa Gaden.

— Men det havde nu været et dejligt Dyr, sagde Karl.

— Nu har „Smørstikkeren“ set paa Stadsen, sagde han lidt efter og lagde den Hvide væk.

— Vil de da købe det? spurgte Ida.

— Det gør de s'gu nok, sagde Karl, der saá ind i Lysene.

— Naar de saa blot vilde holde det kønt, sagde Ida og nikkede.

— Ja men nej, ja men nej . . .

Hun greb om Karls Hænder. Han rodede i alt . . . Det var Mo'rs Ringe og Brocherne og Guldkæden og Fa'rs Signet, og han rodede rundt i det altsammen.

— Lysene, Lysene, sagde hun.

Stagen raslede paa Klappen, mens hun vilde holde paa hans Hænder.

— Det er s'gu Værdigenstande, lo Karl.

— Og det er min Sparekassebog, sagde Ida glad; hun holdt den graagule Bog i den venstre Haand og gav den et Slag med den højre. Men pludselig blev hun ganske bleg, og stille lagde hun Bogen ned — —

Karl stod ogsaa lidt tavs.

— Maa jeg da aldrig takke Dem, Ida? sagde han saa ganske stille.

— Nej, sagde hun blot; det hørtes knap.

Et Nu havde Karl lagt begge sine Hænder ned om hendes Liv. Saa tog han dem bort. Ida rørte sig ikke.

— Hys, hys . . .

De hørte Nogen paa Trappen.

— Det er Frøken Petersen ...

— Sluk, sluk ...

Karl fik slukket Lysene.

— Brandt, Brandt, kaldte Frøken Petersen og slog paa Døren.

Og Ida svarede henne ved sin Seng fra Mørket:

— Ja, ja, jeg er vaagen.

De hørte hende gaa igen, før Karl hviskede, i saadan en halvt drengeagtig Tone.

— Men jeg kan da blive lidt endnu ... vi kan sidde foran Kakkelovnen.

Ida svarede ham ikke; men hun satte sig foran Kakkelovnsdøren, som Karl havde aabnet. De hørte ingen Lyd uden Lyden af Kullene, naar de sagte smuldrede, mens Skæret kom og veg hen over deres Ansigter.

— Saa stille her er, sagde Karl.

— Ja, sagde Ida: de er saa rolige idag.

De talte kun halvhøjt og sad tyste igen. Karl betragtede Ilden.

— Men De er altfor taalmodig, Ida, sagde han og saá paa Gløderne.

— Hvordan ...

— Jo, De kunde godt forlange meget mer.

— Hvordan forlange mer ...

De holdt Hovederne halvt fremstrakte, just paa samme Maade, og de langsomme Ord kom i samme Tone.

— Jo, jeg mener, saadan af Livet, sagde Karl.

De tav paany og hørte kun Kullenes Fald.

— Eichbaum — nu maa De gaa.

— Ja, sagde Karl: om to Minutter. Egentlig elskede han jo aldrig at rejse sig fra et Sted, hvor han sad.

— Véd De hva', Ida, sagde han og blev ved at se paa Kullene:

— Jeg er egentlig en Hjemmemand.

— Ja. Ordet kom saa ganske sagte.

Karl strakte sin Haand ud i Mørket og tog hendes.

— Tak for idag.

— Tak, hviskede hun.

Hun stod op og tændte Lysene. Hun var saa bleg, mens hun gjorde det, en Bleghed, der ligesom lyste.

Karl fik Tøjet paa og ganske lydløst aabnede hun Døren.

— Godnat, hviskede Karl og han sneg sig ud.

Bag Døren lyttede Ida efter hans Trin: nej, der kom ingen ... og nu var han nede.

Hun laasede Døren igen. Det samme Smil blev ved at ligge over hendes Ansigt, mens hun aabnede og lukkede og gemte alting. Men Lysene vilde hun ikke slukke. De kunde brænde, de skulde brænde endnu — til efter The.

Saa gik hun ned.

... Karl var nede paa Gaden. Hans Øjne var ligesom underlig større, mens han gik og tyggede paa sin Cigar.

— Ja, hun er s'gu honnet, sagde han og nikkede hen for sig.

Han vidste knap selv, at han blev ved at gaa i den Stump Gade, hvor det lyse Gavlvindu vendte hen.

... Fru von Eichbaum, der sad over Sengeomhænget, rejste sig rask og kaldte:

— Julius, Herren kom hjem.

Karl blev inde hos sig selv indtil Thetid. Efter The spurgte han, om de ikke skulde spille et Parti Besique. De sad og spillede endnu — og der var ikke saa lidt Cigarrøg i Stuen — da Generalinden kom over for at sige „Godnat“.

— Gud, Du, sagde Fru von Eichbaum: Du sætter Dig da og faar et Glas Madeira.

— Tak, Du, sagde Generalinden og tog Plads: mon det er godt mod Natten ...

Julius kom ind med Madeira og franske Biskuits, og de nød det sammen under Hjørnelampen.

Efterat Karl og Generalinden var gaaede, gik Fru von Eichbaum rundt og aabnede Vinduerne: for natgammel Røg var ubehagelig.

... Da Ida næste Morgen kom hjem fra Tur, stod

Karl paa Trappen op til Kontoret. Ida havde næsten tænkt det. Hun gik de Par Trin op og tog en Rose ud af sit Kaabeknaphul:

— De skulde have haft den igaar, sagde hun.

— — —

Fru von Eichbaum og Generalinden kastede et sidste Blik paa den Lindholmske Lejlighed. Familien Mourier skulde ankomme med Formiddagstoget.

Søstrene gik gennem Værelserne og var tilfredse.

— Og, kære, sagde Fru von Eichbaum, godt er det, at vi har gemt lidt hen af det Overflødige.

Det „Overflødige" var visse ret tvivlsomme Silketæpper af den Slags, som „draperede" hos Lindholms og som Fru von Eichbaum afskyede: Gud, Du, man anvender det kun for at skjule en Plet, sagde hun til Søsteren: Og saa bare hænger det og samler gammelt Støv.

Generalinden nikkede:

— Desuden, sagde hun: at ha'e alt det i et Hus med den syge Mary.

Fru von Eichbaum gik ind i den næste Stue, før hun sagde:

— Dampet er her.

— Og, tilføjede hun: saa taler vi forresten naturligvis ikke om det. Fru von Eichbaum tænkte stadig paa det med Mary.

— Gud, Mille, sagde Generalinden: man véd dog, hvad en Indbildning gør. Og i vore Dage, hvor Folk vil være sy'e...

Bag Kabinettet laa Kates Værelse. Det var tomt. Frøken Kate vilde have sine egne Møbler med. Fru von Eichbaum stod paa Dørtærskelen og betragtede de nøgne Vægge.

— Ja, sagde hun: det maa jo Kate selv vide at indrette.

Julius kom og meldte, at Drosken var der.

— Tak, Julius. Og saa dækker Ane vel Thebordet, med blødkogte Æg.

Søstrene gik ned i Porten og steg op i Drosken, hvor Julius sad paa Bukken i Silkehat med Roset og privat Vinterfrakke.

Da Toget kom ind foran Perronen, stak der et ret fyldigt og blondt Ansigt ud af en første Klasses Kupé. Det var Frøken Kate.

— Der er de, sagde hun. Hun havde set de to Søstre, der viftede med Lommetørklæder, akkurat i Højde med deres Ansigter.

Fru Mourier og Frøken Kate kom ud af Kupéen og der blev trykket Hænder og de tre Ungdomsveninder kyssedes, mens de alle tre havde Taarer i Øjnene.

— Kære Vilhelmine, sagde Fru von Eichbaum: at vi nu har Dig her.

Hendes Stemme rent skælvede. Fru von Eichbaum blev altid saa let bevæget, naar hun igen mødte „dem fra hendes Ungdom“.

— Og roligt Vejr har I haft over Bælterne, sagde hun.

— Dejligt, Du, dejligt . . . Jeg sad paa Dækket med min Kaffe, mens Kate fodrede Maagerne.

Fru Mourier, der gjorde Indtryk af at være ligesaa bred som begge Søstrene tilsammen, havde en lidt kraftigere Diktion, paavirket af jyske Herregaarde.

Julius tømte Rejsetøjet ud paa Perronen, tilsidst en stor Flettekurv med en vældig Hank.

— Søde Børn, sagde Fru Mourier: det er til Jer fra Mourier. Han fulgte os til Frederits . . . hans Orchidéer er hans Stolthed.

— Saa ta'er De det, Julius, sagde Fru von Eichbaum. Men hvor er Kate?

— Aa, hun henter Hundene, sagde Fru Mourier.

— Hundene, sagde Fru von Eichbaum: Gud, Mine, har I de Dyr med? Fru von Eichbaum havde en nervøs Forskrækkelse for alle Hunde.

— Kære, ellers havde jeg aldrig faaet Kate til at rejse.

Generalinden saá nu Kate, der kom dragende med to jublende Mynder i en Dobbeltlænke.

— Naa, sagde Kate, der var i en sort Rejsedragt, som lignede en Ridekjole, og med en Mængde Sølvringe op ad Armen: hils saa paa Tanterne.

De to Mynder begyndte paa Opfordringen at springe op og ned ad Generalinden og Fru von Eichbaum, der værgede for sig med Hænderne:

— Kære Kate, de er jo lidt voldsomme.

De kom alle ud paa Banegaardspladsen og Fru Mourier og Søstrene gik op i Drosken, mens Frøkenen blev staaende udenfor.

— Saa kører jeg med Viktoria og Hundene, sagde hun.

Viktoria, en Dame i graa Spadseredragt, som stod ved Siden af Vognen, var „Jomfruen“.

Generalinden nikkede med et „Goddag, Jomfru“, og Fru von Eichbaum sagde:

— Dyrene bringer da Julius.

Men Frøken Kate var allerede henne ved en anden Vogn, hvor hun kom op med Viktoria ved sin Side og begge Hundene paa Bagsædet.

Fru von Eichbaum saá lidt nervøs paa Installeringen og sagde:

— Gud, Vilhelmine, hvad Besvær I vil ha' af de Dyr her i en Bylejlighed.

— Men, sagde Generalinden, det er et Par dejlige Dyr.

De to Drosker rullede afsted, Kates bagest. Hun sad og saá frem imod det forreste Køretøj med Julius' lige Ryg paa Bukken.

— Saa, sagde hun, nu er vi i 'et.

Da de var komne op i Lejligheden, gik de om i Værelserne, mens Søstrene forklarede og viste. Fru Mourier sagde: Her er jo rigtig rart, og satte sig straks ned i Sofaen med Generalinden; medens Kate, der først fra

Spisestuetærskelen havde taget et Overblik, blev ved at gaa omkring med Fru von Eichbaum.

— Her er akkurat Plads til min Servante, sagde hun, da de stod i hendes egen Stue. Og hvor skal Viktoria ligge?

— Til Jomfruen, sagde Fru von Eichbaum, er der et Kvistværelse.

Kate trak Armene og Skuldrene op, saa alle Sølvringene raslede: Naa, ja ja, det kan vi jo altid ordne.

Fru von Eichbaum, der holdt sig lidt rankt, vendte sig til Jomfruen og sagde:

— Vil Jomfru Thora saa foreløbig lægge Tøjet herind.

Fru von Eichbaum havde, uvist af hvilken Grund, under Køreturen besluttet at benævne Jomfru Viktoria Thora.

Inde i Dagligstuesofaen var Generalinden og Fru Mourier allerede dybt inde i alle Vinterplaner, og man hørte Generalinden, ligesom afsluttende, sige:

— Og Vilhelmine, saa har vi om Søndagene Petri.

Julius meldte, at Theen var paa Bordet, og de rejste sig for at gaa ind, men Kate maatte virkelig først vaskes. Hvor er der et Badeværelse? sagde hun. Hun havde en vis selvfølgelig Maade at spørge paa. Men der var ikke noget Badeværelse.

— I det hele taget, Kate, sagde Fru von Eichbaum: det er jo et Lejehus, men man har da sine Gummibadekar ...

Kate forsvandt med Viktoria ind i Moderens Sovekammer, mens de andre gik til Bords og Hundene lidt efter begyndte at hyle og skrabe paa Sovekammerdøren, til Kate lukkede dem ind. Ja, sagde Fru v. Eichbaum inde ved Bordet: det vil jo i Længden, Vilhelmine, blive lidt generende for Lindholms fernigerede Døre ...

De tre Damer talte om Aline Feddersen. Generalinden troede nok, at hun havde været i Génève ...

— Og hun var der vist endnu ...

— Ja, Du, sagde Fru von Eichbaum: det er jo no'et, vi med den bedste Villie ikke forstaar.

Fru Mourier, der var færdig med det andet Æg, sagde:

— Ja — men Feddersen har nu heller aldrig været andet end en Familieforsørger ...

— Andet? kære Mine ...

— Ja, og Mourier har Ret: det er nu en Gang ikke nok bare med disse daglige Ægtemands-Rationer.

Der blev en ganske lille Pause, til Fru von Eichbaum sagde — der var ingen, der kunde sige, om Søstrene egentlig havde forstaaet —:

— Jo, Du, men hvor tror Du, man træffer mange som Mourier?

Da Kate kom ind og satte sig, talte Fru Mourier om „Ludvigsbakke“. De havde jo set paa den og Mourier mente, at Prisen var passelig.

— Og hvad si'er Du, Kate, sagde Generalinden.

Kate, der puttede Franskbrød i Munden paa Mynderne, mente, der kunde jo blive ganske udholdeligt, naar der blev bygget om, og Fru Mourier spurgte efter Karl.

— Gud Du, sagde Fru von Eichbaum: han passer sit Kontor.

Og Generalinden tillagde:

— Han gaar til og fra som et Uhr.

Men Kate, der var færdig med at fodre Hundene, spurgte og var for første Gang interesseret:

— Hvor rider man her i Byen?

... Efter Frokosten gik Søstrene de Par Huse hjem. De talte ikke meget, før de kom op i Fru von Eichbaums Entré og tog Tøjet af.

— Kære Lotte, sagde Fru von Eichbaum: lad dem nu først komme i Orden.

— Det er da saa rimeligt, Generalinden glattede ligesom noget ud med Haanden: Den første Dag — det bli'er jo altid let lidt støjende.

Søstrene gik ind og satte sig, og Fru von Eichbaum,

der alligevel ligesom pustede ud her i sin egen gode Sofa, sagde:

— Og Klæderne, Du, det er jo kun, at man gaar lidt med dem, naar de skal i Butikker . . .

Generalinden nikkede, og Fru von Eichbaum saá et Øjeblik frem for sig, før hun sagde:

— Nu er hun jo klædt som en ung Kone.

— Hundene, Du, sagde Generalinden, var jo næsten som et helt lille Optog . . .

Og som om det havde synderligt at gøre med de to Mynder, sagde Generalinden efter en lille Pause:

— Men Du, det bli'er ikke let for en Mand . . .

Fru von Eichbaum, der overtænkte Detaillerne, sagde, inde i sin Tankerække:

— Og Jomfruen, der var lidt Nervøsitet i Fru von Eichbaums Røst: hende skal Ane jo nok vise tilrette . . . Og saa er det vel bedst at la'e dem ha'e deres Ro idag.

— Kære, sagde Generalinden, der rejste sig: at de kan sunde sig og saadanne . . .

I Døren spurgte hun: Drikker Du iaften Theen ovre?

— Tak, Du, sagde Fru von Eichbaum: jeg har iaften den lille Brandt, Du véd . . . hun har nok kun fri om Tirsdagen.

— Aa, henner . . . Ja, saa Farvel, Mille.

Generalinden skulde lige til at gaa, da det ringede. Det var Portneren i Lindholms Sted, der bragte Kurven med Orchidéerne. I Bunden var der blaa Druer.

— Mille, sagde Generalinden: véd Du, det er, som man ser dem i Vinbjergene. Jeg tror, de kan holde sig til Søndag, Du — og jeg havde alligevel tænkt at ta'e Schleppegrells osse, nu, hvor vi havde faaet de fire Ænder fra Vallø.

Fru von Eichbaum ordnede Orchidéerne i to Glasskaale. Da hun var færdig, stod hun og betragtede dem.

— Ja, sagde hun: smukt er det . . . men jeg finder jo, at de Blomster e r ængstende.

— De har dem jo nu, sagde Generalinden, rundt om paa Herregaardene.

Hun gik med sin Halvpart af baade Blomster og Druer.

... Karl stod om Aftenen og ventede paa Ida udenfor Hospitalets Port, mens den bløde Sne faldt ned over hans kønne Frakke.

— Hvor De er kold om Hænderne, sagde han, da hun kom.

De gik ved Siden af hinanden, mens han snakkede paa sin halvdrævende Manér og Ida kun svarede lidt, ligesom hun var aandsfraværende.

— Jeg tror s'gu, De er bange, sagde Karl og lo. Men jeg kan forresten godt forstaa'et ... Og han stak sin Arm ind under Idas, ligesom de skulde staa Last og Brast.

Da de kom ind oppe i Mellembygningen, rejste Fru von Eichbaum sig fra Sofaen og tog imod Ida paa Dørtærskelen i Kabinettet:

— Det var da pænt, De vilde komme.

De satte sig alle tre og Fru von Eichbaum konverserede; hun talte om Hospitalet, med meget udprægede A'er, og sagde: den hele Virksomhed er jo en Velsignelse, medens Karl sad med en Ræv i Øjnene og skottede til Ida, der efterhaanden blev ligesom mindre og mindre i sit Sofahjørne.

— Og det er jo saa betryggende at vide, at det er unge Piger fra gode Hjem. Nu, Karl, har jo osse Adelaide begyndt at lære paa Frederiks.

Adelaide var en Oberstdatter af Bekendtskabet.

— Naa, sagde Karl: det var vist ogsaa det klogeste, hun kunde gøre.

— Gud, Karl, sagde Fru von Eichbaum: jeg finder det jo kun umaadelig respektabelt.

Der blev en lille Pause. Men saa tænkte Karl, at nu maatte der lægges ud, og han begyndte at fortælle en Historie fra Kontoret (det er s'gu et utroligt Menageri, sagde han) om en gal Fader, der vilde indlægge en klog

Søn. Faderen kom kørende med Sokker udenpaa Støvlerne og vilde ha' Sønnen i Pavillonen.

— Sønnen var i Laksko, forklarede Karl, der blev ved med sin Historie, mens Fru von Eichbaum lo og Ida sad og smilede: aa, hun var ham saa taknemmelig, saa taknemmelig, at han talte. Og Karl blev ved at fortælle Historier (han kunde formelig se, hvordan Ida blev større i Sædet) til de tilsidst lo alle tre højt og muntert. Fru von Eichbaum var altid saa glad, naar Karl talte: „Og han har saa megen Humor", sagde hun altid til Søsteren. Nu sagde hun:

— Men egentlig, Karl, er det ikke no'et at le af — Ida spurgte om Filérarbejdet til Sengeomhænget:

— Om det var vanskeligt at lære.

Fru von Eichbaum viste hende det og forklarede:

— De kan jo prøve, sagde hun.

Og hun blev ved at undervise Ida, der førte de smaa Pinde, medens Karl spurgte:

— Tillader Mo'r, jeg ryger? og med Cigaretten mellem Fingrene sad han og saá paa Idas bøjede Hoved ved Siden af Moderens.

Ida blev ved at filere, og man hørte de smaa Pinde falde rask og raslende mod hverandre, mens Fru von Eichbaum saá til og Karl sagde:

— Det gaar jo som Kæp i et Hjul. Og Fru von Eichbaum lagde til i et venligt Tonefald:

— Ja, Ungdommen har adrætte Fingre.

Julius kom allerede og meldte Thetid, da Karl sagde, for han kunde ja gu' heller ikke blive ved at snakke hele Tiden:

— Tante Charlotte kunde komme herover til Whist, Mo'r.

— Ja, det har Du Ret i, vi er jo et helt Parti. Jeg kan spørge hende før The.

Da Fru von Eichbaum var gaaet, rejste Karl sig fra sin Stol og gik hen til Idas Sofahjørne:

— Naa, hvad saa, sagde han og smilte ned imod hende.

— Naa — —

Ida saá op i hans Ansigt og smilte, hun ogsaa:

— De er saa god, sagde hun. De havde halvhvisket begge to som Børn bag en Lærers Ryg.

— Ja, det vil jeg nok si'e, sagde Karl og lo.

Inde i Spisestuen fik han Klaveret op og begyndte at spille paa en Vals, saa Strengene føg. —

Fru von Eichbaum var ovre hos Søsteren. Hun indbød til Whisten og sagde:

— Kære Du, det er virkelig en nydelig Pige — velopdragen og nydelig . . .

Det glædede jo kun Generalinden.

— Og egentlig har hun jo osse altid hørt til Kredsen.

Fru von Eichbaum gik over, og da hun saá Karl ved Klaveret, sagde hun:

— Karl, det var da ret. Det er saamæn længe siden, Du har spillet.

— Ja, sagde Karl: det er saamæn godt for Naboerne.

Men spille blev han ved med.

Det var ligesom Valsen blev i Luften, mens de spiste, og Ida rejste sig og bad, om hun maatte skænke Fru von Eichbaums anden Kop The, og Julius maatte lade Brødbakken fylde igen, fordi Karl havde saa vældig en Appetit.

— Tak, sagde Fru von Eichbaum, der fik sin The: ja, for mig er der jo intet Maaltid som min go'e The.

De blev ved at tale, til Fru von Eichbaum sagde:

— De véd vel, at Grosserer Mouriers tænker stærkt paa at købe gamle „Ludvigsbakke“ — rigtig vore gode Venner . . .

— Jo. Hr. von Eichbaum havde fortalt det.

— Men, Karl, sagde Fru von Eichbaum: Kate synes jo ikke om Hovedbygningen.

— Aa, sagde Ida, jeg synes nu, der var saa dejligt.

— Hm, mumlede Karl, der stadig spiste: hun vil vel ha'e et Par Smørstikkere til Vaaben over Døren.

Fru von Eichbaum vidste ikke selv, hvorfor hun ikke viste Karl tilrette; men hun sagde kun:

— Ja, Fordringerne er jo forskellige.

Generalinden kom, mens de sad ved Thebordet endnu.

— Men lad Jer ikke forstyrre . . .

— Ja, sagde hun til Ida, man har allerede hørt saa meget godt om Dem.

Da de havde rejst sig, hjalp Ida Karl med at slaa Spillebordet ud.

— Nej, nej, ikke saadan, sagde Karl og slog hende over Hænderne.

— Vil Julius bringe Stagerne, sagde Fru von Eichbaum.

— Men jeg spiller saa daarligt, sagde Ida, da de satte sig. Hun fik Karl til Makker.

— Karl, sagde Generalinden, der var i Forhaanden og gav Kort: naar man spiller, saa tales der ikke.

Søstrene spillede langsomt og med kloge Blik over Kortene. Man fik det Indtryk, at de spillede Skak. Ida, der sad og bed sig i Læben, blev rød i Hovedet for hver Gang, hun lagde et Kort paa Bordet, mens Karl uafladelig pludrede med Tanten.

— Karl, sagde Fru von Eichbaum: naar man spiller, saa spiller man.

Karl blev tavs og sad og saá over paa Ida, der blev sikrere og sad og tog sine gode Kort frem til Stik med smaa ivrige Ryk ligesom et Barn.

— Det er Dig, Emilie, sagde Generalinden.

Fru von Eichbaum svarede kun ved at nikke; det var som begge Søstrene fik Antydning af Dobbelthager, mens de spillede.

— Det blev vores, sagde Ida og pustede uvilkaarligt ud, men hendes Øjne lyste.

— Frøken Ida ser ud, som slap hun ud af et Dampbad, sagde Karl.

— Frøken Brandt spiller bedre end Du, sagde Fru von Eichbaum.

— Ja—a. Naa, til Lykke, sagde han og stak, mens han plirrede med Øjnene, sin Haand med en oprakt

Tommelfinger over mod Ida, som stødte sin Tommel imod hans: Til Lykke, sagde hun, og de lo begge to.

Fru von Eichbaum og Generalinden talte om Spillet og bredte Stikkene ud over Bordet.

— Men jeg, Du, sagde Fru von Eichbaum: som sidder dér med min eneste *à-tout*.

De spillede videre, og ogsaa Karl blev ivrig, mens Ida og han blev ved at vinde.

— Men Ida spiller skam en fin Whist, sagde han og glemte at sige Frøken.

— Ja, sagde Generalinden: dette er rigtig et hyggeligt Parti.

Julius kom ind med Druerne og Madeiraen, som de nød mellem to Rubberter, mens de talte om gamle Dage, om „Ludvigsbakke“ og om gamle Brandt: Han var en fortræffelig Mand, sagde Fru von Eichbaum.

Karl løftede sit Glas.

— Ja, sagde han: byder vi saa Frøken Brandt Velkommen . . .

— Det maa vi, sagde Fru von Eichbaum: det var rigtig rart at se Dem.

De drak alle fire og saa skulde de skifte Plads, da Karl, der var saa kaad og glad, begyndte at snuse op og ned ad Ryggen paa Tanten.

— Naar er Tante begyndt at bruge Patchouli?

— Ja, sagde Generalinden, der ogsaa begyndte at lugte urolig til sine egne Ærmer: jeg begriber ikke, Du, men der hænger no'et ved mig den hele Dag . . .

— Kære, sagde Fru von Eichbaum, ogsaa ved mig. Det maa være fra Kate. Jeg mærkede det jo straks, Du, paa Perronen i den frie Luft — og jeg, som har en Rædsel for alt, hvad der er gennemtrængende.

Karl, der satte sig, sagde:

— Det er Ess-Bouquet. Det er en Herre-Parfume, men det er forresten meget behageligt.

— Gud, Karl, sagde Generalinden: det mener Du vel aldrig . . . en Herre i det mindste lugter da kun af sit rene Linned.

— Ida giver, sagde Fru von Eichbaum. Det var første Gang, hun kaldte hende ved Fornavn.

De spillede igen. Karl blev helt ivrig og tavs med Fru von Eichbaum til Makker.

— Det er Dem, Frøken Brandt, sagde han.

Ida sad og tænkte paa, hvor Karl alligevel lignede sin Moder. Det var dog det samme Ansigt.

Da de to Rubberter var ude, rejste de sig fra Spillebordet og Karl og Ida sad henne i Hjørnesofaen, hvor Ida saá i et Stereoskop.

— Naa, sagde Karl og tog et Nu hendes Haand, der laa paa Sofaen: De er jo en fin Spiller.

— Her har været saa dejligt, sagde Ida sagte.

— Ja, sagde Karl trevent: iaften har vi haft'et rart.

De blev siddende ved Siden af hinanden, uden at tale meget, mens Lampen over dem kogte sagte, og Ida, i Stereoskopet, saá paa Schweiz' skønne og skummende Vandfald.

Fru von Eichbaum og Generalinden sad i Sofaen.

— Aa, Du, sagde Generalinden: det gør godt at sidde. Det har været en bevæget Dag.

Fru von Eichbaum nikkede, og, medens de to Søstre tænkte paa de samme Ting, sagde hun efter en lille Stilhed:

— Gud, Du, da jeg saá Hundene, blev jeg jo unægtelig forfærdet . . .

De to Søstre sad lidt tavse, mens Fru von Eichbaum saá venligt over mod de to Unge:

— Rigtig et Par Kammerater, sagde hun og nikkede smilende derover.

Ida flyttede hen til Bordet, hvor Søstrene sad.

Lidt efter, mens Karl hjalp Ida Tøjet paa ude i Gangen, lukkede han Døren op til sin egen Stue.

— Her bor jeg, sagde han og gik et Par Skridt derind; Lampen stod og brændte.

— Her er ogsaa et Par af Hestene, sagde han og gik endnu nogle Skridt, mens Ida fulgte.

— Ja, sagde hun.

Og begge tav, mens de blev staaende, kun et lille Nu, foran de to Billeder, som vist ingen af dem saá, indtil Karl sagde:

— Ja, saa kom vi afsted.

Og han lukkede Døren bag dem.

Søstrene var blevet staaende i den halvmørke Spisestue. Fru von Eichbaum havde usædvanlig mange Ord for at rose Ida og hele den Brandtske Familie.

— Ja, sagde Generalinden: hun er rigtig sød og taknemmelig.

— Kære Charlotte, sagde Fru von Eichbaum, der havde været noget i Generalindens Tone, som Fru von Eichbaum ved sit Tonefald næsten irettesatte: Hun kommer jo fra et udmærket Hjem. Hendes Fader var Konferensraadens højre Haand og saa godt som en Ligestillet.

Generalinden stod lidt og sagde saa:

— Ja, rigtig sød og fordringsløs er hun trods det, at hun er saa velhavende.

Fru von Eichbaum svarede ikke; hun var blevet ligesom lidt adspredt, efter at Karl og Ida var gaaet; og pludselig sagde Søsteren:

— Tror Du, Emilie, jeg skulde lægge mine Druer i Savspaaner?

Fru von Eichbaum var vist inde i en anden Tankegang, men hun sagde: Mon det ikke ta'r noget af Smagen?

Generalinden tænkte ogsaa det. Hun vilde kun, forsigtigt, lægge hver Klase i lidt Silkepapir.

— — —

Porten hos Fru von Eichbaum havde just lukket sig efter Karl og Ida.

— Aa, jeg var saa bange, sagde Ida og hun slog op og ned med sine Arme som en Fugl med Vingerne.

— Ja, det kunde man se . . . Karl stak sin Arm ind

under hendes, men Ida sagde rask, som vilde hun undskylde sig:

— Ja, for jeg kendte hende jo kun fra Ludvigsbakke, naar hun sad øverst ved Bordet og naar hun gik Tur — — forbi Fadebursvinduet.

— Jo, sagde Karl og lo, jeg kender Moderen, naar hun er i Overtøjet.

— Og i den store Kniplingshat, sagde Ida.

— Den har hun endnu.

Og de blev ved at le, ikke af det, men det var ligesom de maatte le — nu, herude, under Himlen.

— Men iaften var der saa dejligt, sagde Ida.

De kom ind i Grønningen, og Sneen, der var ophørt at falde, laa mellem de stille Træer som et blødt Tæppe. Karl og Ida blev tavse, som vandrede de igennem en Skov.

— Hvor hun dog holder af Dem, sagde Ida sagte; hendes Stemme lød saa blødt.

— Ja, sagde Karl sagte, ligesom hun; og de gik et Stykke, før han sagde langsomt og ligesom grundende:

— Men det er nu skidt alligevel.

— Hvordan?

— Det Hele.

— Nej, sagde Ida højere og dog ikke højt, og hun rystede paa sit Hoved.

De gik igen, mens der var lige stille.

— Se, sagde Ida og smilede: Vi er de første, der gaar paa Sneen.

— Ja, svarede Karl.

Og de saá begge ned paa det bløde Hvide, hvor deres Fødder satte Mærker ved Siden af hinanden.

— Det er saa kønt, sagde Ida og blev ved at smile.

Men da de kom til det smalle Hjørne ved Sporvejen, løsnede hun sin Arm fra hans og gik i Forvejen — hun næsten løb. Karl gik bagved og saá efter hendes fine, slanke Ryg. Saa suste der en Snebold lige mod hendes Nakke:

— Tag den.

— Karl, raabte hun. Men han blev ved og hun fik en til og en til, en ved Øret og en til ved Kinden, indtil hun værgrede sig: Værsgo', sagde hun og hun dængede ham med Sne, løs Sne, en Masse Sne, i Ansigtet, forfra, foran, bagfra og ned ad hans Frakke over Skuldrene.

— Nej, vi gør Kvalm i Gaden.

Hun rystede sig lige med ét og holdt op: der stod en Betjent midt i den hvide Allé, rank og ret op og ned. Men Karl han blev ved, overstadig, og omme bag Hjørnet galede han som en Hane:

— Saa tror de deroppe, den er fem, sagde han og lo op til de borgerlige Huses Ruder. Pludseligt satte han i Trav, stampende med Fødderne, med Ida ved Siden, der trampede som han, som maatte de røre sig, mens Karl fløjtede.

— Paa Mandag er det Frøken Helgesens Fødselsdag, sagde Ida.

— Skal der være Gilde? spurgte Karl; de blev ved at trampe.

— Ja, vi laver Budding i Køkkenet.

— Hva' for en Budding?

Ida lo; det skulde være Rombudding, sagde hun og hun stampede.

— Kan Mandfolk sneje sig med?

— Hvis De gik med Qvam, sagde Ida.

Karl nikkede, mens de stadig stampede videre, der ved Siden af hinanden, og Karl sagde:

— Han gaar med Jægersk Undertøj.

Ida lo: Hvor véd De det?

— Det har jeg set.

— Nu er vi hjemme, sagde Ida. De var ved Porten.

— Men jeg følger Dem til Plankeværket, sagde Karl.

Og de gik, adstadigt, ind forbi Vagten, frem i den store og tavse Gaard, hvor Gangene halvt oplyste laa som i et halvvaagent Blund.

— Hør vore Skridt, sagde Ida sagte: her er Ekko i Gaarden.

— Ja, sagde Karl.

De gik forbi Lægernes Gang.

— Hys, hvad er det? hun greb Karl om hans Arm; men saa lo hun, stille, mens hun blev ved at lytte. Oppe i Lægegangen lød der Latter og Trin: Det er Kandidaterne, hviskede hun. Der lød et Rabalder, mens alle derinde raabte og lo, og Karl sprang op ad den lille Trappe og smækkede Døren op:

— Hvad er dette? raabte han med en skarp Stemme.

— Overlægen, var der En, som skreg. Det var Qvam; og Dørene slog op og slog i, medens Karl bebyndte at le, saa det klang i Gaarden. Ida lo med og Lægerne inde i Mørket, alle lo de — til de pludselig alle blev stille.

— Vagten, sagde Ida og gav sig til at gaa.

Natvagten kom frem imod dem, langsomt med sin store Lygte.

— Godaften, sagde han.

— Godaften.

— Det var gamle Jensen, hviskede Ida halvt forskrækket, og Karl havde taget hendes Arm.

De bøjede ind i Mellemporten, hvor der var ganske mørkt.

— Her spøger det, hviskede Ida.

— Hvad vil det sige?

— Jo, her gaar de igennem, som skal dø . . .

— Hvem har set det?

— Vagterne, sagde Ida.

Og lidt efter:

— For her er jo Vejen til Kapellet.

— Er De bange for det? sagde Karl.

— Nej, ikke nu, hviskede Ida og nikkede.

De kom forbi Vaskelængen hen til Lygten over Pavillonens Laage. Derinde laa Huset, lukket og tavst. Rundtom dækkede Sneen alle Havernes Træer. Ida blev staaende med sin Arm i Karls:

— Hvor er her kønt, sagde hun.

Hun saá rundt paa det altsammen:

— Hvis det nu blev stjerneklart, sagde hun . . .
— Godnat.
Karl hørte Døren aabnes og lukkes.

— — —

Det var et Par Dage efter. Ida kom om Aftenen ind paa Kontoret med en Meldeseddel. Det var sent, og Karl havde allerede Tøjet paa og vilde, ene, til at slukke den sidste Lampe, den over Skranken.

— Hvor det er længe siden, jeg har set Dem, sagde Karl.

— Ja.

— Hvorfor?

— Jeg kan ikke komme altid, sagde Ida, der ikke selv vidste, hvorfor hun næsten hviskede, og hun rakte ham Seddelen, mens hun bøjede Hovedet frem under Lampen.

Karl tog den og berørte hendes Haand.

— Ida, sagde han blot; han havde bøjet sig ned og kysset hendes lysende Hals.

— Ida.

Uden Ord havde hun løsnet sine Hænder fra ham. Langsomt og forsigtigt, næsten som turde hun ikke træde, gik hun frem over den halvdunkle Gaard. Der var saa stille i hendes Hjerte . . .

Frøken Kjær stod i Døren til Spisestuen, hvor Damernes Stemmer lød højt og imellem hinanden, og hun lagde sin Arm ned om Idas Liv, da hun kom. Men Ida skød den langsomt bort med Haanden.

— Naada, sagde Frøken Kjær, mens Ida satte sig ved Døren: Maa man ikke længer røre ved Jomfruen?

Langs Bordet var alle Damer i snakkende Bevægelse. Frøken Kaas, Frøken Boserup og Frøken Roed havde flyttet deres Stole ud paa Gulvet og talte ivrigt og højt om den nye Forening, Frøken Boserup vilde danne, en Forening af Plejerskerne baade paa Frederiks og paa

Kommunen: En Liste var der sendt ud og et Møde skulde der sammenkaldes.

— Forelæsningsstuen vil han vel ikke nægte os, sagde Frøken Kaas. „Han“ var Professoren og Ordet kom som med en hidsig Streg under, mens Frøken Boserup begyndte at slaa ud med Hænderne mod Frøken Krohn fra den gode Gang og sagde, at der maatte vel endelig, selv om vi ogsaa er Kvinder (det var en Talemaade hos Frøken Boserup), kunne opdrives saa megen Standsinteresse, at man en Gang kunde faa Rettigheder ...

De tre blev ved at tale meget højt, medens Frøken Helgesen sagde fra sin befæstede Plads bag Maskinen:

— Det maatte vel i hvert Fald ske efter Samraad med Lægerne.

Frøken Kaas, der forarget skød Brystet frem i sit Bluseliv, men lod som hun ikke hørte det, sagde:

— Jeg er gerne Sekretær, hvis det da er Meningen, at vi skal være uafhængige. Frøken Kaas var saa at sige ustandselig Sekretær, s a a for Indsamlinger og s a a for Adresser.

Frøken Roed talte om, at hvad der maatte virkes for — men jeg mener rigtignok, som Frøken Helgesen, i Samraad med Lægerne — var Forkortelse af Vagten og dernæst Understøttelse til Ferieophold ...

— Først skulde vi faa forbedret Kosten, sagde Frøken Øverud paa sit Fyenske.

Men Frøken Friis, der sad med opskudte Skuldre, tilbagelænet i sin Stol, sagde til Frøken Roed:

— Nej, Tak for mig. Saa skulde man ovenikøbet være sammen med sine Kolleger — ogsaa udenfor Tjenesten.

Ida havde ikke talt. Det var, som sad hun, i Skæret af Flammerne, ene, midt blandt de andre, i en lysende Ensomhed.

Saa sagde Frøken Kaas pludselig:

— Men hvad siger Brandt?

— Jeg hører, sagde Ida, bestandig med det samme Udtryk i sit Ansigt.

Men Frøken Boserup sagde:

— Frøken Brandt interesserer det vel ikke. Hun har jo „Bogen“ ... Og hun slog den højre Haand ned mod sin flade venstre...

— Ja, den kender Boserup, sagde Frøken Friis til Krohn.

Frøken Kjær, der fandt, at Boserup havde været uforskammet, gik igen over til Ida og førte Haanden hen over hendes Haar:

— Pyh, sagde hun, det visse er, Jomfru, at vi bli'er af med Kontingentet.

Ida havde vist slet intet hørt. Hun saá kun et Øjeblik, smilende, op i Kjærs Ansigt.

— Har De set deres Skygger, hviskede hun, mens hendes Øjne lo: hvor de ser sære ud.

Paa Væggen bag de ophidsede Damer flød deres hidsige og store Skygger sprællemandsmæssigt ud og ind.

Og de lo begge to, med en forskellig Latter; Ida saa ganske stille, saa langt borte fra som fra en fjern Verden ...

Indtil Frøken Kaas kom derover og talte til hende om Foreningen igen: det gjaldt dog virkelig for Standen om at virke for en vis Uafhængighed.

Men Ida blev ved at le, saa ganske sagte.

Frøken Friis var ogsaa kommen derhen og spurgte i Forbigaaende Frøken Kjær, hvad hun skulde være i til Frøken Helgesens Fødselsdag.

Ida saá pludselig op, og et stort Smil gik hen over hendes Ansigt:

— Jeg skal være i Gult, sagde hun.

Det kom paa én Gang saa lyst og saa højt, at Frøken Kaas holdt inde.

Hun havde netop gentaget, at det var som Stand, man maatte gøre sig gældende.

Ida gik op.

Patienterne var komne til Ro, kun Doktoren paa „A“ sad oppe i sin Karm foran det aabnede Vindu og stirrede ud i Aftenen. Ida stod og saá derind, da Nøglerne

lød. Det var Qvam, og han satte sig hen paa sin vanlige Plads paa Bordet.

— Tror De, at han er gal, sagde han med en Bevægelse hen imod „A“.

Ida rystede paa sit Hoved:

— Nej, jeg tror det ikke, sagde hun.

— Ja, jeg ikke heller, sagde Qvam. Fa'en ta' mig, om jeg vilde sende ham til Skt. Hans . . .

— Men, sagde Ida, hun talte bestandig med den samme Stemme, en Stemme, der ligesom var fra andre Sjælens Egne end Ordene, som hun sagde: hvorfor er han her da egentlig?

— Ja, sagde Qvam, og han førte det ene Ben dovent mod det andet: han er jo Statistiker . . .

— Ja? . . .

— Og saa har han forset sig paa det Uundgaaelige — paa det Uundgaaeliges Lov, som „de store Nordmænd“ vilde sige (Qvam talte i en Tone, som gjorde han let Nar af sine egne Ord). Han vil, ser De, udregne det Hele . . . at naar, for Eksempel, faktisk hvert Aar omtrentlig det samme Antal korresponderende Væsener sætter et Syvtal for et Nital i Adresserne paa Konvolutterne, ganske ligesom i hvert Femaar det samme Antal drukner ved at trave ud paa for tynd Is . . . saa er det fordi de maa gøre det, ligesom de, der hænger sig, maa hænge sig og ikke en Gang kan faa Lov at skyde sig, naar de vil tage Livet af sig . . .

Qvam tav lidt:

— Og det vilde jo være lige drøjt nok, sagde han, om man ikke en Gang havde Lov til at vælge Vaabenet.

— Men er det ikke sandt? sagde Ida.

— Ja, det er Spørgsmaalet, sagde Qvam.

Og lidt efter tilføjede han, idet han forandrede Stilling:

— Det var jo ogsaa rart nok, om man vidste, hvilken Rubrik man var kommen til Verden for at hjælpe at udfylde.

— Hvorfor? sagde Ida kun; men hendes Stemme

lød næsten, som følte hun en eller anden hemmelig Glæde.

Qvam saá paa hende.

— Nej, saagu, sagde han saa og satte Benene ned paa Gulvet; det kan jo egentlig ogsaa være det samme.

— Naa, brød han op; jeg skal ind med Sprøjten. Han purrede op i Nakkehaaret med venstre Haand. Det er s'gu alligevel det, jeg helst giver de Patienter.

— Men De giver dem aldrig nok, sagde Ida.

Og lidt efter lagde hun til, for Tankerne kom og gik saa lysende og saa hastigt i hendes Hjerne, som ellers var saa langsom:

— Doktor, egentlig burde alle Mennesker være lykkelige.

Qvam aabnede Døren til Kvinderne, og et Par Skrig slog ud imod dem:

— Saa, nu aabner vi Buret, sagde han.

Men Ida hørte ham ikke.

Herren paa „A" havde skudt sin Dør op, og, rank, stod han paa Tærskelen:

— Nu kommer jeg, Hr. Doktor, sagde Ida. Hun skulde lukke Skodderne.

— Tak.

Dr. Qvam gik hen ad Kvindernes Gang.

— Hun ser s'gu ud som Frithjof, naar han hører Musik, sagde han til sig selv. Han tænkte paa Ida. Frithjof var en Wagner-Elsker blandt hans Venner.

— — —

Det var Lørdag Eftermiddag.

Frøken Krohn fra Kvinderne, der var fritagen fra Tjeneste paa Grund af Forkølelse, sad ovenpaa paa Mandssiden, for Ida var i Køkkenet: hun var den bedste til Madlavning.

I Kælderkøkkenet var der Ild og Varme. Josefine var ifærd med Wienerkransene og smurte Æggehvide over dem med en Fjer, mens Ida piskede Blommerne til Buddingen, saa hun pustede.

Josefine talte om sin Bedstemoder i Holbæk: der havde de hver Søndag bagt Franskbrød.

Henne fra Kældergangen, hvor de fire var til Arbejde, hørte man Bertelsens Sav, der gik i Brændet.

— Det blev forresten dejligt, sagde Josefine om det fine Brød i Holbæk.

Ida blev ved at piske, mens Jernet klang i Skaalen.

— De brændes, de brændes, sagde hun, og Josefine fik Ovndøren op og flyttede og skubbede til Kransene.

Ida stod og saá paa dem; der stod saadan en dejlig Damp op fra de brunede Kager.

— Paa „Bakken“ lagde vi al Dejgen. Alting, sagde hun og lo: bare Schrøder og jeg . . .

Det var Sommermorgenerne, de bagte, Schrøder og hun alene; de andre sov, og Vinduerne stod aabne ud til de duggede Marker. Saa kom Folkene ud af Avlsporten i en lang Rad, og Forvalteren kom over og sagde „Godmorgen“ og fik Kaffen rakt ud paa Bænken, med det friske Brød.

— Men der var no'et at ta'e af, sagde Ida. Hun kunde ikke faa Poserne store nok og langt nok til Bunden.

— Naa, sagde Josefine: her bli'r de vel ogsaa fodret.

Døren gik. Frøknerne listede fra Vagten og kom for at se til: Fingrene af Fadet, sagde Ida og slog Frøken Kjær over Haanden. Boserup stod ved Køkkenbordet og tog et Overblik over Produkterne. Hun fik en lille Haandfuld skoldede Mandler stukket i sin Baglomme, før hun gik.

— Pas paa Døren, sagde Ida: pas paa Døren for Lægerne.

Den varme Damp stod helt op i Gangene.

I Køkkenet blev der stille, mens man paany hørte Bertelsens Sav gennem det store Brænde.

— Josefine, sagde Ida: jeg gi'er dem alligevel nogle Kager derinde. Hun lagde hastig nogle Kranse paa en Tallerken og svippede gennem Gangen, ind i Kælderrummet, hvor de tre Gamle sad over Maatterne og flet-

tede mekanisk, som vidste de ikke selv, hvad de tog sig til, mens Portør Sørensen sad, søvnig, lænet til en Væg, og Bertelsen førte Saven, hidsigt og uens, gennem sit Brænde.

— Værs'go, sagde Ida og lagde tre Kager paa hver af Maatterne, saa rask som havde hun stjaalet dem.

— Værs'go, Bertelsen.

— Det er til Dem, Sørensen, og hun rakte ham Tallerkenen.

Der lød en Stemme bag hende:

— Hvad er det?

Det var Qvam, der stod i Døren.

— Det er Kager, sagde Ida med et Sæt og løb forbi ham.

Men Qvam fulgte med ind i Køkkenet: Naa, her er rigtig Søndag, sagde han og satte sig ved Skorstenen.

— Nej, her er Lørdag, sagde Ida og lo.

Qvam fik sig ogsaa en Krans og sad og saá til.

— Véd De hvad, Frøken Brandt, sagde han: Dem kan jeg s'gu godt li'e . . .

Ida var færdig i Køkkenet. Men Frøken Krohn maatte alligevel blive hele Vagten: for Ida skulde to Ærinder — ud at købe. Det skumrede allerede, da hun kom over den store Gaard i glad Fart. Midt paa Fortovet mødte hun Eichbaum, men smilte kun og løb ham forbi:

— Jeg har saa travlt, sagde hun og løb videre.

Karl blev staaende og saá efter hende. Han havde slet ikke talt med hende siden den Aften, og han vidste ikke rigtig, hvordan det stod . . .

Men nede ved Porten vendte ogsaa Ida sig igen og smilede, mens hun viste ham sin Pengepung, som hun rystede.

Qvam var lige kommen ud af Mellemporten og saá efter Ida med Hænderne i Bukselommerne.

— Véd De hva', sagde han til Karl: det var s'gu alligevel en rar Kone at ha'e siddende i en Landlægebolig.

— De kunde jo fri, sagde Karl, der paa én Gang havde givet sig til at lege Jonglør med sit Nøgleknippe.

— Ja, sagde Qvam betænkelig: men jeg vilde nu alligevel aldrig ha'e en Kone med Penge.

Karl bare lo og lod Nøgleknippet flyve gennem Luften:

— Det maa s'gu vi andre, sagde han og gik ind i Porten.

Han vidste ikke selv, hvordan han var falden ned i Kælderkøkkenet til Josefine, der gik og ryddede op.

— Her er dejlig varmt, sagde han og sad og strakte Benene, mens han saá rundt paa alle Karrene, hvor Ida havde braset.

Ida havde taget en Droske. Der blev mere og mere, som maatte købes til Frøken Helgesens Fødselsdag: Hun vilde give hende seks Flasker rigtig god Vin — foruden den Visitkortskaal . . .

Det kunde hun da godt, naar hun pyntede Kurven med Blomster. Og Blomsterne, dem kunde de saa bruge paa Bordet, for der skulde være rigtig med Blomster og rigtig lyst . . .

— — —

Det var Søndagaften, efter Middag, hos Generalinden.

Da Karl kom tilbage efter sin Tur, bragte Julius netop Maskinen ind.

I Dagligstuen gik en stille Whist ved to Borde, mens Frøken Kate saá til med lidt tunge Øjenlaag, siddende i en Hjørnesofa ved Siden af Frøken Fanny Schleppegrell, en Dame med Underbid, der forberedte sig til Hofdame.

Karl satte sig ved Siden af dem, og Frøken Schleppegrell spurgte, om det sneede endnu. Det var afskyeligt for Ens Fodtøj med det evige Sjap.

Kate sagde pludselig til Karl: Véd De hvad? jeg havde tænkt mig Dem ganske anderledes.

— Saa—aa? sagde Karl ret uberørt.

— Ja, sagde Kate, jeg havde oprigtig talt tænkt mig Dem adskilligt morsommere.

Hun sad lidt og saá ud mod de to arbejdende Whistborde, og saa sagde hun:

— Foregaar dette hver Søndag?

Karl brast i Latter, saa de lo sammen.

Julius meldte, at Theen var inde; men Generalinden sagde:

— Vi venter Admiralen.

Admiral Schleppegrell gik efter Kaffen i „Athenæum", mens han lagde Vejen baade frem og tilbage gennem Østergade et Par Gange, og han kom ikke tilbage indenbords før paa Slaget.

Men Julius sagde:

— Admiralen er i Gangen.

De brød op fra Whistbordene, og midt mellem Diskussionen om Spillene hørte man Fru Schleppegrell, der altid talte lidt i Diskanten, sige til Fru Mourier:

— Gud, Vilhelmine, kalder Du det en Ulejlighed? Man skriver kort og godt sine Ordrer bag paa et Brevkort . . .

Admiralinden talte om „Printemps".

Der hørtes et Godaften henne fra Kabinetsdøren, og Admiralen, der stod og gned sig i Hænderne efter Vandringen, sagde:

— Nu skal det være rent galt med Fru Aline . . .

— Gud; Schleppegrell, hvordanne? Generalinden gik et Par Skridt imod ham.

— Ja, Vedel sagde det, at Fyren er nok rejst fra hende — og der skal hun sidde . . .

Fru von Eichbaum havde — der var et Øjeblik stille — ført Hænderne op til sine Øjne:

— Aa, den Stakkel, sagde hun sagte.

— Ja, sagde Admiralen, der bød Armen til Fru Mourier: Vedel sagde s'gu det.

De begyndte at gaa ind til Bordet, mens man, midt under Støjen fra Stolene, hørte Fru Schleppegrell sige med sin lidt skingrende Stemme:

— Ja, dér har vi Mandfolkene.

Og Karl, der skød Stole frem til Frøken Fanny og Kate, mumlede:

— Saa, skal det nu gaa ud over Mandfolkene.

Kate, der hørte det, gav sig til at le, og Karl sagde:

— Hvad ler De af?

— Hm, sagde Kate og slog ganske lidt med Hovedet: jeg tænkte kun, de har vel været to om Fornøjelsen.

Oppe ved den anden Bordende blev Fru Schleppegrell ved at tale hidsigt og halvsagte, ud over Bordet, indtil Fru Mourier, der drak The af en Kontorkop, sagde:

— Ja, det nytter ikke, Anna, Mourier har Ret: de fleste, de ta'er nu en Gang, hvad de kan faa ...

Admiralen, der lo, sagde: Der er s'gu no'et i det; og Generalinden, der saá hen over Kate og Frøken Fanny, ved hvis Plads der stod en Flaske Børnemælk, sagde:

— Ja, jeg finder jo, at ...

Men Fru von Eichbaum, der stadig var meget bevæget og havde Taarer i Øjnene, hørte ikke Søsteren, men sagde med en Stemme, som traf hun en Afgørelse:

— Dernede kan Aline jo ikke blive.

Fru Schleppegrell, i hvem det gav et Sæt, saa hun drejede Hovedet som en Vipstjert, sagde:

— Men, maa jeg spørge, hvor skulde hun da ta'e hen? ... Herhjem kunde Du vel ikke tænke Dig?

Fru von Eichbaum sagde langsomt:

— Det bliver vel vor Sag, Anna. Vi kender dog alle Aline — — naar hun er sig selv.

Der blev en lille Stilhed, og Admiralen sagde:

— Ja, det er s'gu en forbandet Historie; mens Fru Mourier, der nikkede bestemt, to Gange, ned mod sit Silkebryst, sagde over til Fru von Eichbaum som en Tilstaaelse:

— Jeg holder nu af hende.

Og man hørte Fru Schleppegrell, der talte igen, sige, i en lang Ordstrøm: Gud, Du véd da, Vilhelmine, at jeg kaster ikke med Sten — —

Karl sad og ludede lidt med Hovedet og saá over paa sin Moder; der var ligesom et Glimt i hans Øjne.

Da de havde rejst sig fra Bordet, stod Fru Mourier henne hos Fru von Eichbaum:

— Du er dog altid den gamle, sagde hun og tog hende kraftigt i begge Hænder.

— Kære Vilhelmine, sagde Fru von Eichbaum: man slaar jo dog Kreds om sine. Og rejser ingen anden, rejser jeg.

Karl stod bagved sin Moder og lod sit Overskæg svagt røre ved hendes Skulder, næsten som han kærtegnede den.

— Tak for The, sagde han, halvsagte.

Ogsaa Fru Schleppegrell kom derhen: Emilie, sagde hun, Du misforstaar dog ikke — — Du véd jo, at kom hun . . .

— Anna, al den Slags Ting, sagde Fru von Eichbaum, døer jo ogsaa ud, naar der blot ikke tales om det.

Karl var inde i Spisestuen. Han var paa én Gang blevet saa straalende lystig, at han gjorde Kortkunster for Kate og Frøken Fanny. Saa lod han Kortene som en Dobbeltstraale falde ned paa Bordet.

— Ka' De det? sagde han.

Kate, der tog Kortene, sagde:

— Nu er De lystig nok.

— Ja, sagde Karl og saá hende lige ind i Ansigtet, mens han slog den ene Haand imod den anden: for imorgen skal jeg i Dameselskab.

. . . Familien Schleppegrell gik hjemad efter at have sat Fru Mourier og Kate af ved deres Port. Admiralinden gik foran med Fanny. De talte om Kate:

— Ja, Fanny, sagde Admiralinden: men jeg vilde jo i dit Sted alligevel nytte Lejligheden til at tale Fransk. Pigebarnet har dog været hele to Aar i Lausanne.

— Schleppegrell, sagde hun og tog sammen i sine Skørter, mens hun standsede: Ænderne var fra Malle Bardenfleth paa Vallø.

... Fru von Eichbaum og Karl var kommen over hos sig selv, og Karl stod i Døren til Dagligstuen.

— Véd Du, Karl, sagde Fru von Eichbaum: Kate er jo sød, men, synes jeg, nok lidt urolig.

— Hun er vist meget grinagtig, sagde Karl, der trak i Overskægget.

— Ja, men hun m a a dog poleres.

Fru von Eichbaum gjorde en ganske lille afværgende Bevægelse med Haanden:

— Hun har en ganske egen Maade at sætte sig paa i en Stol og saadanne. Men paa det kender jeg jo Mourier — — med sine dristige Idéer.

Fru von Eichbaum dækkede sit Kniplebrædt til, mens hun sagde:

— Lille Ida Brandt har vel ikke fri paa Tirsdag?

— Nej, de slipper kun af Buret hver tredje Uge.

— Det var Skade, sagde Fru von Eichbaum.

Karl gik.

Fru von Eichbaum syslede længe endnu, før hun slukkede og gik ind. Døren mellem Dagligstuen og Kabinettet havde hun vist glemt at lukke. Det hændte oftere i den sidste Tid.

... Hjemme havde Fru Mourier og Kate nydt et Eftermaaltid i deres Spisestue.

— Vorherre bevare mig vel, der skal vi vel kun en Gang om Maaneden.

Fru Mourier svarede ikke, men Kate sagde:

— Naa, han er da den bedste ... Ham kan man da faa no'et at vide af.

Hun mente Karl.

Kate gav Moderen Godnatkys og trak sig tilbage til Viktoria.

Næste Morgen kom der Telegram fra Mourier, at han havde købt „Ludvigsbakke“. Fru von Eichbaum, der skulde i Butikker med Vilhelmine, kom, da Fru Mourier og Kate skulde til Frokostbordet. Hun spiste ellers ikke saa gerne deroppe paa Grund af Hundene.

— Du, sagde hun til Generalinden: de Dyr, man faar ikke sin rette Madro.

Men idag blev hun i Anledning af Nyheden.

— Naa, sagde Kate, saa er det jo gjort. Men Engelholm vilde rigtignok have været stadseligere.

Alligevel syntes Kate, de burde drikke paa Begivenheden, og hun lod Viktoria hente en Flaske Bourgogne af den, der havde ligget i Kælderen hjemme i Aarhus fra hendes Daab.

De tre Damer klinkede.

— Ja, sagde Fru von Eichbaum: til Lykke, Vilhelmine, til Lykke.

Kate skød sit Glas frem:

— Det er vel mig, der skal ha'e Gaarden. Hun tømte Bægret og fortsatte:

— Men saa kan man idetmindste faa et Par Ridehopper herover, for Besætningen følger da med.

— Et Par, Kate?...

— Ja, no'en maa der jo ride med mig, sagde Kate: Karl kan vel gøre det, naar vi har Hestene ...

— Ja, hvis han bare havde Tid fra Kontoret, sagde Fru von Eichbaum.

Kate drak et Glas Bourgogne til, paa Ankomsten af Hopperne.

— — —

Det blev Mandag Aften.

Frøknerne, der havde haft Dagvagt, havde Festkjolerne liggende udbredte paa Sengene. Men Ida, der havde sat Lys i Stagerne hos Frøken Helgesen, havde travlt og løb op og løb ned. Der var stadig mer, der kunde pynte paa Frøken Helgesens Bord: Asietter og Blomsterglas og tre Glasskaale — og alt kom det ud af Chatollet som af en Tryllekunstners Hat. Der var ogsaa de fem smaa Lamper, dem kunde man tænde mellem Blomsterne. Ida bragte dem ned og stillede dem op.

Frøken Helgesen, der var i graa Kjole med matte Silkelæg, sagde:

— Tak, Brandt, Tak, ja, vi gør det jo paa en Maade sammen.

— Det er kun saa dejligt, det kan bruges, sagde Ida, der smilte og ordnede. Blomster maatte der nu, i en Krans, om hvert Buddingefad.

— Men det bli'r kønt, sagde Ida, der selv gik et Skridt tilbage for at se: Hvor alt det gamle Sølvtøj dog skinnede, og hvor længe det var, siden det var blevet brugt.

Frøken Helgesen, der ligesom vilde fæste Øjnene ved noget, der var hendes eget, sagde og trak lidt op i det Krone-forsynede Kort, der var stukket ned i Mosset:

— Hr. von Eichbaums Træ er sjældent.

Karl von Eichbaums „Gloire de Dijon" rankede sig stoltelig midt paa Gulvet. Frøken Helgesen havde allerede værnet hver af de gule Kalke med smaa hvide Papirsgarneringer.

— Ja, sagde Ida og saá ind i en af de gule Knopper: den er saa smuk.

— Men hvad er Klokken, fo'r hun sammen. Alle Frøknernes Blomstergaver skulde flyttes fra Fødselsdagsbordet over paa den ene Ende af Spisebordet. Frøken Helgesen bar og Ida stillede sammen. Det blev til en hel Krans, om Frøken Helgesens Plads, af Urtepotter og Blomsterkoste.

— Hvor Kjærs er nydelig, sagde Ida.

— Alle har været saa venlige, sagde Frøken Helgesen, der begyndte at faa Værtindefeber og ikke rigtig saá noget mere, men sagde:

— Mon der ogsaa bliver Stole nok.

— Dem flytter vi ned fra os, sagde Ida, der blev ved at ordne. Frøken Boserup havde skænket en Hjerteblomst, der lugtede en Smule stygt og som saá ud, som var den om Morgenen kommen i Potte fra et større Bed.

— Den stiller vi paa Sybordet, sagde Ida.

Det bankede, men det var kun Frøken Kjær.

— Nej—ej, saa her er sjov, sagde hun og blev staaende midt for Bordenden: Det var dog storartet.

Alle Lys var tændte og tre Lamper skinnede over Blomsterne.

— Ikke? sagde Ida og virrede glad med Hovedet. Men se saa nu, sagde hun, og hun tændte de smaa Lamper, gule og røde, rundt paa Bordet.

— Nej, det var storartet, sagde Kjær igen og saá ud over Sølvtøj og Blomster og Buddinger: det var brillant.

— Ja, sagde Frøken Helgesen, her er ganske festligt. Og Stuen er jo heller ikke saa lille.

Ida vilde løbe, da det bankede igen. Det var en Portør, der skulde hilse fra Dr. Qvam. Dr. Qvam havde i sidste Nu ogsaa maattet give noget og havde paa Hjørnet af Frederiksborggade købt en Kasse Konfektblommer med en koloreret Spanierinde paa Laaget.

— Det er Prinsesseblommer, sagde Frøken Kjær, der kendte Emballagen. Frøken Helgesen stillede Frugterne hen:

— Det er saa kønt af Lægerne, at de viser En en Opmærksomhed.

Ida var oppe paa Værelset, hvor den gule Kjole endnu laa i et stort Musselin. Hun havde lige faaet Spritlampen tændt foran Spejlet, da det bankede. Det var Frøken Boserup, der virkelig maatte „laane no'et til om Halsen."

— Flammer De Haaret? sagde hun pludselig til Ida henne midt fra Gulvet.

— Ja, jeg vilde kun forsøge, sagde Ida og blev blodrød.

Boserup havde i en af Idas Skuffer fundet et Tylssjal med lange Ender.

— Bruger De de to Naale, sagde hun pludselig og pegede paa en Solitaire, som hun tog og fæstede i Sjalet, mens hun iøvrigt formente, at „Flammer" bare gjorde Ansigtet gammelt.

— Nej, det er da egentlig kønt i Lyset, sagde Ida.

— Naa, naar man vil ha'e den Ulejlighed. Det skulde ikke være mig. Men Lysten er jo forskellig her i Verden. Farvel saalænge.

Ida laasede Døren: nu vilde hun være alene, nu hun skulde ha'e Kjolen paa.

Nede var Frøknerne komne, én efter én, mens hver Nyankommen hilstes med Udbrud over hendes Klæder: Nej, se Friis, nej, se Friis, raabte de, og der blev igen mer stille; ingen vidste rigtig, hvad de skulde sige, fordi hver syntes, de maatte sige noget andet end almindeligt; og de begyndte for sjette Gang at tale om Bordet, der stod midt i Stuen næsten ligesom for fint — medens Frøken Helgesen blev ved at gentage, at de maatte dog sætte sig; og Frøknerne sad langs Væggene, med Skoene frem under Kjolen, som om de aldrig havde været her før.

Kun Frøken Friis tog, fra en Lænestol lidt ude paa Gulvet, med Hænderne over Kors i sit Skød, et Overblik over Tingene og standsede Blikket ved Frilandsplanten paa Sybordet.

— Det er da Boserups, sagde hun til Kjær: Gud, hvor det ligner hende i Prisen. Men Bordet er pænt.

— Det er Ida, der har dækket det, sagde Frøken Kjær, der gik omkring til alle Mennesker og sagde: Det er Ida. Hun kaldte hende altid ved Fornavn, naar hun ikke selv var tilstede.

Ida syntes næsten hun blev helt rød, mens hun stod udenfor Døren og aabnede den og kom ind og Kjær raabte:

— „Jomfruen" har flammet Haaret.

Alle Damerne rejste sig fra deres Pladser og Frøken Kjær og Frøken Friis klappede i Hænderne, til de alle fulgte efter, mens Ida stod helt rød i Kinderne i Lyset, og der dannede sig en hel Kreds om den gule Kjole.

— Hun er knusende, sagde Frøken Kjær, der brød ud af Kredsen, og tog om Ida, som vilde hun mase hende.

Der var blevet lidt livligere, og man hørte Frøken Helgesen sige: Ja, saa kunde vi vel snart begynde, da det bankede igen. Det var Eichbaum og Qvam, der rystede Frøken Helgesens Haand og sagde: Ja, der er

s'gu ingen, der har bedt os, men vi gaar ind paa vort Ansigt. Imens gik Karl rundt og bukkede med hængende Skuldre, i en parisisk Redingote, hvis Foer knitrede lidt, naar han rørte sig.

Frøken Helgesen, der var ganske smigret ved hans formelle Væsen, sagde:

— Hr. von Eichbaum, det var en saa smuk Opmærksomhed; og hun tog om hans lange og kølige Haand, før Karl bukkede videre, mens Josefine, højbarmet og med Husarsnore paa Kjolen, bød Saucen om og Damerne begyndte, lidt langsomt og halvt højtideligt, at tage for sig af Buddingen. Men Qvam, der stod og saá rundt paa de mange stramme Frøken-Korsetter, sagde til Frøken Kaas:

— Dette er s'gu for alvorligt.

Og han tog Madeira'en og begyndte at skænke i Glassene for at hæve Stemningen. Frøken Brandt, sagde han, De maa hjælpe mig . . .

Ida kom frem af Krogen ved Hjerteblomsten, hvor Frøken Friis lige til nu havde undersøgt den gule Kjole som en Art Fagmand, og hun tog Bakken med Glassene.

— Er det Dem, der byder, sagde Karl saa underligt sagte og tog et Glas.

Han blev staaende med sit Glas:

— De er saa køn, sagde han med den samme Røst, og hun syntes, hun slet ikke kendte hans Stemme.

Hun saá ikke op, mens hun sagde noget — det var vel noget om hans Blomst.

— Man maatte jo gøre noget for at være velkommen, sagde Karl, men det var, som om han sagde hende en hemmelig Ting.

Saa kom Kjær bagfra og tog om Idas Liv:

— Ja, er hun ikke nydelig, sagde hun og ligesom vuggede hende ind til sig.

— Jo, man kender slet ikke Damerne igen, sagde Karl.

— Nej, sagde Frøken Kjær: vi kommer ogsaa saa sjældent i Klæderne.

Ida gik videre. Det var, som om hun var saa myg i Linjerne og ligesom saa kælen i Figuren, mens hun bøjede sig frem over Frøknerne og bød dem.

— Hvad har Kjolen kostet? sagde Boserup, da Ida kom forbi, og hendes Sidemand lo. Qvam fortalte Historier nede ved Bordenden, og Damerne flyttede Stolene sammen og rejste sig og tog selv. Ida hørte, at nu lo ogsaa Karl, deroppe hos Kjær.

— Det er Frøkenen, der har lavet Buddingen, blev Josefine ved at sige, mens hun bød om.

Der blev en stor Jubel, da Døren gik op for Frøken Koch, og Qvam raabte: Skaal, Frøken Koch; mens de alle klinkede.

— Naa, der er ogsaa Mandfolk, sagde Frøken Koch, der ikke var i andet Festskrud end en ren Krave.

— Ja, to, sagde Karl og bukkede.

— Det ser jeg, sagde Frøken Koch, og de lo igen.

De begyndte at le af ingenting og talte højt, forbi hinanden, mens Frøken Boserup diskuterede om Foreningen og Frøken Kjær og Frøken Krohn lavede sig Brystbuketter af Blomsterne fra Bordet.

— Kjær stjæler, Kjær stjæler, raabte de oppe fra.

— Nu bli'er her livligt, sagde Ida, hun gik Karl forbi med straalende Ansigt.

Frøken Boserup blev ved med Foreningen: der var naturligvis ingen Tilslutning paa Frederiks.

Men Qvam raabte nede fra Bordenden:

— Det vil vi ikke høre, det vil vi ikke høre; og slog med sin Ske i Tallerkenen.

— Det vil vi ikke høre, det vil vi ikke høre, raabte de alle i Kor.

Alle Skeerne gik pludselig mod Tallerkenerne — undtagen Frøken Helgesens og Frøken Boserups — og alle Damerne lo, mens Boserup sagde og rykkede tilbage paa sin Stol: Jeg vidste ikke, her var Børne-Fremmede.

— Det er her, sagde Qvam, og Skeerne klaprede.

— Hys, sagde Frøken Helgesen.

Der lød to Slag paa Døren.

— Hys, Patienterne kan høre os. Det var Nattevagten.

Pludselig blev de stille allesammen, med samme Udtryk i deres Ansigter; og de hørte Døren gaa, igen, ind til „den urolige Gang“ .

— Pyt, sagde Qvam: de larmer s'gu saa tit.

Men Frøken Kaas, der benyttede sig af Stilheden, rejste sig, mens Frøken Helgesen ligesom af sig selv kom op ved Hæderspladsen med Blomsterne, og Frøken Kaas slog paa sit Glas.

Karl gled hen forbi Ida. De havde kun talt lidt, men han var ligesom altid, hvor hun var.

— Skal De ikke sidde, sagde han.

Hun satte sig paa Stolen, hvor han stod.

— Er her ikke varmt? sagde hun kun og tog sig op til sin Pande.

Frøken Kaas talte, men ligesom med halv Stemme, som om Nattevagtens Slag paa Døren lød i deres Øren endnu, for Frøken Helgesen, der „hørte til dem, der hævede Standens Anseelse“.

— Saa bryder vi ud i en stille Jubel, sagde Qvam.

Han slog Takt med Haanden og hviskede ni Hurraer, som de andre stemte i, hviskende ligesom han, med fremskudte Læber, mens de lo sagte.

— Det var det, sagde Qvam: saa højt skriger man Hurra paa sjette Afdeling.

— Nu klinkes der, sagde han, og listende paa Tæerne, med Glasset i Haanden, gik han forrest, mens de andre listede efter, trædende fint i Gulvet, i Gaasegang op til Helgesen:

— Hurra—ra—a, sagde Qvam.

— Og Tak for Madeira'en.

Frøken Koch sagde: Naa, jeg maa vel med, og hun skred bag efter Ida, med et tomt Glas. Men Frøken Boserup sagde nede fra Bordet:

— Undskyld, at jeg klinker fra min Plads.

— Ja, jeg takker først og fremmest Dem, sagde Frøken Helgesen og klinkede med Ida.

— Ja, sagde Ida og hun blev staaende og saá ud over Blomster og Lys og dem alle: her er blevet saa dejligt iaften.

Josefine, der havde hentet Vinforstærkning oppe hos Ida, stod nede ved Døren med Frøken Kjær:

— Hvor er hun køn i Ansigtet, sagde hun.

Frøken Koch vendte sig med sit tomme Glas: Er her no'et til Bægeret? Josefine løb til og fyldte Plejemoderens Glas: Ja, Tak for godt Naboskab, sagde Frøken Koch til Frøken Helgesen.

— Her var Deres Plads, hviskede Karl til Ida.

Og Ida satte sig som før.

Men Frøken Koch mente nok, at nu var det Kaffetid, hvis de skulde have Kaffe. Qvam bød hende en Cigar, og Karl lod Cigaretter gaa omkring, mens de alle, hemmeligt, saá paa hans fine Cigaretetui af Sølv: M a a vi? sagde Frøken Kjær op mod Frøken Helgesen. Men Frøken Friis var umaadelig dygtig i Rygekunsten og kunde blæse blaa Røgringe ned omkring de hvide Lys, før de løstes op.

— Se, sagde Ida. Hun fulgte den fine Røg.

— Nu skal vi synge, sagde Frøken Krohn.

Frøken Helgesen vilde gøre Indvendinger, men Frøken Krohn sagde: Vi nynner naturligvis bare — det gør vi tit paa Værelserne.

— Ida, sagde hun, syng for. Vi ta'er „Flyv, Fugl, flyv" . . .

De flyttede Stolene lidt ud, og halvt nynnende, mens de saá ind i Lysene, sang de sagte:

Flyv, Fugl, flyv over Furesøens Vove.
Snart kommer Natten saa sort.
Alt ligger Sol bag de dæmrende Skove
Dagen har listet sig bort.
Flyv du kun hjem til din elskede Mage,
Til de gulnæbbede Smaa:
Og naar imorgen du kommer tilbage,
Sig mig saa alt, hvad du saá.

De blev ved at synge, halvt højt, som sang de langt borte, bag en lukket Dør. Frøken Kjær vuggede sig sagte frem og tilbage, og Frøken Helgesen sang med, med sin Alt. Josefine, der stod ved Døren som paa Vagt, nynnede ogsaa, med Hænderne paa sine Hofter:

Flyv, Fugl, flyv over Furesøens Bølge,
Stræk dine Vinger nu vel.
Sér Du to Elskende, dem skal du følge,
Dybt skal Du spejde deres Sjæl.
Er jeg en Sanger, saa maa jeg og vide
Kærligheds jublende Lyst.
Alt, hvad et Hjerte kan føle og lide,
Burde jo tolke min Røst.

De holdt op at synge, men ingen rørte sig.

— Nu har de købt „Bakken“, sagde Karl.

— Har de? hun vendte sig halvt imod ham. Taarerne stod hende i Øjnene.

— Ja.

De begyndte at synge igen.

— Vil de rive Hovedbygningen ned? spurgte Ida langsomt og ganske sagte.

— Ja, sagde Karl.

De andre blev ved at synge, men Karl sagde, og Ida hørte knapt Ordene:

— Vi skulde haft den.

Ida rørte sig ikke.

Men pludselig afbrød Qvam Sangen:

— Skal her synges, skal her ogsaa være Mørkning. Og han gav sig til at puste Lysene ud i Armstagerne, mens Frøken Friis lo og hjalp ham.

— Saa, sagde Qvam: nu ogsaa de store Lamper. Men Stjernerne skal skinne. Og Idas smaa Lamper lod han brænde.

— Men saa maa vi ogsaa aabne Kakkelovnsdøren, sagde Frøken Kjær. Hun kunde ikke faa Døren lukket op og hun sagde: Ida, hjælp mig. Ida rejste sig og lukkede Døren op. Sid her, sagde Frøken Kjær og trak hende ned paa den lille Puf.

— Saa, sagde Qvam, nu er Belysningen gunstig.

De begyndte at synge igen, maaske lidt langsommere — med Ansigterne vendte mod de glødende Kul. Ida havde lukket sine Øjne:

Flyv, Fugl, flyv over Furesøens Brusen,
Dybt drager Natten sit Suk,
Træerne hviske med ængstelig Susen,
Hilse: God Nat — med et Buk.
Har Du ej lyttet til mangefold Smerte,
Selv hos den vingede Flok?
Sig et: God Nat, til mit bævende Hjerte.
Sig det, Du véd det jo nok.

Sangen hørte op. Rundtom i Mørket saá man Cigaretternes smaa Lys og Frøken Kochs store Cigar ligesom et Fyr.

— Kan De ingen Sang om Jylland? sagde Karl halvhøjt, henne fra Mørket.

— Jo, det kan Ida, sagde Frøken Krohn.

— Aa, ja, syng en, sagde Frøken Berg. Ida havde ikke svaret.

— Syng, hviskede Frøken Kjær.

Med Øjnene op i Mørket, klart men meget sagte, mens det saá ud, som aabnede hun blot Læberne halvt, sang Ida Sangen til Jylland:

Jylland mellem tvende Have
Som en Runesten er lagt.
Runerne er Kæmpegrave,
Inde midt i Skovens Pragt,
Og paa Heden alvorstor,
Her, hvor Ørknens Luftsyn bor.

Hun standsede næppe efter det første Vers, men blev kun ved at synge. Frøken Kjær havde støttet sit Hoved til hendes Skulder:

Jylland, Du er Hovedlandet,
Højland med Skov-Ensomhed!
Vildt i Vest med Klittag Sandet
Løfter sig i Bjerges Sted.
Østersø og Nordhavs Vand
Favnes over Skagens Strand.

— Den er s'gu køn, sagde Qvam, da Ida holdt op; men Karl talte ikke, han stirrede bare paa hendes Ansigt.

— Kom nu, Eichbaum, sagde Qvam: nu skal der, Herren hjælpe mig, danses.

De raabte og lo halvhøjt, i Mørket: Men er De gal, Hr. Doktor, sagde Frøken Helgesen, der elskede at danse.

Men Qvam havde tændt en Vokstændstik. Pas paa alle Tingene, pas paa Tingene, raabte Frøken Kjær, der havde rejst sig, som vilde hun selv holde paa dem. Og i et Sekund var Bordet flyttet til Side og Stolene væk.

Frøken Kjær og Frøken Krohn sang, stadig halvhøjt, henne fra Kakkelovnen, mens Qvam svang Frøken Helgesen, saa Trinnene lød i Mørket:

Smukke Pige med det sorte Haar,
Se lidt paa mig!
Føl, hvor stormende mit Hjerte slaar;
Jeg elsker Dig.
Nej, Hr. Jæger, nej, lad mig gaa min Vej,
Hvis Mama det saá, vil jeg Utak faa . . .
Paperla, paperla, paperla, perlapap.
Det tror jeg knap.

— Skal vi, sagde Karl og bukkede. Han tog Frøken Friis.

Ida sang med. Det var som hendes Stemme førte de andres, i en større Glæde, og hun vidste det ikke selv.

— Det er godt, sagde Qvam. Han og Frøken Helgesen svang sig forbi i Halvmørket som et Par store Skygger. Der gled Karl forbi, saa rank, med Frøken Friis.

— Lad os, sagde Frøken Kaas til Frøken Boserup, og de begyndte at danse, mens Frøken Boserup var Herre.

Pige med den skære Liljehud,
Skæmt ikke nu.
Ræk mig din Haand og bliv min hulde Brud!
Hvad svarer Du?

Naar De lover mig, fast ubrødelig
At til sidste Stund mig De elsker kun —
Paperla, paperla, paperla, perlapap.
Det sker vel knap.

Qvam skubbede til Josefine, der var kommen lidt frem for at se Plejemoderen svinge sig.

— Det er nu dejligt, sagde Frøken Helgesen, da de havde standset.

Der var ingen, der sang, uden Frøken Kjær og nu Frøken Friis, da Eichbaum havde sluppet hende.

— Kom, sagde Karl, og Ida fulgte ham.

De talte ikke, mens de dansede langsomt, inde i Mørket. Frøken Kjær, der stadig sad paa Puffen, sang sagtere. I de smaa Lamper blussede Vægerne som hastigt flammende Blus, indtil de slukkedes.

— De har holdt op at synge, hviskede Ida.

Der var stille lidt, som var de alle trætte, og rundt om var Cigaretternes Smaalys gaaet ud.

— Saa var det vel bedst, vi fik illumineret Ansigterne, sagde Frøken Koch og hun begyndte at tænde Lysene igen. Rundt om saá Frøknerne, der missede med Øjnene i Skæret, ud som de vaagnede.

— Naa, sagde Qvam: skal vi saa klinke med Frøken Brandt. Det er s'gu dog hende, der har lavet Buddingen.

Han klinkede med Ida, og Frøken Kjær løb til, mens de alle fik Glas i Hænderne.

— Ja, det har hun fortjent, sagde Frøken Kjær.

Josefine, der stod ved Bordet og satte Tallerkener sammen, prikkede bagfra Ida paa Ryggen og vilde ogsaa klinke, i Smug:

— Det er nu det første Glas, jeg drikker, sagde hun og hun havde Taarer i Øjnene.

Karl kom hen til Ida og stødte sit Glas mod hendes:

— Tak, sagde han.

Lidt efter brød de op, men Ida vilde blive og hjælpe Frøken Helgesen til Natten. Hun sagde Farvel til Qvam, der allerede stod i Døren, og til Karl.

— Godnat, sagde hun og tog hans Haand.

— Godaften, sagde Karl og bestandig med den samme Stemme.

Ida blev hos Frøken Helgesen. De satte Blomsterne i Vand og de dækkede af Bordet. Ida slog Sofaen ned og redte Frøken Helgesens Seng. Saa gik hun.

Der var stille paa de Uroliges Gang og lyst i Frøken Petersens Vagt. Ida gik langsomt op med sit Lys.

— Det er mig, sagde Karl pludselig oppe fra Trappens Mørke.

Ida fo'r ikke sammen og svarede ikke; hendes Ansigt var kun blegt bag det løftede Lys, mens hun aabnede sin Dør og lukkede den bag dem.

— Turde jeg komme? hviskede Karl.

Ida smilte op i hans Ansigt.

— Ja, sagde hun.

— — —

Det var ud paa Morgenen.

Karl sad paa Kanten af Idas Seng.

— Ida, sagde han, er Du vred paa mig?

Ida laa med lukkede Øjne.

— Hvorfor? sagde hun kun.

Og lidt efter sagde hun og slog Øjnene op.

— Jeg vidste det jo.

Karl blev siddende paa Sengen — og maaske troede han virkelig, at han elskede, at det var første Gang i sit Liv, han elskede.

— Godnat Pus, hviskede han.

Ida førte langsomt Haanden hen over sin Pande:

— Kys mig d e r, sagde hun.

Hun laa igen med lukkede Øjne:

— Tak. Og vil Du love mig én Ting — hun aabnede Øjnene, men lukkede dem igen, som om det at se ham pludselig voldte hende Smerte —: at sige mig, naar Du en Gang gaar fra mig.

Karl svarede ikke. Men alligevel tog Ida hans Haand og førte den op mod sin Kind som til tusind Kærtegn.

— Tak, sagde hun igen.

— — —

Sneen knirkede under Karls Fødder.

— Og hvorfor Fanden skulde vi ikke kunne gifte os? blev han ved at sige til sig selv.

TREDIE BOG

Den rigtige Frost var kommen.

Det var klare og høje Morgener med Sne over Vejen og Sne vidt ud over den frosne Sø. Ida traadte saa rank i Gangstien, medens Rytterne kom to og tre, i hastigt Trav, fra Østerbro, paa dampende Heste.

— Halløj, sagde Ida til en Dreng, der faldt paa en Glidebane.

— Halløj, raabte han igen og var oppe og fløj videre.

To gamle Herrer havde ogsaa set til.

— Op igen, sagde den ene, og han lo til Ida: det er Ungdommen.

Alle de gamle Morgenherrer skulde snakke med Ida, naar der var blot et Ord at lægge ind; og Ida nikkede:

— Ja, Hr. Herredsfoged, sagde hun; hun kendte dem alle, de gamle Herrer.

De to Gamle gik videre, og den ene sagde — han havde Øreklapper — langsomt og tydeligt:

— Det er dejligt, De, at se paa et sundt Ansigt.

Den anden blev staaende lidt og saá efter Ida — der var ogsaa noget ligesom en egen Rejsning over hende, over Hofterne —:

— Ja, Ungdommen bli'er køn i Solen.

Henne ved Arbejderboligerne kom Boserup og Kaas skridtende frem mod Ida i store Galocher.

— Det er noget sent, De gaar hjemmefra, sagde Frøken Kaas, idet hun gik forbi.

— Ja, sagde Ida og blev ved at gaa: jeg vil helst gaa i Solens Skin.

— Men sikken dejlig Morgen, sagde hun; hun var allerede nogle Skridt fra dem.

— Ja, det fryser otte Grader, halvraabte Kaas, der var i sorte Vanter.

— Aa, Kulden varmer, raabte Ida tilbage.

— Ikke at tale om Skindkaaben, sagde Boserup, der slet ikke var standset og allerede var en halv Snes Træer fremme. Hun talte om, at man vel ogsaa burde klæde sig en Smule efter Stillingen.

— Ja, sagde Kaas, der gik og tænkte paa Ida (det var, ligesom Ida aldrig havde nogenting at sige sine Kolleger mer, hvad der krænkede dem):

— Hun er nu blevet svært højhælet i den sidste Tid.

Ida vendte, næsten helt henne ved Østerbro, og løftede sit Slør: Jo, nu var Farvandet frit; og hun gik tilbage, med Solen i sin Ryg, og smuttede ind om Hjørnet ved Rørholm. Den gamle Tandløse lukkede Døren op, til et Kabinet, som havde han ventet hende.

— Der er varmt, sagde han.

— Ja, Tak ...

— De gi'er os nok som sædvanlig. Ida fik Kaaben af og Bordet rykket frem i Stuen og Magasinovnsdøren op, hvor alle Kullene brasede.

Den Tandløse nikkede og havde lukket Døren, hvor han stille slog Klappen ned (der var noget over Kelner Ellingsen, naar han opfyldte sine Pligter, der mindede lidt om en underordnet Kirkebetjent, som aabner Stolestaderne for Lejere under en Højmesse) før han gik for at bestille Frokosten.

Ida dækkede selv og hun lagde Violer hen til Karl og hun fik Smørkagen ud af sit Papir: saa dejlig frisk den var. Det slog et Slag paa Døren med en Stok:

— Godmorgen, sagde Karl: Du har s'gu ogsaa altid noget at pakke ud ...

— Godmorgen.

Han kyssede hende paa Kinden og fik sin Overfrakke hængt hen.

— Her er da varmt, sagde Ida og strøg sin Kind mod

hans, mens hun saá op paa ham, ufravendt. Hun vilde saa gerne blive staaende saadan, et Øjeblik, og se ham lige ind i hans Øjne.

— Her er s'gu dejligt, sagde Karl, der kom til Sæde og huggede i Frokosten, mens Ilden bagte hans Ben.

Ida sad og lo:

— Nu har Du det godt, sagde hun.

— Ja, sagde Karl, der dyppede ristet Brød i sit Æg og saá ud over Bordet og over mod hende:

— Dette er det bedste Maaltid paa Dagen.

Ida skar Smørkagen for — hun havde lidt mange Smaabevægelser, naar hun var saa glad —:

— Den er fra Vimmelskaftet, sagde hun og gjorde et Kast med sit Hoved med en Bevægelse, der egentlig var Olivias.

— Gud bevar's; Karl tog et Stykke: Ja, Du stryger s'gu rundt, sagde han med lidt blød Stemme.

— Ja, lo Ida og nikkede. Hun havde faaet den Vane at gøre saadan mærkelig runde Øjne, naar hun var glad.

Karl blev ved at spise, med sine Jockeyben strakt frem foran Ilden, langsomt, det ene Stykke efter det andet. Men Ida skubbede til sin Kop og til sin Tallerken for at faa Plads og fortælle:

— Nej, for nu maa Du høre — det er utroligt ...

Det var en Historie, en lang Historie om en Flaske „Drikke" ...

— Naa, saaledes, sagde Karl: Ja, I tømmer s'gu Smaabægrene derovre.

— Jeg da ikke, sagde Ida og tog hans Haand over Bordet.

— Nej — Du behøver det vel ikke ... Man skal vel ikke have baade i Pose og i Sæk.

— Karl ...

Men „Drikken" var en Flaske Dôm, og Frøken Friis havde sat Flasken lige ind i Gangskabet, midt for — det er osse utroligt — og saa kom Profossen, da Petersen stod der ... med det aabne Skab — og han saá

den — — ligestraks — naa, aa, som han blev, Du véd det ikke . . .

Karl var færdig med at spise og sad og skød store Ringe ud i Luften fra sin Cigaret.

— Og nu tror jeg ikke, at Friis bli'r Assistent, sluttede Ida, med forskrækkede Øjne.

— Det var da Skade, sagde Karl. Men Friis hører vistnok til dem, der hytter sig.

— Men, og Ida gjorde to Nik: hun har kun fem og tyve Kroner om Maaneden.

Hun havde rejst sig og stod bag Karl og gned sin Hage hen over hans Haar, mens Karl sad og ligesom sagte brummede:

— Men Profossen skulde s'gu være ansat i Rom, sagde han.

Ida lagde begge sine Hænder om hans Kinder:

— Hvorfor?

— Jo, for de, der løber rundt om Paven, ser s'gu saadan ud i Ansigtet.

Ida blev ved at le, mens hun lagde sig ned paa Gulvet og støttede Albuen mod hans Knæ. Saadan tav de lidt, til Karl sagde:

— Véd Du, nu rejser Moderen — sikkert.

— Rejser? hvorhen? det gav et lille Sæt i Ida.

— Til Genéve. Han slog et Smæld med Læberne,

— Bedstemoder Aline skal s'gu drives hjem . . .

— Fru Feddersen? Og din Moder henter hende — Ida saá op og igen ned —: Hvor det er kønt af hende.

Det var, ligesom Ida pludselig havde rystet lidt i Mælet, og Karl nikkede eftertænksomt, mens han blev ved at se ind i Ilden:

— Ja, saadan er hun.

Kullene i Ovnen faldt sammen:

— Du, saa dømmer (det kom sagte og der var en særlig ligesom udenadlært Klang paa „dømmer“) saa dømmer hun hende da ikke . . . saa haardt.

Karl blev ved at se paa Kullene:

— Det véd jeg s'gu ikke . . . hun dømmer hende vel som de andre — — men hun henter hende.

Ida rørte sig ikke, man kunde næsten tro, hun pludselig havde faaet Vand i Øjnene.

Karl nikkede igen til Ilden:

— Og hun skal s'gu nok faa hende genindsat i sine Værdigheder, sagde han.

Ida svarede ikke, og hun havde taget Hænderne bort fra hans Knæ.

— Hvad tænker Du paa? spurgte han.

— Paa din Mo'r.

Det kom dybt, og hun lagde Hovedet ind mod hans Side, mens Karl førte Haanden over hendes Haar, og Kullene blev ved at falde sammen, lidt efter lidt.

— Du er saa behagelig, naar Du tier stille, sagde han og blev ved at føre Haanden over hendes Haar — — helt blødt, men der var alligevel altid noget ved det, naar han kærtegnede hende, ligesom han kærtegnede en Jagthund.

— Og jeg vilde netop en Gang gerne sige saa meget.

— Hvad vilde Du saa sige? sagde han og tog ikke Haanden fra hendes Haar.

Der gik et Øjeblik:

— Tak, hviskede hun ganske sagte.

Der kom en Trækning ved hans Mundvige, og Haanden søgte ind mod hendes Nakkehaar:

— Og jeg faar aldrig Lov til at takke Dig.

— Jo, sagde hun og saá ikke Ilden mere — hvis Du — — en Gang vilde takke . . . for Dig selv.

Karl bøjede sig ned over hende; der var det i hans Øjne, som fik dem til at ligne Fløjl.

— Du, Pus, sagde han.

Ida besvarede ikke hans Kærtegn, og hun saá ikke op, mens hun sagde — han hørte det knap —:

— For jeg tænker jo altid paa din Mo'r, hvad hun vilde tænke.

Der forløb et Sekund.

— Det er s'gu ikke Umagen værd, sagde saa Karl og slog over i Tonen.

Men Ida havde rejst sig og hentet hans Frakke (hun fik Øjnene tørrede lidt derhenne imens) og bredte den ud for Varmen med Foeret ind mod Ilden. Hun sad og glattede med Hænderne paa den bløde Silke. Hun holdt saa meget af den Overfrakke:

— Foeret holder da endnu.

— Ja.

— Hm, og Ida smilte: hvor Du var glad, da Du fik den.

Karl rejste sig og rystede sine lange Ben.

— Det var da osse blevet paa Tiden, sagde han og trak Frakken paa sig, mens Ida hjalp ham: at faa no'et paa sig, der kunde gi'e Varme, paa de Morgenture.

Ogsaa Ida fik Tøjet paa: Farvel saa, sagde hun og lagde Armene om hans Hals, før hun ringede, og Ellingsen kom ind. Hr. Ellingsen havde en Maade at komme ind ad Døre paa, som kom han ind gennem en Sprække. Portemonnæen laa allerede fremme henne bag Karls Tallerken (det var en Ruslæders Herre-Portemonnæ, Ida havde faaet sig) og Karl betalte, mens Ida slog sin Skindkrave op, og Hr. Ellingsen gik for at bytte den store Seddel, medens Ida snappede Portemonnæen til sig.

— Farvel, Pus, sagde Karl igen og gyngede hende lidt frem og tilbage, med Hænderne om hendes Liv, medens Ida smilte:

— Farvel.

Hun blev staaende lidt:

— Véd Du, jeg er altid saa glad, naar jeg gaar.

— Saa—aa, lo Karl og slap hende.

— Jo, sagde Ida, og hun blev staaende tæt ved hans Skulder: for saa véd jeg igen — alting.

— Farvel.

Gangdøren slog i. Ida gik altid først, og Karl ventede, til hun var kommen et Stykke. Hr. Ellingsen gav Karl Pengene tilbage, som Eichbaum stak i sin Lomme, og

den Tandløse begyndte at servere af, med Hovedet bøjet paa Skraa: der var bestilt to Kuverter til ti tre Kvart.

— Her er s'gu Søgning, sagde Karl, der ventede endnu.

— Ja — her er virkelig blevet — Hr. Ellingsen udtalte V'et i „blevet“ — ikke saa lidt om Formiddagen ... i Forretningstiden.

— Godmorgen.

Ida gik Damer og Herrer forbi og de lysende Træer; hun vidste, at nu var Karl drejet om Hjørnet og gik bagved hende paa Gangstien — slængende behageligt, med Stokken i sin Arm og Idas Ryg foran sig, saadan i køn Afstand: dette var s'gu den bedste Cigar, han fik hele Dagen, sagde han hver Morgen til sig selv.

Der kom Ryttere forbi, og der kom Damer forbi: Havannarøg var skam nydelig i saadan stille Luft.

Et Par Løjtnanter red op paa Siden af Karl og holdt Hestene an med et „Morgen“.

— Morgen, mumlede Karl.

— De gaar s'gu og ser ud som en Grundejer, sagde den ene, en Knuth.

— Ja, man gør sine Overslag, sagde Karl.

Løjtnanterne lo og blev holdende. De talte om Krydset paa Dyrene, mens de to blev ved at holde, til der lød nye Hovslag bag dem, og de to Uniformerede hilste. Det var Kate med Tjeneren, som ogsaa halvt holdt Hesten an:

— Godmorgen ... ta'er Deres Mo'r saa Billetten imorgen? spurgte hun ned til Karl.

— Det var Bestemmelsen, sagde Karl, der maalte Dyret.

— *Bon voyage,* sagde Kate og svippede med sin Pisk.

De to Løjtnanter halvsnærrede noget, om Frøkenen tillod, og Kate sagde:

— Gudbevar's (Knuth havde ligget i Garnison i Aarhus); og de red videre alle tre, langsomt, Kate imellem Officererne:

— Naa, det var den, I ventede paa, sagde Karl, der fulgte dem med Øjnene; nu hilste Kate med Hovedet ned til Ida.

— Men hun ri'er s'gu godt, tænkte han og nikkede. Han hvislede ud gennem Tænderne; han havde en mærkelig Signalhvislen, som kunde høres saadan noget som en halv Fjerdingvej — og Ida, der skred foran, gik langsommere, til han naaede op til hende: det var ligesom han trængte til at tale lidt med hende. Men han sagde ikke andet end:

— Hun ri'er s'gu godt. Og han blev ved at se efter hendes tyveaarige Taille, der paa Hesteryggen.

— Hun er saa køn, sagde Ida, og hendes Øjne straalede mod Karls.

Nu bøjede de om derhenne, mens Karl stadig saá efter dem; Løjtnanterne var blevet saa bøjelige i Overkroppen:

— Nu skal vel den Smør-Avance ogsaa til Husarerne, sagde Karl.

De var kommet til Glidebanen, hvor Drengen dumpede før, og pludselig — det var maaske af Glæde, fordi Karl havde kaldt — gav Ida sig til at glide. Hun satte Benene lidt for ungdommeligt skrævende, mens hun lo:

— Du vilde s'gu ikke blive graciøs paa Skøjter, sagde Karl, og Ida smilte igen.

Saa skiltes de paa Hjørnet.

Karl gik videre og tænkte paa, at han kunde egentlig ligesaa godt ride med Kate om Morgenen, for han kom s'gu ikke paa Kontoret før alligevel . . .

— Og det er et dejligt Dyr, sagde han.

Da han kom op paa Kontoret, var Frøken Koch derinde. Hun havde Brillerne af — hun havde lige mødt Ida i Mellemporten — og stod og saá hen efter von Eichbaum.

Karl fik sine Bøger frem og Kontorstolen drejet op.

— Naa, saa Kavalleriet skeler til Smørret, tænkte han. Han begyndte paa Bøgerne.

. . . Ida sov ikke ind, hun laa i det grønlige Skær og

tænkte paa Fru von Eichbaum, der vilde rejse ... Saa kønt, det var af hende. Hun rejste for at hente hende og dømte hende ikke.

Ida laa stille og stirrede ind i det lysegrønne Skær. Tankerne førte hende saa langt.

Nede slog Portene op og i.

Ida vilde sende Blomster til Fru von Eichbaum, naar hun rejste. Ja, hun vilde sende en Buket ud paa Jernbanen.

.....

Fru von Eichbaum og Generalinden sad i Spisestuen foran den lukkede Kuffert, da Fru Mourier arriverede med Kate.

— Men, Emilie, sagde Fru Mourier, rejser Du i Silke?

— Gud, Vilhelmine, altid. Det er da det eneste praktiske. Silke ryster man jo Støvet af.

Generalinden tog Replikken op, mens Fru von Eichbaum kaldte paa Julius, og sagde:

— Nej, rejse i Uld, vi, som hader Smuds.

Kate, der havde en stor Mappe under Armen og stod i Spisestuen, med Læberne skudte frem, som vilde hun fløjte, men beholdt Lyden for sig selv, spurgte, om de vilde se Tegningen til Hovedbygningen paa Ludvigsbakke.

— Lille Kate, at se Tegninger nu; det var Fru von Eichbaum, der talte: Minuttet før man skal rejse ...

— Der er da en Time til, sagde Kate.

Men Fru von Eichbaum tog altid hjemme fra bestemt en halv Time før, „som om man vidste, hvad der i det sidste Nu kunde hænde“.

De kom alle ned i Drosken og kørte afsted, med Julius paa Bukken. Fru Mourier talte om, at hun kom vist ogsaa til at rejse, om nogle Dage — til Aarhus. Mourier skrev jo, at de m a a t t e gi'e de to Middage.

— Med Gaardene selv kunde det jo være det samme. Men det var de Forpagtere og Godsforvaltere, som Mourier mente maatte be'es som de plejede ... Og man

er jo dog altid afhængig, sagde Fru Mourier, i Tider med den Konkurrence.

— Deri gi'er jeg virkelig Mourier Ret, sagde Fru von Eichbaum: at støde den Slags Folk er altid urimeligt.

— Ja, det mener netop Mourier, sagde Fru Mourier.

Da de kom ind i Salen paa Banegaarden, ventede Fru Schleppegrell og Fanny, som var i Kapothat med vinrøde Baand under Spidshagen. Fru Schleppegrell gik hen og omfavnede Fru von Eichbaum og sagde: Aa ja, Gud ske Lov, det blev, Du, og, hvor maa Line være Dig taknemmelig ...

— Kære Anna, sagde Fru von Eichbaum: det er dog virkelig ikke værd at tale om de to Døgn og paa en moderne Jernbane.

De satte sig alle ved et af de runde Borde om Pillerne, mens Fru von Eichbaum iførte sig vadskede Randers-Handsker til Rejsen og Fanny bragte en Hilsen fra Hofdame Frøken Juul.

— Ja, sagde Fru Schleppegrell: Emma (Hofdame Frøken Juul bar Navnet Emma) sagde saamæn igaar til mig: „Bedste Ven, det vil jo være en Lettelse for hele Kredsen".

Men Fru Mourier fik Taarer i Øjnene og sagde:

— Hvor Gensynet med Dig, Emilie, alligevel bliver svært for Aline.

Ventesalen begyndte at fyldes, mens Kate skrællede sig en Appelsin og Generalinden og Fru Schleppegrell talte om Genève-Chocolade. Ja, Emilie, sagde Admiralinden: naar det blot ikke var formegen Ulejlighed, at Du bestilte mig tyve Pund — direkte. Genève-Chocolade er jo den bedste for Fanny.

Karl dukkede frem mellem de Rejsende, med Stokken under Armen og hængende Skuldre. Naa, sagde han: I har naturligvis været her en Time.

Han kyssede Fru von Eichbaum paa Kinden og gav hende en lille Rejseflakon med Eau de Cologne, udstyret med Ruslæder: Værs'go, sagde han. Karls Penge

slog i den sidste Tid saa mærkelig godt til og egentlig var han jo opmærksom af Naturen. Han hilste rundt paa de andre, og Fru Mourier sagde smilende:

— Det var en opmærksom Søn. Han bli'er en god Ægtemand.

— Er De vis paa det? sagde Karl, der var kommen hen mellem Fru Mourier og Kate, og han rynkede Næsen.

— Hm, hvad hører der til en god Ægtemand? sagde Kate.

— At han skal være et rigtigt Mandfolk, sagde Karl.

Kate saá op, og der kom noget i hendes Øjne, et kort Nu, som gjorde, at Karl ligesom rykkede hendes Stoleryg lidt nærmere.

— Ja, det har Karl saamæn Ret i, sagde Fru Mourier.

Ventesalsdørene blev aabnede, og Julius samlede Smaabagagen sammen.

— Men i Genève, hørte man Fru von Eichbaum sige til Fru Schleppegrell: kan man jo altid gaa i reformért Kirke.

Fanny, der saá paa Karl og Kate gennem Lorgnon, sagde til Generalinden: Ja, de har skiftet Præst, han skal ha'e et henrivende Sprog.

Fru Mourier, der sidst kom af Sædet, sagde: Naa, jeg bryder mig nu aldrig om at høre fremmede Udlæggelser.

De kom alle ud paa Perronen, og Fru von Eichbaum fik en Kupé. Der var noget ved Fru von Eichbaum, som straks lod Konduktører og alle den Slags Folk springe, og det uagtet hun ikke netop gjorde Indtryk af at ville give Drikkepenge. Hun stod ind, medens alle de andre, undtagen Karl og Kate, klumpede sig sammen foran Døren, saa Frøken Kjær, der kom løbende, helt forpustet, med Idas Buket, knap kunde naa hen til Trinnet.

— Det var lidt Blomster fra Frk. Brandt ... hun kunde desværre ikke komme selv.

Fru von Eichbaum tog Blomsterne og takkede: det

var saa kønt af Frøken Brandt. Og Frøken Kjær forsvandt igen ligesaa pludselig og forlegent-højrød i Hovedet som hun var kommen, medens Fru von Eichbaum, der sad paa Sædet med Buketten, sagde:

— Kære Børn, det er jo rigtig saa venligt af hende ... men Blomster paa en Rejse er jo noget af det mindst praktiske, jeg véd. Tag Du dem hjem med, Vilhelmine, hvor de kan komme i Vand.

Hun rakte Fru Mourier Roserne:

— Her lægger man dem i et Næt og finder dem bare visne om Morgenen ...

Buketten gik videre til Kate, der blev staaende med den i Haanden:

— De er smukke, sagde hun og saá særdeles ligegyldig ned paa de lange „La France“-Grene.

— Ja, sagde Karl og smilede paa én Gang saa kønt ned mod de lyserøde Kalke: Det er s'gu godt ment.

Saa genoptog han Traaden — de havde talt om Knuths Dygtighed som Rytter — og han sagde med rynket Næse om Greven:

— Nej, det er s'gu en Jumber. Hvor kender De ham fra?

— Han har jo ligget i Aarhus. Og De vil jo ikke ride med mig.

— Det er et dejligt Dyr, sagde Karl blot og nikkede ud i Luften.

Konduktøren lukkede Dørene, og Efternølerne halsede ud af Ventesalene, fulgt af Hotelkarle, der pustede. Døre kom op igen og i igen, og paa én Gang var det, et Nu, som alle skændtes, Karle, Konduktører og Rejsende.

— Kære Du, sagde Fru v. Eichbaum, der stod bag sin Kupédør saa rank som et Lys: at Folk, der skal rejse, dog aldrig indretter deres Tid.

... Toget var gledet bort, og de saá kun endnu en Gang Fru von Eichbaums hvide Lommetørklæde, før de alle vendte sig og gik.

Da de kom ud i Forhallen, sagde Karl:

— Jeg kunde forresten godt ri'e imorgen.

— Men nu kommer Knuth, svarede Kate.

— Men saa kan han jo ri'e med, sagde Karl.

Det blev en Aftale; og Karl gik.

Fru Schleppegrell og Fanny vilde tage hjem med Sporvognen, og de andre kørte i Drosken. De talte om Aline, og Generalinden sagde:

— Vi dømmer hende jo ikke. Men Du, der er dog Ting, som man ikke fatter.

— Naa, sagde Fru Mourier og saá frem for sig: det sidder vel i os alle, og naar man saa ikke vokser fast til den, man har ...

— Ja, kære, svarede Generalinden, men der er jo dog Ting, man tøjler ...

Kate sad og saá ud efter Schleppegrells. Nu kom de op i Sporvognen. Fru Schleppegrell lod altid Konduktøren tage saadan rigtig et fast Tag om sit Liv.

— Fanny, sagde hun, da de begge var vel inde: det er jo slet ikke værd, der tales videre om, at vi var paa Banen.

Fru Mourier var kommen hjem og var falden til Sæde med alt Overtøjet paa. Hendes Tanker var ved Aline.

— Ja, ja, sagde hun: hun har det Værste igen. Hun tænkte paa Hjemkomsten.

— Kate, sæt saa de Blomster i Vand ...

Kate saá sig rundt i Stuen.

— Jeg har glemt dem i Vognen, sagde hun og gik ind til Viktoria.

Fru Mourier blev siddende med Tøjet paa. Hun sad og smilte: hun var kommen til at tænke paa Karl. Hun kunde saa godt lide ham. Der er ikke noget skabagtigt ved ham, sagde hun altid til Generalinden.

— — —

Ida sad paa Kaféen, foran Ilden, ved Siden af det dækkede Bord, da det tog i Døren og hun rejste sig —

Rødmen fløj helt ned over hendes Hals — men det var kun Hr. Ellingsen, der bragte et Brev.

Ida fik det aabnet og læst, straks, mens hun stod opreist, midt paa Gulvet, og der kom saadan et underligt Jag inde i hendes Bryst.

Jeg maa for Skams Skyld ride med Smørret nu til Morgen. Vi ses. Karl.

— Er Herren syg? sagde Ellingsen, saa stilfærdigt. Han havde bare en Gang slaaet Øjnene op, mod hendes Ansigt.

— Ja, sagde Ida saa godt som uden at vide det.

Hun saá kun et Øjeblik ud over Bordet:

— Saa skulde jeg betale, sagde hun og smilte paa én Gang (det Hele var da saa rimeligt; det var naturligvis Fru von Eichbaum, der havde bestemt det, iaftes, paa Banegaarden); men pludselig tænkte hun paa, at Ellingsen vilde kende Portemonnæen, og hun sagde:

— Aa nej, det kan ogsaa vente; og hun blev ved at tale med Ellingsen, mens han hjalp hende Tøjet paa og til hun fik sagt „Farvel“, uden at se sig om.

Ellingsen slog Dørklappen for og serverede af og glattede Servietterne lidt. Der var, over Ellingsens Haandbevægelser, mens han gjorde det, noget vist bekymret, som henlagde han sørgerandede Salmer paa et Pulpitur.

Ida gik paa Vejen rankt og hurtigt, medens hun smilede igen: Det var jo saa rimeligt, og Karl (mens hun tænkte hans Navn, naaede Smilet ogsaa til Øjnene, de havde været ligesom saa runde og stive, skønt der var Glans nok over dem) holdt saa meget af at ride ... Hun blev ved at smile: Ja saa kønt han red ...

Men — jo — hun vilde gaa hurtigt ... for hvis de red og kom denne Vej ... Hun vilde alligevel, hun vilde nødig møde dem ...

Hvordan det nu var, gik hun dog hvert Øjeblik langsomt, og det var ligesom de gamle Spadsereherrers Hoveder først stak op saa pludseligt og lige ved hende, saa hun knap fik nikket. Men den gamle Herredsfoged

standsede hende og holdt begge hendes Hænder fast mellem sine strikkede Vanter. Det var et velsignet Vejr med den høje, klare Luft, sagde han:

— Ja, det er en stolt Luft for os, der har det ringe med Hørelsen, sagde han. Men i det samme hørte Ida Trav bag sig, og hun m a a t t e gaa fra ham: det var vist dem, men det lød, som var der tre Heste ...

... Ida vidste ikke selv, hvorfor hun tog Vejret saa langt, da hun havde vendt sig halvt og saá Knuth, der kom travende d e r, paa den anden Side af Kate.

Hestene kom stadig nærmere, og Ida vilde lige til at hilse, da Kate Mourier holdt sin Hest an.

— Godmorgen, Frøken Brandt, sagde hun, oppe fra Dyret, og de andre standsede som hun.

Ida blev rød og saa bleg:

— Godmorgen, sagde hun, og der var med ét det forrige stive Udtryk i Øjnene.

— De kan tro, vi har travet, sagde Kate, mens Karl, der holdt lige ved Ida og ikke havde kunnet faa fat i hendes Blik, lod, ligesom tilfældigt, den alleryderste Spids af sin Ridepisk, ganske svagt, røre ved Idas Kind, saa Ida saá op, lynsnart, et Sekund — —

— Uh, sagde Kate, der havde set ud over Søen (Knuth tog ikke sine Øjne fra Ida): I saadant et Vejr maa der være fælt paa Galehuset.

Hun nikkede igen og satte Hesten i Vej:

— Hun er egentlig sød, sagde hun, mens de travede.

— Ja, sagde Karl langsomt: hun er saa køn, naar hun er bedrøvet.

Kate lo: Gud, hvor det ligner Dem. Er hun ikke køn, naar hun er glad?

— Næ, sagde Karl.

— Og hvorfor?

Karl red lidt: Hun er vel ikke vant til det, sagde han saa og nikkede.

Knuth var kommen en halv Hestelængde bag de andre: han sad og vendte sig to Gange i Saddelen for at se sig tilbage.

— Naa, Knuth, kaldte Kate, og Knuth red til. Lidt efter spurgte han:

— Er hun paa Kommunen?

— Ja, sagde Karl.

— Allez-y.

De slog over i skarpt Trav.

Under hvert Hvil i Kasernegaarden den Formiddag gik Knuth saa underlig og tyggede paa sin Piskeknap.

Den skrævende Brahe stod og grinede: han vidste, hvad der var i Vejen, naar Knuth aad Pisk og naar han fik det ligesom lidt mørkere i Øjnene.

— Vrøvl, sagde Knuth. Men paa Pisken tyggede han videre: hun havde s'gu haft et nydeligt Smil, da hun stod og saá op til den Landløber.

Ida var hjemme. Hun havde nikket til Portneren og paa Trappen talt med Josefine — der stod ligesom Storm af Josefines Skørter i disse Dage — og oppe i Kamret havde hun lukket sit Vindu: hun følte kun én Ting, bestandig igen: den fine Strejfen af Karls Pisk over sin Kind . . .

— — —

— For Satan — — naa, han saá mig vel ikke. Karl sprang ved Femtiden om Trappehjørnet op til Idas Kammer, ligesom Dr. Qvam lukkede Døren op paa første Sal. Oppe ved Døren blev han staaende lidt, indtil han hørte Dr. Qvams Skridt dø bort nede i Gangen.

Saa slog han to Slag paa Døren, som han plejede.

— Du var saa køn imorges, blev han ved at sige til Ida; og han blev hos hende lige til sidste Minut.

Men da han kom ned, stod Qvam udenfor den urolige Gang og talte med Frøken Koch.

— Godaften, sagde han noget lavmælt, og han kom forbi.

Frøken Koch havde ikke svaret, men hun saá hvast efter ham; og hendes Samtale med Qvam gik i Staa.

— Maa man spørge, sagde hun saa pludselig, midt

inde i noget andet: hvad saadanne Mennesker tænker paa — —

Dr. Qvam stod lidt:

— Der er vel dem, som aldrig tænker ret langt, sagde han: Og for dem er det jo lettere ikke at tænke længer end de vil.

Frøken Koch lukkede Munden sammen, saa den ikke var mer end en Streg.

Lidt efter sagde hun:

— Sig mig, Doktor, hvad burde der egentlig gøres ved Verden?

Qvam fløjtede:

— Jeg véd s'gu ikke; medmindre man skulde behandle et vist Antal Mandfolk ligesom man behandler Hingstene og gøre dem til Arbejdsheste, der gik roligt foran den store Vogn.

Han tav lidt:

— Paa den Maade, sagde han saa, vilde man jo tillige naa det anerkendelsesværdige Resultat: efter Evne at affolke Jorden.

— De er en fornuftig Mand, Doktor, sagde Frøken Koch.

— Naa, sagde Qvam: Herren véd det. Man bliver vel bitter ved at gaa paa et Galehus og mest ved at tænke paa dem, der ikke spærres inde . . .

— — —

Drosken holdt udenfor Porten paa Toldbodvejen, og Karl kom ud:

— Saa, nu Sjalet ned om Ørene — —

Ida skulde agere Generalinden ind forbi Portner Svendsen, og hun gik paa Tæerne for at faa Højden, leende, med Kniplingstørklædet ned over Ansigtet.

— Han er der s'gu, sagde Karl, der skævede hen til Portner-Hullet, mens Ida blev ved at gaa paa strakte Fødder:

— Saa.

De var frelste inde i Gaarden og de lo paa én Gang, sagte, begge to. Men Karl sagde og nikkede:

— Men det var s'gu for hans Skyld, Admiralen flyttede.

— Hvorfor?

Karl smækkede med Læberne: „Ralen" er jo en gammel Hund, sagde han blot.

De listede op ad Trapperne, og Ida traadte fejl og lo igen, før de naaede Døren.

— Du ryster jo, sagde Karl, der hjalp hende Tøjet af.

— Ja, sagde Ida og lo, men skælvede alligevel. Men Karl, der aabnede Døren til Spisestuen, sagde bare: De er s'gu i Seng, som om det var derfor, hun rystede; men Ida ventede lidt inde i Karls Værelse, til han kom tilbage.

— De sover, sagde han, og han førte Ida, der gik saa varsomt endnu, ind hvor i Daglistuen Lampetterne var tændte og Vinen stod paa Bordet.

— Hvor her er fint, sagde Ida og trykkede sit Hoved mod hans Skulder.

— Ja, sagde Karl: iaften er Du Svigerdatteren.

Ida slog et Nu et Par pludseligt straalende Øjne op paa ham, mens hun paa én Gang rødmede, og Karl, der havde mødt hendes Øjne, trak (han vidste det maaske slet ikke selv) Skulderen bort, en Anelse bort, hvad hun dog fornam.

— Det er Marinens Madeira, sagde Karl.

De drak lidt, til Karl strakte sig, med Benene frem, i den store Stol og Ida bragte ham en Skammel, og de hørte ikke andet end Gassen, der kogte:

— Her er rart, sagde Karl.

— Ja.

Ida laa nede paa Gulvet, med Hovedet mod hans Ben, og hun skælvede lidt i Stemmen endnu, men paa én Gang blev hun munter, kun ved at fornemme den ømme Drift i hans Fingre mod hendes Nakke — og hun saá sig om, nedefra, og pegede paa Kniplebrædtet, mens hun lo, uden at vide hvorfor:

— Det har hun ikke med, sagde hun.

— Nej, sagde Karl og løftede hende op; men Ida rev sig løs og tog Klædet fra Brædtet og begyndte at haandtere Pindene: Pas Du paa, sagde Karl, der havde bøjet sig og sad og pustede i hendes Haar, mens hun holdt op at kniple, og hun sagde, med lukkede Øjne, saa sagte, at det lige kunde høres og ikke mer:

— Iaften gifter vi os.

Karl saá op i hendes Øjne, der havde aabnet sig, med et andet Blik end det, der var i hendes — og det havde givet det samme lille, umærkelige Ryk i ham som før —:

— Det har vi vel gjort før, Pus, sagde han lidt højere end hun — — — og hendes Hage løftedes fra hans Haar.

— Men vi drikker jo ikke, sagde Karl. De havde tiet et Nu og han rakte hende Glasset op over sit Hoved — som hun tog og ikke rørte.

— Der har vi s'gu Tegningerne . . . Karl fik pludselig Øje paa Pakken paa Marmorbordet i Hjørnet.

— Hvad for Tegninger? spurgte Ida og vidste knap selv, hvad hun havde sagt.

— Dem til Ludvigsbakke, sagde Karl, der havde rejst sig: Nu vil vi s'gu se dem.

— Nej, hvor kommer de fra?

Ida var lige saa hurtigt derhenne.

— Det er Kate, der la'er dem ligge og drive her, sagde Karl, der havde taget Pakken og skudt Kniplebrædtet bort.

— Sikken Mængde, sagde Ida. Der var Blad indeni Blad.

De rullede Planerne op og holdt paa dem med Albuerne, mens de sad i Sofaen ved Siden af hinanden:

— Det er Hovedbygningen, sagde Karl: naa, stort ska'et være.

— Aa, der er Taarne, sagde Ida.

— Ja, sagde Karl og tjattede til hende: naar Du bare ser et Taarn.

Det var italiensk Stil med Taarne og flade Tage. Ida rejste Planen op og støttede den mod Lampen: Men det bli'er dejligt, sagde hun.

Karl sad og snuste: Ja, det vil passe kønt til Omgivelserne, sagde han og rynkede paa sin Næse. Han sad og viftede med den ene Haand hen foran Planen, medens Ida blev ved at se paa Bygningen.

— Du, sagde hun: fra det Taarn kan man se hele Bræstrup.

— De skulde s'gu se lige til Horsens, sagde Karl. Han sad og nikkede foran Planen: Og Terrasser er der ingen af, men det er det, de Folk bygger altid saadan, at man ser, de alligevel ikke har Penge nok.

De gik til det næste Rids. Det var Planen over første Sal. Ida førte Fingeren fra Stue til Stue, og Karl kontrollerede Bogstaverne paa Planens Fod: Det var Dagligstuen — to Dagligstuer — og d e t var Theværelset . . .

— Og alt det er Spisestuen, sagde Ida.

— Atten Alen i Længden, sagde Karl og nikkede ligesom bifaldende.

Og dér var Billardet — i Taarnet.

— Jeg tænkte det s'gu nok, sagde Karl: d e r bliver en storartet Udsigt efter Middagen.

Det begyndte at interessere ham; han fulgte Bogstaverne og udmaalte Værelserne, spændte med Fingrene og nikkede: Der var gennembrudte Vægge — Spejlglas gennem det Hele . . .

— Jo, hun har luret sig no'en Dessiner til i Udlandet, sagde han.

Ida havde sluppet Planen; hun havde aldrig set saadant et Hus.

— Hvor de faar megen Plads, sagde hun og saá hen over de mange Rum: Men vi vil ikke kende det igen.

Karl blev ved at maale og studere:

— Ja, indvendig er det godt (han smækkede med Tungen) det er s'gu godt.

— Ja, og ligesom en lille Smule sky lagde hun sit Hoved ned paa hans Skulder: de har jo Pengene ...

Karl nikkede og saá fra Planen op i Lampen:

— Ja, sagde han.

Han blev ved at se en Stund ind i Lampeskinnet:

— Det var os, der skulde haft det, sagde han saa.

Pludselig smilede Ida:

— Ja; og ogsaa hun saá ind i Lampelyset.

— For det var da det, man var født til, sagde Karl.

— Ja, Du....

— Du ogsaa, sagde Karl og sank ligesom lidt i Stemmen.

Han tog den næste Plan. Det var alle Soveværelserne med Toiletværelser, og med Bade og med Garderober. Fra A til Ø stod det hele Alfabet paa Ridsets Fod. Karl snøftede og han gned sine Hænder.

— Satans, sagde han: hun er s'gu indrettet paa at gifte sig ...

— Og seks Gæsteværelser ...

Han talte dem op:

— Med Bad til hvert.

Det morede ham, næsten som Kate havde været en Elev i Komfort, der var gaaet i Skole hos ham:

— Det er engelsk, sagde han: det er godt; og han kløede sig i Haaret: Hun er en Satan, hun har s'gu luret sig Dessinerne til ...

Ida blev ved at sidde med Hovedet mod hans Skulder, følgende hans Hænder og seende op i hans Ansigt: det var ligesom hun ikke rigtig kunde følge med i alle de mange Rum.

— Ja, de faar det dejligt, sagde hun.

— Gu' faar de det dejligt, og han flyttede sig lidt i sin Iver: det var den næste Plan, Staldbygningen. Flot, flot, sagde han: Hun er en Satan.

Stalden var ogsaa engelsk (og han forklarede) med Rum til Dyrene som i England til de store Væddeløbere.

Ida beundrede i Stilhed — hun forstod sig nu ikke

paa Stalde — og mens hun saá hen over Planen, sagde hun pludselig:

— Det er dog godt, at Fa'r er død.

Karl gav sig til at le, bøjet over Ridset.

— Ja, sagde han: det vilde ikke være no'et for den Gamle ...

Og han blev ved at le ved Tanken om at se gamle Brandt i Kates engelske Staldbygninger.

Ida havde rejst sig, og paa én Gang sagde hun — og vidste slet ikke, hvordan det faldt hende ind, for et Minut før havde hun aldrig tænkt derpaa —:

— Véd Du, nu vil jeg leje mig en Lejlighed.

— Hvad vil Du?

— Ja, jeg vil leje en Lejlighed — — —

Hun havde længe tænkt, hun vilde hellere ha'e en Lejlighed ...

— Hvor? sagde Karl bare.

Og paa én Gang vidste Ida, hvor det skulde være: i Ole Suhrsgade, for det var saa nemt og hun vidste, hvordan hun vilde ha' det: fire Værelser; hun havde altid tænkt det, saadan en Lejlighed som Kristensens.

Hun stod paa den anden Side af Bordet og bøjede sig frem under Lampen, saa Skyggen af hendes Hoved faldt over Ridset til Staldene.

— Og Møblerne staar jo til ingen Nytte i Horsens, sagde hun.

Hun var saa ivrig, at hun blev rød i Kinderne.

— Ja, det er udmærket, sagde Karl; han sad endnu med Ridset i Haanden. Ida gik over til ham og tog ham ned om Hovedet.

— Og saa kan Du altid spise Frokost hjemme, sagde hun.

Der var den Klang i Stemmen, som han elskede.

— Du, Pus, sagde han, og han saá op i hendes Ansigt: Hvorlænge kan Du blive?

Ida smilede kun og lukkede sine Øjne.

Karl rullede Planerne sammen, mens Ida gik over

til Hjørnesofaen, der, hvor Stereoskopet stod, som da hun var her første Gang.

— Og saa vil vi ha'e Herremøbler i det store Værelse, sagde hun.

Karl sad i Sofaen, med Nakken ind mod Væggen.

— Nej, sagde han: I det store Værelse vil vi sove. De sad lidt tavse, mens Gassen kogte og Karl saá over paa Ida, der sad lige under Blusset, til han pludselig sagde, saadan halvhøjt:

— Det maa være fælt at sidde saadan og vaage ...

Og Ida rystede paa sit Hoved og sagde i samme Tone:

— Nej, ikke nu ...

Hun tav et Øjeblik:

— For saa kan man sidde og huske alting, sagde hun.

Der var stille igen, saa meget som et Nu, før Karl gik over til hende. Han fandt ingen Kælenavne, sad bare og strøg hende over Hænderne, ganske ømt (og helt inde i sig tænkte han: Det bli'er slemt en Gang) til hun kyssede hans Kind.

— Gaar Du saa? hviskede han.

Hun rejste sig og han hørte Døren til sit Værelse sagte aabnes og lukkes.

— Har Du slukket? sagde han, da han selv kom ind i sin Stue.

— Ja, hviskede hun.

Og Hænderne, hun rakte ham, var blevet skælvende og kolde.

— Er Du bange, Pus?

— Jeg vil snart gaa, sagde hun, og hun blev ved at være angst og kold.

Sent hen paa Morgenen skulde hun gaa.

Karl var utidig.

— Du behøver kun at følge mig til en Droske, sagde Ida.

Det gjorde han saa kun, og da Ida var inde i Vog-

nen, bøjede hun Hovedet ned og kyssede hans Haand, der laa paa Vogndøren.

— Jeg blev nu alligevel bange, hviskede hun.

— Naa, Pus, sagde Karl ligesom trøstende. For det var, som om Graaden vilde op.

Karl drev tilbage.

Lidt efter strakte han sig langt i sin franske Seng. Han røg sig et sidste Par Drag, mens han saá betænksomt op i Loftet:

— Men man skal nu ikke bilde hende no'et ind, sagde han og nikkede med Hovedet paa sin Pude. —

Ida var hjemme og kom gennem Porten. Der gik mange Drikkepenge til baade Portner og Portører. Oppe paa Værelset lagde hun sig paa sin Seng.

— Jo — nu vilde hun ha'e Lejligheden . . . og saa vilde hun aldrig mere derhjem — — — Nej, hun vilde aldrig mere derhjem.

. . . Dagen var brudt frem med Regn og Slud. Lægerne havde været der, forfrosne i deres hvide Frakker, og Professorens Fingre havde været blege og døde til Knoerne, mens han gned Hænderne over Sygesengene.

Nu skulde Dagslyset komme, men det kom ikke.

Portøren purrede de Arbejdende ud og drev paa dem med smaa Udraab henimod Døren som en Hjord. Og Nøglerne lød og Dørene lukkedes.

— Hvorfor skal jeg ikke med? sagde Bertelsen vist for tiende Gang, og løftede de lurende Øjne, mens Vandet fra Hanen løb ned over hans Hænder.

— Fordi Deres Moder kommer, Bertelsen, sagde Ida:

— Saa, De er jo ren, Bertelsen, De er jo ren.

Bertelsen betragtede sine Hænder og hver bidt Negl, før han, med dukkende Hoved, gik ind og satte sig ved Kakkelovnen, sløv og med halvlukkede Øjne, til han sagde igen til Ida, der kom forbi:

— Hvorfor skulde jeg ikke med?

Og Ida gentog:

— Jeg har jo sagt det, Bertelsen, fordi Deres Moder kommer . . .

Og mens Ida syslede, lød atter kun to Syges Stønnen fra Salen og Herren fra „A“'s Skridt over Gulvet.

Nøglerne lød i Døren til Kvinderne. Det var Qvam, der vendte tilbage.

— Her er mat, sagde han.

— Ja, sagde Ida; det var, som hun selv ikke rigtig kunde eller turde vaagne.

Og de maa egentlig hellere larme, sagde Qvam: for sløver de, minder her li'egodt forbandet om Underverdenen.

Han satte sig op paa Bordet under Vinduet, mens Frøken Petersen kaldte paa Ida fra Køkkenet, om hun vilde hjælpe hende med hendes Kjolerem.

— Gaar De ud i dette Vejr? sagde Qvam.

— Ach, Frøken Petersen skulde i „Udsalg“.

— Aa, sagde Ida, der bag Køkkendøren laa ned paa Knæ for at hjælpe, pludselig med en høj, lys Stemme: saa kunde De maaske se, om der var Møbelstoffer.

Qvam løftede rask Hovedet:

— Skal De giftes? sagde han.

— Nej, men jeg vil leje Lejlighed; hun stod op.

Qvam satte ned fra Bordet.

— Ja, sagde han: det er vist ogsaa meget fornuftigere.

Han gik hen forbi Køkkendøren og slog Hovedet en Kende tilbage mod Bertelsen.

— Skal han ha'e Tøjet? spurgte han sagte.

— Ja.

— Godmorgen.

Qvam gik; men Frøken Petersen sàtte sig. Hun maatte vide Besked: hvor det skulde være og naar hun havde bestemt det.

— Aa, jeg har villet det længe, sagde Ida, og hun begyndte at fortælle om Lejligheden og Møblerne, hun vilde have, og Betrækket, hun vilde vælge, fantaserende om alle de Ting, hun aldrig havde tænkt paa — og hun troede selv, hun havde tænkt det længe.

— Men i den store Stue vil jeg ha'e Læderbetræk paa Møblerne, sagde hun.

Bertelsen løftede pludselig Hovedet:

— Naar kommer hun? spurgte han.

— Klokken elve, Bertelsen.

Frøken Petersen var blevet ganske følsom ved Tanken om Lejligheden.

— Saa faar De jo et helt Hjem, sagde hun.

Ida smilte ved Ordet og blev tavs et Øjeblik, mens hun blev ved at smile.

— Ja, sagde hun og, stille, saá hun frem for sig.

Frøken Petersen var borte — Nyheden havde hun med sig til Spredning — og Ida bragte Vand til de Syge paa „Salen" og rettede paa deres Puder. Saa sad hun, hæklende, ved Bordet under Vinduet. Fra den urolige Gang steg en dæmpet Stønnen op, som var Huset fyldt af en hemmelig og stille Klynken.

— Naar kommer hun? spurgte Bertelsen igen.

— Snart, Bertelsen; og hun blev ved at arbejde: naar hun ikke talte med nogen om det, var det, som om hun, urolig, ikke rigtig kunde faa fat paa Tankerne om sit „Hjem".

Det slog to døvende Slag paa Gangdøren og Ida lukkede op. Det var Fru Bertelsen, der allerede paa Tærskelen fik Trækninger af Graad i sit Ansigt. Værsgo' Frue, sagde Ida: han har ventet Dem. Og Fru Bertelsen gik hen mod sin Søn, der ikke rejste sig. Goddag, Jakob, sagde hun underlig ydmyg-frygtsomt, men han svarede kun med Knurren. Saa flyttede han sig over til Bordet og Moderen med. Hendes Ansigt, hvor alt Huld var fortæret, og Hatten — en Sommerkapothat, overtrukket med gammelt Klæde — tegnede sig mod den graa Væg.

Ida gik ud; fra Køkkenet hørte hun Bertelsens ustandselige Tale som en vredagtig og undertrykt Snerren og Moderens bange: Ja, men Jakob, ja, men Jakob . . .

Døren til Kvinderne røg op. Det var Kjær, der først saá sig rundt i Stuen og saa løb ud i Køkkenet.

— Gud, men Jomfru, naar skal det være? sagde hun: De vil jo leje Lejlighed.

I en flyvende Fart maatte hun have Rede paa det Hele, og Ida fortalte alt igen, mens det var som hendes egne Ord slog Kreds om hende, efterhaanden som hun talte; ogsaa Bertelsen blev ved at snakke, højere og hidsigere, purpurrød, medens han førte begge de knyttede Hænder op foran sig, altid i samme Højde, som var de bundne i en Lænke.

— Men, lille Jakob, lille Jakob.

— Sikken et Dukkehjem, De faar, sagde Kjær ude i Køkkenet: Gud, Gud, hvor jeg glæder mig.

Og pludselig spurgte hun med et Kast med Hovedet og i en anden Tone:

— Er hun her for at sige Farvel?

— Ja, den Stakkel.

Bertelsen skød Stolen bort og stod op; gennem Døren saá de Moderen gribe om hans Arm, men han sled sig løs.

— Forbandede Mær, som Du er, skreg han. Fra Døren til „Salen“ væltede han endnu en Strøm af Skældsord imod hende, mens den knoklede Moder blev staaende ubevægelig, midt i Stuen, sitrende lidt, som en Skive, naar den rammes af Kuglerne.

Saa vendte hun sig, og Ida gik hen og tog hendes Hænder.

— Ja, men Frue, sagde hun: det bliver jo bedre derude.

Fru Bertelsen svarede ikke. Det hev kun sagte i hende der, hvor en Gang hendes Bryst havde siddet, og hun begyndte at fortælle for hundrede Gang, tusinde Gang, hvordan det var kommet — for denne Søn ligesom for hans to ældre Brødre:

— Han var jo paa et Kontor, han, ligesom hans Brødre. Og alting var godt, til han gik en Dag fra sit Kontor, og kom hjem, han ligesom hans Brødre: han var gaaet; var staaet op fra sin Stol; Pennene havde han lagt nøjagtig i Rad (jeg saá det jo selv) og Linealen

paa sin Plads og hans Bøger var førte (jeg saá det jo selv) til han gik og kom hjem og det var forbi for ham ligesom for hans Brødre.

Hun kunde ikke græde, men det lød, som hun græd:

— Ligesom for hans Brødre.

— Men det bliver nok bedre derude, sagde Ida igen.

Men Fru Bertelsen virrede kun med Hovedet, og med et Udtryk i sine Øjne, som var de blinde, sagde hun:

— Og saa er det Ens egen Skyld — — —

De Ord var Fru Bertelsens første Tanke og hendes sidste lige fra den Dag, Hr. Overlægen havde sagt til hende saa vredt: Hvorfor avler man ogsaa Børn med et drukkent Mandfolk?

— Og saa er det Ens egen Skyld ...

Ida havde ikke hørt Døren gaa, men pludselig vendte hun sig, og Herren fra „A" stod paa Tærskelen: smilende stod han og saá paa dem begge.

Fru Bertelsen løsnede sine Hænder fra Ida's, og gik hen mod Døren til Gangen.

— Vil De ikke sige Farvel? spurgte Ida, og Fru Bertelsen saá ind paa „Salen", hvor Sønnen sad, sammenkrøben i en Krog, paa en Sengekant.

— Nej, lad ham sidde, sagde hun. Og Ida lukkede Gangdøren, mens Fru Bertelsen vendte sig et sidste Sekund med Øjnene fæstede paa Døren til „Salen" og gik.

— Ønsker Doktoren noget? spurgte Ida.

Men Herren paa „A" blev kun staaende med det samme Smil. (Jo, han er vist alligevel gal, tænkte Ida.)

— Nej Tak, sagde han kun og rørte sig ikke.

Det blev Skumring.

Hele Dagen havde Damerne raslet med Nøglerne og var røget ud og ind for at spørge om Lejligheden, og Ida havde svaret næsten lidt febrilsk, udmalende alting, saa det og saa det.

Nu sad Frøken Kjær et Øjeblik med Ida ved Bordet, og de talte, lidt afbrudt, om det samme.

— Hm, sagde Kjær: saa faar man da et Sted, hvor man kan sove.

Ida nikkede. Hun greb sig idag hele Tiden i at sidde med lukkede Øjne. Nu aabnede hun dem. Inde forbi Døren paa „Salen“ drev og drev Bertelsen som en Skygge, og pludselig hørte hun Fru Bertelsens Stemme igen, der, helt inde i hendes Hoved, havde forfulgt hende hele Dagen.

— Stakkels Fru Bertelsen, sagde hun.

De sad tavse en Stund. Fra de Uroliges Gang lød den samme dumpe Stønnen som den hele Dag op imod dem, som en ubestemt og fjern Klagen, mens Bertelsen blev ved at glide forbi Døren som en Skygge, der viskedes ud — i Mørket.

— Ja, hvad mon et Menneske som hun stiller op med Livet? sagde Frøken Kjær, der tænkte paa Fru Bertelsen.

Hun tav lidt igen.

— Ja, hun dør jo en Gang, svarede hun sin egen Tanke.

Herren paa „A“ gik, som han plejede. Det var, som den dæmpede Stønnen dernedefra slog bølgende sammen om hans Skridt.

— Her er alligevel trist idag, sagde Kjær og stod op.

Ida gøs uvilkaarligt.

— Ja, sagde hun: nu skal vi tænde.

Kjær gik og Patienterne fra Kælderen kom tilbage, og en Tid efter suste Josefine ind med Maden, mens Ida slog de vækkende Slag paa Frøken Petersens Dør.

Josefine var i disse Dage i rent ud ondt Humør. Der lød ikke saa meget som en Visestump paa Trapperne, og nu stod hun og faldt i Tanker, mens hun tog Maden op.

— Nej, Frøken, sagde hun: Man sku' aldrig gøre no'et for et Mandfolk.

— For de er no'en Hunde, erklærede hun, og hun tog igen fat paa Udpakningen. Der var i disse Dage kommen et nyt Alimentationsbidrag for Lyset at udrede af Konduktør Andersen.

Da Ida kom ned i Spisestuen, sad Frøken Friis der

alene. Hun lagde af gamle sorte Kniplinger Rucher til et Silkeunderskørt. Frøken Friis lagde mere og mere Vægt paa en moderne og tidssvarende Underbeklædning.

Mens Ida drak sin The, sagde Frøken Friis:

— Naa, De vil bo privat, hører jeg; naar skal der lyses?

Hun begyndte at le, mens hun trak i Rucherne:

— Ja, det skal vel ikke være fra Prædikestolen.

Frøken Friis nynnede, mens hun blev ved at arbejde med Rucherne:

— Jeg havde forresten ikke troet, De var saa fornuftig, formente hun saa pludselig og nikkede over til Ida. Derpaa sagde hun ikke mer. Men Koppen rystede i Idas Haand.

Da Ida vilde gaa op, mødte hun Frøken Boserup paa Trappen.

— Saa ta'er De vel Deres Afsked, sagde Boserup.

Det havde Ida slet ikke tænkt paa.

— Aa, mente Boserup: Gudskelov, der bli'er nok Vakance. Jørgensen begyndte ogsaa at indrette Lejlighed et helt Aar før hun blev gift.

Der skød en hastig Flammen op i Idas Ansigt. Hun blev ganske bleg.

— Man tør vel indrette sig et Sted at være, sagde hun. Hun havde aldrig talt saa haardt og hun vidste ikke selv, hvorfor hun gjorde det nu.

Men da Boserup kom ned i Spisestuen, sagde hun:

— Gudbevar'es, tal ikke til Brandt om Lejligheden. Den Due har ogsaa Kløer.

— Men naar man lejer Lejlighed og møblerer med Læderbetræk, skulde man helst ikke ta'e Brødet ud af Munden paa andre.

Øverud sagde paa sit Fynsk:

— Læderbetræk, det var der ogsaa i Rygeværelset paa Broholm ... det var saa kønt og saa rart køligt at sidde paa — efter en Middag.

... Ida havde tændt Lampen oppe paa Værelset. Hun

vidste ikke selv, hvorfor al den urolige Angst var kommen op i hende igen. Men pludselig gav hun sig til at skrive til Karl:

„... Men Du maa ikke være vred, hører Du, det maa Du ikke — for det, Du véd. Jeg blev jo kun saa bange og kan Du ikke forstaa det? Men jeg vil jo kun, som Du vil altid; véd Du da ikke det? Og det var jo kun, fordi det syntes mig ligesom din Moder var der hele Tiden — men Du maa ikke være vred, min egen, egen Ven — vil Du vel?“ ...

Karl var ved at trække i Ridebukserne, da Julius næste Morgen bragte Brevet.

Han stod lidt og saá paa Brevskabet, med halvrynket Næse, før han aabnede det og læste det, stadig med samme Udtryk i sit Ansigt. Saa klædte han sig paa. Men da han var færdig og kom ned paa Gaden, slog han sig med Pisken over Laarene:

— Fruentimmerne tænker s'gu ogsaa altid saa urimelig længe over hver Ting.

Kate var allerede i Sadlen, da han kom.

— Nom d'un chien, sagde hun: vous n'êtes pas matinal.

Karl skød Læberne frem:

— Jeg har læst Forretningsbreve, sagde han og steg op i Stigbøjlen.

Kate hilste med Pisken op til sin Moder. Fru Mourier kom altid, i Frisérkaabe, hen til Vinduet for at se „de to Unge“ ride ud.

— — —

Det var Onsdag efter Frokost, og Generalinden skrev til sin Søster, Fru v. Eichbaum:

Kære Emilie!

Jeg skriver, fordi det er min Dag og det nu en Gang er blevet en Aftale at jeg skriver Onsdag. For her i Hjemmet er der ellers intet hændet med Undtagelse na-

turligvis af, at vi hjærtelig savner Dig, Mille. Dit Hus staar nu som blæst og venter kun paa Dig og Hjemkomsten (Hyacinterne mellem Vinduerne er sprungen ud; de to blev røde, skønt Asmussen saa bestemt havde lovet dem alle blaa, men i og for sig kunne i Farven, hvad jeg ogsaa sagde ham, da jeg bestilte Blomster til Geburtsdagen hos Schleppegrells). Der var rigtig net og hyggeligt (vi fik Maraschino-Fromage, Du véd, men den var ikke lykket; Anna har det jo med altid at forsøge nye Opskrifter), skønt vi var to flere end vi kunde sidde.

Ved Desserten brød de Unge op — Karl havde Kate — og nød den søde Fromage i Kabinettet. Desværre tror jeg, der er kun daarlige Udsigter for Fanny. Frøken Juel sagde mig forleden ved Pastor Jørgensens Forelæsninger (han er nu færdig med Baggesen; han talte, Du, tre Kvartér om Sofie Ørsted, hvad der jo var ret overflødigt for os i Familien, da vi kender det bedre), at Prinsessen efter al Rimelighed slet ikke skal have Hofdame. Sagen er vel den, at de venter, den saksiske Prins meget snart vil gifte hende og saa var det jo ogsaa overflødigt. Desuden er det jo naturligt, at de vil spare. Nu taler Anna om, at Fanny kunde lære Massage. Dér kommer det jo kun an paa Armkræfter, og dem siger de, hun har, trods Maven, der er vedblivende slet. Det bedste var naturligvis, om Skeel endelig en Gang vilde gifte hende. Karl har vel skrevet Dig til. Jeg ser ikke meget til ham, men hører ham i Huset til hans gode, faste Tider. Kære Mille, det er, som jeg altid har sagt, at kom han i noget fast, vilde Familieroen nok falde over ham. Vi er jo, Gud være lovet, ikke af noget springsk Naturel. Kate og han rider nu hver Morgen deres lange Tur ad Broen (jeg synes, hun bliver mer og mere stilfærdig og faar mer og mer af Vilhelmine) og taler meget Fransk: de har jo alle de fælles Minder fra Lausanne. I de franske Forelæsninger er vi naaet til Chataubriand. Det er meget interessant, men han har jo været et uroligt Hoved. Vilhelmine læser nu hans Værker; Du kender hendes Grundighed. Saasnart Foraaret gryer, tager

de fat paa Hovedbygningen paa Ludvigsbakke. Karl og Kate laver stadig i Forening om paa Planerne, men Huset bliver dejligt (Etatsraad Schmidt fra Aarhus, Du véd, som var til Geburtsdagen, sagde mig jo ogsaa, at Mourier nu tjente sine Par Tønder Guld om Aaret) med Badeværelser som i Aix-les-Bains. Den lille Brandt skal have været her forleden og spurgt, om hun skulde se til dine Blomster. Det var jo meget betænksomt, men ret overflødigt, finder jeg, for det har man jo dog Ane til. Ane sagde, at hun saá daarlig ud og underlig gammel. Men hun er vel ogsaa snart i de Aar, hvor unge Piger bliver gamle Jomfruer. Røg har der været i Køkkenet, saa jeg tilsidst lod Petersen komme (han havde faaet en Sønnesøn, saa jeg havde ham inde til et Glas Madeira), men han sagde, det var Vejret, saa det er der jo ikke noget at gøre ved. Hils Aline, det er jo sørgeligt med hendes Ben. Bruun siger (han ser foraset ud, Stakkel, overhængt som han er med Praksis) at det maa vel være en Slags Lammelse — og det er da intet Under. Gud, Du, at Folk i den Alder vil udsætte sig for alle de Sindsbevægelser. Her hilser alle.

Din trofaste Søster
Lotte.

P. S. Vilhelmine bragte forleden Dag sit og Kates Billede i Ramme, nydeligt og med deres Navnetræk. Jeg stillede det foreløbig foran paa den store Etagère. Kate er nydelig, med den slanke Figur. Det er taget hos Hansen, hvad jeg raadede. For Fanny var taget forleden hos en anden i et Vindu, og det var afskyeligt. Jeg tror jo nok, at Anna venter Chocoladen.

Fru von Eichbaum svarede om Lørdagen:

Kære Charlotte.

Tak for dit Brev og alle de rare Efterretninger. Vi har det nogenlunde (jeg nægter jo ikke, at jeg længes efter Hjemmet og den gode Ro) men for Alines Skyld

bliver vi endnu sagtens til Slutningen af Maaneden, for jeg mener som saa, det er bedst, at hun først kommer hjem, naar hun er i den fulde og klare Ligevægt. Med Benene er det noget bedre (Dr. Brouardel, en rigtig dygtig Læge, som ogsaa har givet mig en Slags Salve eller saadanne mod vore tørre Hænder, at smøre Morgen og Aften, siger, at det er en Svækkelse i Knæene) skønt ikke godt; det er som de ikke rigtig vil bære hende, skønt hun er blevet meget mager. Naar Solen skinner, sidder vi dog om Formiddagene jævnligt paa Terrassen for at nyde den frie Luft. Om Personen taler vi naturligvis ikke, og, vil Du forstaa, i det Hele ikke om, hvad der er sket. Den Slags fægter man kun ud med sig selv. Stuepigen siger, at Madame ofte græder om Morgenen, hvad jeg lader som jeg ikke mærker. Har hun Taarer, maa hun helst græde dem ud. Du véd, jeg mener, at naar blot ingen ser det, bliver Folk ogsaa nok trætte af at græde. Men om fjorten Dage, tænker jeg, vi rejser, og Aline tager saa efter et Par Dages Forløb hjem paa Gaarden. Og naar hun har været hjemme en Maanedstid, kommer hun til Byen, i al Ro, ganske som hun plejer om Foraaret. Men alt det behøver der naturligvis ikke at tales om, hvad der er bedst. Her paa Hotellet tror de vedblivende, at hun er paa Efterkur fra Vichy, som jeg sagde straks. Vilhelmine skrev til mig (jeg havde ogsaa Brev fra Anna, hun er paa Rejser tit lidt generende med sine mange Kommissioner; at Fanny ikke blev Hofdame, har jeg altid tænkt, de tager dem ikke saa unge af Hensyn til Indtrykket) og var fuld af Lovtaler over Karl. Det glæder mig jo inderligt, at han kan være noget for Mine og Kate, som hun skrev, naar han blot ikke forsømmer sit Kontor. Om en Ting maa jeg bede Dig, at Du for Guds Skyld sørger for, at der stadig luftes i Lejligheden. Jeg vilde jo aldrig tilgive mig, om de fik saa meget som en Bronchit. Du véd, at, er man borte, kan man faa Idéer, som næsten forstyrrer Ens Ro (at være daglig sammen med Aline, gaar jo heller ikke sporløst hen over Ens Nerver), og jeg kan vaag-

ne om Natten i Sved ved Tanken om at der skulde kunne være nogen Smitte efter Mary. Man aabner jo nutildags heller ikke en Avis uden at læse om disse Baciller allevegne. Karl skriver, at den lille Brandt har lejet sig en Lejlighed udenfor Hospitalet. Jeg finder jo, hun kunde haft nok i et Værelse, hun, som dog har Bolig, og ikke er anderledes vant. Men det maa jo blive hendes Sag, naar hun vil (hun har lejet i Ole Suhrsgade, Du kender Lejlighederne fra Plejeforeningsbesøgene, tre Værelser, med broget Tapetpapir paa Væggene) for man skal aldrig blande sig i fremmede Folks Ting. Jeg tænkte paa, Lotte, at hvis Du saá hende, kunde Du maaske spørge hende om en virksom Desinficering. Hun maa jo vide det, da hun er fra Hospitalet. Og Tanken om Smitten lader mig ingen Ro, om der nu kom nogen Slags Sygdom ind i den sunde Familie. Jeg beder Dig en Dag, naar Du kan, paa min Bikubebog (den ligger i Skrivebordsskuffen over mod Vinduet) at hæve halvthundrede Kroner at give til Karl. Det koster ham naturligvis at være Kavalér for Vilhelmine, som ikke tænker paa Penge, og hernede er ikke dyrt, naar man lever med en fornuftig Økonomi. Bed Ane dække Møblerne i Kabinettet med et Par Lagener, at hun ikke glemmer det. Det pressede Fløjl taber sig saa let i Solen nu, hvor den begynder at staa længere paa (her er næsten Foraar og Violer paa Gaden) mod Syd som det er. Tak Vilhelmine for Billedet — ja, Kate har jo ganske hendes Ungdomsfigur. Aline hilser mange Gange og ligesaa jeg alle.

Din hengivne Søster
Mille.

P. S. Maaske kunde Du spørge Bruun, hvis Du træffer ham, om der kunde være Tale om Smitte, da der jo dog er oliemalede Vægge. Jeg har her været i reformért Kirke. Sproget var smukt, men Talen led, fandt jeg, af Svulst og var uden den faste, religiøse Tankegang og solide Petriske Bygning. Alligevel var det en Nydelse, som sagt, for Sproget. Bed Karl, at han vogter sig for

Forkølelse efter Ridtet, hvad der saa let sker. Til Anna bliver der sendt den Chocolade, vi drikker her om Morgenen. Den er jo drøjere end den fra Cloetta.

— — —

Ida gled gennem Rørholms Gang; hastig, saa underlig smalskuldret gled hun ind i Kabinettet.

— Nej, han var der ikke — ikke endnu.

Buffetdamen, der endnu var udstyret med Pandenet, havde set hende komme i Gangen:

— Hm, nu kan De komme til at servere hjem igen, Ellingsen, sagde hun.

Hr. Ellingsen svarede hende ikke. Han blandede sig aldrig i Personale-Snak, men han havde idag og fremtidig besluttet først at servere, naar „den Herre“ var kommen.

— Det gør jo forresten ikke noget, om han kommer eller ej; paa Pengene er man da vis, sagde Buffetjomfruen skingert, mens Ellingsen gik med en Dug. I Gangen stødte han paa et ungdommeligt Par, der gantedes og lo. Damen, en buttet, lille rødmosset En, slog Klappen paa Døren lige overfor Idas Kabinet ned med et Smæld:

— Optaget, raabte hun.

— Optaget, sagde Herren og slog paa Klappen med sin Stok; og den yngre Opvarter, som allerede havde set dem, raabte ved Buffet'en:

— The, Smør, ristet Brød, fire bløde Æg . . .

— Seks, brølte Herren, og Døren blev smækket i.

— Seks, lød det videre som en Fanfare fra Buffet'en til Køkkenet; mens Ellingsen, med Dugen paa sin Arm, aabnede Døren til Kabinettet, hvor Ida, i Hast, gemte et Par Smaapakker under sin Kaabe.

— Her er nok travlt, sagde hun.

— Ja, sagde Ellingsen, der lagde Dugen paa og glattede den med de skrumpne Hænder, saa Celloloid-Man-

chetterne stod langt frem: Gudskelov, vi maa ikke klage ...

Ida havde sat sig (det var, som hun fik et Slags Sting i den sidste Tid, naar hun bøjede op ved Rørholm), og Ellingsen sagde:

— Men saadan mod Foraar er jo osse altid den bedste Tid her i Forretningen.

— Ja, svarede Ida. Hun havde vist slet ikke hørt hvad han havde sagt, men hun talte i den sidste Tid med dem alle af Opvarterpersonalet, med Ellingsen og med Buffetjomfruen, dem alle; næsten som paa Hoteller uvilkaarligt de Folk plejer, der gaar i en Skræk for en Dag ikke at kunne betale.

— Vejret er saa smukt, sagde hun.

— Det er Sæsonen, sagde Ellingsen; han beredte sig til at gaa, da der lød en Latter derovre fra, og Ida sagde: Hvor de er glade.

Ellingsen holdt sit Hoved paa skraa og smilte: Ja, det er de unge Mennesker, de er jo lige begyndt at komme her. Han gik hen til Døren og tilføjede, før han gled ud:

— Saa venter vi en lille Stund.

Ida blev siddende. Der var kommet saadan en underlig Stirren i hendes Blik og hun tænkte, havde kun tænkt det ene, siden hun kom: Hvis han blot vilde sige mig, naar han ikke kommer. Men pludselig smilte hun ved Tanken om Karls altid sorgløse Ansigt:

— Men han tænker ikke paa det, sagde hun og blev ved at smile.

Der lød to Slag paa Døren, og hun fløj op.

— Er det Dig? sagde hun. Stemmen slog over, og Karl stod midt i Døren.

— Er Du her, sagde han.

— Jeg har En med; og han traadte til Side for Knuth: Ida var standset og blevet blussende rød, og Karl sagde — det kom maaske lidt pludseligt og lidt for muntert —:

— Knuth var s'gu ogsaa sulten.

Der blev en lille Pause, og Knuth sagde: Ja, tilgiv

at jeg trænger mig ind her, Frøken. Ida rakte ham Haanden, mekanisk, uden at vide, at Taarerne stod hende i Øjnene:

— Jeg kender jo Grev Knuth, sagde hun.

Og efter et nyt Øjeblik sagde hun, som m a a t t e hun slippe bort:

— Nu skal jeg bestille Kaffen; og gik.

Der var ingen af de to Herrer, der fik noget sagt, før Døren lukkede sig og de blev ene.

— Naa, for Fanden, sagde Karl, og det var, som han rystede noget af sig: det gaar nok over . . . Ta' Tøjet af.

Ida var ude. Et Øjeblik, kun et Nu og kun med Albuen, støttede hun sig til Væggen. Men da hun kom hen til Buffet'en og saá Buffetdamens Rotteøjne paa sig, sagde hun pludselig med en glad Stemme:

— Frøken, vi bli'er tre . . .

og hun blev staaende d e r og talte og lo, muntert, uden Tanker — til Ellingsen begyndte at bringe Maden ind, og hun fulgte efter, ind i Kabinettet, hvor Karl og Knuth sad og ventede paa Stolene. Knuth begyndte at tale, i en ærbødig og halvhøj Tone, mens han slog Øjnene op og ned, om de dejlige Morgener og Kasernen: De boer jo ogsaa i en Art Kaserne, Frøken, sagde han. Ja, mumlede Ida. Men Knuth blev ved at tale, med samme Ærbødighed, lidt mere stammende: om Theatret, som snart var forbi, og Foraaret, der snart kom.

Ida svarede med Ja og Nej. Og man hørte igen ikke anden Lyd end Klirren af Kopperne, mens Ellingsen serverede, og Klangen af en Sølvlænke, som Knuth drejede rundt om sit Haandled.

— Nu hugger vi s'gu i Maden, sagde Karl, endnu før Ellingsen var ude.

Og de begyndte at spise, mens Ida holdt Æggebægeret op fra Bordet, som var hun bange, hendes Ske ikke skulde naa hendes Mund, og Knuth blev siddende en Smule langt fra Bordpladen, i samme ærbødige Stilling. Men Karl søgte efter Idas kolde Haand under Bordet og trykkede den.

— Er der ikke Bagværk, sagde han — han talte i en Tone, som vilde han kæle for hende, og han undgik at bruge Du, uden at vide det —: For Frøken Brandt har s'gu altid Kager i Lommen.

Ida rejste sig og tog Pakkerne frem under Kaaben.

— Jo, gu' er der Kager, sagde Karl, og mens Ida skar for, lagde han, stadig for at være god imod hende, sin Haand ned over hendes Haandled, men Ida tog Haanden bort.

— Værsaagod, sagde hun og rakte Fadet til Knuth, der tog det med et pludseligt Ryk.

— Kagen er dejlig, sagde Karl, men til den maa vi ha'e Portvin. Det renser Halsen.

Knuth rejste sig lidt for hurtigt, for at bestille den: Maa jeg, sagde han. Han var knap ude, da Karl rejste sig og stod bag Ida:

— Man kan da ta'e et Menneske med, sagde han og bøjede sig over hende.

Ida svarede ikke. Hendes Ansigt var ligblegt, indrammet af hans Hænder.

— Det er s'gu noget Skaberi, Pus, sagde han og blev ved at se paa hende, til han pludselig kyssede hende, bag hendes Øre.

Ida havde ikke rørt sig, men paa én Gang rejste hun sig, og, skælvende over hele Kroppen, som om hun frøs, klyngede hun sig ind til ham:

— Men jeg har jo givet Dig alting, sagde hun. Der var noget i Tonen som et Skrig, der ikke blev skreget.

— Pus, Pus, Pus.

Hans Stemmes Ømhed var ægte, og der lød noget i den, som man næsten kunde tro var Smerte:

— Pus, Pus.

Der gik et Smil hen over Idas Ansigt. Nu er jeg artig, sagde hun og tørrede sine Øjne: Nu er det forbi.

Og pludselig løb hun hen til sin Kaabe og tog Portemonnæen frem og stak den ned i hans Lomme.

— Saa meget har jeg da nok, sagde han og ligesom skuttede sig.

Men Ida strøg Hænderne over sit Haar:

— Han er saa elskværdig, sagde hun.

Karl lo:

— Han er s'gu af dem, der kommer til at ligne et Kvindfolk, naar de er forliebte.

Karl blev ved at le: Og forliebt er han s'gu, sagde han.

Knuth kom tilbage med Ellingsen, der bar Portvinen, og Karl sagde:

— Vi ler af Dem, Knuth.

— Og af hvad? sagde Knuth.

— „Skaal“, sagde Karl bare og tømte sit Glas, mens ogsaa Ida sagde: Skaal, Grev Knuth, og Knuth drak, som med et Par Ryk, ligesom før. Tak, Frøken, sagde han. Karl lo igen, plirende med Øjnene til Ida, strækkende Benene fra sig:

— Her er s'gu dejligt; Fa'en i Rideturen.

Ida skænkede Kaffe paany, tog og rakte Kopperne. Solen faldt ind over Dugen og over hendes Haar, naar hun bøjede sig, mens hun begyndte at tale om Jylland. Om Aarhus, hvor jo „Grev Knuth havde boet“ ...

Hun havde været der i Forfjor, to Dage med Franck og Olivia, i Ferien ... Aa, hvor var der smukt i Riis Skov.

Mens Ida selv begyndte at drikke, blev hun ved at tale om Aarhusturen og om Francks og om Strandpromenaden. Hun vidste sikkert ikke selv, at hun maaske søgte de Erindringer ligesom til et socialt Rygstød.

— Ja, sagde hun: hvor var der dejligt paa Strandpromenaden ... vi var der om Aftenen ... Olivia og jeg.

— Saa, sagde Karl, nu er vi ved Olivia.

Men Knuth, der vist ikke hørte stort andet end Lyden af hendes Stemme, og som ved Stavelserne Aarhus kun for sig saá de tørre og solbagte Brosten foran Domkirken, sagde ganske aandsfraværende:

— Ja, paa det Hotel sad man jo et Par Aar.

Karl sad og gyngede overskrævs paa sin Stol, foran

de to, med Cigaretten mellem Læberne, skottende til Knuth og plirende til Ida.

Saa sagde han:

— De er s'gu en kvindekær Mand, Knuth, og han lo i inderligt Velvære.

Ida blev rød og smilede dog, mens hun sagde hastigt:

— Men vi kom ikke til Marselisborg.

Og Knuth, der maaske blussede stærkere end hun, sagde:

— Jo, vi kom der jo ofte — fra Garnisonen.

Karl blev ved at sidde og gynge paa sin Stol, mens han saá veltilfreds, med Øjnene ud over Bordet, frem mod Ida, der skyggede let med sin Haand mod Solen; hun blev som altid saa ungpigeagtig køn, naar hun talte om Francks.

Og Karl sagde pludselig med et Nik og skød Læberne frem, mens Øjnene smilede:

— *Mais il n'a pas tort, monsieur le comte; madame est bien jolie.*

Der gik, uden at hun vidste det, en pludselig Sky hen over Idas Ansigt ved Lyden af de franske Ord (der kom saa mange franske Smaasætninger i Karls Tale paa det sidste), men saa smilede hun igen, lykkelig foran Karls Øjne, der „tog" hende, og hun løftede sit Glas og nippede til det, med sine Øjne i hans.

Til hun sagde (de havde tiet et Nu alle tre), og de sidste Stavelser kom pludseligt, næsten sørgmodigt:

— Hvor det dog er længe siden.

Karl, der sad og funderede inde i en anden Tankegang, sagde, mens han skød Røgen ud gennem Næsen:

— Men de Aarhus Grosserertampe er s'gu dygtige.

Uden at have hørt det sagde Ida og slog et Par lysende Øjne op mod Karl:

— Hvor mon man er i den næste Ferie?

Og Karl svarede, idet Smilet kom igen i hans Øjne:

— Ja, Fanden véd ...

Men Ida maatte gaa. Klokken var altfor mange. Knuth rejste sig: Tak for idag, Frøken, sagde han og

stødte sit Glas mod Idas. Der var noget underligt, ligesom af en Sprællemand over Knuths Bevægelser, naar han pludselig kaldtes ud af sin Aandsfraværelse.

Ogsaa Karl stod op.

— Naa — *allez-y,* sagde han, og mens han hjalp Ida Kaaben paa, sagde han til Knuth — maaske havde han fortsat Tankegangen fra Aarhus eller muligvis var det bare de franske Ord, der mindede ham —:

— Satan, saa hun lod Beauté springe igaar i Dyrehaven.

Han blev staaende med Cigaretten dinglende mellem Læberne:

— Ja, Staal i Ryggen har hun s'gu.

Knuth gik ud i Gangen, og Karl tog sin Frakke paa. Et Øjeblik holdt han Ida foran sig: Naa, Pus, sagde han, og hans Stemme blev pludselig øm, da han saá Udtrykket i hendes Øjne: det var jo en dejlig Dag.

— Ja.

Hun støttede sig til ham.

— Naar Du blot kommer, sagde hun, og med et Smil hviskede hun, men det bævede lidt i hendes Mundvige:

— For det er saa svært at gaa ud af den Dør, naar man har ventet her alene.

Man kunde næsten tro, at Karl pludselig var blevet rød. Men han sagde kun, saa meget blødt:

— Tak for idag, Pus.

Og hastigt, med det samme Udtryk af Angst i sine Øjne som før (men det var maaske kun, fordi de nu skulde skilles slog Ida sine Arme om hans Hals:

— Du, Du ...

Saa gik de ud. Paa Gaden gik de ved Siden af hinanden alle tre. Ida var bleg, det saá man nu, hun kom ud i Luften. Men Karl, der gik og fløjtede sagte, sagde glad:

— Nu ku' vi se Lejligheden.

Ida blev blodrød og svarede ikke; men Karl fortsatte i samme Tone:

— For Frøken Brandt har lejet Lejlighed ... nu ka' vi gaa derop.

— Der er jo ikke istand, sagde Ida; hendes Stemme brast af Haardhed, saa Karl saá, helt forbavset, hen paa hende:

— Naa, ja, saa la'er vi vær'.

Lidt efter skiltes de.

— Tak, Frøken, sagde Knuth, da han slap hendes Haand.

Karl og han gik ved Siden af hinanden hen ad Fortovet. Karl røg og Knuth gik og tyggede paa sin Stok.

— De er en lykkelig Mand, Eichbaum, sagde Løjtnanten saa.

Karl skød Cigaretrøgen fra sig, men Knuth sagde i samme drømmende Tone:

— Ser De, det er de ømme Piger, man ska' ha'e.

Karl gik lidt, før han sagde:

— Ja, det er nok de bedste at ha'e. Han lagde et tøvende Eftertryk paa „ha'e", som om han standsede foran et eller andet fortiet „Men"; og de gik lidt igen, før han sagde, i sin slæbende Tone:

— Men De er s'gu en Drømmer, Knuth ... Og en kvindetilbedende Person.

Pisken røg nervøst bort fra Knuths Læber.

— Ja, hvad er der andet? sagde han.

— Der er s'gu ogsaa Tilværelsen, sagde Karl og rynkede sin Næse: Og derfor maa man regne den ud — desværre.

Knuth gik og saá ud for sig.

— Ja, sagde han: man regner jo nok — — men jeg véd ikke, undertiden synes jeg, det er, ligesom det var en anden, der lagde Tallene sammen.

— Er De ogsaa Filosof? sagde Karl sløvt.

Men Knuth, der blev ved at gaa og se ud for sig, sagde stadig i samme Tone:

— Men man skulde være gaaet ind i Marinen.

Og lidt efter:

— For saa kunde man idetmindste være taget til Siam. Og der slaas de.

— De er s'gu beruset, Knuth, sagde Karl og smed sin Cigaret. Og idet han standsede paa Hjørnet, fortsatte han inde i sin Tankegang:

— Ser De, man ta'er jo ikke en Pige for Evigheden.

— Det er hele Historien, afgjorde han og hilste med sin Pisk.

Karl kom ind paa Kontoret, meget for sent, og Bogholderen sagde ham nogle ubehagelige Ord. Det gjorde han ret ofte i den sidste Tid. Men Karl svarede ikke og satte sig blot foran Pulten, hvor han slog Protokollen op. Der var fuldt af Tegninger til Staldene paa Ludvigsbakke paa alt Klatpapiret:

— Saa til Helvede, iaften skulde han danse igen.

Paa én Gang kom han til at smile. Han tænkte paa Knuth:

— Han ser s'gu i Nærheden af et Skørt ud som han, der svømmede over til Kæresten.

Og pludselig følte han en Længsel, en rent legemlig Længsel efter Ida, saa stærk, som ikke paa længe.

... Ida var gaaet op i sin Lejlighed og havde taget Overtøjet af. Rundtom stod de nye Møbler og de gamle, pakkede i Lærred: hun maatte tage fat. Men paa én Gang kastede hun sig, midt mellem de gamle Møbler, hvis Kanter tittede frem bag Drejl og Bast, ned over den nye Seng, og med Ansigtet ned i Puderne og med fremstrakte Arme, som var de naglede til det nye og brede Leje — græd hun og græd hun.

... Karl havde været hos hende samme Dag, om Eftermiddagen, oppe paa Værelset; og nu skulde han gaa og han var forelsket og hed — ogsaa nu.

Ida stod med Armene om hans Hals.

— Hvor skal Du være iaften? sagde hun.

— Hjemme.

Han vidste knap, han løj, før han havde gjort det.

— Farvel, Pus, sagde han og kyssede hendes Haar.

Saa gik han.

Ida blev siddende længe foran sin uryddelige Seng.

Men da hun kom ned i Thestuen, sagde Kjær:

— Men hva' er det? Jomfruen har røde Øjne.

Frøken Helgesen talte bag Maskinen om Herren paa „A“. Nu maatte Professoren dog vist snart bestemme sig:

— Nu regner Patienten ud, sagde Frøken Helgesen: at der hvert Aar er lige mange, der skriver et T for et F.

Og Frøken Friis, der ostentativt stoppede sorte Silkestrømper, hvoraf hun havde trukket den ene som en Handske langt op ad sin Arm, sagde:

— Uh, den ækle Person, han er det rene Gespenst.

Frøken Kjær sagde, mens hun saá ind i Gasflammen over Bordet:

— Nej, ikke det ... men der er noget over ham, som gik han og vidste, at vi alligevel allesammen maatte løbe lige i Gabet paa ham.

Men Frøken Øverud, der smurte Mad, sagde i Sammenhæng med de røde Øjne:

— Det kommer af den megen Nattevaagen. Jeg er ogsaa plaget af 'et. Men jeg bruger Søvand i en Flaske.

Ida gik til sin Nattevagt.

— — —

Julius aabnede Droskens Dør uden for Ankomststationen, og Generalinden steg ud.

Hun gik igennem Forhallen ind i Ventesalen, hvor hun fandt Fru Mourier i en Sofa.

— Gud, Du, Godmorgen, sagde hun: hva' det er for et raakoldt Vejr.

Men Fru Mourier, der hvert Øjeblik fik Taarer i Øjnene, sagde, at hun havde ikke lukket et Øje om Natten: For som hun har ligget d e r i Køjen, Lotte, og lyttet efter hvert Slag af den Dampmaskine.

Hun tænkte stadig paa Aline, som de var komne for at hente.

— Og det er d e t, Du, sagde hun: altfor god imod hende tør man heller ikke være.

— Kære Vilhelmine, sagde Generalinden og satte sig ved Siden af Fru Mourier: her siger jeg jo som Emilie:

det kommer man over ved Ro og saa først og sidst lade som der intet er passeret.

Men Generalinden glattede alligevel uden at vide det sine Randers Handsker opefter Haandleddet, saa man saá hele Formen af Neglene.

— Ja, Du, sagde Fru Mourier og bevægede sit Hoved: men man tænker jo dog paa hende.

Generalinden sagde i et lidt haardere og ret afgørende Tonefald:

— Men kære Mine, er hun rejst, maa hun jo ogsaa komme hjem.

Hun begyndte at tale om den Forandring af Klimaet, det alligevel vilde blive for Emilie, da hun hørte Fru Schleppegrell, der arriverede letstønnende med Fanny i sit Kølvand: Kære Børn, hva' det er for et Vejr — man mærker Fugtigheden gennem Marv og Ben trods min franske Undertrøje ...

Ordene kom fra Admiralinden i en Strøm: Men som jeg sagde til Vilhelm (og hun satte sig) idag møder vi ...

Fanny havde stillet sig ved Perrondøren. Hun havde et Ansigt, som naar hun paa Admiralindens Vegne aflagde Ugebesøg i Plejeforeningen og holdt sig Stuens Bredde fra dens Beboere.

Admiralinden gav sig til at tale om Chocoladen, hun havde faaet, og Emilie, der altid var lige betænksom, indtil hun pludselig saá rundt paa Væggene og sagde:

— Kære Venner, hvor her er uhyggeligt ... det er, som ventede man i et Kriminalkammer.

— Ja, sagde Generalinden, denne Ventestue er virkelig skandaløs i en By som København.

De tav igen, og pludselig saá de Kate og Karl, der var i Ridedragter, ude paa Perronen foran Glasdøren.

— Dér har vi de to Unge, sagde Generalinden, og de nikkede alle smilende derud, mens Fanny betragtede dem i sin Lorgnet.

Kate nikkede igen med Rideslæbet over sin Arm:

— *Voilà l'Eglise triomphante,* sagde hun og skød Læberne frem; hun havde faaet den Vane efter Karl.

— Ja, dér har vi s'gu Tanterne, sagde Karl. Han gik med begge Hænder i Ridebukserne, mens de slentrede videre.

Men pludselig vendte Kate om og ruskede i Ventesalsdøren.

— Jeg vil skam se dem, sagde hun.

Hun vilde ind, men Døren var laaset: Naa, sagde hun og opgav det, Hæren rykker jo herud.

Karl, der ogsaa stod og saá ind mod Tanterne, lo højt.

De blev ved at se ind gennem Glasdørene og, mens de stod tæt sammen, lo de begge i glad Fortrolighed af Familien.

Der begyndte at blive Uro og Støj, og Herrer og Damer stak Hoveder ind ad Dørene, da Admiralen kom. Han var forkølet og hilste rundt paa Damerne, før han slog sig ned hos Fru Mourier og pudsede Næse.

— Naa, lille Frue, sagde han, ja, nu er vi her saagu baade med Redningsbæltet og med Landgangen.

— Aa ja, Gud, Admiral, sagde Fru Mourier, det var, som ventede hun mere Sangbund hos ham: jeg er, saa mine Ben ryster.

De tunge Bagagevogne begyndte at rulle hen over Perronen, og fremmede Damer og Herrer samlede sig ved Dørene — ved Fannys ikke, hun havde en Evne til at slaa en usynlig Kreds om sig, saa der blev et tomt Rum i hendes Nærhed. Konduktørerne slog Portene op.

— Dér er de, sagde Admiralinden og røg op af Stolen, som vilde hun gaa frem foran en Front.

Generalinden havde grebet næsten krampagtigt om Fru Mouriers Arm og sagde med en Stemme, der pludselig rystede af Bevægelse, og som hun igen vilde gøre rolig:

— Gud, Mine, dette er jo kun en Glæde.

De var alle gaaede over mod Døren.

— Fanny, sagde Admiralinden: Kommer Du?

Og korpulent og bevægelig som en Festarrangør sagde hun til Generalinden:

— Vi bør være sammen . . . Hvor er de Unge?

— Her er Kavalleriet, sagde Karl.

Admiralen kom bagest, med noget i sit Ansigt, som „fulgte“ han fra Frederiksberg en højtstaaende Vaabenfælle fra Landetaten.

Folk trængte sig frem paa Perronen, mens Generalindens Flok stod samlet og, halvbefippet, saá Lokomotivet glide frem, og mens Admiralinden bevægede sine Arme to Gange, som om hun allerede aabnede sin Favn for de Hjemvendte, og Fru Mourier stjal sig til at tørre sine Øjne.

— Ser Du dem?

— Ser I dem?

sagde Generalinden; og Kupé for Kupé gled forbi: Vilhelm, er Du her, sagde Admiralinden.

Kate svippede til Karl med sin Pisk: Se paa Hofmassøsen, hviskede hun. Der gik ikke en eneste Trækning over Fannys Ansigt, mens hun mønstrede de første Klasses Kupéer gennem sit Glas.

— Kate, kaldte Fru Mourier, der var helt overvældet af Bevægelse og som vilde have Datteren hos sig.

— Der er hun, sagde Generalinden og begyndte at vifte med Haanden, og saa saá de Fru von Eichbaum staa rank i sin Kupé.

De ventede allesammen paa det andet Ansigt, mens de hilste. Fru Mourier vidste ikke, at to store Taarer løb hende ned ad Kinderne.

— Saa, hviskede Kate til Karl.

— I venter da ikke Aline? lød det saa højt fra Fru von Eichbaum i Kupéen. De var alle begyndt at følge med det glidende Tog som trukne i en Snor og blev pludselig staaende. Der var ingen, der sagde noget, til Generalinden efter et Sekunds Forløb igen begyndte at vifte med sine Hænder, og Toget holdt.

— Hun tog fra Ringsted (Fru von Eichbaums første Blik havde søgt Karl og traf ham i Ridedragten ved Siden af Kate) i sin gode Landauer med Feddersen.

Kate havde drejet sig om paa Hælen: *Quelle blague,* sagde hun til Karl: Filippine.

— Den gælder ikke.

— Saa? pyh, var det ikke, naar Moderen satte Taaen paa Jorden.

Og pludselig hørte man Admiralinden, der havde behøvet et Øjeblik for at samle sig, sige: Gud, Emilie, det er da for din Skyld, vi er kommet; Generalinden gav sig paa én Gang til at græde, mens hun omfavnede Fru von Eichbaum, og Fru Mourier sagde: Aa, saa er hun hjemme nu ...

De talte pludselig højt, ret højt, om Rejsen og Chocoladen og Dampskibet, som om Fru Aline aldrig havde eksisteret, mens Fru von Eichbaum et Øjeblik blev staaende foran Kate med begge sine Hænder i hendes.

— Men, sagde hun næsten rørt: Du ser jo helt blomstrende ud.

Admiralens havde allerede absenteret sig. Admiralinden og Fanny maatte tage Droske. De skulde til Hendes Naade Frøken Juel.

Admiralinden udtalte sig endnu ikke om Begivenheden, men sagde:

— Kate Mourier bliver no'et svær.

Fanny, der gennem Vognvinduet betragtede Kate og Karl, som modtog deres Rideheste af Manden, der havde holdt dem, sagde, uden nogen Forklaring: Hun er en Tøs.

Fanny havde hørt Kates Bemærkning om Hofmassagen.

Admiralinden modsagde ikke sin Datter: Men Du skal se, sagde hun blot: hun sætter igennem, hvad hun vil ... Det er den Slags unge Piger, som i vore Dage bliver forsørgede.

— Naar de kan forsørge ham, sagde Fanny.

Fru von Eichbaum og Generalinden var ogsaa komne op i en Droske; de kørte alene paa Grund af de adskillige Effekter.

— Gud, Emilie, sagde Generalinden: der var jo et Øjeblik, hvor jeg blev ganske kold — — da ingen saá henner — — til jeg genkendte din kloge Fornuft.

— Bedste Lotte, sagde Fru von Eichbaum: det var jo det eneste, naar det da kunde arrangeres.

Fru von Eichbaum nikkede pludselig saa smilende: det var Kate og Karl, der i Trav og hilsende satte forbi Drosken.

— Hvor det klæ'er hende, sagde hun og blev ved at se efter dem, med en pludselig Fugtighed i Øjnene: Naar Karl blot ikke forsømmer sit Kontor.

— Kære Du, Karl, der er blevet som et Kronometer, sagde Generalinden, og lidt efter:

— Og Du, han sidder vel heller ikke paa den Kontorstol for Evigheden.

De to Søstre sad med hinanden i Hænderne.

... De var hjemme, og Fru von Eichbaum sad paa sin gamle Plads i Sofaen efter at have haft Ane inde til Nejning.

— Ja, Du, hva' det er velsignet at være hjemme igen mellem de fire go'e Vægge. For Du begriber jo, der er Ting, man ikke sender med Posten, og, mellem os sagt, det har ikke været en blot Fornøjelse ...

Generalinden begreb det: Jeg beundrede jo dine Breve ... der intet sagde.

— Det værste var jo nu, at der skulde tales og tales til m i g, som mener, at man aldrig véd, hvad man ikke vil vide. Men Aline skal jo en Gang lægge Hjerterødderne blot. Vil Du tænke Dig, faar hun ikke inat et sandt Anfald af sin Talesyge — i en Kielerkahyt, hvor hvert Ord kan høres paa Gangene. Tilsidst gav jeg hende Kloral og sagde, at hun ellers var udsat for Søsyge.

Fru von Eichbaum tav lidt og saá frem for sig.

— Men, sagde hun: hva' et Menneske maa opleve, naar det kaster sig ud fra sit faste Bolværk.

Fru von Eichbaum tav igen og saá ud som i et langt Perspektiv af det Ufattelige.

— Men, sagde hun saa: en Rejse frisker jo altid paa Ens Sprog.

Generalinden rejste sig: Fru von Eichbaum maatte trænge til at hvile. Inde i Kabinettet stod der en Buket.

Det var fra den lille Brandt. Fru von Eichbaum saá paa den. Den var nydelig:

— Men Gud, Du, den megen Høflighed, sagde hun: den kan næsten virke lidt generende.

Generalinden sagde:

— Ja, Du, men det er jo rimeligt, at Mennesket vil vise sin Taknemmelighed.

Og pludselig inde i en ny Tanke sagde hun: Efter hendes Raad røg jeg jo, under et Paaskud, forleden hos Mouriers med Svovl ... Men, Mille, nu skal Du til Ro.

Hun gav Søsteren Haanden, og, pludselig rørte, kyssede Søstrene hinanden med Taarer i Øjnene ...

Karl sad paa Kontoret. Han tænkte paa Filippinen. Genstanden var en Ridepisk: den maatte s'gu være med Guldknap. Han nikkede over sin Protokol: Men han vilde vente til efter den første, naar Gagen faldt.

Ida havde gemt en Meldeseddel til om Aftenen. Da hun kom, havde Karl Tøjet paa og stod under Gasblusset:

— Er din Mo'r saa kommen, sagde hun.

— Ja, sagde Karl, der havde faaet Seddelen, og han slukkede.

— Du maa undskylde, Pus, men jeg har s'gu saa travlt.

— Tror Du, jeg skal gøre Vísit, sagde Ida fra Mørket.

— Ja, hvorfor ikke? Karl ravede i Mørket.

— Ja, jeg vidste ikke ...

Hun talte saa sagte.

— Ka' Du finde Vej? sagde Karl og aabnede Døren til Lyset ...

Men paa Haandtaget rørte hendes Haand et Sekund ved hans saa hjælpeløs hastigt.

— Godnat, sagde hun.

— Godnat, Pus.

Porten til Gaden slog op, og man hørte de mange Sporvejes Klokker, da Karl gik ud i Vrimlens Lys.

Ida var bleven mager, saá man, naar hun naaede Lyg-

ternes Skær, mens hun gik tilbage gennem den tavse og halvmørke Gaard.

... Fru von Eichbaum drak The hos Generalinden. Lamperne var tændte og de talte i deres gode Ro, om Nyt og Gammelt. Pladsen for det Mourierske Billede havde Fru von Eichbaum forandret. Hun tænkte, hun vilde have det paa Skrivebordet for Lysets Skyld:

— Véd Du, sagde hun: jeg sad saamæn før Middag og saá rigtig længe paa Kates Billede. Jeg synes, hun er som forandret. Det er, som var der kommet noget tænksommere i Udtrykket.

— — —

Karl og Ida kørte ud ad Kristianshavn, Lygterne blev efterhaanden faa, og de hørte ikke andet end Hestens sejge Trav mod en ujævn Stenbro.

— Hvor her er trist, sagde Ida, der, stille, fulgte de sparsomme Lys fra Lygte til Lygte.

— Og koldt er 'et, sagde Karl. De krøb sammen i hver sit Hjørne.

Drosken luntede videre, og de to tav igen.

— Men han kører osse, som om han kørte til Begravelse, sagde Karl.

Og de tav igen.

— Saa var jeg hos din Mo'r, sagde Ida, fra Krogen.

— Naa, mumlede Karl.

— Men hun var ikke hjemme.

Karl tyggede paa sin Cigar, og, vel uden at tænke over det, sagde han:

— Hun var s'gu hjemme.

Ida hørte ikke mer Hestens Hove. Det var det, hun havde tænkt, tænkt paa lige siden: Hun var hjemme; lige fra hun stod foran Døren, der blev lukket, vidste hun: hun var hjemme.

De hørte Lyden af nogle Fiedler og nogle Horn. Der har vi s'gu Manegen, sagde Karl og skød op i Sædet. Der blev Folk og Støj og Lys af Gasfakler.

— Nu skal man li'e godt se paa Genstandene, sagde Karl og strakte Benene saa hjemligt i Skæret af Gassen.

— To; han skød Penge ind til en Frøken ved Telthullet, mens han — han havde igen faaet den Manér at kigge hvert Kvindfolk op under Hatten — kiggede hende ind i Ansigtet.

— Hva' sukker Du for? sagde han, da han vendte sig til Ida.

— Aa, jeg fryser, sagde hun, som i et Sæt.

Karl tog hende under Armen ved Indgangen. Aa, sagde han, mens en Dame allerede fløj, florbeskørtet, gennem Tøndebaand, og alle Pladser var fulde af Københavnere og Amagere: her varmer s'gu Staldluften.

— Hvor her en mange, sagde Ida.

— Ja, sagde Karl, der skuttede sig, mens Musikken skraldede: Det er dog altid en Afveksling.

— Det er s'gu godt, sagde han lidt efter, og han mønstrede, nikkende og i ét Blik, Krikken og den Florbeskørtede og de syv Musikanter og Publikum.

— Her er s'gu godt, gentog han og gned sine Hænder, saa det knagede i hans Stol (der bredte sig ogsaa gerne saadan et vist Velvære over ham efter de Eneture i Droske, naar han kom mellem flere Mennesker).

Et Par Klovner væltede sig om paa Jorden, mens den graciøse Dame pustede. De stødte Peber, og de „kørte i Holstenskvogn“, saa det drønede.

— De har Puder paa Ballerne, sagde en Herre bagved Karl, og alle de Omsiddende lo og fniste.

— Her vil Folk saagu' more sig, sagde Karl og gned sig op ad sit Ben, indtil han pludselig stødte sin Stok (det var, ligesom hun sad saa ene) op mod Idas Hage.

Hun fo'r sammen; saa smilte hun, og et Nu holdt hun, med sin Haand, Sølvknappen fast mod sin Hage.

— Ja, sagde hun.

Et Par musikalske Akrobater havde begyndt at spille „den sidste Rose“ paa en Violin, og der blev mere sløvt i Publikum, og stille. Karl holdt Cigaren mellem Tænderne og førte den op og ned i den bedrøvelige Takt.

— Men, sagde Ida pludselig, sagte: jeg har maaske ogsaa været der for tit.

Karl vendte sig: Herre Gud, tænker Du paa det endnu?

Og pludselig gættende hendes hemmelige Angst og Tanke, sagde han og slog med et godmodigt Klap ned paa hendes Haand (han vilde i det Hele saa gerne trøste hende i den sidste Tid):

— Moderen véd s'gu aldrig nogenting.

Ida klemte fast om hans Haand: Aa, Du hviskede hun. Men Karl rankede sig i Sædet med strakte Ben:

— Naa, dér har vi Baronen, sagde han, og han viftede til ham med sin venstre Haand.

Baron-Direktøren fremførte to Heste. De dansede Vals og satte over Barrièrer; de brune Skind spændtes og skinnede under Springene, alle Ansigter vendtes og fulgte dem. Saa lød der pludselig, bagfra, en Stemme gennem Teltet:

— Det er s'gu godt, Baron.

Alle Folk lo, overstadigt, mens Herrerne slog Stokkene mod Stolene og en Dame ovre paa den anden Side lo ustandseligt for, saa hun vred sig paa sin Stol.

— Se dog, se dog, sagde Ida.

Men to brede Mænd henne ved Teltvæggen, der fulgte hver af Hestenes mindste Bevægelser, sagde:

— Det er hørt.

Folk begyndte at le igen, saa de virrede med Hovederne, leende ad hinanden, fordi de lo ad ingenting.

— Men de springer smukt, sagde Ida, der holdt den venstre Haand mod sit Bryst og støttede den højre mod Karls Knæ.

Karl, der havde fulgt Dressuren, alvorlig, under smaabitte Sug af Cigaren, nikkede og sagde, med sit betænksomme Udtryk:

— Det var en Springer for Kate.

Ida havde ikke forstaaet straks — men nu rejste Karl sig: Jeg maa s'gu hilse paa Direktøren, sagde han,

og hendes Haand faldt bort fra hans Knæ, ned, over mod Stolens Arm . . .

Saa saá hun en Dame, der var kommen op paa en Line, en uhyre lyserød Dame, og hun hørte igen Folk le og saá Karl nikke til sig henne fra Staldaabningen (han holdt aldrig af, naar hun sad saadan, som hun ikke kunde røre sig) og hun smilede paany, mens han kom hen imod hende.

— Der er Herrens Overflødighed, sagde han og stak sin Arm ind under hendes.

Ida sad et Nu med Hovedet støttet mod hans Skulder: Det er li'som hjemme paa Havnepladsen, sagde hun med en Stemme, der skælvede ganske lidt.

— Men Schreiber var s'gu god, sagde Karl.

— Aa, sagde Ida: Olivia gemte hans Portræt i sin Syæske.

Den imposante Dame blev fremkaldt og fremkaldt. Tilsidst fik hun Touche, for Jublen vilde ikke lægge sig.

— Godaften, min Pige, sagde Herren fra før og vinkede venligt Damen af.

Men Paukerne blev ved at skratte, da Ida greb Karl om hans Arm:

— Dér er Frøken Friis, sagde hun. Hun var blevet stiv som et Lig.

— Naa, til Helvede, og Karl drejede Hovedet noget hastigt. Ja, dér er hun, sagde han.

Men Frøken Friis, der kom lige imod dem, nikkede kun hjemligt og glad:

— Godaften, er De ogsaa kommet paa Amager? sagde hun og skred videre med løftet Skørt. Der var noget eget tilvant og glad fremtrædende over hendes Ryg og nedefter. Da hun havde naaet sin Stol og satte sig, sagde hun til den lille, stornæsede Herre i hendes Kølvand:

— Det er Barndomsvenner.

— Naa, sagde han langtrukkent: saa er det kriminelt.

— Det er en slem Lømmel, mumlede Karl, da Parret

var forbi. Han blev siddende og stirrede stift paa Spidsen af sin Cigar, til han sagde som En, der har opgjort et ulysteligt Regnskab:

— Naa, hun holder s'gu nok Bøtte.

Men han blev alligevel siddende tavs, med et Udtryk, som Cigaren ikke smagte.

Ida bøjede sig frem, for der var kommet et Mellemrum mellem deres Stole, og med et Smil hviskede hun (men det vibrerede lidt om hendes Mund) ganske sagte:

— Karl, og det var det første, hun havde sagt siden Frøken Friis var gaaet forbi: jeg bryder mig ikke om det.

Og hun gav sig til at tale, lidt livligt og lidt stærkt, mens det summede om dem; Tykkerten fra Linen var nu kommen til Hest.

— Du kunde gerne sidde lidt roligere, sagde Karl.

Ida havde et Nu pludselig Taarer i Øjnene, men saa smilte hun igen (hun forstod ham jo saa godt), og hun hviskede endnu en Gang, med Ansigtet op imod ham:

— Karl, jeg bryder mig slet ikke om det.

— Det kunde vel osse lidt nytte, sagde Karl, stadig med samme Stemme og, med pludselig Mine til at rejse sig, lagde han til:

— Jeg vil s'gu gaa ud til Direktøren.

— Vil Du gaa igen? Det kom saa hastigt, og Ida løftede Haanden saa meget som en Tomme for at standse ham (og vidste vistnok ikke, at det til allersidst ogsaa var af Forfængelighed).

— Jeg kan jo osse bli'e, sagde Karl.

— Barndomsvennerne morer sig ikke, sagde Kavalleren til Frøken Friis, der gav sig til at nikke til Ida to Gange.

Der lød en Fanfare: Dér har vi Jokeyen, sagde Karl og strammede sig uvilkaarligt i Sædet, som alle de andre, da Rytteren jog forbi: Han rider godt.

Ida nikkede kun foroverbøjet, medens der var noget over hende som over et Barn, der stopper Fingrene i

Ørene, naar det vil læse, og hun tog ikke Øjnene fra den nøgne Mand, der satte i Spring.

Folk klappede og klappede.

— Han springer godt, sagde Karl.

Og Ida, der nu uvilkaarligt blev ved med Øjnene at følge det nøgne Legeme, sagde sagte og blev rød, før hun havde sluttet Ordene:

— Han er dog ikke saa smuk som Du.

Karl saá pludselig ned paa hendes Ansigt:

— Du er s'gu begyndt at se paa Mandfolk, sagde han.

Og han lo, mens han pludselig strakte Benene:

— Skal vi saa gaa, sagde han, da Jockeyen var ude, og de rejste sig. Først henne ved Indgangen hilste de paa Frøken Friis.

De kørte igen tavse. Ida havde stjaalet Karls Haand, der ikke var saa livlig bag Handsken:

— Kan vi ikke køre til „Dagmar" idag?

— Jo—o, sagde Karl, og lidt efter:

— Folk træffer man alligevel allevegne.

Og idet han pludselig gned Hænderne, sagde han i en anden Tone, som en Mand, der har taget sin Beslutning:

— Saa vil vi s'gu spise.

Han sagde, han vilde ha'e Hummer: Men Du skal drikke Porter til, sagde han, og der kom et snaksomt Velvære over ham, som om han allerede sad foran det røde Dyr og Salatbladene.

— Iaften vil vi drikke, sagde Ida.

— Frøken Friis' Skaal, sagde Karl fra sit Hjørne; og de blev begge tavse igen, stirrende ud hver af sit Vindu.

— Nu er vi ved Højbro, sagde Ida.

— Naa, Gud ske Tak, sagde Karl, og han forandrede ikke Stilling, før Drosken holdt og de naaede Restauranten, hvor Kelnerne løb i det meget Lys mellem mange Gæster, og de fik et Kabinet.

— Det er det gamle, sagde Ida med saadan en lys Stemme, og hun fik Kaaben af.

— De er s'gu alle éns, sagde Karl, der allerede var midt i Studiet af Spisesedlen. Men da Fadene kom, vaagnede han op og slog Hovedet helt tilbage af Velvære: Der maa Mad til, sagde han, og han begyndte at spise, med opbunden Serviet. Han fortalte Løst og Fast. Om Knuth: han er s'gu rent gal, sagde han og missede med Øjnene til Ida: men en prægtig Fyr. Og om Admiralen: nu havde han været upaalidelig igen; han kunde s'gu heller ikke la'e de Hunkøn gaa. Og om Bogholderen: Han bli'er, ryste mig, værre og værre, sagde han og rynkede Næsen, mens han blev ved at spise.

Men Ida, der sad og saá paa ham, sagde og smilte:

— Du ser saa godt ud, naar Du spiser; og hun førte sin Haand ind under hans Manchet op ad hans Arm.

— Ja, sagde Karl, der lo; hvis jeg spiser godt; og han trykkede Armen ned mod hendes Haand.

Ida sad og stirrede ud i Luften: Nu kan vi snart spise derhjemme.

— Ja, sagde Karl blot.

Men Ida blev ved at tale om Lejligheden: Saa kønt der blev — — nu var Tæpperne kommet ... til at gaa over begge Gulve ... aa, Mønsteret var saa smukt, med lutter visne Blade, strøede overalt ... og Portièrerne ligesaadan ...

Hun blev ved at fortælle om de lutter gule og brune Farver i Gulvtæppemønsteret, til hun pludselig fornam Karls Tavshed. Og for alt i Verden vilde hun blive ved at tale og — tav.

— Men naar bli'er der færdigt? sagde Karl i en Tone, som sad han og regnede noget ud.

— Jeg véd ikke, sagde Ida, med Hovedet støttet i sin Haand, med en Stemme, der pludselig sitrede.

Den Ruslæders Portemonnæ var allerede kommen hen ved Foden af hans Glas. Han tog den tankeløs op og aabnede den. I det forreste Rum laa der et Brev.

Ida greb ham i Armen: Det maa Du ikke se.

Men Karl havde foldet Brevet ud: Det er jo fra Franck? . . . Og i en Tone, som var det et Rykkerbrev til ham, sagde han:

— Det er naturligvis om Pengene.

Ida svarede ikke, men puttede Brevet til sig, mens Karl sagde:

— Jeg forstaar s'gu ikke, hvad Du gør for at lokke alle de Penge fra ham.

— Jeg lyver, sagde Ida og slog pludselig Ansigtet ned mod Dugen; og i samme Aandedrag — som for at sige, at det skulde han ikke tage sig nær — saá hun op og sagde:

— Det har jeg jo altid gjort.

Karl, der blev bevæget og knap gjorde sig Rede hvorfor, mumlede:

— Men at lyve sig til et helt Møblement er ikke saa let . . .

Ida smilede igen, mens hun saá ud over det uendelige Væv af alle sine egne Udflugter.

— Jo, sagde hun og lo næsten: naar man først er begyndt, saa kan man altid lyve videre.

— Du bliver s'gu et fordærvet Fruentimmer, sagde Karl. Det var længe siden, han havde taget saa fast eller ømt om hendes Haand.

— Men hvorfor skal vi tale om det, sagde Ida og virrede med Hovedet: Nu vil vi drikke. Og hun tog sit Glas.

Da hun havde drukket og sat Glasset, sagde hun pludselig, og vilde slet ikke sige det:

— Det værste, de kan gøre, er da at gi'e mig min Afsked.

— Det manglede blot, brast det ud af Karl.

— Ja, saa var det da forbi, sagde Ida.

Men Karl svarede ikke, før han sagde, med samme Udtryk som før inde i Cirkus:

— Men, for Fanden, hun holder vel Bøtte.

Han kaldte paa Kelneren for at betale.

— Skal vi allerede gaa, sagde Ida. Det var som kom

der altid ligesom en Angst over hende, naar de skulde gaa; og hun saá ud over Bordet og Glassene.

— Det er s'gu paa Tiden, sagde Karl.

Han vidste vist ikke selv, at han sukkede et Par Gange, da han trak en Halvtredskrone-Seddel op af den Ruslæders Portemonnæ.

Men inde i Drosken sagde han, for han vilde ligesom heller ikke skilles fra hende:

— Nu ta'er vi hen i Lejligheden.

— Men der er jo ikke istand, sagde Ida.

— No'et er der vel paa Plads, sagde Karl, og han raabte Gade og Nummer ud til Kusken.

— Du maa ikke se Dig om, sagde Ida, der ude i Gangen havde faaet en lille Lampe tændt og som nu aabnede Døren. Men idet hun løftede Lampen foran sit Ansigt, sagde hun straks og pegede paa to store Ruller, der stod lænede op imod Væggen:

— Det er Gulvtæpperne.

— Sikken Mængde, sagde Karl, der stod og tænkte paa, at Møblerne vilde blive for store for Stuen.

— Ja, og hun nikkede til ham: Men Mønstret kan Du ikke se.

— Jeg er forfærdelig tørstig, sagde Karl, der fik Overfrakken af.

Ida havde Rødvin og vilde hente den. Karl gik alene op og ned, med en Cigar, der var gaaet ud; han stødte i Tanker til Møblerne som til Stængerne i et Bur. De tomme Vindusaabninger gabede paa ham som et Par stirrende Øjne.

Ida kom ind med Vinen: Tak, sagde han, og vilde hælde Vinen i sig.

Men pludselig bevæget, eller desperat — for han kunde i det Øjeblik gerne have slaaet alle de Møbler i Smadder — sagde han og hans Stemme var lav:

— Naa, Skaal, Pus.

— Ja, sagde Ida og saá fra Stuen, hvor Møblerne, der ikke var paa Plads, kastede lange Skygger op i hans Ansigt: Det er det første Glas, vi drikker her.

Og hun drak, til Bunden, med Øjnene fæstede paa hans Ansigt.

. . . Karl var gaaet.

— Tak, jeg vil blive lidt, havde Ida sagt.

Nu var hun ene. Hun havde ingen Tanker i sit Hoved. Hun vilde kun være ene, naar hun tog sin Kaabe og sin Hat og naar hun gik. Men da hun kom ned paa Gaden, næsten løb hun. Hun tænkte: hvis hun mødte Frøken Friis — — i Porten — — eller udenfor — og hun løb, som om hun derved kunde undgaa det.

Men hun naaede op i sit Kammer og havde ikke mødt nogen.

Hun tog sit Overtøj af. Men paa Gulvet blev hun ved at vandre. Saa aabnede hun Døren. Hun vilde se Roed og Frøken Petersen, se dem, inden de fik d e t at vide. Hun gik ned. I hele Huset var der tyst. Mod Vinduet paa Gangen lysnede det allerførste Skær af Dagen og de Syge blundede. Sagte drejede hun Nøglen om og gik ind. Roed og Frøken Petersen sad hver paa sin Side af Kakkelovnen, stive i Øjnene af Søvn.

— Gott, Gott, er det Dem, sagde Frøken Petersen.

— Jeg vilde ta'e lidt Kloral, sagde Ida, og aandsfraværende, eller frygtsomt, glattede hun med sine Hænder ned over Roeds Haar.

— Hvor De er kold, sagde Roed med de Forvaagedes underligt ligegyldige Stemme.

— Ja.

Ida slap hende og gik hen til Tærskelen til „Salen“. I den nærmeste Seng rørte Patienten sig, og Ida gik ind. En skægget Mand med blaa Briller laa og stirrede op paa hende.

— Godaften, Frøken, sagde han med saadan en ydmyg Stemme.

— Herre Gud, Lauritzen, sagde Ida, er det Dem.

Patienten svarede ikke. Det var en Dranker, som var her for tredie Gang. Han laa kun og knugede Hænderne:

— Jo, det er mig, sagde han saa og blev ved at knuge Hænderne, saa Knoerne blev hvide.

Og mens han saá hende op i hendes Ansigt og Armene faldt tilbage langs hans Sider, sagde han — det Blik maa En have, der korsfæstes —:

— Jeg kan ikke andet.

Ida lænede sig til Sengens Stolpe. Stille og uden Lyd hulkede hun fortvivlet.

. . . Karl var kommen hjem. Halvt afklædt blev han ved at marchere paa Gulvet.

— Det er utroligt, sagde han.

— Det er s'gu utroligt, blev han ved at sige, mens han standsede paa sin Marche og nikkede ind i Lampen.

— Men de Fruentimmer er s'gu ogsaa blinde, sagde han og nikkede ind i Lyset.

Endelig satte han sig hen paa sin Seng.

— Hm, og han fortrak Ansigtet, som var ogsaa det ham højst ubehageligt: og saa har Knuth naturligvis siddet og dinglet paa Wienerkaféen for at vente.

Tilsidst kom han ned mellem Tæpperne. Han laa paa Ryggen og stirrede op i Luften.

— Det er mærkeligt, men de ender s'gu alle med at blive simple i en Seng.

Karl v. Eichbaum slukkede sit Lys. Men i Mørket laa han længe og kastede og vendte sig og virrede med Hovedet, men ogsaa hans Hænder var særligt urolige — som en Mand, der er plaget af besværlige Fluer . . .

. . . Han var heller ikke i noget lyst Humør, da han stod op, og Skilningen kunde han ikke faa lige, mens han blev ved at sidde og herse med Kammen og Børsterne foran sit Spejl. Men paa én Gang løftede han Ansigtet og, idet han saá sig selv lige ind i Øjnene i Spejlet, sagde han halvhøjt og med et Nik:

— Ja, det er det: et Menneske gør s'gu, hvad han maa.

Ida havde ventet længe oppe paa Kammeret. Nu maatte hun ned i Thestuen, nu maatte hun derned. Hun gik gennem den urolige Gang, ind gennem den rolige.

Aldrig syntes hun, hun var gaaet saa rank. Nu var der kun Døren, som skulde aabnes, og Tærskelen, som hun skulde over.

— God Morgen.

Hun var derinde. Og i et Nu havde hun lyttet efter sin egen Stemme og set paa Alles Ansigter, at de vidste intet; og set Frøken Friis, der sad nærmest Døren og skød op fra Stolen til et Favntag.

— Godmorgen, Søde, sagde hun.

Og da hun kyssede hende, skød hun et Nu Spidsen af sin Tunge ind mod Idas Kind.

Ida blev blødende rød . . .

Og hun hørte Frøken Helgesen sige:

— Hos os har der inat været to Dødsfald.

— — —

Maaske en halv Time havde Ida ventet. Nu vilde hun gaa. Maaske kom der ingen, saa hun kunde gaa.

Men Ellingsen var ved Døren for at „hjælpe Frøkenen“.

Han tog Kaabe og Hat, og hun fik dem paa:

— Tak, sagde hun: Farvel.

Men Ellingsen, der stod ved Døren, sagde, og der var megen Fugtighed om hans Læber:

— Frøkenen glemmer sine Pakker.

Ida tog dem og Ellingsen lukkede ogsaa Gadedøren op:

— Farvel, sagde hun og gik.

Gadedøren var af dem, der stille lukker sig af sig selv. Hr. Ellingsen vendte tilbage til Kabinettet. Han bevarede stadig et deltagende Udtryk i sit Ansigt. Med en Serviet bortslog han lidt Støv, han syntes havde samlet sig paa Dugen, hvorpaa han med den samme Serviet tørrede sig om sin Mund. Hr. Ellingsen havde virkelig sjældent haft mindre end en seksten, atten Kroner om Maaneden af „det Selskab“.

Det ringede ved Bufet'en.

— Men der var jo en dejlig Fremgang i Forretningen.

Hr. Ellingsen gik ud. En Herre og en Dame kom imod ham i Gangen ...

— Ida gik — hun troede vel selv, hun vidste ikke hvorhen — langs Stien, mod Østerbro, udad, længer og længer.

Dér mødte hun dem. Hun saá dem langt borte. Der var de.

Hun maatte gaa dem forbi. Smaapakkerne hang ligesom saa løst i hendes slappe Arm og hun vidste ikke, hvordan hun nu fik Hovedet bøjet til Hilsen.

Men Kate standsede sin Hest et Øjeblik.

— Godmorgen, Frøken Brandt, sagde hun og hilste med sin Pisk. Hvilket dejligt Vejr!

— Ja, dejligt, sagde Ida, der pludselig stirrede hende op i hendes Ansigt.

— Man mærker formelig Foraaret slaa op af Jorden, sagde Kate. Karl holdt lidt fra dem. Det saá ud, som hans Hest ikke var saa lige at styre.

— Naa, allons ... Godmorgen.

De red bort.

— Hun var kommen langt ud, sagde Kate.

Og lidt efter, mens hun saá ud over Hovedet paa sin Hest, tilføjede hun:

— Det er mig forresten ligegyldigt.

Karl vilde spørge hvad, men tav pludselig med et forbløffet Ansigt.

— De er s'gu min Overmand, sagde han saa, da de havde travet en Stund.

Ida havde vendt sig. Det var, som var hun pludselig vaagnet. Hun saá hvert Ansigt, hun mødte, som var det mærkelig lyst, og hvert Gitter og hvert Hus og hvert Træ, som var alting saa mærkelig skarpt. Og hun hørte hver Samtalestump klingert bestemt og hver Vogn og hver Lyd, som havde hun tusind Sanser og alle fornam, fordi de led alle.

Men Mulden saá hun mest og de gule Krokus og

Rosentræerne, der var afdækkede nu — — — for nu vilde det snart blive Foraar.

Hun kunde være gaaet ti Mil og bøjede dog om ved Søhjørnet af Vane.

Paa Vejen tæt ved Rørholm mødte hun Frøken Friis, som begyndte at larme langt borte og saa kyssede hende, som det i den sidste Tid var blevet hendes Skik. Men, kære Barn, sagde hun: idag maa jeg da se Lejligheden. Frøken Friis blev ved at plage om at se Lejligheden: nu var det bare lige om Hjørnet . . .

Ida var pludselig saa træt, eller maaske følte hun Trang til at nyde en sidste Smerte.

— Ja, sagde hun sagte: vi kan gaa derop.

Hun gik op ad Trapperne, som skulde hun bestige et Bjærg. Frøken Friis var iforvejen og læste paa alle Dørplader.

— Og et yndigt stille Hus, raabte hun ned (det var lutter Embeds- og Bestillingsmænd samt en Baptistpræst, som boede der) og hun kunde næppe vente, til Ida fik lukket op og sagde, som om hun havde glemt det:

— Ja, her er Haandværkere.

Men Frøken Friis raabte allerede inde fra Dagligstuen:

— Men Gud, Gud, hvor er her nusset; hun røg ud igen paa Gangen; hun maatte kysse Ida af Henrykkelse, før hun svajede ind paany. Hun befølte alt og saá alt og snakkede, til hun pludselig satte sig paa en Stolearm:

— Men, søde Brandt, hvor maa det have kostet.

Ida sad ned. Ubevægelig saá hun ud over alting, Stykke efter Stykke: nu var det paa Plads.

Hun hørte ikke Frøken Friis og ikke, at hendes Ordstrøm pludselig standsede, følte kun, at hun var ene, et Nu, og løftede sine Hænder fra sit Skød — da Frøken Friis kom frem i Sovekammerdøren.

— Brandt, sagde hun, og hun udtalte Navnet i en Tone, som hun aldrig havde brugt: De véd, hvordan De vil ha'e det.

Ida havde pludselig rejst sig, ved Lyden af sit Navn, og en Flamme skød op i hendes Kinder.

— Saa gaar vi, sagde hun og havde glemt næsten selve sin Smerte.

Men Frøken Friis var inde i Sovekamret igen og sad og gyngede paa den store Seng.

— Saa gaar vi, gentog Ida.

Der var noget i Tonen, som fik Frøken Friis til at rejse sig noget rask.

Men Ida ventede tavs først ved Dagligstuedøren og saa ved Entrédøren, sidst ved Gadedøren, indtil Frøken Friis var ude. Heller ikke paa Gaden kom Samtalen i Gang. Frøken Friis var ogsaa stille, optagen af Sit som af en Opdagelse. Men da de naaede Hospitalsporten, sagde hun, før hun skulde videre „et Ærinde“:

— Men Gud, Brandt, vær nu fornuftig — dette er jo kun for vi frisindede.

Ida skød tavs hendes Hænder bort fra sin Arm.

— Farvel, nikkede Frøken Friis.

Da Ida, der bestandig bar de to Smaapakker, kom ind paa Trappen i Pavillonen, mødte hun Frøken Kjær.

— Nej, sagde hun med sin glade Stemme — hun var saa vant til, at Ida bragte noget med sig hjem —: Jomfruen har Kager.

Og hun løb iforvejen op til Frøken Petersen: Jomfruen har Kager, sagde hun, og de samledes hastigt til Picknick i Køkkenet.

Ida sad og saá Kagen forsvinde mellem Petersens Tænder.

Da de to var mætte, var der et Stykke tilbage. Det blev tilbudt Josefine, der kom for at hente Spandene.

— Ja, no'en skal jo ha'et, sagde Josefine.

Men Frøken Petersen sagde:

— Ach, vi skulde have gemt den til Kaffen.

Ida havde rejst sig og gik.

— — —

Frøken Friis' „Ærinde" var et Minuts Løb ind til Svendsen, hvor den Stornæsede spiste Frokost. Frøkenen var helt vims og forpustet af Morgenens Iagttagelser.

— Nej, Du, sagde hun: det havde jeg aldrig troet — for der var raffineret ...

Den Stornæsede betragtede sit Smørrebrød med Sky.

— Det er s'gu altid saadan med de meget blide Piger, sagde han.

Frøken Friis sad lidt; hun saá stadig Sengen og de store Vaskekummer og den brede Hvilesofa for sine Øjne.

— Ja, det maa det vel være, sagde hun eftertænksomt og nikkede.

Men lidt efter sagde hun:

— Men, Gud, hvor det maa være dejligt at ha'e Penge.

— Naa, sagde den Stornæsede: det vigtigste er s'gu, at man véd, hvad man vil hinanden.

Han bød Frøken Friis paa et Glas Øl, som hun nød med opdraget Slør.

Men pludselig sagde hun, paany ganske ophedet:

— Frederik, hun havde flyttet Sengen midt frem i Lejligheden.

— Ja, den bliver s'gu nok staaende, sagde den Stornæsede.

— — —

... Kate Mourier havde faaet den mærkeligste Vane. Hun vandrede op og ned gennem alle Stuer med begge Mynder efter sig.

— Kære Kate, hvor Du marcherer, sagde Fru Mourier fra sin Sofa.

— Jeg tænker, sagde Kate og vandrede videre.

— Men kunde Du ikke gøre det siddende, sagde Fru Mourier.

Pludselig havde Kate sat sig med begge Mynderne foran sig, og rejste sig saa igen. Henne ved Døren strakte hun Armene op langs Dørkarmen.

— Er det iaften, vi skal paa Koncert? sagde hun og saá ud i Luften.

— Ja.

Det var rart . . . For jeg trænger til Musik, sagde hun og gik ind.

Fru Mourier blev siddende. Bladene i hendes „Edition Peters“ blev liggende urørte. Hun tænkte paa, at det var godt, at Mourier endelig kom — nu til Selskabet for Aline.

For Fru Mourier vidste ikke rigtig, hvordan det stod til med Kate.

Det ringede, og det var Fru von Eichbaum. Hun kom blot for at spørge, om Mourier ogsaa tog Tjeneren med til Byen.

— For Mine, det var jo bedst at vide det, sagde hun.

Mouriers Tjener skulde hjælpe til ved Fru von Eichbaums Selskab for den til Byen ankomne Fru Feddersen.

De talte lidt om det, og Fru von Eichbaum sagde saa, i en anden Tone:

— Børnene har jo redet, Du.

— Ja, sagde Fru Mourier og saá ud for sig. Hun havde saa gerne villet „tale rigtig ud“ — og lod være.

— — —

— Fru von Eichbaum sad med Generalinden foran det dækkede Bord i Generalindens Spisestue, hvor Fru von Eichbaums Gæster idag skulde spise. Der var færdigt.

Fru von Eichbaum saá ud over Dekorationen, der var Krokus fra Landstedet, og sagde:

— Saa kommer den lille Brandt. Jeg gik selv derud imorges.

Og da Generalinden ikke svarede straks, sagde hun:

— Det var jo urimeligt at la'e Pladsen staa tom, og hun har jo dog li'esom færdedes her i Vinter . . . Desuden hjælper hun saa lidt med ved Theen.

— Men det er da rimeligt at bede hende, mente

Generalinden: da Pladsen er der ... Og netop, sagde hun og holdt lidt for pludseligt inde efter at det var sagt: under disse Omstændigheder.

Men Fru von Eichbaum havde vistnok slet ikke hørt det, for hun rejste sig kun og sagde:

— Og nu er der for Julius kun at tænde Lysene an.

Ogsaa Generalinden stod op, men henne ved Døren blev Fru von Eichbaum staaende:

— Saa vilde jeg jo ønske, Du, sagde hun noget langsommere: at Aline kom lidt tidligt ... for, Lotte (Fru von Eichbaum gjorde en Bevægelse med Hænderne, som bragte hun noget paa Plads) saa li'esom e r hun der.

Generalinden nikkede, mens Fru von Eichbaum aabnede Døren.

De gik gennem Gangen ud i Generalindens Køkken.

— De Skærmbrædter, Lotte, sagde Fru von Eichbaum, idet Søsteren gik gennem Generalindens Køkken, hvor nogle graa Skærmbrædter dækkende garnerede Køkkenbord og Komfur: De Skærmbrædter er en Velsignelse.

De skiltes, og Fru von Eichbaum gik over i sin egen lille Gang, hvor hun, lidt kaldende, sagde til Julius, der paa en Snor inde ved Komfuret havde sine Handsker til Tørring:

— Og saa si'er Julius den fremmede Tjener Besked.

Julius, der kom frem, let lugtende af Benzin, skulde nok besørge det.

Fru von Eichbaum gik ind. Til Ane talte hun før Middagen ikke.

De tre Stuer laa i stille Hygge, og Kullene, der var lagte sparsomt paa, brændte svagt. Fru von Eichbaum satte sig paa sin Plads i Sofaen. Hun vilde kniple, til hun skulde klæde sig paa. Sengeomhænget var snart færdigt — om nogle Uger. Men Kate, Barnet, havde virkelig ogsaa i den sidste Tid, her om Aftenerne, kniplet rigtig flinkt. Og meget jævnt.

Det var rigtig, som der var kommet mere Ro over de kønne Fingre.

Kniplepindene gled ud af Fru von Eichbaums Hænder, og hun faldt i Tanker. I Stuerne begyndte det at skumre. Fru von Eichbaum tænkte paa saa mange Ting, paa denne Vinter og paa de mange Vintre før, paa Aline og paa Kate og paa Karl . . . Og pludselig tænkte hun paa en af Konfessionarius' Prædikener.

Udlæggelsen havde været om Troskaben og Dagværket og Lønnen, som blev Fred.

Fru von Eichbaum blev pludselig bevæget, og i Halvmørket brugte hun Lommetørklædet. Hendes Øjne var fæstede paa Hr. von Eichbaums Billede over Skrivebordet: han saas endnu i Halvlyset.

Hans Enke havde foldet Hænderne.

Saa vaktes hun af sine Tanker. Hun hørte Karl. Han aabnede Døren til Spisestuen og kom ind.

— Er Mo'er klædt paa? spurgte han.

— Nej, jeg har saamæn siddet lidt i min Krog, sagde Fru von Eichbaum fra Mørket: Men alt er i Orden.

— Faar vi saa Christensen? sagde Karl, der var falden ned paa en Stol.

— Ja.

De sad tavse lidt, til Fru von Eichbaum sagde:

— Og saa har jeg bedt Frøken Brandt.

Maaske havde hun ventet et Ord ud fra Halvmørket, men Ordet kom ikke, og begge hørte kun Uhret, der dikkede videre.

— Hun er jo dog kommet her en Del i Vinter, lød det fra Sofaen.

— Og, Fru von Eichbaums Tone skiftede næsten umærkeligt: Saa har jeg jo tænkt mig det som en Slags Afslutning.

Uhret dikkede videre, maaske et Minut.

— Vil Du saa tænde i Hjørnet, sagde Fru von Eichbaum.

Karl tændte, og Fru von Eichbaum rejste sig.

— Det er nok paa Tide, sagde hun, og da hun kom forbi Sønnen, lagde hun pludselig Armen paa hans Skulder:

— Jeg har siddet her og set paa din Fa'rs Portræt . . .

Karl følte, at hun sitrede.

Og pludselig bevæget, ligesom hun, sagde han:

— Mo'r er saa god — og kyssede hende paa Panden.

— Og nu maa vi klæde os paa, sagde Fru von Eichbaum: Bordordenen har Julius lagt ind paa dit Bord . . .

Karl stod inde i sit Værelse og studerede „Bordordenen". Han følte noget af en Lettelse: Ida, der skulde have Kandidaten, skulde sidde paa samme Side af Bordet som han selv.

— — —

Julius var ovre i Spisestuen færdig med at tænde Lysene an, da Mouriers Hr. Christensen arriverede med Manchetskjorten dækket af en Fløjels Skjorteskærmer. Julius behandlede den Fremmede med meget Ceremoniel og sagde, at han „turde maaske sætte ham ind i Forholdene".

Han førte Hr. Christensen ind i Generalindens Gæsteværelse ved Siden af Spisestuen, og Hr. Christensen afførte sig Overtøjet, mens han betragtede de to Senge.

— Her retter vi an, sagde Julius.

Julius havde tænkt, at Hr. Christensen kunde skænke.

Hr. Christensen, der bar Guldlænkeknapper og tre firkantede Guldknapper i sit Skjortebryst — han havde tjent i Garden og uddannede sig under Hr. Mouriers aarlige Ophold i Karlsbad flittigt efter internationale Mønstre — betragtede Flaskerne.

— Af hvid Vin, sagde Julius, plejer vi at skænke tolv Glas af Flasken.

Hr. Christensen, der saá ud som en Mand der ikke vil undres over noget, begyndte at sortere Flaskerne med et Par meget soignerede Hænder. Paa venstre Haands Lillefinger bar han en bred Guldring.

Fru von Eichbaum var paaklædt og stænkede Værelserne med „en Anelse“ af Kølnervand.

Portneren havde indtaget sin Post foran Porten for at avertere Droskerne. De maatte holde paa Gaden. „Mellemgaarden“ var for smal, saa de kunde vanskelig vende.

Men den første Gæst kom gaaende. Det var Kandidaten. Han kom bestandig først af ubehjælpsom Angst for at komme for silde, og han sagde til Julius, mens han aftog mange besynderlige Klædningsstykker:

— Der er nok ingen kommen, og gik ind til Fru von Eichbaum, med Hovedet paa Skakke, mens Fru von Eichbaum rejste sig og sagde: Det var dejligt at se Dem, Henrik, saa har De det da nogenlunde. Kandidaten kom til Sæde og takkede. Naar Kandidaten sad midt i en Stue, saá han ud, som han var anbragt i en Krog, og han holdt Benene underligt ind til hinanden, som gemte han dem i en Fodpose. Fru von Eichbaum, der hørte nogen ude i Gangen, sagde:

— Ja, Foraaret er jo svært for alle den Slags Tilfælde . . .

Kandidatens „Tilfælde“ var et Maveonde.

— Men har De nu ogsaa i Vinter haft Lammeskind under Deres Bord?

Fru von Eichbaum rejste sig uden at vente paa Svar. Det var Familien Schleppegrell, der viste sig i Kabinettet.

— Gud, Du, sagde Fru Schleppegrell, der var ganske forpustet: at vi er naaet herhen saa tidlig — — og jeg, som dog har styrtet om i Timevis.

Fru Schleppegrell havde tilbragt fire Timer af sin Dag paa Toldboden, hvad hun straks fortalte.

Admiralen havde hilst paa Kandidaten — omtrent som paa en Skibskok; og Fru Schleppegrell flyttede over til Generalinden, der plejede at komme, naar hun havde hørt den første Vogn, og som maaske havde haabet, at det var Aline. Karl, der var kommen ind og bukkende gik og stødte Lakskohælene sammen, var

standset foran Fanny, som havde et Kniplingsslør over en ældre laksfarvet Robe fra et Hofbal, mens Fru von Eichbaum sagde, understøttende Konversationen:

— Du, Fanny, var vel i Formiddags hos Père Dominique? Hvad var Emnet?

Pateren havde talt om Autoriteten.

Admiralen, der var oprigtig religiøs hver Søndag og gik til Højmesse i Holmens Kirke med Roskilde Konvents Salmebog i sin Lomme, sagde:

— Jeg kan s'gu ikke li'e det Rend i katolske Kirker . . .

— Gud, Schleppegrell, sagde Generalinden — Konversationen gik lidt staccato; men, det var kun Falkenbergs, der kom —: For et befæstet Gemyt som Fanny kan det da kun være udviklende.

Og Fru von Eichbaum, der atter rejste sig, sagde:

— Ja, Schleppegrell, deri kan jeg ikke heller være enig — vi taler netop om Katolikerne, Emmy — — Katolikerne har alligevel de store Synspunkter, der giver Løftelse . . .

Og da hun hørte Kabinetsdøren gaa igen, mens Fanny havde væbnet sig med sin Lorgnet, tilføjede Generalinden:

— Katolicismen har nu én Gang det, der ligesom bliver staaende.

Et Sekund havde, mens alle talte, alles Øjne strejfet Fru Aline, der kom frem i Døren.

— Goddag, Aline, sagde Fru von Eichbaum og rakte hende begge sine Hænder, og Fru Aline gik silkeklædt, uden at tale, støttet til sin Stok, frem i Stuen. Fru von Eichbaum holdt sig ved Siden af hende, mens Veninden gav Haanden til alle — Fru Falkenberg strittede under Haandtrykket uvilkaarligt med Armene som Børn, der skal lære at valse — og man hørte Admiralen sige (han talte stadig om Katolicismen):

— Jeg tror s'gu ikke det er sundt.

Fru Schleppegrell havde rejst sig til Omfavnelse, mens man ovre ved Etagèren hørte Oberstløjtnant

Falkenberg sige til Kandidaten: Ja, det er det, man gaar ud i Solskin, og saa har man den kolde Blæst. Generalinden, der tog Fru Alines Stok, sagde:

— Sæt Dig her, Aline.

Fru Feddersen kom til Sæde, og det var, som i Sofahjørnet Kredsen lukkede sig om hende.

Men Fru von Eichbaum, der vendte tilbage til Kabinetsdøren, sagde leende:

— Ja, det er naturligvis Kammerjunkerens, der kommer for silde.

Mouriers og Frøken Rosenfeld var komne sammen.

— Nej, Andreas, havde Fru Mourier sagt derhjemme: jeg vil ikke se hende komme.

Nu stod hun, for hun havde ligesom ikke Mod til at gaa ind, i Kabinettet, hvorfra hun kunde se Fru Aline i Hjørnesofaen.

— Herre Gud, hvor er hun graanet, sagde hun til Fanny, der stod hende nærmest, og Fru Mourier havde Taarer i Øjnene.

— Hvem? spurgte Fanny.

Karl, der gik rundt med Bordordenen, fandt pludselig Ida bag de andre, henne i Krogen ved Gummiplanten.

— Staar De dér, sagde han og slog Fødderne sammen, lidt bleg.

Og Fru von Eichbaum, der fuldstændig havde glemt hende, men som havde tyve Øren, gik frem imod hende: Goddag, kære Frøken Brandt, sagde hun og forestillede hende for et Par af de nærmeste. Kammerjunkerinde Lindholm sejlede pludselig ind i Kabinettet foran Kammerjunkeren, saa der blev hel Trængsel, mens Kate sagde, i en Tone, som stod hun ved Indgangen til Arken:

— Saa, nu er vi atten.

Inde i Dagligstuen brød de allerede op, mens Mourier blev ved at veksle kraftige Haandtryk med Alverden, og de gik ud gennem Dørene, Par efter Par. Kandidaten bukkede paa skraa for Ida, hvem han aldrig havde set, og de to gik sidst.

Men da de kom ind langs Skærmbrædterne, skurede Karl med Kammerjunkerinden forbi Ida og lagde, som var der ikke Plads, et Nu sin Haand om hendes Liv.

— Vi skal slutte Kortègen, sagde han.

Og Kammerjunkerinden, der var Datter af en Hof-Glashandler, sagde med et Blik paa Skærmbrædterne:

— Hvor det er bekvemt, at De bor i samme Hus som Deres Tante.

— Ja, sagde Karl, der havde fulgt hendes Blik: Skærmbrædterne er Familieeje, jeg tror s'gu, vi har arvet dem.

Kammerjunkerinden lo og løftede, mens de gik gennem Gangen, sine Skørter en Smule højt, som gik hun over en Gaard. Da de naaede ind i Spisestuen, saá Karl med et Par hastige Værtøjne henover Bordet. Det var, som blev hans Ansigt paa én Gang ældre, med et vist officielt Udtryk.

De var alle paa Plads, nederst Moderen, øverst Admiralen, med Kommandørkorset om sin Hals, ved Siden af Fru Aline.

Julius begyndte at servere Suppen højtidelig, som bar han et Par Offerskaaler.

Samtalen tog fat om Spisestuer og om at sidde.

— Her har man da, Gud være lovet, Plads, sagde Hr. Mourier, der bandt Servietten op om sin brede Bringe.

Konversationen bredte sig, stadig om Spisestuer, og Fru von Eichbaum sagde, mens Fru Mourier bøjede sig frem for at skjule Fru Aline, for hendes Hænder skælvede, saa hun spildte Suppen, naar hun førte Skeen til sin Mund:

— Men der er da ingen Spisestue som den paa Korsgaard.

Og Fru Aline, der talte ligesom en Tone dybere end de andre, sagde:

— Der er idetmindste køligt.

Frøken Rosenfeld havde lyttet et Øjeblik efter Klan-

gen i Fru Alines Stemme, og hun svarede distræt paa et Spørgsmaal af Kammerjunkeren:

— Ja, vi har nu hundrede Elever i Skolen.

Hvad der gav Admiralinden Anledning til at løfte Barmen i en noget rigelig Udskæring, mens hun sagde:

— Ja, det er utroligt, i vore Dage skal de alle ha'e noget at ta'e sig til.

Men Generalinden sagde:

— Gud, Du, det kommer kun af den megen Utaalmodighed. Der er ingen mere, som har Ro over sig til at sidde stille paa et Sted og strikke en Strømpe.

Hr. Mourier erklærede, at det var en aldeles fortræffelig Helleflynder, og mens Hr. Christensen, der havde aftaget Lillefingerringen før Serveringen, skænkede den hvide Vin, greb Oberstløjtnant Falkenberg Ordet Ro og sagde:

— Ja, men hvad skyldes det, Generalinde? Vi (og Oberstløjtnantens Stemme blev skarpere) vi har to Oppositionsblade i vort Hus ... Kom det an paa mig, kom det Papir ikke indenfor vore Døre.

Fru Falkenberg, der spiste ganske lidt, men hvert Øjeblik saá op mod Fru Aline, som stirrede hun paa et Under, der var rykket hende ganske nær, sagde:

— Men, Falkenberg, man kan da ikke hindre Børnene i at læse.

— Men man diskuterer ikke med dem, svarede Oberstløjtnanten.

Fru von Eichbaum sagde, næsten ligesom for at lægge sig imellem:

— Ja, Emmy, der gi'er jeg jo Falkenberg Ret: disse evige Diskussioner føder kun Uro.

Mourier, der stadig spiste, mente bredt, at man maatte jo dog vide, hvad de Folk tænkte: Han holdt s'gu „Socialdemokraten".

— Kære Mourier, sagde Fru von Eichbaum, der nu, lettet, hørte Fru Aline tale livligere om Barndomshjemmet paa Unsgaard: det finder jeg jo urigtigt ...

Fru von Eichbaum mente „for Eksemplets Skyld".

Det kunde være galt nok endda med Tiderne, som alt forløb:

— Vil De tænke Dem, forleden — opdager jeg ikke, at Ane og Julius, Ane, De, abonnerer paa saadanne et lille Blad . . . Man fatter jo ikke, hvor de har det fra.

Mourier lo, men Journalistkonversationen var naaet over til Kammerjunkeren, der sagde, at man saá jo undertiden de Folk i Theatret, og han undrede sig hyppig: For de er virkelig velklædte, sagde han i en Tone, som om han havde ventet, at alle Bladskrivere mødte med Huller paa Albuerne.

Admiralen fortalte, at han havde en Gang haft en Herre fra et Blad om Bord i „Helgoland“, og han „havde s'gu talt meget fornuftigt“, men Admiralinden, der stadig var blevet ved sit Emne om, at alle vilde bestille noget, sagde over Bordet til Fru Mourier, talende om en Datter af Kredsen:

— Kære Mine, véd Du ikke det — jo, hun vil nedsætte sig som Fødselshjælperske.

Kandidaten, der havde spist sin Fisk uden Sauce paa Grund af sin Diæt (han var Søn af en Berømthed fra Midten af Aarhundredet og havde i ti Aar været beskæftiget med at ordne de fædrene „Erindringer“, mens han stadig blev magrere), sagde til Ida:

— Men det maa jo være en meget lønnende Gerning saaledes at kunne lindre sine Medmenneskers Lidelser.

— Ja, sagde Ida, og hendes og hendes Herres Konversation gik istaa igen. Hun havde faaet to røde Pletter, en over hvert Øjenbryn, som om hun lige kom fra en Stegepande.

Fru von Eichbaum saá med sit Værtinde-Blik ud over Bordet.

— Aa, lille Frøken Brandt, sagde hun: ta'er De det Fad og la'er det gaa rundt.

Det gav et Ryk i Ida. Hun havde kun hørt den megen Tale som en Summen, der var hende fremmed, og

nu hørte hun Karls Stemme, der talte til Frøken Mourier igen.

— Ja, sagde hun, og hun tog Fadet.

— Tak, sagde Fru von Eichbaum.

Kammerjunkerinden talte med Fanny Schleppegrell om Priserne: en af dem havde foræret hende en Papirkniv. Og Konversationen om den kongelige Familie blev almindelig.

Generalinden og Oberstløjtnant Falkenberg talte, mens Samtalen blev alt livligere og Admiralen var rykket Fru Feddersen ligesom en Kende tættere paa Livet, om en Ven af Kredsen, der var Guvernør hos Prinsen og forberedte ham til en Eksamen.

— Men han er jo meget bunden, sagde Generalinden: sove som han maa i Værelset foran.

Oberstløjtnanten svarede med nogle Ord om det udmærkede Eksempel og vendte sig til Frøken Rosenfeld:

— Ja, sagde han: De er naturligvis radikal ligesom min Kone. —

— Jeg véd ikke, hvad De forstaar ved Ordet, sagde Frøken Rosenfeld: men Kongen holder jeg forresten meget af, fordi jeg synes, han er en ridderlig Person.

Karl og Kate begyndte at le ad Ordet „Person“, og Generalinden sagde til Frøken Rosenfeld:

— Kære Betty, det er vel ikke det eneste.

Men Fru Falkenberg, der havde to røde Pletter paa sine Kinder — hun fik dem let, som var de Følgen af en undertrykt eller hemmelig Ophidselse — sagde ud i Luften, men det var sagtens til Oberstløjtnanten:

— Men Menneskene tænker jo nu dog én Gang —

Og Oberstløjtnanten svarede:

— Ja, de tænker .... de tænker, til de ligger der.

Mourier, der havde hørt det, lo og sagde:

— Det er s'gu meget rigtigt; og han klinkede med Oberstløjtnanten.

Ordet „tænke“ førte paa én Gang Fru von Eich-

baum ind paa Martensens Etik. Hun læste den netop. Hun nød den langsomt:

— Men jeg finder ham jo, sagde hun, ikke vanskelig at følge paa Grund af den klare Stil.

Pludselig sagde Generalinden over Bordet til Ida („hun sidder jo som hjemløs“, havde Naaden paa én Gang set):

— Er der megen Sygdom iaar, Frøken Brandt?

— Ja, en Del, fik Ida sagt. Hun hørte kun Karl og Kate, der lo, — hvor de lo, ligesom langt borte. Og saa sad hun og passede paa Fadene, næsten febrilsk, som af en gammel og pludselig vaagnet Vane, Vanen fra „Ludvigsbakke“.

Mourier, der sad og saá ud over Bordet, lod Blikket standse ved Ida og bøjede sig over mod Fru von Eichbaum:

— Hvem er hun? spurgte han halvhøjt, og Ida hørte Fru von Eichbaum, inde i en længere Forklaring, sige:

— Og Faderen var jo Godsforvalter hos Konferensraaden, rigtig en agtværdig Mand.

Ida vidste maaske ikke selv, at hun kæmpede for ikke at faa Taarer i Øjnene.

Oppe ved den anden Bordende blev Samtalen gladere. De var blevet ved at tale om „Unsgaard“, og Fru von Eichbaum begyndte at tale med, mens Admiralinden paany var naaet til Tolden og Toldvæsenet og afsluttende sagde til Kammerjunkerinde Lindholm:

— Men nogle Stykker Silketøj, Kære, haaber jeg nu at faa hjem med Deres Svigermoder og Mary . . . Gud, De, naar man lægger dem i Bunden af en Kuffert — —

Konversationen om „Unsgaard“ indfangede ogsaa hende, og hun forlod „Silketøjet“. Fru Mourier talte saa glad og højt, for hun var saa inderlig lykkelig, fordi det helt tøede op om Aline; og Fru Feddersen sad bøjet frem med sit Ansigt i det fulde Lys.

— Ja, det var en dejlig Tid, sagde Fru Mourier . . . Husker Du, Mille? hun talte ned til Fru von Eichbaum:

naar vi kørte til Marienlyst for at danse . . . Det var i Brix' Tid. Nu har jeg saamæn ikke været der længe.

Fru von Eichbaum svarede noget — pludselig med Taarer i Øjnene: det var jo der, hun havde truffet Eichbaum første Gang.

Og de blev alle ved at tale om den Tid: om Soiréerne og Kronborgs Løjtnanter og Køreturene til Gurre og Badetimerne, naar de kørte i en Høstvogn ned til Hellebæk Strand, og de store Skovture, naar de tog til Grib Skov, der var saa vid og stille . . .

Alle deres Ansigter blev helt lysende, og de kom alle til at tale næsten ganske ens — ogsaa Fru Aline.

— Aa, ja, sagde Admiralinden: da var man alligevel meget bedre Mennesker.

Men Admiralen, hvis Kommandørkors var kommen til at sidde lidt skævt, og som sad og tænkte paa, hvor det s'gu alligevel var utroligt, hvor Aline havde holdt sig, sagde:

— Ja, man husker jo nok, naar man skulde gynge Dem.

Karl og Kate var begyndt at pludre Fransk, men paa én Gang bøjede Karl sig frem — deroppe talte de endnu om Grib Skov — og løftede sit Glas:

— Frøken Brandt, sagde han.

Ida fo'r sammen og hævede knap sit Blik. Saa drak hun.

Men Karl blev siddende et Øjeblik helt aandsfraværende. Der var kommet noget saa sørgmodigt i hans Øjne.

— Lille Frøken Brandt, sagde Fru von Eichbaum, det kom en lille Smule hastigt: la'er De maaske det Syltetøj gaa?

Men det var Frøken Rosenfeld, der svarede med en lidt høj Stemme:

— Nu skal jeg, Fru von Eichbaum.

Rundtom talte alle, mens Kandelabrenes Lys flimrede let i den ophedede Luft, Kammerjunkeren underholdt Kandidaten om Memoireliteratur. Han maatte

sige, at Memoirer i det Hele var hans Yndlingslekture, navnlig om Napoleon.

— Man føler under Memoirelæsning saa at sige, at man alle er Mennesker.

Oberstløjtnant Falkenberg begyndte at tale om Napoleons Marchaller og Marchal Neys Grav, der, som han sagde, var simpel, som det sømmer sig en Soldats; mens Kammerjunkerinde Lindholm spurgte Fanny, om hun vidste, hvad Fru Verdier havde forlangt for en Garniture af gamle Kniplinger . . .

Næsten alle talte, en Kende i Munden paa hinanden. Frøken Rosenfeld tvang Ida til at tale med. Mourier, der var rød og blussede, slog sin Haand ned paa Fru von Eichbaum og sagde:

— Her er s'gu rart.

— Kære Mourier, sagde Fru von Eichbaum smilende: det er saa let, naar man kun er i sin egen Kreds.

De var færdige med Urfuglen, der var en Present fra Fru Mourier, og Hr. Christensen iskænkede Portvinen.

Oppe ved Fru Alines Bordende talte de endnu om Unsgaard-Dagene, da Fru Mourier sagde:

— Men nu skal vi alle samles igen paa Ludvigsbakke.

Og Mourier, der hørte det, sagde bred og glad:

— Ja, det er s'gu rigtigt — velkommen alle Mand, nu, naar vi faar bygget . . . Idag falder vist den sidste Mur af den gamle Kasse . . .

Ordet Ludvigsbakke havde vækket Ida, men hun vidste ikke, at hun, bøjet frem, bleg, stirrede ind i Hr. Mouriers Ansigt.

— De gamle Mure har ellers været drøje, sagde Mourier: naa, Stenene bruger vi til den nye Stald.

— Der var alligevel rart i det gamle Hus, sagde Fru von Eichbaum.

— Gu' var der rart, sagde Mourier sagtmodigt: Men Ungdommen er jo aldrig tilfreds.

— Men I forvænner ogsaa Kate, sagde Generalinden.

— Nej, brød pludselig Kate ind med en mærkelig Gadejargonbetoning paa Ordet: Man kunde virkelig ikke rykke ind i de gamle Lokaler.

Paa én Gang blev Kate Midtpunktet ved Bordet, mens de talte om de nye Værelser, Trappen, Billardsalen og Badeværelserne og Udsigtstaarnet og Terrasserne, hvis Stenvaser skulde hugges i Italien.

Kammerjunkerinden var højst interesseret og bøjede sig spørgende frem over Bordet, mens Fanny trak den magre Buste tilbage og saá ud, som om hun lugtede til koncentreret Eddike, og Kate blev véd at tale om Trappegelænder og en engelsk Thestue og Parketgulve.

Samtalen blev højrøstet, og Fru Mourier sagde til Generalinden: Ja, Fordringerne stiger, Du, sagde hun og saá kærligt beundrende ned paa Datteren, mens Karl begyndte at forklare Kammerjunkeren om Staldene, ivrigt og optaget: at de var efter engelsk Mønster med Hestene frit i Baasene, store Rum, med Marmorgulve og Vandledninger.

— Storartet De, sagde Karl: jeg har selv givet Tegningerne.

Men Kate fortalte Kammerjunkerinden om Soveværelserne, der alle laa mod Nord, for man maatte sove koldt.

Ida vidste ikke, at Julius havde budt hende Is, og at hun havde faaet den ned paa sin Tallerken.

Men de to Unge blev ivrige, fordi Faderen drillede Kate og Oberst Falkenberg begyndte at kritisere Baasene. Lidt hede af Varme og Vin talte de begge, i Munden paa hinanden, hver til sin Side, Kate ned til Faderen og Karl op til Obersten om Soveværelser og Heste og Centralvarme og Baase, saa det lød som en hel Duet. Ogsaa Fru Feddersen bøjede sig, optagen, frem, og der kom nogle korte og hastige Glimt i hendes graa Øjne ved Talen om den megen Komfort og de Marmor-Badekar.

Og pludselig nikkede Fru Mourier ned til Fru von Eichbaum med Taarer i sine gode Øjne.

Men Mourier løste sin Serviet fra Halsen og sagde:

— Ja, Ungdommen raser.

Da der var blevet noget mere stille, sagde Frøken Rosenfeld roligt:

— Der var nu mange dejlige Minder fra det gamle Hus.

Karl hørte Ordene og pludselig holdt han inde i sine Forklaringer og han svarede ikke Kammerjunkeren —

Fru Falkenberg sad og søgte Falkenbergs Blik, men Oberstløjtnanten nød en Biskuit og talte med Admiralinden om Remonteheste.

Fru von Eichbaum bød Velbekomme.

Ida havde ikke hørt det og hun fik sig først rejst, da Kandidaten rakte hende Armen. Som halvvaagen saá hun et Øjeblik ud over Bordet med det endte Maaltid og Kandelabrene, der osede let, og ned paa sin egen Plads. Den blodrøde Is var smeltet og blevet til noget farvet og skident Vand i hendes Skaal.

Admiralen vilde række Fru Aline Feddersen hendes Stok. Men Fru Aline mente, hun kunde gaa uden. Og støttet til Admiralen, hvis Emaillekors lyste i Skæret af de von Eichbaumske Kandelabre, gik hun, lidt besværligt, men dog rank mellem de andre Par, forbi Skærmbrædterne, over i Fru von Eichbaums Lejlighed, hvor Hr. Christensen begyndte at byde Kaffen om.

Herrer og Damer talte højt, rundt omkring, i Grupper. Fru Mourier stod hos Fru von Eichbaum med hendes tørre Hænder i sine.

— Det gik nydeligt, Du, sagde hun: jeg kender heller ingen, der forstaar Kunsten som Du.

Fru Mourier forklarede ikke, hvad hun egentlig mente med Kunsten, eller maaske vidste hun det ikke en Gang selv.

Men Fru von Eichbaum svarede:

— Kære Vilhelmine, det gaar jo ganske af sig selv.

— Ja, naar man forstaar det, sagde Fru Mourier.

Ida havde helt mekanisk — eller maaske som et Slags ubevidst Værn — taget Sukker og Fløde og gled rundt og bød. Nu naaede hun Fru Mourier.

— Tak, Ida, sagde Fru von Eichbaum: De er osse altid saa hjælpsom.

Og Fru Mourier, der tog Sukker, sagde venligt:

— De gaar jo rundt, Frøken Brandt, som var De en Datter i Huset.

— Ja, sagde Ida og gled videre.

— Hun er vist rar, Du, sagde Fru Mourier, der følte en ubestemt Medlidenhed — maaske med det underligt halvgamle, der var over Idas Person. Det var, som den gule Kjole var for stor til hende, saa der ikke var nogen rigtig levende Krop i den, og det flammede Haar virkede over den lille Pande saa mærkeligt som Paryk eller som det var klistret paa.

— Gud Du, prægtig, sagde Fru von Eichbaum: Og et af de sjældne Mennesker, der altid kender deres Plads.

Herrerne var gaaet ind i Karls Værelse for at ryge undtagen Admiralen, der passede sin Fordøjelse paa sin vanlige Strøgtur. Kammerjunkeren talte om, at København var s'gu en nydelig Verdensstad — man kunde ikke faa en ordentlig Skjorte i hele Byen.

Men Mourier havde fat i Karl ude i Entreen:

— Jeg har saamæn egentlig villet skrive det længe — — men, ser De, — for man véd jo dog, hvad det koster for et ungt Menneske at gelejde unge Damer rundt — saadan en hel Vinter — — Men nu (Hr. Mourier var helt forlegen) lægger vi en Anvisning oppe paa Filialen — — og saa er den Sag klar, naar De bare gaar op og hæver den.

— Naa, ingen Aarsag, sluttede han brat. Karl var blevet blodrød og Hr. Mourier vendte sig, meget lettet:

— Men skulde vi ikke hellere flytte ind i Spisestuen, sagde han: der er s'gu friere Luft og saadan ved Kaffen er det ogsaa rart at være et Stykke fra Fruerne —

Lidt efter brød Herrerne op og drog over i General-

indens Spisestue, hvor Hr. Christensen og Julius gik og dækkede af.

Hr. Christensen havde faaet saadan noget bevægeligt ved Næseborene, da han kom op om Fru Feddersens Plads, hvor man endnu fornam hendes Parfume.

— Hun er forresten osse en stadselig Dame endnu, havde han sagt til Julius.

Over Damerne var der faldet Ro efter Kaffen og nu, da Herrerne var gaaet. Admiralinden halvsov efter Formiddagens Anstrengelser i Sofaen (hun spiste desuden stærkt, naar hun var ude), men i Hjørnet under Gasflammen sad en Gruppe og talte om Bøger og om at læse. Fru Falkenberg, der nervøst gned sin ene Kind med den knyttede Haand, mens hun saá ud for sig, sagde:

— Men man bli'er saa tit urolig af at læse.

Hvorpaa Fru von Eichbaum, der ovre ved Etagèren talte med Fru Lindholm om Mary, sagde:

— Kære Emmy, man læser da for at hvile.

Men Fru Falkenberg, der blev ved at gnide sin Kind, sagde halvsagte:

— Man vil vel ogsaa kende Livet.

— Det er vist sjældent, som der staar i Bøgerne, sagde Frøken Rosenfeld.

Generalinden, der havde trukket Ida ned paa en Sofakant, ligesom afbrød og sagde:

— De, lille Frøken Brandt, har nu en Gerning til at fylde; og hun løftede venligt Idas Arm. Den faldt saa sært livløst, eller ligesom den var knust eller af Led, tilbage ned paa Marmorbordet, at Generalinden pludselig saá paa hende:

— Men det er naturligvis anstrengende, sagde hun i en anden Tone.

Admiralinden, der var vaagnet og havde hørt, der var Tale om Læsning, sagde henne fra Sofaen:

— Kære I, man maa jo gennem Taskerne for at følge med. Fanny og jeg læser os i Søvn hver Aften.

Inde i Kabinettet havde Fru Feddersen sat sig et

Øjeblik til Ro. Maaske var hun noget træt, for hun havde lukket Øjnene og støttet Hovedet mod Væggen. Hun sad lige i Lyset, og de røde Perleslanger, der faldt ned over hendes Buste, saá nærmest ud som Blod der randt ned i hendes Skød. Hun havde ikke mærket Fru Mourier, der var kommen ind og satte sig ved Siden af hende.

— Hvor har jeg tænkt meget paa Dig, sagde Fru Mourier og listede stille sin Haand ind i Fru Alines.

Fru von Eichbaum lod Vinduerne i sin Spisestue lukke op, ovre i Generalindens Lejlighed stod de allerede aabne. Man hørte Herrernes Latter og Hr. Mouriers Stemme over i Fru von Eichbaums Stuer, som hele Huset festligt flød i ét, sammen med den oplyste Gaard. Gangklokken lød og Julius aabnede. Det var de Unge, som begyndte at komme, purunge Piger i lyse Kjoler og unge Herrer med friske Skjortebryster, der bukkede rundt for de ældre.

En lille Pianist, der var skægløs og halvforfjamsket og som bad om en Pude til sin Stol, kom endelig til Sæde ved Klaveret, og et Par Unge begyndte at svinge sig rundt paa Gulvet i Spisestuen, mens Herrernes Latter og Musikken blandedes.

Fru von Eichbaum gik til og fra. Nu kom hun ovre fra Herrerne og kaldte ind i sit eget Køkken:

— Julius.

Julius kom fulgt af Hr. Christensen, der var i Skjorteærmer med faste Manchetter.

— Vil Julius maaske stille Skærmbrædterne paa Plads, sagde Fru von Eichbaum og gik videre.

Hr. Mourier havde væltet det ene paa sin Vej gennem Køkkenet.

Lige ved Døren i sin egen Spisestue mødte Fru von Eichbaum Ida.

— Kære Frøken Brandt, sagde hun, lidt échaufferet var hun: jeg gaar i en Ængstelse for Kopper . . . om der er nok, for de Unge skulde jo ha'e The . . . Vilde De være saa sød at se efter . . .

Idas Ord blev borte i den glade Musik og Fru von Eichbaum saá kun, at hun bøjede sit Hoved og gik.

Ude i Køkkenet fik hun et Forklæde (der er drukne Folk, som saadan gør lutter fornuftige Ting og ganske stille, men bagefter kan de kun ikke huske, hvad de har gjort) og hun bandt det om sig. Under Gasflammen vaskede Ida Kop efter Kop.

Inde i Døren til Dagligstuen stod Fru Mourier og saá paa de Unge, der dansede. Nu var ogsaa Karl, der forresten i Stilhed drak lidt rigeligt Likør, kommen herover i Stuerne og dansede med Kate.

— Aa, det er saa dejligt at se saa megen Glæde, sagde Fru Mourier, der stak sin Arm ind under Fru von Eichbaums. Og ved Siden af hinanden saá de paa deres Børn.

Latter og Støj slog over fra Herrernes Værelse, da Musikken holdt op. Admiralen var kommen hjem, og ogsaa et Par af de Unge havde sneget sig derover.

Midt for Bordet talte Obersten om de moralske Følelser og Forsvaret.

Kammerjunkeren havde spurgt Kandidaten, hvad det egentlig var for en lille Dame, han havde haft til Bords, og Kandidaten havde forklaret det og sagde:

— Iøvrigt vist en meget dannet lille Pige . . . Men — og Kandidaten havde nogle underlige Smaabevægelser med Hænderne — man sidder jo dog, Kammerjunker, og siger til sig selv, at saadan et Menneske kunde smitte.

Oberstløjtnanten blev staaende midt for Bordet og talte højere og højere om Hans Excellence Krigsministeren som Nerven i hele den patriotiske Bevægelse. Men Admiralen, der tilligemed Hr. Mourier havde siddet og set ud, som om de hørte efter, sagde til Mourier:

— Men, hvorfor sagde De Nej til at gaa ind i Landstinget?

— Ja, sagde Mourier, der vred lidt paa Kroppen: jeg véd s'gu ikke. Jeg er naturligvis Højremand, naturligvis, gentog han, men ser De, Admiral, jeg har Fan-

den ta'e mig ikke rigtig Evnen til at forarges, og den er nødvendig hertillands i det offentlige Liv.

— Naa, sagde Admiralen: der behøves, Gud være lovet, ikke saa megen Forargelse til Søs.

Og de to Herrer, der lo muntert, mens de drak et Glas Likør, gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet og talte om Fru Aline.

— Ja, sagde Mourier, jeg gi'er nu min Kone Ret, at den Slags Ting hænder ikke, naar Manden holder sig frisk — —

Men Admiralen kløede sig i Hovedet og sagde:

— Ja—a, men jeg husker jo nok, da jeg oppe paa Unsgaard gyngede dém som Piger — — hun havde en Manér at rejse sig i Gyngen og snappe efter Vejret — —

— Nej, og Admiralen saá næsten tilfredsstillet ud: hun er af de urolige Fruentimmer.

Ovre hos Fru von Eichbaum begyndte Klaveret at lyde igen, og Kammerjunkeren, der stod ved Vinduet og saá over paa de Dansende, sagde til Karl von Eichbaum, der var kommen over for at faa sig et nyt Glas Likør:

— De, Eichbaum, skal vi ogsaa gaa over og dreje os lidt rundt?

Mens Oberstløjtnanten pludselig sagde til Mourier:

— Men, kære Mourier, hvorfor er De egentlig ikke blevet Etatsraad?

— Fordi min Kone ikke vil, sagde Mourier.

Ida var kommen ind igen og sad ved Siden af Frøken Rosenfeld, da Karl kom hen imod hende. Han var rød i Hovedet og lidt usikker i Stemmen.

— Frøken Brandt, sagde han, vi maa da danse.

Ida svarede ikke, og med Møje fik hun sig rejst. Karl syntes, hun var saa ganske tynd i hans Arm.

De dansede kun én Gang rundt. Tak, sagde Ida og hendes livløse Hænder fornam ikke hans, der fattede om dem med et næsten fortvivlet Tryk.

— Hun skulde s'gu gaa ind og glatte sit Haar, sagde Student Falkenberg, da Karl atter førte Ida ind.

Frøken Rosenfeld havde rejst sig og Ida stod hos hende.

Saa sagde Frøken Rosenfeld og tog hendes Haand:

— Lille Ida, hvad vil De dog her?

Maaske forstod Ida ikke Ordene, men hun sagde alligevel:

— Nu gaar jeg hjem.

Hun saá ingen, mens hun gik gennem Stuerne, hvor Musikken var standset, og hun vidste ikke, at hun pludselig kniksede for Fru von Eichbaum, næsten som da hun var Barn, og fik sagt:

— Jeg skal jo saa tidlig op.

I Gangen var der ingen og selv tog hun sin Kaabe. Intet smertede hende nu uden Lyset. Det gjorde ondt i hendes Øjne. Hun gik et Par Skridt hen mod Tærskelen ind til Karls Stue . . .

Saa vendte hun sig og gik.

Det var blevet Storm og Regn, men hun mærkede det ikke. Hastig stred hun sig frem mod Vinden. Hun havde ikke hørt, at en Stemme talte til hende.

Det var Knuth, der kom gaaende med en anden Officér, som var i Uniform.

— Men er det Dem, Frøken Brandt, sagde han: og gaar De i det Vejr.

Og da han pludselig saá det blege Ansigt, sagde han:

— Er De syg? . . . Jeg kan da skaffe en Vogn.

Ida havde ikke svaret, men Knuth løb kun, mens Ida blev staaende; der var noget i hans Stemme, der ligesom lindede Blodet om hendes stivnede Hjerte.

Vognen kom og Knuth hjalp hende ind.

— Tak, sagde hun, og de vekslede ikke flere Ord.

. . . . .

Karl var gaaet til Generalindens Spisestue. Han nød atter et Glas Likør, mens Kammerjunkeren foretrak Sodavand.

Karl sad og stirrede ind i de næsten nedbrændte Lys i en Kandelaber.

— Det koster s'gu at leve, sagde han pludselig.

Kammerjunkeren lo og sagde:

— Naa—aa, De faar nok Raad til det, Eichbaum.

Men Karl hørte det vist ikke, for han blev kun ved at se ind i Lysene, til han smækkede med Tungen og sagde:

— Men man bli'er vel vunden for Samfundet.

Admiralen og Hr. Mourier brød op og gik ned gennem Gangen og Køkkenet, hvor Admiralen kom til at vælte et Skærmbrædt.

— Sikke no'et Skidt, sagde han.

— Men de skjuler Ildstedet, Admiral, lo Hr. Mourier.

Ovre i Dagligstuen havde de lidt trætte ældre Damer slaaet sig ned om Fru von Eichbaums Sengeomhæng.

— Ja, sagde Fru von Eichbaum: nu mangler der saa godt som kun Sløjferne. Men dem knytter Kate, har hun lovet mig.

De Unge dansede Française, og Herrer og Damer fløj næsten lidt vildt imod hinanden. Oberstløjtnantens Stemme skar en Gang imellem gennem Musikken. Han talte om Traditionerne.

. . . . .

Ida aabnede og lukkede Hospitalets Porte og Døre saa sagte.

Men da hun kom forbi Døren paa første Sal, blev den lige lukket op af Dr. Qvam.

— Er det Dem, sagde han: uh, sikken Nat — — to Selvmordere, og begge skal de pumpes.

Petersen havde hørt Dr. Qvam tale med Ida og hun stak Hovedet frem:

— Och, hvordan har De moret Dem, sagde hun og halede Ida ind paa Afdelingen, hvor Frøken Roed sad under Gasflammen og spiste til Middag.

Inde hos Kvinderne skreg de, og fra Salen hørte man Patienternes Stønnen.

— Ach, ach, sagde Frøken Petersen, der maatte løbe hid og did: inat er her uroligt.

Dr. Qvam saá hen imod „A“ og spurgte Frøken Roed:

— Er han ikke i Seng?

— Nej.

— Og imorgen skal han ha’e sit Tøj?

— Ja.

Dr. Qvam aabnede Døren derind.

Herren paa „A“ sad oppe i Karmen, i det aabne Vindu, og stirrede ud i Stormen. Bygen var forbi og det var stjerneklart igen.

— Sidder De der, sagde Dr. Qvam: det er en Smule mod Reglementet.

Herren paa „A“ vendte Hovedet halvt, mens han sagde og fæstede de tunge Øjne paa Lægen:

— Jeg sidder her dog just for at døje Reglementet.

Og som han talte til sig selv, sagde han med sin besynderlige Stemme, der altid lød, som var den fyldt af Medlidenhed:

— Jeg ser paa Stjernerne — de høje Stjerner.

Han tav et Nu.

— Da jeg var ung, betragtede jeg dem, fordi jeg vilde rive dem ned. Nu ser jeg paa dem for at lære Taalmodighed.

Dr. Qvam var traadt nærmere. Nedefra saá han op paa Herren fra „A“: i dette Ansigt var der noget af den store Sorg.

Saa stod den Syge ned fra Karmen:

— Men lad os bøje os for Lovene, sagde han og lukkede Skodderne.

Qvam blev staaende:

— Ja, men hvem har skrevet Lovene?

Herren paa „A“ smilte:

— Er det ikke „Profossen“, sagde han.

Men det flygtige Smil forsvandt, og han spurgte:

— Skal jeg saa bort imorgen?

— Ja, imorgen tidlig.

Herren fra „A“ stirrede lidt frem for sig.

Saa trak han træt paa Skuldren:

— Naa, det kan ogsaa være godt, Doktor.

Og idet han fæstede sine Øjne paa Qvam, sagde han med et nyt Smil, der var som et Farvel:

— Deres Verden frister mig ikke.

Qvam blev pludselig bevæget og sagde noget sagtere:

— Men Livet skal dog leves.

— Ja, sagde Herren fra „A“: af dem, de ikke spærrer inde.

— Lad mig saa sige Farvel, sagde han og aabnede Døren.

Udenfor var Plejemoder Koch fra Kvinderne kommen ind for at hente Dr. Qvam.

Ida stod paa samme Sted, ved Døren, lænet til en Væg. Det flammede Haar var opløst af Regnen.

Herren fra „A“ tog hver i Haanden:

— Lev vel, sagde han.

Sidst tog han Idas Haand og da løftede han sine Øjne:

— Lev vel.

Derpaa gik han ind igen og lukkede sin Dør.

Der var stille et Øjeblik, da han var gaaet. Saa sagde Frøken Koch og saá paa Ida, der stod paa samme Plet:

— Nu er den Fest vel forbi.

Og Qvam, der ogsaa pludselig saá paa hende, sagde:

— Ja, Frøken Brandt, De trænger s'gu vist til at sove Rusen ud.

Nøglerne lød i Dørene. Dr. Qvam og Frøken Koch gik ind til Kvinderne.

— Godnat, sagde Ida sagte.

Der lød Nøgler igen. Ida Brandt gik op paa sit Kammer.

„De Urolige“s Skrig sled sig op gennem Pavillonen, som kom de langt, langt nedefra — fra under Jorden.

INDHOLD

TINE trykt efter Vignet-Udgaven (2den Udgave) 1900.

LUDVIGSBAKKE trykt efter 2den Udgave 1903.

